

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

10

JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСА—ЭНГЕЛЬСА—ЛЕНИНА—СТАЛИНА

при ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН

СОЧИНЕНИЯ

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА • 1954

KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n KOMMUNISTISEN PUOLUEEN
KESKUSKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN INSTITUUTTI — NKP:n
KK:n MARX—ENGELS—LENIN—STALIN-INSTITUUTIN FILIAALI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännestä
venäjänkielisestä painoksesta*

KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
PETROSKOI — 1956

V. I. LENIN

10
O S A

Marraskuu 1905 – kesäkuu 1906

ESIPUHE

Kymmenes osa sisältää ne V. I. Leninin teokset, jotka on kirjoitettu vuoden 1905 marraskuun ja vuoden 1906 kesäkuun 6 (19) päivän välisenä aikana, kaudella, jolloin Lenin emigraatiosta palattuaan toimi Pietarissa.

Kirjoituksissa „Puolueen reorganisoimisesta”, „Sotaväki ja vallankumous”, „Proletariaatti ja talonpoikaisto”, „Kuoleva itsevaltius ja uudet kansanvallan elimet” ynnä muissa, jotka julkaistiin bolshevistisessä legaalisisessa „Novaja Zhizn” lehdessä, on määritelty puolueen tehtävät Venäjän ensimmäisen vallankumouksen kaudella.

Kirjasessa „Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät” sekä artikkeleissa, jotka Lenin kirjoitti vuoden 1905 joulukuun aseellisen kapinan tappion jälkeen, on tehty yhteenvedot ja yleistyksset vallankumouksen ensimmäisen vuoden kokemuksista.

Teoksessa „Työväenpuolueen agraariohjelman tarkistus” on esitetty ja perusteltu bolshevikkien agraariohjelma, joka edellytti tilanherrojen maiden konfiskoimista ja kaiken maan kansallistamista.

Tässä osassa on suuri sija puolueen IV (Yhdistävälle) edustajakokoukselle omistetuilla teoksilla: „Taktiikkaohjelmaehdotus VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle”, edustajakokouksessa pidetyt puheet ja puheenvuorot, „Selostus VSDTP:n Yhdistävästä edustajakokouksesta”.

Tässä osassa julkaistaan Teoksiin ensi kerran otettu V. I. Leninin kirjoitus „Tehtävämme ja työväen edustajain

Neuvosto”, jossa Lenin antaa arvionsa Neuvostoista kapina-eliminä ja uuden, vallankumouksellisen vallan ituna.

Uusia asiakirjoja, jotka julkaistaan Teoksissa ensi kerran, ovat Leninin eräät esiintymiset VSDTP:n IV (Yhdistävässä) edustajakokouksessa: Muratovin (Morozovin) korjausehdotusta puolustava puheenvuoro sosialidemokraattisesta parlamenttiryhmästä, Päätöslauselma mandaattivaliokunnan tilivelvollisuudesta edustajakokoukselle, Lausunto siitä, että edustajakokouksen on vahvistettava pöytäkirjat, Kirjallinen ilmoitus edustajakokouksen 17. istunnossa, Kirjallinen ilmoitus edustajakokouksen 21. istunnossa; VSDTP:n Pietarin-järjestön yleiskaupunkilaisessa konferenssissa (helmi- ja maaliskuussa vuonna 1906) pidetyt puheet ja puheenvuorot. Teoksiin on ensi kerran liitetty Leninin kirjoitukset „Päätöslauselma ja vallankumous” ja „Tinkiäkään eivät halua!”, jotka julkaisiin vuonna 1906 bolshevistisessä legaalisisessa „Volna” lehdessä. Molemmat kirjoitukset ovat tähdätyt kadetteja vastaan.

**TEHTÄVÄMME
JA TYÖVÄEN EDUSTAJAIN
NEUVOSTO**

(KIRJE TOIMITUKSELLE)¹

*Kirjoitettu marraskuun
2—4 (15—17) pnä 1905
Julkaistu ensi kerran
marraskuun 5 pnä 1940
„Pravda” lehdessä № 308*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

Ulkomaalaisen
Kalleen kirjasto
omistaja H. J. Järvenpää

Henri Sedov & Colly Paterson

Henri Sedov

(Mieslehti G. Fedoroville)

M. Sedov! Uusi ja yhä lisää
"joka Colly Paterson Henrifanin kirjoit-
tama" on erittäin hyvä ja mielenkiinto-
isa ja mielenkiintoisa. A. Sedov ja uusi, jota
"Henrifanin" rakentajat muuttivat ja jo-
sella jatkavat henrifanin, ja jatkavat
"Henrifanin" ja erään "Henrifanin" kati-
onin. A. Sedov ja Henrifaninin ja
"Henrifanin". A. Sedov ja Henrifanin, joka no-
vember 1917. A. Sedov ja Henrifanin, joka
"Henrifanin" ja Henrifaninin "Henrifanin-
in". A. Sedov ja Henrifaninin ja Henrifaninin

Toverit! Kysymys työväen edustajain Neuvoston merkityksestä ja osuudesta on nyt päiväjärjestyksessä Pietarin sosialidemokratian ja koko pääkaupunkiproletariaatin edessä. Tartun kynään esittääkseni eräitä ajatuksia tästä polttavasta kysymyksestä, mutta sitä ennen katson ehdottoman välttämättömäksi tehdä erään mitä oleellisimman varauksen. Esitän ajatuksiani *sivullisena*. Minun on yhä kirjoitettava kirotusta etäisyydestä, viettäessäni tympäisevää emigranttielämää ulkomailla. Mutta tällaisesta konkreettisesta käytännön kysymyksestä ei ole juuri mitään mahdollisuutta muodostaa itselleen oikeata käsitystä käymättä Pietarissa, näkemättä kertaakaan työväen edustajain Neuvostoa, vaihtamatta mielipiteitä työtovereitten kanssa. Sen tähden jätän toimituksen vastuulle joko julkaista tämä asioita tuntemattoman henkilön kirjoittama kirje tai jättää se julkaisematta. Pidätän itselleni oikeuden muuttaa mielitäni, kun minun lopultakin onnistuu tutustua kysymykseen muutenkin kuin „papereitten avulla”.

Ja nyt asiaan. Minun käsittääkseni tov. Radin on väärässä, kun hän „Novaja Zhiznin” 5. numerossa (olen nähnyt vain viisi numeroa meidän tosiasiallista VSDTP:n Pää-äänenkannattajaamme)² asettaa kysymyksen näin: työväen edustajain Neuvosto vaiko puolue? Minun käsittääkseni ei kysymystä saa niin asettaa, vaan se on *ehdottomasti* ratkaistava näin: *sekä* työväen edustajain Neuvosto *että* puolue. Kysymys — ja erittäin tärkeä kysymys — on vain siitä, miten on jaettava ja miten on toisiinsa yhdistettävä Neuvoston tehtävät ja Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen tehtävät.

Minun käsittääkseni ei Neuvoston taholta olisi tarkoituksenmukaista yhdistyä kokonaan mihinkään yhteen puolueeseen. Tämä mielipide varmaankin hämmästyttää lukijoita, ja siksi siirrynkін suoraan selittämään näkökantojani (muistuttaen vielä kerran mitä tiukimmin siitä, että tämä on sivullisen mielipide).

Työväen edustajain Neuvosto syntyi yleislakosta, lakon vuoksi, lakkotarkoituksia varten. Kuka oli lakossa ja suoritti sen voitokkaasti? *Koko* proletariaatti, jonka joukossa on, onneksi vähemmistönä, muitakin kuin sosialidemokraatteja. Minkälaisia päämääriä lakolla oli? Sekä taloudellisia että poliittisia, molempia. Taloudelliset koskivat *koko* proletariaattia, kaikkia työläisiä ja osaksi jopa kaikkia työtätekeviä eikä ainoastaan palkkatyöläisiä. Poliittiset päämäärät koskivat koko kansaa, oikeammin Venäjän kaikkia kansoja. Poliittisina päämäärinä oli Venäjän kaikkien kansojen vapauttaminen itsevaltiuden, maaorjuuden, oikeudettomuuden ja poliisimielivallan ikeestä.

Menkäämme edelleen. Pitääkö proletariaatin jatkaa taloudellista taistelua? Pitää ehdottomasti, siitä ei sosialidemokraattien keskuudessa ole eikä voi olla kahta mielihäpäidettä. Pitääkö tätä taistelua käydä yksistään vain sosialidemokraattien tai yksistään vain sosialidemokraattisen lipun alla? Minun käsittääkseni ei pidä; pysyn yhä edelleenkin siinä mielipiteessäni, jonka olen esittänyt (tosin aivan toisissa, jo menneissä oloissa) kirjassa „Mitä on tehtävä?” — nimittäin ettei ole tarkoituksenmukaista rajoittaa ammattiliittojen kokoonpanoa eikä siis myöskään ammatilliseen, taloudelliseen taisteluun osallistujain kokoonpanoa yksistään sosialidemokraattisen puolueen jäseniin*. Minusta tuntuu, että ammatillisena järjestönä työväen edustajain Neuvoston pitää *pyrkii* siihen, että sen kokoonpanoon kuuluisi *kaikkien* työläisten, toimitsijain, palvelusväen, batrakkien y.m. edustajia, *kaikkien*, jotka vain haluavat ja voivat taistella yhdessä koko työtätekevän kansan elämän parantamiseksi, *kaikkien*, joilla on vähänkin poliittista rehellisyyttä, kaikkien, paitsi mustasotnialaisten edustajia. Ja me, sosialidemokraatit, koetamme puolestamme ensinnäkin saada kaikki puoluejärjestömme täydessä kokoonpanossaan (mikäli mahdollista) liittymään

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 443—459. *Toim.*

kaikkiin ammattiliittoihin, ja toiseksi — käyttää hyväksemme yhteistä taistelua proletaariveroitten kanssa heidän katsomustensa erilaisuudesta huolimatta julistaaksemme väsymättä ja järkkymättä *ainoata* johdonmukaista, *ainoata* todella proletaarista maailmankatsomusta — *marxilaisuutta*. Sellaista julistamista varten, sellaista propaganda- ja agitaatiotyötä varten me säilytämme ehdottomasti oman aivan itsenäisen puolueemme, valveutuneen proletariaatin periaatteellisesti johdonmukaisen luokkpuolueen, s.o. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen, tulemme ehdottomasti lujittamaan ja kehittämään sitä. Proletaarisen taistelun jokainen askel, ollen erottamattomassa yhteydessä meidän sosialidemokraattiseen, suunnitelmalliseen ja järjestyneeseen, toimintaamme, tulee yhä enemmän ja enemmän lähentämään Venäjän työväenluokan *joukkoja* sosialidemokratiaan.

Mutta kysymyksen tämä puoli, joka koskee taloudellista taistelua, on verrattain selvä, ja tuskin se aiheuttaakaan erikoisempia erimielisyyksiä. Toista on kysymyksen toinen puoli, joka koskee poliittista johtoa, poliittista taistelua. Senkin uhalla, että hämmästyttän vielä enemmän lukijoita, minun on kuitenkin heti tässä sanottava, että siinäkään suhteessa mielestäni ei tunnu tarkoituksenmukaiselta vaatia työväen edustajain Neuvostolta, että sen olisi hyväksyttävä sosialidemokraattinen ohjelma ja yhdyttävä Venäjän sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseen. Minun käsittääkseni poliittisen taistelun johtamiseen tarvitaan nykyään ehdottomasti yhtä hyvin *sekä* Neuvosto (*uusittuna* siihen suuntaan, josta seuraavassa tulee puhe) *että* puolue.

Mahdollisesti erehdyn, mutta minusta tuntuu (käytettävissäni olevien epätäydellisten ja pelkästään „paperi”-tietojen perusteella), että poliittisessa suhteessa työväen edustajain Neuvosto on katsottava *väliaikaisen vallankumousohallituksen* iduksi. Minusta tuntuu, että Neuvoston on mahdollisimman pian julistettava itsensä koko Venäjän väliaikaiseksi vallankumousohallitukseksi tai (mikä on samaa, vain toisessa muodossa) sen on *muodostettava* väliaikainen vallankumousohallitus.

Poliittinen taistelu on nyt saavuttanut juuri sellaisen kehitysasteen, jolloin vallankumouksen ja vastavallankumouksen voimat ovat likimäärin tasaantuneet, jolloin tsaarihallitus on *jo* voimaton kukistamaan vallankumouksen,

mutta vallankumous ei vielä ole kyllin voimakas pyyhkäisemään mustasotnialaista hallitusta pois perustuksiaan myöten. Tsaarihallitus on nyt läpeensä mätä. Mutta mädätessään elävältä se saastuttaa Venäjää ruumismyrkyllään. Tsaarin vastavallankumouksellisten voimien rappeutumisen vastapainoksi on ehdottomasti asetettava nyt heti, viivyttelämättä, hetkeäkään lykkäämättä, vallankumouksellisten voimien järjestäytyminen. Tämä järjestäytyminen on edistynyt nimenomaan viime aikoina suurenmoisella nopeudella. Sitä todistavat sekä vallankumousarmeijan osastojen (puolustusryhmien j.n.e.) muodostaminen että proletariaatin sosialidemokraattisten joukkojärjestöjen nopea kehitys, sekä talonpoikaismuodostaminen vallankumouksellisen talonpoikaiston toimesta että matruusi- ja sotilaspukuihin puettujen proletaariveljiemme ensimmäiset vapaat kokoukset, veljiemme, jotka raivaavat itselleen vaihalloista ja vaikeata, mutta varmaa ja valoisaa tietä vapautteen ja sosialismiin.

Nykyään puuttuu juuri kaikkien todella vallankumouksellisten voimien, kaikkien jo vallankumouksellisesti toimivien voimien yhteenliittäminen. Puuttuu elävää ja virkeää yleisvenäläistä poliittista keskusta, jonka voima on siinä, että sillä on syvät juuret kansassa, keskusta, joka nauttii joukkojen ehdotonta luottamusta, jolla on kuohuvaa vallankumouksellista tarmoa ja joka on sidottu kiinteästi hyvin järjestyneisiin vallankumouksellisiin ja sosialistisiin puolueisiin. Sellaisen keskuksen voi luoda vain vallankumouksellinen proletariaatti, joka vei loistavasti läpi poliittisen lakon, järjestää nyt koko kansan yleistä aseellista kapinaa, on jo valloittanut Venäjälle puolittaisen vapauden ja valloittaa täyden vapauden.

Herää kysymys: miksei työväen edustajain Neuvosto voisi olla tällaisen keskuksen ituna? Senkö takia, että Neuvostossa istuu muitakin eikä vain sosialidemokraatteja? Ei se ole miinus, vaan plus. Me olemme puhuneet kaiken aikaa siitä, että sosialidemokraattien ja vallankumouksellisten porvarillisten demokraattien taisteluvoimat on liitettävä yhteen. Me olemme siitä puhuneet, mutta työläiset tekivät sen. Ja hyvä onkin, että tekivät. Kun luin „Novaja Zhiznistä” kirjeen, jonka ovat kirjoittaneet sosialistivallankumouksellisten puolueeseen kuuluvat *työläistoverit*, jotka vastustavat Neuvoston yhdistämistä johonkin yhteen puo-

lueseen, niin en voinut olla ajattelematta, että nämä työläistoverit ovat hyvin monessa suhteessa käytännöllisesti oikeassa. Tietysti meillä on toisenlaiset katsomukset kuin heillä, tietysti ei voi olla puhettakaan sosialidemokraattien ja sosialistivallankumouksellisten yhdistämisestä, mutta eihän puhe olekaan siitä. Meidän syvä vakaumuksemme on se, että ne työläiset, jotka ovat sosialistivallankumouksellisten katsomusten kannalla ja taistelevat proletariaatin riveissä, eivät ole johdonmukaisia, koska viedessään eteenpäin tosiproletaarista asiaa he säilyttävät epäproletaarisia katsomuksia. Meidän velvollisuutenamme on käydä mitä suurimmalla päättäväisyydellä aatteellista taistelua tuota epäjohdonmukaisuutta vastaan, mutta on taisteltava niin, ettei päivänpolttava ja ajankohtainen, elintärkeä ja kaikkien tunnustama, kaikkia rehellisiä ihmisiä yhdistävä vallankumouksellinen asia joutuisi siitä kärsimään. Olemme edelleenkin sitä mieltä, etteivät sosialistivallankumouksellisten katsomukset ole sosialistisia, vaan vallankumouksellisdemokraattisia katsomuksia. Mutta taistelutarkoituksissa meidän on kuljettava yhdessä säilyttäen täydellisesti puolueitsenäisyytemme, ja Neuvosto on juuri taistelujärjestö, ja sellainen sen pitääkin olla. Olisi typerää ja järjetöntä ajaa pois uskollisia ja rehellisiä vallankumouksellisia demokraatteja tällaisena ajankohtana, jolloin me teemme nimenomaan demokraattista vallankumousta. Heidän epäjohdonmukaisuudestaan me kyllä selviämme helposti, sillä itse historia puolustaa meidän katsomuksiamme, todellisuus puolustaa niitä joka askeleella. Ellei meidän kirjaseimme pystynyt opettamaan heille sosialidemokratismia, niin meidän vallankumouksemme opettaa heidät sosialidemokratismiin. Tietysti, epäjohdonmukaisia ovat sekä ne työläiset, jotka pysyvät kristittyinä ja uskovat jumalaan, että ne intelligentit, jotka ovat mystiikan kannalla (fyi! fyi!),— mutta me emme käy ajamaan heitä pois edes puolueestakaan, saatikka sitten Neuvostosta, sillä olemme varmasti vakuuttuneita siitä, että todellinen taistelu, toiminta riveissä ja rivistöissä saa kaikki elinvoimaiset ainekset vakuuttuneiksi marxilaisuuden totuudesta, heittää syrjään kaiken, mikä on elinkyvytöntä. Ja me emme hetkeäkään epäile omaa voimaamme, marxilaisten valtavaa ylivoimaa Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen keskuudessa.

Minun käsittääkseni ei työväen edustajain Neuvosto poliittisesti johtavana vallankumouksellisena keskuksena ole liian laaja, vaan päinvastoin liian suppea järjestö. Neuvoston on julistettava itsensä väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi tai muodostettava sellainen hallitus, ottaen sitä varten ehdottomasti mukaan uusia edustajia ei ainoastaan työläisistä, vaan ensinnäkin matruuseista ja sotilaista, jotka ovat jo kaikkialla alkaneet pyrkiä vapautta kohti, toiseksi — vallankumouksellisesta talonpoikaistosta ja kolmanneksi — vallankumouksellisesta porvarillisesta intelligenssistä. Neuvoston on valittava väliaikaiselle vallankumoushallitukselle vahva ydinjoukko ja täydennettävä sitä kaikkien vallankumouksellisten puolueiden ja kaikkien vallankumouksellisten demokraattien (mutta tietysti vain vallankumouksellisten eikä liberaalisten demokraattien) edustajilla. Me emme pelkää kokoonpanon tällaista laajuutta ja kirjavuutta, vaan haluamme sitä, koska Venäjän suuren vallankumouksen täydellinen menestys ei ole mahdollista, ellei liitetä yhteen proletariaattia ja talonpoikaistoa, ellei sosialidemokraattien ja vallankumouksellisten demokraattien välillä saada aikaan taisteluhenkistä lähenymistä. Se on oleva väliaikainen liitto selvästi määriteltäviä lähimpiä käytännöllisiä tehtäviä varten, mutta sosialistisen proletariaatin vieläkin tärkeämpien, perusetujen vartiossa, sen lopullisten päämäärien vartiossa tulee järkkymättä seisomaan itsenäinen ja periaatteellisesti johdonmukainen Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue.

Minulle sanotaan: voidaanko käytännöllistä johtamista varten luoda kyllin luja ja yhtenäinen keskuselin, jos sen kokoonpano on laaja ja monikirjava? Vastaan siihen kysymällä: minkä opetuksen lokakuun vallankumous antaa? ³ Eikö lakkokomitea *todellisuudessa* osoittautunut yleisesti tunnustetuksi keskuksiksi, todelliseksi hallitukseksi? ja eikö tämä komitea olisi ottanut mielellään riveihinsä edustajia „liittojen” ja „Liittojen liiton” ⁴ siitä osasta, joka on todella vallankumouksellinen ja todella tukee proletariaattia sen käydessä ankaraa taistelua vapaudesta? On vain pidettävä huoli siitä, että väliaikaisessa vallankumoushallituksessa olisi puhtaasti proletaarinen ydinryhmä voimakas, että sanokaamme satoja työläisiä, matruuseja, sotilaita, talonpoikia kohden olisi kymmeniä intelligenttimäisesti vallankumouksellisten liittojen edustajia. Ja

luulenpa, että proletaarit pystyvät nopeasti säätämään käytännössä oikean suhdeluvun.

Tähän sanotaan: voidaanko tällaiselle hallitukselle asettaa ohjelma, joka olisi kyllin täydellinen taatakseen vallankumouksen voiton ja kyllin laaja luodakseen mahdollisuuden taisteluhenkiselle yhtenäisyydelle, jolle olisivat vieraita kaikkalainen arastelu, epäselvyys, vaikeneminen ja teeskentely? Vastaan siihen: sellaisen ohjelman on elämä jo täysin nostanut esiin. Järjestään kaikkien luokkien ja väestökerrosten kaikki valveutuneet ainekset, jopa oikeauskoiset pappismiehetkin ovat jo periaatteessa tunnustaneet sellaisen ohjelman. Tässä ohjelmassa pitää olla ensi sijalla poliittisen vapauden täydellinen toteuttaminen käytännössä, vapauden, jota tsaari on niin tekopyhästi luvannut. Kaikki sananvapautta, omantunnon vapautta, kokoontumis-, paino-, yhdistymis- ja lakkovapautta kahlehtivat lait on kumottava, kaikki näitä vapauksia rajoittavat virkalaitokset on hävitettävä pois ja se on tehtävä viipymättä, reaalisesti, se on turvattava ja toteutettava käytännössä. Tässä ohjelmassa pitää olla todella yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsuminen, perustavan kokouksen, joka nojautuisi vapaaseen ja aseistettuun kansaan ja jolla olisi täysi valta ja täysi voima säätääkseen Venäjällä uuden järjestyksen. Tässä ohjelmassa pitää olla kansan aseistaminen. Kaikki ovat tajunneet tällaisen aseistamisen välttämättömyyden. On vain vietävä loppuun ja tehtävä yhtenäiseksi tämä asia, joka on jo pantu alulle ja jota jo toteutetaan kaikkialla. Väliaikaisen vallankumoushallituksen ohjelmassa pitää edelleen olla todellisen ja täyden vapauden viipymättömän myöntäminen tsaarin hirmuvallan sortamille kansallisuuksille. On syntynyt vapaa Venäjä. Proletariaatti seisoo vartiopaikallaan. Se ei salli sitä, että sankarillinen Puola vielä kerran nujerrettaisiin. Proletariaatti ryntää itse taisteluun, eikä enää vain rauhallisella lakolla, vaan ase kädessä se nousee puolustamaan sekä Venäjän että Puolan vapautta. Tässä ohjelmassa on varmistettava 8-tuntinen työpäivä, jota työläiset jo „valloittavat”, sekä muut lykäystä sietämättömät toimenpiteet kapitalistisen riiston hillitsemiseksi. Ja vihdoinkin tähän ohjelmaan pitää ehdottomasti sisällyttää kaiken maan siirtäminen talonpojille, kaikkien niiden vallankumouksellisten toimenpiteiden tukeminen, joita talonpoikaisto toteuttaa kaiken maan

ottamiseksi haltuunsa, (tietenkään tukematta harhakuvitelmiä pienmaanomistuksen „tasasuhtaisuudesta”) ja niiden vallankumouksellisten talonpoikaismuotojen perustaminen kaikkialle, jollaisia on jo nytkin alkanut muodostua aivan itsestään.

Kuka muu, paitsi mustasotnialaisia ja mustasotnialaista hallitusta, olisi nykyään tunnustamatta tämän ohjelman tinkimätöntä ajankontaisuutta ja käytännöllistä tarpeellisuutta? Yksinpä porvarilliset liberaalitkin ovat valmiit sanoissa tunnustamaan sen! Mutta meidän on toteutettava se käytännössä vallankumouksellisen kansan voimilla, sitä varten meidän on mahdollisimman nopeasti liitettävä yhteen nämä voimat siten, että proletariaatti julistaa väliaikaisen vallankumousohallituksen. Tällaisen hallituksen realisena tukena voi tietysti olla vain aseellinen kapina. Mutta suunniteltu hallitushan tuleekin olemaan juuri tämän kasvavan ja jo kypsytävän kapinan *elin*. Ei voitu ryhtyä käytännöllisesti muodostamaan vallankumousohallitusta ennenkuin kapina paisui niin laajaksi, että se on kaikille selvä, että se on kaikille, voidaan sanoa, selvästi tunnettavissa. Ja nyt nimenomaan on tämä kapina yhdistettävä poliittisesti, on järjestettävä se, annettava sille selvä ohjelma, tehtävä kaikki jo niin lukuisat ja määrällisesti nopeasti lisääntyvät vallankumousarmeijan osastot tämän uuden, todella vapaan ja todella kansanhallituksen tukinojaksi ja aseeksi. Taistelu on väistämätön, kapina kiertämätön, ratkaiseva yhteenotto on jo aivan lähellä. On jo aika antaa suora taisteluhaaste, asettaa mätänevän tsarismin vastakohtaksi järjestetty proletariaatin valta, kääntyä koko kansan puoleen manifestilla eturivin työläisten perustaman väliaikaisen vallankumousohallituksen nimessä.

Nyt näemme jo selvästi, että vallankumouksellisen kansan uumenista löytyy ihmisiä, jotka kykenevät suorittamaan tämän suurteon, ihmisiä, jotka ovat rajattoman uskollisia vallankumoukselle, ja mikä tärkeintä — rajattoman, pulppuavan tarmon ihmisiä. Nyt näemme jo selvästi, että on olemassa vallankumouksellisen armeijan ainekset, armeijan, joka on tukeva tätä asiaa, että kaikki, mikä kussakin väestöluokassa on rehellistä ja elinvoimaista, kaikki, mikä niissä on tietoista, kääntää lopullisesti selkänsä tsarismille, kun uusi hallitus julistaa päättävän sodan poiskuolevalle maaorjuuden ja poliisimielivallan Venäjälle.

Kansalaiset! — näin pitäisi sanoa tuossa sodanjulistuksessa, tuossa vallankumoushallituksen manifestissa, — kansalaiset, tehkää valintanne! Siellä on koko vanha Venäjä, kaikki riiston ja sorron mustat voimat, kaikki ilkivalta ihmistä kohtaan. Täällä — vapaiden kansalaisten liitto, kansalaisten, jotka ovat tasa-arvoisia kaikissa valtiollisissa asioissa. Siellä — riistäjien, pohattojen ja poliisien liitto. Täällä — kaikkien työtätekevien, kansan kaikkien elinkykyisten voimien, koko rehellisen intelligenssin liitto. Siellä — mustat sotniat, täällä — järjestynyt työväki, joka taistelee vapauden, valistuksen ja sosialismin puolesta.

Kansalaiset, tehkää valintanne! Tällainen on ohjelmamme, jonka koko kansa on jo kauan sitten asettanut. Tällaiset ovat päämäärämme, joiden nimessä me julistamme sodan mustasotnialaisten hallitukselle. Emme tyrkytä kansalle mitään keksimiämme uutuuksia, teemme vain aloitteen pannaksemme todellisuudessa toimeen sen, mitä ilman Venäjällä ei yleisen ja yksimielisen tunnustuksen mukaan enää voida elää. Emme erottaudu vallankumouksellisesta kansasta, vaan antaan sen arvosteltavaksi jokaisen askelemme, jokaisen päätöksemme me nojaudumme kokonaan ja yksinomaisesti itsensä työtätekevien joukkojen keskuudesta nousevaan vapaaseen aloitteellisuuteen. Me liitämme yhteen kaikki ja kaikenlaiset vallankumoukselliset puolueet, kutsumme riveihimme edustajia jokaisesta väestöryhmästä, joka on valmis taistelemaan vapauden puolesta, meidän ohjelmamme puolesta, joka turvaa kansan perusoikeudet ja sen tarpeiden tyydyttämisen. Erikoisesti ojennamme kätemme sotilaspukuun puetuille työläistovereille ja veljillemme talonpojille käydäksemme yhteistä taistelua loppuun saakka tilanherrojen ja virkamiesten sorrioniestä vastaan, käydäksemme taistelua maasta ja vapaudesta.

Kansalaiset! valmistautukaa ratkaisevaan taisteluun. Me emme salli mustasotnialaisen hallituksen häväistä Venäjää. Emme anna pettää itseämme muutamien virkamiesten vaihdoksella, virkaeron antamisella muutamille poliiseille, kun koko mustasotnialaisella poliisikunnalla säilyy valta murhata ja rosvota kansaa ja tehdä sille kaikenlaista ilki-valtaa. Alentukoot liberaaliset porvarit esittämään anomuksiaan tälle mustasotnialaiselle hallitukselle. Mustasotnialaiset nauravat, kun heidät uhataan asettaa samaisen tsaarivallan oikeuden eteen, jossa tuomareina ovat samaiset

tsaarin virkamiehet. Me annamme armeijamme osastoille käskyn vangita mustan sotnian sankarit, jotka juottavat ja lahjoivat tietämätöntä kansaa, me annamme kaikki nuo Kronstadtin poliisimestarin tapaiset julmurit julkisen, yleiskansallisen, vallankumouksellisen oikeuden tuomittaviksi.

Kansalaiset! kaikki, paitsi mustia sotnioita, ovat kääntäneet selkensä tsaarihallitukselle. Siis yhdistykää vallankumoushallituksen ympärille, lopettakaa kaikkien maksujen ja verojen suoritus, suunnatkaa kaikki ponnistelut kansan vapaan nostoväen järjestämiseen ja aseistamiseen. Todellinen vapaus tulee turvatuksi Venäjälle vain siinä määrin, kuin vallankumouksellinen kansa pääsee voitolle mustasotnialaisen hallituksen voimista. Kansalaissodassa ei ole eikä voi olla neutraalisia. Valkoisten puolue on pelkkää pelkurimaista ulkokultaisuutta. Ken jää syrjään taistelusta, hän tukee mustasotnialaisten isännöimistä. Ken ei ole vallankumouksen kannalla, hän on vallankumousta vastaan. Ken ei ole vallankumouksellinen, hän on mustasotnialainen.

Me otamme huoleksemme kansankapinan voimien yhteenliittämisen ja valmistelun. Alkoon suuren päivän, tammi-kuun 9:n päivän vuosipäiväksi Venäjällä jääkö enää jälkeäkään tsaarivallan virkalaitoksista. Kansainvälisen proletariaatin kevätjuhla tavatkoon Venäjän jo vapaana maana, jossa on vapaasti koolle kutsuttu yleiskansallinen perustava kokous!

Näin minä käsitän työväen edustajain Neuvoston kehittymisen väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi. Tällaiset tehtävät asettaisın ensi vuoroon kaikille puolueemme järjestöille, kaikille tietoisille työläisille, itselleen Neuvostollekin sekä Moskovassa piakkoin kokoontuvalle työväen edustajakokoukselle ja Talonpoikaisliiton edustajakokoukselle ⁵.

PUOLUEEN REORGANISOIMISESTA ⁶

I

Puolueemme toimintaehdot muuttuvat perinpohjaisesti. On vallattu kokoontumis-, yhdistymis- ja painovapaus. Nämä oikeudet ovat tietysti äärimmäisen epävarmoja, ja näihin nykyisiin vapauksiin luottaminen olisi mielettömyyttä, ellei rikollistakin. Ratkaiseva taistelu on vielä edessä, ja tähän taisteluun valmistautumisen pitää olla ensi sijalla. Puolueen konspiratiivinen toimintakoneisto on säilytettävä. Mutta samalla on aivan välttämätöntä käyttää mahdollisimman laajasti hyväksi nykyisiä, suhteellisesti laajempia toimintamahdollisuuksia. Konspiratiivisen koneiston ohella on aivan välttämättä luotava yhä uusia, julkisia ja puolittain julkisia, puolueeseen kuuluvia (ja lähellä puoluetta olevia) järjestöjä. Ilman tätä viimeksi mainittua työtä on mahdotonta ajatellakin, että toimintamme saataisiin sopeutetuksi uusiin olosuhteisiin, että kyettäisiin ratkaisemaan uudet tehtävät...

Jotta järjestö voitaisiin siirtää uusille perustoille, on pidettävä uusi puolueen edustajakokous. Sääntöjen mukaan se on määrätty pidettäväksi kerran vuodessa, määrätty pidettäväksi toukokuussa vuonna 1906, mutta nyt on edustajakokousta välttämättä joudutettava. Jos emme käytä ajankohtaa hyväksi, niin se menee meiltä hukkaan — siinä mielessä, että järjestäytymisen tarve, jonka työläiset tuntevat äärettömän kipeästi, hakeutuu rujoihin, vaarallisiin muotoihin, se voimistaa joitakin „riippumattomuusmiehiä” ⁷ j.n.e. Pitää kiirehtiä järjestäytymään uudella tavalla, on

asetettava uudet menetelmät yleisen käsittelyn alaisiksi, on rohkeasti ja päättäväisesti määriteltävä „uusi suunta”.

Minun syvä vakaumukseni on se, että tässä numerossa julkaistu ja puolueemme Keskuskomitean allekirjoittama Vetoomus puolueelle⁸ määrittelee tämän uuden suunnan aivan oikein. Me, „enemmistön” kannalla olevat vallankumouksellisen sosialidemokratian edustajat, olemme monet kerrat sanoneet, ettei loppuun saakka toimeenpantava puolueen demokratisoiminen ollut mahdollista konspiratiivisen toiminnan oloissa, että „valinnallisuusperiaate” oli niissä oloissa fraasi. Ja elämä on todistanut nämä sanamme oikeiksi. Entiset vähemmistön kannattajat ovat jo moneen kertaan todenneet kirjallisuudessa (katso tätä Axelrodin esipuheella varustetusta Työmiehen kirjasesta sekä kirjeestä, jonka on kirjoittanut „Työmies, eräs monista” ja joka julkaistiin „Iskrassa”⁹ ja kirjasessa „Työläiset puolueen kahtiajaosta”), ettei itse asiassa onnistuttu toteuttamaan mitään vakavaa demokratisoimista, mitään todellista valinnallisuutta. Mutta me, bolshevikit, olemme aina tunnustaneet sen, että uusissa oloissa, poliittiseen vapauteen siirtyäessä, on välttämätöntä siirtyä valinnallisuusperiaatteen: VSDTP:n III edustajakokouksen pöytäkirjat todistavat sen erittäin vakuuttavasti, jos siitä vielä todistuksia tarvitaan.

Tehtävä on siis selvä: säilytettävä toistaiseksi konspiratiivinen toimintakoneisto ja kehiteltävä uusi, julkinen toimintakoneisto. Edustajakokoukseen sovellettuna tämä tehtävä (jonka konkreettinen täyttäminen vaatii tietysti käytännöllistä taitoa ja kaikkien ehtojen tuntemista paikkaan ja aikaan nähden) kuuluu näin: kutsuttava koolle IV edustajakokous sääntöjen pohjalla ja samalla alettava heti, viivyttelämättä soveltaa valinnallisuusperiaatetta. Keskuskomitea on ratkaissut tämän tehtävän: komitealaiset, jotka muodollisesti ovat täysivaltaisten järjestöjen edustajia ja reaalisesti edustavat puolueen perinteellisyyttä, matkustavat edustajakokoukseen päätösvaltaisain äänioikeuksin, mikä heille oikeutetusti kuuluu. Keskuskomitea on kutsunut oman oikeutensa nojalla valinnallisia edustajia edustamaan *kaikkia* puolueen jäseniä, siis myös puolueeseen kuuluvia työläisjoukkoja, neuvottelevalla äänioikeudella. Keskuskomitea sanoi edelleen, että se kehoittaa edustajakokousta muuttamaan tämän neuvottelevan ääni-

oikeuden heti päätösvaltaiseksi äänioikeudeksi. Suostuvatko komiteain täysivaltaiset edustajat siihen?

Keskuskomitea sanoo, että sen mielestä he ehdottomasti suostuvat. Minä henkilökohtaisesti olen syvästi vakuuttunut siitä. Sellaiseen ei voida olla suostumatta. Ei voida kuvitella, ettei sosialidemokraattisen proletariaatin johtajain enemmistö suostuisi siihen. Olemme varmoja siitä, että puolueytöntekijäin äänet, joita sanomalehti „Novaja Zhizn” kaikella tarkkuudella rekisteröi, todistavat hyvin pian meidän käsityksemme oikeaksi: jos edessä ehkä onkin taistelu sellaisesta askeleesta (neuvottelevan äänioikeuden muuttamisesta päätösvaltaiseksi), niin lopputulos on selvä.

Silmäilkää tätä kysymystä toiseltakin kannalta, ei muodolliselta, vaan itse asian olemuksen kannalta. Onko esittämämme suunnitelman toteuttamisesta jotakin vaaraa sosialidemokratialle?

Vaarana voitaisiin pitää sitä, että puolueeseen tulee kerralla joukoittain ei-sosialidemokraatteja. Silloin puolue liukenee suuriin joukkoihin, puolue lakkaa olemasta luokan tietoinen etujoukko, puolue vajoaa perässälaahustajan asemaan. Se olisi ehdottomasti surkea vaihe. Ja tämä vaara *voisi* epäilemättä saada *mitä vakavimman* merkityksen, *jos* meillä ilmenisi taipumusta demagogiaan, jos meiltä puuttuisi kokonaan puoluekantaisuuden perusteita (ohjelma, taktilliset säännöt, organisatorinen kokemus) tai jos ne olisivat heikkoja ja hataria. Mutta asia on kuitenkin niin, että juuri tuota „jos” ei meillä olekaan olemassa. Meidän, bolshevikkien, keskuudessa ei ole ollut taipumusta demagogiaan, vaan päinvastoin olemme kaiken aikaa päättäväisesti, avoimesti ja suoraan taistelleet pienimpiäkin demagogian harjoittamisyrityksiä vastaan, olemme vaatineet puolueeseen kuuluvilta tietoisuutta, olemme tiukasti korostaneet sitä, kuinka valtava merkitys on periytyväisyyden turvaamisella puolueen kehityksessä, olemme julistaneet puolueen *kaikkien* jäsenten *kurinalaisuutta* ja kasvattamista jossakin puoluejärjestössä. Meillä on ohjelmamme, ja se on vankalla pohjalla, kaikki sosialidemokraatit ovat sen virallisesti tunnustaneet, eikä se ole aiheuttanut mitään oleellista arvostelua perusväittämiinsä nähden (eri pykälien ja määritelmien arvostelu on aivan paikallaan ja välttämätöntä jokaisessa elinkykyisessä puolueessa). Meillä on taktilliset päätöslauselmat, joita on johdonmukaisesti ja

järjestelmällisesti kehitelty sekä II:ssa että III:ssa edustajakokouksessa ja sosialidemokraattisen sanomalehdistön monivuotisella työllä. Meillä on myös jonkin verran organisatorista kokemusta ja tosiasiallinen järjestö, jolla on ollut kasvattava merkitys ja joka on epäilemättä antanut tuloksia, mitkä eivät tule heti näkyviin, mutta vain sokeat tai sokaistuneet henkilöt voisivat olla tunnustamatta niitä.

Ei, toverit, älkäämme liioitelko tuon vaaran suuruutta. Sosialidemokratia on luonut itselleen nimen, on luonut suunnan, luonut työläissosialidemokraattien kaaderit. Ja tällä hetkellä, jolloin sankarillinen proletariaatti on käytännössä osoittanut olevansa valmis taistelemaan ja osaavansa taistella solidaarisesti ja johdonmukaisesti selvästi tajuttujen päämäärien puolesta, taistella aito sosialidemokraattisessa hengessä,— tällaisella hetkellä olisi suorastaan naurettavaa epäillä sitä, että puolueeseemme kuuluvat työläiset ja ne, jotka huomenna Keskuskomitean kutsumina tulevat puolueeseemme, tulevat 99 tapauksessa sadasta olemaan sosialidemokraatteja. Työväenluokka on jo alitajuisesti, vaistovaraisesti sosialidemokraattista, ja sosialidemokratian enemmän kuin kymmenvuotinen työ on jo tehnyt hyvinkin paljon tämän vaistovaraisuuden muuttamiseksi tietoisuudeksi. Älkää seipitelkö itsellenne mitään kuviteltuja kauhuja, toverit! Älkää unohtako, että jokaisessa elinkykyisessä ja kehittyvässä puolueessa tulee aina olemaan epävarmuuden, hoipertelun ja horjuvaisuuden aineksia. Mutta nämä ainekset voidaan saada ja saadaankin sosialidemokraattien lujan ja tiiviin ydinjoukon vaikutuksen alaisiksi.

Puolueemme puutui maanalaisuudessa. Se oli tukehtua maanalaisuudessa viime vuosina, kuten eräs III edustajakokouksen edustaja aivan oikein sanoi. Maanalaisuus häviää pois. Siis rohkeammin eteenpäin, tarttukaa uusiin aseisiin, jakakaa niitä uusille ihmisille, laajentakaa tukiasemianne, kutsukaa joukkoonne kaikki sosialidemokraattityöläiset, saakaa heitä sadoittain ja tuhansittain puoluejärjestöjen riveihin. Heidän edustajansa elvyttäkööt keskustelintemme rivejä, tulkoon heidän kauttaan tuulahduksena esiin nuoren vallankumouksellisen Venäjän raikas henki. Tähän saakka vallankumous on pyrkinyt todistamaan ja on todistanut oikeaksi kaikki marxilaisuuden teoreettiset perusajatukset, kaikki sosialidemokratian oleellimmat tunnukset. Ja samalla vallankumous on osoittanut oikeaksi

meidän sosialidemokraattisen työemme, todistanut oikeaksi toivomme ja uskomme proletariaatin todelliseen vallankumouksellisuuteen. Heittäkäämme siis pois kaikkinaisen pikkumaisuus puolueen uudistamisessa, joka on välttämätön: astukaamme heti uudelle tielle. Se ei vie meiltä vanhaa konspiratiivista toimintakoneistoa (sosialidemokraattiset työläiset ovat epäilemättä antaneet sille tunnustuksensa ja vahvistuksensa: sen on elämä ja vallankumouksen kulku todistanut sata kertaa tuntuvammin kuin mitä päätöksillä ja päätöslauselmilla olisi voitu todistaa). Se antaa meille myös uusia, nuoria voimia, joita nousee esiin ainoan todella vallankumouksellisen ja loppuun saakka vallankumouksellisen luokan syvimmistä uumenista, luokan, joka on vallannut Venäjälle puolittaisen vapauden ja joka taistellen valloittaa sille täydellisen vapauden ja johtaa sen vapauden kautta sosialismiin!

II

Puolueemme Keskuskomitean päätös VSDTP:n IV edustajakokouksen koollekutsumisesta, joka julkaistiin „Novaja Zhiznin” 9. numerossa, ottaa ratkaisevan askeleen kohti demokraattisen periaatteen täydellistä toteuttamista puoluejärjestössä. Edustajakokoukseen lähetettävien edustajain (jotka tulevat ensin neuvottelevin äänioikeuksin, mutta sitten saavat epäilemättä päätösvaltaisen äänioikeuden) vaalit on toimitettava yhdessä kuukaudessa. Puolueen kaikkien järjestöjen on siis ryhdyttävä mahdollisimman nopeasti käsittelemään kysymystä henkilökohtaisista ehdokkaista ja edustajakokouksen tehtävistä. Ehdottomasti on pidettävä silmällä sitäkin mahdollisuutta, että kuoleva itsevaltius saattaa tehdä uusia yrityksiä temmata takaisin luvatut vapaudet, hyökätä vallankumouksellisten työläisten ja erikoisesti heidän johtajiensa kimppuun. Sen vuoksi tuskin lienee sopivaa (ehken aivan erikoistapauksia lukuunottamatta) saattaa julkisuuteen edustajien oikeita sukunimiä. Salanimistä, joihin poliittisen orjuuden kausi on meidät totuttanut, ei pidä vielä luopua, niin kauan kuin mustasotnialaiset pysyvät vallassa. Eikä olisi haitaksi valita edustajille vielä varamiehiä,— taaskin vanhaan tapaan siltä varalta, jos „sattuu palamaan”. Mutta kaikkia näitä konspiratiivisia varovaisuuskeinoja me emme pysähdy

koskettelemaan, sillä paikallisia työoloja tuntevat toverit suoriutuvat helposti kaikista vaikeuksista, joita siinä suhteessa saattaa syntyä. Toverien, joilla on suuri kokemus vallankumouksellisessa toiminnassa itsevaltiuden oloissa, pitää rientää auttamaan neuvoillaan kaikkia niitä, jotka aloittavat sosialidemokraattisen toiminnan uusissa, „vapaisissa” (toistaiseksi vielä lainausmerkeissä sanoen vapaisissa) oloissa. On itsestään selvää, että komiteoittemme jäseniltä vaaditaan tällöin suurta tahdikkuutta: entiset muodolliset etuisuudet menettävät nyt pakostakin merkityksensä, ja monin paikoin on aloitettava kaikki uudelleen „alusta saakka”, on *todistettava* uusien puoluetoverien laajoille kerroksille johdonmukaisen sosialidemokraattisen ohjelman, taktiikan ja järjestön koko tärkeys. Ei pidä unohtaa, että tähän saakka on oltu liian usein tekemisissä vain määrätystä yhteiskuntakerroksesta nousseiden vallankumouksellisten kanssa, nyt sen sijaan joudumme tekemisiin joukkojen tyypillisten edustajain kanssa: tämä muutos vaatii muuttamaan ei ainoastaan propaganda- ja agitaatiomenetelmiä (tarvitaan suurempaa kansantajuisuutta, taitoa kysymyksen asettelussa, taitoa selittää sosialismin perustotuuksia mitä yksinkertaisimmalla, havainnollisimmalla ja todella vakuuttavimmalla tavalla), vaan myöskin organisaatiotyön menetelmiä.

Tässä kirjoituksessa haluaisin pysähtyä käsittelemään uusien organisatoristen tehtävien erästä puolta. Keskuskomitean päätös kutsuu edustajakokoukseen edustajia *kai-kista* puoluejärjestöistä ja kehoittaa *kaikkia* sosialidemokraattisia työläisiä liittymään tällaisiin järjestöihin. Sitä varten, jotta tämä hyvä toivomus toteutuisi käytännössä, ei riitä se, että yksinkertaisesti vain „kutsutaan” työläisiä, ei riitä se, että yksinkertaisesti vain lisätään entisentyypipisten järjestöjen lukua. Ei, sitä varten on välttämätöntä, että kaikki toverit itsenäisesti, luovaan tapaan kehittelisivät yhdessä *uus*ia järjestömuotoja. Tässä ei voida osoittaa mitään ennakkolta määriteltäviä ohjeita, sillä kaikki se on uutta; siinä pitää olla sijansa paikallisten olojen tuntemuksella ja, mikä tärkeintä, puolueen *kaikkien* jäsenten omaaloitteisuudella. Uuden järjestömuodon tai oikeammin sanoen työväenpuolueen järjestöllisen perussolun uuden muodon pitää olla ehdottomasti laajempi entisiin kerhoihin verrattuna. Sitä paitsi tuntuu todennäköiseltä, että uuden

solun ei pidä olla niin tiukasti muotoiltu, vaan „vapaampi”, enemmän „lose” järjestö. Täydellisen yhdistymisvapauden vallitessa ja kun väestölle on taattu täydet kansalaisoikeudet, meidän pitäisi tietysti perustaa kaikkialle sosialidemokraattisia (ei ainoastaan ammatillisia, vaan poliittisia, puoluekantaisia) yhdistyksiä. Nykyisissä oloissa pitää pyrkiä siihen, että päästäisiin lähemmäksi tätä päämäärää kaikkia teitä ja kaikin keinoin, mitä suinkin tulee olemaan käytettävissämme.

On viipymättä herätettävä kaikki puolueytöntekijät ja kaikki sosialidemokratialle myötämieliset työläiset omaaloitteiseen toimintaan. On ryhdyttävä aivan heti järjestämään kaikkialla, joka paikassa referaatteja, keskustelutilaisuuksia, kokouksia ja joukkotilaisuuksia tiedoittain niissä VSDTP:n IV edustajakokouksesta, selittäen tämän edustajakokouksen tehtäviä kaikkein helpotajuisimmassa ja ymmärrettävimmässä muodossa, mainiten uudesta edustajakokouksen järjestämistavasta, kehoittaen kaikkia sosialidemokraatteja ottamaan osaa todella proletaarisen sosialidemokraattisen puolueen luomiseen uusilla perusteilla. Tällainen työ antaa paljon kokemuksesta saatuja osviittoja, se nostaa parissa-kolmessa viikossa esiin (jos asiaa tarmolla ajetaan) uusia sosialidemokraattisia voimia työläisten keskuudesta, elvyttää paljon laajemmissa kerroksissa mielenkiintoa sosialidemokraattiseen puolueeseen, jonka me olemme nyt päättäneet rakentaa uudelleen yhdessä kaikkien työläistoverien kanssa. Kaikissa kokouksissa tullaan asettamaan heti kysymys puolueen yhdistysten, järjestöjen ja ryhmien muodostamisesta. Jokainen yhdistys, järjestö, ryhmä valitsee itselleen heti byroon tai hallinnon taikka toimikunnan, sanalla sanoen keskitetyn ja vakinaisen elimen hoitamaan järjestön asioita, pitämään yhteyttä puolueen paikallisten elimien kanssa, ottamaan vastaan ja levittämään puoluekirjallisuutta, keräämään maksuja puolue toimintaa varten, järjestämään kokouksia, esitelmiä, referaatteja, ja vihdoin — valmistelemaan vaaleja edustajan valitsemiseksi puolueen edustajakokoukseen. Puolueen komiteat pitävät tietysti huolta siitä, että jokaiselle tällaiselle järjestölle annetaan apua, että se varustetaan aineistolla, jolla voidaan tehdä tunnetuksi, mikä on VSDTP, minkälainen on sen historia ja minkälaisia ovat sen nykyiset suurenmoiset tehtävät.

Edelleen, on jo aika pitää huolta myöskin siitä, että työväen sosialidemokraattisille järjestöille luodaan paikallisia, niin sanoakseni, taloudellisia tukiasemia puolueen jäsenten ylläpitämien ruokaloiden, teetupien, oluttupien, kirjastojen, lukusalien, ampumaratojen * y.m., y.m.s. muodossa. Ei pidä unohtaa, että sosialidemokraattisia työläisiä tulevat vainoamaan „itsevaltiaan” poliisilaitoksen ohella myös „itsevaltiaat” isännät antamalla agitaattoreille lopputilin, ja sen vuoksi on erittäin tärkeätä järjestää sellaista tukiverkosta, joka olisi mahdollisimman riippumaton tehtaillijoiden mielivallasta.

Ylipäänsä meidän, sosialidemokraattien, on käytettävä kaikin muodoin hyväksi nykyistä toimintavapauden laajenemista, ja mitä paremmin tämä vapaus tulee turvatuksi, sitä tarmokkaammin me tulemme esittämään tunnusta: „kansaan!”. Itsensä työläisten oma-aloitteisuus tulee nyt ilmenemään niin laajamittaisesti, että sellaista me, eiliset konspiraattorit ja „kerholaiset”, emme ole rohjenneet edes haaveillakaan. Nykyään sosialismin aatteiden vaikutus proletariaatin joukkoihin käy ja tulee käymään sellaisia teitä, joita emme usein kykene lainkaan seuraamaan. Näiden tällaisten olosuhteiden mukaisesti on pidettävä huolta sosialidemokraattisen intelligenssin oikeammasta jaottelemisesta **, ettei se turhaan tunkeilisi siellä, missä liike on jo noussut jaloilleen ja tulee toimeen, jos niin voidaan sanoa, omin voimin, että se menisi „alempiin kerroksiin”, missä työ on raskaampaa ja olosuhteet vaikeammat, missä kokeiden ja tietoja omaavien henkilöiden tarve on suurempi, valon lähteitä on vähemmän ja poliittinen elämä pulppuaa heikommin. Meidän on nyt mentävä „kansaan” myöskin

* En tiedä vastaavaa venäläistä sanaa ja nimitän „ampumaradaksi” („тыр”) huoneistoa, joka on tarkoitettu maalinampumista varten, jonne on varattu kaikenlaisia aseita ja jonne jokainen halukas voi pienestä maksusta mennä ja ampua maaliin revolvereilla tai pyssyillä. Venäjällä on julistettu kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Kansalaisilla on oikeus kokoontua myös oppiakseen ampumaan, siitä ei voi kenellekään koitua mitään vaaraa. Missä eurooppalaisessa suurkaupungissa tahansa te tapaatte kaikille avoimia ampumaratoja — kellarihuoneistoissa, toisinaan kaupungin ulkopuolella j.n.e. Ja työläisille ei ole lainkaan haitaksi oppia ampumaan, oppia käyttämään asetta. On selvää, että voimme käydä käsiksi tähän asiaan vakavasti ja laajasti vasta sitten, kun yhdistymisvapaus on turvattu ja kun voidaan vetää oikeuteen sellaiset poliisilurjukset, jotka rohkenevat sulkea tällaisia laitoksia.

** Puolueen III edustajakokouksessa esitin toivomuksen, että puolueen komiteoihin tulisi suunnilleen 8 työläistä jokaista 2 intelligenttiä kohden. (Ks. Teokset, 8. osa, s. 399. *Toim.*) Kuinka vanhentunut tuo toivomus onkaan!

Nyt pitää toivoa, että puolueen uusissa järjestöissä jokaista sosialidemokraattiseen intelligenssiin kuuluvaa puolueen jäsentä kohden tulisi useita satoja työläis-sosialidemokraatteja.

vaalien varalta, joihin tulee osallistumaan koko väestö syrjäisimmillään korpikulmilla,— sekä (tämä on vieläkin tärkeämpää) avoimen taistelun varalta, jotta voitaisiin tyrehtyttää maalaisprovinssien Vendéen¹⁰ taantumuksellisuus, jotta taattaisiin suurista keskuksista tulevien tunnusten leviäminen kautta maan, kaikkiin proletariaatin joukkoihin.

Kaikkalainen äärimmäisyys on tietysti vahingoksi; asiain saamiseksi mahdollisuuksien mukaan täysin lujalle ja „mallikelpoiselle” kannalle meidän on vielä nytkin keskitettävä usein parhaimmat voimat yhteen tai toiseen tärkeään keskukseseen. Kokemus on osoittava, minkälaista määräsuhdetta siinä on noudatettava. Tehtävänäme ei nyt ole niinkään paljon uusille perusteille järjestäytymisen normien keksiminen kuin mitä laajimman ja rohkeimman toiminnan aikaansaaminen, jotta IV edustajakokouksessa voitaisiin tehdä yhteenvedot puolueen saamasta kokemuksesta ja pukea ne asianomaiseen muotoon.

III

Edellisissä kahdessa katsauksessa koskettelimme sitä, mikä yleinen merkitys on valinnallisuusperiaatteella puolueessa, sekä uusien järjestösolujen ja järjestömuotojen välttämättömyyttä. Nyt tarkastelkaamme vielä yhtä äärimmäisen nykytärkeää kysymystä, nimittäin kysymystä puolueen yhdistämisestä.

Kenellekään ei ole salaisuus, että valtava enemmistö työläissosialidemokraateista on tavattoman tyytymätön puolueen kahtiajakaantumiseen ja vaatii yhdistymistä. Kenellekään ei ole salaisuus, että kahtiajakaantuminen on saanut sosialidemokraattiset (tai sosialidemokraateiksi tulemaan valmiit) työläiset jossain määrin viilenemään sosialidemokraattista puoluetta kohtaan.

Työläiset ovat melkein kokonaan kadottaneet toivonsa siihen nähden, että puolueen „huippukerrokset” yhdistyisivät itse. Yhdistymisen välttämättömyyden ovat virallisesti tunnustaneet sekä VSDTP:n III edustajakokous että menshevikkien konferenssi, joka pidettiin kuluvan vuoden toukokuussa. Siitä on kulunut puoli vuotta, mutta yhdistyminen ei ole edistynyt juuri nimeksikään. Eipä ihme, että työläiset ovat alkaneet osoittaa kärsimättömyyttä. Eipä

ihme, että „Työmies, eräs monista”, joka kirjoitti yhdistymisestä „Iskrassa” ja „enemmistön” julkaisemassa kirjasessa („Työläiset puolueen kahtiajaosta”, KK:n julkaisu. Geneve, v. 1905), otti lopultakin ja heristi sosialidemokraattiselle intelligenssille „nyrkkiä alhaalta”. Eräitä sosialidemokraatteja (menshevikkejä) tuo uhkaus ei silloin miellyttänyt, toiset (bolshevikit) pitivät sitä oikeana ja pohjaltaan aivan oikeudenmukaisena.

Minusta tuntuu, että nyt on tullut aika, jolloin *tietoiset* sosialidemokraattityöläiset voivat ja jolloin heidän pitää panna täytäntöön aikomuksensa (en sano „uhkauksensa”, sillä tuo sana kuulostaa syytökseltä, demagogialta, ja meidän on kaikin voimin vältettävä kumpaakin). Tosiaankin, nyt on tullut tai joka tapauksessa on tulossa aika, jolloin valinnallisuusperiaatetta voidaan soveltaa puoluejärjestössä ei sanoissa, vaan teoissa, ei kauniina tyhjänä korulauseena, vaan todella uutena periaatteena, joka todella uudistaa, laajentaa ja lujittaa puolueyhteyksiä. „Enemmistö” on Keskuskomitean ominaisuudessa suoraan kehoittanut soveltamaan viipymättä valinnallisuutta ja saattamaan sen voimaan. Vähemmistö kulkee samaa tietä. Ja työläissosialidemokraatit muodostavat tavattoman suuren, valtavan enemmistön kaikissa sosialidemokraattisissa järjestöissä, elimissä, kokouksissa, joukkotilaisuuksissa j.n.e.

Nyt on siis jo olemassa mahdollisuus ei ainoastaan *taiuttaa* yhdistymiseen, ei ainoastaan hankkia yhdistymislupauksia, vaan todella *yhdistyä* puolueen molempien fraktioiden järjestyneiden työläisten enemmistön yksinkertaisella päätöksellä. Siinä ei tule olemaan mitään „tyrkyttämistä”, koska kaikki ovat periaatteessa tunnustaneet yhtenäisyyden välttämättömyyden ja työläisten tehtäväksi jää vain ratkaista käytännöllisesti kysymys, joka periaatteellisesti on jo ratkaistu.

Intelligentin ja proletaarisen (työväen) toimiosuuden suhde sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä voitaneen nähdäks ilmaista melko täsmällisesti tällaisella yleismääritelmällä: intelligenssi ratkaisee „periaatteessa” kysymykset hyvin, piirustaa hyvin kaavan, järkeilee hyvin siitä, että on välttämätöntä tehdä... mutta työläiset tekevät, he toteuttavat harmaata teoriaa elävässä elämässä.

Enkä minä lankea vähääkään demagogiaan, en alenna hitustakaan tietoisuuden suurta osuutta työväenliikkeessä,

en heikennä mitenkään marxilaisen teorian ja marxilaisten periaatteiden valtavaa merkitystä, jos nyt sanon: me olemme sekä edustajakokouksessa että konferenssissa luonneet „harmaan teorian” puolueen yhdistämiseksi; toverit työläiset! auttakaa meitä toteuttamaan tämä harmaa teoria elävässä elämässä! Tulkaa suurilukuisina puoluejärjestöihin. Tehkää meidän IV edustajakokouksestamme ja menševikkien toisesta konferenssista valtava ja suurenmoinen työläissosialidemokraattien edustajakokous. Ryhtykää yhdessä meidän kanssamme ratkaisemaan yhteenliittymiskysymystä käytännössä,— olkoon tässä kysymyksessä poikkeustapauksena (se on sellainen poikkeus, joka vahvistaa päinvastaisen säännön!) yksi kymmenesosa teoriaa ja yhdeksän kymmenesosaa käytäntöä. Totta tosiaan, tällainen toivomus on oikeutettu ja historiallisesti välttämätön sekä psykologisesti ymmärrettävä. Me olemme niin kauan „teoretisoineet” (ja toisinaan aivan turhaan — mitäpä syntii salata) emigranttielämän ilmapiirissä, ettei tosiaankaan ole haitaksi nyt jonkin verran, edes vähäsen, pikkuruikkusen „jännittää jouta toiseen suuntaan” ja viedä vähän enemmän eteenpäin käytäntöä. Yhdistymiskysymyksessä, josta meillä on kahtiajakaantumisen syitten yhteydessä kirjoitettu valtavat määrät paperia ja kulutettu hirveä määrä mustetta,— tässä kysymyksessä tuollainen menetelmä on ehdottomasti paikallaan. Muun muassa me, emigrantit, olemme ikävöineet käytännön työtä. Ja sitä paitsi me olemme jo laatineet sangen hyvän ja täydellisen ohjelman koko demokraattista vallankumousta varten. Yhdistykäämme siis myöskin tätä vallankumouksen käytäntöä varten!

„Novaja Zhizn” №№ 9, 13 ja 14;
marraskuun 10, 15 ja 16 pnä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstin mukaan

PROLETARIAATTI JA TALONPOIKAISTO ¹¹

Moskovassa parhaillaan koolla oleva Talonpoikaisliiton edustajakokous nostaa jälleen päiväjärjestykseen sangen tärkeän ja ajankohtaisen kysymyksen sosialidemokratian suhteesta talonpoikaisliikkeeseen. Venäläisille marxilaisille tämä kysymys on aina ollut polttava päivänkysymys heidän ohjelmaansa ja taktiikkaansa määriteltäessä. Jo ensimmäisessä Venäjän sosialidemokraattien ohjelmaluonnoksessa, joka painatettiin vuonna 1884 ulkomailla „Työn vapautus” ryhmän toimesta, kiinnitettiin talonpoikaiskysymykseen mitä vakavinta huomiota.

Siitä lähtien ei voida nimetä ainoatakaan suurempaa yleiskysymyksiä käsittelevää marxilaisten teosta, ei ainoatakaan sosialidemokraattista sanomalehteä, jossa ei olisi toistettu, kehitelty, sovellettu eri tapauksiin marxilaisia katsomuksia ja tunnuksia.

Kysymys talonpoikaisliikkeestä on nyt tullut polttavaksi päivänkysymykseksi ei ainoastaan teoreettisessa, vaan mitä välittömimmässä käytännöllisessä mielessä. Meidän yleiset tunnuksemme on nyt tehtävä suoranaiseksi kehoituksiksi, jotka vallankumouksellinen proletariaatti antaa vallankumoukselliselle talonpoikaistolle. Nyt on koittanut hetki, jolloin talonpoikaisto esiintyy Venäjän uuden elämänjärjestyksen tietoisena luoja. Ja Venäjän suuren vallankumouksen kulku ja lopputulos riippuu hyvin paljon talonpoikaiston tietoisuuden kasvusta.

Mitä talonpoikaisto haluaa vallankumoukselta? Mitä vallankumous voi talonpoikaistolle antaa? — nämä kaksi

kysymystä on jokainen poliittinen toimihenkilö velvollinen ratkaisemaan ja erikoisestikin jokainen valveutunut työläinen, joka on poliittinen toimihenkilö tämän sanan parhaimmassa mielessä eikä porvarillisen politikoinnin mataloittamassa mielessä.

Talonpoikaisto haluaa maata ja vapautta. Siitä ei voi olla kahta mielipidettä. Kaikki valveutuneet työläiset kannattavat vallankumouksellista talonpoikaistoa kaikin voimin. Kaikki valveutuneet työläiset haluavat sitä ja pyrkivät siihen, että talonpoikaisto saisi kaiken maan ja täyden vapauden. Kaiken maan — se merkitsee sitä, ettei pidä tyytyä mihinkään osittaisiin myönnytyksiin eikä antipaloihin, se merkitsee, ettei ole pidettävä suuntana sopimuksenteokoja talonpoikain ja tilanherrain välillä, vaan tilanherrain maanomistuksen hävittämistä. Ja valveutuneen proletariaatin puolue, sosialidemokratia, on lausunut kantansa mitä jyrkimmin tässä mielessä: III edustajakokouksessaan, joka pidettiin tämän vuoden toukokuussa, VSDTP hyväksyi päätöslauselman, jossa puhutaan suoraan talonpoikain vallankumouksellisten vaatimusten tukemisesta *aina kaikkien* yksityisomistuksellisten maiden *konfiskoimiseen asti*. Tämä päätöslauselma osoittaa selvästi, että valveutuneiden työläisten puolue kannattaa talonpoikain vaatimusta kaiken maan luovuttamisesta heille. Ja *tässä* suhteessa puolueemme toisen puoliskon konferenssissa hyväksytty päätöslauselma käy sisältönsä puolesta täydellisesti yhteen VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselman kanssa.

„Täyden vapauden” — se merkitsee niiden virkamiesten ja toimihenkilöiden valinnallisuutta, jotka hoitavat yhteiskunnallisia ja valtion asioita. „Täyden vapauden” — se merkitsee sitä, että on hävitettävä täydellisesti sellainen valtiovalta, joka ei ole riippuvainen kokonaan ja yksinomaan kansasta, joka ei ole kansan valitsema, joka ei ole tilivelvollinen kansalle ja jota kansa ei voi vaihtaa. „Täyden vapauden” — se merkitsee sitä, ettei kansan pidä olla virkamiesten alainen, vaan virkamiesten pitää olla kansan alaisia.

Tietenkään eivät kaikki maasta ja vapaudesta taistelevat talonpojat suhtaudu tähän taisteluun täysin tietoisesti eivätkä mene tasavallan vaatimiseen saakka. Mutta talonpoikaiston vaatimusten demokraattinen suunta on kaiken epäilyksen ulkopuolella. Siksi talonpoikaistolle onkin taattu

näiden vaatimusten kannatus proletariaatin taholta. Talonpoikien pitää tietää, että kaupungeissa kohotettu punalippu on lippu, jonka alla taistellaan ei ainoastaan teollisuus- ja maataloustyöläisten lähimpien ja tärkeimpien vaatimusten puolesta, vaan myöskin miljoonien ja kymmenien miljoonien pienviljelijäin vaatimusten puolesta.

Maaorjuuden jätteet kaikissa ja kaikenlaisissa muodoissaan ja lajeissaan painavat yhä armottomana sortotaakkana koko talonpoikaiston joukkoja, ja proletaarit ovat punaisen lipun alla julistaneet sodan tuota sortoa vastaan.

Mutta punainen lippu ei merkitse ainoastaan sitä, että proletariaatti kannattaa talonpoikaiston vaatimuksia. Se merkitsee myös proletariaatin itsenäisiä vaatimuksia. Se ei merkitse taistelua ainoastaan maasta ja vapaudesta, vaan myöskin taistelua kaikkinaista ihmisen harjoittamaa toisen ihmisen riistoa vastaan, taistelua kansanjoukkojen olojen kurjuutta vastaan, taistelua pääoman herruutta vastaan. Ja tässä nousee nyt eteemme toinen kysymys: mitä vallankumous voi antaa talonpoikaistolle? Monet vilpittömät talonpoikain ystävät (heidän joukossaan esimerkiksi sosialistivallankumoukselliset) eivät välitä tästä kysymyksestä, eivät huomaa sen tärkeyttä. He luulevat, että riittää, kun asetetaan ja ratkaistaan kysymys siitä, mitä talonpojat haluavat, että riittää, kun saadaan vastaus: maata ja vapautta. Se on suuri virhe. Täydellinen vapaus ja kaikkien virkamiesten täydellinen valinnallisuus aina valtion päämieheen saakka eivät poista pääoman herruutta, eivät hävitä pois harvojen rikkautta ja joukkojen olojen kurjuutta. Eikä maan yksityisomistuksen täydellinen hävittäminenkään poista pääoman herruutta eikä joukkojen olojen kurjuutta. Koko kansallekin kuuluvalla maalla tulee taloutta harjoittamaan itsenäisesti vain se, jolla on pääomaa, vain se, jolla on työvälineitä, karjaa, koneita, siemenvarastoja, yleensä rahavaroja j.n.e. Mutta se, jolla ei ole mitään muuta kuin työkätensä, jää aina pääoman orjaksi, vieläpä demokraattisen tasavallankin oloissa, vaikkapa maa kuuluisikin koko kansalle. Ajatus maan „sosialisoimisesta” ilman pääoman sosialisointia, ajatus tasasuhtaisen maankäytön mahdollisuudesta pääoman ja tavaratalouden vallitessa on harhakäsitys. Sosialismi on melkein kaikissa Euroopan maissa kokenut sellaisia aikoja, jolloin enemmistö on ollut tämän tai tämänkaltaisen harhakäsityksen kannalla. Työ-

väenluokan saama taistelukokemus kaikissa maissa on osoittanut käytännössä tällaisen virheen koko vaarallisuuden, ja Euroopan ja Amerikan sosialisti-proletaarit ovat nykyään jo täysin vapautuneet siitä.

Näin muodoin valveutuneiden työläisten punainen lippu merkitsee ensinnäkin sitä, että me kannatamme kaikin voimin talonpoikain taistelua täyden vapauden ja kaiken maan puolesta; toiseksi se merkitsee sitä, että me emme pysähdy siihen, vaan menemme pitemmälle. Sen lisäksi, että käymme taistelua vapaudesta ja maasta, me käymme taistelua sosialismin puolesta. Taistelu sosialismin puolesta on taistelua pääoman herruutta vastaan. Tätä taistelua käyvät ennen kaikkea palkkatyöläiset, jotka ovat suoranaisesti ja kokonaan riippuvaisia pääomasta. Pikkuisännät sen sijaan itse osaksi omistavat pääomaa, itse useinkin riistävät työläisiä. Sen vuoksi eivät kaikki pientalonpojat astu sosialismin puolesta taistelevien riveihin, vaan ainoastaan ne, jotka siirtyvät päättäväisesti ja tietoisesti työläisten puolelle pääomaa vastaan, yhteisomistuksen kannalle ja vastustamaan yksityisomistusta.

Senpä tähden sosialidemokraatit sanovat, että he taistelevat yhdessä koko talonpoikaiston kanssa tilanherroja ja virkamiehiä vastaan, ja sitä paitsi he, kaupunkilaisproletaarit yhdessä maalaisproletaarien kanssa, taistelevat pääomaa vastaan. Taistelu maasta ja vapaudesta on demokraattista taistelua. Taistelu pääoman herruuden hävittämiseksi on sosialistista taistelua.

Siispä lähettäkäämme palavat terveiset Talonpoikaissiitolle, joka on tehnyt päätöksen taistella yksimielisesti ja järkkymättä, alttiisti ja horjumatta täyden vapauden ja kaiken maan hankkimiseksi. Nämä talonpojat ovat oikeita demokraatteja. Heidän virheitään demokratismiin ja sosialismin tehtävien ymmärtämisessä meidän on kärsivällisesti ja malttavaisesti selitettävä heille liittolaisinamme, joihin meitä yhdistää suuri yhteinen taistelumme. Nämä talonpojat ovat todellisia vallankumouksellisia demokraatteja, joiden kanssa meidän on mentävä ja me menemme yhdessä taisteluun nykyisen vallankumouksen täydelliseen voittoon viemiseksi. Yhteisen lakkotaistelun suunnitelmaan, siihen päätökseen, että seuraavalla kerralla nouseaan yhtenä miehenä ja yhteisvoimin, sekä kaupunkilaistyöläiset että koko talonpoikaisköyhälistö, — tähän suunnitelmaan ja

päätökseen me suhtaudumme mitä suurimmalla, täydellisellä myötätunnolla. Kaikki valveutuneet työläiset tulevat teemmään kaikkensa auttaakseen tämän suunnitelman toteuttamista. Mutta mikään liitto, ei edes liitto kaikkein rehellisimpien ja jyrkimpien vallankumouksellisten demokraattien kanssa, ei voi pakottaa proletaareja unohtamaan heidän vieläkin suurempaa ja tärkeämpää päämääräänsä, taistelua sosialismin puolesta, pääoman herruuden hävittämiseksi kokonaan, kaikkien työtätekevien vapauttamiseksi kaikkinaisesta riistosta. Eespäin, työläiset ja talonpojat, yhteiseen taisteluun maan ja vapauden puolesta! Eespäin, kansainvälisen sosialidemokratian yhteenliittämät proletaarit, taisteluun sosialismin puolesta!

*„Novaja Zhizn” № 11,
marraskuun 12 pnä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstiin mukaan*

PUOLUEJÄRJESTÖ JA PUOLUEKIRJALLISUUS

Lokakuun vallankumouksen jälkeen sosialidemokraattiselle toiminnalle muodostuneet uudet olosuhteet Venäjällä ovat nostaneet päiväjärjestykseen kysymyksen puoluekirjallisuudesta. Illegaalisen ja legaalisen lehdistön välinen ero, tuo maaorjuuden aikaisen, itsevaltiudellisen Venäjän jättämä surkea perintö, alkaa kadota. Se ei ole vielä kokonaan hävinnyt, ei lähimainkaan. Pääministerimme johtama tekopyhä hallitus riehuu vieläkin siinä määrin, että „Työväen Edustajain Neuvoston Tiedonantajaa”¹² on painettava „illegaalisesti”, mutta tyhmistä yrityksistä „kieltää” se, mitä hallitus ei kykene estämään, ei koidu hallitukselle muuta kuin häpeää, ei muuta kuin uusia moraalisia iskuja sitä vastaan.

Kun oli olemassa ero illegaalisen ja legaalisen lehdistön välillä, niin kysymys puoluelehdistöstä ja ei-puoluelehdistöstä ratkaistiin äärimmäisen yksinkertaisesti ja äärimmäisen virheellisesti, rujosti. Koko illegaalinen lehdistö oli puoluelehdistöä, sitä julkaisivat järjestöt ja sitä hoitivat ryhmät, jotka olivat tavalla tai toisella sidottuja puolueen käytännöllisessä työssä oleviin työntekijäryhmiin. Koko legaalinen lehdistö oli ei-puoluelehdistöä,—koska puoluekantaisuus oli kiellettyä,—mutta se „tunsi viettymystä” yhden tai toisen puolueen puoleen. Kiertämättä muodostui ruoja liittoja, epänormaalia „yhdyselämää”, valheellista verhoutumista; siihen, että ihmisten, jotka halusivat tuoda julki puolueen katsomuksia, oli pakko olla sanomatta

kaikkea, sekoittui harkitsemattomuutta tai ajatuksen arkailua niiden taholta, jotka eivät vielä kyenneet käsittämään näitä katsomuksia ja jotka eivät itseasiassa olleet puoluehenkilöitä.

Vertauksellisten puheiden, kirjallisen nöyräniskaisuuden, orjamaisen kielenkäytön ja aatteellisen orjuutuksen kirottu aika! Proletariaatti on tehnyt lopun tuosta iljettävyydestä, joka kuristi kaikkea, mikä Venäjällä oli elinkykyistä ja raikasta. Mutta proletariaatti on toistaiseksi vallannut Venäjälle vain puolittaisen vapauden.

Vallankumous ei ole vielä päättynyt. Joskaan tsarismi *ei enää* pysty voittamaan vallankumousta, niin vallankumouskaan *ei vielä* kykene voittamaan tsarismia. Ja me elämme sellaisena aikana, jolloin kaikkialla ja kaikessa tuntuu tämä avoimen, rehellisen, suoran ja johdonmukaisen puoluekantaisuuden epäluonnollinen kietoutuminen yhteen maanalaisen, verhotun, „diplomaattisen”, luikertelevan „julkisuuden” kanssa. Tämä epäluonnollinen yhteenkietoutuminen tuntuu meidän lehdessämmekin: vitsailkoon hra Gutshkov kuinka paljon tahansa sosialidemokraattisesta tyrannivallasta, joka kieltää julkaisemasta liberaalis-porvarillisia, maltillisia sanomalehtiä, mutta tosiasia jää kuitenkin tosiasiaksi, Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen pää-äänenkannattaja „Proletari”¹³ on kuitenkin jäänyt Venäjän *itsevaltiudellisen* poliisivaltion oven ulkopuolelle.

Olkoon miten tahansa, mutta vallankumouksen ensimmäinen puoli pakoittaa meitä kaikkia ryhtymään heti järjestämään asiaa uudelleen. Kirjallisuus voi nyt, jopa „julkisestikin”, olla yhdeksältä kymmenesosaltaan puoluekantaista. Kirjallisuuden täytyy muuttua puoluekantaiseksi. Porvarillisten tapojen vastapainoksi, porvarillisen liikeyritys- ja kaupantekolehdistön vastapainoksi, porvarillisen kirjallisen karrierismin ja individualismin, „herrasanarkismin” ja omanhyödyntavoittelun vastapainoksi sosialistisen proletariaatin on asetettava periaatteeksi *puoluekantaisuus kirjallisuudessa*, kehitettävä tätä periaatetta ja toteutettava sitä elämässä mahdollisimman täydellisessä ja eheässä muodossa.

Missä tämä puoluekantaisen kirjallisuuden periaate sitten ilmenee? Ei ainoastaan siinä, että sosialistiselle proletariaatille kirjallisuusala ei voi olla yksilöiden tai ryhmien

rikastumiskeinona, se ei voi yleensä olla proletariaatin yhteisestä asiasta riippumattomana yksilöllisenä asiana. Alas puolueettomat kirjailijat! Alas yli-ihmisinä esiintyvät kirjailijat! Kirjallisuusalan pitää muodostua yhteisen proletarisen asian *osaksi*, saman yhtenäisen ja suuren sosialidemokraattisen koneiston „rattaaksi ja ruuviksi”, koneiston, jonka panee liikkeelle koko työväenluokan koko tietoinen etujoukko. Kirjallisuusalan pitää muodostua järjestetyn, suunnitelmallisen ja yhdistetyn sosialidemokraattisen puolueuuden elimelliseksi osaksi.

„Jokainen vertaus on ontuva”, sanoo saksalainen sananlasku. Ontuva on minunkin vertaukseni, kun rinnastin kirjallisuutta ruuviin, elävää liikettä koneistoon. Löytynee hysteerisiä intelligenttejäkin, jotka alkavat voitotella tuollaisen vertauksen johdosta, joka alentaa, kuolettaa ja „byrokratisoi” vapaata aatteellista taistelua, arvosteluvapautta, kirjallisen luomistyön vapautta j.n.e., j.n.e. Oikeastaan tuollaiset voitotukset olisivat vain porvarillis-intelligenttimäisen individualismin ilmauksia. Kiistatonta on, että kirjallinen työ on kaikkein vähiten mekaanisesti tasoitettavissa, nivelloitavissa, siihen ei sovellu enemmistön ylivalta vähemmistöön nähden. Kiistatonta on, että tällä alalla on ehdottomasti taattava enemmän liikkumistilaa henkilökohtaiselle aloitekyvyille, yksilöllisille taipumuksille, liikkumistilaa ajatuksille ja mielikuvitukselle, muodolle ja sisällölle. Kaikki tämä on kiistatonta, mutta kaikki tämä todistaa vain sitä, että proletariaatin puolue-elämän kirjallisuusosaa ei saa kaavamaisesti samaistaa proletariaatin puolue-elämän muiden osien kanssa. Kaikki tämä ei suinkaan kumoa sitä porvaristolle ja porvarilliselle demokralle vierasta ja outoa väittämää, että kirjallisen työn pitää välttämättä ja ehdottomasti muodostua sosialidemokraattisen puolueuuden osaksi, joka on sidottu erottamattomasti tämän työn muihin osiin. Sanomalehtien pitää muodostua eri puoluejärjestöjen äänenkannattajiksi. Kirjallisuusalan työntekijäin pitää ehdottomasti kuulua puoluejärjestöihin. Kustannusliikkeiden ja kirjavarastojen, kauppojen ja lukusalien, kirjastojen ja erilaisen kirjanmyynnin — kaiken sen pitää muodostua puolueelle kuuluvaksi, sille tilivelvolliseksi. Järjestyneen sosialistisen proletariaatin pitää valvoa kaikkea tätä työtä, kontrolloida kaikkea sitä, tuoda kaikkeen

tähän työhön, poikkeuksetta aivan kaikkeen, vilkkaan proletarisen toiminnan virvoittava henki riistäen siten kaiken pohjan vanhanaikaiselta, puolittain oblomovilaiselta, hengtömältä venäläiseltä periaatteelta: kirjailija kirjoittelee, lukija lueskelee.

Me emme tietenkään sano, että tämä aasialaisen sensuurin ja eurooppalaisen porvariston tarvelemän kirjallisen työn uudistaminen voisi tapahtua kerralla. Olemme kaukana siitä, että aikoisimme saarnata jotain yhdenlaista systeemiä tai tehtävän ratkaisemista muutamilla päätöksillä. Ei, tällä alalla voi kaikkein vähiten tulla kysymykseen kaavamaisuus. Kysymys on siitä, että koko puolueemme, että koko valveutunut sosialidemokraattinen proletariaatti koko Venäjällä tajuaisi tämän uuden tehtävän, asettaisi sen selvästi ja ryhtyisi joka paikassa ja kaikkialla ratkaisemaan sitä. Päästyämme maaorjuudellisen sensuurin vankeudesta me emme halua mennä emmekä mene porvarillis-kaupallisten kirjallisten suhteiden vankeuteen. Me haluamme luoda ja luomme vapaan lehdistön ei vain siinä mielessä, että se olisi vapaa poliisikomennosta, vaan myöskin siinä mielessä, että se olisi vapaa pääoman vallasta, vapaa karrerismista; — enemmänkin: myöskin siinä mielessä, että se olisi vapaa porvarillis-anarkistisesta individualismista.

Nämä viimeiset sanat tuntuvat paradoksilta tai lukijain pilkkaamiselta. Mitä! saattaa jokin intelligentti, kiivas vapauden puoltaja, huudahtaa. Mitä! Sellaisen taitoa vaativan, yksilöllisen asian kuin kirjallisen luomistyön te taidotte alistaa kollektiivisuuden alaiseksi! Te haluatte, että työläiset ratkaisisivat tieteen, filosofian ja estetiikan kysymyksiä äänten enemmistöllä! Te kiellätte ehdottomasti yksilöllistä laatua olevan aatteellisen luomistyön ehdottoman vapauden!

— Rauhoittukaa, hyvät herrat! Ensiksikin kysymys on puoluekirjallisuudesta ja sen alistamisesta puolueen valvontaan. Jokaisella on valta kirjoittaa ja puhua, mitä hän vain haluaa, ilman pienimpiäkään rajoituksia. Mutta jokaisella vapaalla yhdistyksellä (myöskin puolueella) on samoin valta ajaa tiehensä sellaiset jäsenet, jotka käyttävät hyväksien puoluekylttiä saarnatakseen puoluevastaisia katsomuksia. Sanan- ja painovapauden pitää olla täydellinen. Mutta pitäähän yhdistymisvapaudenkin olla täydellinen. Minun on sananvapauden nimessä myönnettävä sinulle täysi oikeus

huutaa, valehdella ja kirjoittaa mitä hyvänsä. Mutta sinun on yhdistymisvapauden nimessä myönnettävä minulle oikeus tehdä tai purkaa liitto sellaisten ihmisten kanssa, jotka puhuvat sitä ja sitä. Puolue on vapaaehtoinen liitto, joka menisi välttämättä hajalle, ensin aatteellisesti ja sitten myös aineellisestikin, ellei se puhdistaisi itseään puoluevastaisia katsantokantoja levittävästä jäsenistä. Ja rajan määrittämiseksi puoluekantaisen ja puoluevastaisen välille on olemassa puolueohjelma, sitä varten ovat olemassa puolueen taktilliset päätöslauseimat ja sen säännöt, ja vihdoin sitä palvelee koko kansainvälisen sosialidemokratian kokemus, proletariaatin vapaaehtoisten kansainvälisten liittojen kokemus, proletariaatin, jonka puolueisiin on alituisesti kuulunut erinäisiä aineksia tai virtauksia, mitkä eivät ole olleet aivan johdonmukaisia, eivät aivan puhtaasti marxilaisia eivätkä aivan oikeita, mutta joka on samalla jatkuvasti pannut aika ajoin toimeen puolueensa „puhdistuksia”. Niin tulee meilläkin olemaan puolueen *sisällä*, herrat porvarillisen „arvosteluvapauden” kannattajat: nyt puolueemme tulee heti joukkopuolueeksi, nyt meillä on käynnissä jyrkkä siirtyminen avoimeen järjestötoimintaan, nyt meihin liittyy välttämättömästi monia epäjohdonmukaisia (marxilaiselta kannalta epäjohdonmukaisia) henkilöitä, ehkä muutamia kristillisiä ja ehkäpä joitakuita mystikkolakkeja. Meillä on vahvat sisukset, me olemme kallionlujia marxilaisia. Me sulatamme nämä epäjohdonmukaiset henkilöt. Ajatteluvapaus ja arvosteluvapaus puolueen *sisällä* eivät saa meitä koskaan unohtamaan ihmisten vapautta ryhmittä vapaiksi liitoiksi, joita nimitetään puolueiksi.

Toiseksi meidän on sanottava teille, herrat porvarilliset individualistit, että puheenne ehdottomasta vapaudesta ovat pelkkää ulkokultaisuutta. Rahan valtaan perustuvassa yhteiskunnassa, missä työtätekevät joukot elävät kurjuudessa ja kourallinen rikkaita viettää tyhjäntoimittajain elämää, ei voi olla reaalista ja todellista „vapautta”. Oleteko te, herra kirjailija, vapaa porvarillisesta kustantajastanne? porvarillisesta yleisöstänne, joka vaatii teiltä pornografiaa kehyksissä ja kuvissa, prostituutiota „pyhän” näyttämötaiteen „täydennykseksi”? Tuo ehdoton vapaushan on porvarillinen eli anarkistinen fraasi (sillä maailmankatsomuksena anarkismi on nurinpäin käännettyä

porvarillisuutta). Ei voida elää yhteiskunnassa ja olla vapaa yhteiskunnasta. Porvarillisen kirjailijan, taiteilijan, näyttelijättären vapaus on vain naamioitua (tai ulkokultaisesti naamioituvaa) riippuvaisuutta rahasäkistä, lahjuksista, ylläpidosta.

Ja me, sosialistit, paljastamme tuon ulkokultaisuuden, revimme pois valheelliset kyltit,— ei sitä varten, että kirjallisuus ja taide saataisiin luokkien ulkopuolella oleviksi (se tulee mahdolliseksi vasta sosialistisessa, luokattomassa yhteiskunnassa), vaan sitä varten, että ulkokultaisesti vapaan, mutta todellisuudessa porvaristoon sidotun kirjallisuuden vastapainoksi voitaisiin asettaa todella vapaa kirjallisuus, joka on *avoimesti* sidottu proletariaattiin.

Se on oleva vapaata kirjallisuutta, sillä ei oman hyödyn tavoittelu eikä karrieri, vaan sosialismin aate ja myötätunto työtätekeviä kohtaan tulevat värväämään sen riveihin yhä uusia voimia. Se on oleva vapaata kirjallisuutta, sillä se ei tule palvelemaan kaikkeen kyllästynyttä sankaritarta, ei „huippukerroksen kymmentä tuhatta”, joita vaivaa ikävä ja liiallinen rasvoittuneisuus, vaan miljoonia ja kymmeniä miljoonia työtätekeviä, jotka muodostavat maan parhaimmiston, maan voiman ja tulevaisuuden. Se on oleva vapaata kirjallisuutta, joka hedelmöittää ihmiskunnan vallankumouksellisen ajattelun viimeistä sanaa sosialistisen proletariaatin kokemuksella ja vireällä työllä ja luo jatkuvan vuorovaikutuksen entisyyden kokemuksen (tieteellisen sosialismin, johon sosialismin kehitys alkeellisista, utopistisista muodoistaan on päätenyt) ja nykyisyyden kokemuksen (toverien työläisten nykyisen taistelun) välille.

Työhön siis, toverit! Edessämme on vaikea ja uusi, mutta suuri ja kiitollinen tehtävä — on järjestettävä laajamittainen, monipuolinen ja monenlainen kirjallisuustoiminta, joka on sidottu kiinteästi ja erottamattomasti sosialidemokraattiseen työväenliikkeeseen. Koko sosialidemokraattisen kirjallisuuden pitää tulla puoluekantaiseksi. Kaikkien sanomalehtien, aikakausjulkaisujen, kustannusliikkeiden j.n.e. pitää ryhtyä viipymättä reorganisoimaan toimintaansa, valmistelemaan sellaista tilannetta, että ne kuuluisivat kokonaan yksillä tai toisilla perusteilla yksiin tai toisiin puoluejärjestöihin. Vasta silloin „sosialidemokraattinen” kirjallisuus muodostuu todella sellaiseksi, vasta silloin se kykenee täyt-

tämään velvollisuutensa, vasta silloin se kykenee porvarillisen yhteiskunnan puitteissakin riistäytymään irti porvariston orjuudesta ja sulautumaan todella etumaisen ja loppuun saakka vallankumouksellisen luokan liikkeeseen.

„Novaja Zhizn” № 12,
marraskuun 13 pnä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehdessä
tekstin mukaan

**PIETARIN TYÖVÄEN EDUSTAJAIN NEUVOSTON
TOIMEENPANEVAN KOMITEAN PÄÄTÖS
MARRASKUUN 14 (27) PÄIVÄLTÄ 1905
TAISTELUTOIMENPITEISTÄ TYÖNSULKUA
VASTAAN¹⁴**

Kansalaiset! Enemmän kuin satatuhatta työläistä on heitetty kadulle Pietarissa ja muissa kaupungeissa.

Itsevaltiudellinen hallitus on julistanut sodan vallankumoukselliselle proletariaatille. Taantumuksellinen porvaristo liittyy yhteen itsevaltiuden kanssa yrittäen pakoittaa nälän voimalla työläiset nöyrytymään ja murtaa vapaus-taistelun.

Työväen edustajain Neuvosto julistaa, että tämä ennenkuulumattoman suuri työläisten joukoittainen erottaminen työstä on hallituksen provokaatiota. Hallitus tahtoo yllyttää Pietarin proletariaattia erillisiin levottomuuksiin; hallitus haluaa käyttää hyväkseen sitä, että muiden kaupunkien työläiset eivät ole vielä kyllin tiiviisti yhtyneet pietarilaisiin, ja tahtoo nujertaa niin toiset kuin toisetkin erikseen.

Työväen edustajain Neuvosto julistaa, että vapauden asia on vaarassa. Mutta työväki ei antaudu tähän hallituksen provokaatioon. Työläiset eivät ota vastaan taisteluhaastetta niissä epäedullisissa oloissa, joissa hallitus haluaa saada heidät taisteluun. Meidän on ponnistettava ja me ponnistamme kaikki voimat liittääksemme yhteen koko taistelun, sekä yleisvenäläisen proletariaatin että vallankumouksellisen talonpoikaiston, sekä armeijan että laivaston taistelun, näiden jo noustessa sankarillisesti vapauden puolesta.

Sen vuoksi työväen edustajain Neuvosto päättää:

1) Kaikki suljetut tehtaat on avattava heti ja kaikki työstä erotetut toverit on otettava takaisin paikkoihinsa. Kaikkia kansankerroksia, jotka eivät ainoastaan sanoissa, vaan tositeoissa pitävät arvossa vapautta, kehoitetaan tukemaan tätä vaatimusta.

2) Tämän vaatimuksen tukemiseksi työväen edustajain Neuvosto pitää välttämättömänä vedota koko Venäjän proletariaatin solidaarisuuteen, ja siinä tapauksessa, jos vaatimusta kieltäydytään täyttämästä, kehoittaa proletariaattia poliittiseen yleislakkoon ja muihin jyrkkiin taistelumuotoihin.

3) Tämän taisteluksiintymisen valmistelemiseksi työväen edustajain Neuvosto on antanut Toimeenpanevan komitean tehtäväksi ottaa heti yhteys muiden kaupunkien työläisten, rautatieläisten liiton, posti- ja lennätintyöntekijäin liiton, talonpoikaisliiton ja muiden liittojen sekä armeijan ja laivaston kanssa lähettämällä edustajia ja muilla keinoilla.

4) Suoritettuaan tämän ennakkotyön Toimeenpaneva komitea kutsuu koolle työväen edustajain Neuvoston ylimääräisen kokouksen lopullisen päätöksen tekemiseksi lakon suhteen.

5) Pietarin proletariaatti on kehoittanut kaikkia työläisiä sekä yhteiskunnan ja kansan kaikkia kerroksia tukemaan työstä erotettuja työläisiä kaikin tavoin, aineellisin, moraalisin ja poliittisin keinoin.

„Novaja Zhizn'' № 13,
marraskuun 15 pnä 1905

Julkaistaan
„Novaja Zhizn'' lehden
tekstin mukaan

EPÄONNISTUNUT PROVOKAATIO

Työväen edustajain Neuvoston päätös *, jonka me tässä numerossa julkaisimme, merkitsee erittäin tärkeätä vaihetta vallankumouksen kehityksessä.

Hallituksen ja porvariston välinen liitto yrittää lyödä hajalle proletariaatin käyttäen hyväkseen sen voimien ehtymistä. Siihen julistukseen, että Pietarin tehtaissa ja työmailla saatetaan vallankumouksellista tietä voimaan kahdeksantuntinen työpäivä, porvaristo on vastannut „työnsululla”.

On muodostettu salaliitto. Lakkoa vastaan on päätetty taistella erottamalla joukoittain työläisiä. Kruunun tehtaita suljetaan samoin kuin monia yksityistenkin omistamia tehtaita. Kymmeniä tuhansia työläisiä on heitetty kadulle. Aikaisemman taistelun näännyttämä Pietarin proletariaatti halutaan provosoida uuteen otteluun sille mitä epäedullisimmissa oloissa.

Sosialidemokratian edustajien ohjeita noudattaen työväen edustajain Neuvosto on päättänyt paljastaa työläisille vastavallankumouksen salaliiton ja varoittaa Pietarin proletariaattia, ettei se antaisi viekoitella itseään satimeen. Haasteeseen taisteluun ryhtymisestä yksitellen se vastasi kehoittamalla yhdistämään taistelun koko Venäjällä, se vastasi ryhtymällä heti toimenpiteisiin liiton lujittamiseksi vallankumouksellisen työväen ja vallankumouksellisen

* Ks. tätä osaa, ss. 36—37. *Toim.*

talonpoikaiston välillä, työväen ja niiden armeijan ja laivaston osien välillä, jotka alkavat nousta kapinaan Venäjän kaikilla kulmilla.

Tällaisella ajankohdalla on tärkeämpää kuin koskaan ennen suunnata kaikki ponnistukset vallankumousarmeijan yhdistämiseen kaikkialla Venäjällä, on tärkeätä varjella voimia, käyttää taistelemalla saatuja vapauksia satakertaisesti lisättyä agitaatiota ja organisoimista varten, valmistautua uusiin päättäväisiin taisteluihin. Yhdistyköön itsevaltius taantumuksellisen porvariston kanssa! Antakoon liberaalinen porvaristo (jota zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöiden edustajakokous Moskovassa edustaa¹⁵) luottamuslauseensa hallitukselle, joka puhuu tekopyhästi vapaudesta, mutta vainoaa sotavoimalla Puolaa siitä, että tämä vaatii tärkeimpiä vapauden takeita!

Itsevaltiuden ja porvariston liittoa vastaan meidän on asetettava sosialidemokratian ja koko vallankumouksellisen porvarillisen demokratian liitto. Sosialistinen proletariaatti ojentaa kätensä vapauden puolesta taistelevalle talonpoikaistolle ja kutsuu sitä yhteiseen, yksimieliseen rynnistykseen kaikkialla maassa.

Juuri siinä on työväen edustajain Neuvoston tekemän päätöksen valtava merkitys. Meidän, sosialidemokraattien, on pidettävä huoli siitä, että koko puolue tulisi työväen edustajain Neuvoston avuksi. Me emme pyri ainoastaan demokraattiseen kumoukseen. Me taistelemme sosialismin puolesta, s.o. työtätekevien vapauttamiseksi täydellisesti kaikkinaisesta sorrosta, ei ainoastaan poliittisesta, vaan myöskin taloudellisesta sorrosta. Me yhdistämme puolueeseemme vain niitä, jotka tunnustavat tämän suuren päämäärän eivätkä unohda hetkeksikään voimien valmistamista sen saavuttamiseksi.

Mutta juuri sosialistisen päämäärämme saavuttamisen hyväksi me, sosialistit, pyrimme demokraattisen vallankumouksen mitä päättäväisimpään suorittamiseen, täydellisen vapauden valtaamiseen, jotta voitaisiin käydä menestyksellä taistelua sosialismin puolesta. Ja sen tähden meidän on käytävä käsi kädessä vallankumouksellisten demokraattien kanssa, jotka eivät halua hieroa kauppoja hallituksen kanssa, vaan taistella sitä vastaan, jotka eivät halua typistää vallankumousta, vaan viedä sen loppuun saakka,—tällaisten ihmisten kanssa meidän on käytävä

käsi kädessä vaikkakin sulautumatta heihin. Eläköön siis sosialistisen proletariaatin ja koko vallankumouksellisen kansan liitto! Niiden yhteisen rynnistyksen edessä murtuvat kaikki taantumuksen voimat ja kaikki vastavallankumouksen hankkeet raukeavat.

*„Novaja Zhizn” № 13,
marraskuun 15 pnä 1905
Allekirjoitus: N. Lenin*

*Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstin mukaan*

SOTAVÄKI JA VALLANKUMOUS

Kapina Sevastopolissa paisuu yhä. Tapahtumat lähenevät ratkaisuaan. Vapauden puolesta taistelevat matruusit ja sotilaat panevat viralta päälliköitä. Vallitsee täysi järjestys. Hallituksen ei ole onnistunut toistaa Kronstadtissa käyttämänsä katalaa konnankoukkua, sen ei ole onnistunut saada aikaan minkäänlaisia pogromeja. Eskaaderi on kieltäytynyt lähtemästä merelle ja uhkaa kaupunkia, jos kapinallisia yritetään nujertaa. „Otshakovin” komentajaksi on asetunut virkaeron saanut luutnantti Schmidt, joka erotettiin palveluksesta sen „julkean” puheen takia, jonka hän piti lokakuun 17 päivän manifestissa luvattujen vapauksien aseellisesta puolustamisesta. Tänäpä, 15 pnä, piti „Rusj” lehden¹⁶ tietojen mukaan päättyä määrääjän, joka matruuseille oli annettu antautumista varten.

Olemme siis ratkaisevan hetken kynnyksellä. Lähipäivät — ehkenpä lähimmät tunnit — osoittavat, pääsevätkö kapinalliset täydellisesti voitolle, nujerretaanko heidät vai tehdäänkö jokin välisopimus. Joka tapauksessa Sevastopolin tapahtumat merkitsevät vanhan, orjuudellisen järjestyksen täydellistä romahdusta sotaväessä, sen järjestyksen romahdusta, joka teki sotilaista aseistettuja koneita, teki heistä vähäisimpienkin vapauspyrkimysten tukahduttamisen välineitä.

Ainiaaksi ovat menneet ne ajat, jolloin Venäjän armeija marssi Venäjän rajojen ulkopuolelle nujertamaan vallankumousta, kuten kävi vuonna 1849¹⁷. Nyt armeija on lohjennut peruuttamattomasti itsevaltiudesta. Se ei ole vielä

kokonaisuudessaan tullut vallankumoukselliseksi. Sotamiesten ja matruusien poliittinen tietoisuus on vielä kovin alhaisella tasolla. Mutta tärkeätä on se, että tietoisuus on jo herännyt, että sotilaiden keskuudessa on alkanut oma liikkeensä, että vapauden henki on tunkeutunut kasarmeihin joka paikassa ja kaikkialla. Venäjällä on kasarmi ollut useinkin pahempi kuin mikään vankila; missään ei ole niin kovin poljettu ja sorrettu henkilöllisyyttä kuin kasarmissa; missään eivät ole siinä määrin rehoittaneet piinaukset, pieksämiset, ihmisen pilkkaaminen. Ja tämä kasarmi muuttuu nyt vallankumouksen ahjoksi.

Sevastopolin tapahtumat eivät ole yksityistapauksia eivätkä satunnaisia. Emme ryhdy puhumaan laivastossa ja armeijassa aikaisemmin olleista suoranaisista kapinayrityksistä. Asetamme Sevastopolin kapinapalon rinnalle Pietarissa säkenöivät kipinät. Palauttakaamme mieleen ne sotilaiden vaatimukset, joita nykyään asetetaan Pietarin erilaisissa sotaväen joukko-osastoissa (ne on julkaistu lehtemme eilisessä numerossa). Kuinka mainio asiakirja tuo vaatimuslista onkaan! Kuinka selvästi se osoittaa, että orjallinen armeija on muuttumassa vallankumoukselliseksi armeijaksi. Ja mikä mahti voisi nyt estää tuollaisten vaatimusten leviämisen kaikkialla koko laivastossa ja koko armeijassa?

Pietarin sotilaat haluavat saada parannusta ravintoon, vaatetukseen ja huoneistoihin, palkan lisäystä, palvelusajan lyhennystä ja jokapäiväisten harjoitusaikojen supistusta. Mutta heidän vaatimustensa joukossa on vieläkin suurempi sija muilla vaatimuksilla, joita on voinut esittää vain sotilas, joka tuntee itsensä kansalaiseksi. Oikeus käydä sotilaspuvussa kaikissa kokouksissa, „kaikkien kansalaisten vertaisena”, oikeus lukea ja säilyttää kasarmissa *kaikkia* sanomalehtiä, omantunnon vapaus, kaikkien kansallisuuksien tunnustaminen samanarvoisiksi oikeuksiinsa nähden, kaikenlaisten virka-arvolle tulevien kunnianosoitusten täydellinen kumoaminen kasarmien ulkopuolella, sotilaspalvelijain poistaminen, sota-oikeuksien hävittäminen ja kaikkien sota-oikeudelle kuuluvien asioiden alistaminen yleisen siviilioikeuden käsiteltäviksi, oikeus tehdä kollektiivisia valituksia, oikeus puolustautua päällikön pienimältäkin lyömisyrittä. Sellaisia ovat Pietarin sotilaiden tärkeimmät vaatimukset.

Nämä vaatimukset osoittavat, että armeija on jo valta-valta osaltaan solidaarinen vapauden puolesta kapinoiville sevastopolilaisille.

Nämä vaatimukset osoittavat, että itsevaltiuden palkkarenkien ulkokullatut puheet armeijan puolueettomuudesta, siitä, että armeija on pidettävä irti politiikasta j.n.e.,— että nämä tällaiset puheet eivät voi saada sotilailta vähintäkään kannatusta.

Armeija ei voi eikä saa olla neutraalinen. Se tunnus, ettei armeijaa pidä vetää politiikkaan, on porvariston ja tsarismin tekopyhien palkkarenkien tunnus, palkkarenkien, jotka ovat todellisuudessa aina vetäneet armeijaa taantumukselliseen politiikkaan, tehneet venäläisistä sotilaista mustan sotnian renkejä ja poliisin apureita. Ei voida pysyä sivussa vapauden puolesta käytävästä yleiskansallisesta taistelusta. Kuka suhtautuu tähän taisteluun välinpitämättömästi, hän kannattaa poliisihallituksen mielivaltaisuuksia, hallituksen, joka lupasi vapauden tehdäkseen pilkkaa vapaudesta.

Kansalaistunnon omaavien sotilaiden vaatimukset ovat itse asiassa sosialidemokratian vaatimuksia, kaikkien vallankumouksellisten puolueiden vaatimuksia, valvutun työväen vaatimuksia. Vapauden puoltajien riveihin astuminen, kansan puolelle siirtyminen takaa voiton vapauden asialle ja sotilaiden vaatimusten toteutumisen.

Mutta sitä varten, että nämä vaatimukset voitaisiin toteuttaa todella täydellisesti ja vankasti, on otettava vielä pieni askel eteenpäin. On koottava yhteen, yhdeksi kokonaisuudeksi, kaikki pakkotyöväen kaltaisen kirottun kasarmielämän piinaamien sotilaiden erilliset toivomukset. Ja yhteen koottuina nämä vaatimukset tulevat merkitsemään vakinaisen sotaväen hävittämistä, sen vaihtamista yleiseen kansan aseistamiseen.

Kaikkiällä ja kaikissa maissa vakinainen sotaväki ei ole tarkoitettu niinkään paljon ulkoista kuin sisäistä vihollista vastaan. Vakinainen sotaväki on tullut kaikkiällä taantumuksen aseeksi, pääoman palvelijaksi taistelussa työtä vastaan, kansan vapauden pyöveliksi. Älkäämme pysähtykö suuressa vapauttavassa vallankumouksessamme yksistään osittaisvaatimuksiin. Repikäämme paha pois juurineen. Hävittäkäämme vakinainen sotaväki kokonaan. Sulautukoon armeija aseistettuun kansaan, viekööt sotilaat kansalle sotilastietojaan, kadotkoon pois kasarmi ja tulkoon sen

tilalle vapaa sotilaskoulu. Ei mikään mahti maailmassa uskalla käydä vapaan Venäjän kimppuun, jos tämän vapauden suojamuurina tulee olemaan aseistettu kansa, joka on hävittänyt pois sotilaskastin ja tehnyt kaikista sotilaista kansalaisia ja kaikista asekuntoisista kansalaisista sotilaita.

Länsi-Euroopan kokemus on osoittanut vakinaisen sotaväen koko taantumuksellisuuden. Sotatiede on todistanut täysin mahdolliseksi kansanmiliisin, joka kykenee nousemaan sotilaallisten tehtävien tasalle niin puolustus- kuin hyökkäyssodassakin. Tekopyhä tai sentimentaalinen porvaristo haaveilkoon aseistariisumisesta. Niin kauan kuin maailmassa on olemassa sorrettuja ja riistettyjä, meidän ei pidä pyrkiä aseistariisumiseen, vaan yleiseen kansan aseistamiseen. Vain se takaa täydellisesti vapauden. Vain se kaataa täydellisesti taantumuksen. Vain tämän uudestimuodostuksen kautta pääsevät vapaudesta nauttimaan todella miljoonat työtätekevät eivätkä yksistään pienet riistäjäin ryhmät.

*Kirjoitettu marraskuun
15 (28) pnä 1905*

*Julkaistu marraskuun 16 pnä 1905
„Novaja Zhizn” lehdessä 14. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan
sanomalehden
tekstin mukaan*

VAAKALAUDAN HEILAHTELUA

Venäjän nykyistä tilannetta luonnehditaan usein sanalla anarkia. Tuo väärä ja valheellinen sanonta tarkoittaa itse asiassa sitä, että maassa ei ole mitään vakiintunutta järjestystä. Kautta linjan on käynnissä uuden, vapaan Venäjän taistelu vanhaa, maaorjuudellis-itsevaltiudellista Venäjää vastaan. Itsevaltius ei enää kykene voittamaan vallankumousta, vallankumous ei vielä kykene voittamaan tsarismia. Vanha järjestelmä on murrettu, mutta sitä ei ole vielä hävitetty pois, ja uusi, vapaa järjestelmä on olemassa tunnustamattomana, puolittain piilevänä, tuontuostakin itsevaltiudellisen järjestelmän henkivartijahurttien vainoamana.

Tällainen asiointila voi jatkua vielä pitkänkin aikaa; sen mukana tulee kiertämättä ilmenemään horjuvaisuutta ja hoipertelua yhteiskunnallisen ja poliittisen elämän kaikilla aloilla; ne ihmiset, jotka ovat vapaudelle vihamielisiä ja tekeytyvät nyt sotajuoniaan varten vapauden ystäviksi, tulevat välttämättä yrittämään kalastella tässä sameassa vedessä. Mutta mitä kauemmin tämä siirtymistila tulee jatkumaan, sitä varmemmin se on johtava vallankumouksellisen proletariaatin ja talonpoikaiston täydelliseen ja ratkaisevaan voittoon. Sillä ei mikään valista niin suuresti kaupungin ja maaseudun pimeimpiä joukkoja, ei mikään kiihdytä siinä määrin kaikkein välinpitämättömmimpiä eikä ravistele siinä määrin hereille kaikkein unisimpiäkin, kuin tämä pitkittynyt itsevaltiuden mätäneminen, itsevaltiuden, joka on kaikkien tuomitsema ja joka on itse tunnustanut olevansa tuomittu.

Mistä puhuvat viime aikojen poliittiset tapahtumat — tämä uusi ja valtava posti- ja lennätinvirkailijain lakko, tämä kuohunnan ja vallankumouksellisen järjestyneisyyden kasvu armeijassa ja vieläpä poliisilaitoksessakin, tämä tiedottoman ja kurinalaisuuden kahlehtiman sotaväen saama voitto vapauden armeijasta Sevastopolissa, tämä ennen näkemätön valtion arvopaperien kurssin lasku? Ne puhuvat siitä, että itsevaltiuisuus ampuu viimeisiä laukauksiaan, kuluttaa viimeisiä reservejään. Ei edes pörssi, lainkuuliainen, porvarillisen pelkurimainen ja porvarillisesti vallankumouksen päättymistä janoava pörssikään luota „voittajiin”, jotka pääsivät voitolle Sevastopolin edustalla. Nämä tapahtumat puhuvat siitä, että vallankumouksellinen kansa laajentaa yhtä mittaa valloituksiaan, nostaa uusia taistelijoita, harjaannuttaa voimiaan, parantaa järjestäytymistään ja kulkee eteenpäin voittoa kohti, kulkee eteenpäin hillittömällä voimalla, laavavirran tavoin.

Poliittisen lakkotaistelun asetta parannellaan; tätä asetta opettelevat nyt käyttämään uudet työntekijäin rivistöt, joita ilman ei nykyaikainen kulttuuriyhteiskunta voi tulla toimeen päivääkään. Tietoisuus vapauden välttämättömyydestä armeijassa ja poliisilaitoksessa kasvaa jatkuvasti, valmistellen uusia kapinapesäkkeitä, uusia Kronstadtin ja uusia Sevastopolin tapahtumia.

Tuskinpa heillä, jotka pääsivät voittajiksi Sevastopolin edustalla, lienee syytä riemuita. Krimin kapina kukistui. Venäjän kapina on voittamaton.

Valmistautukoot sosialidemokraattityöläiset vieläkin valtavampiin tapahtumiin, jotka sälyttävät heille jättiläismäisen vastuun!

Älkööt he unohtako sitä, että vain lujasti yhteen liittynyt sosialidemokraattinen puolue voi johtaa Venäjän proletariaatin voittoon käsi kädessä koko maailman sosialidemokraattisen proletariaatin kanssa!

„Novaja Zhizn” № 16,
marraskuun 18 p:nä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstin mukaan

OTTAKAA OPPIA VIHOLLISISTA

„Nasha Zhizn” lehden porvarilliset demokraatit ovat lähteneet sotaretkelle „marxilaisuuden ja barbaarisuuden sekoitusta” vastaan. Kehoitamme hartaasti kaikkia valvettuneita työläisiä seuraamaan tarkkaavaisesti radikaalidemokraattien järkeilyä.

Mikään ei auta siinä määrin tekemään selväksi ilmiöiden poliittista olemusta kuin vastustajain antama arvio niistä (tietysti elleivät nämä vastustajat ole auttamattoman tyhmiä ihmisiä).

„Nasha Zhizniä” ei miellytä „Venäjän SDTP:n erään osan taistelu Pietarin työväen edustajain Neuvostoa vastaan” eli, tarkemmin sanoen, sosialidemokraattien taistelu „puolueettomia” luokkajärjestöjä vastaan, kuten lehti itse sanoo. Proletaarien täytyy liittyä yhteen,— sanovat radikaalimme. Siis... siis oikeassa ovat Neuvoston toimihenkilöt, jotka „pyrkivät yhdistämään *koko* proletariaatin, poliittisen uskontunnustuksen eroavaisuuteen katsomatta”. Ja radikaalit riemuiten paljastavat meidän olevan ristiriidassa oman periaattemme, „*luokkataistelun*” periaatteen kanssa.

Ottakaa oppia vihollisista, toverit työläiset, jotka kannattatte puolueettoman työväenjärjestön muodostamista tahi olette vaikkapa välinpitämättömiä tuohon pyrkimykseen nähden! Muistakaa Marxin ja Engelsin Kommunistista manifestia, jossa puhutaan proletariaatin *muodostumisesta luokaksi* sitä mukaa, kuin kasvaa myöskin sen *tietoisuus* eikä ainoastaan sen yhteenliittyneisyys¹⁸. Muistakaa

esimerkiksi sellaisia maita kuin Englantia, missä proletaariin luokkataistelu porvaristoa vastaan on käynnissä kaikkialla ja missä sitä on käyty aina, mutta proletariaatti on kuitenkin pysynyt hajanaisena, porvaristo on lahjonut sen edustajia puolelleen, pääoman ideologit ovat turmelleet sen tietoisuutta, työväen aristokratian irtautuminen työväen joukoista on pirstonut sen voimaa. Muistakaa kaikkea tätä, toverit työläiset, niin te tulette siihen vakaumukseen, että vain sosialidemokraattinen proletariaatti on sellaista proletariaattia, joka on tajunnut *luokkatehtävänsä*. Alas puolueettomuus! Puolueettomuus on aina ja kaikkialla ollut porvariston aseena ja tunnuksena. Me voimme ja meidän täytyy, visseillä ehdoilla, kulkea yhdessä valveutumattomien proletaarien kanssa, yhdessä epäproletaarisia oppeja („socialistivallankumouksellisten” ohjelman) tunnustavien proletaarien kanssa, mutta meidän ei pidä missään tapauksessa eikä milloinkaan höllentää tiukkaa puoluekantaisuuttamme, meidän ei pidä missään tapauksessa eikä milloinkaan unohtaa eikä sallia unohdettavan sitä, että vihamielisyys sosialidemokratiaa kohtaan proletariaatin keskuudessa on proletariaatin keskuudessa ilmenneiden porvarillisten katsomusten jätettä.

„Novaja Zhizn” № 16,
marraskuun 18 p:nä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstin mukaan

VALLANKUMOUKSELLINEN KANSLIATOUHU JA VALLANKUMOUKSELLINEN TOIMINTA

Perustavaa kokousta koskevan kysymyksen oli luonnollisesti ja kiertämättä noustava esiin vallankumousliikkeessämme. Jotta itsevaltiudellisen Venäjän vanhojen, maorjuudellisten laitosten jäännökset saataisiin lopullisesti pyyhkäistyksi pois, jotta voitaisiin määritellä uuden, vapaan Venäjän järjestelmä, ei voida kuvitella muuta eheää ja johdonmukaista tietä kuin yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsuminen. Tosin elämä toteuttaa eheitä ja johdonmukaisia tunnuksia harvoin täydellisesti, se tuo aina paljon sellaista, mitä ei ole voitu etukäteen arvata ja mikä mutkistaa asiaa, sotkee ratkaisua, sotkee vanhaa ja uutta sekaisin. Mutta sen, joka haluaa vilpittömästi tehdä lopun vanhasta ja osaa pyrkiä tuohon päämäärään, on selvästi määriteltävä perustavan kokouksen merkitys ja taisteltava kaikin voimin sen toteuttamiseksi täydessä ja puhtaassa muodossaan.

Valveutuneen proletariaatin puolue, sosialidemokratia, on jo toisessa edustajakokouksessa vuonna 1903 hyväksytyssä ohjelmassaan asettanut vaatimuksen perustavasta kokouksesta. „Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue”, sanotaan ohjelmamme viimeisessä osassa, „on varmasti vakuuttunut siitä, että mainittujen poliittisten ja taloudellisten uudistusten” (demokraattisen valtiojärjestelmän luominen, työn suojelu j.n.e.) „täydellinen, johdonmukainen ja pysyvä toteuttaminen on saavutettavissa vain

itsevaltiuden kukistamisen ja koko kansan vapaasti valitseman perustavan kokouksen koollekutsumisen tietä”.

Näistä sanoista näkyy selvästi, että puolueemme ei kiinnitä huomiota ainoastaan muodollisiin, vaan myöskin aineellisiin perustavan kokouksen koollekutsumisen ehtoihin, s.o. sellaisiin ehtoihin, jotka tekisivät kokouksen todella yleiskansalliseksi ja perustavaksi kokoukseksi. Eihän se riitä, että kokous nimitetään „perustavaksi”, ei riitä, että kutsutaan koolle kansanedustajat, vaikkapa heidät olisikin valittu yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden pohjalla ja salaisella äänestyksellä, vaikka olisikin taattu todella vapaat vaalit. Kaikkien näiden edellytysten lisäksi tarvitaan vielä se, että perustavalla kokouksella olisi valtaa ja voimaa säätää uusi järjestys. Vallankumousten historia tuntee sellaisia esimerkkejä, jolloin kokousta on pidetty perustavana, mutta todellisuudessa reaalin voima ja valta eivät ole olleet sen käsissä, vaan vanhan itsevaltiudellisen vallan käsissä. Niin oli Saksan vallankumouksen aikana v. 1848, ja siksi sen kauden „perustava” kokous, surullisen kuuluisa Frankfurтин parlamentti, saikin halveksitun „juttutuvan” häpeällisen maineen: tämä kokous lörpötteli vapaudesta, sääti vapauden, mutta ei ryhtynyt reaalisiin toimenpiteisiin vapautta tukahduttavien valtalaitosten poistamiseksi. Oli aivan luonnollista, että tuo liberaalisen porvariston surkeiden lörpöttelijäin surkea kokous joutui kunniaattomasti poistumaan näyttämöltä.

Venäjällä kysymys perustavan kokouksen koollekutsumisesta on nyt ensimmäisellä sijalla päivän poliittisten kysymysten joukossa. Ja juuri nyt tämän kysymyksen reaalin puoli saa mitä polttavimman merkityksen. Ei ole niinkään tärkeätä se, kutsutaanko perustava kokous koolle (siihen on yksinpä meklariministeri, kreivi Wittekin, suostuva ehkä jo huomenna), kuin se, tuleeeko siitä todella koko kansaa edustava ja todella perustava.

Tosiaankin, jo vallankumouksemme kokemuskin, siitä huolimatta, vaikka vallankumous on vasta alussa, on osoittanut havainnollisesti, millaisia temppuja voidaan tehdä sanoilla ja lupauksilla yleensä, muun muassa perustavan kokouksen tunnuksella. Muistakaapa äskeistä zemstvomiesten ja kaupunkilaisten, „kadettien” edustajakokousta, joka pidettiin Moskovassa. Muistakaapa heidän kuuluisaa määritelmäänsä: Valtakunnanduuma perustamis-

tehtävineen perustuslain laatimista varten hallitsijan antamin vahvistuksin... Yksinpä porvarillis-demokraattinen lehdistökin totesi tuon määritelmän sisäisen ristiriitaisuuden ja tolkuttomuuden. Uuden valtiojärjestelmän „perustaminen” vanhan hallituksen päämiehen „vahvistuksin” — sehän merkitsee sitä, että laillistetaan kaksi valtaa, kaksi tasavertaista (paperilla tasavertaista) korkeinta valtaa: kapinaan nousseen kansan valta ja vanhan itsevaltiuden valta. On ymmärrettävää, että niiden tasavertaisuus on pelkästään näennäinen, että niiden välisen „sopimuksen” määrää todellisuudessa se, kummalla puolella on ylivoima. Liberaaliset porvarit ovat siis „ihanteellisessa” suunnitelmassaan vanhasta Venäjistä uuteen Venäjään siirtymiseksi laillistaneet sen, että rinnakkain tulee olemaan kaksi tasavertaista, toisilleen vihamielistä ja keskenään taistelevaa voimaa, s.o. laillistaneet ikuisen, loppumattoman taistelun.

Tavallisen muodollisen logiikan kannalta ei tätä ristiriitaa voida mitenkään selittää. Mutta porvariston luokkasetujen logiikka selittää sen täydellisesti. Porvaristo pelkää täydellistä vapautta, täyttä demokratismia, sillä se tietää, että valveutunut, s.o. sosialistinen proletariaatti käyttää vapautta hyväkseen taistellakseen pääoman herruutta vastaan. Sen tähden porvaristo ei itse asiassa halua täydellistä vapautta, kansan täyttä itsevaltaisuutta, vaan haluaa tehdä kaupat taantumuksen kanssa, tehdä kaupat itsevaltiuden kanssa. Porvaristo haluaa parlamentarismin voidakseen turvata pääoman eikä virkavallan herruuden, ja samalla se haluaa monarkiaa, vakituista sotaväkeä, virkavallan vissien etuisuuksien säilyttämistä, ettei vallankumousta päästettäisi kehittymään loppuun saakka, ettei aseistettaisi proletariaattia, — käsittäen aseistamisella sekä välitöntä aseistamista aseilla että aseistamista täydellä vapaudella. Porvariston ristiriitainen luokka-asema itsevaltiuden ja proletariaatin välillä synnyttää kiertämättä, jopa niiden tai näiden yksilöiden tahdosta ja tajunnasta riippumattakin, järjettömiä ja tolkuttomia „sovinto”-määritelmiä. Osoittautuikin, että perustavan kokouksen tunnuksesta on tehty korulause, vapauden puolesta kapinaan nousseen proletariaatin suurella vaatimuksella pelataan komediaa; näin porvaristo tahraa kaiken, mitä maailmassa on, muuttaen taistelun kaupusteluksi.

„Nasha Zhizn” lehden radikaaliporvarit eivät käsitä tätä liberaalien kiertämättömän valheellista ja koristeellista kysymyksen asettelua, kun he vakavin naamoin kuvailevat, miten herrat Falbork ja Tsharnoluski ja sitten Liittojen liiton keskustoimikunta ovat laatineet „luonnoksen” perustavan kokouksen koollekutsumisesta. On naurettavaa kirjoitella tuollaisia „luonnoksia”, hyvät herrat! Te kuljette vallankumouksen kavaltaneiden „kadettien” tietä. Te unohdatte, että paperiluonnokset kaikkien perustuslaillisten illuusioiden tavoin turmelevat kansan vallankumouksellista tietoisuutta ja heikentävät sen taistelutarhoa, sillä siten hämätään kysymyksen painopiste ja vääristellään koko kysymyksen asettelu. Ettehän te propagoi poliittisia aakkostietoja,— te asetatte kysymyksen *käytännöllisesti*, sitä osoittaa jo „äärimmäisten ja maltillisten puolueiden edustajien” välillä järjestämänne luonnoksenkäsittelyn luonnekin. Se on manilovilaisuutta, arvoisat demokraatit porvariston joukosta, kun te toisaalta tunnustatte toivottavaksi sen, että perustavalla kokouksella olisi valta kaikessa „täydellisyydessään”, mutta toisaalta yritätte yhdistää äärimmäiset puolueet „maltillisten” kanssa, t.s. tällaista täysvaltaisuutta haluavat ja haluamattomat.

Alas kiiltokoreat juhla-asut! Riittää jo valheellisia liberaalisia fraaseja! On aika tehdä rajat selviksi. Oikealla puolella ovat itsevaltius ja liberaalinen porvaristo, jotka on liittänyt faktillisesti yhteen se, että ne eivät halua perustavalle kokoukselle annettavan koko valtaa eheänä, täydellisenä ja jakamattomana. Vasemmalla ovat sosialistinen proletariaatti ja vallankumouksellinen talonpoikaisto tahi laajemmin otettuna — koko vallankumouksellinen porvarillinen demokratia. Nämä haluavat koko valtaa perustavalle kokoukselle. Tuon päämäärän saavuttamiseksi ne voivat solmia ja niiden on solmittava keskenään taisteluliitto, silti tietenkään sulautumatta toisiinsa. Ne eivät tarvitse paperiluonnoksia, vaan taisteluhenkisiä toimenpiteitä, ei kansliatyön järjestelyä, vaan vapauden puolesta käytävän voitokkaan taistelun järjestämistä.

KUOLEVA ITSEVALTIUS JA UUDET KANSANVALLAN ELIMET¹⁹

Kapina laajenee. Itsevaltiuden witteläisen hallituksen voimattomuus, hämminki ja rappeutuminen lisääntyvät. Mitä erilaisimpien kansankerrosten, ryhmien ja luokkien järjestyminen, vallankumouksellisten ja vastavallankumouksellisten voimien järjestyminen kasvaa laajeten ja syveten.

Sellainen on nykyinen tilanne. Se voidaan tulkita sanoilla: vallankumouksen järjestyminen ja mobilisoituminen. Sevastopolin meritaistelun jälkeen seuraavat heti, ilman mitään väliaikaa, maataistelut Voronezhissa ja Kieviissä. Tässä viimeksi mainitussa kaupungissa aseellinen kapina ottaa näköjään vielä askeleen eteenpäin, askeleen vallankumouksellisen armeijan sulautumiseksi yhteen vallankumouksellisen proletariaatin ja ylioppilaskunnan kanssa. Sitä todistaa ainakin „Rusj” lehden uutinen Kievin polyteknillisessä instituutissa olleesta joukkokokouksesta, johon otti osaa 16.000 henkeä ja jota suojasi kapinaan nousseiden sotilaiden pioneeripataljoona.

On aivan luonnollista, että tällaisissa oloissa yksinpä liberaalinen porvaristokin, joka sielunsa koko voimalla janoaa sopimuksentekoa itsevaltiuden kanssa, alkaa menettää malttinsa, menettää uskonsa „suureen” temppuiliijaan Witteen, alkaa vilkuilla vasemmalle etsiskellen voimaa, joka pystyisi suorittamaan kumouksen, mikä on tullut ehdottoman välttämättömäksi.

Sangen opettavainen on siinä suhteessa „Rusj” lehden ottama asenne. Lehti näkee selvästi, että „tapahtumat

alkavat karttua samanlaiseksi laavavirraksi kuin lokakuun 17 päivän edelläkin". Ja niinpä se kääntyy toisaalta samojen zemstvomiesten puoleen, jotka ovat osoittaneet yhtä suurta hämminkiä, voimattomuutta ja avuttomuutta kuin itsevaltiudellinen hallituskin. „Rusj” kehoittaa zemstvomiehiiä „olemaan vitkastelematta” ja „osallistumaan lähestyviin tapahtumiin” „pukeakseen näiden tapahtumien loppuvaiheet lieviin, vähiten tappiota tuottaviin, maalle mahdollisimman edullisiin muotoihin”. Toisaalta samainen „Rusj” kiistelee „Slovon”²⁰ kanssa julistaen, että „kukaan ei usko, että nykyinen hallitus voisi nykyisissä oloissa kutsua koolle Valtakunnanduuman”. „Nyt”, sanoo „Rusj”, „on ajateltava sellaisen hallituksen muodostamista, joka voisi kutsua koolle Duuman”.

Niinpä siis liberaalinen porvaristo ottaa vallankumouksellisen proletariaatin painostamana vielä askeleen vasemmalle. Eilen se ilmaisi aikovansa hieroa kauppoja Witten kanssa ja antoi hänelle (zemstvojen edustajakokouksessa) ehdollisen luottamuslauseen. Tänään alkaa luottamus Witteen ehtyä, ja pääoma vaatii uutta hallitusta. „Rusj” kehoittaa kaikkia vapautusmielisiä puolueita muodostamaan erikoisen yleiskansallisen edustajain neuvoston, joka tulisi „tehokkaaksi välikappaleeksi, jolla voidaan painostaa hallitusta, jos se osoittaa olevansa vielä (!!!) toimintakykyinen, sekä jo valmiina olevaksi kansan valtaelimeksi, jotta voitaisiin väliaikaisesti ottaa vastaan hallituksen velvollisuudet, jos hallitus osoittautuu täysin kyvyttömäksi ja romahtaa”.

Kansan valtaelintä, joka ottaa väliaikaisesti hoitaakseen vararikkoutuneen hallituksen velvollisuudet, sanotaan tavallisella ja selvällä venäjän kielellä väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi. Sellaisen hallituksen pitää olla väliaikainen, sillä sen valtuudet kuluvat umpeen yleiskansallisen perustavan kokouksen kokoontuessa. Sellaisen hallituksen täytyy olla vallankumouksellinen, sillä se tulee vararikkoutuneen hallituksen tilalle, tulee sen tilalle nojautuen vallankumoukseen. Itse vaihdos ei voi tapahtua muuten kuin vallankumouksellista tietä. Tämän hallituksen pitää tulla „kansan valtaelimeksi”, joka toteuttaa kaikkialla kansan asettamia vaatimuksia ja vaihtaa heti, viipymättä, kaikkialla ja kaikki vanhat itsevaltiuden ja mustasotniaalaisten „valtaelimet” kansanvallan elimiin — s.o. joko väli-

aikaisen vallankumousohallituksen valtuutettuihin tai valittuihin edustajiin kaikissa niissä tapauksissa, joissa vaalit ovat mahdolliset, tietysti yleisellä, yhtäläisellä, välittömällä ja salaisella äänestyksellä.

Olemme hyvin iloisia siitä, että liberaalisella monarkistisella porvaristolla on herännyt ajatus väliaikaisesta vallankumousohallituksesta. Olemme iloisia siitä, mutta emme sen tähden, että pitäisimme liberaaleja vallankumouksen puolelle siirtyneinä, että olisimme äkkiä alkaneet uskoa heidän vilpittömyyteensä, horjumattomuuteensa ja johdonmukaisuuteensa. Ei, me riemuitsemme siitä sen tähden, että se on ilmeinen ja epäilemätön merkki vallankumouksen voimasta. Vallankumouksesta on siis tullut voima, kun kerran liberaalinen monarkistinen porvaristokin on nyt tajunnut välttämättömäksi väliaikaisen vallankumousohallituksen ilmaantumisen.

Emme tietenkään unohda, että liberaalit eivät halua niinkään paljon sellaisen hallituksen muodostamista kuin uhkailevat sillä itsevaltiutta, niinkuin ostaja uhkaa myyjää sanomalla menevänsä toiseen kauppaan. Antakaa periksi meille, hra Witte, tai menemme väliaikaiseen vallankumousohallitukseen, jota „lievästi” nimitetään „yleiseksi edustajain neuvostoksi” tai „yleiskansalliseksi edustajain neuvostoksi”! Vain tällä yhä jatkuvalla kaupanhieromishalulla on selitettävissä se näennäinen tolkuttomuus ja järjettömyys, että „Rusj” julistaa Witten hallituksen kykenemättömäksi kutsumaan koolle kansanedustajia ja samaan aikaan, samassa hengenvedossa pitää mahdollisena, että tämä hallitus „osoittaa olevansa vielä toimintakykyinen”.

Ei, herrat liberaalit, nyt eivät ole ne ajat, että viekkaudet voisivat menestyä, että kaksinaamaisuus voisi jäädä paljastamatta! Kansa taistelee itsevaltiutta vastaan, joka lupasi (lokakuun 17 pnä) vapauden vain pilkatakseen vapautta, häväistäkseen vapautta. Väliaikainen vallankumousohallitus on vapaudesta taistelevan kansan elin. Taistelu vapauden puolesta vapautta polkevaa hallitusta vastaan on (tämän taistelun määrättyssä kehitysvaiheessa) aseellista kapinaa, joka onkin parhaillaan käynnissä Venäjällä kautta koko linjan. Väliaikainen vallankumousohallitus on kapinan elin, joka liittyy yhteen kaikki kapinalliset ja poliittisesti johtaa kapinaa. Sen vuoksi se, että puhutaan väliaikaisen vallankumousohallituksen mahdollisuudesta ja

välttämättömyydestä ja samaan aikaan hieroskellaan kauppoja vanhan, pois pantavan hallituksen kanssa,— se on joko asiain sekoittamista tai kavaltamista. Ajatelkaahan todellakin, herrat „Rusj” lehden kirjoittelijat: tokko vallankumouksen kannattajain joukosta löytyy sellaisia tyhmyreitä, jotka ottaisivat vapaaehtoisesti väliaikaisen vallankumoushallituksen kokoonpanoon sellaisia henkilöitä tai puolueen edustajia, jotka pitävät vanhaa hallitusta „toimintakykyisenä” ja edelleenkin juoksevat takaportin kautta sen luona, hieromassa kauppoja sen kanssa? Ajatelkaahan: olisiko Venäjän armeija voittanut vai hävinnyt siitä, jos se olisi ottanut riveihinsä Mandshurian isänmaallista nuorisoa? Luultavasti se olisi hävinnyt, sillä mandshurialaiset patriootit olisivat kavaltaneet venäläiset japanilaisille. Niin vallankumouksellinen Venäjän kansakin häviää, jos „patriootit”, monarkistismieliset rahasäkin patriootit (s.o. liberaaliset porvarit) kavaltavat sen Witten itsevaltiudelle.

Olkoon, että liberaaliselle porvaristolle väliaikainen vallankumoushallitus on vain tavallinen keino uhata itsevaltiutta. Sosialistiselle proletariaatille, vallankumoukselliselle talonpoikaistolle ja kaikille niille, jotka asettuvat päättäväisesti ja peruuttamattomasti näiden puolelle taistelussa vapauden puolesta, se on suuri ja mitä vakavin tehtävä, joka tulee päivä päivältä yhä ajankohtaisemmaksi. Lokakuun vallankumous ja sitä seuranneet sotilaskapinat ovat siinä määrin heikentäneet itsevaltiutta, että uuden kansanvallan elimiä on alkanut kasvaa ihan itsestään poliittisen lakon möyhentämästä ja vapauden puolesta taistelevien verellä höystetystä maaperästä. Näitä elimiä ovat työväen, talonpoikien ja muiden todellista vallankumoustaistelua käyvien kansanainesten vallankumoukselliset puolueet ja taistelujärjestöt. Nämä elimet toteuttavat käytännössä sosialistisen proletariaatin ja vallankumouksellisen pikkuporvariston liittoa. Tätä taisteluliittoa meidän on nyt laajennettava ja lujitettava, puettava määrättyyn muotoon ja tiivistettävä, jotta uuden vallan elimet olisivat valmiit lokakuun 17 päivän toistamiseen, jotta kaikki vapauden puolesta taistelevat esiintyisivät silloin kautta Venäjän yhteisellä ohjelmalla vaatien pikaisia poliittisia uudistuksia, esiintyisivät järjestyneinä, varmoina ja selvästi päämääränsä käsittävinä, sanouduttuaan irti kaikista

kavaltajista, kaikista horjuvista, kaikista tyhjämpäiväisistä suunsoittajista. Meille, sosialistisen proletariaatin edustajille, edessäoleva demokraattinen kumous on vain eräs askel kohti suurta sosialistisen kumouksen päämäärää. Pitäen tämän mielessämme me emme sulaudu koskaan yhteen pikkuporvarillisten puolueiden tai ryhmien kanssa, olkootpa ne kuinka vilpittömiä, vallankumouksellisia ja voimakkaita tahansa; me tiedämme varmasti, että sosialismiin kuljettaessa työmiehen ja pienisännän tiet tulevat kiertämättä monta kertaa eroamaan. Mutta nimenomaan sosialismin etujen vuoksi me ponnistamme nyt kaikki voimat, jotta demokraattinen kumous tapahtuisi nopeammin, täydellisemmin ja jyrkemmin. Sitä varten me tulemme solmimaan ja solmimme väliaikaisen taisteluliiton koko vallankumouksellisen demokratian kanssa yhteisen lähimmän poliittisen päämäärämme saavuttamiseksi. Sitä varten me menemme sekä työväen edustajain Neuvostoihin että muihin vallankumouksellisiin liittoihin säilyttäen tiukasti puolue-erillisyytemme ja itsenäisyytemme. Eläköön uudet kansan valtaelimet! Eläköön yhtenäinen, ylin ja voitokas kansanvallan elin!

Ja radikaaliporvareille me sanomme jäähyväisiksi. Te lörpöttelette kansan valtaelimistä, hyvät herrat. Valtana voi olla vain voima. Voimana voi nykyisessä yhteiskunnassa olla vain aseistettu kansa ja aseistettu proletariaatti sen johdossa. Jos sanat todistaisivat myötätuntoa vapautta kohtaan, niin silloin olisi varmaan jopa lokakuun 17 päivän manifestin laatijatkin katsottava vapauden kannattajiksi. Jos sitä todistavat teot,—niin ainoana sellaisena tekona on nykyään se, että edistetään työläisten aseistamista, edistetään todella vallankumouksellisen armeijan muodostamista ja lujittamista. Tehkää siis valintanne, herrat: joko te menette hra Witten eteiseen mankumaan häneltä vapauden palasia, tinkimään vapauden typistämisen takia — tai menette „kansan valtaelimiin”, tai väliaikaiseen vallankumoushallitukseen taistellaksenne rajattomalla antaumuksella täydellisen vapauden puolesta. Valitkaa!

„Novaja Zhizn” № 19,
marraskuun 23 p:nä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstin mukaan

SOSIALISMI JA ANARKISMI

Työväen edustajain Neuvoston Toimeenpaneva komitea päätti eilen, marraskuun 23 päivänä, evätä anarkistien pyynnön heidän edustajiensa ottamisesta Toimeenpanevaan komiteaan ja työväen edustajain Neuvostoon. Tämän päätöksen syyn on Toimeenpaneva komitea itse selittänyt seuraavalla tavalla: „1) koko kansainvälisessä käytännössä ei edustajakokousten eikä sosialististen konferenssien kokoonpanossa ole ollut anarkistien edustajia, koska he eivät tunnusta poliittista taistelua ihanteittensa saavuttamisen keinoksi; 2) edustettuna voi olla puolue, mutta anarkistit eivät ole puolue”.

Me pidämme Toimeenpanevan komitean päätöstä mitä suurimmassa määrässä oikeana askeleena, jolla on äärettömän suuri sekä periaatteellinen että käytännöllis-poliittinen merkitys. Tietysti jos työväen edustajain Neuvostoa pidettäisiin työväen parlamenttina tai proletariaatin itsehallintoelimenä, niin silloin olisi väärin kieltäytyä ottamasta mukaan anarkisteja. Niin mitättömän vähäistä kuin anarkistien vaikutus (kaikeksi onneksi) meikäläisissä työläispiireissämme onkin, jokin määrä työläisiä on kuitenkin epäilemättä heidän puolellaan. Muodostavatko anarkistit puolueen vai järjestön, ryhmän vaiko samoinajattelevien vapaan liiton, se on muotokysymys, jolla ei ole vakavaa periaatteellista merkitystä. Ja vihdoin, kun kerran anarkistit, jotka kieltävät poliittisen taistelun, itse pyytävät päästä tätä taistelua käyvään laitokseen, niin sellainen huutava epäjohdonmukaisuus tietysti osoittaa vieläkin kerran anar-

kistien maailmankatsomuksen ja taktiikan koko hataruuden. Mutta hataruuden takia ei tietenkään saa erottaa pois „parlamentista” taikka „itsehallintoelimestä”.

Toimeenpanevan komitean päätös näyttää meistä aivan oikealta ja sellaiselta, mikä ei ole missään määrin ristiriidassa tämän laitoksen tehtävien, sen luonteen ja kokoonpanon kanssa. Työväen edustajain Neuvosto ei ole työväen parlamentti eikä proletaarisen itsehallinnon elin, se ei yleensä ole itsehallintoelin, vaan taistelujärjestö määrättyjen päämäärien saavuttamiseksi.

Tähän taistelujärjestöön kuuluu, väliaikaisen, virallisesti solmimattoman taistelusuostimuksen nojalla, edustajia Venäjän sosialidemokraattisesta työväenpuolueesta (proletaarisen sosialismin puolueesta), „socialistivallankumouksellisten” puolueesta (pikkuporvarillisen sosialismin edustajia eli vallankumouksellisen porvarillisen demokratian äärimäinen vasemmisto) ja vihdoin paljon „puolueettomia” työläisiä. Nämä viimeksi mainitut eivät kuitenkaan ole yleensä puolueettomia, vaan he ovat puolueeseen kuulumattomia vallankumouksellisia, sillä heidän myötätuntonsa on kokonaan vallankumouksen puolella, jonka voiton hyväksi he taistelevat rajattomalla innolla, tarmolla ja uhrautuvaisuudella. Siksi on täysin luonnollista, että Toimeenpanevaan komiteaan otetaan mukaan myös vallankumouksellisen talonpoikaiston edustajia.

Itse asian olemuksen kannalta työväen edustajain Neuvosto on socialistien ja vallankumouksellisten demokraattien välinen virallisesti solmimaton, laaja taisteluliitto, ja tällöin tietysti „puolueettoman vallankumouksellisuuden” taakse verhoutuu koko joukko väliasteita näiden molempien välillä. Tällainen liitto on ilmeisesti välttämätön poliittisia lakkoja sekä muita, aktiivisempia taistelumuotoja varten taistelussa päivänpolttavien, väestön valtavan enemmistön tunnustamien ja hyväksymien demokraattisten vaatimusten puolesta. Sellaisessa liitossa eivät anarkistit tule olemaan plussana, vaan miinuksena; he vain desorganisoiivat sitä; he heikentävät siten yhteisen rynnistyksen voimaa; he „saattavat” vielä „kiistellä” poliittisten uudistusten ajankohtaisuudesta ja tärkeydestä. Anarkistien jättäminen pois taisteluliitosta, joka niin sanoaksemme suorittaa demokraattista vallankumoustamme, on tuiki välttämätöntä tämän vallankumouksen kannalta ja sen

etuja silmälläpitäen. Taisteluliitossa on sijaa vain niille, jotka taistelevat tämän liiton päämäärän puolesta. Ja vaikkapa esimerkiksi „kadetit” tahi „oikeusjärjestyspuolue”²¹ saisivat haalituksi jopa joitakin satoja työläisiä pietarilaisiin järjestöihinsä, niin tuskinpa työväen edustajain Neuvoston Toimeenpaneva komitea silti avaisi oveaan moisten järjestöjen edustajille.

Päätöksensä selitykseksi Toimeenpaneva komitea vetoaa kansainvälisten sosialististen edustajakokousten käytäntöön. Me tervehdimme lämpimästi tätä lausuntoa, sitä, että Pietarin työväen edustajain Neuvoston elin hyväksyy kansainvälisen sosialidemokratian aatteellisen johdon. Venäjän vallankumous on jo saanut kansainvälisen merkityksen. Vallankumouksen vastustajat Venäjällä tekevät jo salaliittoja Wilhelm II:n kanssa, Euroopan kaikenkarvaisten pimeydenpeikkojen, väkivallanharjoittajien, sotapukarien ja riistäjien kanssa vapaata Venäjää vastaan. Älkäämme mekään unohtako sitä, että vallankumouksemme täydellinen voitto vaatii Venäjän vallankumouksellisen proletariaatin ja kaikkien maiden sosialististen työläisten liittoa.

Kansainväliset sosialistiset edustajakokoukset eivät ole turhaan päättäneet olla ottamatta mukaan anarkisteja. Sosialismin ja anarkismin välillä on syvä kuilu, jota provokaatiota harjoittavat etsivän poliisin agentit ja taantumuksellisten hallitusten sanomalehtirengit yrittävät turhaan kuvata olemattomaksi. Anarkistien maailmankatsomus on nuringin käännettyä porvarillista maailmankatsomusta. Heidän individualistiset teoriansa ja heidän individualistinen ihanteensa ovat suoranainen vastakohta sosialismille. Heidän katsomuksensa eivät kuvasta porvarillisen järjestelmän tulevaisuutta, järjestelmän, joka vastustamattomalla voimalla kulkee työn yhteiskunnallistamista kohti, vaan tämän järjestelmän nykyisyyttä ja vieläpä sen menneisyyttäkin, sokean sattuman hajanaisen, yksinäisen pientuottajan suhteen. Heidän taktiikkansa, joka päättyy poliittisen taistelun kieltämiseen, hajoittaa proletaareja ja tekee heidät todellisuudessa yhden tai toisen porvarillisen politiikan passiiviseksi auttajiksi, sillä todellisuudessa työläiset eivät voi jäädä, heidän on mahdotonta jäädä syrjään politiikasta.

Venäjän nykyisessä vallankumouksessa nousee erikoisen vaativana eteen proletariaatin voimien tiivistämisen, prole-

tariaatin järjestämisen, työväenluokan poliittisen koulutuksen ja kasvattamisen tehtävä. Mitä raivokkaammin mustasotnialainen hallitus riehuu, mitä utterammin sen provo-kaattoriagentit tekevät työtään tietämättömien joukkojen pahojen intohimojen lietsomiseksi, mitä epätoivoisemmin turvautuvat elävältä mätänevän itsevaltiuden puolustajat yrityksiin mustata vallankumousta järjestämiensä ryöstöjen, pogromien ja salamurhien avulla, juottamalla ryysyläisjoukkoja,— sitä tärkeämpi on tämä järjestämistehtävä, joka lankeaa ennen kaikkea sosialistisen proletariaatin puolueelle. Ja siksi me tulemme käyttämään kaikkia aatteellisen taistelun keinoja, jotta anarkistien vaikutus Venäjän työläisiin jäisi yhtä mitättömän vähäiseksi kuin se on ollut tähänkin saakka.

*Kirjoitettu marraskuun 24
(joulukuun 7) pnä 1905*

*Julkaistu marraskuun 25 pnä 1905
„Novaja Zhizn” lehden 21. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan
sanomalehden
tekstin mukaan*

SOSIALISTINEN PUOLUE JA PUOLUEETON VALLANKUMOUKSELLISUUS

I

Vallankumousliike Venäjällä luo koko joukon puolueettomia järjestöjä vetäen nopeasti mukaansa yhä uusia väestökerroksia. Yhteenliittymisen tarve purkautuu ilmi sitä suuremmalla voimalla, mitä kauemmin tätä tarvetta on poljettu ja vainottu. Järjestöjä syntyy yhtä mittaa muodossa tai toisessa, usein ilman määrättyä muotoa, ja niiden luonne on tavattoman originelli. Niiden puitteet eivät ole niin jyrkästi rajoitettuja kuin eurooppalaisten järjestöjen puitteet. Ammattiliitot saavat poliittisen luonteen. Poliittinen taistelu valautuu yhteen taloudellisen taistelun kanssa,— esim. lakon muodossa,— luoden väliaikaisten tahi enemmän tai vähemmän vakinaisten järjestöjen yhteenvalautuneita muotoja.

Mikä merkitys on tällä ilmiöllä? Miten tulee sosialidemokratian siihen suhtautua?

Tiukka puoluekantasuus on korkealle kehittyneen luokkataistelun seuralainen ja tulos. Ja päinvastoin, laajan ja avoimen luokkataistelun edut vaativat välttämättä kehittämään tiukkaa puoluekantasuutta. Siksi valveutuneen proletariaatin puolue, sosialidemokratia käy aina täydellä syyllä taistelua puolueettomuutta vastaan ja tekee väsymättä työtä periaatteellisesti johdonmukaisen ja lujasti yhteenliittyneen sosialistisen työväenpuolueen luomiseksi. Tämä työ menestyy joukkojen keskuudessa sikäli, kuin kapitalismin kehitys jakaa koko kansan yhä syvemmin eri luokkiin kärjistäen niiden välisiä ristiriitoja.

Se, että nykyinen vallankumous Venäjällä on synnyttänyt ja synnyttää niin paljon puolueettomia järjestöjä, on aivan ymmärrettävää. Tämä vallankumous on demokraattinen, t.s. yhteiskunnallis-taloudellisen sisältönsä puolesta porvarillinen vallankumous. Tämä vallankumous suistaa maahan itsevaltiudellisen maaorjuusjärjestelmän vapauttaen sen alta porvarillisen järjestelmän ja toteuttaen siten porvarillisen yhteiskunnan kaikkien luokkien vaatimuksia, ja siinä mielessä se on yleiskansallinen vallankumous. Tämä ei tietenkään merkitse sitä, että vallankumoukseltamme puuttuu luokkaluonne; ei tietenkään. Mutta se on tähdätty niitä luokkia ja kasteja vastaan, jotka porvarillisen yhteiskunnan kannalta katsoen ovat aikansa eläneet ja kuolemassa pois ja jotka ovat tälle yhteiskunnalle vieraita ja estävät sen kehitystä. Ja koska koko maan talouselämä on tullut jo kaikilta peruspiirteiltään porvarilliseksi, koska väestön valtava enemmistö itse asiassa elää jo porvarillisissa oloissa, niin vallankumouksenvastaiset ainekset ovat luonnollisesti mitättömän vähälukuisia, niitä on totta tosiaan vain „kourallinen” „kansaan” verrattuna. Sen tähden porvarillisen vallankumouksen luokkaluonne ilmeneekin kiertämättä siinä, että porvarillisen yhteiskunnan kaikkien luokkien taistelulla itsevaltiutta ja maaorjuutta vastaan on ensi näkemältä „yleiskansallinen”, luokaton luonne.

Venäjälläkin, niinkuin muissakin maissa, porvarillisen vallankumouksen kaudelle on ominaista se, että kapitalistisen yhteiskunnan luokkaristiriidat ovat verrattain heikosti kehittyneet. Tosin Venäjällä on kapitalismi tätä nykyä kehittynyt huomattavasti korkeammalle kuin vuoden 1848 Saksassa, puhumattakaan vuoden 1789 Ranskasta, mutta epäilemätöntä on, että puhtaasti kapitalistiset ristiriidat ovat meillä vielä sängen suuressa määrin „kulttuurin” ja aasialaisuuden, eurooppalaisuuden ja tataarilais-raakalaisuuden, kapitalismin ja maaorjuuden välisten ristiriitojen peitossa, t.s. etualalle asetetaan sellaiset vaatimukset, joiden toteuttaminen päästää valloilleen kapitalismin, puhdistaa sen feodalismien kuonasta, parantaa sekä proletariaatin että porvariston elin- ja taisteluhoitoja.

Tosiaankin, kun tarkastellaan syvemmin niitä vaatimuksia, evästyksiä, doléances'ejä *, joita Venäjällä nykyään

* — valituksia. *Toim.*

laaditaan lukemattoman paljon jokaisessa tehtaassa, jokaisessa kansliassa, jokaisessa rykmentissä, jokaisessa poliisikomennuskunnassa, jokaisessa hiippakunnassa, jokaisessa oppilaitoksessa y.m., y.m., niin näemme helposti, että ne ovat valtaosaltaan puhtaasti „kulttuuri”-vaatimuksia, jos niin voidaan sanoa. Haluan sanoa, että oikeastaan ne eivät ole erityisesti luokkavaatimuksia, vaan alkeellisia oikeuksia koskevia vaatimuksia, vaatimuksia, jotka eivät hävitä kapitalismia, vaan päinvastoin saattavat sen euroopalaisuuden puitteisiin, vapauttavat kapitalismin barbaarisuudesta, villeydestä, lahjustenotosta ja muista „venäläisistä” maaorjuuden peruista. Itse asiassa proletaarisetkin vaatimukset rajoittuvat useimmissa tapauksissa sellaisiin uudistuksiin, jotka ovat täysin toteutettavissa kapitalismin puitteissa. Venäjän proletariaatti ei vaadi nyt heti ja viipymättä sellaista, mikä horjuttaisi kapitalismia, vaan sellaista, mikä puhdistaa kapitalismia ja jouduttaa, voimistaa sen kehitystä.

Tietystikin proletariaatin erikoisasema kapitalistisessa yhteiskunnassa johtaa siihen, että työläisten pyrkimys sosialismiin, heidän ja sosialistisen puolueen välinen liitto tulee luonnonvoimaisesti esiin jo liikkeen varhaisimmilla asteilla. Mutta varsinaiset sosialistiset vaatimukset ovat vielä edessä, jota vastoin päiväjärjestyksessä ovat työväen demokraattiset vaatimukset politiikan alalla ja kapitalismin puitteisiin rajoittuvat taloudelliset vaatimukset talouselämän alalla. Proletariaattikin suorittaa vallankumouksen niin sanoaksemme minimiohjelman eikä maksimiohjelman puitteissa. Talonpoikaistosta, tuosta jättiläismäisestä, määrältään valtavimmasta väestöjoukosta, ei ole puhumistakaan. Sen „maksimiohjelma”, sen lopulliset päämäärät eivät mene kapitalismia pitemmälle, kapitalismia, joka pääsisi kehittymään entistä laajemmalti ja rehevämmin, jos kaikki maa siirtyisi koko talonpoikaistolle ja koko kansalle. Talonpoikaistovalankumous on tätä nykyä porvarillinen vallankumous,—vaikka nämä sanat kuinka kovin „loukkaisivat” meidän pikkuporvarillisen sosialismimme sentimentaalisten ritareitten sentimentaalista korvaa.

Tämä parhaillaan käynnissä olevan vallankumouksen luonne, mikä tässä on hahmoteltu, synnyttää aivan luon-

nostaan puolueettomia järjestöjä. Tällöin koko liike kokonaisuudessaan saa väistämättömästi ulkonaisen puolueettomuuden — mutta tietysti vain näennäisen puolueettomuuden leiman. „Inhimillisen”, kulttuurisen elämän tarve, yhteenliittymisen tarve, tarve puolustaa omaa arvoaan, ihmis- ja kansalaisoikeuksiaan ulottuu kaikkeen ja kaikkialle, se liittää yhteen kaikki luokat, menee jättiläisaskelin edelle kaikkinaisesta puoluekantaisuudesta, ravistelee ihmisiä, jotka eivät ole vielä läheskään kykeneviä kohoamaan puoluekantaisuuden tasolle. Lähimpien, alkeellisen välttämättömien oikeuksien ja reformien nykytärkeys, niin sanoaksemme, lykkää tuonnemmaksi kaikki aatokset ja olettamukset jostakin myöhemmin tulevasta. Käynnissä olevaan taisteluun viehättyminen, tuo tarpeellinen ja oikeutettu viehättyminen, jota ilman ei taistelun menestys ole mahdollista, panee idealisoimaan näitä lähimpiä, alkeellisiä päämääriä, kuvailee niitä ruusunhohteisiksi, vieläpä pukee ne toisinaan fantastisiin pukimiin; tavallista demokratismia, porvarillista tusinademokratismia pidetään sosialismina ja viedään sosialismin „tilille”. Kaikki näyttää „puolueettomalta”; kaikki näyttää valautuvan yhdeksi „vapautus”-liikkeeksi (todellisuudessa liikkeeksi, joka vapauttaa koko porvarillisen yhteiskunnan); kaikki saa ohuen, mitä ohuimman „sosialistisen” värityksen, erikoisesti sen etujoukko-osuuden vuoksi, mikä sosialistisella proletariaatilla on demokraattisessa taistelussa.

Tällaisissa oloissa ei puolueettomuus-aate voi olla saamatta vissejä tilapäisiä voittoja. Puolueettomuus ei voi olla tulematta muotitunnukseksi,— sillä muoti laahustaa avuttomasti elämän häntäpäässä, ja poliittisen pintakuoren „tavallisimpana” ilmiönä näkyy olevan juuri puolueeton järjestö; puolueeton demokratismi, puolueeton lakkoleminen, puolueeton vallankumouksellisuus.

Nyt herää kysymys: kuinka eri luokkien kannattajien ja edustajien *täytyy* suhtautua tähän puolueettomuuteen, joka on tosiasia, ja tähän puolueettomuus-aatteeseen? — kuinka heidän täytyy suhtautua objektiivisessa eikä subjektiivisessa mielessä, t.s. ei siinä mielessä, miten siihen pitäisi suhtautua, vaan siinä mielessä, minkälainen suhtautuminen tähän tosiasiaan tulee kiertämättä muodostumaan eri luokkien eduista ja näkökannoista riippuen.

II

Kuten olemme jo osoittaneet, puolueettomuus on vallankumouksemme porvarillisen luonteen tulos — tahi sen ilmaus, jos niin haluate. Porvaristo ei voi olla pyrkimättä puolueettomuuteen, sillä se, ettei ole olemassa puolueita niiden keskuudessa, jotka käyvät taistelua porvarillisen yhteiskunnan vapauden puolesta, merkitsee sitä, ettei ole uutta taistelua itse tätä porvarillista yhteiskuntaa vastaan. Ken käy „puolueetonta” taistelua vapauden puolesta, hän joko ei tajua vapauden porvarillista luonnetta tai siunaa tämän porvarillisen järjestelmän taikka lykkää sitä vastaan käytävän taistelun, sen „täydellistämisen” tuonnemaksi, kreikkalaisten kalendeihin²² saakka. Ja päinvastoin, ken tietoisesti tai tahtomattaan on porvarillisen järjestelmän kannalla, hän ei voi olla tuntematta viehätystä puolueettomuus-aatteeseen.

Luokkajakoon perustuvassa yhteiskunnassa taistelu toisilleen vihamielisten luokkien välillä muodostuu määrätyllä kehitysasteellaan kiertämättä poliittiseksi taisteluksi. Puolueitten taistelu on luokkien poliittisen taistelun ehein, täydellisin ja muotonsa saanut ilmaus. Puolueettomuus merkitsee välinpitämättömyyden suhtautumista puolueiden taisteluun. Mutta tämä välinpitämättömyys ei ole samaa kuin neutraliteetti, pidättäytyminen taistelusta, sillä luokkataistelussa ei voi olla neutraalisia, kapitalistisessa yhteiskunnassa ei voida „pidättäytyä” osallistumasta tuotteiden vaihtoon tai työvoiman myyntiin. Ja vaihto synnyttää kiertämättä taloudellista taistelua ja heti sen jälkeen myös poliittista taistelua. Välinpitämättömyyden suhtautuminen taisteluun ei siis lainkaan merkitse käytännössä syrjäytymistä taistelusta, pidättäytymistä siitä tai neutraliteettia. Välinpitämättömyys merkitsee vaiteliasta kannatuksen antamista sille, joka on voimakas, sille, jolla on valta. Ken Venäjällä pysyi välinpitämättömänä itsevaltiutta kohtaan ennen sen luhistumista lokakuun vallankumouksen aikana, hän kannatti vaiteliaasti itsevaltiutta. Ken nykyään Euroopassa on välinpitämättömästi porvariston herruutta kohtaan, hän kannattaa vaiteliaasti porvaristoa. Ken suhtautuu välinpitämättömästi siihen ajatukseen, että taistelulla vapauden puolesta on porvarillinen luonne, hän tukee vaiteliaasti porvariston herruutta tässä taistelussa, porvariston her-

ruutta syntyvällä vapaalla Venäjällä. Poliittinen välinpitämättömyys on poliittista kylläisyyttä. Kylläinen ihminen suhtautuu leipäpalaan „välinpitämättömästi”, „kylmäkiskoisesti”; nälkäinen taas on aina „puoluekantainen”, kun on kysymys leipäpalasta. „Välinpitämättömyys ja kylmäkiskoisuus” leipäpalaa kohtaan ei merkitse sitä, ettei ihmisellä olisi leivän tarvetta, vaan sitä, että ihmiselle on leipä aina turvattu, ettei hänellä ole koskaan puutetta leivästä, että hän on lyöttäytynyt lujasti kylläisten „puolueeseen”. Puolueettomuus porvarillisessa yhteiskunnassa on vain teko-pyhä, verhottu ja passiivinen ilmaus kuulumisesta kylläisten puolueeseen, vallassaolijain puolueeseen, riistäjain puolueeseen.

Puolueettomuus on porvarillinen aate. Puoluekantaisuus on sosialistinen aate. Tämä väittämä on yleensä ja kokonaisuudessaan sovellettavissa koko porvarilliseen yhteiskuntaan. Tätä yleistä totuutta on tietysti osattava soveltaa erillisiin osakysymyksiin ja yksityistapauksiin. Mutta tämän totuuden unohtaminen aikana, jolloin koko porvarillinen yhteiskunta kokonaisuudessaan nousee maa-orjuutta ja itsevaltiutta vastaan, merkitsee käytännössä täydellistä kieltäytymistä porvarillisen yhteiskunnan sosialistisesta arvostelusta.

Venäjän vallankumous, vaikka se on vasta kehityksensä alkuasteella, tarjoaa jo runsaasti aineistoa tässä esitettyjen yleisten käsitysten vahvistukseksi. Vain sosialidemokratia, valveutuneen proletariaatin puolue, on aina puolustanut ja puolustaa tiukkaa puoluekantaisuutta. Meidän liberaalit, porvariston katsomusten edustajat, eivät voi sietää sosialistista puoluekantaisuutta eivätkä halua kuulla puhuttavankaan luokkataistelusta: muistakaamme vaikkapa hra Roditshevin äskeisiä puheita, Roditshevin, joka on jo sadannen kerran toistanut samaa, mitä ovat puhuneet ja märehineet loppumattomasti niin ulkomainen „Osvobozhdenije”²³ kuin venäläisen liberalismiin lukemattomat vasallilehdetkin. Ja vihdoinkin, väliluokkana olevan pikkuporvariston ideologia on saanut selvän ilmaisunsa venäläisten erivivahteisten „radikaalien” katsantokannoissa, alkaen „Nasha Zhiznistä”²⁴, er-deistä („radikaalidemokraateista”)²⁵ ja aina „sosialistivallankumouksellisiin” saakka. Nämä viimeksi mainitut ovat heille ominaisella sosialismin ja demokratismin sekoittamisella lyöneet leimansa kaikkein selvimmin

agraarikysymykseen ja nimenomaan tunnuksella „sosialisoimisesta” (maan sosialisoinnista ilman pääoman sosialisoinnista). Tunnettua on myöskin se, että he sietävät kyllä porvarillista radikalismia, mutta eivät siedä ajatusta sosialidemokraattisesta puoluekantaisuudesta.

Aiheeseemme ei kuulu käsitellä sitä, miten nimenomaan eri luokkien edut heijastuvat kaikenlaatuisten venäläisten liberaalien ja radikaalien ohjelmassa ja taktiikassa. Koskettelimme tässä vain ohimennen tätä mielenkiintoista kysymystä, ja nyt meidän on siirryttävä käytännöllis-poliittisiin johtopäätöksiin puolueemme suhtautumisesta puolueettomiin järjestöihin.

Onko sosialistien osallistuminen puolueettomiin järjestöihin sallittavaa? jos se on sallittavaa, niin minkälaisilla ehdoilla? minkälaista taktiikkaa tulee käyttää tällaisissa järjestöissä?

Ensimmäiseen kysymykseen ei saa vastata aivan ehdottomasti, periaatteessa: ei. Olisi väärin sanoa, ettei sosialistien osallistuminen puolueettomiin (s.o. enemmän tai vähemmän tietoisesti tai tiedottomasti porvarillisiin) järjestöihin ole missään tapauksessa eikä millään ehdoilla sallittavaa. Demokraattisen vallankumouksen kaudella kieltäytyminen osallistumasta puolueettomiin järjestöihin olisi visseissä tapauksissa samaa kuin kieltäytyminen osallistumasta demokraattiseen vallankumoukseen. Mutta varmaa on, että sosialistien on rajoitettava nämä „vissit tapaukset” hyvin ahtaisiin puitteisiin, että he voivat pitää tällaista osallistumista sallittuna vain tarkoin määrättyillä, rajoitettavilla ehdoilla. Sillä kun puolueettomia järjestöjä synnyttää, kuten olemme jo sanoneet, luokkataistelun suhteellinen kehittymättömyys, niin toisaalta on tiukka puoluekantaisuus eräs niistä ehdoista, jotka tekevät luokkataistelun tietoiseksi, selväksi, määritellyksi ja periaatteelliseksi.

Proletariaatin puolueen aatteellisen ja poliittisen itsenäisyyden varjeleminen on sosialistien pysyvä, muuttumaton ja ehdoton velvollisuus. Ken ei täytä tätä velvollisuutta, hän lakkaa *itse asiassa* olemasta sosialisti, olkootpa hänen „sosialistiset” (sanoissa sosialistiset) vakaumuksensa kuinka vilpittömiä tahansa. Sosialistille on puolueettomiin järjestöihin osallistuminen sallittua vain poikkeustapauksessa. Niin itse tämän osallistumisen tarkoituksena kuin

sen luonteenkin, ehtojen j.n.e. pitää olla täysin alistettuja perustehtävälle: sosialistisen proletariaatin valmistamiselle ja järjestämiselle johtamaan tietoisesti sosialistista vallankumousta.

Olosuhteet saattavat pakoittaa meidät osallistumaan puolueettomiin järjestöihin,— varsinkin demokraattisen vallankumouksen kaudella ja muun muassa sellaisen demokraattisen vallankumouksen kaudella, jossa proletariaatti näyttölee huomattavaa osaa. Sellainen osallistuminen voi osoittautua välttämättömäksi esim. sitä varten, että voitaisiin propagoida sosialismia epämääräisen demokraattiselle kuulijakunnalle, taikka sosialistien ja vallankumouksellisten demokraattien yhteistä taistelua varten vastavallankumousta vastaan. Edellisessä tapauksessa sellainen osallistuminen muodostuu omien katsomusten läpiviemisen keinoksi; toisessa tapauksessa — taistelusopimukseksi määrättyjen vallankumouksellisten päämäärien saavuttamista varten. Molemmissa tapauksissa voi osallistuminen olla vain väliaikaista. Molemmissa tapauksissa se on sallittua vain sillä ehdolla, että työväenpuolueen itsenäisyys on täysin suojattu ja että puolue kokonaisuudessaan ehdottomasti valvoo ja johtaa puolueettomiin yhdistyksiin tai neuvostoihin „edustajiksi lähetettyjen” puolueenjäsenten, tai ryhmien toimintaa.

Silloin, kun puolueemme toimi salassa, kohtasi tällaisen valvonnan ja johtamisen toteuttaminen äärettömän suuria, toisinaan melkein voittamattomia vaikeuksia. Nyt, jolloin puolueen toiminta muodostuu yhä enemmän julkiseksi, tätä valvontaa ja tätä johtamista voidaan ja pitää toteuttaa mahdollisimman laajalti ja ehdottomasti myöskin puolueen „pohjakerrosten”, kaikkien puolueeseen kuuluvien järjestyneiden työläisten suhteen eikä ainoastaan sen „huippukerrosten” suhteen. Työväenpuolueen käytännöllisessä toiminnassa pitää ehdottomasti ottaa tavaksi selostusten tekeminen sosialidemokraattien esiintymisistä puolueettomien yhdistyksissä tai neuvostoissa, referaatit sellaiselle esiintymiselle asetettavista ehdoista ja tehtävistä, kaiken tyyppisten puoluejärjestöjen päätöslauselmat sellaisista esiintymisistä. Vain tällainen *reaalinen* koko puolueen osallistuminen, sen osallistuminen *suunnan osoittamiseen* kaikille sellaisille esiintymisille voi todellisuudessa asettaa

tosii-sosialistisen toiminnan yleisdemokraattisen toiminnan vastakohtaksi.

Minkälaista taktiikkaa meidän on käytettävä puolueettomissa yhdistyksissä? Ensinnäkin on käytettävä hyväksi jokaista mahdollisuutta itsenäisten yhteyksien aikaansaamiseksi ja koko sosialistisen ohjelmamme propagoimiseksi. Toiseksi on määriteltävä ajankohdan lähimmät poliittiset tehtävät demokraattisen kumouksen mitä täydellisimmän ja jyrkimmän suorittamisen kannalta, on annettava poliittiset tunnukset demokraattisessa vallankumouksessa, esitettävä „ohjelma” niitä uudistuksia varten, mitkä taistelevan vallankumouksellisen demokratian on toteutettava erotukseksi kauppoja hierovasta, liberaalisesta demokratiasta.

Vain silloin, kun asia asetetaan tällä tavalla, voi olla sallittua ja tuloksellista puolueemme jäsenten osallistuminen niihin puolueettomiin vallankumouksellisiin järjestöihin, joita tänään perustavat työläiset, huomenna talonpojat, ylihuomenna sotilaat j.n.e. Vain silloin, kun asia asetetaan tällä tavalla, me kykenemme täyttämään työväenpuolueen kahtalaisen tehtävän porvarillisessa vallankumouksessa: viemään demokraattisen kumouksen loppuun saakka sekä lisäämään ja lujittamaan sosialistisen proletariaatin voimia, proletariaatin, joka tarvitsee vapautta käydäkseen ankaraa taistelua pääoman valtiuden kukistamiseksi.

„Novaja Zhizn” №№ 22 ja 27:
marraskuun 26 ja joulukuun
2 pñä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn” lehden
tekstin mukaan

SOSIALISMI JA USKONTO

Koko nykyinen yhteiskunta on rakennettu sen pohjalle, että maanomistaja- ja kapitalistiluokkaan kuuluva mitättömän pieni väestövähemmistö riistää työväenluokan valtavan suuria joukkoja. Tämä yhteiskunta on orjanomistusyhteiskunta, sillä „vapailta” työläisillä, jotka koko ikänsä tekevät työtä pääoman hyväksi, „on oikeus” vain sellaisiin toimeentulovälineisiin, mitkä ovat välttämättömiä voittoa tuottavien orjien ylläpitämiseksi, kapitalistisen orjuuden turvaamiseksi ja ikuistamiseksi.

Työläisiin kohdistuva taloudellinen sorto aiheuttaa ja synnyttää kiertämättömästi kaikenlaisia poliittista sortoa, sosiaalista nöyryytystä, joukkojen henkisen ja siveellisen elämän raaistamista ja pimittämistä. Työläiset voivat hankkia itselleen enemmän tai vähemmän laajan poliittisen vapauden taistellakseen taloudellisen vapautuksensa puolesta, mutta mikään vapaus ei pelasta heitä kurjuudesta, työttömyydestä ja sorrosta niin kauan, kuin ei ole lyöty alas pääoman valtaa. Uskonto on eräs laji sitä henkistä sortoa, mikä painaa kaikessa ja kaikkialla kansan joukkoja, joita rasittamassa on ainainen raataminen toisten hyväksi, puute ja yksinäisyys. Riistettyjen luokkien voimattomuus taistelussa riistäjiä vastaan synnyttää yhtä kiertämättömästi uskoa parempaan, haudantakaiseen elämään, kuin villi-ihmisen voimattomuus taistelussa luontoa vastaan synnyttää uskoa jumaliin, piruihin, ihmeisiin y.m.s. Sitä, joka koko ikänsä tekee työtä ja kärsii puutetta, uskonto opettaa olemaan nöyrä ja kärsivällinen maallisessa

elämässä, lohduttaen häntä toivolla, että se palkitaan taivaassa. Mutta niitä, jotka elävät toisten työllä, uskonto opettaa harjoittamaan hyväntekeväisyyttä maallisessa elämässä, tarjoten heille hyvin halvalla puolustuksen koko heidän riistäjäelämänsä varten ja myyden käypään hintaan pääsylippuja taivaalliseen autuuteen. Uskonto on oopiumia kansalle. Uskonto on eräs laji henkistä sikunaa, johon pääoman orjat hukuttavat ihmisolemuksensa ja vaatimuksensa saada edes hiukankin ihmisarvoa vastaavan elämän.

Mutta orja, joka on tajunnut orjuutensa ja noussut taisteluun vapautuksensa puolesta, on jo puoleksi lakannut olemasta orja. Suuren tehdasteollisuuden kasvattama ja kaupunkielämän valistama nykyajan tietoinen työläinen heittää halveksuen pois uskonnolliset ennakkoluulot ja jättää taivaan pappien ja porvarillisten tekopyhien teeskentelijöiden haltuun, taisteluihin hankkien itselleen parempaa elämää täällä maan päällä. Nykyinen proletariaatti aseftuu sosialismin puolelle, joka vetää tieteen taistelemaan uskonnollista pimeyttä vastaan ja vapauttaa työläiset uskosta haudantakaiseen elämään yhdistäen heidät todelliseen taisteluun paremman maallisen elämän puolesta.

Uskonto on julistettava jokaisen yksityisasiaksi — näillä sanoilla on totuttu tavallisesti ilmaisemaan sosialistien suhtautuminen uskontoon. Mutta näiden sanojen merkitys on määriteltävä tarkasti, etteivät ne voisi aiheuttaa mitään väärinkäsityksiä. Me vaadimme, että uskonto olisi yksityisasiasta valtion suhteen, mutta me emme mitenkään voi pitää uskontoa yksityisasiana oman puolueemme suhteen. Valtiolla ei pidä olla mitään tekemistä uskonnon kanssa, uskonnollisten yhteisöjen ei pidä olla yhteydessä valtioon. Jokaisen on oltava täysin vapaa tunnustamaan mitä uskontoa tahansa tai olemaan tunnustamatta mitään uskontoa, t.s. olemaan ateisti, niinkuin jokainen sosialisti tavallisesti onkin. Kerrassaan sallimatonta on tehdä jonkinlaista oikeuksia koskevaa eroa kansalaisten välille heidän uskonnollisten vakaumustensa perusteella. Yksinpä kaikki maininnatkin kansalaisten yhdestä tai toisesta uskontunnustuksesta on ehdottomasti hävitettävä virallisista asiakirjoista. Ei pidä myöntää mitään määrärahoja valtionkirkolle, mitään valtion varoja kirkollisille ja uskonnollisille yhteisöille, joiden on tultava aivan vapaiksi, virka-

vallasta riippumattomiksi samoinajattelevien kansalaisten liitoiksi. Ainoastaan täyttämällä loppuun saakka nämä vaatimukset voidaan tehdä loppu siitä häpeällisestä ja kirotusta menneisyydestä, jolloin kirkko on ollut orjallisesti riippuvainen valtiosta ja Venäjän kansalaiset orjallisesti riippuvaisia valtionkirkosta, jolloin ovat olleet voimassa ja käytössä keskiaikaiset inkvisitiolait (ne ovat vielä tähänkin asti jääneet rikoslakisäädöksiimme ja -asetuksiimme), jotka ovat rangaisseet sekä uskosta että epäuskosta, tehneet väkivaltaa ihmisen omalletunnolle ja sitoneet kruunun virkapaikat ja kruunun tulot yhden tai toisen valtiokirkollisen sikunan jakeluun. Kirkon täydellinen erottaminen valtiosta — siinä se vaatimus, jonka sosialistinen proletariaatti esittää nykyiselle valtiolle ja nykyiselle kirkolle.

Venäjän vallankumouksen on toteutettava tämä vaatimus poliittisen vapauden välttämättömänä elimellisenä osana. Venäjän vallankumous on siinä suhteessa erittäin edullisessa asemassa, sillä poliisimaisen ja maaorjuudellisen itsevaltiuden inhoittava virkavaltaisuus on aiheuttanut tyytymättömyyttä, kuohuntaa ja suuttumusta jopa papistonkin keskuudessa. Niin takapajuinen ja pimitetty kuin Venäjän oikeauskoinen papisto onkin ollut, niin senkin on Venäjänmaalla vallinneen vanhan, keskiaikaisen järjestelmän sortumisen ryske nyt saanut hereille. Sekin yhtyy vaatimaan vapautta, protestoi virkavaltaisuutta ja virkamiesten mielivaltaa vastaan, sitä poliisimaista urkinta-tehtävää vastaan, jota „jumalan palvelijoille” on tyrkytetty. Meidän, sosialistien, on tuettava tätä liikettä viemällä rehellisten ja vilpittömien pappismiesten vaatimukset perille asti, saamalla heidät puhumaan itsensä pussiin, kun he puhuvat vapaudesta, vaatimalla heitä katkaisemaan päättäväisesti kaikki uskonnon ja poliisin väliset yhteydet. Joko te olette vilpittömiä, ja silloin teidän on kannatettava kirkon täydellistä erottamista valtiosta ja koulun erottamista kirkosta, uskonnon julistamista täydellisesti ja ehdottomasti yksityisasiaksi. Tahi te ette hyväksy näitä johdonmukaisia vapausvaatimuksia,— ja silloin te siis olette vieläkin inkvisition perinteiden pauloissa, silloin te siis tuppaudutte yhä vieläkin kruununvirkoihin ja nauttimaan kruunun tuloja, silloin te siis ette luota aseenne henkiseen voimaan, otatte edelleenkin lahjuksia valtiovallalta,— ja

silloin koko Venäjän tietoiset työläiset julistavat teille armottoman sodan.

Uskonto ei ole yksityisasia, kun on kysymys suhteesta sosialistisen proletariaatin puolueeseen. Puolueemme on työväenluokan vapauttamiseksi taistelevien tietoisien, eturivin taistelijain liitto. Tällainen liitto ei voi eikä saa suhtautua välinpitämättömästi uskonnollisten uskomusten muodossa esiintyvään tiedottomuuteen, sivistymättömyyteen tai pimentolaisuuteen. Me vaadimme kirkon täydellistä erottamista valtiosta voidaksemme taistella uskonnollista pimeyttä vastaan puhtaasti aatteellisin ja vain aatteellisin asein, sanomalehdistömme, sanamme voimalla. Mutta me olemme perustaneet liittomme, VSDTP:n, muun muassa taistellaksemme juuri siten kaikkinaista työläisten uskonnollista petkuttamista vastaan. Meille aatteellinen taistelu ei ole yksityisasia, vaan koko puolueen, koko proletariaatin asia.

Jos näin on, niin miksi emme julista ohjelmassamme, että olemme ateisteja? miksi emme kiellä kristityiltä ja jumalaan uskovilta pääsyä puolueeseemme?

Tähän kysymykseen annettavan vastauksen on tehtävä selväksi se hyvin tärkeä ero, mikä on uskontokysymyksen porvarillis-demokraattisen ja sosialidemokraattisen asettelun välillä.

Ohjelmamme rakentuu kokonaan tieteellisen ja lisäksi nimenomaan materialistisen maailmankatsomuksen pohjalle. Sen vuoksi ohjelmamme selittämiseen sisältyy välttämättä myös uskonnollisen pimeyden todellisten historiallisten ja taloudellisten juurien selittäminen. Propagandamme sisältää välttämättä myös ateismin propagoimisen; vastavaan tieteellisen kirjallisuuden julkaisemisen, jonka itsevaltiudellis-maajorjuudellinen valtiovalta on kieltänyt ankaresti ja jota se on tähän asti vainonnut, täytyy nyt tulla puolueetyömme erääksi alaksi. Meidän on nyt kai noudatettava neuvoa, jonka Engels antoi kerran saksalaisille sosialisteille: käännettävä ja levitettävä joukkomitassa XVIII vuosisadan ranskalaista valistuskirjallisuutta ja ateistista kirjallisuutta ²⁶.

Mutta tällöin emme saa missään tapauksessa erehtyä asettamaan uskontokysymystä abstraktisesti, idealistisesti „järjen asiana”, luokkataistelusta irrallisena, niinkuin porvaristoon kuuluvat radikaaliset demokraatit sen usein

asettavat. Olisi typerää luulla, että työläisjoukkojen loputtomaan sortamiseen ja raaistamiseen perustuvassa yhteiskunnassa voitaisiin uskonnolliset ennakkoluulot hälvittää pelkällä saarnaavalla selittämisellä. Olisi porvarillista ahdasmielisyyttä, jos unohdettaisiin se, että ihmiskuntaa painava uskonnollinen sorto on vain yhteiskunnan sisällä vallitsevan taloudellisen sarron tuote ja heijastus. Proletariaattia ei voida valistaa millään kirjasilla eikä millään saarnoilla, jollei sitä valista sen oma taistelu kapitalismin mustia voimia vastaan. Yhtenäisyys tässä sorretun luokan todella vallankumouksellisessa taistelussa paratiisin luomiseksi maan päällä on meille tärkeämpää kuin yhtenäisyys proletaarien mielipiteissä taivaallisesta paratiisista.

Senpä vuoksi emme puhu eikä meidän pidäkään puhua ohjelmassamme ateismistamme; senpä vuoksi emme kiellä eikä meidän pidäkään kieltää proletaareja, joille on jäänyt joitakin vanhojen ennakkoluulojen jätteitä, lähentymästä puoluettamme. Me tulemme aina julistamaan tieteellistä maailmankäsitystä, meille on välttämätöntä taistella joidenkin „kristittyjen” epäjohdonmukaisuutta vastaan, mutta tämä ei merkitse lainkaan sitä, että uskontokysymys pitäisi asettaa ensi sijalle, mikä ei sille suinkaan kuulu, että pitäisi sallia pirstottavan todella vallankumouksellisen, taloudellisen ja poliittisen taistelun voimia sellaisten kolmannen asteen mielipiteiden tai houreiden vuoksi, jotka menettävät nopeasti kaiken poliittisen merkityksen ja jotka itse taloudellisen kehityksen kulku heittää pian romuvarastoon.

Taantumuksellinen porvaristo on kaikkialla huolehtinut ja alkaa nyt meilläkin huolehtia uskonnollisen vihan lietsomisesta, kääntääkseen joukkojen huomion tähän suuntaan — pois niistä tositarkeista taloudellisista ja poliittisista peruskysymyksistä, joita vallankumoustaistelussaan yhdistyvä koko Venäjän proletariaatti nyt käytännössä ratkaisee. Tuo taantumuksellinen politiikka, jonka tarkoituksena on proletariaatin voimien pirstominen ja joka tänään ilmenee pääasiallisesti mustasotnialaispogromeina, voi huomenna ehkä keksiä joitakin vielä hiotumpia reformeja. Joka tapauksessa me asetamme sen vastapainoksi tyynesti, johdonmukaisesti ja kärsivällisesti suoritettavan proletaarisen solidaarisuuden ja tieteellisen

maailmankäsityksen propagoimisen, joka on vapaa kaikkinaisesta toisarvoisten erimielisyyksien lietsomisesta.

Vallankumouksellinen proletariaatti saa aikaan sen, että uskonto tulee valtioon nähden todella yksityisasiaksi. Ja tässä keskiaikaisesta homeesta puhdistetussa poliittisessa järjestelmässä proletariaatti ryhtyy laajaan, avoimeen taisteluun hävittäääkseen taloudellisen orjuuden, joka on ihmiskunnan uskonnollisen pimittämisen todellinen alkulähde.

„Novaja Zhizn'' № 28,
joulukuun 3 pnä 1905
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Novaja Zhizn'' lehden
tekstin mukaan

**PÄÄTÖSLAUSELMA AGRAARIKYSYMYKSESTÄ,
TEHTY „ENEMMISTÖN“ KONFERENSSISSA
TAMPEREELLA ²⁷**

Joulukuun 12–17 (25–20) p. 1905

1. Konferenssi toteaa, että talonpoikaisliikkeen kehitys vahvistaa täydellisesti oikeiksi vallankumouksellisen marxilaisuuden tärkeimmät periaatteelliset katsomukset niin tämän liikkeen vallankumouksellisesta luonteesta kuin sen oikeasta yhteiskunnallis-taloudellisesta olemuksesta-kin,— liikkeen, joka hävittää maaorjuuden jätettä ja luo vapaat porvarilliset suhteet maaseudulla; konferenssi on sitä mieltä, että puolueemme agrariohjelmaa pitäisi muuttaa seuraavasti: otrezkamaita koskeva kohta olisi jätettävä pois; sen tilalle olisi pantava, että puolue tukee talonpoikaiston vallankumouksellisia toimenpiteitä aina kaikkien valtion, kirkon, luostarien, hallitsijasuvun, tsaarin ja yksityisten omistamien maiden konfiskoimiseen saakka, asettaen vakinaiseksi ja pätehtäväkseen maaseutuproletariaatin itsenäisen järjestämisen, sen etujen ja maaseutuporvariston etujen sovittamattoman vastakohtaisuuden selittämisen maaseutuproletariaatille, sosialismin lopullisen päämäärän osoittamisen, sosialismin, joka yksin kykenee hävittämään pois yhteiskunnan luokkiin jakaantumisen ja ihmisen harjoittaman toisen ihmisen riiston kaikki muodot.

2. Konferenssi esittää toivomuksen, että agrariohjelmasta jätettäisiin pois vaatimus lunastusmaksujen takaisin

palauttamisesta ja erikoisen rahaston muodostamisesta näistä tällä tavoin saaduista summista. Vaatimus valtion, luostarien y.m. maiden konfiskoimisesta olisi siirrettävä toiseen kohtaan.

*Hektografilta painettu lentolehtinen,
jossa julkaistiin konferenssin
pääöslauselmat; ilmestyi
joulukuussa 1905*

*Julkaistaan lentolehtisen
tekstin mukaan*

- 1) Раб. Деление назначенной улицы
 сраны ноя перел. В. С. Д. М. и Д. Д. Д.
Ленин-град: 1895 - 1901/2
- 2) Раб. Деление перел. в определённом месте
^{вспомог.}
бдд и улице назначенной на улице
улице Ленина с Ленин-град
Д. Д. Д. и улице Д. Д. Д.: 1901/2 - 1905.
- 3) Раб. Деление перел. на улице Ленина
улице Ленина, улице Ленина
Д. Д. Д. улице Ленина в к. Д. Д. Д.
улице и улице Ленина (от определённого места улицы)
с улице Ленина, к улице Ленина
Д. Д. Д. и улице Д. Д. Д. с улице Ленина
к улице Ленина с улице Ленина
Д. Д. Д. улице Ленина с улице Ленина
 1905 (сод. к. Д.)

VALLANKUMOUKSEN ETAPIT, SUUNTA JA PERSPEKTIIVIT

1) Työväenliike nostattaa proletariaatin heti VSDTP:n johdolla ja *herättää* liberaalisen porvariston: 1895—1901/2.

2) Työväenliike siirtyy avoimeen poliittiseen taisteluun ja *yhdistää siihen* poliittisesti heränneet liberaalisen ja radikaalisen porvariston sekä pikkuporvariston kerrokset: 1901/2—1905.

3) Työväenliike leimahtaa suoranaiseksi *vallankumoukseksi*, liberaalinen porvaristo on tällöin jo liittynyt yhteen perustuslaillis-demokraattiseksi puolueeksi ja ajattelee vallankumouksen pysäyttämistä tekemällä sovinnon tsarismin kanssa, mutta porvariston ja pikkuporvariston *radikaaliset* ainekset kallistuvat liittoon proletariaatin kanssa *jatkaakseen vallankumousta*: 1905 (erikoisesti vuoden loppu).

4) Työväenliike pääsee voitolle *demokraattisessa* vallankumouksessa liberaalien pysyessä passiivisen odottelun kannalla ja *talonpoikaiston* tukiessa sitä aktiivisesti. Lisäksi radikaalinen, tasavaltalaismielinen intelligenssi ja pikkuporvariston vastaavat kerrokset kaupungeissa. Talonpoikain kapina voittaa, tilanherrain valta on murrettu.

(„Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri”).

5) Liberaalinen porvaristo, oltuaan odottelukannalla 3:nnellä kaudella ja passiivisena 4:nnellä kaudella, muuttuu suorastaan vastavallankumoukselliseksi ja järjestäytyy temmatakseen proletariaatilta pois vallankumouksen saavutukset. Talonpoikaistossa koko sen varakas osa ja melkoinen

osa keskitalonpoikaista niin ikään „viisastuu”, tyyntyy, kääntyy vastavallankumouksen puolelle lyödäkseen vallan pois proletariaatin ja proletariaatille myötämielisen talonpoikaisköyhälistön käsistä.

6) Viidennen kauden kuluessa muodostuneiden suhteiden pohjalla kasvaa ja yltyy uusi kriisi ja uusi taistelu, ja tällöin proletariaatti käy jo taistelua demokraattisten saavutusten säilyttämiseksi sosialistista kumousta varten. Tämä taistelu olisi Venäjän proletariaatille yksinään miltei toivotonta, ja sen häviö olisi yhtä väistämätöntä kuin oli Saksan vallankumouspuolueen häviö vuosina 1849—1850 tai Ranskan proletariaatin tappio vuonna 1871, *ellei Euroopan sosialistinen proletariaatti tulisi Venäjän proletariaatin avuksi.*

Niinpä siis tässä vaiheessa liberaalinen porvaristo ja varakas talonpoikaisto (+ osaksi keskitalonpoikaisto) järjestävät vastavallankumousta. Venäjän proletariaatti *ynnä* Euroopan proletariaatti järjestävät vallankumousta.

Tällaisissa oloissa Venäjän proletariaatti voi saavuttaa toisen voiton. Asia ei enää ole toivoton. Toisena voittona tulee olemaan *sosialistinen kumous Euroopassa.*

Euroopan työläiset näyttävät meille, „kuinka se tehdään”, ja silloin me yhdessä heidän kanssaan suoritamme sosialistisen kumouksen.

*Kirjoitettu vuoden 1905 lopulla
tai vuoden 1906 alussa*

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

TYÖVÄENPUOLUE JA SEN TEHTÄVÄT NYKYISESSÄ TILANTEESSA ²⁸

Ylioppilaskunnan yleisiä tehtäviä Venäjän vapausliikkeessä on jo moneenkin kertaan selitetty sosialidemokraattisessa lehdistössä, emmekä me tässä kirjoituksessa pysähdy niihin sen tarkemmin. Ei ole mitään tarvetta todistella sosialidemokraattisille ylioppilaille työväenliikkeen tärkeintä osuutta, talonpoikaisliikkeen ääretöntä merkitystä eikä myöskään sitä, miten tärkeää on niiden molempien edistäminen intelligenttien taholta, jotka ovat mietiskelleet marxilaista maailmankatsomusta, asettuneet proletariaatin kannalle ja ovat valmiit kasvattamaan itsestään oikeita työväenpuolueen jäseniä.

Aiomme pysähtyä vaikkapa lyhyesti toiseen kysymykseen, jolla on nykyään mitä suurin käytännöllinen merkitys.

Mikä on Venäjän suuren vallankumouksen nykytilanteen erikoisuus?

Se, että tapahtumat ovat paljastaneet täydellisesti loka-kuun 17 päivän manifestin koko kuvitelmallisuuden. Perustuslailliset illuusiot ovat hävinneet. Taantumus riehuu kautta linjan. Itsevaltius on palautettu voimaan täydellisesti ja sitä on vieläpä „syvennettykin” antamalla diktaattorin oikeuksia paikallisille satraapeille Dubasovista alkaen aina alempaan poliisikuntaan saakka.

Kansalaissota on täydessä käynnissä. Poliittinen lakko sellaisenaan alkaa joutua pois käytännöstä, siirtyä

menneisyyteen aikansa eläneenä liikkeen ilmenemismuotona. Pietarissa esim. osoittautui, että nääntyneet ja uupuneet työläiset eivät pystyneet viemään läpi joulukuun lakkoa. Toisaalta taas liike kokonaisuudessaan, vaikka se onkin tällä hetkellä taantumuksen masentama, on epäilemättä kohonnut paljon korkeammalle asteelle.

Sankarillinen Moskovan proletariaatti osoitti mahdolliseksi aktiivisen taistelun ja veti siihen mukaan suuret joukot kaupunkiväestön niitä kerroksia, joita oli siihen saakka pidetty poliittisesti välinpitämättöminä, ellei suoraan taantumuksellisia. Ja Moskovan tapahtumat²⁹ olivat vain eräs selvimmistä näkyvistä ilmauksista siitä „virtauksesta”, joka on purkautunut esiin Venäjän kaikilla kulmilla. Uudella esiintymismuodolla oli edessään niin jättiläismäiset tehtävät, ettei niitä tietenkään voitu heti ratkaista. Mutta nämä tehtävät on nyt asetettu selvästi ja näkyvästi koko kansan eteen, liike on kohotettu korkeammalle, sitä on tiivistetty ja karaistu. Tätä saavutusta ei mikään voi ottaa vallankumoukselta takaisin.

Dubasovin tykit ovat vallankumouksellistaneet tavattoman laajalti uusia kansanjoukkoja. Hieman uudisteltu karikatyyrimainen Duuma on jo etukäteen otettu vastaan paljon suuremmalla vihamielisyydellä etumaisten taistelujain riveissä ja verrattoman paljon suuremmalla skeptillisyydellä porvariston riveissä kuin entinen Bulyginin Duuma.

Entä mitä nyt?

Katsokaamme todellisuutta suoraan silmiin. Nyt on edessä uusi työ viimeisten taistelumuotojen antaman kokemuksen omaksumiseksi ja muokkaamiseksi, työ voimien valmentamiseksi ja järjestämiseksi liikkeen tärkeimmissä keskuksissa.

Hallitukselle olisi äärettömän edullista tukahduttaa kuten ennenkin proletaarien irrallisia esiintymisiä. Hallituksen tekisi mieli saada työläiset haastetuksi heti taisteluun Pietarissakin, näille mitä epäedullisimmissä oloissa. Mutta työläiset eivät antaudu tuohon provokaatioon, vaan kykenevät pysymään omalla tiellään ja valmistelemaan seuraavaa yleisvenäläistä nousua itsenäisesti.

Voimia kyllä on sellaista nousua varten: ne kasvavat nopeammin kuin koskaan ennen. Vain vähäinen osa niistä tuli vedetyksi joulukuun tapahtumien pyörteisiin. Liike

ei ole kehittynyt vielä läheskään täyteen mittaansa eikä läheskään kyllin syväksi.

Katsokaa vaikkapa porvarillis-maltillista ja mustasotnialaista lehdistöä. Ei kukaan, ei edes „Novoje Vremjakaan”³⁰, usko hallituksen kehuskelua, että jokainen uusi aktiivinen esiintyminen nujerretaan heti alkuunsa. Kukaan ei epäile sitä, että talonpoikaisto, tämä valtava tulenarka aines, leimahtaa ilmiliekkiin vasta kevään tullen. Kukaan ei usko sitä, että hallitus haluaisi vilpittömästi kutsua koolle Duuman ja voisi sen kutsua entisen vainojen, virastovittkutuksen, kansliakankeuden, oikeudettomuuden ja pimeyden järjestelmän vallitessa.

Ei vallankumouksellisten intoutuminen, joka on satakertaaisesti vaarallisempaa sellaisessa kysymyksessä, kuin on kysymys ratkaisevasta esiintymisestä, vaan ilmeiset, yksinpä vallankumouksen vihollistenkin tunnustamat tosiasiat todistavat sitä, että hallitus sai Moskovassa „voiton”, joka teki sen aseman vieläkin epätoivoisemmaksi, kuin mitä se oli lokakuuhun saakka.

Talonpoikaiskapina kasvaa. Finanssiromahdus lähenee. Kultavaluutta sortuu. Puolen miljardin ruplan vajausta ei voida peittää siitä huolimatta, vaikka Euroopan taantumuksellinen porvaristo on valmis auliisti auttamaan itsevaltiutta. Kaikki se sotaväki, mikä on kelvollista taistelemaan vallankumousta vastaan, on pantu liikkeelle, mutta Kaukasian ja Siperian „rauhoittaminen” yhä pitkistyy. Lokakuun 17 päivän jälkeen selvästi ilmennyt kuuhunta armeijassa ja laivastossa ei tietenkään vaimene siitä, että kautta koko Venäjän käytetään väkivaltaa vapaustaistelijoita vastaan. Sotavankien palaaminen ja Mandshurian armeijan takaisintulo merkitsevät tämän kuuhunnan yltymistä. Uusien sotaväen joukko-osastojen mobilisoiminen sisäistä vihollista vastaan aiheuttaa uusia vaaroja itsevaltiudelle. Kriisi ei ole vain ratkaisematta, vaan Moskovan „voitto” on sitä päinvastoin laajentanut ja kärjistänyt.

Asetettakoon siis selvästi työväenpuolueen eteen sen tehtävät. Alas perustuslailliset illuusiot! On koottava uusia, proletariaattiin läheisesti liittyviä voimia. On „koottava kokemus”, minkä kaksi suurta vallankumouskuukautta (marras- ja joulukuu) tarjoavat. On mukauduttava taas valtaampalautuneeseen itsevaltiuteen, on osattava taaskin kaivautua maanalaisuuteen kaikkialla, missä se on

tarpeellista. On asetettava uuden aktiivisen joukkonousun valtavat tehtävät määrätymmin ja käytännöllisesti esille valmistautuen uuteen nousuun vieläkin harkitummin, järjestelmällisemmin ja sitkeämmin, säästäten lakkotaistelun näännyttämän proletariaatin voimia niin paljon kuin suinkin mahdollista.

Aalto seuraa aaltoa. Pääkaupungin jälkeen on provinssin vuoro. Syrjäseutuja seuraa itse Venäjän sydän. Proletariaattia seuraa kaupunkien pikkuporvaristo. Kaupunkia seuraa maaseutu. Taantumushallituksen tappio on kiertämätön sen täyttäessä äärettömän mittavia tehtäviään. Meidän valmistautumisestamme vuoden 1906 kevääseen riippuu melkoisesti se, minkälaiseksi muodostuu Venäjän suuren vallankumouksen ensimmäisen vaiheen lopputulos.

*Kirjoitettu joulukuun
lopulla v. 1905*

*Julkaistu tammikuun 4 p:nä 1906
„Motodaja Rossija” lehdessä 1. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan*

ONKO VALTAKUNNANDUUMAA BOIKOTOITAVA?

„ENEMMISTÖN“ OHJELMAKANTA

Työväenluokan puolue, Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue yhdistyy. Sen kaksi puoliskoa sulautuvat yhteen ja valmistelevat jo kokoontuvaksi ilmoitettua puolueen yhdistävää edustajakokousta.

Mutta puolueen molempien puoliskojen välille on vielä jäänyt eräs erimielisyys, joka koskee Valtakunnanduumaa. Kaikkien puolueenjäsenten on tehtävä tämä kysymys itselleen täysin selväksi, jotta he voisivat tietoisesti valita edustajat yhteiseen edustajakokoukseen, jotta kiista saataisiin ratkaistuksi siten, kuin kaikki puolueen jäsenet sitä tahtovat, eikä vain puolueen nykyisten keskus- ja paikalliselimien mielen mukaan.

Bolshevikit ja menshevikit ovat samaa mieltä siitä, että nykyinen Duuma on surkea kansanedustuksen väärennys, että on taisteltava tuota petosta vastaan, valmistauduttava aseelliseen kapinaan, jotta saataisiin kutsutuksi koolle koko kansan vapaasti valitsema perustava kokous.

Kiistaa käydään vain taktiikasta Duumaan suhtautumisessa. Menshevikit sanovat: puolueemme pitää osallistua valtuutettujen ja valitsijamiesten vaaleihin. Bolshevikit sanovat: aktiivinen Duuman boikotti. Esitämme tässä lonto-lehtisessä bolshevikien katsantokannan, jotka ovat äsken pidetyssä VSDTP:n 26 järjestön edustajien konferenssissa tehneet päätöslauselman vaaleihin osallistumista vastaan*.

* Ks. tätä osaa, ss. 93—94. *Toim.*

Mitä merkitsee aktiivinen Duuman boikotti? Boikotti merkitsee kieltäytymistä osallistumasta vaaleihin. Me emme halua valita sen paremmin edustajia Duumaan kuin valitsijamiehiä tai vaalivaltuutettujakaan. Aktiivinen boikotti ei merkitse yksinkertaista poisjäämistä vaaleista, vaan vaalikokousten laajaa käyttämistä sosialidemokraattista agitaatiota ja organisoimista varten. Kokousten hyväksikäyttäminen merkitsee sitä, että tunkeudutaan niihin sekä legaalisesti (kirjoittautumalla valitsijain luetteloihin) että illegaalisesti, selostetaan siellä sosialistien koko ohjelmaa ja kaikkia katsomuksia, osoitetaan Duuman koko valheellisuus ja miten väärennetty se on, kehoitetaan taisteluun perustavan kokouksen puolesta.

Miksi me kieltäydymme osallistumasta vaaleihin?

Siksi, että osallistumalla vaaleihin me tahtomattammekin pitäisimme kansassa yllä luottamusta Duumaan, heikentäisimme siten kansanedustuksen väärentämistä vastaan käymämme taistelun voimaa. Duuma ei ole parlamentti, vaan itsevaltiuden virittämä ansa. Meidän on revittävä rikki tuo ansa hylkäämällä kaikkalainen osallistuminen vaaleihin.

Siksi, että jos tunnustaisimme sallittavaksi vaaleihin osallistumisen, niin silloin olisi mentävä loppuun saakka, edustajain valitsemiseen Duumaan. Porvarilliset demokraatit, esimerkiksi Hodski „Narodnoje Hozjaistvo” lehdessä, neuvovatkin meille siinä tarkoituksessa vaalikauppojen tekoa kadettien kanssa. Mutta nykyään kaikki sosialidemokraatit, sekä bolshevikit että menshevikit, torjuvat nuo kaupat ymmärtäen sen, ettei Duuma ole parlamentti, vaan poliisijärjestelmän uusi petos.

Siksi, että emme voi nyt saada vaaleista mitään hyötyä puolueelle. Ei ole agitaatiovapautta. Työväenluokan puolue on epäsuosiossa. Sen edustajia vangitaan ilman oikeuden tuomiota, sen lehdet on lakkautettu, sen kokoukset kielletty. Puolue ei voi legaalisesti kohottaa lippuaan vaaleissa, se ei voi asettaa koko kansan nähden valitsijamiehiään antamatta heitä ilmi poliisille. Tällaisen asiointilan vallitessa meidän agitaatiomme ja organisaatiomme tarkoitusperiä palvelee paljon paremmin se, että käytetään vallankumouksellisesti hyväksi kokouksia ilman vaaleja, kuin se, että osallistutaan kokouksiin legaalisten vaalien toimittamista varten.

Menshevikit hylkäävät edustajien valitsemisen Duumaan, mutta haluavat valita valtuutettuja ja valitsijamiehiä. Mitä varten? Sitäkö varten, että heistä muodostettaisiin kansan Duuma taikka vapaa, illegaalinen edustuslaitos, jokin yleisvenäläisen työväen (ja lisäksi talonpoikain) edustajain Neuvoston tapainen?

Me väitämme sitä vastaan: jos tarvitaan vapaita edustajia, niin miksi pitäisi välittää jostakin Duumasta niiden valitsemisessa? Miksi antaisimme poliisille valtuusmies-temme luettelot? Ja miksi pitäisi luoda uusia työväen edustajain Neuvostoja ja uuteen tapaan, kun on vielä olemassa (esim. Pietarissa) vanhoja työväen edustajain Neuvostoja? Se on hyödytöntä ja vieläpä vahingollistakin, koska se saa aikaan turhia toiveita, haaveilevaa mielialaa, ikään kuin luhistuvia ja hajoavia Neuvostoja voitaisiin elvyttää uusilla vaaleilla eikä kapinan uudella valmistelulla ja laajentamisella. Ja kapinatarkoituksia varten taas olisi suorastaan naurettavaa määrätä laillisina määräaikoina toimitettavat lailliset vaalit.

Menshevikit vetoavat siihen, että kaikkien maiden sosialidemokraatit ottavat osaa parlamentteihin, vieläpä huonoihinkin parlamentteihin. On väärin vedota siihen. Parlamenttiin mekin tulemme osallistumaan loppuun saakka. Mutta menshevikit näkevät itekin, ettei Duuma ole parlamentti, he itekin kieltäytyvät siihen menemästä. Sanotaan, että työväenjoukot ovat väsyneet ja haluavat levähtää julkisissa vaaleissa. Mutta ei puolue voi eikä saa rakentaa taktiikkaansa eräitten keskusten tilapäisen väsymyksen pohjalle. Se merkitsisi puolueen saattamista turmioon, sillä väsyneet työläiset antaisivat puoluekantaisuutta vailla olevia valitsijamiehiä, jotka olisivat omiaan vain saattamaan puolueen huonoon valoon. Työtämme on tehtävä sitkeästi ja kärsivällisesti, säästäten proletariaatin voimia, mutta kadottamatta uskoa siihen, että mielialan aleneminen on tilapäistä, että työläiset nousevat vieläkin voimakkaammin, vieläkin rohkeammin kuin Moskovassa, että he pyyhkäisevät pois tsaarin Duuman. Menkööt kehittymättömät, takapajuiset ihmiset Duumaan,— puolue ei sido kohtalooan heihin. Puolue sanoo heille: teidän oma elämänkokemuksenne on todistava poliittiset ennustuksemme oikeiksi. Te tulette itse kohdaltanne näkemään, minkälaista petosta tämä Duuma

on, ja silloin te palaatte takaisin puolueen kannalle nähdessänne, että sen neuvot ovat oikeat.

Menshevikkien taktiikka on ristiriitaista ja epäjohdonmukaista (pitää osallistua vaaleihin, muttei pidä valita Duumaan). Se ei kelpaa joukkopuolueelle, koska yksinkertaisen ja selvän ratkaisun asemesta se antaa sekavan ja kaksimielisen ratkaisun. Se on epäkäytännöllistä, sillä jos valtuutettujen luettelot joutuvat poliisien käsiin, niin se koituu puolueelle raskaaksi menetykseksi. Ja vihdoin tuota taktiikkaa on mahdoton toteuttaa käytännössä, sillä menshevikkien esiintyminen kokouksissa meidän ohjelmallamme vie väistämättä siihen, että legaalisten vaalien asemesta tulee illeaalista kokousten hyväksikäyttämistä ilman vaaleja. Poliisiolosuhteiden vuoksi menshevikkien osanotto kokouksiin johtaa menshevistisestä vaaleihin osallistumisesta siihen, että kokouksia käytetään bolshevistisesti vallankumouksellisiin tarkoituksiin.

Alas Duuma! Alas poliisikomennon uusi petos! Kansalaiset! Kunnioittakaa kaatuneiden Moskovan sankareiden muistoa valmistautumalla uudelleen aseelliseen kapinaan! Eläköön vapaasti valittu yleiskansallinen perustava kokous!

Sellainen on taistelutunnuksemme. Ja tähän tunnuksen sopii vain aktiivisen boikotin taktiikka.

Kirjoitettu tammikuussa 1906

*Julkaistu tammikuussa 1906
VSDTP:n Keskuskomitean
ja Yhdistetyn Keskuskomitean
lentolehtisissä*

*Julkaistaan
VSDTP:n Keskuskomitean
lentolehtisen mukaan*

**VALTAKUNNANDUUMA
JA SOSIALIDEMOKRAATTINEN
TAKTIikka**

Kirjoitettu tammikuussa 1906

*Julkaistu helmikuussa 1906
kirjasessa: „Valtakunnanduuma
ja sosialidemokratia”*

*Kustannusliike „Proletarskoje Delo”
Allekirjoitus: N. Lenin*

*Julkaistaan
kirjaseen tekstin mukaan*

Joulukuun 11 päivän laki³¹ on jälleen asettanut päiväjärjestykseen kysymyksen taktiikastamme Duumaan suhtautumisessa. Pitääkö valita vai eikö pidä valita Duumaan? — porvarillis-demokraattinen lehdistömme pohtii sitä vilkkaasti. VSDTP:n „enemmistö”-järjestöjen konferenssi lausui siitä hiljattain mielipiteensä. Tämä konferenssi, johon osallistuivat 26 järjestön edustajat, siinä luvussa 14 työläistä enemmän kuin 4.000 järjestyneen puolueenjäsenen valitsemina, pidettiin Keskuskomitean suunnitteleman ja ilmoittaman IV puoluekokouksen asemesta. Edustajakokousta ei voitu pitää rautatieläisten lakon, Moskovan kapinan ja Venäjän eri kulmilla sattuneiden erilaisten tapahtumien takia. Mutta kokoontuneet edustajat järjestivät „enemmistön” konferenssin, joka käsitteli muun muassa kysymyksen Duuman vaaleista ja ratkaisi sen kielteisesti, siinä mielessä, ettei osallistuta vaaleihin. Tässä vastaava kohta konferenssin hyväksymästä päätöslauselmasta:

„Itsevaltiudellinen hallitus on lokakuun 17 päivän jälkeen koko ajan polkenut kaikkia niitä tärkeimpiä kansalaisvapauksia, mitkä proletariaatti on taistellen hankkinut. Hallitus on valellut koko maan verellä ammuttaen tykeillä ja konekivääreillä vapauden puolesta taistelevia työläisiä, talonpoikia, sotamiehiä ja matruuseja! Hallitus tekee pilkkaa siitä koko kansan vaatimuksesta, että on kutsuttava koolle perustava kokous, ja joulukuun 11 päivän lailla se yrittää jälleen pettää proletariaattia ja talonpoikaistoa ja lykätä lopullista perikatoaan.

Joulukuun 11 päivän laki tosiasiaa riistää proletariaatilta ja talonpoikaiston suurilta joukoilta mahdollisuuden osallistua Valtakunnanduumaan ja pyrkii etukäteen kaikenlaisten salajuonien ja poliisirajoitusten avulla turvaamaan riistäjäluokkien mustasotnialaisille aineksille vallitsevan aseman Duumassa.

Konferenssi lausuu varmana vakaumuksenaan, että koko Venäjän valveutuneen proletariaatin vastauksena tsaarin uuteen lakiin on oleva päättäväinen taistelu tätä samoin kuin kaikkea muutakin kansanedustuksen väärentämistä vastaan.

Konferenssi on sitä mieltä, että sosialidemokratian pitää pyrkiä ajamaan tämä poliisiduma karille, hyläten kaikkinaisen osallistumisen siihen”.

Edelleen päätöslauselmassa kehoitetaan kaikkia puoluejärjestöjä käyttämään laajasti hyväksi vaalikokouksia, mutta ei sitä varten, että poliisirajoituksiin alistuen toimitettaisiin jonkinlaiset vaalit, vaan tarkoituksella laajentaa proletariaatin vallankumouksellista järjestämistä ja harjoittaa kaikkien kansankerrosten keskuudessa agitaatiota ratkaisevan taistelun käymiseksi itsevaltiutta vastaan, sillä vasta sen jälkeen, kun on saatu täydellinen voitto itsevaltiudesta, on mahdollista todella vapaasti valittujen kansanedustajien koollekutsuminen.

Onko tällainen kysymyksen ratkaisu oikea? Voidaksemme vastata siihen, tarkastelkaamme ensin mahdollisia vasta-vahteita. Duumaan osallistumisen puolesta saattaa nyt puhua se seikka, että työläiset ovat saaneet eräitä oikeuksia Duuman vaaleissa, ja myöskin se, että agitaatiovapaus on hieman laajempi kuin elokuun 6 päivän laissa luvatus „ensimmäisen”, Bulyginin Duuman kaudella. Nämä seikat yhdessä Moskovan kapinan ja muiden kapinoiden tukahduttamisen kanssa, mikä on tehnyt tarpeelliseksi eräänlaisen hiljaiskauden, uusien voimien kokoamisen ja valmentamisen kauden,— ovat luonnollisesti taivuttaneet ja taivuttavat VSDTP:n „vähemmistöä” siihen, että kannatettaisiin vaaleihin, ainakin valtuutettujen ja valitsijamiesten vaaleihin osallistumista. Nämä sosialidemokraatit ajattelevat, ettei meidän pidä yrittääkään päästä Valtakunnandumaan, ettei pidä mennä valitsijamiesten vaaleja pitemmälle, mutta että agitaatiota, proletariaatin järjestämistä ja sen poliittista kasvattamista varten on välttämättä käytettävä hyväksi tarjoutunutta tilaisuutta osallistumalla vaaleihin työväenkuuriassa.

Näiden perustelujen johdosta me toteamme ennen kaikkea sen, että ne juontuvat aivan luonnostaan sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen ja sosialidemokraattisen taktiikan yleisistä perusteista. Meidän, „enemmistön” edustajien, on tämä tunnustettava, ettemme lan-

keaisi ryhmäkuntalaiseen äärimmäisyyteen, mikä olisi omiaan vahingoittamaan ehdottomasti välttämätöntä puolueen yhtenäisyyttä. Meidän on välttämättä käsiteltävä taktiikkakysymys uudelleen, kaikella asiallisuudella. Vaikka tapahtumat ovatkin todistaneet taktiikkamme oikeaksi elokuun 6 päivän Duumaan nähden, jonka proletariaatti sai todellakin menemään myttyyn, boikotoiduksi ja lakaistuksi pois, niin siitä ei suinkaan vielä itsestään seuraa, että myös uusi Duuma saadaan estetyksi samalla tavalla. Tilanne ei ole nykyään sama, ja on tarkoin punnittava perustelut osallistumisen puolesta ja sitä vastaan.

Olemme mielestämme esittäneet lyhyesti pääperustelut, jotka puhuvat osallistumisen puolesta. Nyt siirrymme perusteluihin, jotka puhuvat sitä vastaan.

Uusi Duuma on epäilemättä kansanedustuksen irvikuva. Meidän osallistumisemme vaaleihin antaisi kansanjoukoille vääristellyn käsityksen siitä, minkälainen on meidän arviomme Duumasta.

Agitaatiovapautta ei ole. Kokoukset hajoitetaan. Valtuusmiehet vangitaan.

Jos menisimme Dubasovin „perustuslaillisuuden” syötiin, niin emme pystyisi kohottamaan puoluelippuamme joukkojen edessä, mutta samalla heikentäisimme puoluevoimiamme niin, että siitä olisi kovin vähän hyötyä asialle, sillä ehdokkaittemme „legaalinen” esiintyminen vain antaisi poliisille valmiit vangittavien luettelot.

Venäjän useimmilla paikkakunnilla riehuu kansalaisota. Hiljaiskausi voi täällä olla vain tilapäinen. Yhä uudelleen pitää valmistautua. Puolueellemme ei olisi tarkoituksenmukaista eikä käytännöllisesti mahdollistakaan yhdistää sitä joulukuun 11 päivän lain mukaan suoritettaviin vaaleihin. „Lain mukaan” suoritettavista vaaleista meillä ei tule mitään, ei sittenkään, vaikka me sitä haluaisimmekin, sillä taistelun ehdot eivät salli sitä. Eräät poikkeustapaukset ovat tietysti mahdollisia, mutta ei ole järkevää aiheuttaa niiden takia sekaannusta, desorganisaatiota ja yhtenäisyyden puutetta koko Venäjän mitassa noudatettavaan proletariseen taktiikkaan.

Duuman vaalit joulukuun 11 päivän lain mukaan, Dubasovien ja Durnovon hallitessa, ovat mitä selvintä parlamentarismilla leikkimistä. Proletariaatin arvolle ei sovi olla leikissä mukana.

Proletariaatin joukkopuolueen taktiikan pitää olla suora, selvä ja yksinkertainen. Mutta valtuutettujen ja valitsijamiesten valitseminen ilman edustajien valitsemista Duumaan antaisi kysymykselle sekavan ja kaksinaisen ratkaisun. Toisaalta tunnustetaan lainmukaisten vaalien legaalin muoto. Toisaalta taas „rikotaan” lakia, koska vaaleja ei toimiteta lain toteuttamistarkoituksessa, niiden tarkoituksena ei ole edustajien lähettäminen Duumaan. Yhdeltä puolen pannaan alulle vaalikampanja; toiselta puolen se keskeytetään tärkeimmässä (kaikkien vaalien kannalta tärkeimmässä) kohdassa, Duuman välitöntä kokoonpanoa määrättäessä. Toisaalta työläiset rajoittavat vaalinsa (valtuutettujen ja valitsijamiesten vaalit) joulukuun 11 päivän lain typeriin ja taantumuksellisiin puitteisiin. Toisaalta näille työväen vaaleille, jotka aivan varmasti heijastavat proletariaatin edistyksellisiä pyrkimyksiä puutteellisesti ja väärin, asetetaan tehtäväksi toteuttaa nuo pyrkimykset Duuman ulkopuolitse (jonkinlaisen illegaalisen edustuksen taikka illegaalisen Duuman tahi kansan Duuman t.m.s. muodossa). Sehän on tolkutonta: olemattoman äänioikeuden pohjalla tapahtuvat vaalit olemattomaan parlamenttiin. Työväen edustajain Neuvostot Pietarissa ja Moskovassa olivat työläisten itsensä valitsemat, muttei poliisivallan „laillisten muotojen” mukaisesti. Ja näiden Neuvostojen vangitsemiset antoivat työläisille sangen tärkeän opetuksen. Nuo vangitsemiset osoittivat, kuinka vaarallista on luottaa valeperustuslaillisuuteen, kuinka kestävä on „vallankumouksellinen itsehallinto” ilman vallankumouksellisten voimien voittoa, kuinka riittämätön on väliaikainen puolueettomien järjestö, joka voi toisinaan täydentää vankalle pohjalle rakentuvaa ja pitkäikäistä taistelukykyistä puoluejärjestöä, muttei mitenkään korvata sitä. Pääkaupunkien työväen edustajain Neuvostot kukistuivat sen vuoksi, ettei niillä ollut kyllin vankkaa tukea proletariaatin taistelujärjestössä. Jos me korvaamme nämä Neuvostot valitsijamiesten tahi valtuutettujen kokouksilla, niin se muodostuu sanallisella tuella pönkittämiseksi taistelussa annettavan tuen asemesta, quasi-parlamentaarisella tuella pönkittämiseksi vallankumouksellisen tuen asemesta. Se olisi samaa, kuin jos korvaisimme puuttuvan tykin pahville piirretyllä tykillä.

Edelleen, osallistumalla vaaleihin me asettaisimme proletariaatin kiertoon asemaan porvarilliseen demokratiaan nähden. Tämä demokratia jakaantuu taaskin kahtia. Mallitilliset liberaalit (kadetit) ovat kiivaasti osallistumisen kannalla. Radikaaleja vetää boikotin kannalle. Tämän kahtiajakaantumisen luokkasivältö on selvä: porvariston oikeistosiipi pyrkii rakentamaan Duuman välityksellä sopimuksen taantumuksen kanssa. Porvariston vasen siipi on taipuvainen liittoon vallankumouksen kanssa tahi ainakin tukemaan sitä (palauttakaapa mieleen Liittojen liiton yhtyminen Pietarin työväen edustajain Neuvoston Toimeenpanevan komitean manifestiin hallituksen finanssiromahduksesta ³²). Boikottitaktiikka tekee proletariaatin suhtautumisen vallankumoukselliseen ja opportunistiseen porvaristoon selväksi ja oikeaksi. Osallistumistaktiikka saisi aikaan hirveän kaaoksen estäen proletariaattia pääsemästä selville siitä, ketkä ovat sen lähimpiä liittolaisia ja ketkä sen vihollisia.

Ja vihdoin osallistumisen käytännölliset tarkoitukset voidaan yhtä hyvin, ellei paremminkin toteuttaa boikotilla. Proletariaatin voimien arviointi, agitaatio ja organisoiminen, valta-aseman turvaaminen sosialidemokratialle työväenkuuriassa, kaikki tämä on täysin mahdollista myös käyttämällä vallankumoukselliseen tapaan hyväksi vaalikokouksia niihin osallistumisen asemesta, kaikki tämä ei lainkaan vaadi sitä, että pitäisi valita juuri „valtuutettuja” ja juuri „valitsijamiehiä”. Kaikki tämä on vaikeammin saavutettavissa, jos voimia hajaannutetaan näihin naurettaviin legaalisiin vaaleihin, sillä mehän emme itsekään tunnusta näiden vaalien tarkoitusta, eikä meille ole lainkaan edullista saattaa niitä poliisin tietoon. Käytännössä nähtävästi melkein aina tapahtuukin juuri niin, että vaalikokouksia käytetään vallankumouksellisiin tarkoituksiin, mutta vaaleihin ei osallistuta, sillä työläiset eivät alistu poliisirajoituksiin, he eivät aja pois „sivullisia henkilöitä” (lue sosialidemokraatteja) eivätkä noudata vaalisääntöjä. Tosiasiain voima, vallankumouksellisen tilanteen voima vie pakostakin siihen, etteivät „vaalikokoukset” muodostu vaaleiksi, vaan ne muodostuvat puolueen agitaatiotilaisuuksiksi vaaleista välittämättä ja vastoin vaaleja, t.s. muodostuu niin sanottu „aktiivinen boikotti”. Katsoimmepa me asioita miltä kannalta tahansa,

tulkitsimmepa me katsomuksiamme kuinka hyvänsä, annoimmepa millaisia varaselityksiä tahansa, niin joka tapauksessa olisi vaaleihin osallistumisen kiertämättömänä tendenssinä herättää ajatusta perustavan kokouksen korvaamisesta Duumalla, perustavan kokouksen koollekutsumisesta Duuman kautta j.n.e. Kun osoitetaan duumaedustuksen valheellisuus ja näennäisyys, kun vaaditaan perustavan kokouksen koollekutsumista vallankumouksellista tietä ja samaan aikaan osallistutaan Duumaan, niin se on taktiikkaa, joka on omiaan vallankumouksellisella ajankohdalla vain aiheuttamaan sekaannusta proletariaatin keskuudessa, vain tukemaan työväenjoukkojen vähätietoisimpia aineksia ja näiden joukkojen johtajain vähimmän tunnollisia, vähimmän periaatteellisia aineksia. Me voimme tehdä ilmoituksia sosialidemokraattisten ehdokkaittemme täydellisestä ja mitä täydellisimmästä itsenäisyydestä, osallistumisemme puhtaasta ja mitä puhtaimmasta puoluekantaaisuudesta, mutta poliittinen tilanne on kaikkia lausuntoja vaikuttavampi. Todellisuudessa ei käy eikä voi käydä näiden lausuntojen mukaan. Todellisuudessa siitä tulee kiertämättä, vasten tahtoaamme epäsocialidemokraattinen ja epäpuoluekantainen työväenpolitiikka, jos asiain nykyisellään ollen otetaan osaa nykyiseen Duumaan.

„Enemmistön” konferenssin suosittelema taktiikka on ainoa oikea taktiikka.

Tämän johtopäätöksen mielenkiintoisena (välillisenä) vahvistuksena on „kadettien” asenne. „Kuolemansa edellisessä” numerossaan (joulukuun 20 pnä) „Narodnaja Svoboda” pohti seuraavaan tapaan jälleen herännyttä kysymystä — mennäkö Duumaan. Lähimpänä tehtävänä on yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsuminen. Lehti pitää tätä väitettä todistettuna. Kuka kutsuu koolle perustavan kokouksen ja millä tavalla? Siihen voidaan „Narodnaja Svobodan” mielestä vastata kolmella tavalla: 1) laillinen hallitus (eli de facto* itsevaltiudellinen hallitus); 2) väliaikainen vallankumousohallitus; 3) Valtakunnanduuma „vallan kanssa kilpailevana valtana”. On itsestään selvää, että „kadetit” hyväksyvät kolmannen „ulospääsyn” ja juuri tämän ulospääsyn hyväksi he vaatimalla vaativat, että on välttämättä osallistuttava Duumaan.

* — faktillisesti, todellisuudessa. *Toim.*

Ensimmäisen ulospääsyn he hylkäävät heittäen syrjään kaikki toiveet hallitukseen nähden. Toisen ulospääsyn suhteen he tarjoavat meille seuraavanlaisen erittäin kuvaavan näytteen järjeilytavastaan:

„Voidaanko toivoa, että *käytännössä* olisi mahdollista muodostaa se väliaikainen hallitus, josta vallankumoukselliset puolueet vielä nytkin — kukistetun kapinan verihuuruissa — haaveilevat? Sanomme suoraan: ei, ei voida,— ei siksi, että aseellinen kapina olisi mahdollon: Moskova on antanut päinvastaisen todistuksen; eikä edes siksi, että sellainen kapina kukistettaisiin kohtalokkaasti asevoimalla: kukapa voisi ennustaa, mitä tuleman pitää?

Väliaikaiseen hallitukseen ei ole luottamista sen tähden, että se *ei missään tapauksessa*, ei edes menestyksellisen kapinan sattuessa, tule olemaan kyllin luja ja arvovaltainen kyetäkseen „panemaan kokoon” Venäjän maan „hajonneen temppelein”. Yhteiskunnan syvyyksistä nouseva vastavallankumouksen aalto pyyhkäisee sen pois.

Venäjän vallankumous on jatkunut jo vuosia eikä kuukausia; tänä aikana se on ehtinyt viitoittaa tiensä selvästi ja jyrkästi; ja on sanottava suoraan, että se tie ei vie aseelliseen kapinaan eikä väliaikaisen hallituksen muodostamiseen. Älkäämme ummistako silmiämme näkemästä todellisuutta. Niin liberaalinen intelligenssi kuin talonpoikaisto ja proletariaattikin ovat vallankumouksellisia, mutta näiden kolmen aineksen vallankumouksellinen yhteistyö aseellisen kapinan lipun alla *on mahdotonta*. Emme ryhdy ottamaan selkoa siitä, kuka on oikeassa ja kuka syyllinen; tosiasia pysyy tosiasiana. Mutta mistä aineksista sitten saattaisi syntyä se paljonpuhuttu vallankumouksellisten puolueiden väliaikainen hallitus? Mitä se saattaisi olla? Proletariaatin diktatuuriako? Mutta eihän nykyisellä Venäjällä voida puhua proletariaatin diktatuurista”...

Olemme tarkoituksella esittäneet tämän mieltämän kokonaisuudessaan, sillä se tulkitsee mainiosti ja „kadehteille” harvinaisella selkeydellä liberaalis-porvarillisen katsantokannan olemuksen. Tuon järjeilyn virheet ovat niin selvästi näkyvissä, että niihin tarvitsee vain viitata lyhyesti. Kun kerran aseellinen kapina on nyt todistettu mahdolliseksi eikä etukäteen ole todistettavissa, että se voiton mielessä olisi toivoton, niin mikä se sellainen vastaväite on, että „vastavallankumous pyyhkäisee pois”? Se on naurettavan heikko veruke. Vallankumousta ei ole ilman vastavallankumousta eikä voikaan olla. Nyt on vastavallankumouksen aalto pyyhkäissyt pois jo lokakuun 17 päivänkin, mutta ei suinkaan se todista perustuslakivaatimuksia elinkyvyyttömiksi? Kysymys ei ole siitä, tuleeko vastavallankumous, vaan siitä, kuka loppujen lopuksi,

kiertämättömän pitkien taistelujen jälkeen, jotka ovat täynnä kaikenlaisia kohtalonkäänteitä, selviytyy voittajana?

„Narodnaja Svoboda” ymmärtää, että tämä kysymys on ratkaistava ottamalla huomioon sosiaaliset voimat. Ja se tekee laskelman, tunnustaa vallankumoukselliseksi niin proletariaatin kuin myös talonpoikaiston sekä liberaalisen intelligenssin. Mutta lehti „dekretoi”: niiden „yhteistyö aseellisen kapinan lipun alla on mahdotonta”. Minkä takia? Siinä onkin koko kysymyksen ydin, eikä siitä voida selviytyä tyhjällä sanonnalla. Sehän on tosiasia ja tosiasiksi jää, että kapinaan nousee proletariaatti, nousee talonpoikaistokin, ja ainakin eräs osa porvarillisesta intelligenssistä osallistuu siihen. Tunnustamalla tosiasiasi sen (mikä ei enää kaipaa kenenkään tunnustamista), että aseellinen kapina on mahdollinen, tunnustamalla sen, että ei voida ennustaa kaikkien tulevien purkausten ehdottomasti epäonnistuvan, lehti löi pois kaiken pohjan järjelyiltään. Lehti pelastautuu vain hätävalheella, kieltämällä proletariaatin diktatuurin mahdollisuuden, t.s. sosialistisen diktatuurin mahdollisuuden, silloin kun pitäisi olla kysymys proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattisesta diktatuurista. Näille luokille on taattu myötätunto ja avunanto yleensä pikkuporvariston tietyn osan ja muun muassa porvarillisen intelligenssin erään osan taholta; jää ratkaistavaksi kysymys järjestyneisyyden ja taistelukuntoisuuden asteesta. Se on tietysti hyvin suuri ja vakava kysymys, mutta oikopäätä kielteisesti sen voivat ratkaista vain henkilöt, jotka haluavat ilmeisesti välttää asian ratkaisua.

Liberaalisten tilanherrain kanta on selvä. He haluavat Duumaan osallistumista juuri siksi, etteivät halua osallistumista vallankumoukselliseen taisteluun. He haluavat Duuman koollekutsumista juuri sen vuoksi, etteivät halua perustavan kokouksen koollekutsumista vallankumouksellista tietä. He haluavat Duumaa juuri siksi, että he haluavat tehdä sopimuksen. Näin siis liberaalien ja sosialidemokraattien erilainen suhde Duumaan kuvastaa aivan selvästi porvariston ja proletariaatin luokka-asenteiden erilaisuutta. Mutta kuinka äärettömän toivottomia ovat sopimuksen teosta ja Duumasta huokailemiset kärjistyneen kansalais sodan kaudella, se näkyy muun muassa siitä, että „kadettien” sanomalehtiä lakkautetaan, ja siitä, miten surkeata on yleensä koko legaalisen liberaalisen lehdistön olemassa-

olo. Koko tämä lehdistö tuo joka päivä esiin rökkiöittäin esimerkkejä, jotka todistavat duumaedustuksen täysin väärennetyksi, todistavat edes jossain määrin vapaan agitaation ja jossain määrin oikeat vaalit aivan mahdottomiksi. Vallankumouksellisen ja vastavallankumouksellisen tilanteen todellisuus paremmin kuin mitkään muut perustelut kumooa haaveet osallistumisesta Duumaan taistelutarkoituksessa, paremmin kuin mitkään todistusseikat se vahvistaa oikeaksi aktiivisen boikotin taktiikan.

Lopuksi vielä pari sanaa siitä, miten meidän on nyt järjestettävä puolueen sisäinen agitaatiomme Duuman aktiivisen boikotin puolesta, parhaillaan tapahtuvan puoluefraktioiden yhdistymisen ja VSDTP:n täydellisen yhteenliittymisen yhteydessä.

Yhdistyminen on välttämätöntä. Yhdistymistä on kannatettava. Yhdistymisen aikaansaamiseksi on taistelua menshevikkejä vastaan taktiikkakysymyksessä käytävä toverillisuuden puitteissa, koettaen saada kaikki puolueen jäsenet vakuuttuneiksi asiasta, rajoittaen polemisoimisen vain siihen, että asiallisesti esitetään perusteluja puolesta ja vastaan, selitetään proletariaatin asenneita ja sen luokkatehtäviä. Mutta yhdistyminen ei velvoita meitä missään määrin hämäämään taktillisiä erimielisyyksiä tai esittämään taktiikkaamme epäjohdonmukaisesti ja epäpuhtaassa muodossa. Ei sinne päinkään. Aatteellista taistelua taktiikasta, jota me pidämme oikeana, on käytävä avoimesti, suoraan ja päättäväisesti loppuun saakka, s.o. puolueen yhdistävään edustajakokoukseen saakka. Yhtenäisessä puolueessa pitää olla yksi taktiikka, joka määrää puolueen välittömät teot ja toiminnan. Tällaiseksi yhteiseksi taktiikaksi pitää tulla puolueen jäsenten enemmistön taktiikan: kun enemmistö on tullut täysin selväksi, niin vähemmistö on velvollinen alistumaan sille poliittisissa menettelyissään, säilyttäen itsellään oikeuden arvostella ja harjoittaa agitaatiota kysymyksen ratkaisemiseksi uudessa edustajakokouksessa.

Puolueemme nykyisessä tilanteessa molemmat fraktiot ovat sopineet keskenään yhdistävän edustajakokouksen koollekutsumisesta, molemmat ovat suostuneet alistumaan sen päätöksiin. Yhdistävä edustajakokous sitten säättääkin puolueelle yhteisen taktiikan. Meidän tehtävämme on

jouduttaa kaikin keinoin tämän edustajakokouksen koollekutsumista ja pyrkiä mitä tarmokkaimmin siihen, että kaikki puolueen jäsenet tekisivät itselleen aivan selväksi, mikä ero on molempien taktiikkojen välillä Duumaan osallistumiseen nähden, jotta kaikki puolueen jäsenet täydellä asiantuntemuksella, täysin punnittuaan kummankin osapuolen perustelut tekisivät tietoisesti eikä sattumalta valintansa, kun valitaan edustajat yhteiseen edustajakokoukseen, joka liittää yhteen koko puolueen ja yhdistää taktiikkamme.

NYKYINEN TILANNE VENÄJÄLLÄ JA TYÖVÄENPUOLUEEN TAKTIikka ³³

Venäjän sosialidemokraattinen puolue elää kovin vaikeata ajankohtaa. Sotatila, ampumiset ja pieksämiset, vankilat täpösen täynnä, proletariaatti nälän näännyttämänä, järjestöllinen kaaostila, jota lisää vielä useiden illegaalisten tukikohtien hävitys ja legaalisten tukikohtien puuttuminen, ja vihdoin kiistat taktiikasta, jotka ovat osuneet yhteen vaikean tehtävän — puolueen yhtenäisyyden palauttamisen kanssa, — kaikki tämä kiertämättä aiheuttaa puoluevoimissa vissiä hajaannusta.

Muodollisena keinona, jolla selviydymme tästä hajaannuksesta, on puolueen yhdistävän edustajakokouksen koollekutsuminen, ja meidän syvä vakaumuksemme on se, että jokaisen puolueyöntekijän on kaikin voimin kiirehdyttävä tätä koollekutsumista. Mutta sillä aikaa, kun on käynnissä työ edustajakokouksen koollekutsumiseksi, on asetettava kaikkien eteen ja käsiteltävä erittäin vakavasti tavattoman tärkeä kysymys hajaannuksen syvemmistä syistä. Kysymys Valtakunnanduuman boikotista on itse asiassa vain pienoinen osa suurkysymyksestä, puolueen koko taktiikan tarkistamisesta. Ja tämä viimeksi mainittu kysymys puolestaan on vain vähäinen osa suurkysymyksestä, nimittäin kysymyksestä Venäjän nykyisestä tilanteesta ja tämän ajankohdan merkityksestä Venäjän vallankumouksen historiassa.

Tämän ajankohdan kahden erilaisen arvioinnin yhteydessä hahmottuu kaksi taktillista linjaa. Eräät (ks. esim.

Leninin kirjoitusta „Molodaja Rossijassa” *) pitävät Moskovan kapinan ja muiden kapinoiden kukistamista vain maaperän ja ehtojen valmistamisena uutta, vieläkin päättäväisempää aseellista taistelua varten. Ajankohdan merkitys nähdään siinä, että perustuslailliset illuusiot ovat särkyneet. Kahta suurta vallankumouskuukautta (marras- ja joulukuuta) pidetään aikajaksona, jolloin rauhallinen yleislakko kasvaessaan kehittyi yleiskansalliseksi aseelliseksi kapinaksi. Kapina on todistettu mahdolliseksi, liike on kohotettu korkeimmalle asteelle, laajat joukot ovat saaneet tulevan kapinan menestykselle välttämätöntä käytännöllistä kokemusta, rauhalliset lakot ovat tehneet tehtävänsä. Tämä kokemus on kerättävä tarkemmin talteen, on annettava proletariaatin koota voimiaan, heitettävä päättäväisesti pois kaikenlaiset perustuslailliset illuusiot ja kaikenlaiset ajatukset Duumaan osallistumisesta, on sisukkaammin ja kärsivällisemmin valmistettava uutta kapinaa, lujitettava yhteyksiä talonpoikaiston järjestöihin, talonpoikaiston, joka kevääseen mennessä nousee varmaan vieläkin voimakkaammin.

Toiset antavat ajankohdasta toisenlaisen arvion. Tov. Plehanov on „Dnevnik” lehtensä³⁴ 3:nnessä ja erikoisesti 4:nnessä numerossa viitoittanut toisenlaisen arvion kaikkein johdonmukaisimmin, vaikka valitettavasti ei olekaan lausunut ajatuksiaan kaikkialla loppuun saakka.

„Sopimattomaan aikaan aloitettu poliittinen lakko”, sanoo tov. Plehanov, „johti aseelliseen kapinaan Moskovassa, Rostovissa y.m. Proletariaatin voima ei osoittautunut kyllin riittäväksi voittoa varten. Tämä seikka olisi voitu nähdä helposti jo etukäteen. Ja siksi ei olisikaan pitänyt tarttua aseisiin”. Työväenliikkeen tietoisten ainesten käytännöllisenä tehtävänä „on osoittaa proletariaatille sen virhe, selittää sille, miten uhkarohkeata on se leikki, jota sanotaan aseelliseksi kapinaksi”. Plehanov ei kiellä sitä, että hän haluaa jarruttaa liikettä. Hän palauttaa mieleen, miten Marx puoli vuotta ennen Kommuunia varoitti Pariisin proletariaattia ennenaikaisista purkauksista. „Elämä on osoittanut”, sanoo Plehanov, „että taktiikka, jota puolueemme on viime kuukausina noudattanut, onkin kelpaamaton. Uusia tappioita peläten meidän on omaksuttava

* Ks. tätä osaa, ss. 83—86. *Toim.*

uusia taktillisia menettelytapoja”... „Pääasia on se, että meidän on viipymättä kohdistettava hyvin paljon huomiota työväen ammatilliseen liikkeeseen”.— „Varsin huomattava osa tovereistamme viehättyi liiaksi ajatukseen aseellisesta kapinasta, joten he eivät voineet ryhtyä vähänkään vakavasti tukemaan ammatillista liikettä”... „Meidän on pidettävä arvossa ei-proletaaristen oppositiopuolueiden antamaa kannatusta eikä pidä sysätä niitä luotamme tahdittomilla poukkoiluilla”. On aivan luonnollista, että Plehanov vastustaa myöskin Duuman boikottia (sanomatta selvästi, kannattaako hän Duumaan osallistumista vai sitä, että valitsijamiesten on muodostettava „vallankumouksellisen itsehallinnon elimet”, jotka niin miellyttävät „menshevikkejä”). „Vaaliagitaatio maaseudulla asettaisi maakysymyksen jyrkästi”. Puolueemme molemmat osat ovat hyväksyneet maiden poisottamisen, ja niiden päätöslauselmat „on nyt aika toteuttaa elämässä”.

Tällaisia ovat Plehanovin katsantokannat, jotka olemme esittäneet melkein täydellisesti „Dnevnikin” kirjoittajan itsensä formuloimina.

Toivottavasti lukija on tästä esityksestä tullut vakuuttuneeksi, että duumataktiikkakysymys on vain osa yhteistä taktiikkaa koskevasta kysymyksestä, joka on puolestaan alistettu kysymykselle koko nykyisen vallankumouksellisen ajankohdan arvioimisesta. Taktiikkaa koskevan erimielisyyden juuret ovat seuraavat. Ei olisi pitänyt tarttua aseisiin, sanovat toiset kehoittaen selittämään, miten uskallettua kapina on, ja siirtämään huomion keskipisteen ammatilliseen liikkeeseen. Sekä toinen ja kolmas lakko että kapina olivat virheitä. Toiset taas ovat sitä mieltä, että täytyi tarttua aseisiin, koska muuten liike ei olisi voinut nousta korkeimmalle asteelle, se ei olisi voinut antaa tarvittavaa käytännöllistä kokemusta kapina-asioissa, se ei olisi voinut vapautua yksinomaan rauhallisen lakon ahtaista puolista, lakon, joka taisteluvälineenä on jo tehnyt tehtävänsä. Toisten mielestä siis kysymys kapinasta jää käytännöllisesti pois päiväjärjestyksestä,— ainakin toistaiseksi, kunnes muodostuu uusi tilanne, joka pakkoittaisi meidät vielä kerran tarkistamaan taktiikkamme. Tästä johtuu välttämättä „perustuslakiin” mukautuminen (Duumaan osallistuminen ja tehostettu toiminta legaalisisessa ammatillisessa liikkeessä). Toisten kannalta päinvastoin juuri nyt

kapinakysymys asetetaan päiväjärjestykseen käytännössä saadun kokemuksen pohjalla, kokemuksen, joka on todistanut mahdolliseksi taistelun sotaväkeä vastaan ja on viitoittanut välittömät tehtävät seuraavan esiintymisen valmistelemiseksi vieläkin sisukkaammin ja vieläkin kärsivällisemmin. Tästä johtuu tunnus: alas perustuslailliset illuusiot! sekä se, että legaaliselle ammatilliselle liikkeelle annetaan vaatimaton sija, ei ainakaan „tärkeintä” sijaa.

On itsestään selvää, ettei meidän ole tarkasteltava tätä kiistakysymystä yhden tai toisen toimintatavan toivottavuuden kannalta, vaan ajankohdan objektiivisten ehtojen kannalta ja ottaen huomioon yhteiskunnalliset voimat. Plehanovin katsantokantaa me pidämme virheellisenä. Moskovan kapinan arviointi, joka sisältyy siihen, että „ei olisikaan pitänyt tarttua aseisiin”, on tavattoman yksipuolinen. Kapinakysymyksen poistaminen päiväjärjestyksestä merkitsee oikeastaan sitä, että tunnustetaan demokraattisen kumouksen vallankumouksellinen kausi päättyneeksi ja katsotaan alkaneeksi sen „perustuslaillinen” kausi, t.s. että joulukuun kapinain kukistaminen Venäjällä samaistetaan, suunnilleen sanoen, Saksan vuoden 1849 kapinain kukistamisen kanssa. Tietenkään ei ole mahdotonta, että vallankumouksemme voisi päätyä sellaiseen lopputulokseen, ja nykyhetken kannalta, jolloin taantumus yltyy riehumaan täydellä voimalla, on helppo myöntää tuollaisen lopputuloksen jo tulleen. Epäilemättä pitää paikkansa myös se, että on tarkoituksenmukaisempaa luopua päättäväisesti kapina-ajatuksesta, jos objektiiviset olot ovat tehneet sen mahdottomaksi, kuin kuluttaa voimia uusiin, hyödyttömiin yrityksiin.

Mutta se merkitsee, että sellainen asiointi, joka on muodostunut tällä hetkellä, yleistetään liian hätäisesti ja tehdään kokonaista aikakautta koskevaksi laiksi. Vai emmekö ole nähneet taantumuksen riehuvan kaikessa rai-vossaan miltei jokaisen suuren askeleen jälkeen, minkä vallankumous on ottanut eteenpäin? Ja eikö liike ole tästä taantumuksesta huolimatta noussut jonkin ajan kuluttua uudelleen vieläkin väkevämpänä? Itsevaltiut ei ole antanut myöten koko yhteiskuntakehityksen väistämättömille vaatimuksille; päinvastoin, itsevaltiut menee taaksepäin aiheuttaen jo protesteja itse kapinan kukistamista tervehtineen porvaristonkin keskuudessa. Vallankumouksellisten luok-

kien, proletariaatin ja talonpoikaiston, voimat eivät ole vielä läheskään loppuun kuluneet. Taluspula ja finanssien rappiotila pikemminkin laajenee ja syvenee kuin lievenee. Yksinpä kapinalle ehdottomasti vihamielisen, „oikeusjärjestystä” kannattavan porvaristonkin lehdet tunnustavat uuden purkauksen todennäköiseksi jo nyt, jolloin ensimmäisen kapinan kukistaminen ei ole vielä päättynyt *. Duuman ilveilymäinen luonne piirtyy esiin yhä selvemmin, ja käy yhä varmemmaksi, että on toivotonta yrittääkään osallistua vaaleihin puolueena.

Se olisi likinäköisyyttä, se olisi orjamielisyyttä nykyhetken tilanteessa, jos me tällaisissa oloissa panisimme kapinakusymyksen pois päiväjärjestyksestä. Katsokaas, minkälaiseen ristiriitaan Plehanov joutuu, kun hän kiihkeästi neuvoa toteuttamaan päätöslauselman talonpoikaiston keskuudessa harjoitettavasta agitaatiosta maiden poisottamiseksi ja samalla asettaa tarkoitusperäksi sen, ettei oppositiopuolueita sysättäisi pois luotamme tahdittomilla poukkoiluilla; kun hän haaveilee siitä, että vaaliagitaation yhteydessä maaseudulla asetetaan „jyrkästi” kysymys maasta. Voidaan varmuudella sanoa, että liberaalitilanherrat antavat teille anteeksi miljoonia „tahdittomuuksia”, mutta eivät anna anteeksi kehoituksia maiden poisottamiseen. Eiväthän kadetitkaan suotta sano, että hekin kannattavat talonpoikaiskapinain kukistamista sotaväen voimalla, kunhan sotaväki vain olisi heidän määrättävänä eikä virkavallan määrättävänä (ks. ruhtinas Dolgorukovin kirjoitusta „Pravo” lehdessä). Varmuudella voidaan sanoa, että juuri vaaliagitaatiossahan ei maakysymys koskaan nousekaan esiin niin „jyrkästi” kuin se on noussut, nousee ja tulee nousemaan Duuman ulkopuolella ja ilman poliisien osanotolla suoritettavia vaaleja.

Me olemme asettuneet täydellisesti maiden poisottamisen tunnuksen kannalle. Mutta maiden poisottaminen on vain tyhjää sanahelinää, ellei se merkitse aseellisen kapinan voittoa, sillä talonpoikia vastassa ei nyt ole yksistään sotaväki, vaan myöskin tilanherrojen palkkaamat

* Kas näin kirjoittaa esim. vanhoillis-porvarillinen „Slovo” (n:o 364 tammikuun 25 pnä): „Kaikkein vakaumuksellisimpien keskustaa kannattavien joukossa kuuluu yhä useammin ääniä, tosin vielä arkailevia ja epävarmoja ääniä, että ilman vallankumouksellisten puolueiden valmistamaa uutta purkausta reformi ei tule toteutetuksi kyllin täydellisesti ja kokonaisuudessaan... Nyt ei enää ole jäljellä juuri mitään toiveita reformin toteuttamisesta ylhäältäkäsin rauhallista tietä”.

vapaaehtoisten osastot. Julistaessamme maiden poisottamista me kehoitamme talonpoikia kapinaan. Mutta saisimmeko me, lankeamatta vallankumoukselliseen fraasiin, tehdä sen, jos emme luottaisi työväen kapinan puhkeamiseen kaupungeissa, siihen, että työläiset antavat tukensa talonpojille? Se olisi katkeraa pilkantekoa, jos työläiset taistelujärjestöjen puutteessa tarjoaisivat poliisilaitoksen holhoamien ammattiyhdistysten myötävaikutusta talonpojille, jotka nousevat hyökyaaltona ja alkavat ottaa maita haltuunsa.

Ei, meillä ei ole syytä panna kapinakysymystä pois päiväjärjestyksestä. Meidän ei pidä mennä uusimaan puoluetaktiikkaa siltä kannalta, minkälaiset taantumusolot ovat juuri tällä hetkellä. Emme voi emmekä saa menettää luottamusta siihen, että onnistumme lopultakin yhdistämään kolme erillistä kapinavyöryä — työläis-, talonpoikais- ja sotilaskapinat — yhdeksi voittoisaksi kapinaksi. Meidän on valmistauduttava siihen kieltäytymättä tietenkään käyttämästä kaikkia ja kaikenlaisia „legaalaisia” propagandan, agitaation ja organisaation laajentamiskeinoja, mutta emme suinkaan saa luulla liikoja näiden keinojen kestävydestä ja niiden merkityksestä. Meidän on koottava Moskovan, Donetsin, Rostovin ja muiden kapinain kokemusta, tehtävä sitä tunnetuksi, valmennettava sitkeästi ja kärsivällisesti uusia taisteluvoimia, koulutettava ja karaittava niitä useilla taisteluosiintymisillä partisaanisodan tapaan. Kenties ei uutta purkausta synnykään vielä ensi keväänä, mutta se tulee, ja kaiken todennäköisyyden mukaan se ei ole kovin kaukana. Meidän on otettava se vastaan aseistautuneina, sotilaallisesti järjestyneinä, kykenevinä päättäväisiin hyökkäystoimiin.

Tässä tohdimme hieman poiketa käsittelemään taistelu-ryhmien partisaanitekoja. Mielestämme olisi virheellistä verrata niitä vanhantyyppiseen terrorismiin. Terrori oli kostoäksilöitä kohtaan. Terrori oli intelligenttiryhmien salaliit-toilua. Terrori ei ollut laisinkaan yhteydessä mihinkään joukkojen mielialaan. Terrori ei valmentanut minkäänlaisia joukkojen taistelujohtajia. Terrori oli tulos epäuskosta kapinaan, kapinaehtojen puuttumisesta,— se oli myös niiden oire ja seuralainen.

Partisaaniesiintymiset eivät ole kostoäksä, vaan sotatoimia. Ne muistuttavat yhtä vähän seikkailua, kuin vapaaehtoisten partioiden äkkiryännäköt vihollisarmeijan selustaan sillä

aikaa, kun tärkeimmällä taistelukentällä on hiljaista, muistuttavat kaksintaistelujain tai salaliittolaisten toimeenpanemia murhia. Partisaanitoiminnot niiden taisteluryhmien taholta, joita molempien fraktioiden sosialidemokraatit ovat jo aikoja sitten perustaneet kaikissa liikkeen suurimmissa keskuksissa ja joihin kuuluu pääasiallisesti työläisiä, ovat epäilemättä yhteydessä joukkojen mielialaan mitä selkeimmin, mitä välittömimmällä tavalla. Taisteluryhmien partisaanitoiminnot valmentavat välittömästi joukkojen taistelujohtajia. Taisteluryhmien partisaanitoiminnot nykyään eivät ole suinkaan seuraus epäuskosta kapinaan tahi seuraus kapinan mahdolltomuudesta, vaan päinvastoin ne kuuluvat käynnissä olevaan kapinaan sen välttämättömänä elimellisenä osana. Tietysti aina ja kaikessa ovat virheet mahdollisia, voi tapahtua sopimattomia esiintymisyhteyksiä sopimattomaan aikaan; mahdollisia ovat intoilemiset ja äärimmäisyydet, jotka ovat aina ja ehdottomasti vahingollisia ja voivat vahingoittaa oikeintakin taktiikkaa. Mutta tosiasia on se, että tähän saakka meitä on useimmissa puhtaasti venäläisissä keskuksissa vaivannut toinen äärimmäisyys, se, etteivät taisteluryhmämme ole riittävän aloitekykyisiä, ettei niillä ole riittävästä taistelukokemuksesta, etteivät ne toimi kyllin päättäväisesti. Siinä suhteessa ovat meistä menneet edelle sekä Kaukasia että Puola ja Itämeren maakunnat, s.o. juuri sellaiset keskuksat, joissa liike on eniten loitonnut vanhasta terrorista, missä kapinaa on parhaimmin valmisteltu, missä proletarisen taistelun joukkoluonne on tullut voimakkaimmin ja selvimmin esille.

Meidän on pyrittävä saavuttamaan nämä keskuksat. Meidän pitää edistää taisteluryhmien partisaaniesiintymisiä eikä hillitä niitä, ellemme halua ainoastaan sanoissa valmistella kapinaa ja jos olemme tunnustaneet proletariaatin vakavasti valmistuneeksi kapinaan.

Venäjän vallankumous alkoi siitä, että tsaaria pyydettiin lahjoittamaan vapaus. Ampumiset, taantumus, trepovilaisuus eivät lannistaneet liikettä, vaan lietsoivat sitä. Vallankumous otti toisen askeleen. Se tempasi tsaarilta väkisin vapauden tunnustuksen. Se puolusti tätä vapautta ase kädessä. Se ei kyennyt heti pitämään puoliaan. Ampumiset, taantumus, dubasovilaisuus eivät lannista, vaan lietsovat liikettä. Eteemme hahmottuu kolmas askel, joka ratkaisee vallankumouksen lopputuloksen: vallankumouksellisen

kansan taistelu vallasta, joka kykenisi toteuttamaan vapauden käytännössä. Meidän on luotettava tässä taistelussa demokraattisten vallankumouspuolueiden kannatukseen eikä oppositiopuolueisiin. Sosialistisen proletariaatin rinnalla lähtee siinä kulkemaan demokraattisesti-vallankumouksellinen talonpoikaisto. Se on oleva valtava taistelu, vaikea taistelu, taistelu demokraattisen vallankumouksen viemiseksi loppuun saakka, taistelu sen täydellisen voiton puolesta. Mutta kaikki oireet puhuvat nykyään sen puolesta, että sellainen taistelu lähenee, asiain kulku lähentää sitä. Pitäkäämme siis huoli siitä, että uusi hyökyaalto tapaisi Venäjän proletariaatin jälleen taisteluvalmiina.

„Partiinnye Izoestija” № 1,
helmikuun 7 pnä 1906
Allekirjoitus: *B o l s h e v i k k i*

Iulkaistaan
„Partiinnye Izoestija”
lehden tekstin mukaan

VSDTP:n PIETARIN-JÄRJESTÖN YLEISKAUPUNKILAINEN KONFERENSSI³⁵

HELMIKUUN 11 (24) p:nä 1906

PUHEENVUOROJA KYSYMYKSEEN PIIRIKUNTAJÄRJESTÖN
JA VIIPURINPUOLEN JÄRJESTÖN EDUSTUSVALTAISUUDESTA
KONFERENSSISSA

1

Piirikuntajärjestöstä hyväksytty päätös on tehnyt tyhjäksi konferenssin ensimmäisen päätöksen edustusvaltuuksien yleisestä tarkistuksesta muodolliselta kannalta. Piirikuntajärjestössä oli 56 epäilyksenalaista ääntä, ja kysymys saattoi olla vain niistä. Komitea ja piirikonferenssi ovat tarkistaneet vaalien toimituksen; ellei luoteta Pietarin komitean päätökseen Piirikuntajärjestön suhteen, niin on oltava johdonmukaisia ja mentävä siihen, että tarkistetaan kaikki piirit.

2

Tov. Martovin esittämä kysymys koskee muodollista puolta; kun kerran olette päättänyt ottaa tehtyjen protestien perusteella täällä käsiteltäväksi yhden piirin, niin on tehtävä samanlainen päätös muistakin piireistä, joita vastaan on tehty protesti. Tov. Akim³⁶ on huomannut virheellisyyttä Viipurinpuolen piirissä, ja konferenssin, koska se on tehnyt päätöksen Piirikuntajärjestöstä, on ulotettava tämä päätös myöskin Viipurinpuolen piiriin.

3

Järjestyksestä. Kun kerran Pietarin komitea on tunnustanut Piirikuntajärjestön täysivaltaiseksi, niin minua ihmettyttää tov. Martovin ehdotus, että tuo järjestö poistettaisiin konferenssista.

4

Tov. Martovin ehdotusta ei voida asettaa äänestykseen, hänen koskettelemansa kysymyksen voi ratkaista vain Pietarin komitea.

5

Ajatelkaahan, toverit, sitä kummaa, mitä teille ehdotetaan. Käsiteltiin tärkeää kysymystä, jonka ratkaisemiseen pitää koko Pietarin järjestön ottaa osaa, mutta nyt teille yhtäkkiä ehdotetaankin, että valtavan suuri osa — Piirikunnan alue olisi leikattava pois. Ajatelkaa sitä. Pidän sellaista äänestystä sallimattomana itse asian olemuksen kannalta. Pyydän äänestämään: haluaako kokous panna äänestykseen tov. Martovin ehdotuksen?

6

Asiaan on suhtauduttava kylmäverisesti. Kysymys on siitä, voimmeko me evätä Piirikuntajärjestöltä äänestys-oikeuden konferenssissa; koska sen edustus on laillinen, niin sen kieltäminen osallistumasta tähän äänestykseen olisi laittomuuden huippu; te olette tunnustaneet sen edustuksen lailliseksi, se ei äänestänyt sen edustuksen pätevyyttä käsiteltäessä; kaikissa seuraavissa kysymyksissä sen pitää saada äänestää.

**PÄÄTÖSLAUSELMA MARTOVIN EHDOTUSTA VASTAAN
PIETARIN KOMITEAN SELOSTUKSEN POISTAMISESTA
PÄIVAJÄRJESTYKSESTÄ**

Kokous katsoo, ettei tov. Martovin herättämä kysymys kuulu käsittelyn alaiseksi eikä kaipaa äänestämistä.

PÄÄTÖSLAUSELMAN PERUSTELU

Tov. Martov on väärässä; hän sanoo, ettei voida sallia sentapaisia huomautuksia kuin „taas herää”,— se ei ole totta. Kaikkialla kokouksissa sallitaan tehdä kaikenlaisia huomautuksia. Mitä taas selostukseen tulee, niin se on välttämättä kuultava. Selostus ottaa kaiken kaikkiaan vain 15—20 minuuttia, ja muutenhan meille voidaan sanoa, että moraalisten vääryyksien lisäksi konferenssissa oli juridisia-kin vääryyksiä (moraalisten laiminlyöntien lisäksi oli juridisia-kin laiminlyöntejä). Selostus on kuultava aivan ehdottomasti. Jos pidätte tarpeellisena vahvistaa sen, niin vahvistakaa, jos ette katso tarpeelliseksi, niin älkää vahvistako.

EHDOTUS PIETARIN KOMITEAN SELOSTUKSEN
JOHDOSTA

Haluan tehdä ehdotuksen. Tov. Akimin herättämä kysymys selostuksen hyväksymisestä voidaan jättää pois päiväjärjestyksestä; ehdotan tällaista päätöstä: „Kuultuaan Pietarin komitean selostuksen kokous katsoi edustuksen konferenssissa lailliseksi, konferenssin päteväksi ja sen päätöksen Pietarin sosialidemokraattiselle järjestölle velvoittavaksi”.

PUHEENVUORO EHDOTUKSEN PUOLESTA

Olen samaa mieltä, että äänestys on toimitettava sisällyksen mukaisessa järjestyksessä, mutta pidän omaa ehdotustani kaikkein radikaalisimpana, muita taas sovittelevina ehdotuksina. Jos te hylkääte radikaalisen ehdotuksen, niin silloin tulette äänestämään sovittelevia.

HUOMAUTUS BOIKOTTITAKTIIKKAA KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAN JOHDOSTA

Valitan sitä, jos tulin väsyttäneeksi kokousta päätöslauselman pituudella, mutta jos haluamme väitellä asian olemuksesta, niin pitää olla selvä käsitys siitä, mitä me

arvostelemme. Päätöslauselmassani on summeerattu kaikki se, mitä väittelyissä on aikaisemmin puhuttu ja mistä ei ollut aikaa puhua täällä, kun kokousta ei voida enää pitkitää. Jos ei ole aikaa päätöslauselman käsittelemiseen, niin voidaan valita komissio.

*Julkaistu ensi kerran v. 1930
aikakauslehdessä „Proletarskaja
Revoljutsija” № 12 (107)*

*Julkaistaan
Marx—Engels—Lenin-Instituutin
arkistossa säilytettävien sihteerin
muistinpöytäkirjojen mukaan*

VSDTP:n PIETARIN-JÄRJESTÖN YLEISKAUPUNKILAINEN KONFERENSSI (II)

HELMIKUUN LOPPU (MAALISKUUN ALKU) v. 1906

PUHEENVUOROJA BOIKOTTITAKTIIKKAA KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAN PUOLESTA

1

Päätöslauselma on pitkä — „litania”, kuten тов. Dan sanoo,— se on totta, mutta tämän puutteellisuuden korvaa se hyvä puoli, että päätöslauselmassa on tarkasteltu kaikki perustelut, jota ilman ei taktiikan selitys ole kyllin harkittu eikä oikea. Joukkoja varten on sanottava lyhyesti, mutta tämä päätöslauselma on tarkoitettu järjestöille eikä joukoille. Väittelyä ei käyty kaikista pykälistä, mutta kaikkia niitä kosketeltiin. On kehiteltävä kokonaisuutena kaikkia niitä katsomuksia, joita poliittisessa agitaatiossa levitetään. Ei voi olla puhettakaan mistään vähemmistön lannistamisesta enemmistön voimalla, vaikka häviölle joutuneen osan asema ei tosin ole ihanimpia. Ulospääsystä voidaan esittää työnjakoa: te arvostelette Duumaa, ja me kehittelemme taktiikkaa. Kukaan ei tahdo tyrkyttää тов. Danille sellaisten pykälien puolustamista, joita hän ei hyväksy. Syytös ryhmäkuntalaisuudesta ja polemisoimisesta on perusteeton.

2

Lyhyessäkin (Martovin) päätöslauselmassa on polemiikkaa, mutta minkäs takia te, kehoittaessanne meitä hyväksymään sen, haluatte tehdä meidät naurettaviksi. Pitkän päätöslauselman luonnoksessa tuntuu olevan sellaisiakin motiiveja, joita proletariaatti ei ole pohtinut. Mutta

rasterjajevilaisten sätkynukke teki pilkkaa itse edustusajatuksista³⁷, ja varmaan he silloin ajattelivat myöskin talonpoikaista.

VASTAVAITTEITA PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSEN
3. JA 6. KOHTAAN TEHTYJÄ KORJAUSEHDOTUKSIA
VASTAAN

1

Te heikennätte päätöslauselmaa, hallitus ei ainoastaan estä valitsemista, se istuttaa edusmiehiksi jopa zemstvo-päälliköitäkin.

2

Tov. Danin oikaisu ei ole tarkka. „Lokakuun 17 päivän liitto”³⁸ on oppositio, mutta sitä ei kuitenkaan vainota. Meidän on asetettava puolustamaan kadetteja, kun heitä vainotaan, vaikkapa heitä vainottaisiin aivan syyttäkin.

3

„Zubatovilaisuus” ei ole ainoastaan poliisitoiminnan muoto epäluotettavien kiinnisaamiseksi, se ottaa huomioon työväenliikkeen, se on työväenluokan järjestö. „Zubatovilaisuus” on ehta venäläinen keksintö. Ja sitä käytetään nykyäänkin. Duuma on poliisipeliä, mutta siinä ei ole perustuslain varjoakaan. Yleensä „zubatovilaisuus”-sanaa on tässä käytetty vertauksena, ja sen tähden se ei määräyksenä ole täydellinen. Ja lopuksi — mehän sanomme, että se on *yleisvenäläisen, valtakunnallisen* „zubatovilaisuuden” „uusi” muoto. Ja meidän taktiikkamme tässä on sama, kuin mitä se on aina ollut suhteessa „zubatovilaisuuteen”. Me olemme käyneet zubatovilaisten yhdistyksissäkin, mutta niiden jäsenenä emme ole koskaan olleet.

PUHEENVUOROJA PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSEN
7. JA 8. KOHTAA KÄSITELTÄESSÄ

1

Tov. Danin lausunto, etteivät faktatiedot pidä paikkaansa, oli minulle suuri uutuuus. Tähän asti ei ole missään esitetty virallisesti lausuntoa „Duumaan osallistumisen” sallitta-

vuudesta³⁹. Ei Parvus eikä edes Plehanov ole sitä tähän saakka sanonut. Ja sitten, meidän kannaltamme olisi ahdasmielistä olla ottamatta huomioon sitä, että proletariaatin valveutunut osa suhtautuu kysymykseen näin eikä toisin, ja me otamme sen huomioon, tämä ei ole mikään satunnainen tosiasia. Olen valmis tekemään oikaisun: ei „kaikki”, vaan „valtava enemmistö”.

2

Tov. Danin virallinen lausunto on minulle erittäin arvokas, yleensä kuulin sellaisen lausunnon ensi kerran. Toivottavaa vain on, että se ilmestyisi sanomalehtiin, koska tähän saakka ei lehdistössä ole ollut mitään sen kaltaista. Menshevikit ovat aina jopa protestoineetkin, jos heidän on sanottu esittäneen sellaista mielipidettä. Yhdistetyn Keskuskomitean lehtinen väittää, että puolueen molemmat osat ovat yhtä mieltä siitä, että Duumaan ei saa mennä. Se on asiakirja, ja päätöslauselmamme tässä kohdassa ei mikään ole ristiriidassa sen kanssa. Plehanoviin nähden ei Danin huomautus pidä paikkaansa. Hän sanoi yksinkertaisesti: „vastustan boikottia” ja pani pisteen kaikkein mielenkiintoisimmassa kohdassa. Olemme kyllin selvillä asioista, eikä viittaus Poltavaan horjuttanut mielipidettämme siitä, mikä on proletariaatin enemmistön katsantokanta Duumaan osallistumista koskevassa kysymyksessä. Solidaarisuutta on korostettava.

3

Dan luulee, että kun kerran Duuma kokoontuu, niin se jo onkin vuosi 1849. Se ei ole totta. Duuma on oleva vuoden 1847 yhteiset maapäivät⁴⁰, emmekä me mene vuoden 1847 yhteisille maapäiville. Olen sitä mieltä, että Lunatsharskin ohjeet täytyy välttämättä ottaa huomioon. Katson tarpeelliseksi vastata kolmeen kysymykseen: 1) pitääkö se tosiasia paikkansa, että enemmistö on oikeassa? — pitää; kukaan ei kumonnut meitä, kaikki, mitä puhuttiin, on perättömiä väitteitä eikä voi olla riittävänä perusteena sille, että viittaus tosiasiaan pyyhittäisiin pois; 2) onko tämä tosiasia otettava laskuihin? — on ehdottomasti; 3) miten Pää-äänenkannattajan toimitus suhtautuu

kysymykseen, jota perustelujen tässä pykälässä kosketellaan? — Vakuutan, että se piti Duumaan osallistumista *mahdottomana*. En luullut sen niin kovin koskevan menshevikkiveriini, tähän saakka ei kukaan ole koskaan eikä missään puhunut mitään sellaista, kuin mitä tov. Dan sanoi. Tov. Dan on häilyvällä kannalla, ja se ei lainkaan ilahduta minua.

4

Sanotaan, että kaikki, mitä sen jälkeen seuraa, on täynnä polemiikkia. Se ei ole totta, sellaisia päämääriä me emme olisi ryhtyneet tavoittelemaan. Minkä takia ei Duumaan saa mennä? Sen takia, koska kansa saattaa luulla, että kannattaa valita siitä riippumatta, mitä toverit menshevikit ajattelevat kansasta. Emme me riitele, vaan pohdimme perustelua. Me katsomme tarpeelliseksi lähettää vain sätkynukkeja.

KIRJALLINEN ILMOITUS KONFERENSSIN BYROOLLE

Faktoja koskeva ilmoitus. Ilmoitan, että tov. Danin väitteet eivät pidä paikkaansa eikä hän kumonnut yhtään niistä lausunnoistani, joissa vakuutan, ettei lehdistössä ole ollut tov. Danin lausunnon tapaisia väitteitä.

PÄÄTÖSLAUSELMA BOIKOTTITAKTIIKAN
PERUSTELEMISESTA

Konferenssi katsoo välttämättömäksi perustella yksityiskohtaisesti Pietarin sosialidemokraattisen järjestön päätöstä vaaleihin osallistumisen epätarkoituksenmukaisuudesta, muttei lainkaan polemisoidakseen tovereita, entisiä menshevikkejä vastaan eikä saattaakseen heidät sosialidemokraatteina huonoon valoon, vaan esittääkseen täsmällisesti ja virallisesti, mikä on järjestön enemmistön mielipide täydellisen boikotin luonteesta ja merkityksestä.

*Julkaistu ensi kerran v. 1931
aikakausjulkaisussa „Proletarskaja
Revoljutsija” № 1 (108)*

*Julkaistaan
Marx—Engels—Lenin—Instituutin
arkistossa säilytettävien sihteerin
muistiinpanojen mukaan*

KAIKILLE PIETARIN KAUPUNGIN JA YMPÄRISTÖN TYÖMIEHILLE JA TYÖLÄISNAISILLE ⁴¹

Työläistoverit! Järjestyneet sosialidemokraattiset työläiset VSDTP:n koko Pietarin-järjestössä ja piirikuntajärjestössä ovat tehneet lopullisen ja puolueen komitealle sekä puolueen kaikille paikallisjärjestöille velvoittavan päätöksensä kysymyksestä, joka koskee Valtakunnanduuman vaaleja. Kaikista poliisien asettamista esteistä ja ansoista huolimatta työläiset ovat saaneet pidetyksi *120 kerhojen kokousta*, joissa on yksityiskohtaisesti käsitelty kysymystä, puolueessamme hahmottuneiden molempien taktiikkasuuntien edustajain osallistuessa käsittelyyn. *Yli 2.000 työläistä* ja intelligenttiä, jotka kuuluvat puolueeseemme, on äänestänyt kysymyksestä ja 1.168 ääntä käsittävällä enemmistöllä 926:tta vastaan (äänestykseen otti osaa 2.094 henkeä) *kannattanut täydellistä boikottia*, ei ainoastaan Duuman boikottia, vaan myös *kaikkien* siihen suoritettavien *vaalien* boikottia. Kaikista piireistä valittujen edustajain konferenssi (yksi edustaja jokaista kolmeakymmentä äänestykseen osallistunutta puolueen jäsentä kohti) käsitteli kysymyksen vielä kerran ja 36 äänellä 29 vastaan (päättösvaltaisia osanottajia oli 65 henkeä) teki *lopullisen* päätöksensä *aktiivisen boikotin* taktiikan puolesta.

Siis Pietarin sosialidemokraattinen proletariaatti on sanonut sanansa. Puoluejärjestön kaikki voimat, eturivin työläisten, jotka ovat myötämielisiä sosialidemokratialle ja haluavat pitää kiinni sen päätöksestä, kaikki ponnistukset on nyt suunnattava siihen, että sosialidemokratian päätös

tehdään tunnetuksi työväenluokan ja koko väestön mitä laajimmille kerroksille, että levitetään joukkoihin oikeaa käsitystä niistä tarkoituseristä, jotka tietoinen proletariaatti itselleen asettaa, ja niistä keinoista, jotka se valitsee tarkoituseriensä saavuttamiseksi.

Minkä tähden Pietarin sosialidemokraatit ovat julistaneet Duuman täydelliseen boikottiin, ovat kieltäytyneet kokonaan ottamasta osaa minkäänlaisiin vaaleihin?

Sen tähden, että Valtakunnanduuma on väärennetty Duuma. Se on kansanedustuksen väärentämistä. Se ei ole kansan, vaan poliisien ja tilanherrojen Duuma. Vaaleja ei ole määrätty toimitettavaksi tasan kaikkien keskuudesta, vaan ne on soviteltu niin, että tilanherroille ja suurkapitalisteille tulisi täydellinen ylivoima työläisiin ja talonpoikiin nähden. Kolme neljäsosaa koko työväenluokasta on jätetty kokonaan vaille vaalioikeutta, ja loppuneljännestä kehoitetaan valitsemaan sillä tavalla, että edustajat seulotaan kolmen seulan läpi, niin että ensin valitaan valtuutettuja, sitten valtuutetut valitsevat valitsijamiehiä, ja valitsijamiesten (joita on kaikkiaan 24) pitää sitten yhdessä tilanherrojen ja kapitalistien kanssa (joita on luvultaan toista-sataa) valita Duuman jäseniä.

Vieläkin karkeammin hallitus tekee pilkkaa talonpojista. Talonpoikien edustajat seulotaan neljän seulan läpi: ensin valitaan kunnittain yksi edustaja joka kymmeneltä talolta (ja näistäkin vaaleista on jätetty pois talonpoikaisköyhälistö, jolla ei ole taloja eikä maata); sitten joka kymmenen talon edustajat valitsevat valtuutettuja; valtuutetut valitsevat valitsijamiehiä; valitsijamiehet valitsevat Duuman jäseniä, ja se tapahtuu niin, että valitsijamiesten yleisessä lukumäärässä lääneittäin talonpojat jäävät suurimmalta osalta vähemmistöksi.

Mitä varten on järjestetty tämä seulominen kolmen ja neljän seulan läpi? Sitä varten, etteivät työläiset ja talonpojat saisi Duumaan oikeita edusmiehiään. Sitä varten, ettei Duumaan voisi päästä henkilöitä, jotka ovat työläisten ja talonpoikain puolella. Sitä varten, että kourallinen mustasotnialaisia tilanherroja ja kapitalisteja, jotka poliisin avulla rosvoavat koko työväkeä, voisi nimittää itseään kansan edustajiksi.

Työläiset ja talonpojat! Älkää uskoko poliisivallan ja tilanherrojen Duumaan. Ei sinne kutsuta kansan edustajia,

vaan kansan vihollisia, jotta he voisivat paremmin sopia keskenään asioista työläisiä vastaan ja talonpoikia vastaan. Katsokaa ympärillenne: voivatko työläiset ja talonpojat valita vapaasti omia, oikeita edustajiaan, kansanedustajia Duumaan? Eikö poliisihallitus kaappaa parhaita työläisiä ja parhaita talonpoikia ilman oikeuskäsittelyä ja tutkintakuulusteluja? Kautta Venäjän ovat käynnissä kansan asian puolesta taistelleiden talonpoikien ampumiset ja pieksämiset. Koko Venäjä on annettu sotilasunivormuissa esiintyvien ja pelinsä hävinneiden aatelisherrojen koplalle ryövättäväksi ja raastettavaksi. Kaikki vapauden lupaamiset, joita olemme hallitukselta kuulleet, ovat väkivallanharjoittajat polkeneet jalkoihinsa. Kaikki vankilat ovat tupaten täynnä kansan vapauden puolesta taistelleita.

Hallitus tahtoo pettää kansaa kutsumalla koolle väärenetyn Duuman. Hallitus haluaa tilanherraduuman avulla ottaa vielä lainaksi rahaa kansan sortamiseen, sodan käymiseen omaa kansaansa vastaan, talonpoikia ja työläisiä vastaan. Hallitus haluaa houkutella meidät poliisien virittämään ansaan, jotta me suostuisimme osallistumaan tuohon petokseen, jota sanotaan Duuman vaaleiksi.

Tietoiset työläiset eivät mene tuohon poliisien virittämään ansaan. Ilman mitään vaaleja meidän on sanottava suoraan hallitukselle ja koko kansalle, että me emme osallistu ilveilyyn. Emme salli petoksen tapahtua. Me paljastamme kaikille poliisien valheen. Varoitamme niitä työläisiä ja niitä talonpoikia, jotka eivät ole vielä selvillä petoksesta ja odottavat Duumalta jotain hyvää kansalle: jos he kuitenkin yrittävät osallistua vaaleihin, niin he näkevät, etteivät Duumaan pääse työväen ja talonpoikain edustajat, vaan sinne pääsee poliisille mieluisia kapitalisteja ja tilanherroja. Me kutsumme kaikkia työläisiä ja kaikkia talonpoikia, kaikkia rehellisiä ihmisiä taisteluun poliisipetosta vastaan.

Me taistelemme edelleenkin todellisten kansanedustajain todellisen kokouksen puolesta. Sellainen kokous täytyy valita vapaasti, tasan kaikkien keskuudesta, suomatta mitään etuoikeuksia tilanherroille ja rikkaille ihmisille, ilman mitään esteiden asettamista päällystön ja poliisin taholta. Vain vapaasti valittu yleiskansallinen perustava kokous voi olla oikea eikä vääristely Duuma. Vain sellainen kokous voi saattaa voimaan paremman järjestelmän

Venäjällä, antaa helpotusta työläisten elämään, antaa maat talonpojille, antaa vapauden koko kansalle.

Lokakuun 17 päivänä työläiset taistelullaan pakoittivat hallituksen lupaamaan vapauden. Hallitus on rikkonut kaikki lupauksensa. Työväki tulee taistelemaan nyt vieläkin yksimielisemmin ja entistä sitkeämmin kansan vapauden puolesta. Työläiset eivät masennu tilapäisistä tappioista. Työläiset tietävät, että taistelu vapauden puolesta on vaikeaa ja raskasta, mutta vapauden asia on koko kansan asia. Vapauden asia voittaa, taistelu kiihtyy entistä laajemmaksi. Työläiset selviytyvät kärsimistään tappioista. He liittyvät lujemmin ja tiiviimmin yhteen hallitusta vastaan. He kartuttavat uusia voimia. He selittävät vieläkin laajemmille talonpoikain joukoille hallituksen kaikki petokset ja välttämättömyyden taistella sitä vastaan. Työväki nousee yhdessä talonpoikain kanssa ja kukistaa kansaa piinaavien poliisihurttien hallituksen.

Alas väärennetty, poliisivallan ja tilanherrojen Duuma!

Eläköön vapaasti valittu yleiskansallinen perustava kokous!

*Kirjottettu helmikuussa, 11 (24)
päivän jälkeen, v. 1906*

*Julkaistu helmikuussa 1906
VSDTP:n Yhdistetyn Pietarin-komitean
erillisenä lentolehtisenä*

*Julkaistaan
käsikirjotuksesta, joka on tarkistettu
lentolehtisen tekstin mukaan*

VSDTP:n PIETARIN-JÄRJESTÖN PÄÄTÖSLAUSELMA BOIKOTTITAKTIIKASTA ⁴²

Ottaen huomioon, että:

1) elokuun 6 ja joulukuun 11 päivän lakien perusteella koollekutsuttava Valtakunnanduuma on mitä karkeinta kansanedustuksen väärentämistä, sillä proletariaatin ja talonpoikaiston valtava enemmistö on tosiasiallisesti syrjäytetty Duumaan osallistumisesta, koska vaalioikeus ei ole yleinen ja koska työläisten ja talonpoikain joukosta valittavat valitsijamiehet seulotaan kolmen ja neljän seulan läpi;

2) valikoimalla keinotekoisesti valitsijamiesten kokoonpanon ja suomalla rikkaille tilanherroille ja suurkapitalisteille useita etuoikeuksia hallitus koettaa turvata Duumassa täyden enemmistön ei ainoastaan yleensä riistäjäluokkien edustajille, vaan nimenomaan mustasotnialaisille näiden luokkien aineksille;

3) hallitus väärentää mitä julkeimmalla tavalla yksinpä tällaisiakin suppeita, säätyrajoituksin typistettyjä vaaleja, sallimatta minkäänlaista agitaatiovapautta, saattaen kaikkialla voimaan sotatilan ja täydellisen poliisimielivallan, vainoten vastoin kaikkia lakeja ja ilman mitään oikeudenkäyntiä ei ainoastaan vallankumouksellisten ja sosialististen puolueiden, vaan jopa monarkistisenkin liberaaliporvariston puolueen edustajia (konstitutsionalisti-demokraatteja y.m.);

4) hallitus kumoo nyt oman lakinsakin vaalien suorittamisesta samanaikaisesti, määrätäkseen keinotekoisesti eri paikkakunnilla sille itselleen sopivimmat suoritusajat ja ajaakseen itse vaalit läpi niin nopeasti, ettei olisi

mahdollista minkäänlainen valittujen kanssakäyminen väestön kanssa;

5) itsevaltiudellinen hallitus aikoo Duuman koollekutsumisen välityksellä vaikuttaa Venäjän ja etenkin ulkomaiden yleiseen mielipiteeseen lykätäkseen kiertämätöntä perikatoaan ja saadakseensa uusia miljoonalainoja vallankumouksen kukistamiseksi sekä jatkuvaa kansan sortamista varten;

6) helmikuun 20 päivän laki⁴⁸, jolla Valtakunnan-neuvosto tehdään yläkamariksi, huonontaa yhä asetusta Duumasta, pyrkien painamaan Duuman lopullisesti itsevaltiudellisen virkavallan voimattomaksi neuvottelevaksi lisäkkeeksi;

7) kaikkien kansakuntien sosialidemokraattisten puolueiden ja järjestöjen valtava enemmistö koko maassa katsoo tuollaiseen Duumaan osallistumisen tällaisissa poliittisissa olosuhteissa mahdottomaksi;

8) sosialidemokraattien osallistuminen Valtakunnanduuman vaaleihin yhdessä tai toisessa vaiheessa saattaisi pitää kansassa yllä väärää käsitystä jossain määrin oikeiden vaalien mahdollisuudesta niille puolueille, jotka puolustavat kansan suurten joukkojen etuja;

9) vaaleihin osallistuminen voisi siirtää proletariaatin huomion painopisteen Duuman sivuitse menevistä työväen, talonpoikien, sotilaiden y.m. vallankumouksellisista liikehittimisistä pseudolegaalisen, valeperustuslaillisen vaalikampanian osaseen ja alentaa entisestään jo muutenkin väliaikaisesti masentunutta työväenluokan mielialaa luomalla sellaisen vaikutelman, ikään kuin taistelun vallankumouksellinen kausi olisi päättynyt, kapinakysymys olisi pantu pois päiväjärjestyksestä ja puolue asettuisi perustuslaillisuuden raiteille;

10) Valtakunnanduuman vaalit edellyttävät sellaisia ehtoja, jotka vaativat puolueelta legaalisuuden ja rauhallisuuden säilyttämistä, ja niin muodoin meidän osanottomme näihin vaaleihin vaikuttaisi vahingollisesti päivänpoltta-vaan vallankumoukselliseen tehtävään — vahingoittaisi hallitusta vastaan tähdättyjen aktiivisten toimintojen voimistamista juuri vaalien ja Duuman koollekutsumisen aikana;

11) sosialidemokraattien puolue, kun sen tarkoituksena on heikoimmin kehittyneiden joukkojen käytännöllinen kasvattaminen, ei voi mennä niiden kanssa vaaleihin, koska

tällaiset heikosti kehittyneet joukot tahtovat mennä ihan Duumaan saakka ja mennä laillista tietä, mutta puolue, kun se ei alistu lakeihin, herättäisi vain luonnollista epäluuloa näissä joukoissa ja estäisi niitä ottamasta täydestä sydäimestä ja johdonmukaisesti opiksi duumakamppailun antamat opetukset;

12) työväen taholta valitut valtuutetut ja valitsijamiehet eivät voisi antaa mitään hyötyä työväenluokan laajojen kerrosten todella vallankumouksellisen järjestämisen hyväksi, koska heidän valitsijakuntansa olisi poliisitietä keinotekoisesti valikoitu, koska heidän valtuutensa olisivat lyhytaikaisesti ja suppeata laatua ja koska vaalit tapahtuvat edellä osoitetussa tilanteessa;

13) Duumaa ei saataisi menemään myttyyn sillä, että se osa valitsijamiehistä, minkä sosialidemokratia parhaimmassa tapauksessa voisi saada mukaansa, poistuisi läänien vaalikokouksista;

14) Venäjän eniten sorrettujen kansallisuuksien proletariaatin tietoiset edustajat (puolalainen, juutalainen, latvialainen ja liettualainen sosialidemokratia) torjuvat jyrkästi kaikkinaisen osallistumisen vaali-ilveilyyn ja taistelevat täydellä tarmolla sen toimeenpanijoita vastaan;

15) porvarillisen demokratian ja talonpoikaiston kaikkien taistelevien ainesten (Talonpoikaissiitto, opettajain liitto, Liittojen liitto, sosialistivallankumouksellisten puolue, Puolan sosialistinen puolue, Puolan edistyspuolue j.n.e.) yleinen mielipide hylkää sekä Duuman että sen vaalit.

Ottaen kaiken tämän huomioon me, VSDTP:hen kuuluvien pietarilaisten työläisten edustajain kokous, pidämme tarpeellisena:

1) kieltäytyä ehdottomasti kaikesta osallistumisesta Valtakunnanduumaan;

2) kieltäytyä ehdottomasti osallistumasta mihinkään Valtakunnanduuman vaaleihin missään vaiheessa;

3) kehittää mahdollisimman laajaksi agitaatiota kansan keskuudessa selittäen Duuman todellista luonnetta, hälventäen sitä petosta, millä Venäjän ja Euroopan yleistä mielihäpeä johdetaan harhaan, ja osoittaen, että se osa talonpojista, joka odottaa Duumalta jotain hyvää, tulee kiertämättä pettymään toiveissaan;

4) käyttää kaikin tavoin, legaalisesti sekä illegaalisesti, hyväksi kaikkia vaalien yhteydessä pidettäviä kokouksia

socialidemokraattien katsantokantojen selittämiseksi yleensä, muun muassa Duuman arvostelua varten ja erikoisestikin kehoittaen taisteluun yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumiseksi vallankumouksellista tietä;

5) asettaen Duuman avulla käytävän taistelun vastakohtaksi vallankumoukselliset vapaustaistelun menetelmät, kiinnittää tämän agitaation yhteydessä mitä suurinta huomiota joulukuun kapinan kokemusten tunnetuksitekemiseen työläisille ja koko kansalle, kapinan, joka merkitsee korkeimman vaiheen alkamista vallankumoustaistelussa todellisen vapauden hankkimiseksi kansalle;

6) kiinnittää tässä Duuman johdosta harjoitettavassa agitaatiossa mitä suurinta huomiota syvälliseen talous- ja finanssipulaan, siihen, että taantumukselliset kapitalistit ovat kiristäneet äärimmilleen työläisten riistoa, työttömyyden kärjistymiseen kaupungeissa ja nälänhädän suurenmiseen maaseudulla, keväällä edessä olevaan talonpoikaishiihkeeseen, tosiasioihin, jotka puhuvat kuohunnasta sota-väessä, — sellaisina seikkoina, jotka tekevät sängen todennäköiseksi sen, että lähitulevaisuudessa puhkeaa kansassa uusi purkaus, joka lakaisee pois Valtakunnanduuman joko ennen sen koollekutsumista tahi sen jälkeen, jolloin väestö on lopullisesti pettynyt toiveissaan Duumaan nähden;

7) käyttää tätä agitaatiota muun muassa siinäkin tarkoituksessa, että leimataan häpeällä ne pelkurimaiset liberaalis-monarkistisen porvariston edustajat (sellaiset kuin kadetit), jotka turmelevat väestön kansalaistietoisuutta levittämällä perustuslaillisia illuusioita ajankohdalla, jolloin on käynnissä kärjistynyt kansalaissota, suosittelemalla Duumaa ja siihen osallistumista, kieltämällä käyttämästä väkivaltaa kansan suunnattoman suuren enemmistön vapauden ja oikeuksien puolustamiseksi tällaisena aikana, jolloin hallitukseksi itseään nimittävät aseelliset koplat pysyvät pystyssä vain julman väkivallan avulla.

*Kirjottettu helmikuun lopulla —
maaliskuun alussa 1906*

*Julkaistu maaliskuussa 1906
VSDTP:n Yhdistetyn Pietarin-komitean
erillisessä lentolehtisessä*

*Julkaistaan
lentolehtisen tekstin mukaan*

VENÄJÄN VALLANKUMOUS JA PROLETARIAATIN TEHTÄVÄT

I

Missä tilassa on demokraattinen vallankumous Venäjällä: onko se lyöty vai elämmekö me vain väliaikaista hiljaiskautta? Oliko joulukuun kapina vallankumouksen kulminaatiokohta ja luisummeko nyt hillittömästi „shipovilais-perustuslaillista” komentoa kohti? ⁴⁴ Vai onko vallankumousliike yleensä ja kokonaisuutena edelleen nousemassa eikä menossa laskusuuntaan, valmisteleeko se uutta purkausta, kartuttaen hiljaisuudessa uusia voimia, luvaten ensimmäisen epäonnistuneen kapinan jälkeen toisen kapinan, jolla on oleva verrattomasti suuremmat voiton mahdollisuudet?

Tällaiset ovat ne peruskysymykset, jotka ovat nyt Venäjän sosialidemokraattien edessä. Pysyen uskollisina marxilaisuudelle me emme voi eikä meidän saa ylimalkaisten fraasien avulla pakoilla niiden objektiivisten olosuhteiden analysointia, joiden huomioon ottaminen viimekädessä ratkaisee lopullisesti nämä kysymykset. Niiden ratkaisusta taas riippuu koko sosialidemokratian taktiikka, ja meidän kiistamme esimerkiksi Duuman boikotista (kiistat, jotka muuten lähenevät jo loppuaan, sillä enemmistö VSDTP:n järjestöistä on asettunut boikotin kannalle) ovat vain aivan pikkuruinen murto-osa näistä suurista kysymyksistä.

Sanoimme juuri, ettei marxilaiselle ole sopivaa yrittää selviytyä näistä kysymyksistä ylimalkaisilla fraaseilla. Sellaisia ylimalkaisia fraaseja ovat vaikkapa viittailut

siihen, että me emme ole koskaan käsittäneet vallankumousta vain „keihäs- ja talikkopuuhaksi”, että me olimme vallankumouksellisia silloinkin, kun ei esitetty suoranaista kapinakutsua, että me pysymme vallankumouksellisina parlamenttikaudellakin, kun se koittaa, j.n.e. Sellaiset puheet olisivat surkeata luikertelua, konkreettisen historiallisen kysymyksen vaihtamista abstraktisiin asetelmiin, jotka eivät selitä kerrassaan mitään ja vain verhoavat köyhyyttä tai poliittista hämminkiä. Vahvistaaksemme ajatus-
tamme esimerkillä viittaamme siihen, miten Marx suhtautui vuoden 1848 Saksan vallankumoukseen. Tällainen viittaus voi olla sitäkin hyödyllisempää, kun meillä on havaittavissa useita merkkejä samanlaisesta ja vieläpä jyrkemmästäkin porvariston jakaantumisesta taantumukseksi ja vallankumoukselliseksi porvaristoksi,— jakaantumisesta, jota ei ollut esim. Ranskan suuressa vallankumouksessa. Oikeastaan nämäkin edellä asettamamme peruskysymykset Venäjän vallankumouksen tilasta voidaan formuloida käyttämällä rinnastusta Saksaan (tietysti siinä ehdollisessa ja rajoitetussa mielessä, missä historiallinen rinnastus yleensä vain onkin sallittua), tällaisilla sanoilla: vuosi 1847 vaiko 1849? Elämmekö me nykyään vallankumouksen korkeimman nousun päätekohtaa (niinkuin Saksa vuonna 1847, jolloin kutsuttiin koolle ja kokoontui saksalainen valtakunnanduuma, niin sanotut yhteiset maapäivät), vai elämmekö me (kuten Saksa vuonna 1849) vallankumouksen lopullisen ehtymisen päätekohtaa ja tynkäperustuslain harmaiden arkipäivien alkua?

Marx asetti tämän kysymyksen juuri vuoden 1850 kuluessa, etsi siihen ratkaisua ja ratkaisi sen lopultakin, muttei luikertelemalla, vaan objektiivisten olojen analyysistä johdetulla suoralla vastauksella. Vuonna 1849 vallankumous kukistettiin, useita kapinoita päättyi tappioon, kansan tosiasiallisesti valloittama vapaus otettiin takaisin, taantumus raivosi „vallankumouksellisia” vastaan. „Kommunistien liiton” (silloisen sosialidemokraattisen järjestön, joka toimi tosiasiallisesti Marxin johtamana) avoin poliittinen toiminta kävi mahdottomaksi. „Kaikkialla osoittautui tarvittavan vallankumouksellisen puolueen voimakasta *salaista* (kursivointi kaikkialla meidän) järjestöä kautta koko Saksan”, sanottiin liiton Keskuskomitean vetoamuksessa liiton jäsenille kesäkuussa 1850. Keskus-

komitea lähettää ulkomailta Saksaan asiamiehensä, joka keskittää „liiton käsiin kaikki kelvolliset voimat”. Marx kirjoittaa („Vetoimuksessa” maaliskuussa 1850) uuden nousun, uuden vallankumouksen todennäköisyydestä, hän neuvoo työläisiä järjestäytymään itsenäisesti, painostaa erikoisesti sitä, että koko proletariaatti on välttämättä aseistettava, on muodostettava proletaarinen kaarti, on välttämättä „väkivoimalla tehtävä tyhjäksi jokainen yritys riisua se aseista”. Marx vaatii „vallankumouksellisten työväenhallitusten” muodostamista ja harkitsee, miten proletariaatin on meneteltävä „edessä olevan kapinan aikana ja sen jälkeen”. Marx asettaa Saksan demokratialle esikuvaksi vuoden 1793 jakobiinilaisen Ranskan (ks. „Kölnin kommunistien oikeusjuttu”, venäjänkielinen käännös, s. 115 y.m.)⁴⁵.

Kuluu puoli vuotta. Odotettua nousua ei tulekaan. Liiton ponnistukset eivät johda tuloksiin. „Vallankumouksen nousu”, kirjoitti Engels v. 1885, „kävi vuoden 1850 kuluessa yhä vähemmän todennäköiseksi, jopa mahdottomaksikin”⁴⁶. Vuoden 1847 teollisuuspula meni ohi. Alkoi teollisuuden kukoistus. Ja silloin, huomioiden objektiiviset olosuhteet, Marx asettaa kysymyksen terävästi ja selvästi. Syksyllä vuonna 1850 hän sanoo kategorisesti, että nyt, porvarillisen yhteiskunnan tuotantovoimien kehittyessä niin rehevästi — „ei todellisesta vallankumouksesta voi olla puhuttakaan”⁴⁷.

Kuten lukija näkee, Marx ei pakoile vaikeaa kysymystä. Hän ei leikittele sanalla vallankumous, ei korvaa päivänpolttavaa poliittista kysymystä tyhjillä abstraktioilla. Hän ei unohda, että vallankumous yleensä menee joka tapauksessa eteenpäin, koska on käynnissä porvarillisen yhteiskunnan kehitys, ja puhuu suoraan demokraattisen vallankumouksen mahdottomuudesta tämän sanan välittömässä ja suppeassa merkityksessä. Marx ratkaisee vaikean kysymyksen vetoamatta proletariaatin joidenkin kerrosten keskuudessa vallitsevaan masennuksen ja väsymyksen „mielialaan” (niinkuin hvostismiin lankeavat sosialidemokraatit usein tekevät). Ei, niin kauan kuin hänellä ei ollut muita todisteita kuin mielialan lasku, joka oli tosiasia (maaliskuussa 1850), hän yhä kutsui aseistautumaan ja kapinaan, valmistelemaan kapinaa, eikä antanut skeptillisyytensä eikä hämminkinsä alentaa työläisten mielialaa.

Vasta sitten, kun Marx osoitti „todellisen vallankumouksen” „ehtymisen” kiertämättömäksi,— vasta sitten hän muutti näkökantansa. Ja muutettuaan kantansa Marx vaati suoraan ja avoimesti muuttamaan perusteellisesti taktiikkaa, lopettamaan kokonaan kapinavalmistelut, koska sellainen valmistelu olisi silloin ollut vain leikittelyä. Kapinatunnus pantiin suoraan pois päiväjärjestyksestä. Tunnustettiin suoraan ja selvästi, että „liikkeen muoto on muuttunut”.

Tämä Marxin esimerkki meidän on nykyisenä vaikeana ajankohtana pidettävä aina silmiemme edessä. Meidän on suhtauduttava mitä suurimmalla vakavuudella kysymyksen „todellisen vallankumouksen” mahdollisuudesta lähitulevaisuudessa, tärkeimmästä „liikkeen muodosta”, kapinasta ja sen valmistelusta, mutta taistelevan poliittisen puolueen on ratkaistava tämä kysymys suoraan ja selvästi, metkuilematta, verukkeitta, jättämättä mitään epäselväksi. Sellainen puolue, joka ei pystyisi antamaan itselleen selvää vastausta tähän kysymykseen, ei ansaitsisi puolueen nimeä.

II

Mitä objektiivisia todisteita meillä siis on tämän kysymyksen ratkaisemiseksi? Koko joukko niin sanoaksemme pinnalla olevia ja kaikille silmään pistäviä tosiasioita puhuu sen käsityksen puolesta, että välittömästi vallankumouksellinen „liikkeen muoto” on täysin ehtynyt, että uusi kapina on mahdoton, että Venäjä on astunut viheliäisen porvarillisen quasi-perustuslaillisuuden kauteen. Porvaristossa on epäilemättä tapahtunut käänne. Tilanherra on luopunut kadeteista ja mennyt Lokakuun 17 päivän liittoon. Hallitus on jo lahjoittanut kaksikamarisen „perustuslain”. Sotatilanteiden, pieksämisten ja vangitsemisten avulla luodaan mahdollisuus väärennetyn Duuman koollekutsumiseen. Kapina kaupungeissa on tukahdutettu, ja keväällä puhkeava talonpoikain liike voi jäädä yksinäiseksi ja voimattomaksi. On käynnissä tilanherrain maiden myynti, ja porvarillisen, „rauhallisen” talonpoikaiston kerros siis voimistuu. On näkyvissä mielialan masentumista kukistetun kapinan jälkeen. Ja vihdoinkin ei saa unohtaa sitäkään, että yleensä niin sanoaksemme on paljon helpompi ja huokeampi ennustaa vallankumouksen häviötä kuin ennustaa sen nousua, sillä valta on nykyään taantumuksen puolella, ja tähän

saakka ovat vallankumoukset päättyneet „suurimmalta osaltaan”... keskeneräisinä.

Mitkä todisteet puhuvat päinvastaisen käsityksen puolesta? Annamme tästä kysymyksestä puheenvuoron K. Kautskylle, jonka katsomusten järkevyyden ja kykyä käsitellä päivänpolttavia ja kärkeviä poliittisia kysymyksiä mitä rauhallisimmin, mitä suurimmalla asiallisuudella ja tarkkuudella on kaikille marxilaisille tunnettua. Kautsky esitti kantansa kohta Moskovan kapinan kukistamisen jälkeen kirjoituksessa „Venäjän vallankumouksen mahdollisuudet”. Tämä kirjoitus ilmestyi venäjänkielisenä käännöksenä, — ei tietenkään ilman sensuurivääristelyjä (sen tapaisia, jollaisista joutui kärsimään Kautskyn toisenkin erinomaisen teoksen „Agraarikysymys Venäjällä” venäjänkielinen käännös).

Kautsky ei pakoile vaikeaa kysymystä. Hän ei yritä selviytyä latelemalla tyhjiä fraaseja siitä, että yleensä vallankumous on voittamaton, että proletaariluokka on aina ja kaikessa vallankumouksellinen j.n.e. Ei, hän asettaa aivan suoraan konkreettisen historiallisen kysymyksen nykyisen, Venäjällä juuri nyt käynnissä olevan demokraattisen vallankumouksen voiton mahdollisuuksista. Muitta mutkitta hän aloittaa kirjoituksensa suoraan siitä, että vuoden 1906 alusta Venäjältä on saapunut melkein yksinomaan murheellisia viestejä, jotka „saattavat ehkä antaa sellaisen käsityksen, että tämä vallankumous on lopullisesti tukahduttettu ja vetää viimeisiä henkäyksiään”. Sen johdosta eivät riemuitse ainoastaan taantumukselliset, vaan venäläiset liberaalitkin, sanoo Kautsky, nimitellen näitä viimeksi mainittuja „kuponki”-sankareita heidän täysin ansaitsemillaan pilkkanimityksillä (Kautsky ei näköjään ole vielä ruvennut uskomaan siihen plehanovilaiseen teoriaan, että venäläisten sosialidemokraattien olisi muka „pidettävä arvossa epäproletaaristen *oppositi*opuolueiden kannatusta”).

Ja niinpä Kautsky käsittelee yksityiskohtaisesti tätä aivan itsestään syntyvää mielipidettä. Moskovan työläisten joulukuussa kärsimällä tappiolla on epäilemättä ulkonainen yhtäläisyys Pariisin työläisten kesäkuussa (v. 1848) kärsimän tappion kanssa. Sekä siellä että täällä työväen aseellinen kapina puhkesi hallituksen „provosoimana” sellaisella hetkellä, jolloin työväenluokka ei ollut vielä riittävän järjestynyt. Sekä siellä että täällä taantumus pääsi voitolle

työläisten sankarillisesta vastarinnasta huolimatta. Minkä johtopäätöksen Kautsky tekee siitä? Tekeekö hän Plehanovin pedanttisten oppisaarnojen tapaan sen johtopäätöksen, ettei olisi pitänyt tarttua lainkaan aseisiin? Ei, Kautsky ei pidä kiirettä ryhtyäkseen perästäpäin lyhytnäköiseen ja halpahintaiseen moraalisaarnailuun. Hän *tutkii* objektiivisia todisteita, joilla voidaan ratkaista kysymys, onko Venäjän vallankumous lopullisesti nujerrettu.

Kautsky näkee proletariaatin Pariisissa kärsimän tappion (v. 1848) ja Moskovassa kärsimän tappion (v. 1905) välillä olevan neljä peruseroavaisuutta. Ensinnäkin Pariisin tappio oli koko Ranskan tappio. Mitään sellaista ei voida sanoa Moskovan suhteen. Pietarin, Kievin, Odessan, Varsovan, Lodzin työläisiä ei ole nujerrettu. Hirveän raskas, jo koko vuoden kestänyt taistelu on näännyttänyt heidät, mutta heidän miehuullisuuttaan ei ole murrettu. He kokoavat voimiaan ryhtyäkseen uudelleen taistelemaan vapaudesta.

Toiseksi, vieläkin oleellisempänä eroavaisuutena on se, että vuonna 1848 Ranskassa talonpojat olivat taantumuksen puolella, mutta vuonna 1905 Venäjällä he ovat vallankumouksen puolella. On käynnissä talonpoikaiskapinoita. Kokonaisia armeijoita on niitä kukistamassa. Nämä armeijat autioittavat maata niin, kuin vain Saksa tuli autioitetuksi 30-vuotisessa sodassa. Sotilaallisilla verilöylyillä talonpojat saadaan joksikin aikaa pelon valtaan, mutta ne vain lisäävät heidän kurjuuttaan, lisäävät heidän asemansa tukaluutta. Samoin kuin 30-vuotisen sodan häviytykset, ne tulevat kiertämättä nostamaan yhä uusia ihmis-massoja, jotka ovat pakoitettuja julistamaan sodan vallitsevaa järjestelmää vastaan, jotka eivät anna palauttaa rauhaa maahan ja tulevat yhtymään jokaiseen kapinaan.

Kolmas, erikoisen tärkeä eroavaisuus on seuraava. Vuoden 1848 vallankumous oli vuoden 1847 pulan ja nälänhädän valmistelema. Taantumus nojautui pulan päättymiseen ja teollisuuden kukoistukseen. „Venäjän nykyisen terrorikomennon pitää kiertämättä johtaa päinvastoin siihen, että yhä kärjistyy se talouspula, joka on jo vuosikausia painanut koko maata”. Vuoden 1905 nälänhätä tulee vielä näkyviin kaikkine jälkiseurauksineen lähimpien kuukausien aikana. Vallankumouksen kukistaminen on mitä suurinta kansalaissotaa, sotaa koko kansaa vastaan. Tämä sota tulee yhtä kalliiksi kuin ulkoinenkin

sota, mutta se hävittää omaa eikä vierasta maata. Finanssiromahdus lähenee. Ja sitä paitsi uudet kauppasopimukset uhkaavat aiheuttaa erikoisen järkytyksen Venäjälle ja voivat saada aikaan vieläpä yleismaailmallisenkin talouspulan. Näin muodoin mitä kauemmin jatkuu taantumuksellinen terrori, sitä epätoivoisemmaksi tulee maan taloudellinen asema, sitä voimakkaammaksi paisuu suuttumus vihattua valtakomentoa kohtaan. „Tällainen tilanne”, sanoo Kautsky, „tekee jokaisen tsarismia vastaan suunnatun voimakkaan liikkeen lannistamattomaksi. Eikä sellaista liikettä tule puuttumaan. Siitä pitää huolen Venäjän proletariaatti, joka on jo antanut niin paljon suuria näytteitä sankaruudestaan ja uhrautuvaisuudestaan”.

Neljäs eroavaisuus, minkä Kautsky osoittaa, on venäläisille marxilaisille erikoisen mielenkiintoinen. Valitettavasti meillä on nyt levinnyt laajalle jonkinlainen tylsä, olemukseltaan aito kadettilainen hihitys „brovningeista” ja „taisteluryhmistä”. Että kapina ei ole enää mahdollinen eikä sitä pidä enää valmistella,— tämän sanomiseen ei kenelläkään riitä miehekkyyttä eikä suorutta, joista Marx on antanut mallinäytteen. Mutta me hihitämme hyvin mielellämme vallankumouksellisten sotatoimista. Me nimitämme itseämme marxilaisiksi, mutta kapinan *sotilaallisen* puolen analysointia (jolle Marx ja Engels antoivat aina vakavan merkityksen ⁴⁸) me mieluummin välttelemme julistaen tavattoman ylevällä kaavanoppineisuudella: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin...”. Kautsky menettelee toisin. Niin vähän kuin hänellä vielä olikin tietoja kapinasta, hän koettaa kuitenkin harkita kysymyksen sotilaallistakin puolta. Hän koettaa arvioida liikettä joukkojen kehittelemänä uutena taistelumuotona, eikä niin kuin meidän vallankumoukselliset Kuropatkinimme arvostavat käytyjä taisteluita: muka ota, kun kerran annetaan; painu pakoon, jos selkääsi saat; ja koska saatiin selkään, niin ei olisi pitänyt lainkaan tarttua aseisiin!

„Niin kesäkuun taistelu Pariisissa”, sanoo Kautsky, „kuin myös joulukuun taistelu Moskovassa olivat barrikaditaisteluita. Mutta edellinen oli katastrofi, se oli vanhan barrikaditaktiikan loppu. Jälkimmäinen oli uuden barrikaditaktiikan alkua. Ja sikäli meidän on tarkistettava se käsitys, minkä Engels on esittänyt esipuheessaan Marxin „Luokkataisteluun”, nimittäin se käsitys, että muka barrikaditaistelujen kausi on lopullisesti mennyt ohi ⁴⁹. Itse asiassa on mennyt ohi vain

vanhan barrikaditaktiikan kausi. Sen on Moskovan taistelu todistanut, jolloin kourallinen kapinallisia onnistui kahden viikon ajan pitämään puoliaan ylivoimaisia sotavoimia vastaan, jotka oli varustettu nyky-aikaisen tykistön kaikilla tykkilajeilla”.

Näin sanoo Kautsky. Hän ei veisaa kuolinvirttä kapinalle ensimmäisen yrityksen epäonnistuttua. Hän ei ruikuttele epäonnistumisen takia, vaan *tutkii* uuden, korkeamman taistelumuodon syntymistä ja kasvua, tekee selkoa siitä, mikä merkitys oli desorganisaatiolla ja tyytymättömyydellä sotaväen keskuudessa, sillä avulla, jota kaupunkiväestö antoi työläisille, ja joukkolakon ja kapinan kietoutumisella toisiinsa. Hän tutkii, miten proletariaatti *oppii* kapinaitaitoa. Hän tarkistaa uudelleen vanhentuneita sotateorioita kehoittaen siten koko puoluetta käsittelemään ja omaksu- maan Moskovan kokemusta. Hän pitää koko liikettä siirtymisenä lakosta kapinaan ja pyrkii ymmärtämään, millä tavalla työläisten on käytettävä niitä molempia menestyksen saavuttamiseksi.

Kautsky lopettaa artikkelinsa sanoilla: „Tällaisia ovat Moskovan antamat opetukset. Missä määrin ne tulevat vaikuttamaan vastaisen taistelun muotoihin, sitä on täältä saakka (s.o. Saksasta) nykyään vielä mahdoton etukäteen nähdä. Todellakin, tähän asti me olemme kaikissa Venäjän vallankumouksen aikaisemmissa ilmauksissa nähneet järjestymättömien joukkojen alkuvoimaisia purkauksia, mikään näistä ilmauksista ei ollut suunnitelman mukaan etukäteen viitoitettu eikä valmisteltu. Luultavasti näin tulee olemaan edelleenkin vissin ajan kuluessa.

Mutta joskaan ei tällä kertaa vielä voida tarkalleen ennustaa vastaisia taistelumuotoja, niin kaikki oireet todistavat sitä, että meidän on ehdottomasti odotettava uusia suurtaisteluja, että nykyinen synkkä (unheimliche) rauhallisuus on vain tyyntä myrskyn edellä. Lokakuun liikehtiminen osoitti joukoille kaupungeissa ja kylissä, minkälaisen voiman ne kykenevät saamaan liikkeelle. Tammikuun taantumus suisti sitten joukot kärsimysten kuiluun. Kaikki tässä kuilussa ärsyttää niitä, panee kiihtymään, eikä ole mitään hintaa, jota ne pitäisivät liian kalliina maksaa pelastuakseen tästä kuilusta. Kohta joukot nousevat uudelleen, ne astuvat kohta esiin entistä voimallisempina! Juhlikoon vastavallankumous voittoaan vapauden

puolesta taistelleiden sankareitten ruumiiden ääressä: tuon riemujuhlan loppu jo lähenee, punainen sarastus nousee, koittaa *proletaarinen vallankumous*".

III

Kysymys, jonka olemme hahmotelleet, on koko sosialidemokraattisen taktiikan peruskysymys. Puolueen edessäolevan edustajakokouksen on ensi kädessä ratkaistava tämä kysymys mitä selvimmällä eikä mitenkään kaksimielisellä tavalla, ja kaikkien puolueenjäsenten, kaikkien valvutuneiden työläisten on viipymättä jännitettävä kaikki voimansa kootakseen mitä täydellisimmän aineiston tämän kysymyksen ratkaisemiseksi, käsiteltävä se ja lähetettävä edustajakokoukseen sellaiset edustajat, jotka ovat täysin valmentuneet vakavaan ja vastuunalaiseen tehtäväänsä.

Edustajakokoukseen lähetettävien edustajain vaalit on suoritettava taktillisten toimintaohjelmien täydellisen selvittämisen pohjalla. Ja oikeastaan yksi tai toinen johdonmukainen ja eheä vastaus asetettuun kysymykseen ratkaisee etukäteen myös kaikki sosialidemokraattisen taktillisen toimintaohjelman yksityiskohdat.

Joko — tahi.

Joko me tunnustamme, että nykyään „ei voi olla puhetta-kaan todellisesta vallankumouksesta”. Silloin meidän on suoraan ja mitä päättäväisimmin sanottava se kaikkien kuuluviin, ettemme johtaisi harhaan itseämme, ei proletariaattia eikä kansaa. Silloin meidän on ehdottomasti hylättävä demokraattisen vallankumouksen loppuunvieminen proletariaatin *välittömänä* tehtävänä. Silloin meidän on pantava kapinakysymys kokonaan pois päiväjärjestyksestä, lopetettava kaikenlaiset taisteluryhmien aseistamis- ja järjestämistyöt, sillä työväenpuolueen ei sovi leikitellä kapinalla. Silloin meidän täytyy tunnustaa, että vallankumouksellisen demokratian voimat on käytetty loppuun, ja asettaa välittömäksi tehtäväksemme liberaalisen demokratian yksien tai toisten kerrosten kannattaminen reaalisena oppositiovoimana perustuslaillisen järjestelmän vallitessa. Silloin meidän on pidettävä Valtakunnanduunmaa-parlamenttina, vaikkapa huononakin, ja osallistuttava myöskin itse Duumaan eikä ainoastaan vaaleihin. Silloin meidän on asetettava etutilalle puolueen legalisoiminen, puolueen

ohjelman muuttaminen vastaavasti, kaiken toiminnan sovittaminen „laillisiin” puitteisiin tahi ainakin illegaalisen toiminnan jättäminen mitä vähimmälle huomiolle ja alistettuun asemaan. Silloin me voimme tunnustaa ammattiliittojen perustamistehtävän samanlaiseksi ensivuoroisen tärkeäksi puoluettehtäväksi, kuin oli aseellinen kapina edellisellä historian aikajaksolla. Silloin meidän on niinkään poistettava päiväjärjestyksestä myös talonpoikaissiikkeen vallankumoukselliset tunnukset (sellaiset kuin tilanherrain maiden takavarikoiminen), koska sellaiset tunnukset ovat käytännöllisesti oikeastaan kapinatunnuksia, ja sehän olisi kelvotonta kapinalla leikkimistä, jos kutsutaisiin kapinaan valmistautumatta siihen vakavasti, sotilaalliseen tapaan, ja uskomatta siihen. Silloin meidän on heitettävä yli laidan kaikki puheet ei ainoastaan väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, vaan myöskin niin sanotusta „vallankumouksellisesta itsehallinnosta”, koska kokemus on osoittanut, että ne laitokset, joita tällä termillä oikein tahi väärin tavallisesti tarkoitetaan, tosiasiallisesti muuttuvat olosuhteiden pakosta kapinaelimiksi, vallankumoushallituksen iduiksi.

Tahi me tunnustamme, että nykyään voi olla ja pitääkin olla puhe todellisesta vallankumouksesta. Tunnustamme välittömän vallankumouksellisen taistelun uudet ja korkeimmat muodot kiertämättömiksi tai ainakin eniten todennäköisiksi. Silloin pitää proletariaatin poliittisena päätehtävänä, sen kaiken työn johtohermona, sen koko järjestöllisen *luokkatoiminnan* sieluna olla *demokraattisen vallankumouksen loppuunvieminen*. Kaikenlaiset verukkeet, joilla tästä tehtävästä koetettaisiin päästä, olisivat silloin vain luokkataistelu-käsitteen mataloittamista sen tulkitsemiseksi brentanolaiseen tapaan⁵⁰, ne olisivat proletariaatin muuttamista monarkistismielisen liberaaliporvariston hännäkantajaksi. Puolueen päivänpolttavimpana ja keskeisimpänä poliittisena tehtävänä on silloin voimien valmistaminen ja proletariaatin järjestäminen aseelliseen kapinaan, joka on korkein taistelumuoto, minkä liike on saavuttanut. Silloin on välttämättä perehdyttävä arvostelevasti mitä välittömimmässä käytännöllisessä tarkoituksessa koko joulukuun kapinan antamaan kokemukseen. Silloin on kymmenkertaisesti lisättävä ponnistuksia taisteluryhmien järjestämiseksi ja niiden aseistamiseksi. Silloin on valmis-

tauduttava kapinaan myöskin partisaanitaistelutoimien avulla, sillä olisi naurettavaa „valmistautua” yksistään vain kirjoihin merkitsemisen ja rekisteröintien avulla. Silloin on katsottava kansalaissota jo julistetuksi ja jatkuvaksi, ja puolueen *koko* toiminnan pitää olla alistettu periaatteelle: „sodassa sodan tavalla”. Silloin on ehdottoman välttämätöntä proletariaatin kaaderien kasvattaminen *hyökkäys*-sotatoimia varten. Vallankumouksellisten tunnusten heittäminen talonpoikaisjoukkoihin on silloin loogillista ja johdonmukaista. Etualalle asettuu taistelusopimusten aikaansaaminen vallankumouksellisen ja vain vallankumouksellisen demokratian kanssa: porvarillisen demokratian jakamisessa otetaan perustaksi juuri kapinakysymys. Jotka ovat kapinan kannalla, niiden kanssa proletariaatti „iskee yhdessä”, vaikka „kulkeekin erikseen”; jotka vastustavat kapinaa, niitä vastaan me taistelemme armottomasti tahi työnnämme heidät luotamme pitäen heitä inhottuina teeskentelijöinä ja jesuiittoina (kadetteja). Kaikessa agitatioissa me asetamme silloin etutilalle perustuslaillisten illuusoiden arvostelun ja paljastamisen avoimen kansalaissodan kannalta, nostamme esiin sellaisia seikkoja ja olosuhteita, jotka herkeämättä valmistelevat vaistovaraisia vallankumouksellisia purkauksia. Silloin emme tunnusta Duumaa parlamentiksi, vaan poliisitoimistoksi, ja hylkäämme kaikkinaisen osallistumisen vaali-ilveilyyn, johon osallistuminen turmelee ja hajoiittaa proletariaattia. Työväenluokan puolueen järjestöperustaksi me asetamme silloin (niinkuin Marx asetti vuonna 1849) „voimakkaan salaisen järjestön”, jolla täytyy olla erikoinen „julkisten esiintymisten” koneisto ja jonka on tunnettava erikoiset tuntosarvensa kaikkiin legaalisiin yhdistyksiin ja laitoksiin työväen ammattiliitoista alkaen aina lainalaiseen sanomalehdistöön saakka.

Lyhyesti sanoen: joko meidän on tunnustettava demokraattinen vallankumous päättyneeksi, pantava kapinakysymys pois päiväjärjestyksestä ja astuttava „perustuslailliselle” tielle. Tahi me tunnustamme demokraattisen vallankumouksen jatkuvan, asetamme etutilalle tehtäväksi sen loppuunviemisen, kehittelemme edelleen kapinatunnusta ja sovellutamme sitä käytäntöön, julistamme kansalaissodan ja armotta leimaamme häpeällä kaikki perustuslailliset illuusiot.

Tuskin meidän tarvitsee sanoa lukijoille, että me kannattamme päättäväisesti puolueemme edessä olevan kysymyksen ratkaisemista *jälkimmäisellä* tavalla. Oheen liitetyn taktillisen toimintaohjelman tarkoituksena on tehdä yhteen veto katsomuksistamme ja esittää järjestelmällisesti nämä katsomukset, joita tulemme ajamaan läpi edustajakokouksessa ja koko ajan työskennellessämme edustajakokouksen valmistamiseksi. Tätä toimintaohjelmaa ei pidä katsoa miksikään lopullisesti valmiiksi, vaan se on taktiikkakysymysten selvittelyn konsepti ja ensimmäinen niiden päätöksien ja päätöslauselmien hahmotelma, joita tulemme puolustamaan puolueen edustajakokouksessa. Tätä toimintaohjelmaa on käsitelty entisistä „bolshevikeista” lähtöisin olevien samoinajattelevien (siinä luvussa „Proletarin” toimittajat ja avustajat) yksityisluontoisissa kokouksissa ja se on kollektiivisen työn tulos.

„Partiinnye Izoestija” № 2,
maaliskuun 20 pnä 1906
Allekirjoitus: *B o l s h e v i k k i*

Julkaistaan
„Partiinnye Izoestija”
lehden tekstin mukaan

**TAKTIKKAOHJELMAEHDOTUS
VSDTP:n YHDISTÄVÄLLE
EDUSTAJAKOKOUKSELLE**

**PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSET
VSDTP:n YHDISTÄVÄLLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE ⁵¹**

*Julkaistu „Partiinnye Izvestija”
lehden 2. numerossa
maaliskuun 20 pnä 1906*

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan*

Lukijalle tässä esitettävät yksitoista päätöslauselmaa on laatinut ryhmä samoinajattelevia „Proletarin” entisiä toimittajia ja avustajia sekä muutamia käytännönmiehiä. Tämä ei ole valmis luonnos, vaan hahmotelma, jonka pitää antaa mahdollisimman eheä käsitys puolueen tietyn osan kaikista taktillisista katsomuksista kokonaisuudessaan ja helpottaa sitä järjestelmällistä väittelyä, mikä Yhdistetyn Keskuskomitean kehoituksesta puolueemme kaikissa kerhoissa ja järjestöissä nyt aloitetaan.

Taktilliset päätöslauselmat on sovitettu edustajakokouksen päiväjärjestyksen mukaiseksi, joka on ehdotettu Yhdistetyn Keskuskomitean tunnetussa lehtisessä⁵². Puolueen jäsenet eivät silti ole suinkaan velvollisia rajoittumaan tuohon päiväjärjestykseen. Kaikkien taktillisten katsomusten täydellisen esilletuomisen nimessä olemme katsoneet ehdottoman välttämättömäksi lisätä vielä kaksi kysymystä, jotka eivät sisältyneet Yhdistetyn Keskuskomitean esittämään päiväjärjestykseen, nimittäin „Demokraattisen vallankumouksen nykyinen ajankohta” ja „Proletariaatin luokkatehtävät demokraattisen vallankumouksen nykyisellä ajankohdalla”. Tekemättä selväksi näitä kysymyksiä ei voida pohtia taktiikan muita, yksityiskohtaisempia kysymyksiä. Sen vuoksi esitämme edustajakokoukselle, että se ottaisi päiväjärjestykseensä yleiskysymyksen: „Demokraattisen vallankumouksen nykyinen ajankohta ja proletariaatin luokkatehtävät”.

Mitä tulee agrariohjelmaan ja suhtautumiseen talonpoikaisliikkeeseen, niin siitä kysymyksestä tarvitaan

erikoinen kirjanen *. Sitä paitsi Yhdistetty Keskuskomitea on määrännyt erikoisen valiokunnan, joka valmistelee edustajakokoukselle selostusta tästä kysymyksestä⁵³.

Julkaistessamme päätöslauselmahahmotelmamme me kehoitamme kaikkia puolueen jäseniä osallistumaan niiden käsittelyyn, parantelemiseen ja täydentämiseen. Kirjalliset selostukset ja luonnokset voidaan lähettää puolueemme järjestöjen kautta VSDTP:n Pietarin-komitealle edelleen toimitettavaksi sille ryhmälle, joka on päätöslauselmaehdotukset valmistellut.

DEMOKRAATTISEN VALLANKUMOUKSEN NYKYINEN AJANKOHTA

Ottaen huomioon:

1) että se talous- ja finanssipula, jota Venäjä parhaillaan kokee ja joka on hävittänyt joukkomitassa tuotantovoimia sekä köyhdyttänyt tavattomasti kansaa, ei ainoastaan ole heikkenemättä, vaan päinvastoin laajenee ja kärjistyy, synnyttäen hirveätä työttömyyttä kaupungeissa ja nälänhätää kylissä;

2) että vaikka suurkapitalisti- ja tilanherraluokan keskuudessa, joka on pelästynyt kansan vallankumouksellista omatoimisuutta, mikä uhkaa sen etuoikeuksia ja rosvomaisia intressejä, tapahtuukin jyrkkä käänne oppositiosta sovinnonhierontaan itsevaltiuden kanssa vallankumouksen kukistamistarkoituksessa, niin sen sijaan pikkuporvariston ja talonpoikaiston uusissa kerroksissa laajenevat ja lujittuvat poliittisen vapauden todellista toteuttamista ja yhteiskunnallis-taloudellisia uudistuksia tarkoittavat vaatimukset;

3) että nykyinen taantumuksellinen hallitus, pyrkiessään itse asiassa säilyttämään vanhan itsevaltiuden, polkiessaan kaikkia sen itsensä julistamia vapauksia, antaessaan omistavien luokkien huippukerroksille vain neuvottelevan äänioikeuden, väärentäessään karkeasti kansan edustusta, saattaessaan kautta maan voimaan sotilaallisten rankaisujen, julmien pieksäjäisten ja joukkoteloitusten komennon,

* Ks. tätä osaa, ss. 157—187. *Toim.*

kiristäessään poliisikomentoa ja hallinnollista mielivaltaa ennenkuulumattomiin mittoihin, aiheuttaa siten kuohuntaa ja tyytymättömyyttä porvariston laajoissa kerroksissa, kiukkua ja suuttumusta proletariaatin ja talonpoikaiston joukoissa ja valmistelee maaperää uudelle, entistä laajemmalle ja kärkevämmälle poliittiselle kriisille;

4) että tapahtumien kulku vuoden 1905 lopulla — joukkolakit kaupungissa, suuttumus kylissä ja joulukuun aseellinen kapina, joka puhkesi pyrkimyksestä puolustaa kansan valloittamia vapauksia, jotka hallitus on ottanut takaisin, ja sitten vapausliikkeen armoton tukahduttaminen sotavaimalla — osoitti, miten turhia ovat perustuslailliset illuusiot, ja avasi suurten kansanjoukkojen silmät näkemään tuollaisten illusioiden vahingollisuuden kaudella, jolloin taistelu vapaudesta on kärjistynyt avoimeksi kansalais-sodaksi;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta hyväksymään:

1) että demokraattinen vallankumous Venäjällä ei suinkaan ole laskemassa, vaan päinvastoin käy kohti uutta nousua ja että nykyistä suhteellisen tyyntä kautta ei ole pidettävä vallankumouksen voimien tappiona, vaan vallankumouksellisen energian kasaamiskautena, jo käytyjen vaiheiden antaman poliittisen kokemuksen omaksumisen, uusien kansankerrosten liikkeeseen mukaan saamisen ja siis uuden ja entistä mahtavamman vallankumouksellisen rynnistyksen valmistelun kautena;

2) että vapausliikkeen perusmuotona nykyään ei ole laegalinen taistelu quasi-perustuslaillisella pohjalla, vaan laajojen kansanjoukkojen välittömästi vallankumouksellinen liike, kansanjoukkojen, jotka repivät rikki poliisi- ja maaorjuuskomennon lakeja, panevat toimeen vallankumouksellisen oikeuden ja hävittävät väkivaltaisesti kansan sortamisen elimet;

3) että proletariaatin, nykyisen yhteiskunnan etumaisen luokan edut vaativat taistelemaan armottomasti niitä perustuslaillisia illusioita vastaan, joita liberaalis-monarkistinen porvaristo (muun muassa konstitutsionalistidemokraattien puolue) levittää verhoten siten ahtaita luokka-intressejään ja jotka kansalais sodan kaudella vaikuttavat peräti turmelevasti kansan poliittiseen tietoisuuteen.

ASEELLINEN KAPINA

Ottaen huomioon:

1) että koko nykyisen demokraattisen vallankumouksen historia Venäjällä osoittaa meille yleensä ja kokonaisuudessaan liikkeen nousevan yhtä mittaa yhä joukkoluontoisempiin, kautta maan ulottuviin päättäväisiin ja hyökkäysluontoisin itsevaltiutta vastaan käytävän taistelun muotoihin;

2) että lokakuun poliittinen lakko, heittämällä nurin Bulyginin Duuman ja pakoittamalla itsevaltiudellisen hallituksen julistamaan poliittisen vapauden perusteet, osoitti proletariaatin jättiläismäisen voiman sekä mahdollisuuden sen yksimieliseen esiintymiseen koko Venäjän mitassa, jopa luokkajärjestöjen kaikista puutteista huolimatta;

3) että rauhallinen yleislakko osoittautui liikkeen edelleen kasvaessa riittämättömäksi ja että yksistään sen soveltaminen ei johda päämäärään, vaan saattaa sekaisin proletariaatin voimat;

4) että koko vallankumousliike vaistovaraisella voimalla johti sitten joulukuun aseelliseen kapinaan, jolloin ei ainoastaan proletariaatti, vaan myös kaupunkiköyhälistön ja talonpoikaiston uudet voimat tarttuivat aseisiin suojataksaan kansan hankkimat vapaudet taantumuksellisen hallituksen hyökkäilyiltä;

5) että joulukuun kapina nosti esiin uuden barrikaditiikan ja yleensä todisti mahdolliseksi kansan avoimen aseellisen taistelun vieläpä nykyaikaista sotaväkeäkin vastaan;

6) että sen tähden, kun perustuslaillisista lupauksista huolimatta on saatettu voimaan sotilas- ja poliisidiktatuuri, kansanjoukoissa kypsyy tietoisuus, että on välttämättä taisteltava reaalista vallasta, jonka vallankumouksellinen kansa voi valloittaa vain avoimella taistelulla itsevaltiuden voimia vastaan;

7) että itsevaltius heikentää ja demoralisoi sotavoimiaan, kun se käyttää niitä nujertamaan asevoimalla sitä väestöä, johon nämä asevoimat osana kuuluvat, ei pane sota-alalla toimeen niitä ajankohtaisiksi tulleet reformeja, joita armeijan kaikki rehelliset ainekset vaativat, ei ryhdy toimenpiteisiin reserviläisten epätoivoisen tilan helpottami-

seksi ja vastaa sotilaiden ja matruusien vaatimuksiin vain kiristämällä poliisi- ja kasarmikuria;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että aseellinen kapina ei ole nykyään ainoastaan välttämätön keino taistelussa vapauden puolesta, vaan se on tosiasiallisesti jo saavutettu liikkeen aste, joka uuden poliittisen kriisin paisumisen ja kärjistymisen vuoksi alkaa siirtyä aseellisen taistelun puolustusmuodoista hyökkäysmuotoihin;

2) että poliittista yleislakkoa ei ole pidettävä liikkeen nykyisellä ajankohdalla niinkään paljon itsenäisenä taistelukeinona kuin apukeinona kapinaan nähden; että siis ajankohdan valitseminen sellaista lakkoa varten, paikan ja niiden työalojen valinta, joille sen pitää ulottua, on toivottavasti alistettava palvelemaan taistelun päämuodon, aseellisen kapinan ajankohtaa ja ehtoja;

3) että puolueen propaganda- ja agitaatiotyössä on kiinnitettävä hyvin paljon huomiota joulukuun kapinan käytännöllisen kokemuksen tutkimiseen, sen arvosteluun sotilaalliselta kannalta ja välittömien opetusten saantiin tulevaisuutta varten;

4) että on kehitettävä vieläkin tarmokkaammaksi toiminta taisteluryhmien luvun lisäämiseksi, niiden organisaation parantamiseksi ja niiden varustamiseksi kaikenlaisilla aseilla, ja tällöin, kuten kokemus osoittaa, ei pidä järjestää ainoastaan puolueen taisteluryhmiä, vaan myös puoluetta lähellä olevia ja aivan puolueettomiakin ryhmiä;

5) että on voimistettava työtä sotaväen keskuudessa, pitäen siinä silmällä sitä, että liikkeen menestymiseksi ei riitä vain kuohunta sotaväessä, vaan tarvitaan suoranaisesti sovittua yhteistoimintaa sotaväen järjestyneiden vallankumouksellisten-demokraattisten aineiden kanssa, päämääränä mitä jyrkimät hyökkäystoimet hallitusta vastaan;

6) että pitäen silmällä paisuvaa talonpoikaisliikettä, joka voi aivan lähitulevaisuudessa puhjeta suorastaan kapinaksi, olisi toivottavaa suunnata ponnistukset työväen ja talonpoikien toimintojen yhdistämiseen tarkoituksella järjestää mikäli mahdollista yhteisiä ja samanaikaisia taistelueesiintymisiä.

PARTISAANITAISTELUESIINTYMISET

Ottaen huomioon:

1) että joulukuun kapinasta lähtien eivät juuri missään Venäjällä ole aivan tyyten lakanneet sotatoimet, jotka ilmevät nyt vallankumouksellisen kansan järjestäminä erillisinä partisaanihyökkäyksinä vihollisen kimppuun;

2) että tällainen partisaanitoiminta, joka on väistämättöä silloin, kun on olemassa kaksi toisilleen vihamielistä aseellista voimaa, ja tilapäisesti voitolle päässeen sotilaallisen vainovoiman riehuessa, samalla palvelee vihollisen desorganisoinnista sekä valmistelee vastaisuudessa puhkeavia avoimia ja joukkoluontoisia aseellisia esiintymisiä;

3) että tällaiset esiintymiset ovat välttämättömiä myöskin taisteluryhmiemme taistelukasvatusta ja sotilaskoulutusta varten, ryhmiemme, jotka osoittautuivat joulukuun kapinan aikana useilla paikkakunnilla käytännöllisesti valmistumattomiksi niille uuteen toimintaan;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että puolueen täytyy katsoa siihen kuuluvien tai sitä lähellä olevien taisteluryhmien partisaanitaisteluesiintymiset periaatteessa sallittaviksi ja tarkoituksenmukaisiksi nykykaudella;

2) että partisaanitaisteluesiintymiset on sovitettava luonteeltaan sellaisiksi, että ne palvelisivat tehtäväämme — työväenjoukkojen johtajakaaderien kasvattamista kapin aikana sekä hyökkäystoimien ja äkillisten sotatoimien kokemuksen hankkimista;

3) että tällaisten esiintymisten tärkeimmäksi välittömäksi tehtäväksi on katsottava hallitus-, poliisi- ja sotakoneistojen hävittäminen sekä arvoton taistelu aktiivisia mustasotnialaisia järjestöjä vastaan, jotka käyttävät väkivaltaa väestöä kohtaan ja pelottelevat sitä;

4) että sallittuja ovat taisteluesiintymiset myös niiden rahavarojen anastamiseksi, jotka kuuluvat viholliselle, s.o. itsevaltiudelliselle hallitukselle, ja näiden varojen käyttämiseksi kapinatarkoituksiin, jolloin on kiinnitettävä vakavaa huomiota siihen, että loukattaisiin mahdollisimman vähän väestön etuja;

5) että partisaanitaisteluesiintymiset on suoritettava puolueen valvonnan alaisina ja siten, ettei proletariaatin

voimia kulutettaisi turhaan ja että tällöin otettaisiin huomioon työväenliikkeen olosuhteet kyseisellä seudulla sekä laajojen joukkojen mieliala.

VÄLIAIKAINEN VALLANKUMOUSHALLITUS JA VALLANKUMOUKSELLISEN VALLAN PAIKALLISELIMET

Ottaen huomioon:

1) että vallankumousliike itsevaltiudellista hallitusta vastaan, muuttuessaan aseelliseksi taisteluksi, on tähän saakka saanut hajanaisten paikallisten kapinain muodon;

2) että tässä avoimessa taistelussa ne paikallisen väestön ainekset, jotka pystyvät esiintymään päättäväisesti vanhaa valtaa vastaan (melkein yksinomaan proletariaatti ja pikkuporvariston etumaiset kerrokset), ovat joutuneet välttämättä luomaan sellaisia järjestöjä, jotka olivat tosiasiallisesti uuden vallankumouksellisen vallan ituja — työväen edustajain Neuvostot Pietarissa, Moskovassa ja muissa kaupungeissa, sotilasedustajain Neuvostot Vladivostokissa, Krasnojarskissa y.m., rautatieläiskomiteat Siperiassa ja etelässä, talonpoikaiskomiteat Saratovin läänissä, kaupunkien vallankumoukselliset komiteat Novorossiiskissa ja muissa kaupungeissa sekä vihdoin valinnalliset maaseutu-elimet Kaukasiassa ja Itämeren maakunnissa;

3) että kapinan alkuvaiheista, ituasteista muotoa vastavasti nämä sen elimet olivat yhtä hajanaisia, satunnaisia, toiminnassaan epävarmoja eivätkä nojautuneet vallankumouksen järjestettyyn asevoimaan,— ja sen vuoksi ne olivat väistämättä tuomitut tuhoutumaan heti vastavallankumouksellisten armeijain ensimmäisten hyökkäystoimien aikana;

4) että vain väliaikainen vallankumoushallitus voittoisan kapinan elimenä kykenee murtamaan taantumuksen kaikinlaisen vastarinnan, turvaamaan täyden agitaatiovapauden vaalien edellä, kutsumaan koolle yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänestyksen perusteella valittavan perustavan kokouksen, joka kykenee todella toteuttamaan kansan itsevaltiuden ja viemään elämässä läpi minimimäärän proletariaatin yhteiskunnallisia-taloudellisia vaatimuksia;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että vallankumouksen loppuunviemisen etujen kannalta proletariaatin eteen nousee nyt tinkimättömäksi tehtäväksi se, että yhdessä vallankumouksellisen demokration kanssa on edistettävä kapinan yhdistämistä ja tämän kapinan yhdistävän elimen luomista väliaikaisen vallankumoushallituksen muodossa;

2) että vallankumoushallituksen tehtävän menestyksellisen täyttämisen eräänä ehtona on paikallisen vallankumouksellisen itsehallinnon elinten luominen yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänestyksen pohjalla kaikissa kaupungeissa ja yhteisöissä, jotka yhtyvät kapinaan;

3) että puolueemme valtuutettujen osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen yhdessä vallankumouksellisen porvarillisen demokration kanssa on sallittavaa voimasuhteista riippuen ja sen ehtona pitää olla muodollisesti puolueen valvontaoikeus valtuutettuihinsa nähden sekä asian olemuksen kannalta se, että ajetaan tiukasti työväenluokan itsenäisiä etuja ja varjellaan järkkymättä sosialidemokratian riippumattomuutta, sosialidemokratian, joka pyrkii täydelliseen sosialistiseen kumoukseen ja sikäli vihaa leppymättömästi kaikkia porvarillisia puolueita;

4) että siitä huolimatta, tuleeko sosialidemokratialle mahdollisuutta osallistua väliaikaiseen vallankumoushallitukseen, on mitä laajimpien proletariaattikerrosten keskuudessa propagoitava sitä ajatusta, että aseistetun ja sosialidemokratian johtaman proletariaatin on alituisesti painostettava väliaikaista hallitusta pitäen päämääränä vallankumouksen saavutusten varjelemista, lujittamista ja laajentamista.

TYÖVÄEN EDUSTAJAIN NEUVOSTOT

Ottaen huomioon:

1) että työväen edustajain Neuvostoja syntyy luonnonvoimaisesti poliittisten joukkolakkojen pohjalla laajojen työläisjoukkojen puolueettomina järjestöinä;

2) että taistelun kulussa nämä Neuvostot muuttuvat kiertämättä niin kokoonpanoltaan, ottaen itseensä pikku-porvariston vallankumouksellisimpia aineksia, kuin myöskin toimintansa sisällön kannalta, muuttuen puhtaasti lakkojärjestöistä yleisen vallankumoustaistelun elimiksi;

3) että koska nämä Neuvostot ovat vallankumouksellisen vallan ituja, niin niiden voima ja merkitys riippuvat kokonaan kapinan voimasta ja menestyksestä;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen pitää osallistua puolueettomiin työväen edustajain Neuvostoihin, välttämättä muodostaen puolueen jäsenistä mahdollisimman voimakkaat ryhmät jokaisen Neuvoston sisällä ja ohjaten näiden ryhmien toimintaa tiukasti puolueen yleisen toiminnan mukaisesti;

2) että tällaisten järjestöjen muodostaminen, tarkoituksena laajentaa ja syventää sosialidemokratian vaikutusta proletariaattiin ja proletariaatin vaikutusta demokraattisen vallankumouksen kulkuun ja lopputulokseen, voi visseissä oloissa olla puolueemme paikallisjärjestöjen tehtävänä;

3) että puolueettomiin työväen edustajain Neuvostoihin on saatava osallistumaan mahdollisimman laajat työläiskerrokset sekä myös vallankumouksellisen demokratian edustajia, varsinkin talonpoikien, sotilaiden ja matruusien keskuudesta;

4) että työväen edustajain Neuvostojen toimintaa ja vaikutuspiiriä laajennettaessa on osoitettava, että tällaiset laitokset ovat kiertämättä tuomitut kukistumaan, elleivät ne nojautu vallankumoukselliseen armeijaan ja kukista hallitusviranomaisia (t.s. elleivät ne muutu väliaikaisiksi vallankumouhallituksiksi); sen tähden kansan aseistamista ja proletariaatin sotilaallisen järjestön lujittamista on kaikkina vallankumouksellisina ajankohtina pidettävä näiden laitosten eräänä päätehtävänä.

PORVARILLISIIN PUOLUEISIIN SUHTAUTUMINEN

Ottaen huomioon:

1) että sosialidemokratia on aina katsonut välttämättömäksi tukea jokaista oppositio- ja vallankumousliikettä, joka on tähdätty Venäjällä vallitsevaa yhteiskunnallista ja poliittista järjestelmää vastaan;

2) että nykyään, jolloin vallankumous nostattaa eri luokkia avoimiin esiintymisiin ja tällä pohjalla alkaa muodostua poliittisia puolueita, on sosialidemokratian aivan välttämättömänä tehtävänä niiden luokkasisällön määrittely,

luokkien keskinäissuhteiden huomioon ottaminen nykyhetkellä ja sitä vastaavasti suhteensa määrittelemine eri puolueisiin;

3) että työväenluokan päätehtävänä nykyisellä ajankohdalla, jota demokraattinen vallankumous parhaillaan elää, on sen loppuunvieminen, ja siksi sosialidemokratian määrätessään suhteensa muihin puolueisiin, on otettava erikoisesti huomioon, missä määrin yksi tai toinen puolue kykenee aktiivisesti edistämään tämän päämäärän saavuttamista;

4) että tältä kannalta katsoen kaikki Venäjällä olevat ei-sosialidemokraattiset puolueet (taantumuksellisia lukuunottamatta) jakaantuvat kahteen perusryhmään: liberaalimonarkistisiin puolueisiin ja vallankumouksellisdemokraattisiin puolueisiin;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että liberaalimonarkististen puolueiden oikeistosiipeen kuuluvat puolueet (lokakuun 17 päivän liitto, oikeusjärjestyspuolue, kauppa- ja teollisuuspuolue j.n.e.) ovat tilanherrojen sekä suuren kauppa- ja teollisuusporvariston luokkajärjestöjä, selvästi vastavallankumouksellisia järjestöjä, mutta ne eivät ole tehneet vielä lopullisesti kaappoja vallan jakamisesta itsevaltiudellisen virkamiesbyrokratian kanssa; että käyttäessään hyväkseen tätä vielä kesken-eräistä konfliktia omiin tarkoituksiinsa proletariaatin puolueen on samalla käytävä mitä ankarinta taistelua sellaisia puolueita vastaan;

2) että vasemmistosiiven liberaalimonarkistiset puolueet (demokraattisten reformien puolue, konstitutsionalistidemokraatit j.m.s.), jotka eivät ole selvästi määrättyjä luokkajärjestöjä, horjuvat yhtä mittaa toisaalta demokraattisen pikkuporvariston ja toisaalta suurporvariston vastavallankumouksellisten ainesten välillä, kansaanojautumispyrkimyksen ja kansan vallankumouksellisen omatoimisuuden pelkäämisen välillä, eivätkä ne tavoitteissaan mene hyvään järjestykseen saatettua porvarillista yhteiskuntaa pitemmälle, jota monarkia ja kaksikamarinen järjestelmä varjelevat proletariaatin yrityksiltä puuttua siihen; sosialidemokratian on kansan poliittisen kasvatuksen etuja silmälläpitäen käytettävä hyväksi näiden puolueiden toimintaa, asettaen niiden ulkokultaisesti demokraattisen

fraasitulvan vastapainoksi proletariaatin johdonmukaisen demokratismin ja paljastaen armotta niiden levittämiä perustuslaillisia illuusioita;

3) että vallankumoukselliset puolueet ja järjestöt (sosialistivallankumouksellisten puolue, Talonpoikaissiitto, puolittain ammatillisten yhdistysten ja puolittain poliittisten liittojen eräät osat j.n.e.) läheisimmin ilmentävät talonpoikaiston ja pikkuporvariston laajojen joukkojen etuja ja katsantokantaa, esiintyen päättävästi tilanherrain maanomistusta ja maaorjuusvaltiota vastaan, pyrkien johdonmukaisesti toteuttamaan demokratismia ja ympäröiden omat, itse asiassa porvarillis-demokraattiset tehtävänsä enemmän tai vähemmän hämärällä sosialistisella ideologialla; sosialidemokratia tunnustaa mahdolliseksi ja välttämättömäksi taistelusuopimukset tällaisten puolueiden kanssa samalla paljastaen herkeämättä niiden epäsosialistista luonnetta ja vastustaen niiden pyrkimystä hämätä proletaarin ja pikkuisännän välistä luokkavastakohtaisuutta;

4) että näiden sosialidemokratian ja vallankumouksellisen demokratian välillä tehtävien väliaikaisten taistelusuopimusten lähimpänä poliittisena tarkoituksena on kutsua vallankumouksellista tietä koolle yleiskansallinen perustava kokous, jolla olisi täysi valta ja joka valittaisiin yleisen, välittömän ja yhtäläisen äänioikeuden pohjalla salaisella äänestyksellä;

5) että tällä hetkellä ovat mahdollisia ja tarkoituksenmukaisia väliaikaiset taistelusuopimukset vain niiden ainesten kanssa, jotka tunnustavat taistelukeinoksi aseellisen kapinan ja edistävät sitä aktiivisesti.

KANSALLISIIN SOSIALIDEMOKRAATTISIIN PUOLUEISIIN SUHTAUTUMINEN

Ottaen huomioon:

1) että vallankumouksen kulussa yhteinen taistelu liittää Venäjän kaikkien kansallisuuksien proletariaattia yhä lujemmin yhteen;

2) että tämä yhteinen taistelu johtaa Venäjän eri kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden yhä suurempaan lähentymiseen;

3) että monissa kaupungeissa jo muodostuu entisten federatiivisten komiteain tilalle kyseessäolevan

paikkakunnan kaikkien kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen yhteisiä komiteoita;

4) että enemmistö kansallisista sosialidemokraattisista puolueista ei nykyään enää vaadi federaatioperiaatteen tunnustamista, jonka Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen II edustajakokous aivan oikein hylkäsi;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että on ryhdyttävä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin Venäjän kaikkien kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden yhdistämiseksi mitä pikimmin yhtenäiseksi Venäjän sosialidemokraattiseksi työväenpuolueeksi;

2) että yhdistymisen pohjana pitää olla kunkin paikkakunnan kaikkien sosialidemokraattisten järjestöjen täydellinen yhteensulautuminen;

3) että puolueen on turvattava tosiasiaassa kunkin kyseessäolevan kansallisuuden sosialidemokraattisen proletariaatin kaikkien puolue-etujen ja tarpeiden tyydyttäminen ottaen huomioon myöskin sen kulttuuri- ja elämäntapaerikoisuudet; tämän turvaamisen keinoina voivat olla: kyseessäolevan kansallisuuden sosialidemokraattien erikoisten konferenssien järjestäminen, vähemmistökansallisuuden edustus puolueen paikallis-, alue- ja keskuselimissä, erikoisten kirjallisuus-, kustannus-, agitaatio- y.m. ryhmien muodostaminen.

Huomautus. Vähemmistökansallisuuden edustus puolueen Keskuskomiteassa voitaisiin järjestää esimerkiksi sillä tavalla, että puolueen yleinen edustajakokous ottaa Keskuskomitean kokoonpanoon vissin määrän jäseniä niiden ehdokkaiden joukosta, joita alueiden edustajakokoukset ovat esittäneet Venäjän niiltä seuduilta, missä on tällä kertaa olemassa erillisiä sosialidemokraattisia järjestöjä.

AMMATTILIITOT

Ottaen huomioon:

1) että sosialidemokratia on aina tunnustanut taloudellisen taistelun erääksi proletariaatin luokkataisteluun kuuluvaksi osaksi;

2) että tarkoituksenmukaisimpana työväenluokan järjestönä taloudellisen taistelun käymiseksi ovat laajat

ammattilliset liitot, kuten kaikkien kapitalististen maiden kokemus osoittaa;

3) että Venäjällä on nykyään havaittavissa työväenjoukkojen laaja pyrkimys yhtyä ammattillisiksi liitoiksi;

4) että taloudellinen taistelu voi johtaa työväenjoukkojen aseman kestävään parantumiseen ja niiden todella luokkakantaisen järjestön lujittumiseen vain sillä ehdolla, jos se oikealla tavalla sidotaan yhteen proletariaatin poliittisen taistelun kanssa;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että puolueen kaikkien järjestöjen on edistettävä puolueettomien ammattiliittojen muodostamista ja kehoitettava kaikkia puolueeseen kuuluvia kyseisen ammattialan edustajia liittymään näihin ammattiliittoihin;

2) että puolueen pitää pyrkiä kaikkiin keinoin siihen, että se voisi kasvattaa ammattiliittoihin kuuluvia työläisiä siinä hengessä, että luokkataistelu ja proletariaatin sosialistiset tehtävät ymmärretään laajassa mielessä, että se voisi toiminnallaan valloittaa tosiasiallisesti johtavan osuuden tällaisissa liitoissa ja vihdoinkin että nämä liitot voisivat tietyissä oloissa suorastaan yhtyä läheisesti puolueeseen silti kuitenkin erottamatta jäsenyydestään puolueettomia jäseniä.

VALTAKUNNANDUUMAAN SUHTAUTUMINEN

Ottaen huomioon:

1) että Valtakunnanduuma on karkeaa kansan edustuksen väärentämistä, koska:

a) äänioikeus ei ole yleinen eikä yhtäläinen, vaan moniasteinen, suuri joukko työläisiä ja talonpoikia on tosiasiallisesti syrjäytetty Valtakunnanduuman vaaleihin osallistumisesta ja valitsijamiesten suhdeluku ei väestöryhmissä on soviteltu poliisinäkökohtien mukaiseksi;

b) oikeuksiensa laajuuden mukaan ja siltä kannalta, mikä suhde Duumalla on Valtakunnanpuoleen, Duma on itsevaltiudellisen virkavallan voimaton lisäke;

c) tilanne, jossa vaalit tapahtuvat, riistää kansalta kaiken mahdollisuuden tuoda todella julki tahtonsa, koska puuttuu agitaatiovapautta, koska vallitsee sotilaallinen terrori, joukkoteloitukset, vangitsemiset, poliisi- ja hallintomielivalta;

d) hallituksen ainoana tarkoituksena sellaisen Valtakunnanduuman koollekutsumisessa on kansan pettäminen, itsevaltiuden lujittaminen, tehdä sille helpommaksi uudet finanssihujaukset sekä kaupanhieronta riistäjäluokkien taantumuksellisten aineiden kanssa, joille turvataan ylivoima Valtakunnanduunassa;

2) että Valtakunnanduuman vaaleihin osallistuminen ei anna mitään proletariaatin luokkatietoisuuden kehittämiseksi, sen luokkajärjestyneisyyden ja taisteluvälmeuden lujittamiseksi ja laajenemiseksi, vaan saattaa pikemminkin hajoittaa ja turmella proletariaattia, sillä:

a) sosialidemokratian osanotto vaaleihin pitäisi kiertämättä yllä kansassa perustuslaillisia illuusioita, uskoa siihen, että vaalit voivat tuoda julki jossain määrin oikein kansan tahdon, ja sellaista käsitystä, että puolue muka astuu valeperustuslaillisuuden raiteille;

b) työläisistä valittujen valtuutettujen ja valitsijamiesten kollegiot eivät vähälukuisuutensa takia ja tehtäviensä lyhytaikaisuuden ja erikoisluontoisuuden vuoksi voisi mitenkään edistää proletariaatin tosi-vallankumouksellista järjestäytymistä;

c) vaaleihin osallistuminen siirtäisi proletariaatin huomion painopisteen Duuman sivuitse menevästä vallankumousliikkeestä hallitusilveilyyn, se siirtäisi joukkojen keskuudessa tehtävän laajan agitaation painopisteen valitsijamiesten pikkukerhoihin;

d) meidän osallistumisemme vaaleihin ei voisi auttaa kasvattamaan sosialidemokraattisesti niitä suurten joukkojen pimeimpiä kerroksia, jotka menevät Duumaan ja vieläpä kerrassaan laillista tietä, jolle VSDTP ei voi nyt astua;

e) se, että osa valitsijamiehiä poistuisi läänien vaalokokouksista, ei pystyisi ajamaan Duumaa karille eikä nostattamaan laajaa kansanliikettä;

3) että vaaleihin osallistuminen nykyisessä poliittisessa tilanteessa pakoittaa sosialidemokraatit joko jäämään syrjään tuottamatta mitään hyötyä liikkeelle tahi alentumaan tosiasiallisesti kadettien vaiteliaksi apureiksi;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että VSDTP:n on kieltäydyttävä jyrkästi osallistumasta Valtakunnanduumaan;

2) että VSDTP:n on kieltäydyttävä jyrkästi osallistumasta Valtakunnanduuman vaaleihin missään vaiheessa;

3) että VSDTP:n on käytettävä mitä tarmokkaimmin hyväksi kaikkia ja kaikenlaisia vaalien yhteydessä pidettäviä kokouksia esittääkseen sosialidemokraattien katsomuksia yleensä ja varsinkin arvostellakseen armottomasti Valtakunnanduumaa, erikoisesti kehoittaakseen taistelemaan koko kansaa edustavan perustavan kokouksen koolle-
kutsumiseksi vallankumouksellista tietä;

4) että VSDTP:n on käytettävä hyväkseen myöskin Duuman johdosta suoritettavaa agitaatiota tehdäkseen mahdollisimman laajoille kansanjoukoille tunnetuksi puolueen kaikki ne taktilliset katsantokannat, jotka koskevat koko parhaillaan elettyä vallankumouksellista ajankohtaa ja kaikkia siitä johtuvia tehtäviä.

PUOLUEEN JÄRJESTÖPERUSTEET

Ottaen huomioon:

1) että demokraattisen sentralismin periaate puolueessa on nykyään yleisesti tunnustettu;

2) että vaikka sen toteuttaminen elämässä onkin nykyään vallitsevissa poliittisissa oloissa vaikeata, niin on se silti visseissä rajoissa mahdollista;

3) että puoluejärjestön konspiratiivisen ja julkisen toimintakoneiston sekoittaminen toisiinsa osoittautui puolueelle sangen turmiolliseksi ja oli peräti edullista hallituksen provokaatiolle;

Me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että valinnallisuusperiaatetta on toteutettava puolueen järjestöissä alhaalta ylös asti;

2) että tästä periaatteesta poikkeamiset, esimerkiksi kaksiaseteiset vaalit taikka jäsenten kooptaatio valinnallisiin elimiin j.n.e., ovat sallittuja vain voittamattomien poliisiesteiden sattua ja erikoisesti huomioon otetuissa poikkeustapauksissa;

3) että on tuiki välttämätöntä puoluejärjestön konspiratiivisen ydinryhmän säilyttäminen ja lujittaminen;

4) että kaikenlaisia julkisia esiintymisiä varten (lehdissä, kokouksissa, liitoissa, etenkin ammattiliitoissa j.n.e.)

on järjestöjen yhteyteen muodostettava erikoiset osastot, jotka eivät voisi missään tapauksessa vahingoittaa konspiratiivisten solujen eheyttä;

5) että puolueella täytyy olla yksi keskuselin, s.o. puolueen yleisen edustajakokouksen on valittava yhteinen Keskuskomitea, joka nimittää puolueen Pää-äänenkannattajan toimituksen j.n.e.

**TYÖVÄENPUOLUEEN
AGRAARIOHJELMAN
TARKISTUS⁵⁴**

*Kirjoitettu maaliskuun
jälkipuoliskolla 1906*

*Julkaistu huhtikuun alussa 1906
erillisenä kirjasena
kustannusliikkeessä „Nasha Mysl”*

*Julkaistaan
kirjasen tekstin mukana*

КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „НАША МЫСЛЬ“

Петербургъ, Литейный, 60, кв. 9.

Н. ЛЕНИНЪ.

Пересмотръ аграрной программы РАБОЧЕЙ ПАРТІИ.

№ 1.

Цѣна 10 коп.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.

1906.

Kansilehti V. I. Leninin kirjasesta
„Työväenpuolueen agraariohjelman tarkistus“.— 1906

Pienennetty

Työväenpuolueen agraariohjelman tarkistamisen ovat nyt kaikki tunnustaneet välttämättömäksi. „Enemmistön” viimeksi pidetty konferenssi (joulukuussa 1905) nosti muodollisesti esiin tämän polttavaksi käyneen kysymyksen, joka onkin jo asetettu yhdistävän edustajakokouksen päiväjärjestykseen.

Aikomuksemme on antaa ensin aivan lyhyt kuvaus agraarikysymyksen asettelusta Venäjän sosialidemokratian historiassa, sitten luoda katsaus niihin erilaisiin ohjelmaluonnoksiin, joita sosialidemokraatit nykyään esittävät, ja vihdoin hahmotella se luonnos, jota me puolustamme.

I. LYHYKÄINEN KUVAUS VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIAN KATSOMUSTEN HISTORIALLISESTA KEHITYKSESTÄ AGRAARIKYSYMYKSESSÄ

Venäjän sosialidemokratia on aivan muodostumisestaan saakka tunnustanut sen, miten äärettömän tärkeä merkitys agraarikysymyksellä ja erikoisella talonpoikaiskysymyksellä on Venäjällä, ja sisällyttänyt tämän kysymyksen itsenäisen analyysin kaikkiin ohjelmarakennelmiinsa.

Päinvastainen mielipide, jota narodnikit ja sosialistivallankumoukselliset usein levittävät, pohjautuu täydelliseen tietämättömyyteen taikka tahalliseen asian vääristelyyn.

Jo ensimmäisessä venäläisten sosialidemokraattien ohjelmaluonnoksessa, jonka „Työn vapautus” ryhmä julkaisi vuonna 1884, on vaatimuksena „agraarisuhteiden perinpohjainen tarkistus” ja kaikkien maaorjuussuhteiden hävittäminen maaseudulla (kun ei satu olemaan käsillä

vanhaa ulkomailla ilmestynyttä sosialidemokraattista kirjallisuutta, niin meidän on pakko siteerata ulkomuistista, mennen takuuseen sitaattien yleisajatuksesta, muttei itse lainausten tekstistä).

Sen jälkeen Plehanov sekä aikakauslehdessä „Sotsial-Demokrat”⁵⁵ (80-luvun lopulla) että kirjasissa „Koko Venäjän köyhtyminen” ja „Sosialistien tehtävät taistelussa nälänhätää vastaan Venäjällä” (vv. 1891—1892) moneen otteeseen ja *mitä jyrkimmin* sanoin korosti, miten äärettömän tärkeä merkitys on talonpoikaiskysymyksellä Venäjällä, viittasi jopa siihenkin, että edessä olevan demokraattisen kumouksen yhteydessä on mahdollista „musta jakokin” ja että sosialidemokratia ei lainkaan pelkää eikä kaihda sellaista perspektiiviä. „Musta jako” ei ole lainkaan sosialistinen toimenpide, mutta se antaisi äärettömän suuren sysäyksen kapitalismin kehitykselle, kotimaisten markkinain kasvuille, talonpoikaiston hyvinvoinnin paranemiselle, yhteisön hajoamiselle, luokkaristiriitojen kehittymiselle maaseudulla, vanhan maa- ja velkaorjuus-Venäjän kaikkien perujen hävittämiselle.

Tällä Plehanovin viittauksella „mustaan jakoon” on erikoinen historiallinen merkitys meille. Se osoittaa havainnollisesti, että sosialidemokraatit heti alussa asettivat agraarikysymyksen Venäjällä teoreettisesti juuri sillä tavalla, josta he pitävät järkkymättä kiinni vielä nytkin.

Venäjän sosialidemokraatit ovat aina, aivan puolueensa syntymisestä nykyhetken saakka, puolustaneet seuraavia kolmea väittämää. *Ensimmäinen.* Agraarikumous tulee kiertämättä olemaan osana demokraattisesta kumouksesta Venäjällä. Tämän kumouksen sisältönä on oleva maaseudun vapauttaminen maa- ja velkaorjuussuhteista. *Toinen.* Lähenevä agraarikumous tulee yhteiskunnallis-taloudelliselta merkitykseltään olemaan porvarillis-demokraattinen kumous; se ei heikennä, vaan voimistaa kapitalismin ja kapitalististen luokkaristiriitojen kehitystä. *Kolmas.* Sosialidemokratialla on täysi syy tukea tätä kumousta mitä päättävimmällä tavalla, viitoittaen tällöin yksiä tai toisia lähimpiä tehtäviä, sitomatta kuitenkaan käsiään ja kieltäytymättä suinkaan kannattamasta jopa „mustaa jakoakin”.

Ken ei tunne näitä kolmea väittämää, ken ei ole lukenut niitä *kaikesta* sosialidemokraattisesta kirjallisuudesta, joka koskee agraarikysymystä Venäjällä, hän joko ei tunne asiaa

tahi kiertää asian olemuksen (niinkuin sosialistivallankumoukselliset aina tekevät).

Palaten sosialidemokraattien katsomusten kehityshistoriaan talonpoikaiskysymyksessä, mainitsemme vielä 90-luvun loppupuolen kirjallisuudesta „Venäjän sosialidemokraattien tehtävät” (1897)*, jossa torjutaan jyrkästi sellainen mielipide, että sosialidemokraatit suhtautuvat „välinpitämättömästi” talonpoikaistoon, ja jossa toistetaan sosialidemokratian yleiset katsomukset, sekä sanomalehti „*Iskran*”. Sen 3. numerossa, joka ilmestyi *keväällä* (maalis—huhtikuussa) vuonna 1901, t.s. *vuotta* ennen Venäjän ensimmäistä suurta talonpoikaiskapinaa, julkaistiin toimitusartikkeli „Työväenpuolue ja talonpoikaisto”**, jossa vielä kerran korostettiin talonpoikaiskysymyksen tärkeyttä ja toisten vaatimusten joukossa asetettiin muun muassa vaatimus otrezkamaiden palauttamisesta.

Tuota kirjoitusta voidaan pitää ensimmäisenä hahmotelmana sitä VSDTP:n agraariohjelmaa varten, joka „*Iskran*” ja „*Zarjan*” toimituksen nimessä julkaistiin kesällä vuonna 1902 ja joka puolueemme II edustajakokouksessa (elokuussa 1903) tuli puolueen viralliseksi ohjelmaksi.

Tässä ohjelmassa *koko* taistelua itsevaltiutta vastaan tarkastellaan porvarillisen järjestelmän taisteluna maaorjuutta vastaan, ja marxilaisuuden periaatteellinen näkökanta on selitetty mitä selvimmällä tavalla agraariosan perusväittämässä: „tarkoituksella raivata pois maaorjuusjärjestelmän jätteet, jotka raskaana ikeenä painavat välittömästi talonpoikia, ja maaseudun luokkataistelun vapaan kehityksen etuja silmälläpitäen puolue vaatii”...

Melkein kaikki sosialidemokraattisen ohjelman arvostelijat *sivuuttavat* vaikenemalla tämän perusväittämän: he eivät huomaa norsua.

Toisessa edustajakokouksessa hyväksytyyn agraariohjelman erinäiset pykälät sisälsivät kiistattomien vaatimusten ohella (säätyperusteisten verojen lakkauttaminen, vuokramaksujen alentaminen, vapaa määräämisoikeus maahan nähden) vielä vaatimuksen lunastusmaksujen palauttamisesta sekä talonpoikaiskomiteain perustamisesta

* Ks. Teokset, 2. osa, ss. 299—327. *Toim.*

** Ks. Teokset, 4. osa, ss. 403—411. *Toim.*

otrezkamaiden palauttamiseksi ja maaorjuussuhteiden jät-
teiden poistamiseksi.

Viimeinen, otrezkamaita koskeva pykälä on herättänyt sosialidemokraattien riveissä eniten arvostelua. Tätä pykälää arvosteli sekä sosialidemokraattinen „Borba” ryhmä, joka ehdotti (ellei muistini petä) kaikkien tilanherramaiden pakkoluovutusta⁵⁶, sitä arvosteli myöskin tov. Iks⁵⁷ (hänen arvostelunsa yhdessä minun vastaukseni kanssa * ilmestyi erillisenä kirjasena Genevessä kesällä 1903, juuri vähää ennen II edustajakokousta, jonka osanottajilla se oli edessään). Tov. Iks esitti otrezkamaiden ja lunastusmaksujen palauttamisen asemesta: 1) kirkkojen, luostarien ja hallitsijasuvun maiden konfiskoimista ja niiden antamista „demokraattisen valtion hallintaan”, 2) „suurmaanomistajien maakoron verottamista asteittain kohoavalla verolla, jotta tämä tulomuoto siirtyisi demokraattisen valtion käsiin kansan tarpeita varten”, ja 3) „että osa yksityisomistuksellisista (suurmaanomistajien) maista ja jos mahdollista, niin jopa kaikki maat siirrettäisiin suurten itsehallinnollisten yhteiskunnallisten järjestöjen (zemstvojen) hallintaan”.

Arvostelin tätä ohjelmaa, nimittäen sitä „maan kansallistamisen vaatimuksen huononnetuksi ja ristiriitaiseksi sanamuodoksi”, ja korostin, että talonpoikaiskomiteoilla on merkitystä sorrettua säätyä nostattavana taistelutunnukse-
sena; — että sosialidemokratian ei pidä sitoa käsiään vannomalla, ettei se tule hyväksymään vaikkapa konfiskoitujen maiden „myyntiä”; — että otrezkamaiden palauttaminen *ei* suinkaan rajoita sosialidemokratian *pyrkimyksiä*, vaan rajoittaa ainoastaan sitä mahdollisuutta, että sekä maaseutuproletariaatti että talonpoikaisporvaristo voivat asettaa yhteisiä tehtäviä. Korostin, että „jos kaiken maan vaatiminen on oleva maan kansallistamisen vaatimista taikka sen vaatimista, että maa siirrettäisiin nykyiselle yrittäjätalonpoikaistolle, niin tuollaisen vaatimuksen me arvostamme proletariaatin etujen kannalta, *ottaen huomioon kaikki asianhaarat* (kursivointi meidän); emme voi edeltäkäsän sanoa esimerkiksi sitä, tuleeko meidän yrittäjätalonpoikaisto, kun vallankumous herättää sen poliittiseen elämään, esiintymään demokraattisen vallankumouspuolueen

* Ks. Teokset, 6. osa, ss. 423—437. *Toim.*

ominaisuudessa vaiko järjestyspuolueen ominaisuudessa” (mainitun kirjasen ss. 35—36 *).

Samaa ajatusta, etteivät otrezkamaat rajoita talonpoikaisliikkeen voimaa ja vauhtia eikä meidän sille antamaa kannatusta, jos se menee pitemmälle, kehittelin myöskin kirjasessa „Maalaisköyhälistölle” (ilmestyi v. 1903, II edustajakokouksen edellä), jossa „otrezkamaita” ei nimitetä „väliseinäksi”, vaan „oveksi” ** ja jossa ei lainkaan hyljätä ajatusta *kaiken maan* siirtämisestä talonpoikaistolle, vaan jopa tervehditäänkin sitä vississä poliittisessa tilanteessa.

Mustasta jaosta kirjoitin elokuussa vuonna 1902 („Zarja” № 4, s. 176) puolustaen agraariohjelman luonnosta näin:

„Mustan jaon vaatimuksessa on taantumuksellista se utopia, joka yleistää ja ikuistaa pientalonpoikaisen tuotannon. mutta siinä on (sen utopian ohella, että „talonpoikaisto” voisi muka olla *socialistisen* kumouksen eteenpäinviejänä) vallankumouksellinenkin puoli, nimittäin: halu talonpoikaiskapinan avulla lakaista pois kaikki maaorjuusjärjestelmän jätteet” ***.

Siis vetoamiset vuosien 1902—1903 kirjallisuuteen todistavat kumoamattomasti, että tämän pykälän laatijat eivät ole koskaan käsittäneet otrezkamaita koskevaa vaatimusta siinä mielessä, että sillä rajoitettaisiin talonpoikaisliikkeen voimaa ja vauhtia ja meidän sille antamaa kannatusta. Ja kuitenkin tapahtumien kulku on osoittanut, että ohjelman tämä pykälä on epätydyttävä, sillä talonpoikaiston liike kasvaa laajuus- ja syvyysuuntaan tavattoman nopeasti, ja että ohjelmamme synnyttää laajoissa joukoissa hämminkiä, mutta työväenluokan puolueen on otettava huomioon laajat joukot, eikä se voi vedota yksistään kommentaareihin, joissa yleisesti velvoittavaa ohjelmaa selitetään sellaisilla perusteluilla, jotka eivät ole puolueelle velvoittavia.

Agraariohjelman tarkistus alkoi käydä välttämättömäksi. Vuoden 1905 alussa „bolshevistisen” sosialidemokraattisen „Vperjod” lehden (joka ilmestyi Genevessä kerran viikossa tammikuusta toukokuuhun vuonna 1905) eräässä numerossa esitettiin luonnos agraariohjelman muuttamiseksi poistamalla siitä otrezkamaita koskeva kohta ja asettamalla

* Ks. Teokset, 6. osa, s. 431. *Toim.*

** Ks. Teokset, 6. osa, ss. 404—405. *Toim.*

*** Ks. Teokset, 6. osa, s. 122. *Toim.*

sen tilalle „talonpoikain vaatimusten tukeminen aina tilanherrojen kaikkien maiden konfiskoimiseen saakka” *.

Mutta VSDTP:n III edustajakokouksessa (toukokuu 1905) ja samaan aikaan pidetyssä „vähemmistön” „konferenssissa” ei asetettu kysymystä itse ohjelman tarkistuksesta. Asia rajoittui *taktillisen päätöslauselman* laatimiseen. Puolueen molemmat puoliskot olivat tällöin samaa mieltä talonpoikaisliikkeen tukemisesta *aina tilanherrojen kaikkien maiden konfiskoimiseen saakka*.

Oikeastaan nämä päätöslauselmat ratkaisivat etukäteen kysymyksen VSDTP:n agrariohjelman tarkistuksesta. „Enemmistön” viime konferenssissa (joulukuu 1905) hyväksyttiin ehdotukseni sellaisen toivomuksen esittämisestä, että poistettaisiin otrezkamaita ja lunastusmaksujen palauttamista koskevat pykälät sekä korvattaisiin ne osoittamalla tehtäväksi talonpoikaisliikkeen tukeminen aina tilanherrojen kaikkien maiden konfiskoimiseen saakka **.

Tähän päätämmekin lyhykäisen katsauksemme VSDTP:n katsomusten historialliseen kehitykseen agrariikysymyksessä.

II. NELJÄ VIRTUSTA AGRAARIOHJELMAA KOSKEVASSA KYSYMYKSESSÄ SOSIALIDEMOKRATIAN SISÄLLÄ

Nykyään meillä on tästä kysymyksestä, jo mainitun „bolshevistisen” konferenssin päätöslauselman lisäksi, kaksi valmista agrariohjelman luonnosta — toverien Maslovin ja Rozhkovin luonnokset — sekä toverien Finnin, Plehanovin ja Kautskyn keskeneräiset huomautukset ja esitykset, t.s. sellaiset huomautukset ja esitykset, jotka eivät tarjoa valmista ohjelmaluonnosta.

Esitämme lyhyesti näiden kirjoittajien katsomukset.

Tov. Maslov ehdottaa tov. Iksin luonnosta hieman muutetussa muodossa. Nimittäin hän poistaa Iksin luonnoksesta maakoron verottamisen asteittain kohoavalla verolla ja tekee korjauksen siihen vaatimukseen, joka koskee yksityisomistuksellisten maiden antamista zemstvolle. Maslovin korjaus on ensinnäkin siinä, että hän pyyhkii pois Iksin sanat: „jos mahdollista, niin jopa kaikki maat” (t.s. sen,

* Ks. Teokset, 8. osa, s. 224. *Toim.*

** Päätöslauselma julkaistiin sanomalehdissä „Rusj”, „Nasha Zhizn” ja „Pravda”³⁶. (Ks. tätä osaa, ss. 77–78. *Toim.*)

että kaikki maat siirrettäisiin zemstvojen hallintaan); toiseksi Maslov poistaa kokonaan Iksillä olevan maininnan „zemstvoista”, sanoen „suurten yhteiskunnallisten järjestöjen — zemstvojen” asemesta „suuret aluejärjestöt”. Koko vastaava pykälä kuuluu Maslovilla näin:

„Yksityisomistuksellisten maiden (suurmaanomistus) antaminen suurten itsehallinnollisten aluejärjestöjen hallintaan. Luovutettavaksi kuuluvien maapalstojen minimaalisen suuruuden määrää alueen kansanedustuslaitos”. Siis Maslov kieltäytyy jyrkästi Iksin ehdollisesti edellyttämästä täydellisestä kansallistamisesta ja vaatii „kunnallistamista” eli täsmällisemmin sanoen „maakunnallistamista”. Kansallistamista vastaan Maslov esittää kolme perustelua: 1) kansallistaminen olisi hyökkäämistä kansallisuuksien itsemääräämisoikeutta vastaan; 2) talonpojat, varsinkaan lohkotilalliset talonpojat, eivät suostu maittensa kansallistamiseen; 3) kansallistaminen voimistaa virkavaltaa, joka on luokkavaltiossa, porvarillis-demokraattisessa valtiossa kiertämätön.

Maslov arvostelee tilanherrojen maiden jakamista („keskenään jakoa”) vain sosialistivallankumouksellisten valesosialistisena utopiana, antamatta arviota tästä toimenpiteestä „kansallistamiseen” verraten.

Mitä Rozhkoviin tulee, niin hän ei halua jakoa eikä kansallistamista, vaatii vain otrezkamaita koskevan pykälän vaihtamista tällaiseen pykälään: „Annettava talonpojille lunastusmaksutta kaikki ne maat, jotka ovat heidän taloudellisen orjuuttamisensa välineenä” (ks. kokoelmaa „Nykyinen ajankohta”⁵⁹, tov. N. Rozhkovin kirjoitusta, s. 6). Tov. Rozhkov vaatii kirkolle kuuluvien ja muiden maiden konfiskoimista mainitsematta mitään „niiden antamisesta demokraattisen valtion hallintaan” (kuten tov. Maslov haluaa).

Edelleen tov. Finn keskeneräisessä kirjoituksessaan („Mir Bozhi” julkaisussa⁶⁰, 1906) torjuu kansallistamisen ja kallistuu nähtävästi tilanherrojen maiden jakamiseen talonpojille yksityisomaisuudeksi.

Tov. Plehanov „Dnevnikin” 5. numerossa ei myöskään kosketele sanallakaan kysymystä visseistä muutoksista agrariohjelmamme. Arvostellen Maslovia hän puolustaa vain „joustavaa faktiikkaa” yleensä, torjuu „kansallistamisen” (vedoten „Zarjan” vanhoihin perusteluihin) ja näyttää

kallistuvan tilanherrain maiden jakamiseen talonpoikain kesken.

Ja vihdoin K. Kautsky erinomaisessa teoksessaan „Agraarikysymys Venäjällä” selittää sosialidemokraattisten katsomusten yleisiä perusteita tässä kysymyksessä, antaen täyden myötätuntonsa tilanherrojen maiden jakamiselle, pitäen kai määrätyillä ehdoilla sallittavana myös kansallistamista, mutta yleensä koskettelematta lainkaan, sanallaan VSDTP:n vanhaa agraariohjelmaa enempää kuin sen muuttamiseksi tehtyjä luonnoksiakaan.

Yhdistelemällä kaikki puolueessamme hahmottuneet mielipiteet VSDTP:n agraariohjelmaa koskevassa kysymyksessä me saamme näiden mielipiteiden seuraavat neljä perustyyppiä:

1) VSDTP:n agraariohjelman ei pidä vaatia tilanherrojen maiden kansallistamista eikä konfiskoimista (tähän kuuluvat nykyisen ohjelman puolustajat ja ne, jotka ovat sellaisten vähäisten muutosten kannalla, kuin esimerkiksi tov. N. Rozhkov ehdottaa);

2) VSDTP:n agraariohjelman on vaadittava tilanherrojen maiden konfiskoimista, vaatimatta maan kansallistamista missään muodossa (tähän kuuluvat kai tov. Finn ja ehkä tov. Plehanov, vaikka hänen mielipiteensä ei olekaan selvä);

3) tilanherrojen maiden luovutus omalaatuisen ja rajoitetun kansallistamisen ohella (Iksin, Maslovin, Gromanin ynnä muiden ehdottama „zemstvollistaminen” ja „maakunnallistaminen”);

4) tilanherrain maiden konfiskoiminen ja määrätyissä poliittisissa oloissa maiden kansallistaminen (puolueemme Yhdistetyn Keskuskomitean määräämän valiokunnan enemmistön esittämä ohjelma; tämä ohjelma, jota näiden rivien kirjoittaja puolustaa, on julkaistu alempana, kirjasen lopussa)*.

Tarkastelkaamme kaikkia näitä mielipiteitä.

Nykyisen ohjelman taikka senkaltaisen ohjelman kannattajat, jota tov. Rozhkov ehdottaa, pitävät lähtökohtana joko sitä katsomusta, että suurtilojen konfiskoimista, joka johtaa niiden jakamiseen pikkupalstoiksi, ei yleensä voida sosialidemokraattiselta kannalta puolustaa, taikka sitä

* Ks. tätä osaa, ss. 186—187. Toim.

katsomusta, että ohjelmassa ei voi mitenkään olla sijaa konfiskoimiselle, että sen paikka on vain taktillisessa päätöslauselmassa.

Aloittakaamme ensimmäisestä katsomuksesta. Meille sanotaan, että suurtilat ovat edistyksellinen kapitalistinen taloustyyppi. Niiden konfiskoiminen, niiden jakaminen on taantumuksellinen toimenpide, askel takaisin pientalouteen. Sosialidemokraatit eivät voi olla sellaisen toimenpiteen kannalla.

Sellainen katsomus tuntuu meistä väärältä.

Meidän on otettava huomioon nykyisen talonpoikaisliikkeen yleinen ja lopullinen tulos eikä ole hukutettava sitä erillisiin tapauksiin ja yksityiskohtiin. Ylipäänsä nykyinen tilanherratalous Venäjällä pysyttelee enemmän maa- ja velkaorjuudellisen talousjärjestelmän kuin kapitalistisen talousjärjestelmän pohjalla. Ken kieltää tämän, hän ei pysty selittämään Venäjän nykyistä laajaa ja syvällistä vallankumouksellista talonpoikaisliikettä. Meidän virheemme, kun me esitimme vaatimukseksi otrezkamaiden palauttamisen, oli se, että emme antaneet kyllin suurta arvoa demokraattisen, nimenomaan porvarillis-demokraattisen liikkeen laajuudelle ja syvyydelle talonpoikaiston keskuudessa. Ei ole viisasta pitää kiinni tästä virheestä nyt, kun vallankumous on meitä paljon opettanut. Kaikkien tilanherroille kuuluvien maiden konfiskoiminen on kapitalismin kehitykselle verrattomasti suurempi plus kuin se miinus, joksi kapitalistisen suurtalouden jakaminen muodostuisi. Jakaminen ei hävitä pois kapitalismia eikä vie sitä taaksepäin, vaan tavattoman suuressa määrin puhdistaa, yleistää, laajentaa ja lujittaa maaperää sen (kapitalismin) uudelle kehitykselle. Olemme aina sanoneet, ettei talonpoikaisliikkeen voiman ja vauhdin rajoittaminen ole suinkaan sosialidemokraattien tehtävä, mutta kaikkien tilanherroille kuuluvien maiden konfiskoimisen vaatimisesta luopuminen nykyään olisi jo määräytyneen yhteiskunnallisen liikkeen voiman ja vauhdin ilmeistä rajoittamista.

Sen tähden ne toverit, jotka nykyään taistelevat kaikkien tilanherroille kuuluvien maiden konfiskoimisen vaatimista vastaan, tekevät samanlaisen virheen kuin tekevät Englannin hiilenkaivajat, joilla on lyhyempi kuin 8-tuntinen työpäivä ja jotka taistelevat sitä vastaan, että 8-tuntinen työpäivä saatettaisiin lain nojalla voimaan koko maassa.

Toiset toverit tekevät myönnytyksen „ajan hengelle”. Ohjelmassa vaadittakoon otrezkamaiden palauttamista tai orjuuttamiseksi käytettyjen maiden luovutusta, sanovat he. Taktillisessa päätöslauselmassa vaadittakoon konfiskoimista. Ei muka pidä sekoittaa ohjelmaa ja taktiikkaa toisiinsa.

Siihen me vastaamme, että yritys vetää ehdoton raja ohjelman ja taktiikan välille johtaa vain skolastiikkaan ja pedantismiin. Ohjelma määrittelee työväenluokan yleiset, perussuhteet muihin luokkiin nähden. Taktiikka taas osa- ja tilapäissuhteet. Se on tietysti oikein. Mutta ei pidä unohtaa, että koko taistelumme maaorjuuden jätteitä vastaan maaseudulla on osa- ja tilapäistehtävä proletariaatin yleissosialistisiin tehtäviin verrattuna. Jos Shipovin maun mukainen „perustuslaillinen komento” pysyy Venäjällä pystyssä 10—15 vuotta, niin nämä jätteet katoavat tuottaen väestölle lukemattomia kärsimyksiä, mutta kuitenkin ne katoavat, kuolevat itsestään. Vähänkään voimakas demokraattinen talonpoikaisliike käy silloin mahdottomaksi; mitään agrariohjelmaa „maaorjuusjärjestelmän jätteiden poistamiseksi” ei voida puolustaa. Siis ohjelman ja taktiikan välinen ero on vain suhteellinen. Ja joukkopuolueelle, joka juuri nyt alkaa esiintyä avoimemmin kuin ennen, on sängen epäedullista, jos ohjelmassa on erillinen, rajoitettu ja suppea vaatimus, mutta taktillisessa päätöslauselmassa on yleinen, laaja ja kaikkikäsitävä vaatimus. Puolueemme agrariohjelma on kaikesta huolimatta melko pian tarkistettava taas uudelleen: sekä siinä tapauksessa, jos dubasovilais-shipovilainen „perustuslaki” vakiintuu voimaan, että siinäkin tapauksessa, jos talonpoikain ja työväen kapina voittaa. Ei siis tarvitse erikoisesti ajaa takaa sitä, että talo rakennettaisiin ikiajoiksi.

Siirtykäämme tarkastelemaan toisentyypisiä katsomuksia. Niin, tilanherrain maiden konfiskoiminen, niiden jakaminen, mutta ei missään nimessä kansallistamista, sanotaan meille. Vedotaan Kautskyyn jakamisen puolustamiseksi, toistetaan kaikkien sosialidemokraattien entisiä perusteluja (vertaa „Zarjaan” № 4) kansallistamista vastaan. Olemme täysin ja ehdottomasti samaa mieltä siitä, että tilanherrain maiden jakaminen olisi nykyään yleensä otettuna ehdottomasti edistyksellinen toimenpide sekä taloudellisessa että poliittisessa mielessä. Edelleen olemme samaa mieltä siitä-

kin, että porvarillisessa yhteiskunnassa pienomistajien luokka on *tietyissä olosuhteissa* „lujempi demokratian tuki kuin vuokraajien luokka, vuokraajien, jotka ovat riippuvaisia poliisi- ja luokkavaltiosta, vaikka se olisi perustuslaillinenkin” (Lenin, „Vastaus Iksille”, s. 27 *).

Mutta me ajattelemme, että jos nyt demokraattisen vallankumouksen tällä ajankohdalla Venäjällä *rajoituttaisiin* näihin näkökohtiin, rajoituttaisiin puolustamaan vanhaa vuoden 1902 asennetta, niin se merkitsisi ehdottomasti sitä, ettei oteta huomioon oleellisesti muuttunutta sosiaalista luokkasuhdannetta eikä poliittista suhdannetta. „Zarja” osoitti elokuussa 1902 (4. nide, Plehanovin kirjoitus, s. 36), että „Moskovskije Vedomosti”⁶¹ puolustaa meillä kansallistamista, ja ajoi läpi sitä kiistattomasti oikeata ajatusta, ettei maan kansallistamisen vaatimus ole läheskään kaikkialla eikä yleensä aina vallankumouksellinen vaatimus. Tämä viimeksi mainittu seikka on tietysti paikallaan, mutta samassa Plehanovin kirjoituksessa (s. 37) osoitetaan, että „*vallankumouskaudella*” (kursivointi Plehanovin) suurmaanomistajien pakkoluovutus voi meillä tulla välttämättömyydeksi ja että tietyissä oloissa on välttämättä asetettava siitä kysymys.

Epäilemättä asiointila on nyt oleellisesti muuttunut vuoden 1902 verrattuna. Vallankumous kohosi v. 1905 korkealle ja valmentaa nyt voimia uuteen nousuun. Ei voi olla puhettakaan siitä, että „Moskovskije Vedomosti” (edes vähänkään vakavassa mielessä) puolustaisi maan kansallistamista. Päinvastoin, maan yksityisomistuksen koskemattomuuden puolustaminen on tullut sekä Nikolai II:n puheiden että Gringmutin ja kumpp. ruikutusten perussävyksi. Talonpoikaiskapina on jo ravistellut maaorjuudellista Venäjää, ja kuolevan itsevaltiuden kaikki toiveet perustuvat nyt yksinomaan siihen, että saataisiin tehdyksi kaupat tilanherraluokan kanssa, joka on kuolemakseen pelästynyt talonpoikaisliikettä. Ei ainoastaan „Moskovskije Vedomosti”, vaan „Slovokin”, tuo shipovilaisten äänenkannattaja, parjaa Witteä ja Kutlerin „sosialistista” luonnosta, joka ei esitä kansallistamista, vaan ainoastaan sitä, että osa maasta on pakolla annettava *lunastusmaksua* vastaan. Se raivo, millä hallitus vainoaa „Talonpoikaisliittoa”, ja

* Ks. Teokset, 6. osa, s. 424. Toim.

hirmuiset „dragonadit” liikehtiviä talonpoikia vastaan osoittavat selvääkin selvemmin, että talonpoikaisliikkeen vallankumouksellisen-demokraattinen luonne on jo tullut täysin selvästi näkyviin.

Tämä liike, niinkuin mikä syvälinen kansanliike tahansa, on jo nostanut ja nostaa edelleenkin talonpoikaistossa äärettömän suurta vallankumouksellista innostusta ja vallankumouksellista tarmoa. Taistelussaan tilanherrojen maanomistusta vastaan, tilanherrojen maanhallintaa vastaan talonpojat välttämättömyyden pakosta menevät ja ovat jo etumaisten edustajiensa ominaisuudessa menneetkin niin pitkälle, että vaativat yleensä maan kaikkinaisen yksityisomistuksen kumoamista*.

Että yleiskansallisen maanomistuksen aate on nyt tavattoman laajalti liikkeellä talonpoikaiston keskuudessa — siitä ei voi olla pienintäkään epäilystä. Ja epäilemätöntä on myöskin se, että kaikesta talonpoikaiston tietämättömyydestä huolimatta, sen toivomusten kaikista taantumuksellisu-utopistisista aineksista huolimatta tällä aatteella ylipäänsä on vallankumouksellisen-demokraattinen luonne**.

Sosialidemokraattien on puhdistettava tätä aatetta sen taantumuksellisista ja pikkuporvarillis-sosialistisista vääristelyistä, — se on kiistatonta. Mutta sosialidemokraatit menettelisivät peräti virheellisesti, jos he heittäisivät yli laidan koko tämän vaatimuksen, osaamatta tuoda esille sen vallankumouksellisen-demokraattista puolta. Meidän on kaikella avomielisyydellä ja päättäväisyydellä sanottava talon-

* Ks. „Talonpoikaisliiton edustajakokousten päätöksiä elokuun 1 päivästä ja marraskuun 6 päivästä 1905”, Pietari, 1905, s. 6, ja „Yleisvenäläisen talonpoikaisliiton perustavan edustajakokouksen pöytäkirjoja” (Pietari, 1905) passim (kalkilla. *Toim.*).

** Toveri Plehanov „Dnevnikin” 5. numerossa varoittaa Venäjää toistamasta Van Gan-tshen kokeiluja (XI vuosisadalla elänyt kiinalainen uudistaja, joka saattoi epäonnistuneesti voimaan maiden kansallistamisen) ja yrittää todistella, että talonpoikainen maiden kansallistamisen aate on syntyperältään taantumuksellinen. Tuon perustelun teennäisyys on silmäänpestävä. Totta totisesti qui prouve trop, ne prouve rien (kuka todistelee liian paljon, hän ei todista mitään). Jos XX vuosisadan Venäjää voitaisiin verrata XI vuosisadan Kiinaan, niin silloin me Plehanovin kanssa emme kai puhuisikaan talonpoikaisliikkeen vallankumouksellisen-demokraattisesta luonteesta emmekä Venäjän kapitalismista. Mitä taas tulee talonpoikaisen maiden kansallistamisen aatteen taantumukselliseen syntyperään (tai luonteeseen), niin onhan mustan jaon aatteessakin mitä ilmeisimpiä piirteitä ei ainoastaan sen taantumuksellisesta syntyperästä, vaan myöskin sen nykyisestä taantumuksellisesta luonteesta. Koko talonpoikaisliikkeessä ja koko talonpoikaisideologiassa on taantumuksellisia aineksia, mutta se ei ensinkään kumoa koko tämän liikkeen yleistä vallankumouksellisen-demokraattista luonnetta kokonaisuudessaan. Sen tähden Plehanov ei millään todistanut väitettään (että määrättyissä poliittisissa oloissa sosialidemokraateille ei käy päinsä asettaa maiden kansallistamisen vaatimusta), vaan vieläpä erikoisesti heikensi sitä liioitellun teennäisillä perusteluillaan

pojalle, että maiden kansallistaminen on porvarillinen toimenpide, että se on hyödyllinen *vain* määrätyissä poliittisissa oloissa, mutta olisi lyhytnäköistä politiikkaa, jos me, sosialistit, esiintyisimme talonpoikaisjoukkojen edessä *vain pelkästään* kieltäen tämän toimenpiteen yleensä. Eikä ainoastaan lyhytnäköistä politiikkaa, vaan myöskin teoreettista marxilaisuuden vääristelyä, marxilaisuuden, joka on mitä täydellisimmällä selvyydellä todennut, että maiden kansallistaminen on mahdollista ja ajateltavissa porvarillisessakin yhteiskunnassa, että se ei pidätä, vaan voimistaa kapitalismin kehitystä, että se on porvarillis-demokraattisten uudistusten *maksimi* agraarisuhteiden alalla.

Entä kukapa voisi kieltää sitä, että *nykyään* meidän on esiinnyttävä talonpoikaiston edessä vaatimalla nimenomaan maksimimäärää porvarillis-demokraattisia uudistuksia? Voidaanko tosiaankin yhä vielä olla näkemättä sitä yhteyttä, mikä on talonpojan agraarivaatimusten radikaalisuuden (maan yksityisomistuksen kumoaminen) ja sen poliittisten vaatimusten (tasavalta j.n.e.) radikaalisuuden välillä?

Ei, sosialidemokraattien kanta agraarikysymyksessä nykyään, jolloin on kysymys demokraattisen kumouksen viemisestä loppuun saakka, voi olla *vain* seuraavanlainen: tilanherrain maanomistusta vastaan talonpoikaisen omistuksen puolesta, mikäli yleensä on olemassa maan yksityisomistus. Maan yksityisomistusta vastaan maan kansallistamisen puolesta *määrätyissä poliittisissa oloissa*.

Tässä tulemmekin katsomuksien kolmanteen tyyppiin: „zemstvovollistamiseen” eli „maakunnallistamiseen”, jota Iks, Maslov ja muut ehdottavat. Maslovia vastaan pitää tässä toistaa osaksi se, mitä olen jo v. 1903 sanonut Iksiä vastaan, nimittäin: että hän tarjoaa „huononnetun ja ristiriitaisen sanamuodon maan kansallistamisen vaatimuksesta” (*Lenin*. „Vastaus Iksille”, s. 42 *). „(Yleensä puhuen) olisi toivottavaa”, kirjoitin samassa kirjoituksessa, „että maa siirrettäisiin demokraattisen valtion eikä *pienten* yhteiskunnallisten (nykyisen tai tulevan zemstvon kaltaisten) järjestöjen käsiin”.

Mitä Maslov ehdottaa? Hän ehdottaa sekasotkua kansallistamisesta *ynnä* zemstvovollistamisesta *ynnä* maan

* Ks. Teokset, 6. osa, s. 437. *Toim.*

yksityisomistuksesta *osoittamatta lainkaan* niitä erilaisia poliittisia olosuhteita, joiden vallitessa proletariaatille on edullista (suhteellisen edullista) yksi tai toinen maiden järjestelyn systeemi. Todellakin, luonnoksensa 3. pykälässä Maslov vaatii kirkkojen maiden ja muiden maiden „konfiskoimista” ja „niiden antamista demokraattisen valtion hallintaan”. Se on puhtainta lajia kansallistamista. Herää kysymys: miksi ei ole mainittu niitä poliittisia ehtoja, jotka tekevät kansallistamisen vahingottomaksi porvarillisessa yhteiskunnassa? Minkä takia *tässä* ei ole kansallistamisen asemesta ehdotettu zemstvollistamista? Minkä takia on valittu sellainen sanamuoto, joka *sulkee pois* konfiskoitujen maiden myynnin?*. Mihinkään näihin kysymyksiin ei Maslovilla ole vastausta.

Ehdottaessaan kirkkojen, luostarien ja hallitsijasuvun maiden kansallistamista ja kiistäessään samalla yleensä kansallistamista vastaan Maslov peittoaa itse itseään. Hänen esittämänsä perustelut kansallistamista vastaan ovat osaksi epätäydellisiä ja epätarkkoja, osaksi aivan heikkoja. Ensimmäinen perustelu: kansallistaminen olisi hyökkäämistä kansallisuuksien itsemääräämisoikeutta vastaan. Eihän saa Pietarissa määrällä Taka-Kaukasian alueista.—Tuo ei ole mikään perustelu, vaan pelkkää väärinkäsitystä. Ensinnäkin ohjelmassamme on tunnustettu kansallisuuksien itsemääräämisoikeus ja Taka-Kaukasialla on siis „oikeus” itsemääräämiseen eroamalla Pietarista. Eihän Maslov esitä vastaväitteitä nelikantaa⁶² vastaan sillä perusteella, että „Taka-Kaukasia” voi olla suostumatta! Toiseksi, ohjelmamme on *yleensä* tunnustanut sekä paikallisen että alueittaisen *laajan* itsehallinnon ja siis on suorastaan naurettavaa puhua siitä, että „pietarilainen virkavalta määrällisi vuoristolaisten maista”! (Maslov, s. 22). Kolmanneksi, yhtä kaikki on *pietarilaisen* perustavan kokouksen annettava laki *Taka-Kaukasian* maiden „zemstvollistamisesta”, sillä eihän Maslov halua myöntää mille reuna-*maalle* tahansa vapautta säilyttää voimassa tilanherrojen maanomistusta! Siis Maslovin koko perustelu romahtaa.

* Vrt. *Lenin*. „Vastaus Iksille”, s. 27: „Ollisi väärin sanoa, että sosialdemokratia tulee kaikissa olosuhteissa ja aina olemaan myyntiä vastaan” (ks. Teokset, 6. osa, s. 424. *Toim.*). Ei ole loogillista eikä järkevää edellyttää maan yksityisomistuksen pysyvän voimassa ja sanoutua irti myynnistä.

Toinen perustelu: „Maiden kansallistaminen edellyttää *kaikkien* maiden siirtämistä valtion käsiin. Mutta tokko talonpojat suostuvat antamaan maitaan kenellekään vapaaehtoisesti, eritoten lohkotilalliset talonpojat?” (Maslov, s. 20).

Ensinnäkin Maslov leikittelee sanoilla tai sekoittaa käsitteitä. Kansallistaminen merkitsee sitä, että luovutetaan maan omistusoikeus — maakoron saantioikeus eikä lainkaan itse maata. Kansallistaminen ei ensinkään merkitse sitä, että kaikki talonpojat vasten tahtoaan luovuttaisivat jollekin maansa. Selittäkäämme tämä Masloville esimerkiksi. Sosialistinen kumous ei merkitse ainoastaan maanomistusoikeuden, vaan myös itse talousobjektina olevan maan luovuttamista koko yhteiskunnan haltuun. Merkitseekö tämä sitä, että sosialistit haluavat ottaa pientalonpojilta pois heidän maansa vastoin heidän tahtoaan? Ei, yksikään järkevä sosialisti ei ole koskaan esittänyt sellaista typeryyttä.

Pitääkö kukaan tarpeellisena mainita erikoisesti tästä sosialistisessa ohjelmassa, jossa puhutaan maan yksityisomistuksen vaihtamisesta yhteiskunnalliseen omistukseen? Ei, yksikään sosialidemokraattien puolue ei tee tällaista varausta. Sitä vähemmän on meillä syytä sepitellä keksittyjä kauhuja kansallistamisesta. Kansallistaminen on maakoron luovuttamista valtiolle. Talonpojat eivät useimmissa tapauksessa saa maasta minkäänlaista maakorkoa. Siis kansallistamisen yhteydessä he eivät joudu maksamaan mitään, ja talonpoikais-demokraattinen valtio (jota Maslov vaiteliaasti edellyttää zemstvollistamisellaan, mutta jota hän ei tarkasti määrittele) saattaa vielä voimaan asteittain kohoavan tuloveron ja alentaa pienisänniltä perittäviä maksuja. Kansallistaminen helpottaa maiden mobilisointia, mutta se ei ensinkään merkitse minkäänlaista maan poisottamista pientalonpojilta vastoin heidän tahtoaan.

Toiseksi, jos esitetään perusteluja kansallistamista vastaan lohkotilallisten talonpoikien „vapaaehtoisen suostumuksen” kannalta, niin kysymme Maslovilta: tulevatko omistaja-talonpojat „suostumaan vapaaehtoisesti” siihen, että se „demokraattinen valtio”, jossa talonpojat tulevat olemaan voimana, antaisi heille parhaimpia, nimittäin tilanherrojen, kirkkojen ja hallitsijasuvun maita *vain vuokralle*? Sehän merkitsisi: siinä sinulle, huonot maat, osuusmaat ota

omiksesi, mutta hyviä, tilanherrojen maita saat vuokralle. Mustaa leipää ota ilmaiseksi, mutta valkoisesta maksa raha. Siihen eivät talonpojat suostu koskaan. Toveri Maslov, jompi kumpi: joko taloudelliset suhteet aiheuttavat välttämättä yksityisomistuksen ja se on edullista,— silloin pitää puhua tilanherrojen maiden jakamisesta tai konfiskoimisesta yleensä. Tahi kaiken maan kansallistaminen on mahdollista ja edullista,— ja silloin ei ole tarvetta tehdä ehdottomasti mitään erikoista poikkeusta talonpoikiin nähden. Kansallistamisen yhdistäminen maakunnallistamiseen ja maakunnallistamisen yhdistäminen yksityisomistukseen on yksinkertaisesti sekasotkua. Voidaan mennä takuuseen siitä, että sellaista toimenpidettä ei voitaisi koskaan toteuttaa, *vaikkapa demokraattisen vallankumouksen voitto olisi mitä täydellisin.*

III. TOV. MASLOVIN PERUSVIRHE

Tässä pitää pysähtyä vielä tarkastelemaan erästä näkökohtaa, joka juontuu edellä sanotusta, mutta vaatii yksityiskohtaisempaa käsittelyä. Sanoimme juuri, että voidaan mennä takuuseen siitä, ettei Maslovin ohjelmaa voida toteuttaa edes silloinkaan, vaikka demokraattisen vallankumouksen voitto olisi mitä täydellisin. Yleensä puhuen, määrättyjen ohjelmavaatimusten „toteuttamattomuutta” siinä mielessä, että niiden toteuttaminen ei ole varmaa nykyisen asiointilan vallitessa tai lähitulevaisuudessa, ei voida pitää perusteluna näitä vaatimuksia vastaan. K. Kautsky osoitti sen erittäin havainnollisesti artikkelissaan Rosa Luxemburgia vastaan kysymyksessä Puolan riippumattomuudesta *. Rosa Luxemburg puhui, että tätä riippumattomuutta „ei voida toteuttaa”, mutta K. Kautsky väitti, ettei kysymys ole sen „toteutettavuudesta” tuossa mainitussa mielessä, vaan siitä, miten tämä tietty vaatimus vastaa yhteiskunnan kehityksen yleissuuntausta tai koko sivistyneessä maailmassa vallitsevaa yleistä taloudellista ja poliittista tilannetta. Ottakaa esimerkiksi Saksan sosialidemokratian ohjelmaan sisältyvä vaatimus, että kansa valitsisi kaikki virkailijat, sanoi Kautsky. Tietysti tätä vaatimusta „ei voida toteuttaa” Saksassa nykyään vallitsevan

* Ote tuosta kirjoituksesta on julkaistu „Zarjassa” № 4, kirjoituksessani agraariohjelman luonnoksesta. (Ks. Teokset, 6. osa, ss. 106—107. Toim.)

asiaintilan kannalta katsoen. Mutta siitä huolimatta tämä vaatimus on aivan oikea ja välttämätön, sillä se on johdonmukaiseen demokraattiseen kumoukseen kuuluva elimellinen osa, kumoukseen, jota kohti koko yhteiskunnallinen kehitys kulkee ja jota sosialidemokratia pyrkii toteuttamaan sosialismin ehtona ja sosialismin poliittisen päällysrakennuksen välttämättömänä elimellisenä aineksena.

Senpä tähden, puhuessamme Maslovin ohjelman toteuttamattomuudesta, me korostammekin sanoja: vaikka demokraattisen vallankumouksen voitto olisi mitä täydellisin. Emme puhu lainkaan siitä, ettei Maslovin ohjelma ole toteutettavissa nykyisten poliittisten suhteiden ja olojen näkökannalta. Ei. Me väitämme, että juuri täydellisen ja loppuun saakka johdonmukaisen demokraattisen kumouksen oloissa, s.o. juuri sellaisissa poliittisissa oloissa, jotka tulevat olemaan hyvin kaukana nykyoloista ja jotka tulevat olemaan perusteellisille agraarireformeille suotuisimpia, juuri sellaisissa oloissa Maslovin ohjelmaa ei voida toteuttaa, eikä siksi, että se olisi niin sanoaksemme liian laaja, vaan siksi, että se on liian suppea noiden ehtojen kannalta katsoen. Toisin sanoen: ellei asia kehity demokraattisen vallankumouksen täydelliseen voittoon saakka, niin ei voida puhuakaan vakavasti mistään tilanherrojen maanomistuksen hävittämisestä, mistään hallitsijasuvun maiden y.m.s. maiden konfiskoimisesta eikä mistään kunnallistamisesta j.n.e. Sitä vastoin jos asia kehittyi demokraattisen vallankumouksen täydelliseen voittoon saakka, niin kumous *ei voi* rajoittua yksistään siihen, että osa maista kunnallistetaan. Kumous, mikä lakaisee pois koko tilanherrain maanomistuksen (ja juuri sellaista kumousta edellyttävät sekä Maslov että kaikki ne, jotka kannattavat tilanherrain kartanoiden jakamista tai niiden konfiskoimista),— sellainen kumous vaatii niin suurta vallankumouksellista tarmoa ja vallankumouksellista mittavuutta, että se kohoaa asteelle, jollaista ei historiassa ole vielä ennen nähty. Jos sellainen kumous edellytetään mahdolliseksi ilman tilanherrojen maaomaisuuden konfiskoimista (Maslov puhuu ohjelmaluonnoksessaan vain „luovutuksesta” eikä konfiskoimisesta), ilman kaiken maan kansallistamista koskevien aatteiden hyvin laajaa leviämistä „kansassa”, ilman poliittisesti edistyneimpien demokratismin muotojen luomista, niin se merkitsee tolkkuttomuuden edellyttämistä.

Yhteiskuntaelämän kaikki puolet ovat sidotut kiinteästi toinen toisiinsa, ja viimekädessä ne ovat täydellisesti alistetut tuotantosuhteille. Niin perinpohjainen toimenpide kuin tilanherrain maanomistuksen hävittäminen ei ole ajateltavissa ilman valtiollisten muotojen perusteellista muuttamista (ja tuo muuttuminen tämän talousreformin oloissa on mahdollinen vain demokratismiin suuntaan), se ei ole ajateltavissa ilman sitä, että „kansan” ja talonpoikainen ajattelu, joka vaatii maan yksityisomistuksen suurimman erikoismuodon hävittämistä, nousisi vastustamaan maan yksityisomistusta yleensä. Toisin sanoen: niin ratkaiseva kumous kuin tilanherrojen maanomistuksen hävittäminen jo sellaisenaan antaa kiertämättä mitä voimakkaimman sysäyksen eteenpäin koko yhteiskunnalliselle, taloudelliselle ja poliittiselle kehitykselle. Sosialistin, joka asettaa päiväjärjestykseen kysymyksen sellaisesta kumouksesta, pitää ehdottomasti harkita myöskin siitä juontuvia uusia kysymyksiä, hänen on harkittava tätä kumousta myöskin sen tulevaisuuden eikä ainoastaan sen menneisyyden kannalta.

Juuri tältä puolelta тов. Maslovin luonnos onkin erikoisen epätydyttävä. Tämä luonnos formuloi väärin ensinnäkin ne tunnukset, joiden pitäisi nyt, heti ja viipymättä sytyttää, tehostaa, levittää ja „järjestää” agraarivallankumousta: sellaisina tunnuksina voivat olla vain kaikkien tilanherroille kuuluvien maiden *konfiskoiminen* ja se, että siinä tarkoituksessa muodostetaan ehdottomasti *talonpoikaiskomiteat* paikallisen, kansalle läheisen ja voimakkaan vallankumouksellisen vallan elinten ainoana tarkoituksenmukaisena muotona. Toiseksi tämä luonnos on väärä siksi, ettei se osoita täsmällisesti niitä poliittisia ehtoja, joita ilman „kunnallistaminen” ei ole välttämättä hyödyllinen toimenpide, vaan on varmasti proletariaatille ja talonpoikaistolle vahingollinenkin, nimittäin ettei se anna mitään täsmällistä ja aivan selvää määritelmää käsitteelle: „demokraattinen valtio”. Kolmanneksi tämä luonnos — ja tämä onkin sen oleellisimpia, mutta harvimminkin huomattuja puutteita — ei käsittele nykyistä agraarikumousta sen tulevaisuuden kannalta, ei osoita niitä tehtäviä, mitkä tästä kumouksesta välittömästi juontuvat, tätä luonnosta vaivaa epäsuhde niiden taloudellisten ja poliittisten edellytysten välillä, joille se rakentuu.

Tosiaanakin, silmäilkääpä tarkemmin kaikkein lujinta (kolmatta) perustelua, jolla Maslovin luonnosta voidaan puolustaa. Tämä perustelu kuuluu näin: kansallistaminen voimistaa porvarillisen valtion valtaa, silloin kun sellaisen valtion kunnalliset ja yleensä paikalliset elimet ovat demokraattisempia, niitä eivät rasita armeijan ylläpitokustannukset, ne eivät täyty välittömästi poliisitehtäviä proletariaatin sortamiseksi ynnä muuta, j.n.e. On helppo huomata, että tämä perustelu *ei edellytä aivan demokraattista valtiota*, vaan nimenomaan sellaista, missä juuri tärkein kohta, keskusvalta, säilyy kaikkein lähimpänä vanhoja sotilaallis-virkavaltaisia järjestelmiä, missä paikallisvirastot, vaikka ovatkin toisarvoisia ja alistettuja, ovat parempia, demokraattisempia kuin keskusvirastot, t.s. tämä perustelu edellyttää sitä, että *demokraattista kumousta ei ole viety loppuun saakka*. Tämä perustelu edellyttää *vaiteliaasti* jotakin välimuotoa Aleksanteri III:n aikaisen Venäjän, jolloin zemstvot olivat parempia kuin keskusvirastot, ja sen kauden Ranskan välillä, jolloin Ranskassa oli „tasavalta ilman tasavaltalaisia”, jolloin proletariaatin voimistumista pelästynyt *taantumuksellinen* porvaristo muodosti epädemokraattisen „monarkkisen tasavallan” keskusvirastoinen, jotka olivat paljon huonompia kuin paikalliselimet, vähemmän demokraattisia ja enemmän sotilashengen, virkavaltaisuuden ja poliisikomennon hengen läpitunkemia. Itse asiassa Maslovin luonnos edellyttää vaiteliaasti sitä, ettei meidän poliittisen minimiohjelmamme vaatimuksia ole täysin toteutettu, ettei ole taattu kansan itsevaltiutta, ei ole hävitetty pois vakinaista armeijaa eikä saatettu voimaan virkamiesten valinnallisuutta j.n.e.,— toisin sanoen: ettei meidän demokraattinen vallankumouksemme ole mennyt loppuun saakka, samoin kuin suurin osa Euroopan demokraattisista vallankumouksistakaan, että se on samoin typistetty, väärennetty ja „käännetty takaisin” kuin kaikki nekin. Maslovin luonnos on erikoisesti sovellettu puolinaiseen, epäjohdonmukaiseen, epätäydelliseen taikka typistettyyn ja taantumuksen „vaarattomaksi tekemään” demokraattiseen kumoukseen*.

* Kautsky, John Maslov vetoaa, mainitsee erikoisesti kirjassaan „Agrarfrage” („Agraarikysymys”: *Toim.*), että kansallistamisella, joka olisi tolkutonta Mecklenburgin oloissa, olisi toinen merkitys demokraattisessa Englannissa tahi Australiassa.

Tämä seikka juuri tekeekin Maslovin luonnoksen kerrassaan keinotekoiseksi, mekaaniseksi, toteuttamattomaksi tämän sanan edellämainitussa merkityksessä, sisäisesti ristiriitaiseksi ja hataraksi sekä vihdoin yksipuoliseksi (sillä demokraattisesta kumouksesta siirtyminen on ajateltavissa vain demokratianvastaisen porvarillisen taantumuksen suuntaan eikä proletariaatin kärjistettyyn taisteluun sosialismin puolesta).

Sen *vaitelias* edellyttäminen, ettei demokraattista kumousta ole viety loppuun saakka, ettei ole toteutettu meidän poliittisen minimiohjelmamme perusvaatimuksia, on kerrassaan sallimatonta. Sellaista seikkaa ei saa mitenkään sivuuttaa vaitiololla, vaan se on mainittava aivan täsmällisesti. Jos Maslov olisi halunnut olla uskollinen itselleen, jos hän olisi halunnut poistaa luonnoksestaan kaikkinaiset keskeneräisyyden ja sisäisen vilpillisyyden ainekset, niin silloin hänen olisi pitänyt sanoa: koska valtio, joka meillä nykyisestä kumouksesta syntyy, tulee „todennäköisesti” olemaan kovin vähän demokraattinen, niin olisi parasta olla voimistamatta sen valtaa kansallistamisella ja rajoittua zemstvollistamiseen, sillä „*luultavasti*” zemstvot tulevat olemaan parempia ja demokraattisempia kuin valtion keskusvirastot. Sellainen ja vain sellainen on Maslovin luonnokseen sisältyvä vaitelias edellytys. Sen vuoksi, käyttäessään luonnoksessaan sanontaa „demokraattinen valtio” (3. kohta) ja vieläpä ilman mitään varauksia, hän sanoo mitä suurimman valheen, johtaa harhaan itseään ja proletariaattia sekä koko kansaa, sillä todellisuudessa hän „sovittelee” luonnoksensa nimenomaan *epä*demokraattisen valtion, taantumuksellisen valtion mukaiseksi, joka on syntynyt keskeneräisestä, loppuun saakka viemättömästä tai taantumuksen „peruuttamasta” demokratismista.

Koska asia on näin,— ja niin se epäilemättä on,— niin käy selväksi Maslovin luonnoksen koko keinotekoisuus ja „sepitemällisyys”. Todellakin, jos edellytetään valtiota, jossa keskusvalta on taantumuksellisempi kuin paikalliset vallanelimet, sen tapaista valtiota, kuin oli Ranskan kolmas tasavalta ilman tasavaltalaisia, niin on suorastaan naurettavaa ajatellakaan mahdolliseksi tilanherrain maanomistuksen hävittämistä sellaisen valtion aikana taikka mahdolliseksi niissä oloissa edes säilyttää vallankumouksellisella rynnistyksellä toimeenpantu tilanherrain maan-

omistuksen hävittäminen. Siinä maanosassa, jota nimitetään Euroopaksi, ja vuosisadalla, jota sanotaan XX vuosisadaksi, jokaisen *sellaisen* valtion pitäisi kiertämättä, luokkataistelun objektiivisen logiikan pakosta *alkaa* tilanherrain maanomistuksen *varjelemisesta* tai sen *voimaanpalauttamisesta*, jos se on osaksi jo hävitetty. Sillä jokaisen tällaisen puolidemokraattisen, mutta todellisuudessa taantumuksellisen valtion koko tarkoitus, objektiivinen tarkoitus onkin se, että saataisiin pidetyksi pystyssä porvari-, tilanherra- ja virkamiesvallan *peruspylväät*, uhraten vain vähemmän oleelliset etuoikeudet. Sillä taantumuksellisen keskusvallan ja verrattain „demokraattisten” paikallisvirastojen, zemstvojen, kunnallishallintojen y.m.s. rinnakkainen olemassaolo tällaisissa valtioissa on selitettävissä yksinomaan, ainoastaan sillä, että nämä paikallisvirastot puuhailevat *porvarilliselle valtiolle vahingolonta* „pesuastioiden tinaamista”, vedellä varustelua, sähköraitioiteitä y.m.s. toimenpiteitä, jotka eivät voi horjuttaa *perustuksiltaan* sitä, mitä sanotaan „vallitsevaksi yhteiskuntajärjestelmäksi”. Olisi lapsellisen naiivia ulottaa niitä havaintoja, jotka on tehty zemstvojen toiminnasta vedellä varustelun ja valaistuksen alalla, niiden mahdolliseen „toimintaan” tilanherrojen maanomistuksen hävittämiseksi. Se olisi samaa kuin jos kokonaan sosialidemokraateista valittu kaupunginduuma jollakin ranskalaisella syrjäkulmalla aikoi „kunnallistaa” kaikkialla Ranskassa yksityisomistukselliset maapalstat, joille on rakennettu yksityisten omistamia taloja. Siinähan se kysymys onkin, että toimenpide, jolla hävitetään tilanherrojen maanomistus, luonteensa puolesta hiukkasen eroaa toimenpiteistä vedellä varustelun, valaistuksen, puhdistuksen y.m.s. parantamisen alalla. Siinähan se kysymys onkin, että edellinen „toimenpide” „kajoaa” mitä julkeimmalla tavalla *koko* „vallitsevan yhteiskuntajärjestelmän” syvimpiin perustuksiin, horjuttaa ja jäyttää noita perustuksia jättiläisvoimalla, helpottaa proletariaatin rynnistystä koko porvarillista järjestelmää vastaan niin laajalti, ettei sellaista ole historiassa ennen nähty. Niin juuri, jokaisen porvarillisen valtion on siinä pidettävä ennen kaikkea ja eniten huolta porvariston herruuden perustusten säilyttämisestä: kaikki oikeudet ja etuoikeudet autonomiaan pesuastioiden tinaamisessa hävitetään yhdessä tuokiossa, koko kunnallistaminen lentää

kerralla hornan tuuttiin, kaikkalainen demokratismiin varjokin raastetaan paikallisista laitoksista „rankaisuretkikuntien” avulla jäljettämiin heti, kun vain on kajottu porvari- ja tilanherravaltion perusetuihin. Kun viattomin naamoin edellytetään kunnallis-demokraattista autonomiaa taantumuksellisen keskusvallan vallitessa ja kun tämä „autonomia” ulotetaan tilanherrain maanomistuksen hävittämiseen saakka, niin se merkitsee sitä, että annetaan ainutlaatuisia mallinäytteitä havainnollisista tolkkumuuksista tai äärettömästä poliittisesta naiiviudesta.

IV. AGRAARIOHJELMAMME TEHTÄVÄT

Kysymys VSDTP:n agrariohjelmasta selvenisi huomattavasti, jos yrittäisimme esittää tämän ohjelman yksinkertaisina ja selvinä neuvoina, joita sosialidemokratian on annettava proletariaatille ja talonpoikaistolle demokraattisen vallankumouksen kaudella.

Ensimmäinen neuvo on välttämättä oleva tällainen: kaikki ponnistelut on suunnattava talonpoikaiskapinan täydellisen voiton saavuttamiseen. Ilman sellaista voittoa ei voida puhuakaan vakavasti „maiden poisottamisesta” tilanherroilta eikä todella demokraattisen valtion luomisesta. Ja tunnus, joka kutsuu talonpoikia kapinaan, voi olla vain yksi: kaikkien tilanherroille kuuluvien maiden konfiskoiminen (eikä suinkaan maanluovutus yleensä eikä yleensä pakkoluovutus, jotka jättävät varjoon kysymyksen lunastuksesta) sekä ehdottomasti konfiskoiminen talonpoikaiskomiteoiden toimesta jo ennen perustavaa kokousta.

Kaikki muut neuvot (siinä luvussa myös „maanluovutus”-tunnus, jota Maslov ehdottaa, ja koko hänen kunnallistamisohjelmansa) merkitsevät kehoitusta ratkaista kysymys ei kapinalla, vaan sopimalla tilanherrojen kanssa, sopimalla taantumuksellisen keskusvallan kanssa, ne merkitsevät kehoitusta ratkaista kysymys byrokraattista eikä vallankumouksellista tietä, sillä kaikkein demokraattisimmatkaan alue- ja zemstvojärjestöt eivät voi olla olematta byrokraattisia vallankumouksellisiin talonpoikaiskomiteoihin verrattuna, joiden pitää itse paikalla, viipymättä tehdä selvä tilanherroista ja anastaa itselleen yleiskansallisen perustavan kokouksen vahvistettavaksi kuuluvat oikeudet.

Toinen neuvo on välttämättä oleva tällainen: ilman täydelleen toimeenpantua poliittisen järjestelmän demokratisointia, ilman tasavaltaa ja todella taattua kansan itsevaltiutta ei ole ajattelemistakaan talonpoikaiskapinan saavutusten säilyttämistä eikä sitä, että voitaisiin ottaa edes jonkinlainen askel eteenpäin. Tämä neuvomme työläisille ja talonpojille meidän on formuloitava erikoisen selvästi ja täsmällisesti, etteivät olisi mahdollisia minkäänlaiset epäilykset, mitkään kaksimielisyydet, mitkään kierot tulkinnat eikä mikään sellainen, että vaiteliaasti pidettäisiin mahdollisina sellaisia tolkuttomuuksia kuin mahdollisuus hävittää pois tilanherrain maanomistus taantumuksellisen keskusvallan vallitessa. Ja sen vuoksi, viedessämme pontevasti eteenpäin poliittisia neujamme, meidän on sanottava talonpojalle: otettuasi maan, sinun on mentävä edelleen, muuten tilanherrat ja suurporvaristo välttämättä nujertavat sinut ja lyövät takaisin. Ei voida ottaa maata ja pitää sitä hallussaan ilman uusia poliittisia saavutuksia, antamatta uutta ja vieläkin ratkaisevampaa iskua koko maan yksityisomistukselle yleensä. Jos politiikassa, samoin kuin kaikessa yhteiskuntaelämässä, ei mene eteenpäin, niin tulee lyödyksi takaisin. Joko porvaristo, vahvistuttuaan demokraattisen kumouksen jälkeen (joka luonnollisesti lujittaa porvaristoa), ottaa takaisin työläisiltä ja talonpoikaisjoukoilta kaikki heidän saavutuksensa,—tahi proletariaatti ja talonpoikaisjoukot raivaavat itselleen tien eteenpäin. Ja se merkitsee tasavaltaa ja täydellistä kansan itsevaltiutta. Se merkitsee: jos saadaan pystytetyksi tasavalta, niin suoritetaan kaiken maan kansallistaminen porvarillis-demokraattisen kumouksen mahdollisena maksimumimääränä, luonnollisena ja välttämättömänä askeleena eteenpäin porvarillisen demokratismien voitosta kohti sosialismin puolesta käytävän todellisen taistelun aloittamista.

Kolmas ja viimeinen neuvo: järjestäytykää erikseen, kaupungin ja maaseudun proletaarit ja puoliproletaarit. Älkää luottako minkäänlaisiin pienisäntiin, ei edes kaikkein pienimpiinkään, vaikka he olisivat „työtä tekeviäkin”. Älkää ihastuko pientalouteen tavaratuotannon säilyessä. Mitä lähemmäksi talonpoikaiskapinan voittoa päästään, sitä lähempänä on hetki, jolloin isäntä-talonpojat kääntyvät proletariaattia vastaan, sitä tarpeellisempi on itsenäinen proletaarinen järjestö, sitä tarmokkaammin, sitkeämmin,

päätäväisemmin ja äänekkäämmin meidän on kutsuttava täydelliseen sosialistiseen kumoukseen. Me tuemme talonpoikaisliikettä loppuun saakka, mutta meidän on muistettava, että se on toisen luokan liikettä, *ei sen* luokan, joka kykenee suorittamaan ja suorittaa sosialistisen kumouksen. Sen vuoksi jätämme sivuun kysymyksen, mitä maalle olisi tehtävä sen jakamisen kannalta, talouden kohteena,— tämän kysymyksen voivat porvarillisessa yhteiskunnassa ratkaista ja tulevat ratkaisemaan vain isännät ja pienisännät. Meitä sen sijaan kiinnostaa kokonaan (ja talonpoikaiskapinan voiton jälkeen tulee kiinnostamaan melkein yksinomaan) kysymys: mitä maaseudun proletariaatin on tehtävä? Me käsittelemme ja tulemme käsittelemään pääasiallisesti tätä kysymystä ja annamme pikkuporvarien ideologiien sepitellä maankäytön tasasuhtaisuutta ja kaikkea muuta sen tapaista. Tähän kysymykseen, uuden, porvarillisdemokraattisen Venäjän peruskysymykseen, me vastaamme: maaseudun proletariaatin pitää järjestäytyä itsenäisesti yhdessä kaupunkiproletariaatin kanssa täydellisen sosialistisen kumouksen puolesta käytävää taistelua varten.

Meidän agraariohjelmamme pitää siis muodostua kolmesta perusosasta: ensinnäkin siinä on määriteltävä mitä päätäväisin kehoitus talonpoikain vallankumoukselliseen rynnistykseen tilanherrain maanomistusta vastaan; toiseksi siinä on täsmälleen osoitettava seuraava askel, minkä liike voi ottaa ja mikä sen täytyy ottaa talonpoikain saavutusten vakiinnuttamiseksi ja siirtymiseksi demokratian voitosta välittömään proletaariseen taisteluun sosialismin puolesta; kolmanneksi siinä on osoitettava puolueen proletaariset luokkatehtävät, jotka asettuvat sitä tiukemmin eteemme ja sitä sitkeämmin vaativat niiden selvää asettelua, mitä lähempänä on talonpoikaiskapinan voitto.

Maslovin ohjelma ei ratkaise yhtäkään niistä perustehtävistä, mitkä VSDT-puolueen nyt on ratkaistava: tämä ohjelma ei anna sellaista tunnusta, joka nyt heti, viipymättä, mitä epädemokraattisimman valtion kaudella suuntaisi talonpoikaisliikettä voittoon,— tämä ohjelma ei määrittele täsmällisesti niitä poliittisia uudistuksia, jotka ovat välttämättömiä agraariuudistusten päätökseen viemiseksi ja vakiinnuttamiseksi,— se ei osoita toimenpiteitä, joita maareformin alalla tarvitaan sillä ehdolla, että on olemassa mitä täydellisin ja johdonmukaisin demokratismi,—

se ei luonnehdi puolueemme proletaarista asennetta kaikkiin porvarillis-demokraattisiin uudistuksiin nähden. Tämä ohjelma ei määrittele sen enempää „ensimmäisen askeleen” ehtoja kuin „toisen askeleen” tehtäviäkään, vaan sekoittaa kaikki yhteen kasaan, alkaen hallitsijasuvun maiden luovuttamisesta olemattoman „demokraattisen valtion” haltuun ja jatkaa sitten tilanherrojen maiden luovuttamisella demokraattisten kunnanhallintojen käsiin siltä varalta, että keskusvalta olisi luonteeltaan epädemokraattinen! Tämä ohjelma, ollen tällä ajankohdalla käytännöllisen merkityksensä kannalta epävallankumouksellinen ja rakentuen sen olettamuksen varaan, että puolitaantumuksellisen keskusvallan kanssa tehdään aivan keinotekoiset ja kerrassaan uskomattomat kaupat, ei voi tarjota työväenpuolueelle ohjeita yhdelläkään niistä demokraattisen kumouksen kehitysteistä, mitkä ovat mahdollisia ja yleensä ajateltavissa Venäjällä.

Teemme yhteenvedon: ainoa oikea ohjelma demokraattisen kumouksen oloissa on oleva tällainen: meidän on viipymättä vaadittava tilanherrojen maiden konfiskoimista ja talonpoikaismokiteiden muodostamista*, eikä tähän vaatimukseen pidä liittää mitään rajoittavia varauksia. Tällainen vaatimus on vallankumouksellinen ja edullinen sekä proletariaatin että talonpoikaiston näkökannalta kaikissa, jopa huonoimmissakin oloissa. Tällainen vaatimus aiheuttaa kiertämättömänä seurauksenaan poliisivaltion romahduksen ja demokratismin voimistumisen.

Mutta ei saa rajoittua konfiskoimiseen. Demokraattisen vallankumouksen ja talonpoikaiskapinan kaudella me emme missään tapauksessa voi hylätä ehdottomasti maiden kansallistamista. Tämän vaatimuksen ehdoksi on vain asetettava aivan tarkasti osoitettu vissi poliittinen järjestelmä, jota ilman kansallistaminen saattaisi vahingoittaa proletariaattia ja talonpoikaistoa.

* Samoin kuin Ikskin, Maslov „näkee ristiriidan siinä, että me vaadimme säätyjen hävittämistä ja talonpoikaismokiteiden, s.o. säätyperusteisten komiteiden muodostamista. Itse asiassa tässä on vain näennäinen ristiriita: säätyjen hävittämiseksi on tarpeen alimman, sorretun säädyn „diktatuuri” — aivan samoin kuin on tarpeen proletariaatin diktatuuri, joita voitaisiin hävittää luokat yleensä ja siinä luvussa myös proletaariluokka. Koko agraariohjelmamme tarkoituksena on maaorjuus- ja säätyperinteiden hävittäminen agraarisuhteiden piiristä, ja niiden hävittämiseksi voidaan vedota ainostaan alimpaan säätyyn, niihin, joita nuo maaorjuudellisen järjestelmän jätteet sortavat”. *Lenin*. „Vastaus Iksille”, s. 29. (Ks. Teokset, 6. osa, s. 425. *Toim.*)

Sellainen ohjelma on oleva täydellinen ja eheä. Se tarjoaa ehdottoman maksimimäärän sitä, mikä on yleensä ajateltavissa jokaisen porvarillis-demokraattisen kumouksen aikana. Se ei sido sosialidemokratian käsiä, vaan sallii sekä jakamista että kansallistamista erilaisten poliittisten suhdanteiden mukaan. Se ei missään tapauksessa aiheuta epäsovua talonpoikaiston ja proletariaatin — demokratismien puolesta taistelijain kesken *. Se nostaa nyt, heti paikalla, poliisi-itsevaltiudellisen poliittisen järjestelmän vallitessa, ehdottomasti vallankumouksellisia ja tätä järjestelmää vallankumouksellistavia tunnuksia, asettaen edelleen vaatimuksia myöskin demokraattisen vallankumouksen täydellisen voiton oloissa, t.s. oloissa, jolloin on muodostunut sellainen asiointila, että demokraattisen kumouksen loppuunvieminen avaa uusia perspektiivejä ja tuo uusia tehtäviä.

Ohjelmassa on ehdottomasti osoitettava täsmälleen meidän erikoinen proletaarinen asenteemme koko demokraattisessa agraarikumouksessa. Ei pidä lainkaan kainostella sitä, että sellainen maininta on paikallaan taktillisessa päätöslauselmassa, taikka sitä, että se on ohjelman yleisen osan toistamista.

Asenteemme selvyuden vuoksi ja sen selvittämiseksi joukoille kannattaa kyllä uhrata mainiosti kaavoitettu teemojen jako ohjelma- ja taktiikkateemoihin.

Seuraavassa esitämme vastaavan agraariohjelman luonnoksen, joka on „agraarivaliokunnan” enemmistön laatima („agraarivaliokunnan” nimitti VSDTP:n Yhdistetty Keskuskomitea laatimaan uuden agraariohjelman luonnosta).

V. AGRAARIOHJELMAN LUONNOS

Tarkoituksella raivata pois maaorjuusjärjestelmän jätteet, jotka raskaana ikeenä painavat välittömästi talonpoikia, ja maaseudun luokkataistelun vapaan kehityksen etuja silmälläpitäen puolue vaatii:

* Jotta saataisiin hälvennetyksi pois kaikkalainen ajatuskin siitä, että työväenpuolue muka haluaa tyrkyttää talonpoikaistolle jonkinlaisia reformiluonnoksia talonpoikaiston tahdosta riippumatta, talonpoikaiston sisällä itsenäisesti kehityvästä liikkeestä huolimatta, ohjelmaluonnokseen on liitetty *variantti A*, jossa suoranaisen kansallistamisvaatimuksen asemesta puhutaan ensin siitä, että puolue tukee vallankumouksellisen talonpoikaiston pyrkimystä maan yksityisomistuksen lakkauttamiseen.

1) kaikkien kirkkojen, luostarien, hallitsijasuvun, valtion, tsaarin ja tilanherrojen maiden konfiskointia;

2) talonpoikaiskomiteain muodostamista hävittämään pikaisesti pois kaikki tilanherrojen vallan ja tilanherrojen etuoikeuksien jäljet sekä tosiasiallisesti määräämään konfiskoitujen maiden käytöstä siihen saakka, kunnes yleiskansallinen perustava kokous säättää uuden maankäyttöjärjestyksen;

3) kaikkien niiden verojen ja räsitusten lakkauttamista, jotka nykyään lankeavat talonpoikaiston — veronalaisen säädyn — kannettavaksi;

4) kaikkien niiden lakien lakkauttamista, jotka rajoittavat talonpojan määräysvaltaa maansa suhteen;

5) että valinnallisille kansanoikeuksille on annettava valtuudet alentaa kohtuuttoman korkeita vuokramaksuja ja julistaa mitättömiksi orjuuttavaa laatua olevat sopimukset.

Jos taas nykyisen vallankumouksen ratkaiseva voitto Venäjällä takaa täydellisesti kansan itsevaltiuden, t.s. luo tasavallan ja täysin demokraattisen valtiojärjestelmän, niin puolue tulee * pyrkimään siihen, että maan yksityisomistus lakkautetaan ja kaikki maat luovutetaan koko kansan yhteiseksi omaisuudeksi.

Tämän ohella Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue asettaa kaikissa tapauksissa ja demokraattisten agraariuudistusten kaikissa vaiheissa tehtäväkseen pyrkiä sitkeästi maaseudun proletariaatin järjestämiseen itsenäiseksi luokkajärjestöksi, selittää sille, että sen edut ovat sovittamattoman vastakkaiset talonpoikaistorvariston eduille, varoittaa maaseudun proletariaattia mieltymästä pientalousjärjestelmään, joka tavaratuotannon vallitessa ei pysty milloinkaan hävittämään joukkojen kurjuutta, ja vihdoin osoittaa välttämättömäksi täydellinen sosialistinen kumous ainoana keinona, joka hävittää pois kaikkinaisen kurjuuden ja kaikkinaisen riiston.

* A-variantti.

...niin puolue tulee tukemaan vallankumouksellisen talonpoikaiston pyrkimystä maan yksityisomistuksen lakkauttamiseen ja pyrkimään siihen, että kaikki maat luovutetaan valtion omaisuudeksi.

**ESIPUHE KIRJASEN: „K. KAUTSKY. EI OLE ENÄÄ
SOSIALIDEMOKRATIAA!“
VENÄJÄNKIELISEEN PAINOKSEEN**

Tämä venäjänkielisenä käännöksenä lukijalle tarjottava kirjanen on Saksan sosialidemokratian erään etevimmän edustajan kirjoittama. Kirjasen tekijä on onnistunut antamaan paljon enemmän, kuin mitä hänen valitsemastaan aiheesta päätellen voitiin odottaa. Sen sijaan, että hän olisi yksinkertaisesti kumonnut vilpillisen tehtailijain palkkarengin hra Bürgerin valheelliset väitteet, meille on siinä esitetty erinomaisen selvästi ja yleistajuisesti ei ainoastaan Saksan, vaan jopa koko maailman työväenliikkeen tärkeimmät peruskysymykset. Kaikkiällä tapahtuu pientuotannon lasku ja kansan kurjistuminen. Kaikkien maiden porvarilliset poliitikot ja tiedemiehet pinnistävät hra Bürgerin tapaan kaikin voimin pyrkien hämäämään nämä ilmiöt. Moisten herrojen tavallisten perustelujen järjestelmällinen käsittely saakin sen vuoksi tavattoman suuren merkityksen.

Kirjasen tekijä käsittelee miltei yksinomaan saksalaisia tietoja. Olisi suotavaa, että eräissä kysymyksissä näitä tietoja täydennettäisiin vastaavilla venäläisillä tiedoilla. Sellaisen yrityksen tulevat kirjasen julkaisijat varmaan tekemäänkin, jos kirjanen saa osakseen sen laajan levikin, minkä se täysin ansaitsee. On vain huomautettava, että Venäjän teollisuus- ja maataloustilastot ovat mitä surkeimmassa tilassa saksalaisiin tilastoihin verrattuna. Saksaan nähden on mahdollisuus vertailla kahden teollisuus- ja maataloustiedustelun antamia tietoja, tiedustelujen, jotka

suoritettiin eri aikajaksoilla kautta koko maan. Venäjällä ei ole ollut yhtään tällaista tilastotiedustelua, ja paitsi zemstvojen tilastoa, jossa on tutkittu eurooppalaiseen tapaan kansantalouden vähäisiä eri kolkkia, meillä on olemassa vain erilaisten „hallintohaarojen” valheelliset, huolimattomasti tehdyt ja kansliamaisen sotkuiset tilastot, joita on pikemminkin nimitettävä vastauksiksi poliisikyselyihin.

Venäläinen virkavalta estää Venäjän kansaa saamasta tietää koko totuutta omasta asemastaan. Mutta jokainen valistunut venäläinen lukija muistaa helposti kirjallisuudestamme satoja ja tuhansia esimerkkejä talonpoikaistalouden tilasta, kotiteollisuuden aloista, tehdasoloista,— jotka vahvistavat täydellisesti ne johtopäätelmät, joihin kirjasen kirjoittaja on tullut. Jokainen venäläinen työmies ja talonpoika huomaa helposti, että se kansan olojen kurjistuminen, jota kirjasessa kuvataan, tapahtuu Venäjällä vieläkin laajemmissa mitoissa, vieläkin kärkevämpänä ja vieläkin karkeammassa muodoissa.

Maaliskuu vuonna 1906

N. Lenin

*Julkaistu maalis—huhtikuussa 1906
kirjasessa: K. Kautsky. „Ei ole enää
sosialidemokratiaa!”*

*Julkaistaan
kirjasen tekstin mukaan*

**KADETTIEN VOITTO
JA TYÖVÄENPUOLUEEN
TEHTÄVÄT**

*Kirjoitettu maaliskuun 24—28
(huhtikuun 6—10) pnä 1906*

*Julkaistu huhtikuussa 1906
erillisenä kirjasena
„Nasha Myslin“ kustannusliikkeessä*

*Julkaistaan
kirjaseen tekstin mukaan*

I

MIKÄ OBJEKTIIVINEN MERKITYS OLII MEIDÄN
OSALLISTUMISELLAMME DUUMAN VAALEIHIN?

Kadettien voitot ovat panneet liberaalisen lehdistömme pään pyörälle. Kadetit yhdistivät vaalikamppailussa ympärilleen kaikki tahi melkein kaikki liberaalit. Sanomalehdistä, jotka eivät siihen saakka olleet kuuluneet kadetti-puolueelle, on tullut tosiasiallisesti tämän puolueen äänenkannattajia. Liberaalinen lehdistö riemuitsee. Kaikkialta kantautuu voitonhuutoja sekä uhkauksia hallitukselle. Noihin huutoihin — se on sangen kuvaava seikka — sekoituu yhtä mittaa milloin vahingoniloisia, milloin ylimielisiä hyökkäilyjä sosialidemokraatteja vastaan.

— Katsokaas, millaisen virheen te teitte, kun kieltäyditte osallistumasta vaaleihin! Näettekö nyt? Tunnustatko virheenne? Joko nyt annatte arvoa viisaan ja kaukokoisen Plehanovin neuvoille? — Tällaisia ja tämän kaltaisia puheita kuuluu nyt ihastuksesta läikähtymäisillään olevan liberaalisen sanomalehdistön palstoilta. Tov. Stepanov sanoi erittäin sattuvasti Plehanovista (Kokoelmassa: „Nykyinen ajankohta”, kirjoituksessa „Kaukaa”), että hänelle on käynyt jotensakin samoin kuin Bernsteinille. Samaten kuin saksalaiset liberaalit aikoinaan kantoivat käsillään Bernsteinia ja kaikki „edistykselliset” porvarilliset sanomalehdet ylistivät häntä taivaisiin saakka, niin ei Venäjälläkään ole nyt ainoatakaan liberaalista lehteä, eikä edes liberaalista lehtikirjoitusta (aina „*Stovoon*” saakka,

niin, niin, aina lokakuulaisten „*Slovoon*” saakka!), joissa ei syleiltäisi, suudeltaisi ja armasteltaisi viisasta ja kaukonäköistä, harkitsevaa ja selkeäjärkistä Plehanovia, jolla oli miehuutta nousta vastustamaan boikottia.

Katsokaamme, mitä kadettien voitot ovat todistaneet. Kenen virheen ne ovat paljastaneet? Minkälaisen taktiikan tuloksettomuuden ne ovat tuoneet julki?

Plehanov, Struve ja kumpp. jankuttavat meille, että boikotti oli virhe. Miksi kadetit niin luulevat, se on aivan selvää. Heidän ehdotuksensa, että Duumaan valittaisiin yksi työläinen Moskovasta (ks. „*Nasha Zhizniä*” maaliskuun 23 päivältä), osoittaa, että kadetit osaavat antaa arvoa työläisten avulle, että he tavoittelevat sopimusta sosialidemokratian kanssa voittonsa päätökseen viemiseksi ja lujittamiseksi, että he solmivat sellaista sopimusta puolueettomien työläisten kanssa aivan samoin, kuin olisivat solmineet sen myöskin sosialidemokraattisen puolueen kanssa. Että kadetit vihaavat boikottia, joka merkitsee kieltäytymistä kannattamasta heitä, kadetteja, „vasemmistolaisten” kieltäytymistä ryhtymästä kauppoihin heidän, kadettien kanssa,— se on aivan luonnollista.

Mutta mitä haluavat Plehanov ja hänen puolelleen kallistuvat (osaksi tietoisesti, osittain tiedottomasti kallistuvat) menshevikit eli meidän venäläiset sosialidemokraattiset boikotinvastustajamme? Niinpä niin! Plehanov on heistä kaikkein rohkeimmin, johdonmukaisimmin, vapaimmin ja selvimmän esittänyt katsomuksiaan,— ja viidennellä „*Dnevnikillä*än” * hän osoittaa uudemman kerran, että *hän ei tiedä itsekään, mitä hän tahtoo*. Pitää osallistua vaaleihin,— kirkuu hän. Mitä varten? Sitäkö varten, että saataisiin aikaan vallankumouksellinen itsehallinto, jota menshevikit saarnaavat? vaiko sitä varten, että mentäisiin Duumaan?

Plehanov luikertelee, luovii, kieroilee, koettaa selviytyä sofismeilla näistä yksinkertaisista, suorista ja itsestään selvistä kysymyksistä. Oltuaan vaiti monen monet kuukaudet, jolloin menshevikit vielä „*Iskran*” palstoilla saarnasivat vallankumouksellista itsehallintoa (*ja jolloin hän julisti empimättä olevansa myötämielinen menshevoikkien taktikalle*), Plehanov nyt yhtäkkiä sanoa paukauttaa mitä

* „*Dnevnik Sotsial-Demokrata*” № 5.

halveksivimman fraasin tuota menshevikkien „kuuluisaa vallankumouksellista itsehallintoa” vastaan. Mistä ja minkä vuoksi kuuluisaa, toveri Plehanov? Eivätkö sen „kuuluisaksi” tulemista ole edistäneet juuri ne samaiset bolshevikit, joita vastaan Plehanov haluaa nyt käydä sotaa ja jotka jo kauan sitten ovat osoittaneet tuon tunnuksen riittämättömäksi, epämääräiseksi ja puolinaiseksi?

Ei kuulu vastausta. Plehanov ei selitä mitään. Hän vain sinkoaa oraakkelin lauselman ja menee ohi. Oraakkelin ja Plehanovin välillä on tässä se ero, että oraakkeli ennustaa tapahtumia, mutta Plehanov sanelee tuomionsa sitten, kun tapahtumat ovat ohi, hän tarjoaa sinappia illallisen jälkeen. Kun menshevikit ennen lokakuun vallankumoustopahtumia, ennen joulukuun kapinaa puhuivat „vallankumouksellisesta itsehallinnosta”, puhuivat siitä ennen vallankumouksellista nousua, niin silloin Plehanov oli vaiti, kuitenkin hyväksyen menshevikkien taktiikan yleensä, oli vaiti aivan kuin odotellen, aivan kuin ymmällä, tohtimatta muodostaa itselleen vähänkään määrättyä mielipidettä. Kun vallankumousaalto laski, kun „vapauden päivät” ja kapinapäivät olivat ohi, kun näyttämöltä jäivät pois kaikenlaiset työväen, sotilaiden, rautatieläisten y.m. edustajain Neuvostot (Neuvostot, jotka näyttivät menshevikeistä vallankumouksellisen itsehallinnon elimiltä ja joita bolshevikit pitivät ituasteellaan olevina, hajallisina, vaistovaraisina ja sen vuoksi voimattomina vallankumouksellisen vallan eliminä)—sanalla sanoen sitten, kun kysymys oli kadottanut kärkeytytensä, kun illallinen oli syöty, silloin Plehanov ilmestyy sinappeineen, silloin hän tuo esiin viisauttaan ja kaukonäköisyyttään... eilispäivän asioihin nähden, mikä niin miellyttää herroja Struvea ja kumpp.

Ja niin sitten jääkin tietämättä, minkä takia tov. Plehanov on tyytymätön vallankumoukselliseen itsehallintoon. Plehanov yhtyy nyt bolshevikkeihin siinä, että vallankumouksellinen itsehallinto on saanut monelta „pään sekaisin” („Dnevnik” № 5), mutta kaikesta näkyy, että Plehanovista tuollainen tunnus näyttää liian suurelta, kun taas bolshevikeista se tuntuu liian pieneltä. Plehanovista tuntuu, että tuo tunnus menee liian pitkälle, mutta meistä tuntuu, ettei se mene kyllin pitkälle. Plehanov tähtää siihen, että kutsuttaisiin menshevikit „vallankumouksellisesta itsehallinnosta” takaisin, järkevään ja asialliseen toimintaan

Duumassa. Me tähtäämme siihen, emmekä ainoastaan tähtää, vaan tietoisesti ja selvästi kehoitamme siihen,— että vallankumouksellisesta itsehallinnosta otettaisiin askel eteenpäin, että tunnustettaisiin välttämättömiksi eheät, suunnitelmalliset, hyökkäävästi toimivat kapinaelimet, vallankumouksellisen vallan elimet. Käytännöllisesti Plehanov poistaa päiväjärjestyksestä kapinatunnuksen (vaikkakaan ei rohkene sanoa sitä suoraan ja selvästi); — aivan luonnollista on, että hän hylkää myös tunnuksen vallankumouksellisesta itsehallinnosta, joka ilman kapinaa ja ilman kapinatilannetta olisi naurettavaa ja vahingollista leikitteilyä. Plehanov on hieman johdonmukaisempi kuin hänen hengenheimolaisensa — menshevikit.

No niin, toveri Plehanov, mitä varten siis pitäisi osallistua vaaleihin ja miten pitäisi osallistua vaaleihin? Ei vallankumouksellista itsehallintoa varten, joka vain „paneen pään sekaisin”. Siis Duumaan osallistumista varten, niinkö? — Mutta samassa Plehanov käykin hirveän araksi. Hän ei halua vastata, mutta koska on $n + 1$ toveria Venäjältä, jotka haluavat ei vain „lueskella” „sepustelemaan” kirjoittajan päiväkirjoja, vaan myös toimia jotenkin määrätietoisesti työväenjoukkojen keskuudessa, koska nämä $n + 1$ tungettelevaa kirjeenvaihtajaa vaativat häneltä täsmällistä vastausta, niin Plehanov alkaa närkästyä. On vaikea kuvitella mitään vieläkin avuttomampaa ja vieläkin hullunkurisempaa kuin hänen närkästynyt lausuntonsa, että olisi pedanttisuutta, kaavamaisuutta j.n.e. vaatia valitsijoilta, että heidän pitää tietää, minne ja mitä varten he valitsevat. Hyvänen aika, toveri Plehanov! Johan teille nauravat sekä ystävämme kadetitkin että työläisemme, jos te alatte aivan vakavasti, joukkojen edessä, puolustaa tätä oivallista ohjelmaa: ottakaa osaa vaaleihin, valitkaa, mutta älkää kyselkö, minne te valitsette ja mitä varten te valitsette. Valitkaa Duuman vaaleja koskevan lain nojalla, mutta älkää rohjetko ajatella (se olisi pedanttisuutta ja kaavamaisuutta), että valitsette edustajia Duumaan.

Minkä takia tov. Plehanov on sotkeutunut noin silminnähtävästi, Plehanov, joka aikoinaan osasi kirjoittaa selvästi ja antaa täsmällisiä vastauksia? Sen takia, että arvioituaan väärin joulukuun kapinan hän on muodostanut itselleen aivan virheellisen käsityksen nykyisestä poliittisesta ajankohdasta. Hän on joutunut sellaiseen asemaan,

mikä panee hänet pelkäämään ajatella ajatuksiaan loppuun asti, pelkäämään katsoa todellisuutta suoraan silmiin.

Mutta nythän „duumakamppailun” koruton todellisuus on tullut jo aivan selvästi näkyviin. Nyt ovat tosiasiat jo vastanneet kysymykseen, mikä objektiivinen merkitys on vaaleilla ja niihin osallistumisella, itsensä osanottajien tahdosta, tajunnasta, puheista ja lupauksista riippumatta. Kaikkein päättäväisin menshevikki, tov. Plehanov, juuri sen takia pelkääkin esiintyä suoranaisesti Duumaan osallistumisen puolesta, koska tuo osallistuminen on jo osoittanut luonteensa. *Vaaleihin osallistuminen merkitsee joko kadettien kannattamista ja kauppoihin ryhtymistä heidän kanssaan tahi vaaleilla leikittelemistä.* Itse elämä on nyt todistanut tämän väittämän paikkansapitäväksi. Plehanovin oli pakko „Dnevnikin” 5. numerossa tunnustaa oikeaksi tämän väittämän jälkipuolisko, tunnustaa tolkuttomaksi tunnus: „vallankumouksellinen itsehallinto”. „Dnevnikin” 6. numerossa Plehanovin on pakko tunnustaa alkupuolikin, ellei hän karta asian käsittelyä sisällön kannalta.

Poliittiset tosiolot ovat ajaneet menshevikkien taktiikan lopullisesti karille, sen taktiikan, jota he puolustivat „toimintaohjelmassaan” (hektografilla painettu lehtinen, jossa mainitaan Martovin ja Danin nimet, julkaistu Pietarissa vuoden 1905 lopulla tai vuoden 1906 alussa) sekä painetuissa lausunnoissaan (Yhdistetyn Keskuskomitean lehtinen, jossa selitetään molemmat taktiikat; Danin kirjoitus tunnetussa kirjassessa). Se oli vaaleihin osallistumisen taktiikka, mutta ei Duumaan valitsemista varten. Toistamme, että Duumaan osallistumisesta ei kukaan vähänkään huomattava menshevikki tohtinut edes äännätääkään lehdistössään. Ja tuon „puhtaasti” menshevistisen taktiikan on nyt elämä ajanut lopullisesti karille. Tuskin nyt voidaan edes vakavasti puhuakaan vaaleihin osallistumisesta „vallankumouksellisista itsehallintoa” varten, tarkoituksella lähteä pois läänien vaalikokouksista j.n.e. Tapahtumat ovat osoittaneet mitä havainnollisimmin, ettei sellainen vaali-leikittely, parlamentarismilla leikittely voi saada aikaan mitään muuta kuin saattaa sosialidemokratian huonoon valoon, muuta kuin tuottaa sille häpeää ja skandaalia.

Jos sanotun vahvistukseksi tarvitaan vielä todisteita, niin erään selvimmistä todisteista on antanut puolueemme

Moskovan piirikuntakomitea. Se on yhtenäinen järjestö, joka on yhdistänyt enemmistö- ja vähemmistöfraktion yhteen. Hyväksyttiin „yhdistetty” taktiikkakin, s.o. ainakin puoleksi menshevistinen taktiikka: että otetaan osaa valtuutettujen vaaleihin tarkoituksella varmistaa sosialidemokraattien vaikutus työväenkuuriassa, mutta sitten ehkäistään vaalit kieltäytymällä valitsemasta valitsijamiehiä. Tarkoituksena oli kokeilla saman taktiikan toistamista, mikä hyväksyttiin Shidlovskin komissioon nähden. Se oli „ensimmäinen askel” juuri tov. Plehanovin suosittelien toimenpiteiden hengessä: otetaan osaa, ja sittenpäähän ajan tullen selvitetään seikkaperäisemmin.

Moskovan piirikuntakomitean menshevistis-plehanovilainen taktiikka meni komeasti myttyyn, kuten saattoi odottaa. Valtuutetut valittiin. Saatiin valituksi sosialidemokraatteja ja osaksi jopa järjestön jäseniäkin. Ehti tulla laki boikottia vastaan⁶³. Valtuutetut joutuivat pinteeseen: joko pitää mennä vankilaan agitaation harjoittamisesta boikotin puolesta tahi valita valitsijamiehet. Piirikuntakomitean agitaatio, maanalainen, kuten puolueemme kaikkienkin järjestöjen agitaatio, osoittautui voimattomaksi hallitsemaan sen liikkeelle panemia voimia. *Valtuutetut rikkoivat antamansa lupauksen*, repivät imperatiiviset mandaattinsa ja... *valitsivat valitsijamiehiä*. Valitsijamiesten joukkoon tuli niin ikään osaksi sosialidemokraatteja ja vieläpä järjestön jäseniäkin.

Näiden rivien kirjoittaja oli läsnä näkemässä sangen vaikean tapauksen Moskovan piirikuntakomitean istunnossa, kun johtava sosialidemokraattinen järjestö pohti kysymystä: mitä on tehtävä ja miten nyt on meneteltävä tuon myttyyn menneen (plehanovilaisen) taktiikan suhteen. Taktiikan myttyynmeno oli niin ilmeinen, että menshevikeistä, komitean jäsenistä, ei löytynyt *yhtäkään*, joka olisi kannattanut valitsijamiesten osallistumista läänin vaalikokoukseen tahi puolustanut vallankumouksellista itsehallintoa taikka jotain muuta sen tapaista. Toisaalta olisi ollut vaikeaa ryhtyä rankaisutoimenpiteisiin näihin työläisvaltuutettuihin nähden, jotka olivat rikkoneet imperatiiviset valtuutensa. Komitean ei auttanut muu kuin pestä kätensä, vaieten tunnustaa virheensä.

Sellaiseen tulokseen johti plehanovilainen taktiikka: kun valitaan harkitsematta kunnolleen (ja haluamattakaan har-

kita kunnolleen, haluamatta lainkaan harkita: ks. „Dnevnikistä” № 5), miksi ja mitä varten pitää valita. Jouduttuaan ensi kerran kosketukseen todellisuuden kanssa menshevistinen „taktiikka” hajosi kuin tuhka tuuleen,— eikä ihmekään, sillä tuo „taktiikka” (vaaleihin osallistuminen, mutta ei valitsemista varten) ei ollut muuta kuin pelkkiä hyviä sanoja ja hyviä aikeita. Aikeet jäivät aikeiksi ja sanat jäivät sanoiksi, mutta todellisuudessa kävi siten, kuin objektiivisen poliittisen tilanteen armoton logiikka saneli: joko pitää valita kadettien tukemiseksi tahi leikkiä vaaleja. Tapahtumat ovat siis vahvistaneet kirjaimellisesti sen, mitä kirjoitin pikku artikkelissani „Valtakunnanduuma ja sosialidemokraattinen taktiikka”: „Me voimme ilmoittaa sosialidemokraattisten ehdokkaittemme täydellisestä ja mitä täydellisimmästä itsenäisyydestä, osallistumisemme puhtaasta ja mitä puhtaimmasta puoluekantaisuudesta, mutta poliittinen tilanne on kaikkia lausuntoja vaikuttavampi. Todellisuudessa ei käy eikä voi käydä näiden lausuntojen mukaan. Todellisuudessa siitä tulee kiertämättä, vasten tahtoamme, epäsosialidemokraattinen ja epäpuoluekantainen työväenpolitiikka, jos asiain nykyisellään ollen otetaan osaa nykyiseen Duumaan” (s. 5)*.

Yrittäkööt menshevikit eli plehanovilaiset kumota tämän johtopäätöksen,— mutta ei sanoissa, vaan teoissa, tosiasioidella. Meillähän puolueessa jokainen paikallisjärjestö on nyt autonominen taktiikassaan. Minkähän vuoksi missään Venäjällä ei ole syntynyt mitään kunnollista eikä järjellistä menshevististä taktiikkaa? Minkä takia VSDTP:n Moskovanryhmä, joka on menshevistinen eikä sulautunut yhteen bolshevistisen komitean kanssa, ei ole valmistanut „plehanovilaista” taikka aivan omaa vaalikamppailuaan näissä vaaleissa, jotka Moskovassa toimitetaan ylihuomenna, sunnuntaina, maaliskuun 26 päivänä? Ei tietenkään siksi, että olisi puuttunut halua. Olen varma, ettei myöskään taidon puutteessa. Sen takia, että objektiivinen poliittinen tilanne määräsi joko boikotin tai kadettien kannattamisen. Moskovan läänin valitsijamiesten joukossa on nyt sosialidemokraatteja. Vaalit ovat tulleet täysin selviksi. Läänin vaalikokousta ei pidetä vielä kohtakaan. Vielä on aikaa, toveri Plehanov. Vielä on aikaa, toverit menshevikit!

* Ks. tätä osaa, s. 98. *Toim.*

Neuvokaa toki näille valitsijamiehille, mitä on tehtävä *. Näyttäkää heille edes kerrankin aikanaan eikä perästäpäin, että teillä on taktiikka. Pitääkö näiden valitsijamiesten yksinkertaisesti poistua läänin vaalikokouksesta? Vai lähteä pois ja muodostaa vallankumouksellinen itsehallinto? Vaiko antaa tyhjästä vaaliliiput? Vai loppujen lopuksi valita Duumaan, ja jos pitää valita, niin kenet? oma sosialidemokraattiko tyhjää ja toivotonta, kulussientakaista mielenosoitusta varten? Ja vihdoin pääkysymys, johon teidän, toverit menshevikit ja toveri Plehanov, on vastattava: miten näiden valitsijamiesten on meneteltävä, jos heidän äänensä tulevat ratkaisemaan kadettien tahi lokakuulaisten valitsemisen? jos esimerkiksi kadetteja tulee olemaan A — 1, lokakuulaisia A, mutta valitsijamies-sosialidemokraatteja kaksi? pidättäytyminen ** merkitsisi sitä, että autetaan lokakuulaisia lyömään kadetit! siis ei jää muuta keinoa kuin antaa äänet kadeteille ja *pyytää heiltä tästä palveluksesta paikka Duumassa?*

Tämä ei ole lainkaan meidän keksimämme johtopäätös. Se ei ole lainkaan polemiikkihyökkäys menshevikkejä vastaan. Tämä johtopäätös on itse todellisuutta. Työläisten osallistuminen vaaleihin, sosialidemokratian osallistuminen vaaleihin *itse asiassa* johtaa siihen ja vain siihen. Kadetit ottivat oikein huomioon Pietarissa saamansa kokemuksen,

* Nämä rivit oli jo kirjoitettu, kun luin „Retsh” lehdessä 30. numeron maaliskuun 24 päivästä. Siinä on uutinen Moskovasta, jossa sanotaan: „Mikäli nyt voidaan päätellä, voiton mahdollisuudet edessä olevassa kadettien ja oikeistopuolueiden välisessä vaalitaistelussa läänielinten vaaleissa ovat suunnilleen samanlaiset: samoin kuin lokakuulaisille (11) yhdessä kauppa- ja teollisuusmiesten (26) ja äärimmäisten oikeistopuolueiden edustajien (13) kanssa tulee kaikkiaan 50 kyllin selvästi määräytyvä ääntä, niin kadeteillekin (22), jos heihin lasketaan puolueettomat progressiivit (11) ja työläisedustajat (17), tulee samoin 50 ääntä. Näin ollen menestys tulee riippumaan siitä, minkä puolueen kannalle asettuvat ne 9 valitsijamiestä, joiden suuntaa ei vielä tiedetä”.

Olettakaamme, että nämä 9 ovat liberaaleja ja että 17 työläistä ovat sosialidemokraattisen puolueen valtuutettuja (kuten Plehanov ja menshevikit halusivat olevan). Silloin ovat tulokset tällaiset: kadeteilla 42, oikeistopuolueilla 50, sosialidemokraateilla 17. Mitä sosialidemokraateille jää muuta neuvoksi kuin mennä vaalisopimukseen kadettien kanssa paikkojen jakamisesta Duumassa?

** Tuskin tarvitsee lisätä, että valitsemalla oman sosialidemokraattisen edustajansa nämä kaksi *itse asiassa auttaisivat mustasotnialaisia*. Sosialidemokraatin valitseminen olisi samaa kuin pidättäytyminen, toisin sanoen se olisi samaa kuin jättäytyä passiivisesti pois taistelusta, jossa mustasotnialaiset lyövät kadetteja.

P. S. (Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*). Tekstissä oli virheellisesti sanottu, ettei läänin vaalikokousta pidetä vielä kohtakaan. Se on nyt jo pidetty. Mustasotnialaiset pääsivät voitolle, sillä talonpojat eivät saaneet aikaan sopimusta kadettien kanssa. Muuten, „Nasha Zhiznin” samassa numerossa, josta olemme tämän uutisen ottaneet (№ 405 maaliskuun 28 päivästä), sanotaan: „Sanomalehti „Puti” kertoo varmasta lähteestä saamiensa tietojen mukaan, että monet menshevikki-sosialidemokraatit ottivat eilen (Moskovassa) toimellaasti osaa vaaleihin, antaen äänensä „kansanvapauden” puolueen vaalilistojen hyväksi”. Onkohan se totta?

sen, että puolueeseen kuulumattomat asunnonvuokraaja-työläiset äänestivät heitä, etteivät lokakuulaiset olisi päässeet voittamaan. Otettuaan huomioon tämän kokemuksen kadetit tekivät suoranaisen ehdotuksen Moskovan työläisille: tukekaa meitä, niin me viemme yhden teidän edusmiehistänne Duumaan. Kadetit ymmärsivät plehanovilaisen taktiikan todellisen merkityksen paremmin kuin Plehanov itse. Ehdotuksellaan he ennakoivat sen poliittisen tuloksen, mihin vaalit kiertämättä johtavat. Jos puolueeseen kuulumattomien työläisvalitsijamiesten tilalla olisi ollut puolueeseen kuuluvia sosialidemokraatti-työläisiä, niin he olisivat olleet saman pulman edessä: joko pitää jättäytyä syrjään auttaen siten mustasotnialaisia tahi pitää mennä suoranaiseen tai välilliseen, vaiteliaaseen taikka sopimuksella virallistettuun kaupantekoon kadettien kanssa.

Niin, niin, eiväthän kadetit turhaan, *eivät* lainkaan *ilmaiseksi* nyt suutele Plehanovia! Noiden suukkojen hinta on selvästi näkyvissä. Do ut des, kuten latinalainen sananlasku sanoo: minä annan sinulle, jotta sinä antaisit minulle. Minä annan sinulle suukon siitä hyvästä, että sinä neuvoilasi annat *minulle* lisää ääniä. Tosin sinä et ehkä olisi lainkaan halunnut sitä; sinua hävetti tunnustaakin julkiesti saaneesi meiltä suukkoja. Sinä luikertelit kaikin keinoin, totuudella ja valheella (erikoisesti valheella!) välttyäksesi vastaamasta kysymyksiin, jotka menivät liian kursailematta ja liian lähelle itse lemmenkauppojemme ydintä. Mutta eihän kysymys ole lainkaan toivomuksistasi, ei tarkoituksistasi eikä sinun hyvistä (socialidemokraattiselta kannalta hyvistä) aikeistasi. Kysymys on *tuloksista*, ja ne ovat meille edullisia.

Kadettien käsitys plehanovilaisesta taktiikasta vastaa todellisuutta. Sen tähden he saavuttavat toivomansa tuloksenkin: he saavat työläisääniä, tekevät sopimuksen työläisten kanssa, *vetävät työläiset kanssaan* (kadettien kanssa) *yhteisvastuuseen kadettilaisesta Duumasta*, kadettien poliitikasta.

Plehanovin käsitys taktiikasta, jota hän ehdotti, ei vastaa todellisuutta. Sen vuoksi Plehanovin hyväätarkoitavat aikeet ovat omiaan vain palvelemaan helvetin kiveämistä. Socialidemokraattinen agitaatio *joukkojen* keskuudessa vaalien johdosta, *joukkojen* järjestäminen, *joukkojen* mobilisoiminen socialidemokratian ympärille j.n.e., y.m.s.

(katso Plehanovin hengenheimolaisen Danin lauselmia hänen kirjassaan), kaikki se jää vain paperille. Vaikka eräät meistä kuinka sitä haluaisivat — niin objektiiviset olot estävät toiveiden toteutumisen. Sosialidemokraattista lippua ei saada nostetuksi hulmuamaan joukkojen eteen (muistakaa Moskovan piirikuntakomitean esimerkki), illegaalisella järjestöllä ei ole mahdollisuutta muuttua legaaliseksi, purje riuhtautuu voimattoman perämiehen käsistä, joka on heittäytynyt ilman mitään kunnollisia varusteita quasi *-parlamenttiseen virtaan. *Itse asiassa ei synny sosialidemokraattista eikä puoluekantaista työväenpolitiikkaa*, vaan kadettilainen työväenpolitiikka.

Mutta teidän boikottinnehan osoittautui aivan hyödyttömäksi ja voimattomaksi kapineeksi! huutavat kadetit meille joka taholta. Työläiset, jotka tahtoivat boikottiesimerkillään häväistä Duumaa ja meitä, kadetteja,—työläiset, jotka valitsivat Duumaan sätkynuken, erehtyivät mitä ilmeisimmin! Duumasta ei tulekaan nukkeduuma, vaan kadetti-duuma!

Älkäähän toki, herrat! Te olette naiiveja tai tekeydytte naiiveiksi. Jos Duumasta tulee kadettilainen, niin tilanne muuttuu toisenlaiseksi, mutta Duuma on silti oleva nukkelaitos. Työläisiä ohjasi erittäin herkkä luokkavaisto, kun he verrattomalla mielenosoituksellaan, sätkynuken vaaleilla symbolisoivat tulevaa Duumaa, varoittivat herkkäuskoista kansaa, sanoutuivat irti siitä vastuusta, mikä lankeaa nukkeleikistä.

Ettekö käsitä tätä? Sallikaa, niin selitämme teille.

II

ENSIMMAISTEN VAALIEN YHTEISKUNNALLIS-POLIITTINEN MERKITYS

Venäjän ensimmäisillä valtiollisilla vaaleilla on sangan suuri poliittinen ja yhteiskunnallinen merkitys. Mutta kadetit, jotka ovat hurmaantuneet voitostaan ja vajonneet kokonaan perustuslaillisten illuusioiden valtaan, eivät pysty lainkaan ymmärtämään näiden vaalien todellista merkitystä.

* — muka. *Toim.*

Tarkastelkaamme ennen kaikkea, minkälaisia luokkaineiksia on ryhmittynyt kadettien ympärille. Vaalit tarjoavat siitä kysymyksestä erittäin opettavaa ja arvokasta aineistoa, joka ei ole vielä lähimainkaan täydellinen. Yhtä ja toista on kuitenkin jo näkyvissä, ja se ansaitsee erikoista huomiota. Tässä yhteenvetotiedot valitsijamielistä maaliskuun 18 päivään mennessä (s.o. Pietarin vaaleihin saakka), lainaamme ne „Russkije Vedomostista”⁶⁴:

Poliittiset suuntaukset*	Valitsijamiesten lukumäärä, valittu		
	kaupunkien valitsijain edustajakokouk- sissa	maanomistajien edustajakokouk- sissa	Yhteensä
Vasemmistolaisia	268	128	396
Oikeistolaisia	118	172	290
Puolueettomia	101	178	279
<i>Yhteensä</i>	487	478	965

Niin niukkoja kuin nämä tiedot vielä ovatkin, näkyy niistä kuitenkin (ja Pietarin vaalit vain vahvistavat sitä johtopäätöstä), että Venäjän vapausliikkeessä yleensä ja muun muassa kadettipuolueessa on tapahtumassa jonkinlainen sosiaalinen siirros. Tämän liikkeen painopiste on siirtymässä enemmän kaupunkeihin. Liike demokratisoituu. Etualalle astuu kaupunkilainen „pien”-eläjä.

Maanomistajien keskuudessa ovat vallitsevina oikeistolaiset (jos oletetaan, että puolueettomat jakaantuvat tasan vasemmistolaisten ja oikeistolaisen kesken, mikä oletamus lienee lankeamista pikemminkin liialliseen pessimismiin kuin optimismiin). Kaupunkilaisvalitsijain keskuudessa ovat vasemmistolaiset verrattomasti ylivoimaisempia.

Tilanherra on mennyt kadettien puolelta Lokakuun 17 päivän liittoon y.m.s. puolueisiin. Sen sijaan pikkuporvaristo, ainakin kaupunkilainen (maaseudun pikkuporvaristosta ei vielä ole tietoja, ja niitä on vaikeampi saadakin ennen Duuman kokoontumista), astuu selvästi poliittiselle areenalle, kääntyy ilmeisesti demokratismin puoleen. Kun

* Vasemmistolaisiin olemme laskeneet sosialidemokraatit (2), kadetit (304), demokraattisten reformien puolueen (4), edistyksellisen suunnan (59), maltilliset liberaalit (17), juutalaisten tasa-arvoisuuden liiton (3) ja puolalaiset nationalistit (7). Oikeistolaisiin — lokakuulaiset (124), kauppa- ja teollisuuspuolueen (51), perustuslailliset monarkistit (7), oikeusjärjestyspuolueen (5), oikeistolaiset (49), monarkistit (54).

zemstvokokousten aikaisessa porvarillisessa vapausliikkeessä (ja „Osvobozhdenijen” tapaisessa liikkeessä) olivat vallitsevina tilanherrat, niin nyt talonpoikaiskapinat ja lokakuun vallankumoustapahtumat ovat työntäneet suuren osan heistä jyrkästi vastavallankumouksen puolelle. Kadetti puolue on pysynyt kaksinaisena — me näemme siinä sekä kaupunkien pikkuporvaristoa että liberaalisia tilanherroja, mutta viimeksi mainitut ovat nähtävästi jo vähemmistönä puolueessa. Vallitsevana on pikkuporvarillinen demokratia.

Me voimme siis suurella todennäköisyydellä, miltei varmuudella tehdä seuraavat kaksi johtopäätöstä: ensinnäkin pikkuporvaristo muotoutuu poliittisesti ja esiintyy selvästi hallitusta vastaan; toiseksi kadetti puolue muodostuu pikkuporvarillisen demokratian „parlamentti”-puolueeksi.

Nämä johtopäätökset eivät käy yhteen toinen toisensa kanssa, kuten ensi silmäykseltä saattaisi näyttää. Jälkimmäinen johtopäätös on paljon suppeampi edellistä, sillä kadetit eivät käsitä kaikkia pikkuporvarillisia demokraattisia aineksia, ja sitä paitsi he ovat vain „parlamentti”-puolue (t.s. *tietysti quasi-parlamenttinen, leikkiparlamenttinen puolue*). Esim. Pietarin vaalien merkityksestä käyvät kaikki todistajalausunnot hämmästyttävästi yhteen, — touhukkaasta ja radikalismia näyttelevästä „Rusj” lehdestä alkaen, jota jatkaa sitten hra Nabokov — kadetti puolueen Keskuskomitean jäsen ja Duuman edustajaehdokas, ja päättyen „Novoje Vremjaan” — kaikki ne ovat yhtä mieltä siitä, että oikeastaan nämä vaalit eivät olleet niinkään paljon kadettien *puolesta* äänestämistä kuin äänestystä *hallitusta vastaan*. Kadetit saivat voiton huomattavalta osaltaan vain *sen takia, että he osoittautuivat* (Durnovon ja kumpp. ansiosta) *kaikkein vasemmistolaisimmaksi puolueeksi*. Todelliset vasemmistopuolueet syrjäytettiin väkivallan avulla, vangitsemisilla, pieksäjaisilla, vaalilailla j.n.e. Kaikkien tyytymättömien, ärtyneiden, suuttuneiden, epämiällisesti vallankumouksellisten ainesten oli olosuhteiden pakosta, vaalitaistelun logiikan pakoittamina liityttävä yhteen kadettien ympärille*. Se kaikkien edistysmielisten valitsijamiesten yhdistäminen kadetteihin, minkä me teimme

* Sanomalehti „Molva”, maaliskuun 22 pnä: „Kenellekään ei ole salaisuus, ettei tältä Duumalta odoteta luovaa työtä, ja kadetteja lähettävät sinne lukuisasti ne henkilöt, jotka eivät hyväksy heidän ohjelmaansa, mutta tekevät sen vain säilyttääkseen heille pyhän tehtävän ja äärettömän suuren työn: monivuotisen liian puhdistamisen pois meidän Augeiaan-talleistamme, se on hallituksestamme”.

edellä esitetystä taulukossa, on tapahtunut todellisuudessa-kin. Taistelua kävi tosiasiallisesti kaksi suurta voimaa: hallituksen puolesta (vastavallankumouksellinen tilanherra, kapitalisti ja raivostunut virkailija) ja hallitusta vastaan (liberaalinen tilanherra, pikkuporvaristo ja kaikenlaiset vallankumouksellisen demokratian epämääräiset ainekset). Että kadeteista vasemmalla olevat ainekset antoivat äänensä heille, se on epäilemättä selvää Pietarin * vaalien yleiskuvasta, sen vahvistavat niin ikään lukuisien todistajien suoranaiset lausunnot („tavallinen rahvas” äänesti „vapauden” puolesta j.n.e., j.n.e.), se näkyy välillisesti siitäkin, että demokraattinen lehdistö, joka on hieman enemmän vasemmistolaisista kuin kadettien lehdistö, on siirtynyt aivan kauttaaltaan kadettien leiriin. Siis kun nykyisen kadetti-puolueen ydinosa muodostavat epäilemättä sellaiset henkilöt, jotka eivät varmastikaan kelpaa mihinkään kunnolliseen, paitsi kaunopuheisesti jaarittelemaan parlamenttileikin alalla, niin sitä ei voida suinkaan sanoa kadetteja äänestäneiden pikkuporvarillisten valitsijain koko joukosta. „Meille on oikeastaan käynyt samoin kuin Saksassa käy sosialidemokraateille vaaleissa”, sanoi eräs kadetti kadettilaisen (tai puolittain kadettilaisen) „Nasha Zhiznin” reporterille (№ 401, maaliskuun 23 pnä), „monet äänestävät heitä sen vuoksi, että he ovat hallitukseen nähden kaikkein oppositio-mielisin puolue”.

Se on aivan oikein sanottu. Puuttuu vain pienen pientä lisäystä: Saksan sosialidemokraatit taistelupuolueena ja sanan täydessä merkityksessä eturivin sosialistisena puolueena ryhmittävät ympärilleen monia verrattain takapajuisia aineksia. Venäläiset kadetit sanan täydessä merkityksessä takapajuisena eikä taisteluhenkisenä demokraattisena puolueena ovat saaneet mukaansa monia etumaisia ja taistelukykyisiä demokraattisia aineksia sen takia, kun todella demokraattiset puolueet on väkivalloin poistettu taistelutantereelta. Toisin sanoen: Saksan sosialidemokraatit vievät mukaansa niitä, jotka kulkevat heidän takanaan; venäläiset kadetit kulkevat itse demokraattisen vallankumouksen jäljessä ja saavat mukaansa monia etumaisia vain silloin, kun heidän edellään astuneet kansoittavat etupäässä

* Pietarin vaalit, jotka antoivat kaikki 160 paikkaa kadeteille, toivat vain erikoisen selvästi ilmi sen, mikä oli havaittavissa ja mikä havaitaan vaaleissa useilla muillakin seuduilla. Siinä Pietarin vaalien koko merkitys.

vankilasellejä ja manan majoja...*. Tämä näin ohimennen sanottuna, etteivät kadettimme luulisi liikoja itsestään, kun heitä on verrattu Saksan sosialidemokraatteihin.

Sen ansiosta, kun parlamenttileikin taistotantereelta poistettiin eturivin demokraattiset ainekset, tänä poissaolon aikana kadeteilla on luonnollisesti mahdollisuus vallata haltuunsa se leikkiparlamentti, jota nimitetään Venäjän Valtakunnanduumaksi. Jos otetaan edellä esitetyt numerotiedot, huomioidaan kadettien voitto Pietarissa ja heidän muut, myöhemmät voittonsa, jos tehdään likipitäinen laskelma siitä, miten suunnaton ylivoima maaseudun valitsijamiehillä on kaupunkien valitsijamiehiin verraten, jos maanomistajain edusmiehiin lisätään talonpoikaiset edusmiehet, niin ylipäänsä on tunnustettava täysin mahdolliseksi ja vieläpä todennäköiseksikin se olettaus, että Duumasta tulee kadettilainen.

III

MIKÄ SE SELLAINEN KANSANVAPAUDEN PUOLUE ON?

Mikä merkitys kadettilaisella Duumalla voi olla ja mikä merkitys sillä tulee olla? Jotta voitaisiin vastata tähän kysymykseen, on ensin pysähdyttävä luonnehtimaan tarkemmin itse kadettipuoluetta.

Olemme jo osoittaneet tämän puolueen luokkarakenteen peruspiirteet. Tämä puolue, joka ei ole sidottu mihinkään porvarillisen yhteiskunnan yhteen määrättyyn luokkaan, mutta on kokoonpanoltaan, luonteeltaan ja ihanteiltaan täysin porvarillinen, horjuu toisaalta demokraattisen pikkuporvariston ja toisaalta suurporvariston vastavallankumouksellisten aineiden välillä. Tämän puolueen sosiaalisena tukena ovat yhdeltä puolen kaupunkien laajat pieneläjäkerrokset,— ne samat kaupunkien pieneläjät, jotka pystyttivät uutterasti

* Mielenkiintoista on panna merkille „Rusj” lehden tunnustus, että kadettien menestyksen eräänä aiheuttajana oli se, että he päästivät kokouksiinsa „vasemistolaisia”. Hra S. A-tsh kirjoittaa „Molva” lehdessä № 18 (maaliskuun 22 pnä): „Tämä puolue (kadetit) voitti valitsijain silmissä melkoisesti siitäkin, että päästettyään joukkokokouksiinsa äärimmäisten vasemmistopuolueiden edustajia se ryhtyi voitokkaasti väittelyihin heidän kanssaan”. Tuo kadettien voitokkuus meidän kanssamme käydyssä kiistassa jääköön omaan arvoonsa hra A-tshin seipelmänä. Me olemme täysin tyytyväisiä niihin tuloksiin, jotka sosialidemokraattien ja kadettien välisissä kilpailuissa saatiin Pietarin kokouksissa maaliskuussa 1906. Näiden kokousten puolueettomat osanottajat kertovat vielä joskus siitä, kuka silloin vei voiton.

barrikadeja Moskovassa kuuluisina joulukuun päivinä,— ja toiselta puolen liberaalinen tilanherra, joka pyrkii liberaalisuutta teeskentelevän virkailijan välityksellä sopimukseen itsevaltiuden kanssa, pyrkii „viattomaan” vallan jakoon kansan ja kaikkien niiden kesken, jotka ovat kansan sortajia jumalan armosta. Tämä puolueen tavattoman laaja, epämääräinen ja sisäisesti ristiriitainen luokkapohja (mikä ilmenee tuntuvasti kadettilaisia valitsijamiehiä koskevissa tilastoissa, kuten edellä on jo osoitettu) kuvastuu erinomaisen selvästi kadettien ohjelmassa ja taktiikassa. Heidän ohjelmansa on kokonaan porvarillinen, kadetit eivät voi kuvitellakaan mitään muuta yhteiskuntajärjestelmää kuin kapitalistisen, eivätkä heidän rohkeimmatkaan toiveensa mene sen puitteita pitemmälle. Poliitiikan alalla heidän ohjelmansa liittyy yhteen demokratismin, „kansanvapauden”, ja vastavallankumouksen, itsevaltiuden vapauden sortaa kansaa, se liittyy ne yhteen aito pikkuporvarillisella ja professorimaisen pedanttisella sääntillisyydellä. Kadettien ihanteena on se, että valta jakaantuu valtakunnassa suunnilleen kolmeen osaan. Yksi osa kuuluu itsevaltiudelle. Monarkia säilyy. Monarkilla säilyvät samat oikeudet kuin kansan edustuslaitoksellakin, joka „sopii” annettavista laeista hänen kanssaan ja esittää *lakiluonnoksensa* hänelle *vahvistettaviksi*. Toinen osa vallasta kuuluu tilanherralle ja suurkapitalistille. He saavat yläkamarin, josta on kaksiasteisilla vaaleilla ja asuinpaikan vakinaisuuden sensuksella karkoitettava kauemmaksi „tavallisen rahvaan” ainekset. Ja vihdoin kolmas osa vallasta kuuluu kansalle, joka yleisellä, yhtäläisellä, välittömällä ja salaisella äänestyksellä saa haltuunsa alakamarin. Miksi taistella, miksi rakentaa keskinäistä riitaa? sanoo kadetti-Juudas luoden katseensa ylös taivaaseen ja silmäillen moittivasti sekä vallankumoukselliseen kansaan että vastavallankumoukselliseen hallitukseen. Veljet! Rakastakaamme toisiamme! Tehtäköön niin, että sudet ovat kylläisiä sekä lampaat säilyvät ehjin nahoin, että monarkia yläkamareineen pysyy koskemattomana ja „kansanvapaus” on turvattu.

Tämän kadettien periaatteellisen asenteen tekopyhyys on silmäänpistävä, ja hämmästyttävää on niiden „tieteellisten” (professorimaisen tieteellisten) perustelujen valheellisuus, joilla sitä puolustellaan. Mutta olisi tietenkin kerrassaan virheellistä, jos tuon tekopyhyiden ja tuon valheellisuuden

selitettäisiin johtuvan kadettijohtajien tai erinäisten kadettien henkilökohtaisista ominaisuuksista. Sellainen vulgääri selitystapa on marxilaisuudelle aivan vieras, vaikka vastustajamme monesti panevat sellaista meidän kontollemme. Ei, kyllä kadettien joukossa on epäilemättä mitä vilpittömmimpiä ihmisiä, jotka uskovat siihen, että heidän puolueensa on „kansanvapauden” puolue. Mutta heidän puolueensa kaksinainen ja häilyvä luokkapohja synnyttää välttämättä heidän kaksinaamaisen politiikkansa, heidän valheellisuutensa ja heidän tekopyhyytensä.

Nuo herttaiset piirteet tulevat esille myös kadettien taktiikassa ehkenpä vieläkin selvemmin kuin kadettien ohjelmassa. „Poljarnaja Zvezda”⁶⁵, jossa hra Struve on niin uutterasti ja niin hyvällä menestyksellä lähentänyt kadettilaisuutta novojevremjalaisuuteen, on antanut erinomaisen, oivallisen, ainutlaatuisen kuvan kadettien taktiikasta. Juuri samaan aikaan, kun laukaukset Moskovassa taukosivat, kun sotilas- ja poliisidiktatuuri juhli hurjia orgioitaan, kun kautta Venäjän järjestettiin pieksäjäisiä ja joukkopiinausta, — „Poljarnaja Zvezdassa” raikui puheita vasemmiston väkivaltaa vastaan, vallankumouksellisten puolueiden lakkokomiteoita vastaan. Kadettiprofessorit, jotka kaupittelevat tiedettä Dubasovien laskuun, ovat menneet siinä niinkin pitkälle (kadettien Keskuskomitean jäsen ja Duuman edustajaehdokas hra Kiesewetter), että ovat diktatuuri-sanan kääntäneet sanalla: voimistettu suojelu! „Tieteen ihmiset” ovat väärentäneet yksinpä kymnaasilatinansakin, painaakseen alas vallankumouksellisen taistelun. Diktatuuri merkitsee voimaan eikä lakiin nojautuvaa rajoittamatonta valtaa, — painakaa se kerta kaikkiaan iäksi mieleenne, herrat Kiesewetterit, Struвет, Izgojevit ja kumpp. Kansalaissodan aikana voi mikä voitolle päässyt valta tahansa olla vain diktatuuria. Mutta asia on niin, että on olemassa enemmistöön kohdistettua vähemmistön diktatuuria, kansaan kohdistettua poliisikoplan diktatuuria, sekä on olemassa kansan valtavan enemmistön diktatuuria, joka kohdistuu väkivallanharjoittajien, ryövärien ja kansalta vallan anastaneiden koplakuntaa vastaan. Vääristelemällä vulgäärisesti tieteellistä diktatuuri-käsitettä, ulvomalla muka vasemmiston väkivaltaa vastaan kaudella, jolloin oikealta käsin raivoaa mitä laittomin, mitä katalin väkivalta, herrat kadetit ovat päivänselvästi osoittaneet, minkälainen on

„sovittelijain” asenne kärkevässä vallankumoustaistelussa. Taistelun kiihtyessä „sovittelija” vetäytyy pelkurimaisesti piiloon. Kun vallankumouksellinen kansa on päässyt voitolle (lokakuun 17 pnä), niin „sovittelija” kömpii ulos kolostaan, pöyhistelee kerskuen, pieksää kieltään minkä jaksaa ja kirkuu äänensä käheäksi: se oli „maineikas” poliittinen lakko. Kun voitolle pääsee vastavallankumous, niin „sovittelija” alkaa sinkoilla voitetuille tekopyhiä neuvoja ja opetuksia. Voittanut lakko oli „maineikas”. Voitettu lakot olivat rikollisia, villejä, mielettömiä, anarkistisia. Voitettu kapina oli mielettömyyttä, vaistovaraista riehumista, barbaarisuutta ja tolkuttomuutta. Sanalla sanoen „sovittelijan” poliittinen omatunto ja poliittinen äly sanelee sitä, että on madeltava aina sen edessä, kuka on sillä kertaa voimakkaampi, että on luikerreltava taistelevien jaloissa, häiritävä milloin yhtä, milloin toista puolta, sammutettava taistelua ja tylysyttävä kansan vallankumouksellista tajua, kansan, joka käy vimmattua taistelua vapaudesta.

Talonpojat taistelevat tilanherrojen maanomistusta vastaan. Taistelu kiihtyy nyt kulminaatiokohtaansa. Se on kärjistynyt niin kovin, että kysymys on jo asettunut jyrkästi: tilanherrat tahtovat konekivääreitä vastatakseen talonpoikien pienimpiinkin yrityksiin anastaa maat, joita aateliset ovat vuosisatojen kuluessa itselleen ryöstäneet. Talonpojat tahtovat ottaa kaiken maan. Silloin „Poljarnaja Zvezda” lähettää happamanimelin evästyksin taisteluun herrat Kaufmannit, jotka ryhtyvät todistelemaan, että tilanherroilla on niinkin vähän maata ja että itse asiassa ei kysymys ole maasta ja että kaikki voidaan ratkaista sovinnolla.

Kadettien viimeksi pidetyn edustajakokouksen taktillinen päätöslauselma summeeraa hyvin kadettien politikoinnin. Joulukuun kapinan jälkeen, jolloin rauhallinen lakko oli kaikille aivan silmännähtävällä tavalla ehtynyt ja kuluttanut loppuun kaikki voimansa, kun se oli jo osoittautunut kelpaamattomaksi itsenäisenä taistelukeinona, niin pulpahti pinnalle kadettien edustajakokouksen päätöslauselma (luullakseni hra Vinaverin esittämänä), jossa *rauhallinen poliittinen lakko tunnustetaan taistelukeinoksi!*

Suurenmoista, verratonta, herrat kadetit! Te olette ainutlaatuisella oveluudella omaksuneet itsellenne porvarillisen politikoinnin hengen ja sisällön. On koetettava nojautua

kansaan. Ilman sitä porvaristo ei pääse valtaan eikä ole koskaan saanut valtaa käsiinsä. Mutta samaan aikaan on hillittävä kansan vallankumouksellista rynnistystä, etteivät työläiset ja talonpojat valloittaisi täyttä ja ratkaisevaa demokratiaa, herra paratkoon, etteivät he valloittaisi todellista kansanvapautta, vaan monarkkisen, „kaksikamarisen” kansanvapauden. Sitä varten on työnnettävä kapuloita vallankumouksen pyöriin joka kerta, kun se on pääsemässä voitolle,— ja sitä on tehtävä kaikin keinoin, kaikella tavalla, alkaen siitä, että „professorit” „tieteellisesti” väärentävät latinaa häväistäkseen itse kansan ratkaisevan voiton ajatustakin, ja päättyen vaikkapa siihen, että tunnustetaan vain sellaiset vallankumoustaistelun muodot, mitkä ovat *jo* aikansa eläneitä sillä hetkellä, kun te ne tunnustatte! Se on sekä vaaratonta että edullista. Vaaratonta, sillä onhan tiettyä, että tylsynyt ase ei tuota kansalle voittoa, se ei nosta valtaan proletariaattia ja talonpoikaistoa, parhaassa tapauksessa se vain horjuttaa hieman itsevaltiutta ja auttaa kadetteja tinkimään liiemmän palasen „oikeuksia” porvaristolle. Se on edullista, sillä ulkonaisesti se antaa „vallankumouksellisuuden” leiman, näyttää aivan kuin oltaisiin myötätuntoisia kansan taistelulle, se vetää kadettien puolelle monien sellaisten ainesten myötätuntoa, jotka tahtovat vilpittömästi ja vakavasti vallankumouksen voittoa.

Pääoman ja työn välillä häilyvän pikkuporvariston taloudellinen asema itse olemukseltaan synnyttää välttämättä kadettien puolueen poliittista hataruutta ja kaksinaamuisuutta, johtaa heidän paljonpuhuttuun sovitteluteoriaansa („kansalla on oikeudet, mutta monarkin oikeutena on näiden oikeuksien vahvistaminen”), se tekee heidän puolueestaan perustuslaillisten illuusioiden puolueen. Pikkuporvariston ideologi ei voi käsittää „perustuslain olemusta”. Pikkuporvari on aina taipuvainen pitämään paperipalaa asian ytimenä. Hän ei juuri ollenkaan pysty järjestäytymään välitöntä vallankumoustaistelua varten itsenäisesti, yhtymättä mihinkään taistelevaan luokkaan. Eniten syrjäytettynä aikamme kiperimmistä taloudellisista taisteluista, hän pitää politiikassakin parempana luovuttaa etusijan toisille luokille, kun on kysymys todellisesta perustuslain valloittamisesta, oikean perustuslain turvaamisesta käytännössä. Proletariaatti taistelukoon perustuslaillisen maaperän

luomiseksi, mutta tällä perustuslaillisella maaperällä, mikäli se kestää vaikkapa kapinassa silvottujen työläisten ruumiitten varassakin, leikkikööt sitten leikittelyalan ihmiset parlamentarismia,— sellainen on porvariston immanentti tendenssi, ja kadetti puolue, tuo kiillotettu, jalostettu, sublimoitu, hajuvedellä pirskotettu, idealisoitu ja imelletty porvariston yleisten pyrkimysten olennoituma, toimii erinomaisen järkkymättömästi tuohon sanottuun suuntaan.

Te nimitätte itseänne kansanvapauden puolueeksi? Johan nyt jotakin! Te olette puolue, joka harjoittaa pikkuporvarillista petosta kansanvapaudella, puolue, jolla on pikkuporvarillisia illuusioita kansanvapaudesta. Te olette vapauspuolue, koska haluatte alistaa vapauden monarkille ja tilanherrojen yläkamarille. Te olette kansan puolue, koska pelkätte kansan voittoa, s.o. talonpoikaiskapinan täydellistä voittoa, työläisten täyttä vapautta taistella työväen asian puolesta. Te olette taistelupuolue, koska piiloudutte happamanimeliä professorimaisten verukkeiden taakse joka kerta, kun syttyy oikea, suoranainen ja välitön vallankumoustaistelu itsevaltiutta vastaan. Te olette puheitten eikä tekojen puolue, lupauksen eikä niiden täyttämisen puolue, perustuslaillisten illuusioiden puolue eikä todellisen (ei ainoastaan paperilla olevan) perustuslain puolesta käytävän vakavan taistelun puolue.

Kun vimmatun taistelun jälkeen koittaa hiljaiskausi, kun ylhäällä ylen mässännyt peto „lepää väsyneenä voitetaan”*, mutta alhaalla „hiotaan miekkoja” uusia voimia kooten, kun syvällä kansan uumenissa alkaa jälleen vähitellen kuohua ja kiehua, kun uusi poliittinen kriisi ja uusi suurtaistelu on vasta valmisteilla,— silloin puolue, joka pitää yllä pikkuporvarillisia illuusioita kansan vapaudesta, on kehityksensä kulminaatiokohdassa ja hurmaantuu voitoistaan. Ylen mässännyttä petoa laiskottaa nousta uudelleen, hyökätäkseen liberaalisten suunsoittajien kimppeun ihan välittömästi (kerkiäähän sen vielä! mikäs hätä meillä on!). Mutta työväenluokan ja talonpoikaiston taistelijoille ei uuden nousun aika ole vielä tullut. Silloinpa onkin

* *Skitaleits* — „On ympärillä hiljaista”: „Ovat soitinten kielet katkenneet! nyt laulukin lakatkoon! Jo ennen taistoa kaiken sanoimme. Lohikäärme elpynyt on. henkitoreissaan rauvoava, taas säilät soitinten asemesta soivat... On ympärillä taas hiljaisuus; tässä yössä niin kaameassa ei oo elon entisen jälkeäkään. Tuolla alhaalla voitettu miekkojaan hiovat, ylhäällä väsynyt voittaja lepää. Rujoks', raihnaiseks' käynyt on peto mässällevä. Jotain näkevi se tuolla alhaalla taas, ovet vanhat ne siellä jo huojuvat, kun urhot siellä kahleita katkoo”.

otollinen hetki, silloinpa voi koota kaikkien tyytymättömien äänet itselleen (ja kukapa nykyään olisi tyytyväinen?), silloinpa kadeteilla onkin aika liverrellä satakielen lailla.

Kadetit ovat vallankumouksen kalmistomatoja. Vallankumous on haudattu. Madot kalvavat sitä. Mutta vallankumouksella on se ominaisuus, että se herää nopeasti kuolleista ja versoo rehevästi hyvin valmistetulla maaperällä. Ja maaperä on mainiosti, erinomaisesti muokattu, se on lokakuun vapauspäivien ja joulukuun kapinan valmistelema. Ja me olemme kaukana siitä ajatuksesta, että kieltäisimme sen hyödyllisen työn, jota madot tekevät vallankumouksen hautajaiskaudella. Nuo rasvaiset madot-han lannoittavat niin hyvin maaperää...

Talonpoika tulee Duumassa olemaan kadettina! huudahti hra Struve erään kerran „Poljarnaja Zvezdassa”. Se on aivan mahdollista. Talonpoika on enimmäkseen tietysti kansan vapauden kannalla. Hän kuulee nuo hyvät, ylevät sanat, hän näkee edessään kaikenlaisiin „lokakuulaisten” pukimiin verhoutuneita maalaiskonstaapeleita, turpiin antavia komisarioita, maaorjuuttaja-tilanherroja. Hän asettuu varmasti kansan vapauden puolelle, koreaksi maalattu kyltti vetää häntä puoleensa, hän ei huomaa heti poroporvarillista petosta, hänestä tulee kadetti... hän pysyy kadettina niin kauan, kunnes tapahtumien kulku osoittaa hänelle, että kansan vapaus on vielä taistellen vallattava, että oikea taistelu kansan vapaudesta on edessä ja se käydään Duuman *ulkopuolella*. Ja silloin... silloin sekä talonpojat että kaupunkien pikkuporvariston joukot jakaantuvat: pieni, mutta taloudellisesti vankka kulakkivähemmistö voi jo asettua päättäväisesti vastavallankumouksen puolelle, osa asettuu „sovinnon” ja „sovittelun” kannalle, hieromaan sovussa kauppoja monarkian ja tilanherrojen kanssa, osa siirtyy vallankumouksen puolelle.

Pieneläjä rakensi barrikadeja joulukuussa, suuren taistelun aikana. Maaliskuussa, kapinan tukahduttamisen jälkeen, pieneläjä protestoi hallitusta vastaan valitsemalla kadetin. Pieneläjä kaikkooa vielä kadettien luota vallankumoukseen, kun nykyiset perustuslailliset illuusiot särkyvät. Mikä osa pieneläjistä siirtyy kadettien jaarittelun puolelta vallankumouksellisen taistelun puolelle, mikä osa talonpoikaistosta liittyy heihin, miten tarmokkaasti, järjestyneesti ja menestyksellisesti proletariaatti on esiintyvä

uudessa rynnistyksessä,— se ratkaisee vallankumouksen lopputuloksen.

Kadettipuolue on lyhytikäinen, elinkyvyytön puolue. Tämä väite saattaa tuntua paradoksilta tällaisella ajankohdalla, jolloin kadetit saavat loistavia voittoja vaaleissa, jolloin heillä on varmaankin edessään vielä loistavampia „parlamentti”-voittoja Duumassa. Mutta marxilaisuus opettaa meitä tarkastelemaan jokaista ilmiötä sen kehityksessä eikä tyytymään yksistään sen pinnallisiin ääriivoihin, opettaa olemaan uskomatta kauniita kylttejä, tutkimaan puolueiden taloudellisia luokkaperusteita, perehtymään siihen objektiiviseen poliittiseen tilanteeseen, mikä on ennakolta ratkaiseva näiden puolueiden poliittisen toiminnan merkityksen ja lopputuloksen. Soveltakaa tätä tarkastelumetodia kadetteihin, niin te huomaatte väitteemme oikeaksi. Kadetit eivät ole puolue, vaan symptomit. He eivät ole poliittinen voima, vaan vaahtoa, jota syntyy keskenään taistelevien ja enemmän tai vähemmän tasavertaisten voimien törmätessä yhteen. Heissä ovat totta totisesti yhtyneinä joutsen, rapu ja hauki — lörpöttelevä, kopeileva, omahyväinen, ahdasmielinen ja pelkurimainen porvarillinen intelligenssi, vastavallankumouksellinen tilanherra, joka haluaa sopivalla hinnalla päästä irti vallankumouksesta, ja vihdoin — vankka, taloudellinen, säästeliäs ja itara pikkuporvari. Tämä puolue ei yleensä halua eikä voi olla vähänkään pysyvästi vallassa porvarillisessa yhteiskunnassa, se ei halua eikä voi viedä porvarillis-demokraattista vallankumousta mitään määrättyä tietä. Kadetit eivät halua olla vallassa, he pitävät parempana „oleilla” monarkian ja yläkamarin kera. He eivät voi olla vallassa, sillä porvarillisen yhteiskunnan todelliset isännät, kaikenlaiset Shipovit ja Gutshkovit, suurpääoman ja suuromistuksen edustajat, ovat sivussa tästä puolueesta. Kadetit ovat puolue, joka haaveilee valkoisesta, puhtoisesta, kunnollisesta, „ihanteellisesta” porvarillisesta yhteiskunnasta. Gutshkovit ja Shipovit ovat mustan, todellisen, reaalisen pääoman puolue nykyisessä porvarillisessa yhteiskunnassa. Kadetit eivät voi viedä vallankumousta eteenpäin, koska heillä ei ole takanaan lujasti yhteen liittyntä ja todella vallankumouksellista luokkaa. He pelkäävät vallankumousta. He liittyvät ympärilleen kaikki, koko „kansan” vain perustuslaillisten illusioiden pohjalla, yhdistävät vain kielteisillä siteillä:

heitä yhdistää viha ylensyönyttä petoa — itsevaltiudellista hallitusta kohtaan, jota vastassa *äärimmäisenä vasemmistona* ovat nyt kadetit tällä nykyisellä „legaalisella” maaperällä.

Kadettien historiallinen osuus on ohimenevää, hetkellistä laatua. He sortuvat perustuslaillisten illuusioiden kiertämättömän ja nopean sortumisen mukana, samoin kuin sortuivat meidän kadettejamme suuresti muistuttavat, samantyyppiset pikkuporvarilliset ranskalaiset sosialidemokraatit 40-luvun lopulla. Kadetit sortuvat, lannoittaen maaperän... joko Shipovien ja Gutshkovien pitkällistä valtakautta varten, vallankumouksen hautaamiseksi pitkäksi aikaa, „vakavaa” porvarillista perustuslaillisuutta varten; — tahi proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattista diktatuuria varten.

IV

KADETTIDUUMAN OSUUS JA MERKITYS

Valtakunnanduumasta tulee siis kadettilainen, sanovat meille liberaaliset sanomalehdet. Sanoimme jo, että tuo oletamus on aivan paikallaan. Lisäämme vain, että jos kadetit nykyisistä voitoistaan huolimatta jäävät Duumassa vähemmistöksi, niin tuskinpa tämä seikka erikoisen oleellisesti muuttaa sen poliittisen kriisin kulkua, joka nyt jälleen kehittyy Venäjällä. Tämän vallankumouksellisen kriisin ainesten juuret ovat niin syvällä, ettei Duuman yksi tahi toinen kokoonpano voi siihen tuntuvasti vaikuttaa. Laajojen väestöjoukkojen suhde hallitukseen on aivan selvä. Hallituksen suhde koko yhteiskunnallisen kehityksen kypsyneisiin tarpeisiin on vieläkin selvempi. Tällaisen asiaintilan vallitessa vallankumous tulee luonnollisesti kehittymään edelleen. Mustasotnialaisten ylivoimaan ensimmäisessä Duumassa on yhteydessä vain eräs todennäköinen hidastuminen Venäjän poliittisen kehityksen tietyissä puolissa. Nimittäin: hidastuu kadettipuolueen romahdus ja kadettien lumouksen hälveneminen kansan keskuudessa, jos kadetit tulevat nyt vähemmistöksi. Heille olisi nyt hyvin mukavaa olla vähemmistönä, pysyä oppositiossa. Mustasotnialaisten ylivoima muodostuisi yleisön silmissä sellaiseksi, että sen sanottaisiin johtuvan hallituksen pakkotoimenpiteistä vaa-

lien aikana. Kadettien, jotka tajuavat oppositionsa „vaaratomuuden”, oppositiohenkiset puheet olisivat erittäin tulsia. Poliittisesti kehittymättömän väestön laajojen joukkojen edessä saattaisi kadettien arvovalta nousta sellaisissa oloissa, jolloin kadettien „sanat” raikuisivat vieläkin kuulumammin kuin nykyään, mutta kadettien „teot” jäisivät vielä epäselviksi, koska lokakuulaiset alistaisivat kadetit enemmistön tahtoon. Tyytymättömyyden kasvu hallitusta vastaan ja uuden vallankumouksellisen nousun valmistelu kävisi silloinkin omaa latuaan, mutta kadettien tyhjänpäiväisyyden paljastaminen saattaisi hieman hidastua.

Ottakaamme nyt tarkasteltavaksi toinen oletamus, joka on todennäköisempi, jos uskotaan kadettilehtien nykyisiä vakuutteluja. Olettakaamme, että kadetit tulevat Duumassa enemmistöksi,— tietysti otaksuen, että kadetteihin yhtyy erilaisia puolueisiin kuulumattomia, „pikkupuoluelaisia” ja muita liberaaleja samassa suhteessa kuin nykyään vaaleissakin on havaittavissa. Minkälainen on oleva kadettiduuman merkitys ja osuus?

Kadetit itse antavat tähän kysymykseen varsin selviä vastauksia. Heidän lausuntonsa, lupauksensa ja suurisanaiset fraasinsa huokuvat varmuutta ja päättäväisyyttä. Ja meille, työväenpuolueen jäsenille, on äärettömän tärkeätä koota huolellisesti talteen kaikki nuo lausunnot, painaa ne visusti mieleen, levittää niitä laajemmin kansan keskuuteen ja saada ehdottomasti aikaan se, etteivät poliittisen kasvatuksen oppitunnit (joita kadetit kansalle antavat) menisi hukkaan, että työläiset ja talonpojat tietäisivät aivan varmasti, *mitä kadetit lupaavat ja miten he täyttävät lupauksiaan.*

Me emme voi ajatellakaan, että tähän kirjaseen,— joka ei ole sen enempää kuin kuljeksivan sosialidemokraattisen sanomalehtimiehen hajanaisia huomioita, sanomalehtimiehen, joka on Durnovon ja kumpp. tahdosta pantu pois sanomalehtityöstä,—emme voi ajatellakaan, että tähän kirjaseen saisimme kootuksi Duumaan menevien kadettien kaikki lausunnot ja lupaukset tai edes oleellisimmat niistä. Voimme panna merkille vain yhtä ja toista sen kirjallisuuden perusteella, mitä meillä on sattumalta käsillä.

Tässä on sanomalehti „Narodnaja Svoboda”, joka ilmestyi joulukuussa ja jonka hallitus pian lakkautti. Se on suoranainen, virallinen kadettipuolueen äänenkannattaja.

Tätä lehteä toimittivat tuon puolueen sellaiset tukipylyvät kuin herrat Miljukov ja Hessen. Että sen sisällöstä vastaa koko kadettipuolue,— siitä ei voi olla pienintäkään epäilystä.

Joulukuun 20 päivän numerossa „Narodnaja Svoboda” ryhtyi vakuuttelemaan lukijalle, että täytyy mennä Duumaan. Entä mitä perusteluja kadettien äänenkannattaja tällöin esittää? „Narodnaja Svobodalle” ei johdu mieleenkään kiistää sitä vastaan, että Venäjän vuorossaolevana poliittisena tehtävänä on perustavan kokouksen koollekutsuminen. Kadettien äänenkannattaja pitää sitä väitettä todistettuna. Kysymys on nähkääs vain siitä, kuka kutsuu koolle tuon perustavan kokouksen. Siihen voidaan vastata kolmella tavalla: 1) nykyinen, s.o. todellisuudessa itsevaltiudellinen hallitus; 2) väliaikainen vallankumoushallitus ja 3) Valtakunnanduuma „*valtana, joka kilvoittelee vallan kanssa*”. Ja niinpä kadetit hylkäävät kaksi edellistä ratkaisua — he eivät luota itsevaltiudelliseen hallitukseen eivätkä usko kapinan menestykseen. Kolmannen ratkaisun kadetit sen sijaan hyväksyvät. Juuri sen tähden he kehoittavatkin menemään Duumaan, koska se on paras, varmin y.m.s., y.m.s. keino yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumiseksi.

Painakaa tämä johtopäätös visusti mieleenne, hyvät herrat! Kadettipuolue, „kansanvapauden” puolue, *on luvannut kansalle* käyttää hyväkseen „*valtaa, joka kilvoittelee vallan kanssa*”, käyttää ylivoimaansa Valtakunnanduudessa (jos kansa auttaa sitä saavuttamaan sellaisen ylivoiman) *yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumiseksi*.

Se on historiallinen tosiasia. Se on tärkeä lupaus. Se on ensimmäinen tarkistus, miten „kansanvapauden” puolue lainausmerkeissä sanottuna tulee palvelemaan kansan vapautta ilman lainausmerkkejä.

Kadettipuolueen nykyisissä sanomalehdissä (ja toisimme uudelleen, että *tosiasiallisesti* ovat miltei kaikki liberaaliset sanomalehdet, muun muassa „Rusj”, „Nasha Zhizn” y.m., yhtyneet tähän puolueeseen) te ette enää tapaa sellaista lupausa. Puhutaan ehkä Duuman „perustavista tehtävistä”, mutta ei enää siitä, että Duuma kutsuisi koolle yleiskansallisen perustavan kokouksen. Sitä mukaa kuin lähenee se aika, jolloin lupaukset on vahvistettava täyttä-

mällä ne, *otetaan jo askel taaksepäin*, valmistellaan jo *takaporttia*.

Vai onkohan koko kysymys siitä, että julmat lait estävät nyt puhumasta suoraan perustavasta kokouksesta? Eikö niin, hyvät herrat? Duumassahan, missä teidän edustajanne tulevat *lain nojalla* nauttimaan sananvapautta, te tulette jälleen puhumaan täydellä äänellä, te vaaditte kutsuttavaksi... mitä sanoinkaan?.. te *kutsutte koolle* yleiskansallisen perustavan kokouksen, eikö niin?

Sittenpäähän näemme. Emmekä unohta, että kadetit lupasivat kutsua Duuman välityksellä koolle yleiskansallisen perustavan kokouksen. Kadettilehdet ovat nyt kirjavanaan lausuntoja, että heistä, kadeteista, tulee „hallitus”, että heillä tulee olemaan „valta” y.m., j.n.e. Onneksi olkoon, herrat! Mitä pikemmin teillä tulee olemaan enemmistö Duumassa, sitä nopeammin koittaa aika, jolloin vekselinne esitetään lunastettaviksi. Kadettilainen „Rusj” lehti, tervehtien „kansanvapauden” puolueen Pietarissa saamaa voittoa, julkaisi maaliskuun 22 päivän numerossa tulisen kirjoituksen: „Kansan kanssa vaiko sitä vastaan?”. Siinä ei puhuta suoraan yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumisesta Duuman toimesta. Mutta vaikka onkin otettu tämä askel takaisin kadettien antamista lupauksista, jää kuitenkin vielä melko paljon kadettien viitoittamia oivallisia näköaloja:

„Nyt kokoontuvan Duuman päätarkoituksena ja kansanvapauden puolueen tehtävänä siinä on toimia kansan suuttumusta edustavana ruoskana.

Ajettuaan pois rikolliset hallituksenjäsenet ja pantuaan heidät syytteeseen sen on ryhdyttävä vain lykkäystäsietämättömiin toimenpiteisiin ja sitten kutsuttava koolle oikea Duuma — laajemmilla perusteilla, koko kansan edustajaksi” (t.s. kutsuttava koolle perustava kokous?).

„Siinä on epäilemättä Duuman tehtävä, t.s. se tehtävä, minkä itse kansa sille nyt antaa”.

Vai niin. Vai niin. Ajettava pois hallitus. Pantava hallitus syytteeseen. Kutsuttava koolle oikea Duuma.

Hyvin se „Rusj” lehti kirjoittaa. Hyvinpä kadetit puhuvat. Ihmeteltävän kauniisti kadetit puhuvat. Paha vain, että noiden hyvien sanojen takia heidän lehtiänsä lakkautetaan...

Painakaamme mieleen, hyvät herrat, tämä uusi lupaus, joka on annettu seuraavana päivänä Pietarin vaalien

jälkeen, painakaamme se visusti mieleen. Kadetit menevät Duumaan häätääkseen pois hallituksen, pannakseen hallituksen syytteeseen, kutsuakseen koolle oikean Duuman.

Kadettien lupauksista Duumaan nähden siirrymme nyt niihin „aikeisiin”, joita hallituksella on kadettilaiseen Duumaan nähden. Tietysti ei kenenkään ole suotu tietää tarkalleen noita „aikeita”, mutta jopa näissä samaisissa kaikkein optimistisimmissäkin kadettilehdissä on jonkin verran aineistoa, josta voidaan tehdä päätelmiä asiasta. Niinpä esim. Ranskasta saatavaan lainaan nähden saapuu yhä varmempia tietoituksia, että tämä lainan saanti on ratkaistu asia, että se tapahtuu jo ennen Duumaa. Hallitus tulee tietysti olemaan vieläkin vähemmän Duumasta riippuvainen.

Edelleen, Witten—Durnovon ministeristön näköalojen suhteen samainen sanomalehti „Rusj” (tai „Molva”) edellä siteeratussa kirjoituksessa kehoittaa hallitusta „kulkemaan yhdessä kansan kanssa, s.o. Duuman kanssa”. Kuten näette, „rikollisten hallituksenjäsenten pois ajaminen” käsitetään oikeastaan vain vissiksi henkilöiden vaihdokseksi. Minkälaista vaihdosta sillä tarkoitetaan, näkyy seuraavista lehden sanoista:

„Taantumukselle itselleenkin olisi nyt edullisinta sellaisen toimihenkilön kuin D. N. Shipovin ministeristö. Se yksin pystyisi ehkäisemään hallituksen ja yhteiskuntapiirien lopullisen yhteentörmäyksen Duumassa”. Mutta me kuljemme „huonoimman mahdollisuuden” tietä, huomauttaa lehti, odottaessamme pelkästään virkailijaministeristön muodostamista. „Tämä ei kaipaa mitään todistelua”, sanoo „Molva”, „kaikille on päivänselvää, että ellei hallitus aio riistää Duumalta sen merkitystä, niin hallituksen täytyy, sen on pakko antaa heti virkaero Durnovolle, Wittelle ja Akimoville. Ja yhtä selvää on sekin, että jos tätä ei tehdä, jos tätä ei tulla tekemään, niin se merkitsee vain sitä, että santarmimaista „hillitsemis- ja ehkäisemis”-politiikkaa aiotaan siis käyttää myöskin kansanedustajien suhteen, myöskin Valtakunnanduunaa vastaan. Ja siihen kelpaavat tietysti parhaiten sellaiset kädet, jotka ovat jo muutenkin kyynärpäitä myöten tahritut kansan verellä. Aivan selvää on: jos hra Durnovo jää paikalleen oppositiomielisen Duuman aikana, niin ainoastaan sitä varten, että hajoittaisi Duuman. Muuta tarkoitusta ei siinä ole eikä voikaan olla.

Sen ymmärtävät kaikki. Sen ymmärtää pörssi, ja se ymmärretään myöskin ulkomailla”. Duumaa „vastaan toimiminen” merkitsee „valtiolaivan päästämistä sellaiseen myrskyisään pyörteeseen” j.n.e., j.n.e.

Ja lopuksi, jotta kuva olisi täydellinen, esitämme vielä kadettilaisesta „Nasha Zhizn” lehdestä maaliskuun 21 päivältä seuraavan „virkavaltaisia piirejä” koskevan uutisen. Tämä lehti koettaa tehdä lukijoille erittäin tarkasti selvää näistä piireistä.

„Kadettipuolueen yhä kasvava menestys on kiinnittänyt piirien huomiota. Ensin tämä menestys saattoi hieman ymmälle, mutta nykyään siihen suhtaudutaan aivan tyynesti. Sunnuntaina korkeimpien hallituspöytäkirjojen edustajat pitivät tästä kysymyksestä yksityisluontoisen neuvottelun, jossa tämä suhde tuli selväksi ja lisäksi viitoitettiin niin sanoaksemme taktiikka. Muun muassa esitettiin varsin kuvaavia näkökohtia. Eräitten mielestä kadettien menestys on hallitukselle suorastaan eduksi: sillä jos Duumaan pääsisivät oikeistoaineokset, niin se olisi vain eduksi äärimmäisille ryhmille, jotka saisivat mahdollisuuden harjoittaa propagandaa Duumaa vastaan viittaamalla sen kokoonpanoon ja voisivat sanoa, että se on keinotekoisesti seloittu taantumukselliseksi; yhteiskuntapiirit joukkona ottaen suhtautuvat Duumaan sitä suuremmalla kunnioituksella, mitä enemmän sinne tulee kadettipuolueen edustajia. Mitä taas tulee taktikkaan Duumaan nähden, niin enemmistö on sitä mieltä, ettei ole syytä pelätä mitään „yllätyksiä” „niissä puitteissa, joihin Duuma on asetettu”, kuten eräs läsnäoleista avomielisesti huomautti. Sen tähden enemmistö arvelee, ettei suinkaan pidä asetta esteitä tuleville Duuman jäsenille, „vaikkapa he alkaisivat arvostella erinäisiä hallitushenkilöitäkin”. Hyvin monet odottavat käyvän niin, ja byrokraattien yhteinen mielipide tässä suhteessa päättyy siihen, että „puhukoot”; „vaativat asetettavaksi syytteeseen; ehkäpä asia pannaan alullekin j.n.e., mutta sitten se alkaa heitä itseäänkin kyllästyttää; mitä niistä jutuista oikein tulee, se vielä nähdään, mutta toistaiseksi pitäähän Duuman jäsenten syvenytään maan asioihin — ja kaikki tasaantuu alalleen. Jos taas jäsenille pälkähtää päähän esittää epäluottamuslause hallitukselle, niin ei silläkään ole merkitystä; sillä loppujen lopuksi ei Duuma nimitä ministerejä”. Näiden perustelujen sanotaan vaikuttaneen rauhoittavasti jopa Durnovon ja Witteenkin, jotka olivat ensialussa joutuneet ymmälle kadettipuolueen voitoista”.

Näin siis teillä on edessänne „tekosten” välittömien, kiinnostuneiden osanottajien mielipiteitä, katsomuksia ja aikeita. Yhtäältä on edessä taistelun näköalat. Kadetit lupaavat ajaa hallituksen tiehensä ja kutsua koolle uuden Duuman. Hallitus aikoo hajottaa Duuman, — ja silloin on edessä „myrskyisä pyörre”. Kysymys on siis siitä, kuka kenet ajaa tiehensä tai kuka kenet hajottaa. Toisaalta on

edessä sopimuksenteon näköalat. Kadetit arvelevat, että Shipovin ministeristö voisi ehkäistä hallituksen ja yhteiskuntapiirien väliset yhteentörmäykset. Hallitus arvelee: puhukoot, ja voivathan joitakuita panna syytteeseenkin, mutta eihän Duuma nimitä ministerejä. Olemme tahallamme esittäneet yksinomaan itsensä geschäftin osanottajien mielipiteitä ja vieläpä yksinomaan heidän omina lausuminaan. Emme ole lisänneet mitään omasta puolestamme. Lisääminen olisi merkinnyt todistajain lausuntojen vaikutuksen heikentämistä. Näistä todistajain lausunnoista kuvastuu kadettilaisen Duuman olemus erinomaisen havainnollisesti.

Joko taistelu, ja silloin ei tule taistelemaan Duuma, vaan vallankumouksellinen kansa. Duuma toivoo saavansa niittää voiton hedelmät. Tahi sopimuksenteko, ja silloin joutuu petetyksi joka tapauksessa kansa, s.o. proletariaatti ja talonpoikaisto. Sopimuksenteon ehdoista eivät ihmiset, liikemiehet sanan todellisessa merkityksessä, puhu koskaan ennen aikojaan, ja vain kuumapäiset „radikaalit” toisinaan lörpöttelevät liikoja: vaikkapa esimerkiksi virkailijaministeristön korvaaminen „rehellisen porvarin” Shipovin ministeristöllä, silloin voitaisiin tehdä kaupat loukkaamatta kumpaakaan osapuolta... Silloin oltaisiin jo hyvin, hyvin lähellä kadettien ihanteen toteutumista: ensisija monarkialle; toinen sija tilanherrojen ja tehtailijain yläkamarille ja sen suuntaa vastaavalle Shipovin ministeristölle; kolmas sija „kansan” Duumalle.

Itsestään selvää on, että tässä vaihtoehdossa, samoin kuin missä olettamuksissa tahansa yhteiskunnalliseen ja poliittiseen tulevaisuuteen nähden, on viitoitettu vain kehityksen tärkeimmät ja peruslinjat. Todellisessa elämässä esiintyy usein sekaratkaisuja, linjat kietoutuvat toisiinsa,— taistelu vuorottelee sopimuksenteon kanssa, sopimuksentekoa täydennetään taistelulla. Niinpä hra Miljukov „Retsh” lehdessä (perjantaina maaliskuun 24 p:nä) pohtii-kin siten, juuri siten jo selvän kadettien voiton perspektiivejä: turhaan muka meitä luullaan vallankumouksellisiksi ja niiksi leimataan. Hyvät herrat, kaikki johtuu tilanteesta,— opettaa „herttainen dialektikkomme” vallanpitäjiä,— olihan Shipovkin lokakuun 17 päivään saakka „vallankumouksellinen”. Jos haluatte ryhtyä kanssamme sopimukseen kristillisesti ja hyvällä, niin silloin on edessä reformi eikä vallankumous. Jos ette halua, niin silloin

pitänee vaikuttaa teihin hieman painostuksella alhaalta-käsin, päästää kimppeenne hiukkasen vallankumousta, pelästyttää teitä vähäsen, heikentää teitä jollakin vallankumouksellisen kansan iskulla, niin tulette myöntyväisemmiksi,— ja katsos, sopimus tulee meille edullisemmaksi.

Laskutehtävän ainekset ovat siis tällaiset. Vallassa on hallitus, johon suuri joukko porvaristoa ei ilmeisesti luota ja jota työläiset ja tietoiset talonpojat vihaavat. Hallituksella on käsissään äärettömän suuret voima-aseet. On yksi heikko kohta — rahavarat. Ja sekin on epävarmaa: ehkäpä vielä onnistutaan saamaan laina ennen Duumaa. Hallitusta vastassa on olettamuksemme mukaan kadettilainen Duuma. Mitä se haluaa? Sen ylin hinta, jossa on „tinkimisen varaa”, on tiedossa: se on kadettien ohjelma, monarkia ja yläkamari sekä demokraattinen alakamari. Mikä on sen alin hinta? — sitä ei tiedetä. Jotain kai Shipovin hallituksen kaltaista... Tosin hän vastustaa välitöntä äänioikeutta, mutta onhan hän sentään rehellinen ihminen... kaipa sitä jotenkin toimeen tultaisiin. Duuman taistelukeinoja ovat: kieltäytyminen antamasta rahaa. Ei se mikään varma keino ole, sillä ensiksikin rahaa tulee kai olemaan ilman Duumaa-kin, ja toiseksi — lain mukaan Duumalla on kerrassaan vähäiset oikeudet finanssivalvontaan. Toinen keino: „että he ampuisivat” — muistatte kai, miten Katkov kuvasi liberaalien suhtautumista hallitukseen: anna myöten, tai „he” alkavat ampua⁶⁶. Mutta Katkovin aikoina „he” olivat kourallinen sankareita, jotka eivät voineet tehdä muuta kuin surmata yksityisiä henkilöitä. Nyt „he” ovat koko proletariaatin suuret joukot, proletariaatin, joka lokakuussa näytti kykenevänsä ihmeteltävän yksimieliseen esiintymiseen koko Venäjän mitassa ja joka joulukuussa näytti pystyvänsä käymään sitkeätä aseellista taistelua. „He” käsittävät nykyään jo talonpoikaisenkin joukon, joka on osoittanut pystyvänsä käymään vallankumouksellista taistelua hajanaisessa, tiedottomassa, ei yksimielisessä muodossa, mutta tuossa joukossa kasvavat lukumäärältään ne tietoiset taistelijat, jotka kykenevät sopivissa oloissa, pienimmänkin vapaan tuulahduksen tullessa (ja nykyisinhan on niin vaikea säilyä läpivedolta!) viemään miljoonat mukanaan. „He” pystyvät jo muuhunkin, eikä vain surmaamaan ministerejä. „He” voivat pyyhkäistä jäljettämiin sekä monarkian että kaikki yläkamarin tapaisetkin, koko

tilanherrojen maanomistuksen ja vieläpä vakinaisen armeijankin. „He” eivät ainoastaan voi sitä tehdä, vaan „he” kiertämättä tekevätkin sen, jos heikkenee sotilasdiktatuurin harjoittama sorto — tuo vanhan järjestelmän viimeinen turva, joka on osoittautunut viimeiseksi ei minkään teoreettisten laskelmien perusteella, vaan jo saadun käytännöllisen kokemuksen pohjalla.

Sellaiset ovat laskutehtävän ainekset. Miten se tulee ratkaistuksi, sitä on mahdoton etukäteen aivan tarkalleen sanoa. Siitä, kuinka me, sosialidemokraatit, *haluamme* sen ratkaista ja kuinka kaikki tietoiset työläiset ja tietoiset talonpojat *tulevat* sitä ratkaisemaan, siitä ei voi olla epäilystä: on pyrittävä talonpoikaiskapinan täydelliseen voittoon ja todella demokraattisen tasavallan pystyttämiseen. Minkälainen *tulee olemaan* kadettien taktiikka tehtävän ollessa tässä tilassa, minkälainen tämän taktiikan *pitää olla* yksityisten henkilöiden tahdosta ja tietoisuudesta riippumatta, niiden objektiivisten olojen pakosta, joissa pikkuporvaristo joutuu olemaan vapautumisensa puolesta taistelevassa kapitalistisessa yhteiskunnassa?

Kadettien taktiikka tulee väistämättä ja kiertämättä olemaan sellainen, että he luovivat itsevaltiuden sekä vallankumouksellisen kansan voiton välillä, antamatta kummankaan vastustajan nujertaa toista ratkaisevasti ja lopullisesti. Jos itsevaltius nujertaa ratkaisevasti ja lopullisesti vallankumouksen, niin kadetit tulevat voimattomiksi, sillä heidän voimansa johtuu vallankumouksesta. Jos vallankumouksellinen kansa, s.o. proletariaatti ja koko tilanherrojen maanomistusta vastaan kapinoiva talonpoikaisto nujertavat ratkaisevasti ja lopullisesti itsevaltiuden, siis pyyhkäisevät pois sekä monarkian että kaikki sen lisäkkeet, niin kadetit tulevat taaskin voimattomiksi, sillä kaikki, mikä on elinkykyistä, pakenee heti heidän luotaan vallankumouksen tai vastavallankumouksen puolelle, ja puolueeseen jää vain parisen Kiesewetteriä, jotka huokailevat „diktatuurista” ja etsiskelevät latinalaisista sanakirjoista sopivien latinalaisten sanojen merkitystä. Lyhyesti sanoen kadettien taktiikka voidaan tulkita näin: *on turvattava kadettipuolueelle vallankumouksellisen kansan kannatus*. Sanan „kannatus” on tarkoitettava juuri sellaisia vallankumouksellisen kansan tekoja, jotka ensinnäkin olisivat alistetut kokonaan kadettipuolueen eduille, sen ohjeiden mukaisiksi j.n.e., ja

toiseksi, jotka eivät olisi liian ratkaisevia, hyökkääviä ja, mikä tärkeintä, eivät olisi liian tehokkaita tekoja. Vallankumouksellisen kansan ei pidä olla itsenäinen, se ensinnäkin, ja toiseksi sen ei pidä saada lopullista voittoa, sen ei pidä murskata vihollistaan. Tätä taktiikkaa tulevat ylipäänsä koko kadettipuolue ja minkälainen kadettiduumatahansa kiertämättä toteuttamaan, ja sitä paitsi tullaan tätä taktiikkaa tietysti perustelevaan, puolustamaan ja todistelemaan oikeaksi koko „tieteellisten” tutkimusten*, „filosofian” hämäryyksien, poliittisten (tai politikoitsijain) typeryyksien, „kirjallis-kriittisten” ruikutusten (à la** Berdjajev) y.m.s., y.m.s. runsaalla ideologisella pakaasilla.

Sitä vastoin vallankumouksellinen sosialidemokratia ei voi nykyään määritellä taktiikkaansa teesillä: kadettipuolueen ja kadettiduuman kannattaminen. Sellainen taktiikka olisi virheellinen eikä kelpaisi mihinkään.

Meille tietysti sanotaan: kuinka niin? kiellättekö te sen, minkä teidän oma ohjelmanne ja koko kansainvälinen sosialidemokratia ovat tunnustaneet? Kiellättekö te vallankumoukselliselta ja oppositiomieliseltä porvarilliselta demokratialta sosialidemokraattisen proletariaatin kannatuksen? Mutta sehän on anarkismia, utopiaa, mellakointia, järjetöntä vallankumousintoilua.

Mallitakaan, herrat. Sallikaa ennen kaikkea muistuttaa teille, että edessämme ei ole yleinen eikä abstraktinen kysymys porvarillisen demokratian tukemisesta yleensä, vaan konkreettinen kysymys nimenomaan kadettipuolueen ja nimenomaan kadettiduuman tukemisesta. Me emme kiellä yleistä teesiä, vaan vaadimme analysoimaan erikoisesti niitä oloja, joihin näitä yleisiä periaatteita konkreettisesti sovelletaan. Abstraktista totuutta ei ole, totuus on aina konkreettinen. Tämän on unohtanut esimerkiksi Plehanov, kun hän jo monetta kertaa esittää ja erikoisesti korostaa seuraavaa taktiikkaa: „Taantumus pyrkii eristämään meidät. Meidän on pyrittävä eristämään taantumus”. Tämä on oikea teesi, mutta se on aivan naurettavan ylimalkainen: se soveltuu yhtä hyvin sekä vuoden 1870 Venäjään että vuoden 1906 Venäjään, sekä Venäjään yleensä että Afrikkaan, Amerikkaan, Kiinaan ja Intiaan. Se ei sano

* Sellaisilla kuin hra Kiesewetterin tutkimuksilla, hän kun on tehnyt sen löydön, että latinaksi diktatuuri merkitsee voimistettua suojelua.

** — kuten. *Toim.*

yhtään mitään eikä hyödytä mitään, sillä koko tehtävähän on siinä, että määritellään, mitä on taantumus ja kenen kanssa nimenomaan ja miten nimenomaan pitää liittyä yhteen (tahi ellei liitytä yhteen, niin sopia toiminnoistaan), jotta taantumus saataisiin eristetyksi. Plehanov pelkää konkreettisen selityksen antamista, mutta todellisuudessa, käytännössä hänen taktiikkansa tarkoittaa, kuten olemme jo osoittaneet, sosialidemokraattien ja kadettien välisiä vaalikartelleja, sosialidemokratian tuen antamista kadeteille.

Kadetiitko vastustavat taantumusta? Otan „Molva” lehden 18. numeron maaliskuun 22 päivältä, josta olen jo esittänyt lainauksen. Kadetit haluavat ajaa hallituksen tiehensä. Se on mainiota, se on taantumusta vastaan. Kadetit haluavat päästä sovintoon itsevaltiudellisen hallituksen kanssa suostumalla Shipovin ministeristöön *. Se on paha. Se on taantumuksen pahimpia lajeja. Kuten näette, herrat: abstraktisella väittämällä, pelkällä fraasilla taantumuksesta te ette vielä pääse askeltakaan eteenpäin.

Kadetiitan ovat porvarillista demokratiaa? Oikein. Mutta niinhän talonpoikaisjoukotkin, jotka pyrkivät kaikkien tilanherramaiden konfiskoimiseen, t.s. siihen, mitä kadetit eivät halua, ovat myös porvarillista demokratiaa. Porvarillisen demokratian molempien osien poliittinen toiminta on sekä muotojensa että sisältönsä puolesta erilaista. Kumpaisen tukeminen on meille juuri nyt tärkeämpää? *Yleensä puhuen*, voimmeko me demokraattisen vallankumouksen kaudella tukea ensinmainittua? Eikö se merkitsisi jälkimmäisen pettämistä? Tai ehkäpä te haluatte kieltää sen, että kadetit, jotka ovat politiikassa valmiit sovintoon tyytyen Shipoviin, saattavat agraarikysymyksessä tehdä sovinnon tyytyen Kaufmanniin? Kuten näette, herrat: abstraktisella väittämällä, pelkällä fraasilla porvarillisesta demokratiasta te ette vielä askeltakaan eteenpäin.

— Mutta kadetiitan ovat yhtenäisen, voimakas, elin-
kykyinen parlamenttipuolue!

* Minulle saatetaan sanoa: se on vale. Lörpöttelevä „Molva” on vain tullut puhuneeksi pötyä. Pyydän anteeksi: mielestäni se on totta. Lörpöttelevä „Molva” on lörpötellyt julki totuuden.— tietenkäin osapuilleen, ei kirjaimelleen täsmällistä totuutta. Kuka ratkaisee kiistamme? Vetoamalla kadettien lausuntoihin? Mutta minä en usko politiikassa sanoihin. Kadettien tekoihinko? Niin, siihen kriteerioon minä uskon. Ja ken tarkastelee kaikkea kadettien poliittista menettelyä yleensä otettuna, hänen täytyy myöntää, että se, mitä „Molva” sanoi, on pohjaltaan täyttä totta.

Se ei ole totta. Kadetit eivät ole yhtenäinen, voimakas, elinkykyinen puolue eikä parlamenttipuoluekaan. He eivät ole yhtenäinen puolue, sillä heidän puolestaan äänesti paljon sellaisia ihmisiä, jotka ovat valmiita taistelemaan loppuun saakka eivätkä ainoastaan tekemään sovintokauppaa. He eivät ole yhtenäinen puolue, sillä heidän yhteiskunnallinen pohjansa on sisäisesti ristiriitainen: demokraattisesta pikkuporvaristosta vastavallankumoukselliseen tilanherraan saakka. He eivät ole voimakkaita, koska he eivät halua eivätkä voi ottaa puolueena osaa siihen kärkevään, avoimeen kansalaissotaan, joka puhkesi Venäjällä ilmiliekkiin vuoden 1905 lopulla ja jolla on kaikki edellytykset puhjeta uudella voimalla lähitulevaisuudessa. He eivät ole elinkykyisiä, koska siinäkin tapauksessa, vaikka heidän ihanteensa toteutuisi, sen ihanteen mukaan luodussa yhteiskunnassa johtavana voimana eivät olisi he, vaan „vakavan” porvarilliset Shipovit ja Gutshkovit. He eivät ole parlamenttipuolue, koska meillä ei ole parlamenttia. Meillä ei ole perustuslakia, on vain perustuslaillinen itsevaltius, on vain perustuslaillisia illuusioita, jotka ovat erikoisen vahingollisia kärkevän kansalaissodan kaudella ja joita kadetit erittäin uutterasti levittävät.

Ja nyt olemmekin tulleet kysymyksen keskiöön. Venäjän vallankumouksen nykyisen ajankohdan erikoisuudet ovat juuri sellaiset, että objektiiviset olosuhteet nostavat etualalle päättäväisen, parlamentin ulkopuolella käytävän taistelun parlamentarismien puolesta, ja sen tähden ei tällaisella ajankohdalla ole mitään sen vahingollisempaa ja vaarallisempaa kuin perustuslailliset illuusiot ja parlamentarismilla leikittely. „Parlamentti”-opposition puolueet voivat tällaisella ajankohdalla olla vaarallisempia ja vahingollisempia kuin avoimesti ja täydellisesti taantumukselliset puolueet: tämä väittämä saattaa tuntua paradoksilta vain sen mielestä, joka ei kykene lainkaan ajattelemaan dialektisesti. Tosiaankin: jos mitä laajimmissa kansanjoukoissa on parlamentarismien vaatimus täysin kypsä, jos tämä vaatimus nojautuu myöskin maan koko vuosisataiseen yhteiskunnallis-taloudelliseen kehitykseen, jos poliittinen kehitys on johtanut välittömästi tämän vaatimuksen toteuttamiseen, niin mikäpä voisi olla vaarallisempaa ja vahingollisempaa kuin sen teennäinen toteuttaminen? Avoin antiparlamentarismi on vaaratonta. Se on tuomittu

kuolemaan. Se on kuollut. Yritykset herättää se henkiin vaikuttavat vain mitä parhaiten siinä mielessä, että ne vallankumouksellistavat takapajuisimpia väestökerroksia. Ainoaksi mahdolliseksi keinoksi, jolla voidaan pitää pysyissä itsevaltiutta, tulee „perustuslaillinen itsevaltius”, tulee perustuslaillisten illuusioiden luominen ja levittäminen. Se on itsevaltiuden ainoata oikeaa, ainoata järjestäjä poliitiikkaa.

Ja minä vakuutan, että kadetit nykyään auttavat tätä itsevaltiuden järjestäjä poliitiikkaa enemmän kuin „Moskovskije Vedomosti”. Ottakaa esim. tämän viime mainitun lehden ja liberaalisen sanomalehdistön välinen kiista siitä kysymyksestä, onko Venäjä perustuslaillinen monarkia. Ei ole, sanoo „Moskovskije Vedomosti”. On se, väittävät kadettilaiset lehdet kuorossa. Tässä kiistassa on „Moskovskije Vedomostin” kanta edistyksellinen ja kadettilehtien kanta taantumuksellinen, sillä „Moskovskije Vedomosti” puhuu totta, paljastaa illuusioita, aussprechen was ist *, mutta kadetit puhuvat valhetta,—hyvää tarkoittavaa, hyvänsuopaa, vilpittömän tunnollista, kaunista, sopuisoita, tieteellisesti siloiteltua, kiesewetteriläisesti maalailtua, salonkimaisen säädyllystä valhetta, mutta silti kuitenkin valhetta. Eikä taistelun nykyisellä ajankohdalla ole mitään sen vaarallisempaa,—tämän ajankohdan objektiivisten olojen kannalta,—mitään sen vahingollisempaa kuin tuo tuollainen valhe.

Poikkean hieman asiasta. Jouduin äskettäin tekemään poliittisen referaatin erään hyvin valistuneen ja erittäin ystävällisen kadetin asunnossa. Väiteltiin. Kuvitelkaamme, sanoi isäntä, että edessämme on villipeto, leijona, ja me kaksi olemme raadeltavaksi annettuja orjia. Onko meidän järkevää kiistellä keskenämme? Eikö meidän velvollisuutemme olisi yhdistyä taisteluun tuota yhteistä vihollista vastaan, „eristää taantumus”, niinkuin kaikkein viisain ja kaikkein kaukonäköisin sosialidemokraatti G. V. Plehanov mainiosti sanoo? — Esimerkki on hyvä, ja minä hyväksyn sen,—vastasin siihen. Mutta miten olla, jos toinen orjista neuvoo varustamaan aseet ja käymään leijonan kimppuun, mutta toinen alkaakin juuri taistelun aikana katsella leijonan kaulaan ripustettua rintalappua, jossa on kirjoitus

* — sanoo niinkuin asia on. *Toim.*

„perustuslaki”, ja huutaa: „Minä vastustan väkivaltaa sekä oikealta että vasemmalta”, „olen parlamenttipuolueen jäsen, olen perustuslaillisella kannalla”. Eiköhän voinut käydä niin, että leijonanpentu, joka lörpöttelee julki leijonan todelliset aikomukset, osoittautuu sellaisissa oloissa hyödyllisemmäksi joukkojen valistajaksi ja niiden poliittisen tajun ja luokkatietoisuuden kehittäjäksi kuin leijonan raadeltavana oleva orja, joka levittää uskoa rintalappuun?

Siinähan se asian ydin onkin, että kun on liikkeellä sellaisia järkeilyjä, että sosialidemokratian pitää tukea porvarillista demokratiaa, niin yleisten, abstraktisten väittämien takia liian usein unohdetaan konkreettisen ajankohdan erikoisuudet, ajankohdan, jolloin on kypsässä ratkaiseva taistelu parlamentarismista ja jolloin parlamentarismilla leikkiminen on itsevaltiudellisen hallituksen eräs taistelukeino parlamentarismia vastaan. Tällaisissa oloissa, kun lopullinen parlamentin ulkopuolella käytävä taistelu on vielä edessä, parlamenttisovittelijain puolueen, perustuslaillisten illuusioiden puolueen tukemisen asettaminen työväenpuolueen tehtäväksi olisi suorastaan kohtalokas virhe, ellei rikoskin proletariaattia kohtaan.

Kuvitelkaamme, että meillä Venäjällä on vakiintunut parlamentaarinen järjestelmä. Se merkitsisi sitä, että parlamentti olisi jo muodostunut hallitsevien luokkien ja voimien herruuden perusmuodoksi, olisi jo tullut yhteiskunnallispoliittisten intressien tärkeimmäksi taisteluareenaksi. Vallankumousliikettä tämän sanan varsinaisessa merkityksessä ei ole, taloudelliset ja muut olosuhteet juuri nyt, t.s. meidän olettamallamme ajankohdalla, eivät aiheuta vallankumouksellisia purkauksia. Tällaisissa oloissa eivät mitkään vallankumoukselliset deklamaatiot tietenkään pystyisi „saamaan aikaan” vallankumousta. Parlamenttitaistelusta kieltäytyminen sellaisissa oloissa olisi sosialidemokratiale kerrassaan sallimatonta. Työväenpuolueen olisi käytävä mitä vakavimmalla tavalla käsiksi parlamentarismiin, otettava osaa „Duuman” vaaleihin ja itse „Duumaan”, sen olisi alistettava koko taktiikkansa sosialidemokraattisen parlamenttipuolueen muodostamisen ja sen toiminnan menestymisen edellytyksille. Silloin meidän ehdottomana velvollisuutenamme olisi tukea kadettipuoluetta parlamentissa kaikkia sitä oikeammalla olevia puolueita vastaan. Silloin ei olisi kerrassaan mitään

sanomista myöskään sitä vastaan, että tämän puolueen kanssa tehtäisiin vaalisopimuksia yhteisissä vaaleissa, vaikkapa läänien vaalikokouksissa (välillisissä vaaleissa). Enemmänkin. Silloin meidän velvollisuutenamme olisi jopa sekin, että sosialidemokraattien olisi parlamentissa kannattettava shipovilaisia todellisia ja julkeita taantumuksellisia vastaan: taantumus pyrkii eristämään meidät,— sanoisimme silloin,— meidän on pyrittävä eristämään taantumus.

Nyt sen sijaan ei Venäjällä voi olla puhuttakaan mistään vakiintuneen, yleisesti tunnustetun, todellisen parlamenttijärjestelmän olemassaolosta. Hallitsevien luokkien ja yhteiskunnallisten voimien herruuden perusmuotona Venäjällä on nykyään aivan ilmeisesti epäparlamentaarinen muoto, eikä yhteiskunnallis-poliittisten intressien tärkeimpänä taisteluareenana ole suinkaan parlamentti. Tällaisissa oloissa parlamenttisovittelijain puolueen tukeminen merkitsisi työväenpuolueen itsemurhaa,— ja päinvastoin, etualalle asettuu epäparlamentaarisesti toimivan porvarillisen demokratian tukeminen, vaikkakin se toimisi vaistovaraisesti, hajanaisesti, tiedottomasti (kuten talonpoikain levottomuudet), se muodostuu vakavaksi tosityöksi, jolle kaikki muu on alistettava... Sellaisissa yhteiskunnallis-poliittisissa oloissa kapina on reaalin; parlamentarismi on vain leikkikalua, epäoleellinen taistelukenttä,— pikemminkin syötti kuin todellinen myönnitys. Kysymys ei siis ole lainkaan siitä, että me kieltäisimme parlamentarismia tai väheksyisimme sitä, eikä meidän kantaamme lainkaan järkytetä yleisillä fraaseilla parlamentarismista. Kysymys on demokraattisen vallankumouksen konkreettisesta tilanteesta nimenomaan nykyisellä ajankohdalla, jolloin porvariston sovittelijat, jolloin liberaaliset monarkistit, kieltämättä itsekin sitä mahdollisuutta, että Durnovo yksinkertaisesti hajoittaa Duuman tai että lain avulla tämän Duuman merkitys supistetaan lopullisesti nolaksi, julistavat kuitenkin parlamentarismia vakavaksi tehtäväksi ja kapinan— utopiaksi, anarkismiksi, mellakoimiseksi, voimattomaksi vallankumousintoiluksi ja miksi muuksi kaikki nuo Kiese-wetterit, Miljukovit, Struвет, Izgojevit ja muut poroporvarillisuuden sankarit sitä nimittävätäkään.

Kuvitelkaapa, että sosialidemokraattinen puolue on ottanut osaa Duuman vaaleihin. On viety läpi tietty määrä sosialidemokraattisia valitsijamiehiä. Ettei mustasotnialais-

ten annettaisi voittoa, on siis (koska on menty mukaan tuohon tolkkuttomaan vaalikomediaan) kannatettava kadetteja. Sosialidemokraattinen puolue solmii kadettien kanssa vaalisopimuksen. Kadettien avulla pääsee tietty määrä sosialidemokraatteja Duumaan. Herää kysymys: maksaisikohan tuo vaivaa yrittää? voittaisimmeko me siinä mitään vaiko häviäisimme? Ensiksikään emme voisi sosialidemokraattiselta näkökannalta saattaa laajalti joukkojen tietoon, mitä laatua ovat kadettien kanssa solmimamme vaalisopimukset ja millä ehdoilla ne on solmittu. Kadettilehdet sadointuhansin ja miljoonin kappalein levittäisivät porvarillista valhetta ja porvarillista vääristelyä proletariaatin luokkatehtävistä. Meidän lehtisemme ja meidän varauksemme erinäisissä lausunnoissa olisivat vain pisara meressä. *Itse asiassa* me joutuisimme nimenomaan äänettömäksi kadettien lisäkkeeksi. Toiseksi, ryhtyessämme sopimukseen me joko ääneti tai julkisesti ja virallisesti — se on samantekevää — epäilemättä ottaisimme proletariaatin edessä itsellemme vussin vastuun kadeteista, siitä, että he ovat parempia kuin kaikki muut, siitä, että heidän kadettilainen Duumansa auttaa kansaa, ja koko heidän kadettilaisesta politiikastaan. Kykenisimmekö me myöhemmillä „julkilausumilla” poistamaan itseltämme vastuun kadettien yksistä tai toisista edesottamuksista, se on vielä kyseenalaista, ja julkilausumatkin jäisivät julkilausumiksi, mutta vaalisopimus *tosiasiana* olisi jo todella olemassa. Mutta onko meillä syytä mennä edes jonkin verran, välillisestikään takuuseen kadeteista proletariaatin ja talonpoikaisjoukkojen edessä? Eivätkö kadetit ole antaneet meille tuhansia todisteita siitä, että he muistuttavat juuri niitä saksalaisia kadettiprofessoreja, juuri niitä „frankfurtilaisia fraasimestareita”, jotka ovat osanneet muuttaa yksinpä Perustavan kansalliskokouksenkin, eikä ainoastaan Duuman, vallankumouksen kehittämisen välineestä sen tylsytämistävälineeksi, vallankumouksen kuristamisen (moraalisen kuristamisen) välineeksi? Kadettipuolueen tukeminen olisi sosialidemokratian taholta virhe, ja puolueemme teki hyvin boikotoidessaan Duuman vaaleja.

Kadettipuolueen tukeminen ei voi nytkään olla sosialidemokratian tehtävänä. Me emme voi tukea kadettiduumaa. Sovittelijat ja yliloikkarit saattavat olla sodan aikana vihollistakin vaarallisempia. Shipov ei ainakaan sano

itseään „demokraatiksi”, eikä „kansanvapautta” haluava „musikka” mene hänen perässään. Mutta jos „kansanvapauden” puolue, solmittuaan jonkin sopimuksen kadettien ja sosialidemokraattien keskinäisestä kannatuksesta, tekisikin sitten kaupat itsevaltiuden kanssa perustavan kokouksen vaihtamisesta sen samaisen Shipovin ministeristöön,— tai tyypistäisikin „toimintansa” heliseviin puheisiin ja laveasanaisiin päätöslauselmiin, niin me joutuisimme mitä kieroimpaan asemaan.

Jos työväenpuolueen tehtäväksi nykyhetkellä asetettaisiin kadettien kannattaminen, niin se olisi samaa, kuin jos höyryn tehtäväksi julistettaisiin höyrylaivan merkipuhallusten antamismahdollisuuden ylläpitäminen eikä laivan voimakoneen käyttäminen. Jos kattiloissa on höyryä, niin merkkipillitkin tulevat puhaltamaan. Jos vallankumouksella on voimaa, niin kadetitkin tulevat puhaltamaan. Merkkipuhalluksia voidaan väärentää, ja parlamentarismien puolesta käydyn taistelun historiassa porvarilliset kansanvapauden kavaltajat ovat monia kertoja antaneet vääriä merkkipuhalluksia ja vetäneet nenästä yksinkertaisia ihmisiä, jotka ovat luottaneet kaikenlaisiin „ensimmäisiin edustuslaitoksiin”.

Tehtävänämme ei ole kadettiduuman tukeminen, vaan tässä Duumassa ilmenevien ja tähän Duumaan liittyvien konfliktien hyväksikäyttäminen valitaksemme sopivimman hetken vihollisen kimppuun hyökkäämiseksi, kapinan aloittamiseksi itsevaltiutta vastaan. Meidän on sovitettava toimintamme sen mukaiseksi, miten kasvaa poliittinen kriisi Duumassa ja Duuman ympärillä. Koko tällä duumakamppailulla on oleva äärettömän suuri merkitys meille yhteiskunnallisen mielialan huomioonottamisessa, voidaksemme oikeammin ja tarkemmin määritellä „kiehumishetken”, mutta sillä on merkitystä vain symptomina eikä reaalisena taistelukenttänä. Emme me tule tukemaan kadettiduumaa, eikä meidän pidä välittää kadettipuolueesta, vaan niistä kaupunkien pikkuporvariston ja erikoisesti talonpoikaiston aineksista, jotka annettuaan äänensä kadeteille alkavat välttämättä pettyä heihin nähden ja asettua taistelukanalle,— ja näin käy sitä pikemmin, mitä ratkaisevammin kadetit voittavat Duumassa. Meidän tehtävänämme on käyttää työläisten järjestämisen hyväksi, perustuslaillisten illuusioiden paljastamisen ja sotilaallisen hyökkäyksen val-

mistelun hyväksi koko se lykkäys, minkä oppositiomielinen Duuma meille tarjoaa (lykkäys on meille erittäin edullinen sen vuoksi, että proletariaatin on koottava hyvin voimansa). Tehtävänämmä on olla taistelupaikallamme sillä hetkellä, kun duumakomedia purkautuu uudeksi poliittiseksi suurkriisiksi, ja päämääräksemme emme aseta silloin kadettien tukemista (parhaassa tapauksessa he tulevat olemaan vain heikkona vallankumouksellisen kansan äänitorvena), vaan itsevaltiudellisen hallituksen kukistamisen ja vallan siirtämisen vallankumouksellisen kansan käsiin. Jos proletariaatti ja talonpoikaisto voittavat kapinassa, niin silloin kadettien Duuma pyöräyttää muutamassa minuutissa paperilapun siitä, että se yhtyy vallankumouhallituksen manifestiin, hallituksen, joka kutsuu koolle yleiskansallisen perustavan kokouksen. Jos kapina kukistetaan, niin taistelussa nääntyneen voittajan on ehkä pakko antaa runsaasti puolet vallasta kadettiduumalle, joka istahtaa piirakan ääreen ja tekee välittelypäättöslauselman siitä, että aseellinen kapina oli „mieletöntä” sellaisella hetkellä, jolloin oikea perustuslaillinen järjestelmä oli muka niin mahdollinen, niin lähellä... Ollapa vain ruumiita, kyllä matoja aina löytyy.

V

KADETTIEN OMAHYVAISYYDEN MALLINÄYTE

Kadettien voittojen ja työväenpuolueen tehtävien arvioimiseksi nykyisellä ajankohdalla on tavattoman tärkeää analysoida Venäjän vallankumouksen edellinen vaihe siltä kannalta, mikä vaikutussuhde sillä on nykykauteen. Julki-suuteen saatetut enemmistön ja vähemmistön taktilliset päätöslauselmaluonnokset määrittelevät kaksi linjaa, kaksi ajatussuuntaa, jotka johtuvat tuon arvioinnin erilaisista menetelmistä. Kehoittaen lukijaa tutustumaan noihin päätöslauselmiin aiomme pysähtyä tässä käsittelemään erästä kadettien „Nasha Zhizn” lehdessä julkaistua kirjoitusta. Tuo artikkeli, joka on kirjoitettu ensimmäisen menshevistisen päätöslauselman johdosta, tarjoaa erittäin runsaasti aineistoa voidaksemme tarkistaa, täydentää ja selittää sitä, mitä olemme edellä kadettiduumasta sanoneet. Sen vuoksi esitämmekin tuon kirjoituksen kokonaan (*R. Blanck*).

„Venäjän sosialidemokratian päivänkysymyksistä”, „Nasha Zhizn”, 1906, № 401, maaliskuun 23 päivältä):

„Joku päivä sitten julkaistu Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen „menshevistisen” fraktion päätöslauselma puolueen taktiikasta on sangen arvokas asiakirja. Se todistaa sitä, että Venäjän vallankumouksen ensimmäisen vaiheen antamat raskaat opetukset eivät ole menneet jättämättä jälkeä Venäjän sosialidemokratian siihen osaan, joka *herkimmin* heijastaa todellisuuden vaatimuksia ja johon tieteellisen sosialismin periaatteet ovat syöpyneet syvimmälle. Tuossa päätöslauselmassa formuloitu *uusi taktiikka pyrkii suuntaamaan Venäjän sosialidemokraattisen liikkeen sille tielle, jota koko kansainvälinen sosialidemokratia kulkee*, etujoukkonaan suuri Saksan sosialidemokraattinen puolue. Sanoin „*uusi taktiikka*”; se ei ole aivan tarkasti sanottu, koska tämä taktiikka on monessa suhteessa palaamista niihin vanhoihin periaatteisiin, jotka Venäjän sosialidemokratian perustajat laskivat jo sitä perustettaessa ja joita sen teoreetikot ja publisistit, jotka aivan Venäjän vallankumouksen alkuun asti saivat osakseen miltei kaikkien Venäjän sosialidemokraattien tunnustuksen, sen jälkeen monesti kehittivät. Mutta ne unohdettiin. Vallankumouksen vihuri nosti koko sosialidemokratiamme kuin kevyen höyhenen ja vei sen mennessään päätähuimaavalla nopeudella; silmänräpäyksessä katosivat näkyvistä kaikki sosialidemokraattiset ja marxilaiset aatteet ja periaatteet, joita oli niin suurella antaumuksella ja uskollisuudella kehitelty neljännesvuosisadan kuluessa, aivan kuin ne olisivat olleet vain kevyt ja ohut pölykerros pinnalla; itse sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen perustukset tulivat järkytetyiksi pohjiaan myöten, ja näytti siltä, että ne kiskottiin perinjuurin pois.

Mutta myrskytuuli temmelsi aikansa ja tyyntyi paikalleen, ja sosialidemokratia on palannut takaisin lähtökohtaansa. Myrskyn voimasta voidaan päätellä sen perusteella, että se tempasi mukaansa Parvusinkin, kuten hän on itse tunnustanut; ken tuntee Parvusin ja tietää, miten vaikea hänet on saada liikkeelle, hän käsittää, mitä se merkitsee... „Vallankumouksen vyöry veti meitä vastustamattomalla voimalla eteenpäin”, sanoo Parvus tunnetussa kirjasessaan. „Me olimme vain niitä harpun kieliä, joilla vallankumouksen rajumyrsky soitti”, mainitsee hän saman kirjasensa toisessa kohdassa; tämä selittää aivan oikein ja täydelleen myöskin sen, minkä takia sosialidemokraattinen musiikki siihen aikaan muistutti niin vähän Beethovenin, Bachin tahi — Marxin sinfonioita. Kaikki teoriat ja periaatteet ja vieläpä itse ajatuskin ja yksinkertainen järki vetäytyvät taka-alalle, ne melkeinpä katoavat kullissien taakse, kun näyttämölle astuu itse luonnonvoimaisuus alkuvuosiensa kaikessa mahtavuudessa.

Mutta nyt on jälleen tullut ajatuksen ja järjen vuoro, ja voidaan *palata* tietoiseen, suunnitelmalliseen, järjestelmälliseen toimintaan. Ja tällöin on nähtävästi ryhdyttävä ensi työksi ehkäisytoimenpiteisiin, ettei enää pääsisi toistumaan se, mitä tapahtui Venäjän vallankumouksen alkukaudella, kun oli sen „Sturm- und Drang-Zeit” *, s.o. toimenpiteisiin vallankumouksellisten vyöryjen ja rajumyrskyjen hävittäviä vaikutuksia vastaan. Ainoana tehokkaana keinona sitä varten voi olla

* — „myrskyn ja kiihkon kausi”. *Toim.*

vain järjestötoiminnan laajentaminen ja lujittaminen; täysin luonnollista siis on, että „menshevikkien” fraktio asettaa tämän tehtävän etualalle ja antaa sille hyvin lavean sanamuodon, sisällyttäen ohjelmaansa myöskin taloudelliset järjestöt ja tunnustaan välttämättömäksi käyttää kaikkia legaalisia mahdollisuuksia. Päätöslauselma on vapaa romanttisesta „legaalisuuden” halveksumisesta ja aristokraattisesta „ekonomiikan” hyljeksimisestä.

Yhtä järkevästi päätöslauselma suhtautuu kysymykseen työväen demokratian ja porvarillisen demokratian keskinäisistä suhteista, täydellisesti tunnustaan keskinäisen kannatuksen välttämättömyyden ja sen vaaran, mikä uhkaa, jos proletariaatti astuu eristettynä ratkaisevaan taisteluun aseellista taantumusta vastaan. Erikoista huomiota ansaitsee päätöslauselman suhtautuminen kysymykseen aseellisesta kapinasta; se tunnustaa välttämättömäksi „karttaa senlaatuista toimintoja, mitkä vetävät proletariaattia aseellisiin yhteentörmäyksiin hallituksen kanssa sellaisissa oloissa, jolloin proletariaatti on tuomittu jäämään eristetyksi tuossa taistelussa”.

Vain sillä tavalla voidaan meillä välttää Pariisin vuoden 1848 kesäkuun päivien tapahtumien toistuminen ja tehdä mahdolliseksi ellei työväen demokratian ja porvarillisen demokratian koalitio, niin ainakin niiden koordinoitu taistelu, jota ilman ei liikkeen menestys ole mahdollista. Porvarillisella demokratialla, jolla Karl Marxin todistusten mukaan on „kaikkein tärkein merkitys jokaisessa etumaisessa vallankumouksessa”, on yhtä suuri merkitys Venäjänkin vallankumouksessa. Ellei Venäjän sosialidemokraattinen puolue voi tai halua saada porvarillista demokratiaa avoimeksi liittolaisekseen, niin sen ei ainakaan pidä sysätä tätä vastakkaiseen leiriin, taantumuksen puolelle, vastavallankumoukseen. Sitä vallankumouksellisen sosialidemokratian ei pidä tehdä, eikä sillä ole oikeutta sitä tehdä, se on *velvollinen* kaikin keinoin sitä välttämään vapautusasian ja myöskin sosialidemokratian itsensä vuoksi. Ja jos porvarillinen demokratia nykyhetkellä vastustaa aseellista kapinaa, niin ei kapinasta voi olla eikä saa olla puhettakaan. Tämä on otettava huomioon, jopa siinäkin tapauksessa, vaikka porvaristo menettelisi siten ainoastaan alistuen sille ominaisen veltouden, heikkouden ja pelkuruuden valtaan,— nämä tällaiset tosiasiat on myös otettava huomioon; mutta eikö itse Saksan vallankumouksellisen sosialidemokratian johtaja ole sanonut:

„In der Gewalt sind sie uns stets über!” — „Raakaan voimaan nähden he, s.o. taantumukselliset, vievät aina meistä voiton!”

Ehkei väite „aina” olekaan oikein, mutta „nykyiseen” nähden voidaan ainakin olla samaa mieltä kuin Liebknecht ja hänen kannallaan oleva Saksan sosialidemokratia, olematta silti pelkuri tai edes „velttokaan”... „Menshevikkien” päätöslauselma on nähtävästi samalla kannalla, ainakin se lähentelee sitä; aivan samoin se muissakin suhteissa huokuu läpeensä sitä poliittisen realismin henkeä, joka on erikoisesti ominaista Saksan sosialidemokratialle ja jota tämän on kiittäminen vertaansa vailla olevista menestyksistään.

Tuleeko koko Venäjän sosialidemokraattinen puolue yhtymään „menshevikkien” päätöslauselmaan? Siitä riippuu paljon vallankumousliikkeessämme ja vieläkin enemmän meidän sosialidemokraattisessa liikkeessämme,— ehkenpä koko tämän liikkeen kohtalokin moniksi vuosiksi. Venäjälläkin, aivan samoin kuin on ollut muissa maissa,

sosialidemokratia voi juurtua ja lujittua vain silloin, kun se tunkeutuu syvälle demokraattisiin joukkoihin. Mutta jos se rajoittuu viljelemään vain demokratian ylintä pintakerrosta, vaikka tämä olisi kaikkein hedelmällisinkin, niin uusi rajumyrsky voi helposti riuhtaista sen juuri-neen Venäjän maaperästä, niinkuin kävi vuoden 1848 ranskalaiselle sosialidemokratialle tai neljäkymmentäluvun englantilaiselle sosialidemokraattiselle liikkeelle, joka tunnetaan „chartismiliikkeen” nimellä”.

Tällainen on herra Blanckin kirjoitus. Mitä tyypillisimpiä „kadetin” järkeilyjä, jotka ovat kaikilta lähtökohdiltaan tunnettuja jokaiselle, joka on lukenut tarkkaavaisesti hra Struven „Osvobozhdenije” lehteä ja kadettien myöhempää legaalista lehdistöä, on siinä yhdistelty niin, että nykyisen poliittisen taktiikan arviointi pohjautuu Venäjän vallankumouksen jo ohieletyn kauden arvioimiseen. Tähän *menneisyyden arviointiin* siltä kannalta, onko se tehty oikein vai väärin, me ennen kaikkea pysähdymmekin.

Herra Blanck rinnastaa toisiinsa Venäjän vallankumouksen kahta kautta: ensimmäinen käsittää suunnilleen loka—joulukuun vuonna 1905. Se on vallankumouksellisen myrskyn kausi. Toinen on tämä nykykaus, jota meillä on tietysti oikeus nimittää kadettien duumavaaleissa saavuttamien voittojen kaudeksi tai ehkäpä, jos uskallamme kiiruhtaa edelle, kadettilaisen Duuman kaudeksi.

Herra Blanck sanoo tästä kaudesta, että on jälleen tullut ajatuksen ja järjen vuoro ja voidaan palata tietoiseen, suunnitelmalliseen, järjestelmälliseen toimintaan. Ensimmäistä kautta herra Blanck luonnehtii päinvastoin kaudeksi, jolloin teoria ja käytäntö erkanivat toisistaan. Kaikki sosialidemokraattiset aatteet ja periaatteet katosivat, unohdettiin taktiikka, jota Venäjän sosialidemokratian perustajat olivat aina julistaneet, yksinpä itse sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen kulmakivetkin kiskottiin perinjuurin pois.

Tämä hra Blanckin perusväite on puhtaasti faktillista laatua. Koko marxilaisuuden teoria erkani vallankumouksellisen myrskykauden „käytännöstä”.

Niinköhän asia on? Mikä on marxilaisen teorian ensimmäinen ja tärkein „kulmakivi”? Se, että proletariaatti on nykyisen yhteiskunnan ainoa loppuun saakka vallankumouksellinen luokka ja sen vuoksi etumainen luokka jokaisessa vallankumouksessa. Herää kysymys: kiskoiko vallankumouksellinen myrsky perinjuurin pois tämän sosialidemo-

kraattisen maailmankatsomuksen „kulmakiven”? Pääntöin, myrsky vahvisti sen mitä loistavimmalla tavalla. Juuri proletariaatti olikin tämän kauden tärkein ja alussa miltei ainoa *taistelija*. Melkeinpä ensi kerran maailman historiassa porvarillisessa vallankumouksessa oli merkillepantavaa se, että puhtaasti proletaarista taisteluasetta — poliittista joukkolakkoa — käytettiin niin laajasti, ettei sellaista ole ennen nähty kehittyneemmissäkään kapitalistisissa maissa. Proletariaatti lähti taisteluun, välittömään vallankumoustaisteluun, sellaisena aikana, jolloin herra Struvel ja herra Blanckit kehoittivat menemään Bulyginin Duumaan, jolloin kadettiprofessorit kehoittivat ylioppilaita opiskelemaan. Proletariaatti proletaarisella taisteluaseellaan valloitti Venäjälle koko sen, luvalla sanoen, „perustuslain”, jota on siitä lähtien vain pilattu, typistetty ja kynitty. Proletariaatti käytti lokakuussa vuonna 1905 sitä taktillista taistelumenetelmää, josta oli *puoli vuotta aikaisemmin* puhuttu VSDTP:n *bolshevistisen* 3:n edustajakokouksen päätöslauselmassa, joka kiinnitti erikoista huomiota siihen, että on tärkeätä yhdistää toisiinsa poliittinen joukkolakko ja kapina; — juuri tämä yhdistäminen onkin luonteenomaista *koko* „vallankumouksellisen myrskyn” kaudelle, koko vuoden 1905 viimeiselle neljännekselle. Näin siis pikkuporvarillinen ideologimme vääristeli todellisuutta mitä julkeimmin, mitä huutavimmalla tavalla. Hän ei osoittanut ainoatakaan *tosiasiaa*, joka olisi todistanut marxilaisen teorian ja „vallankumouksellisen myrskyn” käytännöllisen kokemuksen erkanemista toisistaan; hän koetti hämätä tämän myrskykauden peruspiirteen, joka vahvisti mitä loistavimmin oikeiksi „kaikki sosialidemokratian aatteet ja periaatteet”, „kaikki sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen kulmakivet”.

POIKKEAMA

YLEISTAJUINEN KESKUSTELU KADETTILAISTEN PUBLISISTIEN
JA OPPINEIDEN PROFESSORIEN KANSSA

Mikä oli kuitenkin se todellinen syy, joka saattoi hra Blanckin tuohon hirveään väärään käsitykseen, että „myrskyn” kaudella muka kaikki marxilaiset aatteet ja periaatteet katosivat? Tämän seikan tarkastelu on varsin

mielenkiintoista: se paljastaa meille yhä uudelleen porovarillisuuden oikean luonteen politiikassa.

Missä suhteessa „vallankumouksellisen myrskyn” kausi pääasiallisesti erosi nykyisestä, „kadettilaisesta” kaudesta poliittisen toiminnan erilaisten menetelmien kannalta? kansan historiallisen luomistyön erilaisten metodien kannalta katsottuna? Ennen kaikkea ja pääasiallisesti siinä, että „myrskyn” kaudella käytettiin tässä luomistyössä eräitä erikoismetodeja, jotka ovat poliittisen elämän muille kausille vieraita. Näistä metodeista ovat oleellisimpia seuraavat: 1) *kansa „kaappasi” poliittisen vapauden* — se toteutettiin ilman mitään oikeuksia ja lakeja ja ilman mitään rajoituksia (kokoontumisvapaus vaikkapa yliopistoissa, paino-, yhdistymis-, edustajakokous- y.m. vapaudet); 2) luotiin uudet *vallankumouksellisen vallan* elimet — työväen, sotilaiden, rautatieläisten ja talonpoikain edustajain Neuvostot, kylien ja kaupunkien uudet vallanelimet y.m.s., j.n.e. Näitä elimiä loivat yksinomaan *vallankumoukselliset* väestökerrokset, niitä luotiin mistään laeista ja normeista välittämättä, kokonaan vallankumouksellista tietä kansan omaperäisen luomistyön tuotteena, kansan omatoimisuuden ilmauksena, kansan, joka on vapautunut tai vapauttaa itseään vanhoista poliisisorron kahleista. Ja vihdoinkin ne olivat nimenomaan *vallan* elimiä kaikesta siitä huolimatta, vaikka ne olivat itusteellaan, vaistovaraisia, vailla selvää muotoa, epämääräisiä kokoonpanonsa sekä toimintamuotojensa kannalta. Ne toimivat valtana, ottaen haltuunsa esim. kirjapainoja (Pietarissa), vangiten poliisivirkailijoita, jotka estivät vallankumouksellista kansaa käyttämästä oikeuksiaan (siitäkin oli esimerkkejä Pietarissa, missä vastaava uuden vallan elin oli heikoin, mutta vanha valta voimakkain). Ne toimivat valtana, kääntyen koko kansan puoleen kehoituksella, ettei se antaisi rahaa vanhalle hallitukselle. Ne takavarikoivat vanhan hallituksen rahoja (rautatieläisten lakkokomiteat etelässä) ja käyttivät niitä uuden hallituksen, kansanhallituksen tarpeisiin,—niin, ne olivat epäilemättä uuden hallituksen, kansanhallituksen, tai jos niin haluatte, vallankumouksellisen hallituksen ituja. Yhteiskunnallis-poliittisen luonteensa kannalta se oli kansan vallankumouksellisten aineiden diktatuuria itumuodossaan,—te ihmettelette, hra Blanck ja hra Kiesewetter? te ette näe tässä „voimistettua suojelua”, mikä porvarille merkitsee samaa kuin diktatuuri?

Johan me sanoimme teille, ettei teillä ole minkäänlaista käsitystä siitä, mitä tieteellisellä diktatuuri-käsitteellä tarkoitetaan. Kohta sen teille selitämme, mutta ensin osoitamme „vallankumouksellisen myrskyn” kaudelle ominaisen *kolmannen toiminta-„metodin”*: sen, että *kansa käytti väkivaltaa kansaa piinaavia väkivallanharjoittajia kohtaan*.

Kuvaamamme vallanelimet olivat diktatuuria ituasteellaan, sillä tuo valta ei tunnustanut *mitään* muuta valtaa eikä *mitään* lakia, *ei mitään* normia, olipa se lähtöisin mistä tahansa. Rajoittamaton, lakia noudattamaton, voimaan nojautuva valta sanan välittömimmässä merkityksessä — se juuri onkin diktatuuria. Mutta se voima, johon tämä uusi valta nojautui ja pyrki nojautumaan, ei ollut pistimen voimaa, jonka kourallinen sotilashenkilöitä on siepannut käsiinsä, ei „poliisikamarin” voimaa, ei rahan voimaa eikä minkään entisten, vakiintuneiden laitosten voimaa. Ei sinnepäinkään. Uuden vallan uusilla elimillä ei ollut aseita, ei rahaa, ei vanhoja laitoksia. Niiden voimalla — voitteko käsittää, hra Blanck ja hra Kiesewetter? — ei ollut *mitään* yhteistä vanhojen voimavälineiden kanssa, *ei mitään* yhteistä „voimistetun suojelun” kanssa, ellei sillä tarkoiteta voimistettua kansan suojelemista vanhan vallan poliisi- ja muiden elinten harjoittamalta sorrolta.

Mihin se voima sitten nojautui? Se nojautui kansanjoukkoihin. Siinä on se *perusero*, millä tämä uusi valta erosi kaikista entisistä vanhan vallan elimistä. Ne olivat elimiä, joilla pidettiin pystyssä vähemmistön valtaa kansan yli, työläis- ja talonpoikaisjoukkojen yli. Nämä puolestaan olivat kansan vallan, työläisten ja talonpoikain vallan elimiä, ne pitivät valtansa alla vähemmistöä, kourallista poliisiväkivallan harjoittajia, etuoikeutettujen aatelismiesten ja virkaherrojen vähäistä joukkoa. Sellainen ero on kansan *kohdistetun* diktatuurin ja vallankumouksellisen *kansan* diktatuurin välillä, painakaa se visusti mieleenne, hra Blanck ja hra Kiesewetter! Vanha valta vähemmistön diktatuurina saattoi pysyä pystyssä yksinomaan poliisivehkeilyjen avulla, yksinomaan sillä, että kansanjoukot tungettiin sivuun ja syrjäytettiin osallistumasta vallankäyttöön, valvomasta vallankäyttöä. Vanha valta ei luottanut milloinkaan joukkoihin, se pelkäsi valoa, pysyi pystyssä petoksella. Uusi valta äärettömän suuren enemmistön diktatuurina saattoi pysyä ja pysyi pystyssä yksinomaan suunnattoman

suurten joukkojen antaman luottamuksen avulla, yksinomaan sillä, että se veti suuret joukot mitä vapaimmin, mitä laajimmin ja mitä voimakkaimmin osallistumaan vallankäyttöön. Ei mitään peitettyä, ei mitään salaista, ei mitään ohjesääntöjä, ei mitään muodollisuuksia. Oletko työihminen? Haluatko taistella sen puolesta, että Venäjä vapautuisi väkivaltaa harjoittavasta poliisikoplasta? Olet siis toverimme. Valitse oma edustajasi. Heti, viipymättä, valitse niinkuin parhaaksi näet,— otamme hänet mielellämme ja riemulla vastaan täysivaltaiseksi jäseneksi työväen edustajain Neuvostoomme, talonpoikaismomiteaamme, sotaväen edustajain Neuvostoomme j.n.e., j.n.e. Tämä valta on kaikille avoin, se tekee kaiken joukkojen nähden, se on joukkojen ulottuvilla, se lähtee välittömästi joukoista, se on suoranainen ja välitön kansanjoukkojen ja niiden tahdon elin.— Sellainen oli uusi valta tai oikeammin sen oraat, sillä vanhan vallan voitto polki nuoren kasvin vesat kovin varhain maahan.

Te saatatte ehkä kysyä, hra Blanck tai hra Kiesewetter, miksi tässä tarvitaan „diktatuuria”, miksi „väkivaltaa”? vai tarvitsevatko suuret joukot väkivaltaa pientä kourallista vastaan, miten kymmenet ja sadat miljoonat voivat olla diktaattoreja tuhanteen, kymmeneen tuhanteen nähden?

Näin kysyvät tavallisesti henkilöt, jotka ensi kerran näkevät käytettävän diktatuuri-termiä heille uudessa merkityksessä. Ihmiset ovat tottuneet näkemään vain poliisivallan ja vain poliisidiktatuurin. Heistä tuntuu oudolta, että voi olla valta ilman mitään poliisilaitosta, että voi olla muutakin diktatuuria kuin poliisidiktatuuria. Sanotteko te, etteivät miljoonat tarvitse väkivaltaa tuhansia vastaan? Siinä te erehdytte, ja erehdytte siksi, että ette tarkastele ilmiötä sen kehityksessä. Te unohdatte, ettei uusi valta putoa taivaasta, vaan se kasvaa, se syntyy vanhan vallan rinnalle, vanhan vallan vastakohdaksi, taistelussa sitä vastaan. Kansaa ei voida vapauttaa väkivallantekijöistä, ellei käytetä väkivaltaa väkivallanharjoittajia vastaan, joilla on käsissään vallan aseet ja elimet.

Tässä on teille aivan yksinkertainen esimerkki, hra Blanck ja hra Kiesewetter, jotta voisitte omaksua tämän kadettien järjelle käsittämättömän kaikkiviisauden, joka kadettien ajattelussa „menee yli ymmärryksen”. Kuvitelkaapa, että Avramov räökkää ja piinaa Spiridonovaa.

Olettakaamme, että Spiridonovan puolella on kymmeniä ja satoja aseettomia ihmisiä. Avramovin puolella on kourallinen kasakoita. Mitä kansa tekisi, jos Spiridonovan räökkäminen ei tapahtuisi kidutuskammiassa? Se käyttäisi väkivaltaa Avramovia ja hänen seuralaisiaan kohtaan. Se uhraisi ehkä muutamia taistelijoita Avramovin ampumina, mutta voimalla se kuitenkin riisuisi aseista Avramovin ja kasakat, ja tällöin se hyvin todennäköisesti surmaisi siihen paikkaan muutamia näistä — luvalla sanoen — ihmisistä ja loput telkeisi johonkin vankilaan estääkseen heitä tekemästä enää konnantöitä ja jättääkseen heidät kansan tuomittaviksi.

Näettehän nyt, hra Blanck ja hra Kiesewetter: kun Avramov kasakkoineen räökkää Spiridonovaa, niin se on kansaan kohdistuvaa sotilas- ja poliisidiktatuuria. Kun vallankumouksellinen kansa (joka pystyy taistelemaan väkivallantekijöitä vastaan eikä vain suostuttelemaan, saarnaamaan, valittelemaan, paheksumaan, marisemaan ja ruikuttamaan, ei mikään poroporvarillisen ahdaskatseinen, vaan vallankumouksellinen kansa) käyttää väkivaltaa Avramovia ja Avramoveja kohtaan, niin se on vallankumouksellisen kansan diktatuuria. Se on *diktatuuria*, koska se on Avramoviin kohdistuvaa kansan valtaa, valtaa, jota eivät mitkään lait rajoita (poroporvari olisi kai sitä vastaan, että Spiridonova vapautettaisiin väkisin Avramovin kynsistä: sehän ei taida olla „lain” mukaista? onko meillä sellainen „laki”, joka sallii surmata Avramovin? eivätkö eräät poroporvarillisuuden ideologit ole luoneet sellaista teoriaa, ettei pahaa pidä vastustaa väkivallalla *?). Tieteellinen diktatuuri-käsite merkitseekin juuri millään rajoittamatonta valtaa, jota eivät sido mitkään lait eivätkä kerrassaan minkäänlaiset säännöt ja joka nojautuu vain suoranaiseen väkivaltaan. *Juuri sitä, eikä mitään muuta*, tarkoitetaan käsitteellä „diktatuuri”, — painakaa se visusti mieleenne, herrat kadetit. Edelleen, ottamassamme esimerkissä näemme nimenomaan *kansan* diktatuurin, sillä kansa, väestöjoukko, järjestämätön ja „sattumalta” tälle paikalle kokoontunut väestöjoukko astuu itse välittömästi

* Hra Berdjajev! herrat „Poljarnaja Zvezdan” tai „Svoboda i Kulturan” toimittajat! Siinä teille vielä eräs aihe pitkiin ulvomisiin... ei kun pitkiin kirjoituksiin vallankumouksellisten „huligaanimaisuutta” vastaan. Nimittävät muka Tolstoita poroporvariksi!! — quelle horreur, kuten eräs kaikin puolin miellyttävä rouva tapasi sanoa.

näyttämölle, itse käy oikeutta ja panee tuomion täytäntöön, käyttää valtaa, luo uutta, vallankumouksellista oikeuskäsitystä. Ja vihdoin se on nimenomaan *vallankumouksellisen* kansan diktatuuria. Miksi ainoastaan vallankumouksellisen eikä koko kansan diktatuuria? Siksi, että koko kansassa, joka joutuu alituisesti ja mitä kauheimmin kärsimään Avramovien urotöistä, on fyysillisesti masennettuja, peloteltuja ihmisiä, on siveellisesti pimitettyjä ihmisiä, esimerkiksi niitä, joita on pimitetty sillä teorialla, ettei pahaa pidä vastustaa väkivoimalla, taikka niitä, jotka eivät ole teorian, vaan yksinkertaisesti ennakkoluulojen, tapojen ja tottumusten pimitämiä, on välinpitämättömiä ihmisiä, niitä, joita sanotaan pieneläjiksi, poroporvareiksi, jotka saattavat pikemminkin vetäytyä syrjään tuimasta taistelusta, mennä ohi tai vieläpä piiloutuakin (kunpa ei siinä tappelussa saisi päihinsä!). Senpä tähden diktatuuria ei toteuta koko kansa, vaan ainoastaan vallankumouksellinen kansa, joka ei silti lainkaan kaihda koko kansaa, vaan ilmaisee koko kansalle tekojensa kannustimet ja niiden kaikki yksityiskohdat, ottaa mielellään mukaan *koko* kansan osallistumaan ei ainoastaan valtion „hallintaan”, vaan myöskin vallankäyttöön sekä osallistumaan itse valtion luomiseen.

Näin muodoin on ottamassamme yksinkertaisessa esimerkissä *kaikki ne ainekset*, mitkä sisältyvät tieteelliseen käsitteeseen: „vallankumouksellisen kansan diktatuuri” sekä käsitteeseen: „sotilas- ja poliisidiktatuuri”. Tästä yksinpä oppineelle kadettiprofessorillekin käsitettävästä yksinkertaisesta esimerkistä voimme siirtyä tarkastelemaan yhteiskuntaelämän mutkallisempia ilmiöitä.

Vallankumous tämän sanan suppeassa, välittömässä merkityksessä on juuri sellainen kausi kansan elämässä, jolloin Avramovien urotekojen aiheuttama vuosisatojen kuluessa kasaantunut kiukku purkautuu esiin *tekoina* eikä sanoina, purkautuu *kansan miljoonajoukkojen* eikä erinäisten henkilöiden tekoina. Kansa herää ja nousee vapauttamaan itsensä Avramoveista. Kansa vapauttaa Venäjän elämän lukemattomat Spiridonovat Avramoveista, käyttää väkivaltaa Avramoveja kohtaan, ottaa vallan Avramoveihin nähden. Tämä ei tietenkään tapahdu niin yksinkertaisesti eikä niin „heti” kuin esimerkissä, jonka olemme yksinkertaistaneet hra professori Kiesewetteriä varten,—tämä kansan taistelu Avramoveja vastaan, taistelu sanan sup-

peassa, välittömässä mielessä, tämä Avramovien heittäminen alas kansan hartioilta venyy „vallankumouksellisen myrskykauden” kuukausiksi ja vuosiksi. Se, että kansa heittää hartioiltaan Avramovit, onkin reaalisenä sisältönä siinä, mitä nimitetään Venäjän suureksi vallankumoukseksi. Tämä hartioilta heittäminen, jos sitä tarkastellaan historian luomistyön metodien kannalta, tapahtuu niissä muodoissa, joita juur’ikään kuvasimme puhuessamme vallankumouksellisesta myrskystä, nimittäin: kansa valloittaa poliittisen vapauden, toisin sanoen sellaisen vapauden, jonka toteuttamista Avramovit ovat estäneet; — kansa luo uuden, vallankumouksellisen vallan, sellaisen vallan, jota käytetään Avramoveja vastaan, vallan entisen poliisijärjestelmän väkivallanharjoittajia vastaan; — kansa käyttää väkivaltaa Avramoveja kohtaan toimittaakseen pois tieltä, riisuakseen aseista ja tehdäkseen vaarattomiksi nuo villit koirat, kaikki Avramovit, Durnovot, Dubasovit, Minit ynnä muut, ynnä muut sellaiset.

Onko se hyvä, kun kansa käyttää sellaisia laittomia, järjestyksettömiä, suunnitelmattomia ja epäsystemaattisia taistelumenetelmiä kuin ovat vapauden valloittaminen ja sellaisen uuden ja vallankumouksellisen vallan luominen, jota ei kukaan ole muodollisesti tunnustanut, — käyttää väkivaltaa kansan sortajia kohtaan? Kyllä, se on oikein hyvä. Se on kansan vapaustaistelun korkein ilmenemismuoto. Se on sitä suurta aikaa, jolloin Venäjän parhaimpien ihmisten vapausunelmat toteutuvat *tekoina*, itsensä kansanjoukkojen eikä sankarillisten yksilöiden tekoina. Se on yhtä hyvä kuin oli sekin, että väkijoukko (meidän esimerkissämme) päästi Spiridonovan vapaaksi Avramovin kynsistä, riisui väkisin aseet Avramovilta ja teki hänet vaarattomaksi.

Mutta tässä me nyt tulemmekin kadettien sala-ajatusten ja heidän pelkojensa keskiökohtaan. Juuri sen vuoksi kadetti onkin poroporvarillisuuden ideologi, että hän siirtää politiikkaan, koko kansan vapauttamiseen, vallankumoukseen sen pienelejän katsomukset, joka meidän esimerkissämme, Avramovin piinatessa Spiridonovaa, olisi hillinnyt väkijoukkoa, olisi neuvonut, ettei pidä rikkoa lakia, ettei pidä kiirehtiä vapauttamaan uhreja laillisen vallan nimessä toimivan pyövelin käsistä. Tietysti meidän esimerkissämme tuo pienelejä olisi suorastaan siveellinen epäsiikiö, mutta

koko yhteiskuntaelämään sovellettuna poroporvarin siveellinen rujous, toistamme sen, ei ole lainkaan henkilökohtainen, vaan sosiaalinen ominaisuus, joka on ehkä ihmispäihin syvälle juurtuneiden porvarillis-filisterimäisen oikeustieteen ennakkoluulojen synnyttämää.

Miksi hra Blanck pitää sitä, että „myrskyn” kaudella kaikki marxilaiset periaatteet unohdettiin, niin selvänä, ettei se kaipaa edes todisteluja? Siksi, että hän väärentää marxilaisuutta brentanolaisuudeksi, pitäen epämarxilaisina sellaisia „periaatteita” kuin vapauden valloittamista, kuin vallankumouksellisen vallan luomista, kuin väkivallan käyttöä kansan taholta. Sellainen katsantokanta huokuu kauttaaltaan koko hra Blanckin kirjoituksesta, eikä yksistään Blanckin, vaan kaikkien kadettien kirjoituksista, kaikkien niiden liberaali- ja radikaalileirin kynäilijäin kirjoitelmista, jotka nyt ylistävät Plehanovia hänen rakkaudestaan kadetteihin, aina „Bez Zaglavija” lehden⁶⁷ bernsteiniläisiin, herra Prokopovitshiin, rouva Kuskovaan ja tutti quanti * saakka.

Tarkastelkaamme, miten tämä katsantokanta on syntynyt ja miksi sen pitikin syntyä.

Se syntyi välittömästi länsieurooppalaisen sosialidemokratian bernsteiniläisestä tahi laajemmin sanoen sen opportunistisesta käsitystavasta. Niitä tuon käsitystavan virheitä, joita „ortodoksit” Lännessä ovat paljastaneet järjestelmällisesti ja kautta linjan, solutetaan nyt „pikkuhiljaa”, toisin höyryttynä ja toisten asiain yhteydessä Venäjälle. Bernsteiniläiset ovat hyväksyneet ja hyväksyvät marxilaisuuden *lukuunottamatta* sen välittömästi-vallankumouksellista puolta. Parlamenttitaistelua he eivät pidä minään sellaisena taistelukeinona, joka kelpaa erikoisesti visseinä historian kausina, vaan pitävät sitä pääasiallisena ja miltei yksinomaisena taistelumuotona, mikä tekee „väkivallan”, „valtauokset”, „diktatuurin” tarpeettomaksi. Juuri tätä matalamielistä poroporvarillista marxilaisuuden vääristelyä herrat Blanckit ja muut liberaaliset Plehanovin ylistäjät nyt soluttavatkin Venäjälle. He ovat niin eläytyneet tuohon vääristelyyn, etteivät pidä tarpeellisena edes todistella sitä väitettä, että vallankumouksellisen myrskyn kaudella marxilaisuuden aatteet ja periaatteet unohdettiin.

* — heidän kaltaisinsa. *Toim.*

Minkä vuoksi sellaisen katsantokannan täytyi syntyä? Sen vuoksi, että se vastaa mitä syvällisimmin pikkuporvariston luokka-asemaa ja etuja. „Puhdistetun” porvarillisen yhteiskunnan ideologi pitää sallittuina *kaikkia* sosialidemokratian taistelumetodeja, *paitsi juuri niitä, joita vallankumouksellinen kansa käyttää „myrskyn” kausina* ja jotka vallankumouksellinen sosialidemokratia hyväksyy ja joita se auttaa käyttämään. Porvariston edut vaativat proletariaatin osallistumista taisteluun itsevaltiutta vastaan, mutta vain sellaista osallistumista, mikä ei antaisi johtoasemaa proletariaatille ja talonpoikaistolle, vain sellaista osallistumista, mikä ei syrjäyttäisi kokonaan vanhoja, maaorjuudellis-itsevaltiudellisia ja poliisikomennon vallanelimiä. Porvaristo haluaa säilyttää nämä elimet, vain alistaen ne välittömän valvontansa alaisiksi,—se tarvitsee niitä *proletariaattia vastaan*, jolle näiden elimien täydellinen hävittäminen liian paljon helpottaisi sen proletaarista taistelua. Senpä vuoksi porvaristoluokan edut vaativat sekä monarkiaa että yläkamaria, vaativat estämään vallankumouksellisen kansan diktatuurin. Taistele itsevaltiutta vastaan, sanoo porvaristo proletariaatille, mutta älä koske vanhoja vallanelimiä, minä tarvitsen niitä. Taistele „parlamentaarisesti”, s.o. niissä puitteissa, mitkä minä sinulle sanelen sopien siitä monarkian kanssa, taistele järjestöjen avulla,—mutta ei sellaisten järjestöjen kuin yleisten lakkokomiteoiden, työväen ja sotilaiden edustajain Neuvostojen y.m.s. avulla, vaan sellaisten järjestöjen avulla, mitkä se laki, jonka olen säätänyt sopien siitä monarkian kanssa, tunnustaa, rajoittaa ja tekee pääomalle vaarattomiksi.

Sen vuoksi onkin ymmärrettävää, miksi porvaristo puhuu „myrskyn” kaudesta halveksien, ylenkatseellisesti, kiukulla ja vihalla*, — mutta Dubasovin varjeleman

* Vertaa esim. „Russkije Vedomostin” vuoden 1906 I. numerossa ollutta lausuntoa Talonpoikaissliiton toiminnasta—tuota Dubasoville tarkoitettua ilmoitusta vallankumouksellista demokratiaa vastaan sen pugatshevilaista pyrkimyksestä, maiden astuksen hyväksymisestä, uuden vallan luomisesta y.m. Yksinä „Bez Zaglavija” lehden (№ 10) vasemmistokadetitkin nolasivat „Russkije Vedomostia” rinnastaen sitä aivan oikein tuon lausunnon takia „Moskovskije Vedomostin”. Valitettavasti vasemmistokadetit nolaavat „Russkije Vedomostia” sillä tavalla, aivan kuin he puolustaisivat itseään. „Bez Zaglavija” puolustaa Talonpoikaissliittoa, mutta ei syytä vastavallankumouksellista porvaristoa. En tiedä, millä tämä vähemmän sopiva tapa polemisoida „Russkije Vedomostia” vastaan on selitettävissä—„juudealaisten pelkäämiselläkö” vaiko sillä, että tuossa lehdessä kirjoittaa hra Blanck. Vasemmistokadetitkin ovat sentään kadetteja.

perustuslaillisuuden kaudesta se puhuu ihastuksella, riemas-
tuksella, loputtomalla poroporvarillisella mieltymyksellä...
taantumukseen. Tämä on taaskin sama kadettien ainainen
ja muuttamaton ominaisuus: pyrkimys nojautua kansaan
ja samalla sen vallankumouksellisen omatoimisuuden
pelko.

Ymmärrettävää on myös, minkä takia porvaristo kuole-
maksensa pelkää myrskyn toistumista, minkä takia se hyl-
jeksi ja hämää uuden vallankumouksellisen kriisin
aineksia, minkä takia se pitää kansan keskuudessa yllä
perustuslaillisia illuusioita ja levittää niitä.

Nyt olemme selittäneet täydellisesti, minkä takia hra
Blanck ja hänen kaltaisensa julistavat, että „myrskyn”
kaudella kaikki marxilaiset aatteet ja periaatteet unohdet-
tiin. Hra Blanck, samoin kuin yleensä kaikki pikkuporvarit,
tunnustaa marxilaisuuden, kun siitä *vähennetään pois* sen
vallankumouksellinen puoli,— tunnustaa sosialidemokraatti-
set taistelumenetelmät, kun niistä *vähennetään pois* kaik-
kein vallankumouksellisimmat ja välittömän vallan-
kumoukselliset menetelmät.

Hra Blanckin suhtautuminen „myrskyn” kauteen on mitä
luonteenomaisin kuvaamaan sitä, että porvaristo ei
ymmärrä proletaarisia liikkeitä, että porvaristo pelkää
kärkevää ja päättäväistä taistelua, että porvaristo vihaa
kaikkia yhteiskunnallis-historiallisten kysymysten jyrkän,
sanan välittömässä mielessä vallankumouksellisen, vanhoja
laitoksia särkevän ratkaisutavan ilmauksia. Herra Blanck
antoi ilmi itsensä, antoi heti ilmi koko porvarillisen
ahdasmielisyytensä. Hän oli kuullut ja lukenut, että sociali-
demokraatit tekivät myrskykaudella „virheitä”,— ja hän
riensi itsetietoisesti, kategorisesti ja millään perustelematta
tekemään yhteenvedon ja julistamaan, että kaikki marxilai-
suuden „periaatteet” (joista hänellä ei ole vähäisintäkään
käsitystä!) oli unohdettu. Noiden „virheiden” johdosta me
huomautamme: onko sitten työväenliikkeen kehityksessä,
socialidemokratian kehityksessä ollut koskaan sellaista
kautta, jolloin ei olisi tehty yksiä tai toisia virheitä? jolloin
ei olisi ilmennyt yksiä tai toisia poikkeamia oikeaan tahi
vasempaan? eikö Saksan socialidemokraattisen taistelun
parlamenttikauden historia,— tuon kauden, joka kaikista
ahdasmielisistä porvareista koko maailmassa näyttää sellai-
selta kohokohdalta, jota on mahdoton ylittää! — ollut

täynnä sellaisia virheitä? Ellei herra Blanck olisi aivan moukka sosialismin kysymyksissä, niin hänelle olisivat helposti muistuneet mieleen sekä Mühlberger että Dühring, kysymys Dampfersubventionista *⁶⁸ ja „nuorista”⁶⁹ sekä bernsteiniadi ja monen monet muut asiat. Mutta herra Blanckista ei ole tärkeätä sosialidemokratian todellisen kehityskulun tutkiminen, hänen pitää vain mataloittaa taistelun proletaarista mittavuutta kohottaakseen maineesen kadettipuolueensa porvarillista viheliäisyyttä.

Tosiaan, jos silmäilemme asiaa siltä kannalta, miten sosialidemokratia on poikennut tavalliselta, „normaaliselta” tieltään, niin näemme, että siinäkin suhteessa „vallankumouksellisen myrskyn” kausi osoitti sosialidemokratian *suurempaa* eikä pienempää tiiveyttä ja aatteellista eheyttä edelliseen kauteen verrattuna. „Myrsky”-kauden taktiikka ei loitontanut, vaan lähensi sosialidemokratian molempia siipiä toisiinsa. Entisten erimielisyyksien asemesta syntyi katsomusten yhtenäisyys aseellista kapinaa koskevassa kysymyksessä. Kummankin fraktion sosialidemokraatit toimivat työväen edustajain Neuvostoissa, näissä omalautuisissa ituasteellaan olleen vallankumouksellisen vallan elimissä, he kokosivat sotilaita ja talonpoikia näiden Neuvostojen ympärille, julkaisivat vallankumouksellisia manifesteja yhdessä pikkuporvarillisten vallankumouksellisten puolueiden kanssa. Entisten, ennen vallankumousta olleen kauden kiistojen tilalle tuli solidaarisuus käytännöllisissä kysymyksissä. Vallankumouksellisen hyökyaallon nousu työnsi sivuun erimielisyydet pakottaen tunnustamaan taistelutaktiikan, syrjäyttäen duumakysymyksen, asettaen päiväjärjestykseen kapinakysymyksen, lähentäen sosialidemokratiaa ja vallankumouksellista porvarillista demokratiaa toisiinsa lähimmän kauden välittömässä toiminnassa. „Severnyi Golos” lehdessä⁷⁰ menshevikit yhdessä bolshevikkien kanssa kehoittivat lakkoon ja kapinaan, kehoittivat työläisiä jatkamaan taistelua niin kauan, kunnes valta siirtyy heidän käsiinsä. Itse vallankumoustilanne saneli käytännölliset tunnukset. Kiistat koskivat vain yksityiskohtia tapahtumien arvioimisessa: esimerkiksi „Natshalo” piti työväen edustajain Neuvostoja vallankumouksellisten itsehallintojen eliminä, „Novaja Zhizn” —

* — laivaliikenneapurahoista. *Toim.*

proletariaattia ja vallankumouksellista demokratiaa yhdistävän vallankumouksellisen vallan alkeellisina eliminä.

„Natshalo” kallistui proletariaatin diktatuurin kannalle. „Novaja Zhizn” oli proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattisen diktatuurin kannalla. Mutta eikö Euroopan jokaisen sosialistisen puolueen mikä kehitysvaihe tahansa tarjoa meille tällaisia ja tämänkaltaisia erimielisyyksiä sosialidemokratian sisällä?

Ei, herra Blanckin harjoittama asian vääristely, se, miten räikeästi hän väärentää eilispäivän historiaa, on selitettävissä sillä ja vain sillä, että edessämme on pienoisen näyte omahyväisestä porvarillisesta hapatuksesta, josta vallankumouksellisen myrskyn kaudet tuntuvat mielettömyydeltä („kaikki periaatteet on unohdettu”, „itse ajattelu ja tavallinen älykin melkein katoavat”), mutta vallankumouksen kukistamisen ja pikkuporvarillisen (Dubasovien varjeleman) „edistyksen” kaudet näyttävät heistä järkevän, tietoisien ja suunnitelmallisen toiminnan kausilta. Tämä kahden kauden („myrsky”-kauden ja kadettilaisen kauden) vertaileva arviointi kulkee punaisena lankana läpi koko herra Blanckin kirjoituksen. Kun ihmiskunnan historia kiittää eteenpäin veturin nopeudella, niin se on „myrskyä”, „vyöryä”, kaikkien „aatteiden ja periaatteiden” „katoamista”. Kun historia etenee rahtihevosen nopeudella, niin se on itse äly ja itse suunnitelmallisuus. Kun kansanjoukot alkavat itse, kaikella neitseellisellä alkeellisuudellaan, yksinkertaisella ja karkeahkolla päättäväisyydellään luoda historiaa, suoraan ja viivyttelämättä toteuttaa elämässä „periaatteita ja teorioita”, niin silloin porvari joutuu kauhun valtaan ja ulvoo, että „järki jää taka-alalle” (eiköhän se ole juuri päinvastoin, te poroporvarillisuuden sankarit? eiköhän historiassa juuri tällaisina ajankohtina nouse esiin joukkojen äly eikä erillisten yksilöiden äly, eiköhän juuri silloin joukkojen äly tule vireäksi ja toimivaksi voimaksi eikä kabinetivoimaksi?). Kun suoranainen joukkoliike on masennettu ampumisilla, räökkäyksillä, pieksämisillä, työttömyydellä ja nälällä, kun Dubasovien varoilla elävän professorimaisen tieteen luteet kömpivät esiin raoistaan ja alkavat ratkaista asioita kansan *edestä, joukkojen nimessä*, myyden ja kavaltaen näiden edut etuoikeutettujen koplakunnille,— silloin poroporvarillisuuden ritareista tuntuu siltä, että on koittanut rauhoitetun ja

levollisen edistyksen aikakausi, „on tullut ajatuksen ja järjen vuoro”. Porvari on aina ja kaikkialla uskollinen itselleen: otattepa te „Poljarnaja Zvezdan” tai „Nasha Zhiznin”, luettepa Struvea tahi Blanckia, kaikkialla on yhtä ja samaa, kaikkialla on sama ahdasmielinen, professorimaisen pedanttinen, virkamiesmäisen eloton vallankumous- ja reformikausien arviointi. Edelliset ovat järjettömyyden kausia, tolle Jahre, ajattelun ja järjen katoamista. Jälkimmäiset ovat „tietoisien, järjestelmällisen” toiminnan kausia.

Älkää tulkitko väärin sanojani. Älkää sanoko minun tarkoittavan sitä, että herrat Blanckit pitävät yksiä tai toisia kausia suotavampina. Kysymys ei ole lainkaan suotavuudesta,—historian kausien vaihtuminen ei riipu meidän subjektiivisista sympatioistamme. Kysymys on siitä, että yhden tai toisen kauden *ominaisuuksien analysoimisessa* (riippumatta lainkaan meidän suosimisestamme tai sympatioistamme) herrat Blanckit *väärentävät julkeasti totuutta*. Asia on niin, että juuri vallankumouskausina historiallisessa luomistyössä on enemmän laajuutta, enemmän sisältörikkautta, enemmän tietoisuutta, enemmän suunnitelmallisuutta, enemmän järjestelmällisyyttä, enemmän rohkeutta ja selkeyttä poroporvarillisen, kadettimaisen, reformistisen edistyksen kausiin verrattuna. Mutta herrat Blanckit kuvaavat asian päinvastoin! Viheliäisyyttä he sanovat historiallisen luomistyön runsaudeksi. Poljettujen tai masennettujen joukkojen toimettomuutta he pitävät „järjestelmällisyyden” voittona virkailijain ja porvarien toiminnassa. He kirkuvat ajattelun ja järjen katoamisesta, kun sen asemesta, että kaikenlaiset kansliavirkailijat ja liberaaliset penny-a-liner’it (rivimaksusta elävät kirjoittelijat) typistelevät lakiluonnoksia, alkaa „tavallisen rahvaan” suoranaisen poliittisen toiminnan kausi, „tavallisen rahvaan”, joka noin vain suoraan ja viivyttelämättä särkee kansaa sortavat elimet, anastaa vallan, ottaa itselleen sen, mitä pidettiin kaikenlaisille kansan ryöstäjille kuuluvana, sanalla sanoen, silloin kun juuri herää miljoonien poljettujen ihmisten äly ja ajatus, herää toimintaan, vilkkaaseen inhimilliseen toimintaan, historialliseen luomistyöhön eikä vain kirjasia lukemaan.

Katsokaas, miten yleyästi tuo kadettiritari järkeilee: „Myrskytuuli temmelsi aikansa ja tyyntyi sitten *paikalleen*”.

Jos liberaaliset poroporvarit ovat vielä hengissä, elleivät Dubasovit ole syöneet heitä suuhunsa, niin *se on juuri tuon myrskyn ansiota*. „Paikalleen” — niinkö te sanotte? Onko Venäjä keväällä vuonna 1906 samassa pisteessä kuin se oli syyskuussa vuonna 1905?

Niin, koko „kadettilais”-kauden ajan ovat Dubasovit ja Durnovot kiskoneet ja *tulevat kiskomaan Venäjää* „tietoisesti, suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti” takaisinpäin, palauttaakseen sen vuoden 1905 syyskuuhun, *mutta heillä ei riitä voimaa*, sillä myrskyn aikana proletaari, rautatieläinen, talonpoika ja kapinoiva sotamies veivät koko Venäjää veturin vauhdilla eteenpäin.

Jos tuo mieleton myrskytuuli olisi todella tyyntynyt, niin kadettiduma olisi tuomittu pohtimaan kysymyksiä pesuastioiden tinaamisesta.

Mutta herra Blanck ei edes aavistakaan, että kysymys siitä, onko myrskytuuli tyyntynyt, on itsenäinen ja puhtaasti tieteellinen kysymys, että vastaus siihen ratkaisee etukäteen monen monia taktiikkakysymyksiä sekä päinvastoin, vastaamatta tähän kysymykseen ei voida vähänkään älyperäisesti tehdä selkoa nykyaikaisen taktiikan kysymyksistä. Ei herra Blanck ole minkään tietojen ja mielipiteiden yhden tai toisen käsittelyn pohjalla tullut siihen johtopäätökseen, ettei nyt ole edellytyksiä liikkeen jatkumiselle myrskyn muodossa (sellaisella johtopäätöksellä, jos se olisi perusteltu, olisi todellakin erittäin suuri merkitys taktiikkaa määriteltäessä, koska, toistamme uudelleen, tuota määrittelyä ei saa rakentaa yksinkertaisesti sen varaan, että yhtä tai toista tietä „pidetään suotavampana”), — ei, hän lausuu suoraan ja yksinkertaisesti julki sen syvän (ja peräti lyhytnäköisen) vakaumuksensa, ettei toisin voi ollakaan. Herra Blanck suhtautuu „myrskykauteen” oikeastaan aivan samoin kuin siihen suhtautuvat herrat Wittet, Durnovot, Bülowit ja muut saksalaisyntyiset virkaherrat, jotka ovat jo aikaa sitten julistaneet vuoden 1848 „hulluksi vuodeksi”. Puhuessaan myrskyn tyyntymisestä herra Blanck ei esitä tieteellistä vakaumusta, vaan poroporvarillista lyhytjärkisyyttä, jolle jokainen myrsky ja myrsky yleensä on „ajatuksen ja järjen katoamista”.

Herra Blanck vakuuttaa meille, että „sosialidemokratia on palannut takaisin lähtökohtaansa”. Menshevikkien uusi taktiikka ohjailee Venäjän sosialidemokraattista liikettä

sille tielle, jota koko kansainvälinen sosialidemokratia kulkee.

Näettehän: herra Blanck julistaa parlamenttiten jostain syystä „lähtökohdaksi” (vaikka Venäjällä se ei ole voinut olla sosialidemokratian lähtökohta). Herra Blanck pitää parlamenttitiötä niin sanoaksemme kansainvälisen sosialidemokratian normaalisenä, tärkeimpänä ja vieläpä kaikkikäsitettävänä, ainoana ja yksinomaisena tienä. Herra Blanck ei aavistakaan, että siinä suhteessa hän toistaa täydellisesti sitä porvarillista sosialidemokratismiin vääristelyä, joka on vallitsevana Saksan liberaalisessa lehdistöissä ja jonka bernsteiniläisyyskin yhteen aikaan omaksui. Eräs taistelumenetelmistä näyttää liberaaliporvarista ainoalta menetelmältä. Tässä tulee täysin ilmi brentanolainen käsitys työväenliikkeestä ja luokkataistelusta. Herra Blanck ei aavistakaan, että Euroopan sosialidemokratia astui ja saattoi astua parlamenttitielle vasta sitten, kun objektiiviset olot olivat poistaneet historian päiväjärjestyksestä kysymyksen porvarillisen vallankumouksen viemisestä loppuun saakka, vasta sitten, kun parlamentaarinen järjestelmä oli muodostunut todella tärkeimmäksi porvariston herruuden muodoksi ja tärkeimmäksi sosiaalisen taistelun areenaksi. Hän ei ajattelekaan sitä, onko Venäjällä parlamentti ja parlamentaarinen järjestelmä, vaan ratkaisee heti kategorisesti: sosialidemokratia *on palannut* takaisin lähtökohtaansa. Porvarillinen järki kuvittelee, että on olemassa *yksinomaan* keskeneräisiä demokraattisia vallankumouksia (koska porvariston *edut* pohjautuvat siihen, ettei vallankumousta viedä loppuun saakka). Porvarillinen järki vieroksuu kaikkia epäparlamentaarisia taistelumenetelmiä, kaikkia joukkojen avoimia esiintymisiä, jokaista vallankumousta tämän sanan varsinaisessa merkityksessä. Porvari kiiruhtaa vaistomaisesti ilmoittamaan, julistamaan ja hyväksymään kaikkinaisen väärennetyn parlamentarismen oikeaksi, tehdäkseen lopun „päätähuimaavasta myrskystä” (joka on vaarallinen monien heikkopäisten porvarien päänupille ja myöskin heidän kukkarolleen). Senpä tähden sitä tieteellistä ja todella tärkeää kysymystä, voidaanko tunnustaa parlamentaarisella taistelumenetelmällä olevan Venäjällä oleellista merkitystä ja katsoa liikkeen „myrsky”-muoto jo ehtyneeksi,— tätä kysymystä eivät herrat kadetit jaksa edes ymmärtää. Ja tämän ymmärtämättömyyden aineellinen

luokkapohja on aivan selvä: tukekoot kadettiduumaa rauhallisella lakolla tahi jollain muulla esiintymisellä, kunhan vain eivät ajattelisi vakavaa, ratkaisevaa, hävittävää taistelua, kapinaannousemista itsevaltiutta ja monarkiaa vastaan.

„Nyt on jälleen tullut ajatuksen ja järjen vuoro”, sanoo herra Blanck ihastuneena Dubasovin voittojen kaudesta. Tiedättekö mitä, hra Blanck? Venäjällähän ei ole ollut toista sellaista aikakautta, josta olisi voitu siinä määrin sanoa: „on tullut ajatuksen ja järjen vuoro”, kuin voitiin sanoa Aleksanteri III:n hallituskaudesta! Ihan totta. Juuri tuolla kaudella vanha venäläinen narodnikkilaisuus lakkasi olemasta vain haaveileva vilkaisu tulevaisuuteen ja antoi sellaisia tutkimuksia Venäjän taloudellisista tosioloista, että ne rikastuttivat Venäjän yhteiskunnallista ajattelua. Juuri tuolla kaudella Venäjän vallankumouksellinen ajattelu toimi kaikkein tehokkaimmin luoden sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen perusteet. Niin, me vallankumoukselliset olemme kaukana siitä ajatuksesta, että kieltäisimme taantumuskausien vallankumouksellisen merkityksen. Me tiedämme, että yhteiskunnallisen liikkeen muoto muuttuu, että historiassa kansanjoukkojen välittömän poliittisen luomistyön kausien tilalle tulee kausia, jolloin ulkonaisesti vallitsee rauhallisuus, jolloin poljetut ja pakkotyömäisen raadannan ja puutteen painamat joukot ovat vaiti tai nukkuvat (nähtävästi nukkuvat), jolloin tuotantotavat vallankumouksellistuvat erittäin nopeasti, jolloin ihmisjärjen etumaisten edustajain ajatustyö tekee yhteenvetoja menneestä, rakentelee uusia järjestelmiä ja uusia tutkimusmetodeja. Niinhän Euroopassakin vuoden 1848 vallankumouksen kukistamista seuranneelle kaudelle oli ominaista ennenkuulumaton taloudellinen edistys sekä ajatustyö, joka loi muun muassa Marxin „Pääoman”. Sanalla sanoen ihmiskunnan historian kausina tulee toisinaan „ajatuksen ja järjen vuoro” aivan samoin, kuin poliittisen toimihenkilön vankilassaolo edistää hänen tieteellisiä töitään ja harastuksiaan.

Mutta siinähan se porvarillisen filisterimme pulma juuri onkin, että hän ei tajua tätä huomautuksensa niin sanoaksemme vankilamaista eli dubasovilaista luonnetta. Hän ei huomaa peruskysymystä: onko Venäjän vallankumous nujerrettu, vai käykö se uutta nousua kohti? onko yhteis-

kunnallisen liikkeen muoto muuttunut vallankumouksellisesta dubasovilaisuuteen mukautuvaksi? ovatko voimat „myrskyä” varten jo ehtyneet vai eivät? Porvarillinen järki ei aseta näitä kysymyksiä, sillä sen kannalta vallankumous on yleensä järjetöntä myrskyä, mutta reformi on ajatuksen ja järjen vuoro.

Katsokaas hänen mitä opettavaisinta järkeilyään organisaatiosta. Ajatuksen ja järjen on „ensi työksi”, julistaa hän meille, „ryhdyttävä ehkäisytoimenpiteisiin, ettei enää pääsisi toistumaan se, mitä tapahtui Venäjän vallankumouksen alkukaudella, kun oli sen Sturm- und Drang-Zeit, s.o. toimenpiteisiin vallankumouksellisten vyöryjen ja rajumyrskyjen hävittäviä vaikutuksia vastaan. Ainoana tehokkaana keinona sitä varten voi olla vain järjestötoiminnan laajentaminen ja lujittaminen”.

Kuten näette: kadetti käsittää asian siten, että rajumyrskyn kausi hävitti järjestöjä ja järjestyneisyyttä (katso „Novoje Vremjaa”, ei kun „Poljarnaja Zvezdaa” ja siinä Struven kirjoituksia anarkiaa, vaistovaraisuutta ja vallan puuttumista vastaan vallankumouksessa y.m., y.m.), mutta Dubasovin varjelemien ajatuksen ja järjen kausi on järjestöjen luomiskautta. Vallankumous on paha, se hävittää, se on rajumyrsky ja pyörryttävä vihuri. Taantumus on hyvä, se luo uutta, se on myötätuulta ja tietoisien, suunnitelmallisen, järjestelmällisen toiminnan aikaa.

Ja taaskin kadettipuolueen filosofi parjaa vallankumousta ja antaa ilmi koko mieltymyksensä liikkeen porvarillisesti rajoitettuihin muotoihin ja oloihin. Rajumyrsky hävitti järjestöjä! Mikä huutava valhe! Mainitkaa sellainen aikakausi Venäjän tai koko maailman historiassa, löytäkää sellaiset kuusi kuukautta tahi kuusi vuotta, jolloin kansanjoukkojen vapaiden, itsestään syntyneiden järjestöjen hyväksi olisi tehty niin paljon, kuin tehtiin Venäjän vallankumouksellisen myrskyn kuutena viikkona, jolloin, vallankumouksen parjaajien sanojen mukaan, unohdettiin kaikki aatteet ja periaatteet, jolloin järki ja ajatus katosivat. Mitä oli yleisvenäläinen yleislakko? Eikö se mielestänne ollutkaan järjestötoimintaa? Sitä ei ole rekisteröity poliisikirjoihin, se ei ole vakinainen järjestö, ettekä te halua ottaa sitä lukuun. Ottakaamme poliittiset järjestöt. Tiedätekö sen, että työ-kansa, harmaa massa, ei ole koskaan liittynyt niin mielellään poliittisiin järjestöihin, kartuttanut niin jättiläismitassa

poliittisten yhdistysten kokoonpanoa eikä luonut sellaisia omintakeisia puolipoliittisia järjestöjä kuin ovat työväen edustajain Neuvostot? Mutta te pelkääte proletariaatin poliittisia järjestöjä. Teistä, aidosta brentanolaisesta, näyttävät ammatilliset järjestöt olevan porvaristolle vaarattomampia (ja sen vuoksi vankempia, vakavampia). Ottaakamme ammatilliset järjestöt, ja me näemme, huolimatta kaikista poroporvarillisista juoruista muka niiden hylkimisestä vallankumouksen hetkellä, että Venäjällä ei ole koskaan luotu niin äärettömän paljon työväen ammatillisia järjestöjä kuin niinä päivinä. Sosialististen, nimenomaan juuri sosialististen sanomalehtien, sekä „Novaja Zhiznin” että „Natshalon” palstat olivat täynnä tietoja yhä uusista ammatillisista järjestöistä. Sellaisetkin proletariaatin takapajuiset kerrokset, joita „suunnitelmallisen ja järjestelmällisen” poroporvarillisen edistyksen kaudella tuskin saadaan vuosikymmenien kuluessa liikkeelle, kuten esimerkiksi kotipalvelijat, osoittivat mitä suurinta taipumusta ja kykyä järjestäytymiseen. Ottakaamme Talonpoikaisliitto. Nykyään voi varsin helposti kohdata kadetin, joka mitä suurimmalla ylenkatseella virkkaa tuosta liitosta, että mitäs, sehän on puolittain fiktiivinen järjestö! Siitä ei ole enää jäänyt jälkiäkään! Niin, hyvät herrat, tekisipä mieleni nähdä, paljonko teidän kadettalaisista järjestöistänne jäisi jäljelle, jos ne joutuisivat taistelemaan rankaisuretkikuntia vastaan, maaseudun lukuisia Luzhenovskeja, Riemanneja, Filonoveja, Avramoveja ja Zhdanoveja vastaan. Vallankumouksellisen myrskyn kaudella Talonpoikaisliitto kasvoi satumaisen nopeasti. Se oli todellinen kansan järjestö, joukkojärjestö, jolla oli tietysti eräitä talonpoikaisia ennakkoluuloja ja joka oli altis talonpojan pikkuporvarillisille harhaluuloille (niinkuin meidän sosialistivallankumouksellisetkin ovat altiita niille), mutta se oli ehdottomasti „juureva”, reaalin joukkojen järjestö, pohjaltaan ehdottomasti vallankumouksellinen järjestö, joka pystyi käyttämään todella vallankumouksellisia taistelumenetelmiä, joka ei tyypistänyt, vaan laajensi talonpoikaiston poliittisen luomistyön mittavuutta, nostatti näyttämölle itse talonpoikia, heidän vihaansa virkailijoita ja tilanherroja kohtaan, eikä niitä puoli-intelligenttejä, jotka ovat niin usein taipuvaisia sepittelemään kaikenlaisia luonnoksia sopimusten hieromiseksi vallankumouksellisen talonpoikaiston ja liberaalisten tilanherrojen välillä. Ei, tavaksi

tulleessa halveksivassa suhtautumisessa Talonpoikaisliittoon tulee eniten ilmi kadetin filisterimäis-porvarillinen ahdasmielisyys, hän kun ei luota kansan vällankumoukselliseen omatoimisuuteen ja pelkää sellaista omatoimisuutta. Talonpoikaisliitto oli vapauden päivinä eräs kaikkein mah-tavimmista realiteeteista, ja varmuudella voidaan etukäteen sanoa, että elleivät Luzhenovskit ja Riemannit tapata vielä kymmeniätuhansia henkilöitä etumaista talonpoikaisnuori-soa, jos vielä alkaa vähänkin puhaltaa vapauden tuuli, niin tämä liitto alkaa kasvaa ei päivä päivältä, vaan tunti tunnilta, siitä tulee järjestö, johon verrattuna nykyiset kadetti-komiteat tulevat näyttämään tomuhiukkasilta*.

Teemme yhteenvedon: kansan, erikoisesti proletariaatin ja sitten myöskin talonpoikaiston, luova organisatorinen työ ilmenee vällankumouksellisten myrskyjen kausina miljoonia kertoja voimakkaampana, runsaampana ja tuottoisampana kuin niin sanotun rauhallisen (rahtihevoseen verrattavan) historiallisen edistyksen kausina. Herra Blanckien päin-vastainen mielipide on porvarillis-virkailijamaista historian väärentämistä. Kunnan porvarista ja rehellisestä virkaili-jasta tuntuvat „oikeilta” järjestöiltä vain sellaiset järjes-töt, jotka on kiltisti rekisteröity poliisikirjoihin ja soviteltu tarkasti kaikenlaisten „väliaikaisten sääntöjen” mukaisiksi. Hän ei voi kuvitellakaan suunnitelmallisuutta ja järjestel-mällisyyttä mahdolliseksi ilman väliaikaisia sääntöjä. Senpä takia ei pidä pettää itseään siihen nähden, mikä todellinen merkitys on kadetin helisevillä sanoilla, kun hän puhuu romanttisesta legaalisuuden halveksimisesta ja aristokraat-tisesta talouselämän hylkimisestä. Noilla sanoilla on vain

* Talonpoikaisliitossakin piilee tietysti hajaannuksen aineksia, kuten ainakin järjestössä, joka ei ole luokkajärjestö. Mitä lähempänä on talonpoikaiskapinan voitto ja mitä täydellisemmäksi tämä voitto muodostuu, sitä lähempänä on myös tämän liiton hajoaminen. Mutta talonpoikaiskapinan voittoon saakka ja sen voittoon varten Talonpoikaisliitto on mahtava ja elinkykyinen järjestö. Sen tehtävä tulee täytetyksi loppuun porvarillis-demokraattisen vällankumouksen saavutettua täyden voiton, kun taas proletaaristen järjestöjen merkitys tulee juuri silloin erittäin tärkeäksi ja erikoisesti elämää vastaavaksi taistelussa sosialismin puolesta, mutta kadettilaisten järjestöjen tehtävänä on jarruttaa porvarillisen vällankumouksen täydellistä voittoa, loistaa tämän vällankumouksen valmistelukausi-na, sen lasku- ja pysähdyskausi-na, dubasovilaisen herruuden kausina. Toisin sanoen: talonpoikaisto voittaa porvarillis-demokraattisessa vällankumouksessa, ja siten se talonpoikaistona kuluttaa loppuun koko vällankumouksellisuutensa. Proleta-riaatti voittaa porvarillis-demokraattisessa vällankumouksessa, ja siten se vasta todella kehittääkin oikean, sosialistisen vällankumouksellisuutensa täyteen mit-taansa. Mutta kadettilaisen pikkuporvariston oppositiomieli ehtyy samalla, kun perustuslailliset illuusiot heti seuraavana päivänä raukeavat.

ynksi todellinen merkitys: porvarillis-opportunistinen pelko kansan vallankumouksellisen omatoimisuuden edessä.

Ja vihdoin tarkastelkaamme hra Blanckin kadettilaisen „teorian” viimeistä pykälää: työväen demokratian ja porvarillisen demokratian välistä suhdetta. Herra Blanckin järkeilyt tästä aiheesta ansaitsevat sosialidemokratian taholta tavattoman suurta huomiota, sillä ne ovat näyte siitä, miten Marxiin vetoamalla väärennetään Marxia. Prikulleen samalla tavalla kuin Brentanot, Sombartit, Bernsteinit ja kumpp. soluttivat marxilaisuuden tilalle brentanolaisuutta käyttäen Marxin terminologiaa, vedoten erinäisiin Marxin väittämiin, naamioituen marxilaisuuden väreihin,— prikulleen samalla tavalla meidän kadettimmekin tekevät „hienoa työtään” väärentäen Marxia kysymyksessä työväen demokratian ja porvarillisen demokratian suhtautumisesta toisiinsa.

Ilman työväen demokratian ja porvarillisen demokratian toiminnan koordinoimista ei porvarillisen demokraattisen vallankumouksen menestys ole mahdollista. Pyhä totuus. Ehdoton totuus. Teistä, herrat Blanckit, Izgojevit ja kumpp., tuntunee siltä, että vallankumoukselliset sosialidemokraatit unohtivat tämän erikoisesti „myrskyn” päivinä? Te erehdytte tai tahallanne vaihdatte *vallankumouksellisen porvarillisen* demokratian käsitteen porvarillisen demokratian käsitteeseen yleensä — muun muassa myös monarkistis-liberaaliseen,— muun muassa myös opportunistiseen, jopa pääasiallisesti monarkistis-liberaaliseen demokratiaan. Ottakaa „Novaja Zhizn”, niin näette, että siinä puhutaan *miltei jokaisessa numerossa* työväen demokratian ja vallankumouksellisen porvarillisen demokratian yhteistoiminnasta, taistelususopimuksesta. Talonpoikaisliiton ja talonpoikaisliikkeen merkityksestä siinä puhutaan mitä painavimmin sanoin. Vastoin kadettien loruja marxilaisten suvaitsemattomuudesta ja ahtaasta doktrinäärisyydestä siinä annetaan täysi tunnustus *puolueettomille* liitoille ja järjestöille*, mutta nimenomaan vain *vallankumouksellisille* puolueettomille järjestöille. Siinä juuri onkin kysymyksen ydin, jota meidän brentanolaisemme politiikassa taitavasti hämäävät: *nimenomaan mitkä* porvarillisen demokratian ainekset kykenevät viemään porvarillis-demokraattisen vallankumouksen

* Ks. „Novaja Zhiznissä” ollutta kirjoitustani „Sosialistinen puolue ja puolueeton vallankumouksellisuus”. (Tämä osa, ss. 62—70. Toim.)

loppuun saakka, kun tämä vallankumous on niin sanoaksenne tiensä puolivälissä. Nekö ainekset, jotka hyväksyvät monarkistis-liberaalisen ohjelman, vaipuvat kokonaan perustuslaillisiin illuusioihin ja vuodattavat vallankumouksien, historian luomistyön vallankumouksellisten menetelmien päälle filisterimäisen suuttumuksensa, paheksumuksensa ja valittelunsa sylkeä? Vaiko ne, jotka hyväksyvät ohjelmakseen talonpoikaikapinan täydellisen voiton (eikä talonpoikain sopimista tilanherrojen kanssa), demokratian täydellisen voiton (eikä demokraattisen alakamarin sopimista yläkamarin ja monarkian kanssa)? Oletteko koskaan ajatelleet tätä kysymystä, herrat Blanckit ja Izgojevit? Porvarillis-demokraattisten *sovittelijainko* kanssa meidän on nyt „iskettävä yhdessä” vaiko porvarillis-demokraattisten *vallankumouksellisten* kanssa?

Lienettekö te, kunnioitetut Marxin siteeraamisen ja vääristelyn harrastajat, kuulleet siitä, miten armottomasti hän ruoski porvarillis-demokraattisia luokkasovittelijoita Saksassa vuonna 1848? ⁷¹ Eivätkä nuo sovittelijat sentään istuneet mitättömässä Valtakunnanduumassa, vaan Kansalliskokouksessa, — he olivat paljon „jyrkempiä” (sanoissa „jyrkempiä”) demokraatteja kuin meidän kadettimme.

Ja viitisentoista vuoden kuluttua, Preussin „perustuslakiselkkauksen” kaudella, nuo samaiset Marx ja Engels neuvoivat työväenpuoluetta kannattamaan porvarillisia progressisti-demokraatteja, jotka eivät olleet hituistakaan parempia kuin frankfurtilaiset demokraatit ⁷². Oliko se teidän mielestänne Marxin ja Engelsin ristiriitaisuutta ja epäjohdonmukaisuutta? Oliko se mielestänne todistus siitä, miten „vallankumouksellisen myrskyn” kaudella heiltäkin „ajatus ja järki” miltei katosivat (sellainen käsitys on bernsteiniläisten ja kadettien enemmistöllä)? Todellisuudessa siinä ei ole mitään ristiriitaa: vallankumoustaistelun kaudella Marx ruoski kovimmin juuri perustuslaillisia illuusioita ja perustuslaillisia luokkasovittelijoita. Kun vallankumouksellisen „myrskyn” kaikki voimat olivat ehtyneet, kun ei enää voinut olla mitään epäiltävää siinä, että saksalaiset kadetit olivat lopullisesti kavaltaneet vallankumouksen, kun kapinat oli ehdottomasti ja päättävästi tukahdutettu ja taloudellinen kukoistus teki niiden toistumisen toivottomaksi, niin silloin ja *vasta silloin* (Marx ja Engels eivät olleet pelkureita, eikä heiltä puuttunut

luottamusta kapinaan heti ensimmäisen tappion jälkeen!), vasta silloin he tunnustivat taistelun perusmuodoksi parlamenttitaistelun. Parlamentissa, kun kerran olette sinne menneet, ei ainoastaan saa, vaan täytyykin määrättyissä oloissa kannattaa ylihoikkari Izgojevia Shipovia vastaan ja Shipovia Durnovoa vastaan. Taistelussa todellisen parlamentarismien puolesta toisinaan ei ole mitään sen vaarallisempaa kuin kadettilaiset „sovittelijat”.

Jos haluatte vedota Marxiin, hyvät herrat, niin koettakaa todistaa, että meidän Duumamme on jo porvariston herruuden elin vapaalla Venäjällä eikä itsevaltiuden viikunalehti. Te sanotte, että jälkimmäinen voi useiden pienten muutosten kautta kasvaa edelliseksi ja että kadettilaisvaalit ovat juuri sellainen askel, eikä mikään pieni, vaan suuri „kasvamisaskel”.

Hyvä on. Mutta sillähän te vain lykkäätte kysymystä ettekä ratkaise sitä. Entä nyt, onko nykyinen Duuma jo kasvanut siinä määrin puitteidensa yli, että se voisi olla vallanelimenä? Ne teistä, jotka ajattelevat niin ja koettavat pakoittaa kansan ajattelemaan siten, ne teistä levittävät suorastaan mitä vahingollisimpia perustuslaillisia illuusioita, ne teistä ovat suorastaan vastavallankumouksellisia. Ne taas, jotka pitävät todennäköisenä sitä, että „Durnovo jää hajoittaakseen Duuman” *, tai jotka ymmärtävät sen, että ilman „parlamentin”-ulkopuolista, vallankumouksellista rynnäkköä ei vielä ole turvattu mitään **, ne tuovat itse ilmi kantansa hataruuden. Tunnustuksillaan he osoittavat selvästi, että kadettien politiikka on *hetken politiikkaa* eikä vallankumouksen *pysyvien* ja tärkeimpien intressien vakavan puolustamisen politiikkaa. Nuo tunnustukset osoittavat, että parhaillaan kypsyvän *uuden vallankumouksellisen kriisin* puhkeamisen aikana kadeteista erkaneen koko joukko vallankumouksellisia porvarillis-demokraattisia aineksia, joita herrojen Durnovojen harjoittama Duuman pilkkaaminen sysää barrikadeille. Siis koko ero on vain siinä, että te haluatte *rajoittaa*, sitoa, *typistää* tuota kiertämättä lähenevää uutta taistelua asettamalla tehtäväksi kadettiduuman tukemisen, mutta me tahdomme suunnata kaikki ajatukset,

* „Rusj” ja „Molva”.

** P. Miljukov. Kirjoitus „Konfliktin aineksia” „Retsh” lehdessä № 30 (maaliskuun 24 pnä)—peräti mielenkiintoinen luokkasovittelijan „credo” („uskon symboli”. *Toim.*).

kaikki ponnistelut, koko agitaatio-, propaganda- ja organisaatiotyömme siihen, että tämän taistelun voima ja vauhdikkuus ulotettaisiin kadettien ohjelmien ulkopuolelle, että sitä laajennettaisiin itsevaltiuden täydelliseen kukistamiseen, talonpoikaiskapinan täydelliseen voittoon saakka, niin pitkälle, että vallankumouksellista tietä kutsuttaisiin koolle yleiskansallinen perustava kokous.

Teistä tuntuu siltä, ettei meillä Venäjällä ole mitään vallankumouksellista porvarillista demokratiaa, että kadetit ovat porvarillisen demokratian ainoa tai ainakin tärkein voima Venäjällä. Mutta näin teistä tuntuu vain siksi, että olette lyhytnäköisiä, että tyydytte seuraamaan poliittisia ilmiöitä pinnallisesti, että ette näe ettekä ymmärrä „perustuslain olemusta”. Tämän päivän poliitikkoina te olette mitä tyypillisimpiä opportunisteja, sillä te ette näe demokratian hetkellisten intressien takaa sen syvempiä perusintressejä, hetken tehtävien takia te unohtatte huomiset ja paljon tärkeämmät tehtävät, ette näe kyltin takaa sisältöä. Vallankumouksellinen porvarillinen demokratia Venäjällä on eikä voi olla olematta, niin kauan kuin on olemassa vallankumouksellinen talonpoikaisto, joka on miljardein sitein yhteydessä myöskin kaupunkiköyhälistöön. Tämä demokratia on lymyillyt *yksinomaan* Riemannien ja Luzhenovskien toiminnan takia. Ja huomispäivä välttämättä paljastaa kadettilaiset illuusiot. Joko vainokomento jää ennalleen, Riemannit ja Luzhenovskit tulevat „tekemään työtään”, kadettilaisesta Duumasta tulee juttutupa,— silloin tuon Duuman mitättömyys ja siinä vallitsevana olevan puolueen mitättömyys tulee heti selväksi äärettömän suurille väestöjoukoille. Tapahtuu voimakas äkillinen räjähdys, johon eivät tietenkään osallistu kadetit puolueena, vaan juuri ne väestöainekset, jotka muodostavat vallankumouksellisen demokratian. Tahi vainokomento heikkenee, hallitus tekee eräitä myönnytyksiä, kadettilainen Duuma alkaa tietysti lauhtua heti ensimmäisistä myönnytyksistä ja tyytyä ehkäpä johonkin vielä pahempaankin kuin Shipoviin. Kadettien vastavallankumouksellinen luonto (joka tuli erikoisen räikeästi ilmi „myrskyn” päivinä ja joka heijastuu jatkuvasti heidän kirjallisuudessaan) tulee esiin täydessä mitassaan. Mutta jo *ensimmäinen* vapaan tuulosen henkäys, ensimmäinen vainojen lieveneminen alkaa *kiertämättä* herättää jälleen eloon satoja ja tuhansia luonteeltaan

vallankumouksellisia demokraattisia järjestöjä, liittoja, ryhmiä, kerhoja ja laitoksia. Ja tämä ilmiö johtaa yhtä kiertämättömästi taas „myrskyyn”, loka—joulukuun taistelun toistumiseen, mutta paljon laajemmassa mitassa. Silloin kadetit, jotka nyt ovat loistossaan, pujahtavat taas syrjään. Miksi? Siksi, että madot viihtyvät ruumiiden luona eivätkä elävien ihmisten parissa.

Toisin sanoen kadetit voivat „kestittää” kansaa niin paljon „kansanvapaudella”, että kansa „pääsee makuun”, kuten Durnovo sanoisi, mutta he eivät missään tapauksessa, eivät suinkaan voi käydä todellista taistelua kansan todellisen vapauden puolesta, ilman lainausmerkkejä sanottuna, sopimatta vapaudesta itsevaltiuden kanssa. Tätä taistelua on vielä kiertämättä käytävä, mutta sitä tulevat käymään toiset puolueet, toiset yhteiskunta-ainekset, eivätkä kadetit. Siksi onkin ymmärrettävää, että vallankumouksellinen sosialidemokratia ei lainkaan kadehdi kadettien menestystä ja että se edelleenkin kiinnittää kaiken huomionsa tuohon edessä olevaan todelliseen eikä näennäiseen taisteluun.

Herra Blanck siteeraa Marxin sanoja porvarillisen demokratian ylevästä merkityksestä. Marxin todellisen mielihyvän osoittamiseksi olisi pitänyt lisätä: ja *ylen petturimaisesta merkityksestä*. Marx on puhunut siitä tuhansia kertoja eri teostensa monissa eri kohdissa. Tov. Plehanov, joka kallistuu nykyisessä politiikassa brentanolaisuuteen, on unohtanut nämä Marxin ohjeet. Tov. Plehanov ei voi edes aavistaa, *mitä* liberaalinen demokratia saattaa kavaltaa. Toveri Plehanov, vastaus on hyvin yksinkertainen: „kansanvapauden” puolue on kavaltanut ja tulee kavaltamaan kansan vapauden.

Herra Blanck opettaa meille, ettei pidä sysätä porvarillista demokratiaa „taantumukseen, vastavallankumoukseen”. Me kysymme tältä viisaalta kadetilta: kumman te haluatte ottaa — aatteiden, teoriain, ohjelmien ja taktillisten suuntien maailman? vai ko aineellisten luokkaetujen maailman? Ottakaamme molemmat. Kuka sysäsi ystäväämme hra Struvea vastavallankumoukseen ja milloin? Herra Struve oli vastavallankumouksellinen vuonna 1894, jolloin hän teki „Arvostelemissa huomautuksissaan” brentanolaisia varauksia marxilaisuuteen. Ja siitä huolimatta, vaikka eräät meistä ponnistelivat „sysätäkseen” hänet brentanolaisuudesta

marxilaisuuteen, herra Struve meni lopullisesti brentanolailisten puolelle. Eivätkä *vastavallankumoukselliset* äänensävyt kadonneet *koskaan* „Osvobozhdenijen”, *illegaalisen* „Osvobozhdenijen” palstoilta. Mitä, onko se sattuma? Onko sekin sattuma, että juuri „myrskyn” kausi, kansan vallankumouksellisen omatoimisuuden kausi pani herra Struven perustamaan taantumuksellisen sähinän mallilehden: „Poljarnaja Zvezdan”?

Mikä yleensä sysää pientuottajaa tavarataloudessa taantumuksen ja vastavallankumouksen puolelle? Hänen asemansa kapitalistisessa yhteiskunnassa porvariston ja proletariaatin välillä. Kaikissa maissa ja kaikkien poliittisten sommitelmien vallitessa pikkuporvari häilyy kiertämättä ja väistämättömästi vallankumouksen ja vastavallankumouksen välillä. Hän haluaa vapauttaa itsensä pääoman sorrosta ja lujittaa asemaansa pienomistajana. Tällaista tehtävää on oikeastaan mahdoton ratkaista, ja pikkuporvarin horjunnat ovat itsensä nykyisen yhteiskunnan rakenteen olemuksen vuoksi kiertämättömiä, eikä niitä voida millään poistaa. Sen tähden vain pikkuporvariston ideologit voivat kuvitella *mahdolliseksi* sellaiset työläisten vallankumouksellisen omatoimisuuden ilmaukset tahi tilanherrain maanomistusta vastaan kapinoivien talonpoikain vallankumouksellisen omatoimisuuden ilmaukset, mitkä *eivät sysäisi* porvarillisen demokratian tiettyä osaa taantumuksen helmaan. Vain poroporvarillisuuden ritarit voivat surkutella sitä.

Luulevatko herrat Blanckit ja Izgojevit (taikka toveri Plehanov) todellakin esimerkiksi niin, että on mahdollista talonpoikaiskapinan *täydellinen* voitto ja täydellinen „*maidan poisotto*” (Plehanovin tunnus) korvauksetta tilanherroilta, mitkä eivät sysäisi kadettilaisen „porvarillisen demokratian” kolmea viidesosaa vastavallankumouksen kannalle? Eiköhän meidän pitäisi sen vuoksi ryhtyä hieroskelemaan kadettien kanssa kauppoja „järkevästi” talonpoikaisohjelmasta, — vai mitä ajattelette, toveri Plehanov? vai mitä te arvelette, herrat Blanckit ja Izgojevit?

Ja nyt seuraa kadettimme poliittisten järkeilyjen loppukaneetti: *jos porvarillinen demokratia tällä hetkellä vastustaa aseellista kapinaa, niin kapinasta ei voi eikä saa olla puhuttakaan.*

Näillä sanoilla on ilmaistu kadettilaisen politiikan koko olemus ja koko ajatus: on alistettava proletariaatti kadettien johdettavaksi, otettava se talutusnuoraan peruskysymyksessä, kysymyksessä proletariaatin poliittisesta menettelystä ja sen poliittisesta taistelusta. Ei pidä sulkea silmiä näkemästä sitä. Herra Blanck hämärtää silmiä melko taitavasti: hän ei puhu kadeteista, vaan porvarillisesta demokratiasta yleensä. Hän puhuu „nykyhetkestä” eikä yleensä kapinasta. Mutta vain lapsi voisi hairautua sen suhteen, että tämä on juuri silmäin lumetta ja että Blanckin johtopäätöksen todellinen ajatus on juuri se, minkä osoitimme: osoitimme jo useilla esimerkeillä, että herra Blanck (samoin kuin kaikki kadetit) jättää järjestelmällisesti huomiotta kadeteista enemmän vasemmalla olevan porvarillisen demokratian, että perustuslaillisten illuusioiden puolustajana hän koko kantansa mukaisesti samaistaa kadetit ja porvarillisen demokratian, sivuuttaa huomiotta vallankumouksellisen porvarillisen demokratian. Meidän ei enää tarvitse muuta kuin osoittaa, että kadetit vastustavat yleensä aseellista kapinaa eikä ainoastaan epäonnistunutta „ajankohdan” valintaa (nämä molemmat sekoitetaan hämmästyttävän usein, ja kadeteille on erikoisen edullista sekoittaa ne ja peitellä kielteistä suhtautumistaan kapinaan järkeilemällä kapinan hetkestä). Ei ole mitään sen helpompaa kuin osoittaa se: riittää, kun vedotaan *illegaaliseen* „Osvobozhdenijeen”, jossa herra Struve keväällä ja kesällä vuonna 1905, tammikuun 9 päivän jälkeen ja ennen loka-kuun 9 päivää, taittoi peistä aseellista kapinaa vastaan todistelemalla, että sen propagoiminen on „*hullua ja rikollista*”. Tapahtumat ovat kylliksi kumonnet tuon vastavallankumouksellisen kannan. Tapahtumat ovat osoittaneet, että vain marxilaisten ennakoima ja tunnuksiksi asettama *yleislakon sitominen yhteen aseellisen kapinan kanssa* onkin aikaansaanut Venäjälle vapauden myöntämisen ja perustuslaillisuuden alkeet. Vain ani harvat yksityiset (Plehanovin tapaiset) sosialidemokraatit, joilla ei ole kannattajia Venäjällä, puhuivat pelkurimaisesti joulukuun kapinasta: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin”. Sosialidemokraattien suunnaton enemmistö sitävastoin on yhtä mieltä siitä, että kapina oli tarpeellinen vastaiskuna vapauksien riistämistä vastaan, että se nosti koko liikkeen korkeimmalle asteelle ja todisti taistelun sotaväkeä vastaan mah-

dolliseksi. Viimeksi mainitun seikan on tunnustanut sellainenkin puolueeton ja varovainen todistaja kuin Kautsky, jolla ei ole taipumusta intoilemiseen.

Katsokaahan nyt, mihin herrojen Blanckien moraali lopulta päättyy: proletariaatin ei pidä ajatella kapinaa, ellei kadettipuolue (joka ei ole koskaan ollut vallankumouksellinen) ole kapinalle myötätuntoinen (vaikka se tälläkin hetkellä ja *kaikkina muina* ajankohtina on kapinaa vastaan). Ei, herra Blanck! Proletariaatti tulee ehdottomasti ottamaan huomioon porvarillisen demokratian sekä kapinakysymyksessä yleensä että erikoisesti kysymyksessä kapinahetkestä, — mutta se nimenomaan *ei* tule ottamaan huomioon kadettilaista demokratiaa, *vaan* vallankumouksellisen porvarillisen demokratian; — ei liberaalis-monarkistisia, vaan vallankumouksellisia-tasavaltalaisia virtauksia ja puolueita; — ei niitä lörpöttelijöitä, jotka tyytyvät leikkiparlamenttiin, vaan talonpoikaiston joukot (myös porvarillista demokratiaa), jotka määrittelevät suhteensa kapinaan toisin kuin kadetit.

„Kadetit vastustavat kapinaa”. Eiväthän he ole sitä koskaan kannattaneet eivätkä voikaan koskaan kannattaa. He pelkäävät sitä. He kuvittelevat naiivisti, että heidän tahdostaan — sellaisten väliainesten tahdosta, jotka ovat sivussa mitä kärkevimmästä ja välittömimmästä taistelusta — *riippuu* kapinakysymyksen ratkaisu. Miten paha erehdys! Itsevaltius valmistautuu kansalaisuuteen ja valmisteleekin sitä juuri nyt erikoisen järjestelmällisesti. Duuman yhteydessä on kehittymässä uusi, vielä paljon laajempi ja syvällisempi poliittinen kriisi. Sekä talonpoikaissjoukkojen että proletariaatin uumenissa on vielä säilynyt suuret määrät taisteluaineita, jotka vaativat peruuttamattomasti kansan vapautta eikä sopimuskauppoja, jotka kansan vapautta tyypistävät. Voisiko näissä tällaisissa oloissa yhden tai toisen puolueen tahdosta riippua se, tuleeeko kapina vai ei?

Samaan tapaan kuin länsieurooppalainen poroporvari sosialistisen vallankumouksen aattona haaveilee porvariston ja proletariaatin välisten luokkaristiriitojen lievenemisestä, kehoittaa jälkimmäistä olemaan työntämättä edellisen edustajia taantumuksen puolelle, esiintyy sosiaalisen rauhan kannattajana ja syvän siveellisen suuttumuksen tuntein torjuu katastrofijatuksen epätieteellisenä, ahtaana, sala-liittolaismaisena, anarkistisena j.n.e., — samaan tapaan

venäläinen poroporvari meidän porvarillis-demokraattisen vallankumouksemme puolitiessä haaveilee itsevaltiuden ja kansanvapauden välillä olevan ristiriidan lievenemisestä, kehoittaa vallankumouksellisia, t.s. kaikkia jyrkkiä ja johdonmukaisia kansan vapauden kannattajia olemaan sysäämättä liberaalista porvaristoa taantumuksen puolelle, esiintyy perustuslaillisen tien kannattajana ja aidon suuttumuksen tuntein, jota tuetaan filosofisella idealismilla, torjuu kapina-ajatuksen epätieteellisenä, ahtaana, salaliittolaismaisena, anarkistisena j.n.e. Länsieurooppalaiselle poroporvarille valveutunut työläinen sanoo: katastrofi ei tule riippumaan väliaineuksista, vaan äärimmäisyyksien kärjistymisestä. Venäläiselle poroporvarille (ja kadetti on ihanteellinen poroporvari politiikassa) valveutunut työläinen sanoo: kapina ei riipu liberaalien tahdosta, vaan itsevaltiuden toiminnoista sekä tietoisuuden ja suuttumuksen kasvusta vallankumouksellisessa talonpoikaistossa ja proletariaatissa. Länsieurooppalaiset poroporvarit sanovat proletariaatille: älä työnnä luotasi pientalonpoikaa ja yleensä pikkuporvaristoa, valistunutta, sosiaali-liberaalista ja reformaattorista pikkuporvaristoa, älä eristä itseäsi, vain taantumus juuri haluaakin eristää sinut. Proletaari vastaa: minun on eristettävä itseni luokkasovittelijoista, jotka puuhaavat sovintoa porvariston ja proletariaatin välillä, minun on se tehtävä koko työtätekevän ihmiskunnan etujen nimessä, sillä nuo sovittelijat neuvovat minua riisumaan aseeni, sillä he vaikuttavat mitä vahingollisimmin — juuri nyt ja käytännön kannalta vahingollisesti — sorretun luokan tietoisuuteen saarnaamalla luokkasovintoa, tylsyttämistä j.n.e. Mutta koko siitä pikkuporvarien valtavasta joukosta, siitä työtätekevästä joukosta, joka ei haaveile sovinnosta, ei viehäty pientalouden lujittamiseen kapitalistisessa yhteiskunnassa eikä kieltäydy taistelemasta itse kapitalistista järjestelmää vastaan, vaan pystyy asettumaan proletariaatin näkökannalle, siitä joukosta minä en eristä itseäni.

Samanlaista tapahtuu Venäjälläkin, mutta toisenlaisessa tilanteessa, toisella historian kaudella, ei sosialistisen, vaan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen aattona (eikä enää aattonakaan, vaan sen puolivälissä). Poroporvari sanoo proletariaatille: taantumus tahtoo eristää sinut, sinun on eristettävä taantumus, älä siis työnnä luotasi kadettia,

valistunutta, poliittisesti liberaalista ja reformeja haluavaa kadettia. Proletaari vastaa: minun on eristettävä itseni luokkasovittelijoista, jotka hierovat sovintoa itsevaltiuden ja kansanedustuksen välillä, minun on se tehtävä todellisen vapauden puolesta käytävän todellisen taistelun hyväksi, sillä nuo sovittelijat neuvovat meitä riisumaan aseemme, he pimeävät kansan kansalaistajua saarnaamalla „poliittista rauhaa” ja perustuslaillisia illuusioita. Mutta nämä sovittelijat, kaikki nämä kadetit, eivät ole lainkaan kansaa, eivät mitään joukkoja eivätkä mikään voima, niinkuin tuntuu niistä hetken mielialojen ja hetken vaikutelmien valtaan antautuvista ihmisistä, jotka nyt kirkuvat proletariaatin eristyneeksi joutumisen vaarasta. Oikeita joukkoja ovat vallankumouksellinen talonpoikaisto ja kaupunkiväestön varsinainen köyhälistö. Ja näistä joukoista minä en eristä itseäni, niitä minä kehoitan vapautumaan perustuslaillisista illuusioista, kutsun todelliseen taisteluun, kutsun kapinaan. *Näiden* joukkojen (ei suinkaan kadettilaisten sovittelijain) mielialan ja niiden tietoisuuden kehityskulun tulen otta- maan mitä vakavimmin huomioon kapinahetkeä määrät- täessä, mutta hetkellisen menestyksen vuoksi, kadettilaisen parlamentarismmin (tahi oikeammin lienee sanoa dubasovi- laisen parlamentarismmin) petollisen loiston vuoksi en unohda hetkeksikään sangen nopeasti kypsyvää ja varmaan lähitulevaisuudessa puhkeavaa vallankumoustaistelua itse- valtiutta vastaan.

Siitä ei ole pitkä aika, kun Euroopassa loisti ja melusi sosiaali-liberaali, sovittelija-pikkuporvari tyrkyttäen prole- tariaatille liittojaan ja sopimuksiaan. Sosialidemokraattisten puolueiden intelligenssi siipi tarttui onkeen, huumautui het- ken politiikasta, loi paljonpuhutun bernsteiniläisyyden j.n.e. Kului muutama vuosi, „sosiaalisen rauhan” sumu hälveni lopullisesti, ja sosialidemokratian vallankumouk- sellisen siiven, joka oli johdonmukaisesti proletaarisella kannalla, asenteen oikeellisuus tuli täysin selväksi.

Meillä Venäjällä kadettien voitot ja tuleva kadettilainen Duuma saavat nyt kaikkien päät pyörälle. On olemassa vaara, että puolueemme intelligenssi siipi viehättyy tuohon loistoon, viehätty kadettien kanssa solmittaviin vaaliliitto- hin, aatteeseen heidän tukemisestaan, kadetteihin „taktilli- sesti suhtautumisen” politiikkaan eikä halua määrittellä selvästi ja tarkasti proletaariselta kannalta tuon puolueen

pikkuporvarillista luokkaolemusta, sen perustuslaillisten illuusioiden vahingollisuutta, sen „sovinto“-taktiikan päivänpolttavaa vaarallisuutta. Mahdollisesti ei mene vuosiakaan, ehkenpä vain kuukausia, ja sumu hälvenee, todellisuus vahvistaa vallankumouksellisen sosialidemokratian katsomukset, ja kadettilaisten sanoma- ja aikakauslehtien sivut lakkaavat olemasta kirjavanaan proletariaattia loukkaavia ylistyksiä eräille sosialidemokraateille, ylistyksiä, jotka todistavat sosialidemokratian sisällä olevan eräänlaista sairautta.

VI

LOPPULAUSE

Puhuessamme herra Blanckin, tuon kadettilaisten poliittikan tyypillisimmän tulkitsijan katsomuksista, emme koskelleet juuri lainkaan menshevikkitovereitten katsomuksia. Mutta johtopäätelmät heidän kantaansa nähden juontuvat edellä sanotusta aivan itsestään. Ne runsaat ylistykset, joita kadetit heille auliisti jakavat, vihjaavat jo eräänlaiseen virheeseen, jonka he ovat tehneet. Kadettilainen lehdistö käsittää nykyään miltei yhdeksän kymmenesosaa koko Venäjän poliittisesta sanomalehdistöstä, ja kun koko tämä porvarillinen lehdistö alkaa säännöllisesti ja lakkaamatta kehua, tänään Plehanovia, huomenna Potresovia („Nasha Zhizn”), ylihuomenna kaikkien menshevikkien päätöslauselmaa, niin se on jo varma, joskin tietysti välillinen merkki siitä, että toverit menshevikit ovat tehneet tai hankiutuvat tekemään vissinlaisen virheen. Ei voi olla niin, että koko porvarillisen lehdistön yleinen mielipide eroaisi jyrkästi porvariston luokkavaistosta, joka vaistoa sangen herkästi, mistä päin tuuli käy.

Mutta toistamme, että se on vain välillinen merkki. Edellä esitetty johtaa myös määrittelemään suoranaisesti ne virheet, joita menshevistisissä päätöslauselmaehdotuksissa on havaittavissa. Tässä ei ole paikallaan käsitellä yksityiskohtaisesti näitä päätöslauselmia, voimme vain todeta lyhykäisestään kaikkein tärkeimmän, mikä koskee kysymystä „kadettien voitoista ja työväenpuolueen tehtävistä”.

Menshevikkien virhe on se, että he eivät lainkaan määrittele sellaista tietoiselle sosialidemokraattiselle proletariaatille nykyhetkellä kuuluvaa oleellista poliittista tehtävää kuin taistelua perustuslaillisia illuusioita vastaan, ovatpa

näköjään unohtaneetkin sen kokonaan. Sosialistinen proletariaatti, joka noudattaa tiukasti luokkanäkökantaa ja soveltaa järkähtämättömästi materialistista historiנקäsitystä nykyajan arviointiin sekä vihaa kaikenlaisia pikkuporvarillisia sofismeja ja petoksia, ei voi hyljeksiä tätä tehtävää tällaisena aikana, jota Venäjä nykyään elää. Jos se hyljeksi sitä, niin se lakkaa olemasta etumainen taistelija koko kansan vapauden puolesta, taistelija, joka on porvarillis-demokraattista ahdasmielisyyttä korkeammalla. Jos se hyljeksi sitä, niin se joutuu laahustamaan avuttomana tapahtumien häntäpäässä, tapahtumien, jotka tekevät nykyään juuri nämä perustuslailliset illuusiot samanlaiseksi proletariaatin porvarillisen turmelemisen välineeksi, kuin „sosiaalisen rauhan” teoria oli hiljattain Euroopassa porvariston tärkeimpänä välineenä työläisten vieroittamiseksi sosialismista.

Perustuslailliset illuusiot ovat Venäjän vallankumouksessa kokonainen ajanjakso, joka alkoi luonnollisesti *ensimmäisen* aseellisen kapinan kukistamisen jälkeen (sitä seuraa vielä toinen) ja kadettien saavuttamien vaalivoittojen jälkeen. Perustuslailliset illuusiot ovat poliittis-oppportunistista ja porvarillista myrkyä, jota kadettilaisten sanomalehtien miljoonat kappaleet vuodattavat nyt kansanjoukkojen aivoihin, käyttäen hyväkseen sosialististen lehtien pakollista vaitioloa. Edessämme on sanomalehti „Tovarishtsh”, „kansaan” ja erikoisesti työväenluokkaan menevien kadettien äänenkannattaja. Ensimmäisessä numerossa veisataan ylistysvirttä kadeteille: „Ohjelmassaan se (kadettipuolue) lupaa (...hm! hm! lu-paa!)... puolustaa talonpoikain etuja (Kaufmannien tapaanko?) sekä työläisten etuja (niin, tietysti!) ja kaikkien Venäjän kansalaisten poliittisia oikeuksia ilman mitään erotusta. Jos se saa Valtakunnanduudessa äänten enemmistön, niin nykyisen hallituksen, joka on tuottanut niin paljon pahaa kansalle, on pakko erota ja valtakuntaa tulevat hoitamaan uudet ihmiset (Muravjovitko Witten asemesta?), jotka *tulevat kuulemaan kansan ääntä*”. Niin, niin... Kuulemaan kansan ääntä!.. Kauniistipa kadetit kirjoittavat!

Olemme varmoja siitä, ettei löydy yhtäkään sosialistia, jota tuo kursailematon porvarillinen valhe ei suuttuttaisi, joka ei tunnustaisi täydellisesti ja ehdottomasti, että on välttämätöntä käydä mitä tarmokkainta taistelua tuota

työväenluokan porvarillista turmelemista vastaan, turmelemista, joka on sitäkin vaarallisempaa, kun kadeteilla on käytettävissään mahdottoman paljon sanomalehtiä, mutta meillä ei ole yhtäkään lehteä, huolimatta loputtoman monista yrityksistä saada järjestetyksi edes mitä maltillisimman, hillityimmän ja vaatimattomimman sosialistisen sanomalehden ilmestyminen.

Ja edelleen. Ei voida olla myöntämättä, että tuolla porvarillisella valheella, tuolla kansan vallankumouksellisen tietoisuuden pimittämällä ei ole lainkaan satunnaisten mielenilmausten luonne, vaan se on oikea hyökkäysretki. Enemminkin. Kadettilainen Duuma (jos Duumasta tulee kadettilainen) on, niin sanoakseni, perustuslaillisten illuusioiden elävä olennoituma, niiden tyyssija, poliittisen elämän kaikkien niiden puolten polttopiste, jotka pistävät eniten silmään (ja jotka pikkuporvarin pintapuolisen, idealistisen katsomuksen mukaan näyttävät nykyajan poliittisen elämän olemukselta tai ainakin perusilmiöltä). Edessämme ei ole ainoastaan koko porvarillisen lehdistön ja kaikkien porvarillisten ideologiien järjestelmällinen hyökkäysretki näiden yrittäessä ottaa proletariaatti talutusnuoraansa,— edessämme on yleisvenäläinen edustuslaitos, jolla on ensimmäisen „parlamentin”, suokaa anteeksi tämä sanonta, kunniakehä ympärillään ja jonka velvollisuutena on vakiinnuttaa tuo työväenluokan muuttaminen kadettipuolueen lisäkkeeksi. Palauttakaa mieleenne edellä kerrottu „virka-valtaisten piirien” mielipide: että hyväpää olisi, jos kadetit Duumassa saisivat aikaan yhteiskuntapiirien luottamuksen Duumaan ja saisivat yhteiskunnan kaikki toiveet keskityksi Duumaan. Duuman pitää olla vallankumouksesta parantavana vetolaastarina,— siinä oikeastaan kadettimme ovat yhtä mieltä Durnovoiden ja Dubasovien kanssa. Se on tosiasia. „Poljarnaja Zvezda” on sen osoittanut erittäin havainnollisesti. Suunnitelmaiset ja systemaattiset reformit ovat parempia kuin vallankumouksellinen myrsky, jossa ajatus ja järki katoavat,— sanovat Blanckit. Parempi on hieroskella Duumassa kauppoja kadettien kanssa kuin tapella epäluotettavan sotaväen avulla työläisiä ja talonpoikia vastaan, sanovat Durnovot ja Dubasovit. Les beaux esprits se rencontrent. Kaukaa kalastaja kalastajan tuntee.

Meistä aina puhutaan, että me parjaamme liberaaleja. Meitä sanottiin parjaajiksi jo silloin, kun me „Zarjassa” ja

vanhassa „Iskrassa” otimme „pistimet ojossa” vastaan „Osvobozhdenijen” ensimmäiset numerot⁷³. Parjaukset osoittautuivatkin porvarillisen ideologian marxilaiseksi analyysiksi, jonka elämän todellisuus on täydellisesti vahvistanut oikeaksi. Siksi emme ihmettele emmekä murehdi sitäkään, jos meitä nyt syytetään „kansanvapauden” puolueen parjaamisesta.

Kukin poliittinen aikakausi asettaa sosialidemokratialle, ainoan loppuun saakka vallankumouksellisen luokan edustajalle, erikoisen spesifiikkisen tehtävän, joka asettuu päiväjärjestykseen ja jota porvarillisen demokratian opportunistiset kerrokset aina hämäävät, tavalla tai toisella työntävät taka-alalle. Nykyään tällaisena ajankohdan spesifiikkisenä poliittisena tehtävänä, jonka vain vallankumouksellinen sosialidemokratia pystyy täyttämään ja jonka se on velvollinen täyttämään, ellei se halua pittää proletariaatin pysyviä, oleellisia perusetuja,— tällaisena tehtävänä on taistelu perustuslaillisia illuusioita vastaan. Pikkuporvarilliset opportunistit tyytyvät aina hetkelliseen, viimeisen uutuuden loistoon, hetkelliseen „edistykseen”,— meidän on katsottava pitemmälle ja syvemmälle, osoitettava tuossa edistyksessä heti ja viipymättä sen ne puolet, jotka ovat *taantumisen* perustana ja edellytyksenä, jotka heijastavat saavutettujen tulosten yksipuolisuutta, suppeutta ja epävarmuutta ja jotka tekevät välttämättömäksi *taistelun jatkamisen toisissa muodoissa ja toisissa oloissa*.

Mitä ratkaisevampi on kadettien ja yleensä opposition voitto vaaleissa, mitä todennäköisemmäksi ja lähemmäksi tulee kadettiduumi, sitä vaarallisemmiksi tulevat perustuslailliset illuusiot, sitä kärkevämpänä tuntuu ristiriita edelleenkin koko valtaa käsissään pitävän itsevaltiuden taantumuksellisen politiikan täydellisen säilymisen ja vieläpä sen voimistumisenkin sekä „kansan” edustuksen välillä. Tuo ristiriita aiheuttaa äärettömän nopeasti uutta vallankumouksellista kriisiä, verrattoman paljon laajempaa ja syvempää, tietoisempaa ja kärkevempää kuin kaikki edelliset kriisit. Me elämme vuonna 1906 totisesti vallankumouksen *jäljennöstä*, kuten joku sosialidemokraatti on sattuvasti sanonut. Aivan kuin toistuisi vuoden 1905 historia, alkaen taas alusta, täysivaltaisesta itsevaltiudesta, jatkuen sitten yhteiskunnallisena kiihtymyksenä ja ennen näkemättömän voimakkaana oppositioliikkeenä, joka saa

mukaansa koko maan, ja päättyen... kuka ties mihin?.. ehkä kadettiduuman adressin tai päätöslauselman muodon saaneeseen „jäljennökseen” liberaalien kesällisestä (vuonna 1905) lähetystöstä tsaarin luo,— tai ehkäpä vuoden 1905 syksyllisen nousun „jäljennökseen”. Olisi naurettavaa yrittää arvailla tarkasti etukäteen vallankumouksen tulevien askeleiden muotoja ja päivämääriä. Tärkeätä on ottaa huomioon liikkeen verrattoman paljon laajempi mittavuus, koko kansan suurempi poliittinen kokemus. Tärkeätä on muistaa, että puhkeaa nimenomaan *vallankumouksellinen* eikä suinkaan parlamenttinen kriisi. „Parlamentti”-taistelu Duumassa on vähäinen etappi; se on todellakin pieni rautatiepysäkki: „Kadettipysäkki” perustuslaista vallankumoukseen johtavalla radalla. Taistelu Duumassa *ei voi* ratkaista kansan vapauden kohtaloa nykyisen sosiaalipoliittisen ajankohdan peruserikoisuuksien vuoksi, se ei voi olla taistelun *perusmuotona*, sillä on tietty asia, ettei *kumpikaan* sotiva puoli, ei Durnovot, Dubasovit ja kumpp. eikä proletariaatti ja talonpoikaisto tunnusta tätä „parlamenttia”.

Ja senpä tähden, ottaen huomioon nykyisen historiallisen ajankohdan kaikki konkreettiset erikoisuudet, sosialidemokratian pitää tunnustaa päättäväisesti ja juurruttaa järjestelmällisesti työläisten ja valvutuneiden talonpoikien mieleen, että yhteiskunnallisen liikkeen perusmuodoksi nykykauden Venäjällä jää edelleenkin laajojen kansanjoukkojen välitön vallankumouksellinen liike, kansanjoukkojen, jotka murtavat vanhat lait, hävittävät pois kansan sortamisen elimet, valloittavat poliittisen vallan, luovat uutta oikeutta. Dubasovien ja Durnovoiden kokoonkutsuma Duuma, jota nämä arvoisat miehet varjelevat, on näyttelevä äärettömän suurta osaa liikkeessä, mutta se ei missään tapauksessa muuta liikkeen perusmuotoa. Päinvastainen mielipide, jota kadetit nyt jo esittävät ja levittävät, on kansan pettämistä, se on pikkuporvarillista, filisterimäistä utopiaa.

Ja tämän yhteydessä on edessä kysymys porvarillisesta demokratiasta ja proletariaatin sille antamasta kannatuksesta. Tässäkin suhteessa menshevikkien päätöslauselmat ovat osaksi puutteellisia, osaksi virheellisiä. Kadetit pinnistelevät kaikin mokomin koettaen samaistaa puolueensa ja porvarillisen demokratian yleensä, yrittäen esittää puolueensa porvarillisen demokratian pääedustajaksi. Se on

mitä suurin valhe. Ja kaikkalainen epäselvyys siinä, miten sosialidemokraatit määrittelevät „porvarillinen demokratia” käsitteen, on edullista tuolle valheelle. Porvarillisen demokratian tukemista koskeva konkreettinen poliittinen tehtävä meidän on ratkaistava ottaen aivan määrätysti huomioon konkreettiset suunnat, virtaukset ja puolueet porvarillisen demokratian sisällä. Ja ajankohdan perustehtävänä tässä suhteessa on juuri se, että osattaisiin erottaa vallankumouksellinen porvarillinen demokratia, toisin sanoen sellainen demokratia, joka, vaikka se ei olisikaan poliittisesti täysin tietoinen, vaikka sillä olisikin eräitä ennakkoluuloja y.m., pystyy käymään päättäväistä ja peräänantamatonta taistelua maorjuus-Venäjän kaikkia jätteitä vastaan,— osattaisiin erottaa tällainen porvarillinen demokratia liberaalis-monarkistisesta, opportunistisesta porvarillisesta demokratiasta, joka on valmis kaikenlaisiin kauppoihin taantumuksen kanssa ja nostaa esiin kullakin kriittisellä hetkellä omia vastavallankumouksellisia pyrkimyksiään. Siitä ei voi olla epäilystäkään, etteikö Venäjällä olisi olemassa tavattoman laajat kerrokset vallankumouksellisesta demokratiasta: sen järjestymättömyys, sen puolueettomuus ja sen masentuneisuus nykyisten vainojen vuoksi voi johtaa harhaan vain kaikkein tarkkaamattomimpia ja harkitsemattomimpia havainnoitsijoita. Tämän ja vain tämän demokratian kanssa meidän pitää nyt „kulkea erikseen, mutta iskeä yhdessä” demokraattisen vallankumouksen viemiseksi loppuun saakka, paljastaen mitä armottomimmin nykyään „johtavana” olevan kadettipuolueen epäluotettavuutta.

Ja asettaessaan päämääräkseen demokraattisen vallankumouksen viemisen loppuun saakka, sosialistisen proletariaatin puolueen on osattava ei vain paljastaa aina kaikki perustuslailliset illuusiot, ei ainoastaan erottaa koko porvarillisesta demokratiasta taisteluun kykenevät ainekset, vaan myös määritellä tarkalleen ja suoraan, asettaa selvästi joukkojen eteen tämän vallankumouksen ratkaisevan voiton ehdot, osoittaa joukoille ja selittää kaikessa propagandassaan ja agitaatiossaan, mitä tämän vallankumouksen ratkaisevan voiton pitää nimenomaan merkitä. Jos emme sitä tee (ja menshevikkitoverit eivät sitä tehneet päätöslauselmissaan), niin meidän sanamme „vallankumouksen loppuunviemisestä” jäävät tyhjiksi ja turhiksi sanoiksi.

Herra Blanck muistelee kirjoituksessaan vuosien 1848—1849 ranskalaista „socialidemokratiaa”. Kunnioitettu kadetti ei ymmärrä piirtävänsä pilakuvaa itsestään. Juuri kadetithan toistavat nyt ranskalaisten „socialidemokratien” virheitä, socialidemokraattien, jotka itse asiassa eivät olleet lainkaan socialidemokraatteja, s.o. marxilaisia. He eivät olleet työväen luokkapuolue, vaan oikea pikkuporvarillinen puolue; he olivat kauttaaltaan täynnä perustullaillisia illuusioita ja täynnä uskoa „parlamentaarisiin” taistelukeinoihin kaikissa, jopa vallankumouksellisissakin oloissa. Juuri sen takia he useista tyrmistyttävistä, puhtaasti „kadettilaisista” parlamenttimenestyksistä huolimatta kärsivätkin sen häpeällisen fiaskon, jota Marx on niin kovin pilkannut ⁷⁴.

Niin meidänkin puoluetamme, jos se menisi harkitsematta kaikenlaisiin vaaliliittoihin, -sopimuksiin ja -kauppoihin kadettien kanssa,— jos se jättäisi varjoon perustullaillisia illuusioita vastaan taistelemisen tehtävän,— jos se, pyrkiessään lähentymään porvarillista demokratiaa, samaistaisi porvarillisen demokratian tämän opportunistisen siiven, s.o. kadettien kanssa,— jos se unohtaisi välttämättömyyden valmistautua vakavasti parlamentin ulkopuolella käytävän taistelun menetelmien käyttämiseen sellaisella kaudella, jollaista me nyt elämme,— niin meidänkin puolueemme olisi vakavasti vaarassa saada osakseen saman surkean kohtalon, mikä tuli vuosien 1848—1849 Ranskan pikkuporvarillisen quasi-socialidemokratian kohtaloksi.

Meillä ei ole syytä kadehtia kadettien menestyksiä. Pikkuporvarilliset illuusiot ja luottamus Duumaan ovat kansassa vielä melko voimakkaita. Ne on saatava raivatuksi pois. Mitä täydellisempi on oleva kadettien voitto Duumassa, sitä pikemmin ne saadaan raivatuksi pois. Tervehdimme Venäjän suuren vallankumouksen girondistien menestyksiä! Heidän perässään nousevat yhä laajemmat kansanjoukot, astuvat esiin tarmokkaammat ja vallankumouksellisemmat kerrokset,— ne keskittyvät proletariaatin ympärille,— ne vievät meidän suuren porvarillisen vallankumouksemme täydelliseen voittoon,— ne panevat alulle sosialistisen mullistuksen aikakauden Länessä.

Maaliskuun 28 pnä 1906

**VSDTP:n YHDISTÄVÄ
EDUSTAJAKOKOUS⁷⁵**

**HUHTIKUUN 10 (23) – HUHTIKUUN 25
(TOUKOKUUN 8) pnä 1906**

*Julkaistu v. 1907 kirjassa:
„Tukholmassa v. 1906 pidetyn
VSDTP:n Yhdistävän edustaja-
kokouksen pöytäkirjat”, Moskova*

*Julkaistaan
„Pöytäkirjojen” tekstin mukaan*

1

LOPPULAUSUNTO AGRAARIKYSYMYKSESTÄ ⁷⁶

Esitän kaksi perusteesiä: 1) talonpojat eivät koskaan halua kunnallistamista; 2) kunnallistaminen ilman demokraattista tasavaltaa, ilman täydellisesti turvattua kansan itsevaltiutta, ilman virkailijoiden valinnallisuutta on vahingollista. Kehitelläkseni näitä teesejä pysähdyn ensin käsittelemään kansallistamista vastaan tehtyjä vakavimpia vastaväitteitä. Eräänä tällaisena, kaikkein vakavimpana vastaväitteenä on epäilemättä se, minkä tov. Plehanov esitti. Tov. Plehanov sanoi kirjaimellisesti näin, kirjoitin muistiin hänen sanansa: „me emme voi missään tapauksessa olla kansallistamisen kannalla”. Se on virhe. Uskallan väittää, että jos meillä tapahtuu todellakin talonpoikaisvallankumous ja jos sitä seuraava poliittinen mullistus menee niin pitkälle, että luodaan todella demokraattinen tasavalta, niin silloin tov. Plehanov katsoo mahdolliseksi olla kansallistamisen kannalla, ja jos meillä Venäjällä edessä oleva kumous johtaisi todella demokraattisen tasavallan luomiseen, niin liikkeen koko tilanne, ei ainoastaan Venäjällä, vaan myös kansainvälinen tilanne kannustaisi kansallistamiseen. Jos taas tämä ehto ei toteudu, niin silloinkin kunnallistaminen osoittautuu luulotteluksi; silloin se voi toteutua vain ehkä lunastuksen uutena muotona. Tov. Johnilla ⁷⁷ on termi: maanluovutus eikä konfiskointi, ja kuten hänen puheestaan kävi selville, hän ei ole suinkaan sattumalta valinnut tätä termiä, mutta tämä termihän on yksinkertaisesti kadettilainen termi, se edellyttää

mitä tahansa, ja kadettien suunnittelema lunastus sopii hyvin yhteen sen kanssa. Menkäämme edelleen. Mikä on takeena restauraatiota vastaan, kysyi tov. Plehanov. En luule, että tämän kysymyksen asettelu olisi kiinteästi ja erottamattomasti yhteydessä ohjelmaan, jota nyt käsittelemme, mutta koska tämä kysymys on asetettu, niin siihen on annettava aivan tarkka ja selvä vastaus. Jos puhutaan oikeasta, aivan varmasta taloudellisesta takeesta restauraatiota vastaan, t.s. sellaisesta takeesta, joka loisi taloudelliset olosuhteet, jotka sulkisivat pois restauraation mahdollisuuden, niin silloin on sanottava: ainoana takeena restauraatiota vastaan on sosialistinen kumous Lännessä; mitään muuta takuuta tämän sanan todellisessa ja täydellisessä mielessä ei voi olla. Ilman tätä ehtoa, ratkaistakoon kysymys millä muulla tavalla tahansa (kunnallistaminen, jakaminen j.n.e.), restauraatio ei ole ainoastaan mahdollinen, vaan se on suorastaan kiertämätön. Määrittelin tämän välttämän seuraavin sanoin: Venäjän vallankumous voi kyllä voittaa omin voimin, mutta se ei voi missään tapauksessa pitää omin käsin hallussaan ja varmistaa saavutuksiaan. Se ei voi saada sitä aikaan, ellei Lännessä tapahdu sosialistista kumousta; ilman tätä ehtoa restauraatio on kiertämätön, olipa maat kunnallistettu, kansallistettu tai jaettu, sillä pienisäntä tulee kaikkien ja kaikenlaisten hallussapito- ja omistumuotojen vallitessa olemaan restauraation tukipylyväänä. Demokraattisen vallankumouksen täydellisen voiton jälkeen pienisäntä kääntyy välttämättä proletariaattia vastaan ja sitä pikemmin, mitä nopeammin saadaan suistetuksi kaikki proletariaatin ja pienisännän yhteiset viholliset, kuten: kapitalistit, tilanherrat, finanssi-porvaristo j.n.e. Meidän demokraattisella tasavallallamme ei ole mitään muuta reserviä kuin Lännen sosialistinen proletariaatti, ja tässä suhteessa ei pidä jättää ottamatta huomioon sitä, että klassillinen porvarillinen vallankumous Euroopassa, nimittäin Ranskan suuri vallankumous XVIII vuosisadalla, tapahtui aivan toisenlaisessa kansainvälisessä tilanteessa kuin on nyt Venäjän vallankumouksen aikana. XVIII vuosisadan lopulla Ranska oli feodaalisten ja puoli-feodaalisten valtioiden ympäröimä. Porvarillista vallankumousta suorittavaa XX vuosisadan Venäjää ympäröivät maat, joissa sosialistinen proletariaatti on täysissä aseissa valmiina käymään viimeiseen kamppailuun porvaristoa

vastaan. Kun sellaiset verrattain mitättömät ilmiöt kuin se, että tsaari lokakuun 17 päivänä lupasi Venäjälle vapauden, ovat jo antaneet voimakkaan sysäyksen proletariaatin liikkeelle Länsi-Euroopassa, kun Itävallan työläisten ei tarvinnut muuta kuin saada Pietarista sähke paljonpuhutusta perustuslakimanifestista, ja se jo heti sai heidät astumaan kaduille ja johti useihin mielenosoituksiin ja sotilaallisiin yhteenottoihin Itävallan suurimmissa teollisuuskaupungeissa, niin voimme kuvitella, miten kansainvälinen sosialistinen proletariaatti tulee menettelemään silloin, kun viestit Venäjältä eivät tiedoita sille vapauden lupaamisista, vaan vapauden todellisesta toteutumisesta ja vallankumouksellisen talonpoikaiston täydellisestä voitosta. Jos taas kysymys takeesta restauraatiota vastaan asetetaan toisella tapaa, s.o. jos otetaan puheeksi suhteelliset ja ehdolliset takeet restauraatiota vastaan, niin silloin on sanottava seuraavaa: ehdollisena ja suhteellisena takeena restauraatiota vastaan on vain se, että vallankumous suoritetaan mahdollisimman päättäväisesti, että sen suorittaa välittömästi vallankumouksellinen luokka ja että välittäjien, sovitelijain ja kaikenlaisten sovinnonhierojien osallistuminen siihen olisi mahdollisimman vähäistä, että tämä vallankumous vietäisiin todella loppuun saakka, ja minun luonnokseni tarjoaa suhteellisesti suurimman mahdollisen määrän takeita restauraatiota vastaan.

Esittämässäni luonnoksessa on vallankumouksellisen talonpoikaisliikkeen välittömäksi vipusimeksi, sen kaikkein toivottavimmaksi muodoksi asetettu talonpoikaiskomiteat. Tavalliselle kielelle käännettynä talonpoikaiskomiteat merkitsevät kehoitusta siihen, että talonpojat itse tekisivät heti ja välittömästi selvän virkamiehistä ja tilanherroista mitä päättävimmällä tavalla. Talonpoikaiskomiteat merkitsevät kehoitusta siihen, että maaorjuuden jätteiden ja poliisikomennon sortama kansa tekisi noista jätteistä selvän „plebeijimäiseen tapaan”⁷⁸, kuten Marx sanoi. Tämä loppuun saakka viedyn vallankumouksen edellytys, vallankumouksen, joka toteuttaa sen, että kansa valitsee virkailijat, muistutti tov. Plehanoville anarkismia, joka on niin vastenmielistä hänelle, kuten tietysti meille kaikillekin; mutta kerrassaan kummallista on se, että kansan suorittamat virkailijain vaalit saattavat muistuttaa anarkismia; kerrassaan kummallista on se, että tällaisella hetkellä, kuin

on nykyinen ajankohta, kysymys siitä, että kansa valitsee virkailijat, voi tai on voinut hymyilyttää jotakin sosialidemokraattia, paitsi ehkä Bernsteiniä. Nimenomaan nyt me elämme juuri sellaista aikaa, jolloin tämä tunnus — että kansa valitsee virkailijat — saa mitä välittömimmän ja äärettömän suuren käytännöllisen merkityksen. Koko meidän toimintamme, propagandamme ja agitaatiomme talonpoikaisjoukkojen keskuudessa pitää olla huomattavalta osaltaan juuri tämän tunnuksen propagoimista, levittämistä ja selittämistä. Jos propagoidaan talonpoikaisvallankumousta, jos vähänkin vakavassa mielessä puhutaan sanoja agraarivallankumouksesta eikä samalla puhuta todellisen demokratismin välttämättömyydestä, t.s. muun muassa siitä, että virkamiesten pitää olla kansan valitsemia, niin se on huutava ristiriita. Tämän johdosta anarkismista moittiminen muistuttaa minulle vain saksalaisia bernsteiniäisiä, jotka äskettäin, polemisoidessaan Kautskya vastaan, moittivat häntä anarkismista.

Meidän pitää sanoa talonpojalle suoraan ja selvästi: jos haluat viedä agraarivallankumouksen loppuun saakka, niin sinun on vietävä loppuun myös poliittinen vallankumous; ilman poliittisen vallankumouksen loppuunviemistä ei tule lainkaan taikka ei tule vähänkään kestäväää agraarivallankumousta. Ilman täydellistä demokraattista kumousta, ilman sitä, että kansa valitsee virkamiehet, meillä tulee olemaan joko agraarimellakoita tai kadettilaisia agraari-reformeja. Meillä ei tule olemaan sitä, mikä ansaitsisi Plehanovin käyttämän suuren sanan: talonpoikaisvallankumous. Menkäämme edelleen. Kunnallistaminen tarjoaa luokkataistelulle laajan areenan, sanoi Plehanov; koetin esittää tuon hänen väittämänsä mahdollisimman kirjaimellisesti, ja minun on sanottava jyrkästi, että tuo väite on suorastaan *väärä*; se ei ole oikea poliittisessa eikä taloudellissakaan mielessä. Jos ehdot ovat muuten samanlaiset, niin kunnallishallinto ja kunnallinen maanhallinta tarjoaa luokkataistelulle epäilemättä suppeamman areenan kuin koko kansakunta, kuin maiden kansallistaminen. Maiden kansallistaminen demokraattisen tasavallan oloissa luo luokkataistelulle ehdottomasti kaikkein laajimman areenan — niin laajan kuin suinkin on mahdollista ja ylipäänsä ajateltavissa kapitalismin vallitessa. Kansallistaminen merkitsee absoluuttisen maakoron hävittämistä,

viljanhintojen alenemista, mahdollisimman suuren kilpailuvapauden turvaamista ja pääomalle suurinta mahdollisuutta tunkeutua maanviljelykseen. Kunnallistaminen päinvastoin supistaa yleiskansallista luokkataistelua puhdistamatta kaikkia tuotantosuhteita maanviljelyksessä absoluuttisesta maakorosta, pirstoen meidän yleisvaatimuksemme erillisvaatimuksiksi; joka tapauksessa kunnallistaminen hämää luokkataistelua. Tältä kannalta katsoen Plehanovin asettama kysymys on ratkaistavissa vain yhdessä mielessä. Tältä kannalta katsoen kunnallistaminen ei tietenkään kestä arvostelua. Kunnallistaminen on luokkataistelun supistamista ja hämäämistä.

Plehanovin seuraava vastaväite koskee kysymystä vallan kaappaamisesta. Plehanov näki minulla agraari-ohjelmani luonnoksessa vallan kaappaamisen, ja minun on sanottava, että agraariohjelmaehdotukseeni sisältyy todella se ajatus, että vallankumouksellisen talonpoikaiston on otettava valta käsiinsä, mutta olisi mitä suurin virhe tulkita tämä ajatus samaksi kuin oli narodnajavoljalaisten ajatus vallan kaappaamisesta. 70- ja 80-luvulla, jolloin narodnajavoljalaiset hautoivat vallan kaappaamisen ajatusta, he olivat ryhmä intelligenttejä, mutta itse asiassa ei vähänkään laajaa ja todella joukkoluontoista vallankumousliikettä ollut olemassa. Vallan kaappaaminen oli pienen intelligenttiryhmän toive tai korulause eikä jo kehittyvän joukko- liikkeen seuraava, kiertämättä edessä oleva askel. Nyt, vuoden 1905 loka-, marras- ja joulukuun jälkeen, sen jälkeen, kun työväenluokan, puoliproletaaristen aineiden ja talonpoikaiston laajat joukot ovat osoittaneet maailmalle sellaisia vallankumousliikkeen muotoja, joita ei ole nähty pitkiin aikoihin,— nyt, sen jälkeen, kun vallankumouksellisen kansan taistelu vallasta on puhjennut sekä Moskovassa, etelässä että Itämeren maakunnissa,— kun ajatus siitä, että vallankumouksellisen kansan on vallattava poliittinen valta, selitetään narodnajavoljalaisuudeksi, niin se merkitsee olemista myöhässä kokonaista 25 vuotta, se merkitsee sitä, että Venäjän historiasta pyyhkäistään pois kokonainen äärettömän suuri aikajakso. Plehanov sanoi: ei pidä pelätä agraarivallankumousta. Juuri tuo pelko, että vallankumouksellinen talonpoikaisto valloittaa vallan, onkin agraarivallankumouksen pelkäämistä. Agraarivallankumous on tyhjä fraasi, ellei sen voitolla tarkoiteta sitä, että

vallankumouksellinen kansa valloittaa vallan. Ilman tätä viimeksi mainittua ehtoa se ei tule olemaan agraarivallankumous, vaan talonpoikaismellakka tai kadettilaisia agraarireformejä. Päättääkseni tämän kohdan käsittelyn muistutan vain, että yksinpä vähemmistöön kuuluvien tovereitten päätöslauselmassakin, joka julkaistiin „Partiinyje Izvestijan” 2. numerossa, sanotaan, että etemme asettuu nyt jo tehtäväksi riistää valta hallituksen käsistä.

Sanonta: „kansan luova työ”, jota ei kai ole päätöslauselmissamme, mutta jota käytin puheessani, mikäli voidaan luottaa tov. Plehanovin muistiin, näyttää muistuttavan hänelle vanhoja tuttavien narodnajavoljalaisten ja sosialistivallankumouksellisten joukosta. Tämä tov. Plehanovin muistelu tuntuu minusta taaskin myöhästymiseltä 25 vuodella. Muistakaapa, mitä Venäjällä oli vuoden 1905 viimeisellä neljänneksellä: lakkoja, työväen edustajain Neuvostoja, kapinoita, talonpoikaismeneteitä, rautatieläisten komiteoita y.m.,— kaikki tämä todistaa nimenomaan kansanliikkeen siirtymistä kapinan muotoon, kaikki tämä osoittaa epäilemättä vallankumouksellisen vallan elinten ituja, ja sanoillani kansan luovasta työstä oli selvästi määrätty ja konkreettinen sisältö; ne koskivat juuri näitä Venäjän vallankumouksen historiallisia päiviä, ne luonnehtivat juuri tuota menetelmää, taistelua ei ainoastaan vanhaa valtaa vastaan, vaan taistelua vallankumouksellisen vallan avulla, menetelmää, jota Venäjän työläisten ja talonpoikien laajat joukot ensi kerran käyttivät kuuluisina lokakuun ja joulukuun päivinä. Jos meidän vallankumuksemme on haudattu, niin silloin on haudattu myös nämä talonpoikien ja työläisten vallankumouksellisen vallan itumuodot; jos taas sananne talonpoikaismeneteistä eivät ole fraasi, jos meillä tulee todella agraarivallankumous tämän sanan oikeassa merkityksessä, niin silloin saamme varmasti nähdä lokakuun ja joulukuun tapahtumien toistuvan paljon laajemmalla mitalla. Venäjällä jo oli, vallankumuksemme kulussa jo toteutettiin käytännössä työläisten ja talonpoikien vallankumouksellinen valta eikä mikään intelligenttien, salaliittolaisryhmän valta. Taantumuksen voiton avulla se nujerrettiin, mutta jos meillä on todella syytä olla varmoja vallankumouksen noususta, niin silloin meidän on varmasti odotettava myös uusien, vieläkin päättäväisempien, talonpoikaistoon ja proletariaattiin vieläkin lujemmin sidottujen

vallankumouksellisen vallan elinten nousua, kehitystä ja menestystä. Siis rikkikuluneen ja naurettavan „narodnaja-voljalaisuus”-pelättimen avulla Plehanov vain välttyi analysoimasta lokakuussa ja joulukuussa olleita liikkeen muotoja.

Lopuksi tarkastelkaamme vielä kysymystä ohjelmani joustavuudesta ja siitä, kuinka lujasti se seisoo kaikilla neljällä jalallaan. Mielestäni minun ohjelmani on siinäkin suhteessa tyydyttävän kaikkiin muihin verrattuna. Mitä pitäisi tehdä, jos vallankumouksen kävisi huonosti? Miten pitää menetellä, jos ei voi olla puhuttakaan demokraattisen vallankumouksemme loppuunviemisestä ilman, että toteutetaan kaikki luonnoksessani asetetut „jos”-ehdot? Silloin on epäilemättä otettava huomioon ne talonpoikaistalouden ja talonpoikaisen maankäytön olot ja ehdot, jotka ovat olemassa jo nyt. Vetoan tässä suhteessa sellaiseen erittäin tärkeään ilmiöön kuin vuokraukseen. Sillä jos puhutaan siitä, että vallankumouksen voi käydä huonosti, että vallankumous voi jäädä kesken, niin siinä tapauksessa on epäilemättä otettava huomioon sellaisen ilmiön olemassaolo sekä sen poistamisen mahdottomuus, ja tämän pahemman tapauksen varalta, siltä varalta, ettei ole olemassa kaikkia muka utopistisia „jos”-ehtoja, on minulla puolueen tehtävät huomioitu täydellisemmin, tarkemmin ja paljon järkevämmän kuin tov. Maslovilla. Näin muodoin ohjelmani antaa käytännölliset tunnuksot sekä talonpoikaistalouden ja talonpoikaisen maankäytön ollessa nykyisellään että kapitalismin parhaimpien kehitysperspektiivien varalta. Tov. John yritti viisastella, että minun ohjelmassani on liian paljon ohjelmia, että minulla on sekä konfiskoiminen että vuokraus, jotka sulkevat pois toinen toisensa; viisastelusta ei kuitenkaan tullut mitään, sillä tilanherrain maiden konfiskoiminen ei sulje pois vuokrausta, jota harjoitetaan talonpoikienkin mailla. Tov. Plehanov oli siis erikoisen väärässä esittäessään minua vastaan erikoisen tehokkaaksi tarkoitettun perustelunsa. Ei muka ole vaikea laatia ohjelmaa siltä varalta, jos kaikki käy mitä parhaiten. Sellaisen ohjelman muka laatii kuka tahansa, mutta kirjoitapas sinä ohjelma siltä varalta, jolloin ei olekaan olemassa parhaimpia edellytyksiä. Ja vastaukseksi tuohon perusteluun minä väitän, että juuri vallankumouksemme pahimman mahdollisen kulun tai lopputuloksen varalta minun ohjelmani, jossa

sen,— silloin minun on tietysti otettava lopullisesti takaisin luonnokseni aivan toivottomana; jos taas hyväksytte jakamisen, niin esitän ohjelmani kokonaisuudessaan korjaus-ehdotuksena tov. Borisovin esittämään luonnokseen. Vastaukseksi niihin moitteisiin, että minä muka tyrkytän talonpojille kansallistamista, palautan vielä mieliin ohjelmassani olevan „*A-variantin*”, jossa sanotaan aivan erikoisesti, että on hylättävä kaikkalainen ajatuskin siitä, että talonpojille voitaisiin tyrkyttää mitään vastoin heidän tahtoaan. Siis se, että ensimmäisessä äänestyksessä minun luonnokseni asemesta otetaan Borisovin luonnos, ei muuta yhtään itse asian olemusta, se vain tekee meille helpommaksi ja yksinkertaisemmaksi edustajakokouksen todellisen tahdon selvillesaamisen. Minun mielestäni kunnallistaminen on virheellistä sekä vahingollista, jakaminen on virheellistä, mutta ei vahingollista.

Pysähdyn selittämään lyhyesti tätä eroa: „jakajat” („разделисты”) tulkitsevat oikein tosiasiat, mutta he eivät muista Marxin sanontaa vanhasta materialismista: „materialistit ovat selittäneet maailmaa, mutta kysymys ei ole ainoastaan sen selittämisestä, vaan myöskin maailman muuttamisesta”⁸¹. Talonpoika sanoo: „maa on jumalan luoma, maa kuuluu kansalle, maa ei ole kenenkään”. „Jakajat” selittävät meille, että hän ei sano sitä tietoisesti, että hän puhuu yhtä, mutta ajattelee toista. Talonpoikain todellisena pyrkimyksenä, sanovat he, on kokonaan ja yksinomaan saada lisää maata talonpojille, suurentaa pientaloutta eikä sen enempää. Kaikki se on aivan totta. Mutta meidän ja „jakajien” välinen erimielisyys ei päätykään tähän, vaan tästä se vasta alkaa. Juuri noita talonpoikain sanoja meidän on käytettävä hyväksemme kaikesta niiden taloudellisesta kestävämmästä tai sisällyksettömyydestä huolimatta, on tartuttava niihin propagandaa varten. Sanotko siis, että kaikilla pitää olla oikeus käyttää maata? Haluatko antaa maan kansalle? Mainiota, mutta mitä merkitsee maan antaminen kansalle? Kuka määrää kansalle kuuluvista arvoista ja kansan omaisuudesta? Virkamiehet, Trepovit. Haluatko sinä antaa maan Trepoville ja virkamiehille? Et halua. Jokainen talonpoika sanoo, että heille hän ei halua antaa maata. Haluatko antaa maan Petrunkevitsheille ja Roditsheveille, jotka ehkä tulevat istumaan kunnallisessa itsehallinnossa? Et halua. Talonpoika ei totisesti

halua antaa maata noille herroille. Siispä sitä varten,— näin me selitämme talonpojille,— että maa voitaisiin antaa koko kansalle talonpoikain hyödyksi, on välttämätöntä, että turvattaisiin kaikkien virkailijain valinnallisuus, että kansa valitsisi poikkeuksetta kaikki virkamiehet. Näin siis minun esittämäni luonnos kansallistamisesta, jonka ehdoksi asetetaan demokraattisen tasavallan täydellinen turvaaminen, antaakin juuri propagandisteillemme ja agitaattoreillemme oikean menettelysuunnan osoittaen heille selvästi ja havainnollisesti, että talonpoikain maavaatimusten käsittelyn täytyy olla pohjana poliittiselle ja muun muassa juuri tasavallan puolesta harjoitettavalle propagandalle. Esim. talonpoika Mishin, joka on valittu Duumaan Stavropolin talonpoikain edustajaksi, toi valitsijamiesten laatiman evästyksen, joka on julkaistu kokonaisuudessaan „Russkoje Gosudarstvossa”⁸². Tuossa evästyksessä vaaditaan sekä zemstvovirkamiehistön lakkauttamista ja viljalevaattorien järjestämistä että kaikkien maiden antamista kruunulle. Tällaista luovutusta edellyttävä vaatimus on epäilemättä taantumuksellinen ennakkoluulo, sillä sekä nykyisen että huomispäivän perustuslaillisen Venäjän kruununkassa on poliisi- ja sotilasespotismin kruununkassa, mutta tätä vaatimusta meidän ei saa noin vain heittää syrjään vahingollisena ennakkoluulona, meidän pitää „tarrautua” siihen selittääksemme Mishinille ja hänen kaltaisilleen, miten asian laita oikeastaan on. Meidän on sanottava Mishinille ja hänen kaltaisilleen, että vaatimus maiden luovuttamisesta kruunulle ilmentää, vaikkakin tavattoman huonosti, talonpojille erittäin tärkeää ja hyödyllistä ajatusta. Maiden luovuttaminen kruunulle voi olla talonpojille sangen hyödyllistä ja tulee heille sangen hyödylliseksi ainoastaan silloin, kun valtiosta tulee täysin demokraattinen tasavalta, kun virkailijain valinnallisuus tulee toteutuksi täydelleen, vakinainen armeija hävitetyksi pois j.n.e. Kaikkien näiden syiden takia olenkin sitä mieltä, että jos te hylkääte kansallistamisen, niin sillä te aiheutatte kiertämättömästi sen, että saatte käytännönmiehemme, propagandistimme ja agitaattorimme tekemään samanlaisia virheitä, kuin me saimme aikaan virheellisellä ohjelmallamme otrezkamaista v. 1903. Samoin kuin meidän otrezkamaamme tulkittiin silloin suppeammin kuin tuon pykälän laatijat ne käsittivät, niin nytkin kansallistamisen kieltäminen ja

tämän vaatimuksen vaihtaminen jakamisvaatimukseen, kerrassaan sekavasta kunnallistamisesta puhumattakaan, vie meikäläiset käytännönmiehet, propagandistit ja agitaattorit kiertämättömästi moniin sellaisiin virheisiin, että joudumme aivan pian katumaan sitä, miksi hyväksyimme „jakamis”-tai kunnallistamisohjelman.

Lopetan toistamalla vielä kerran kaksi perusteesiäni: ensinnäkään talonpojat eivät tule koskaan hyväksymään kunnallistamista; toiseksi, kunnallistaminen ilman demokraattista tasavaltaa, ilman sitä, että kansa valitsee virkailijat, on vahingollista.

2

LOPPULAUSUNTO
KYSYMYKSEEN NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA
JA PROLETARIAATIN LUOKKATEHTÄVISTÄ

Koetan panna merkille oleellisimmat seikat. Tov. Ptitsyn⁸³ muistutti mieleeni sananlaskun: ken etsii, hän löytää. Hän kysyi: mistä bolshevikit näkevät, että taistelun perusmuotona on nyt lakien kumoaminen y.m.? Tov. Ptitsyn, ottakaa toki pois kadetilaiset silmälasinne. Teistä tuntuu siltä, että taistelun perusmuotona on parlamentarismi. Katsokaahan: työttömien liike, liikehtimistä sotaväessä, talonpoikaisliike. Liikkeen perusmuoto ei ole Duumassa, Duumalla voi olla vain välillinen merkitys. Tov. Plehanov sanoi, että Hegel olisi kääntynyt kahdesti haudassaan, jos olisi kuullut minun vetoavan häneen. Mutta tov. Plehanov puhui ennen tov. Ptitsyniä, ja hänen sanansa kääntyvätkin viimemainittua vastaan. Tov. Ptitsyn on hetken orja, hän huomaa vain pinnalla olevat ilmiöt, mutta ei näe sitä, mitä syvemmällä tapahtuu. Hän ei tutki ilmiöitä kehittyvinä. Tov. Ptitsynin mielestä puheet päästä ja hänestä, proletariaatin johtotehtävästä ja hännässälaahustamisesta ovat vain fraseologiaa. Tässä tuli erikoisen selvästi ilmi menshevikkien perusvirhe. He eivät näe, että porvaristo on vastavallankumouksellista, että se pyrkii tietoisesti hieromaan sovintoa. He viittaavat jakobiineihin osoittaen, että nämä olivat naiiveja monarkisteja ja tulivat tasavaltaisiksi. Mutta kadetit eivät ole naiiveja, vaan tietoisia monarkisteja. Sen menshevikit juuri unohtavatkin.

Tuima tov. Leonov⁸⁴ sanoi: Katsokaa: „bolshevikit” puhuvat vallankumouksellisesta kansasta. Mutta samaahan „menshevikitkin” puhuvat päätöslauselmassaan. Tov. Leonov vetosi Marxiin, joka kirjassaan „Luokkataistelu Ranskassa” sanoo, että tasavalta on porvariston herruuden korkein poliittinen muoto. Tov. Leonovin olisi pitänyt siteerata pitemmälti. Silloin hän olisi huomannut, että väliaikainen olotila tyrkytti porvaristolle tasavallan väkisin ja että porvaristo, joka jakautui kahteen fraktioon — legitimisteihin ja orleanisteihin — vain vastoin tahtoaan sieti tasavaltaa⁸⁵.

Dan sanoi: „bolshevikit” aliarvioivat poliittisen järjestäytymisen merkitystä. Se ei ole totta. Mutta olisi truisia puhua järjestäytymisen merkityksestä yleensä. Kysymys on siitä, nimenomaan minkälaiset poliittisen järjestäytymisen muodot ovat nyt tarpeellisia. On osoitettava, millaiselle maaperälle me poliittisen järjestötoiminnan rakennamme. „Menshevikit” pitävät lähtökohtana vallankumouksen nousun edellytyksiä, mutta samalla suosittelevat sellaisia toimintamuotoja, jotka eivät vastaa vallankumouksen nousua, vaan laskua. Siten he pelaavat kadettien hyväksi, jotka mustaavat kaikin tavoin lokakuun—joulukuun aikajaksoa. „Menshevikit” puhuvat purkauksesta. Pankaa tuo sana päätöslauselmaan. Silloin liikkeen nykyinen muoto — Valtakunnanduuman vaalit y.m. — ei ole muuta kuin juuri ja juuri liikkeen ohimenevä muoto.

Tov. Dan sanoi: „vähemmistön” tunnukset ovat saaneet vahvistuksensa, ja hän vetosi vallankumouksellisiin itsehallintoihin, työväen edustajain Neuvostoihin. Ottakaahan Plehanovin „Dnevnik” julkaisun 5. numero. Siinä hän sanoo, että vallankumouksellinen itsehallinto „panee pään pyörälle”. Mutta milloin ja keneltä se on pannut pään pyörälle? Me emme ole koskaan kieltäneet tätä tunnusta. Olemme vain pitäneet sitä riittämättömänä. Tuo tunnus on puolinen, se ei ole voittoisan vallankumouksen tunnus. Väärin on vedota työväen edustajain Neuvostoihin. Niistä emme ole vielä puhuneet.

Plehanovin virhe on se, ettei hän analysoi lainkaan liikkeen niitä muotoja, joita oli lokakuussa. Hän sanoi: työväen edustajain Neuvostot ovat toivottavia ja välttämättömiä. Mutta hän ei vaivautunut analysoimaan, mitä ovat työväen edustajain Neuvostot. Mitä ne ovat? —

vallankumouksellisen itsehallinnon elimiä vaiko vallan ituelimiä? Minä vakuutan, että ne ovat taistelua vallankumouksellisen vallan avulla, eikä tätä teesiä voida millään kumota. Tämä ja vain tämä on se luonteenomainen erikoispiirre, millä lokakuun—joulukuun taistelu eroaa nykyisestä taistelusta; emmekä me voi tyrkyttää väkisin mitään taistelumuotoa.

Plehanov sanoi: Bernsteininä on kehuttu teorian vuoksi, siitä, että hän luopui teoreettisesta marxilaisuudesta, mutta minua on kehuttu taktiikasta. Tilanne ei ole sama — sanoi tov. Plehanov. Siihen tov. Varshavski vastasi hänelle aivan oikein, että Bernsteininä on kehuttu taktiikasta. Pyrkimyksestä tylsyyttää vastakohtia, niinkuin kadetit tekevät. Bernstein tylsytti yhteiskunnallisia ristiriitoja sosialistisen vallankumouksen aattona. Plehanov tylsyyttää poliittisia ristiriitoja porvarillis-demokraattisen vallankumouksen ollessa kuumimmillaan. Siitä kadetit kiittelevät Plehanovia ja menshevikkejä.

Tov. Plehanov sanoi: emme me kiellä vallan kaappaamista, mutta me kannatamme sellaista kaappaamista kuin oli Konventin kaudella emmekä salaliittolaismaista vallan kaappaamista. Kirjoittakaa, toverit „menshevikit”, kirjoittakaa se päätöslauselmaanne. Kumotkaa leninismi, leimatkaa häpeällä eserräläiset salaliittoilijat y.m., y.m., se ei minua peloita tippaakaan, mutta pankaa pykälä vallan kaappaamisesta Konventin tapaan, ja me allekirjoitamme molemmin käsin sellaisen päätöslauselman. Mutta painakaa mieleenne, tov. Plehanov, että heti, kun te sen kirjoitatte, kadetit lakkaavat kehumasta teitä, uskokaa se.

3

YHDISTÄVÄLLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE ESITETTY
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS VALTAKUNNANDUUMASTA ⁸⁶

Ottaen huomioon:

1) että joulukuun 11 päivän vaalilaki ja todelliset vaaliolot ovat riistäneet proletariaatilta ja sosialidemokratialta mahdollisuuden osallistua vaaleihin niin, että ne voisivat asettaa ja viedä itsenäisesti läpi todellisia puolueen ehdokkaita;

2) että sen vuoksi työläisten vaaleihin-osallistumisen reaalisen merkityksen piti kiertämättä rajoittua ja faktillisesti se rajoittuikin, kuten kokemus on osoittanut, proletariaatin tiukan luokkakannan hämäämiseen kadettien tai muiden porvarillisten ryhmien kanssa tehtyjen sopimusten seuraamuksena;

3) että vain täydellinen ja johdonmukainen boikotti antoi sosialidemokratialle mahdollisuuden kannattaa tunnusta perustavan kokouksen kutumisesta koolle vallankumouksellista tietä, mahdollisuuden säilyttää koko vastuu Valtakunnanduudesta kadettipuolueelle sekä varjella proletariaattia ja talonpoikaista eli vallankumouksellista demokratiaa perustuslaillisilta illuusioilta;

4) että Valtakunnanduuma siinä kadettilaisessa (pääasiallisesti kadettilaisessa) kokoonpanossa, mikä nyt on jo hahmottunut, ei voi missään tapauksessa täyttää oikean kansanedustuslaitoksen tehtävää, vaan se palvelee välillisesti uuden, vieläkin laajemman ja syvemmän vallankumouksellisen kriisin kehittymistä,—

me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että puoluejärjestöt menettelivät oikein boikotoidessaan Valtakunnanduunaa ja sen vaaleja;

2) että nykyisissä poliittisissa oloissa ja kun Duumassa ei ole todella puoluekantaisia ja puoluetta edustamaan pystyviä sosialidemokraatteja, sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän muodostamisyritys ei lupaa vakavaa menestystä, vaan uhkaa pikemminkin saattaa VSDTP:n huonoon valoon ja säilyttää sille vastuun siitä erikoisen vahingollisesta parlamenttimiesten tyypistä, joka on kadettien ja sosialidemokraattien välimuoto;

3) että kaiken edellä esitetyn vuoksi ei ole vielä edellytyksiä puolueemme astumiseen parlamenttitielle;

4) että sosialidemokratian on käytettävä hyväksi Valtakunnanduunaa ja sen kahnauksia hallituksen kanssa tahi Duuman sisällä syntyviä selkkauksia, taistellen sen taantumuksellisia aineksia vastaan, paljastaen armotta kadettien epäjohdonmukaisuutta ja häilyväisyyttä, seuraten erikoisen tarkkaavaisesti talonpoikaisen vallankumouksellisen demokratian aineksia, yhdistäen niitä, asettaen niitä vastakkain kadettien kanssa, tukien niiden sellaisia esiintymisiä, mitkä vastaavat proletariaatin etuja, valmistautuen kehoittamaan proletariaattia ratkaisevaan rynnistykseen itsevaltiutta vastaan juuri sillä hetkellä, jolloin ehkä duumakriisin yhteydessä yleinen vallankumouksellinen kriisi kärjistyy eniten;

5) sen vuoksi, koska on mahdollista, että hallitus voi laskea Valtakunnanduuman hajalle ja kutsua sen koolle uudessa kokoonpanossa, edustajakokous päättää, että uuden vaalikamppailun aikana ei voida sallia minkäänlaisia vaali-liittoja eikä sopimuksia kadettipuolueen tai sen kaltaisten ei-vallankumouksellisten ainesten kanssa; itse kysymyksen siitä, onko puolueellamme mahdollisuus osallistua uuteen vaalikamppailuun, tulee Venäjän sosialidemokratia ratkaisemaan ajankohdan konkreettisista seikoista riippuen.

4

APUSELOSTUS VALTAKUNNANDUUMAAN
SUHTAUTUMISESTA

Toverit! En ryhdy lukemaan teille bolshevikkien päätöslauselmaa, sillä te kaikki varmaan tunnette tämän päätöslauselman. (Koska edustajakokouksen jäsenet sitä kuitenkin vaativat, niin puhuja lukee vielä kerran bolshevikkien päätöslauselman tekstin.) Tämän päätöslauselman vertaileminen menshevikkien päätöslauselmaan osoittaa meille niiden välisten eroavaisuuksien seuraavat neljä peruskohtaa eli menshevikkien päätöslauselman neljä peruspuutteellisuutta.

1) Menshevikkien päätöslauselmassa ei ole annettu arviota vaaleista, ei ole otettu huomioon poliittisen kokemuksemme objektiivisia tuloksia siinä suhteessa.

2) Tuosta päätöslauselmasta kauttaaltaan huokuu lievästi sanoen varomaton eli optimistinen suhtautuminen Valtakunnanduumaan.

3) Päätöslauselmassa ei ole selvästi jaoteltu porvarillisen demokratian sisällä olevia eri virtauksia tai puolueita niihin suhtautumisessa noudatettavan taktiikkamme kanalta.

4) Teidän päätöslauselmanne päättää muodostaa parlamenttiryhmän sellaisella ajankohdalla ja sellaisissa oloissa, jolloin ei voida mitenkään todistaa, mitä hyötyä tuosta toimenpiteestä on proletaarille puolueelle.

Tällaiset ovat todelliset erimielisyydet meidän välillämme, kun erimielisyyksiä käsitellään vakavasti, takertumatta sanoihin tai pikkuseikkoihin.

Tarkastelkaamme siis näitä neljää pykälää.

Vaaleja koskevan kokemuksen huomioonottamisella on äärettömän suuri merkitys, jos haluamme perustaa johtopäätelmämme poliittisten voimien välisiin todellisiin suhteisiin eikä ylimalkaisesti fraaseihin parlamentarismista yleensä j.n.e. Tosiaankin, meidän olemme esittäneet ja esitämme aivan selvästi määrätyn väittämän, että vaaleihin osallistuminen merkitsee reaalisesti kadettien tukemista, ettei osallistuminen ole mahdollista ilman vaaliliittoja kadettien kanssa. Käsittelettökö te tätä seikkaa itse asian olemuksesta kannalta? Tarkastelettökö te tosioloja tästä kysymyksestä olevien faktatietojen kannalta? Eikö mitä. Axelrod kiersi kokonaan kysymysten ensimmäisen puolen, ja toisesta puolesta hän esitti kaksi ristiriitaista väitettä. Ensin hän mainitsi kadettien kanssa tehtävistä vaaliliitoista yleensä mitä yliolkaisimmin lausein. Sitten hän sanoi, ettei hänellä olisi mitään sellaisia liittoja vastaanakaan, mutta ei tietenkään vanhan ja pikkumaisen „sopottelun” ja salakähmää tehtyjen sopimusten muodossa, vaan koko proletariaatille näkyvien, avoimesti ja suoraan otettujen askelten muodossa. Tämä Axelrodin viimeainittu „määritelmä” on oivallinen mallinäyte „kadettilaisista” haaveista, niistä oikeista „viattomista toiveista”, joita perustuslailliset illuusiot herättävät. Meillä ei käytännössä ole perustuslakia, ei ole maaperää avoimille esiintymisillemme, vaan on dubasovilaista „perustuslaillisuutta”. Axelrodin haaveet jäävät pelkiksi haaveiksi, mutta kadetit saavat reaalista hyötyä sopimuksesta, olivatpa ne sitten salamyhkäisiä tai allekirjoitettuja, virallisia tai virallistamattomia.

Ja kun puhutaan, että me „syrjäydymme” vaaleista, niin aina unohdetaan, ettei se riippunut meidän tahdostamme, vaan itse asiassa juuri poliittiset olosuhteet syrjäyttivät puolueemme, syrjäyttivät sanomalehdistä, kokouksista, asettamasta huomattavia puolueen jäseniä ehdokkaiksi. Mutta kaikkia näitä edellytyksiä vailla parlamentarismi on pikemminkin turhaa ja surkeata leikkiä kuin proletariaatin kasvattamiskeino: on naiivia ottaa parlamentarismi „puhtaassa muodossa”, „ihanteena”, eikä siinä reaalisessa tilanteessa, missä se esiintyy.

Vaaleista puhuttaessa tavallisesti unohdetaan, että dubasovilaisen perustuslaillisuuden pohjalla kamppaili tosiasiallisesti kaksi voimakasta „puoluetta”: kadetit ja mustasotnialaiset. Kadetit olivat oikeassa, kun he sanoivat valitsijoille, että kaikkalainen äänten pirstominen, kaikkalainen „kolmansien” ehdokkaiden asettaminen voi johtaa vain mustasotnialaisten voittoon. Ottakaa esimerkiksi vaikkapa Moskovan tapaisia tuloksia: Gutshkov saa sano-kaamme 900 ääntä, kadetti 1.300. Sosialidemokraattien ei tarvitsisi saada kuin 401 ääntä, niin mustasotnialainen pääsisi voitolle. Siis kadettilainen käsitys sosialidemokraattien osallistumisesta vaaleihin vastasi tosioloja (kadetit antoivat Moskovan työläisille yhden paikan Valtakunnanduudessa työläisten osallistumisesta vaaleihin), mutta teidän käsityksenne, menshevikkiläinen käsitys, ei vastaa tosioloja, se on tyhjä ja turha haave. Joko ei pidä lainkaan tarttua parlamentarismiin eikä puhua siitä ylimalkaisia asioita, tahi siihen on ryhdyttävä vakavasti. Tai muuten muodostuu asenne, joka ei kelpaa minnekään.

Toinen kohta. Puheessaan Axelrod toi vieläkin enemmän esille ne päätöslauseلمان puutteet, jotka olen osoittanut. Päätöslauseلمان puhutaan Duuman muuttamisesta vallankumouksen välineeksi. Te tarkastelette Duumaa yksinomaan siltä katsantokannalta, miten hallitus painostaa meitä, miten hallitus harjoittaa sortoa vallankumousta vastaan. Me tarkastelemme Valtakunnanduuma määrätyn luokan edustuslaitoksena, laitoksena, jonka puoluekoko-pano on selvästi määrätynyt. Teidän järkeilyenne on aivan väärä, puutteellinen ja epämarxilaisesti rakennettu. Te ette ota huomioon Duuman sisäistä rakennetta, joka perustuu kadettipuolueen luokkakokoonpanoon. Te sanotte, että hallitus tukahduttaa vallankumousta, mutta unohdatte lisätä, että kadetitkin ovat jo osoittaneet täydellisesti ja kokonaan pyrkimyksensä vallankumouksen sammuttamiseen. Kadettiduudessa ei voi olla ilmenemättä kadettipuolueen ominaisuuksia. Frankfurtingin parlamentin esimerkin, jolloin edustuslaitos vallankumouskaudella osoitti selvästi pyrkimystä vallankumouksen sammuttamiseen (frankfurtilaisten suosittelevien pikkuporvarillisen ahdasmielisyyden ja pelkuruuden vuoksi),— tämän esimerkin te jätätte kokonaan ottamatta huomioon.

Ja kerrassaan epäonnistunut on „tsaarin tunnustamaan ja lailla vahvistettuun valtaan” vetoaminen sosialidemokraattisessa päätöslauselmassa. Duuma ei todellisuudessa ole valtaa. Lakiin vetoaminen ei varmista, vaan heikentää koko perustelujanne ja kaikkia agitaatiotunnuksianne, jotka tästä päätöslauselmasta juontuvat. „Lakiin” ja „tsaarin tahtoon” tulee mieluummin vetoamaan Witte asettaessaan esteitä Duuman pienimmillekin yrityksille mennä naurettavan suppeaksi ty pistettyä toimivaltaansa pitemmälle. Sellaiset perustelut kuin tsariin ja lakiin vetoamiset eivät hyödytä sosialidemokraatteja, vaan „Russkoje Gosudarstvoa”.

Siirryn käsittelemään kolmatta kohtaa. Päätöslauselman perusvirheenä, joka liittyy kiinteästi kaikkiin edellisiin virheisiin, on se, että siinä ei luonnehdita selvästi kadetteja, ei paljasteta koko heidän taktiikkaansa, että kadetteja ei eroteta talonpoikaisesta ja vallankumouksellisesta demokratiasta. Ja kuitenkin juuri kadetit ovat nykyisessä Duumassa tilanteen isäntiä. Ja nämä kadetit ovat jo monet kerrat pettäneet „kansanvapautta”. Kun hyväntahtoinen lörpöttelijä Vodovozov, haluten olla kadetteja etempänä vasemmalla, muistutti heille vaalien jälkeen näiden antamista lupauksista perustavaan kokoukseen nähden y.m., niin „suurvaltalaisen” sävyn ottanut „Retsh” lehti vastasi Vodovozoville karkeasti, säädyttömän törkeästi, ettei se kaipaa sivullisten neuvoja.

Ja yhtä virheellinen on päätöslauselmanne myös kysymyksessä, joka koskee pyrkimystä vallankumouksen heikentämiseen. Kuten jo sanoin, se ei ole ainoastaan hallituksen pyrkimyksenä, vaan sama pyrkimys on myös niillä sovitteija-pikkuporvareilla, jotka nyt eniten meluavat poliittisen elämämme pinnalla.

Teidän päätöslauselmassanne sanotaan, että Duuma pyrkii nojautumaan kansaan. Se on totta vain puoliksi, ja siksi se ei ole totta. Mitä on Valtakunnanduuma? Saammeko me rajoittua vain viittaamaan ylimalkaan tähän laitokseen, sen sijaan että analysoisimme niitä luokkia ja puolueita, jotka määräävät sen todellisen sisällön ja merkityksen? Millainen Duuma pyrkii nojautumaan kansaan? Ei lokakuulaisten Duuma, sillä sellainen pyrkimys on lokakuulaisille aivan vierasta. Eikä talonpoikainen Duuma, sillä edustajatalonpojat ovat jo itse erottamaton osa kansasta

eikä heillä ole mitään tarvetta „pyrkii nojautumaan kansaan”. *Pyrkimys* nojautua kansaan on luonteenomainen juuri *kadettilaiselle* Duumalle. Mutta kadeteille on yhtä paljon ominaista pyrkimys sekä nojautua kansaan että *pelätä* kansan vallankumouksellista omatoimisuutta. Osoittaessaan asian yhden puolen ja vaietessaan kokonaan toisesta puolesta teidän päätöslauselmanne kylvää suorastaan vahingollisia eikä ainoastaan vääriä käsityksiä. Vaikeneminen tästä toisesta puolesta — jota korostetaan meidän päätöslauselmassamme muihin puolueisiin suhtautumisesta — on valehtelemista, kun tuollainen vaikeneminen otetaan sen objektiivisen merkityksen kannalta.

Ei, kun määritellään meidän taktiikkaamme porvarilliseen demokratiaan nähden, ei missään tapauksessa saa vaieta kadeteista, kieltäytyä arvostelemasta heitä ankarasti. Me voimme ja meidän täytyy etsiä tukea vain talonpoikaisesta ja vallankumouksellisesta demokratiasta eikä suinkaan niistä, jotka tylsentävät nykyisen ajankohdan poliittisia ristiriitoja.

Lopuksi luokaamme silmäys ehdotukseen parlamenttiryhmän muodostamisesta. Menshevikitkään eivät tohdi kieltää sitä, että uuden asean, „parlamentarismin”, käyttö sosialidemokratian on järjestettävä erittäin varovasti. He ovat kyllä valmiita „periaatteessa” tunnustamaan sen. Mutta kysymys ei nyt ole lainkaan periaatteellisesta tunnustamisesta, kysymys on konkreettisten olosuhteiden oikeasta huomioonottamisesta. Varovaisuuden „periaatteellisella” tunnustamisella ei ole mitään arvoa, jos reaaliset olot tekevät tämän tunnustamisen viattomaksi ja turhanpäiväiseksi haaveiluksi. Esim. kaukasialaiset puhuvat oikein hyvin itsenäisestä osallistumisesta vaaleihin, yksinomaan puolueen ehdokkaista, siitä, että he kieltävät vaaliliitot kadettien kanssa. Mutta mitä arvoa on noilla hyvillä sanoilla, kun samaan aikaan eräs kaukasialaisista tovereista keskustellessaan kansani ilmoitti, että Tiflisissä, tuossa menshevistisen Kaukasian keskuksessa, tulee todennäköisesti valituksi vasemmistokadetti Argutinski eikä kai ilman sosialidemokraattien apua? Mitä arvoa on meidän toivumuksillamme laajoista ja avoimista kannanilmaisuuksista joukkojen edessä, kun meillä tulee olemaan, kuten nytkin, vain Keskuskomitean lehti „Partiinnye Izvestija” kadettilaisten sanomalehtien ääretöntä paljoutta vastaan?

Huomatkaa vielä, että optimistisimmat sosialidemokraatit toivovat saavansa ehdokkaansa valituiksi vain talonpoikaiskuurioissa. He haluavat siis „aloittaa parlamentarismia” työväenpuolueen käytännöllisessä toiminnassa juuri pikkuporvarillisista, puoliksi eserräläisistä kuurioista eikä työläisistä. Ajatelkaa, kumpi tästä tilanteesta saattaa pikemminkin syntyä: sosialidemokraattinen vaiko ei-sosialidemokraattinen työväenpolitiikka?

5

PUHE ASEELLISESTA KAPINASTA

Eräs toveri huomautti äskettäin, että me kokoamme agitaatioaineistoa edustajakokouksen päätöksiä vastaan. Vastasin siihen silloin heti, että on enemmän kuin kummallista nimittää nimiäänestyksiä sillä tavalla. Jokainen edustajakokouksen päätöksiin tyytymätön tulee aina agitoimaan niitä vastaan⁸⁷. Tov. Vorobjov⁸⁸ sanoi, että „menshevikit” eivät voi toimia meidän, „bolshevikkien”, kanssa samassa puolueessa. Olen iloinen, että puheen siitä aiheesta aloitti ensimmäisenä juuri tov. Vorobjov. En epäilisi yhtään sitä, että hänen sanansa kelpaavat „agitaatioaineistoksi”. Mutta tärkeämpää on tietysti agitaatioaineisto periaatteellisista kysymyksistä. Emmekä voisi kuvitellakaan sen parempaa agitaatioaineistoa tätä edustajakokousta vastaan, kuin on teidän päätöslauselmanne aseellista kapinaa vastaan⁸⁹.

Plehanov puhui, että näin tärkeä kysymys on harkittava kylmäverisesti. Se on tuhat kertaa oikein. Mutta kylmäverinen harkinta ei tietenkään merkitse sitä, ettei edustajakokouksen edellä ja edustajakokouksessa käytäisi väittelyä, vaan se merkitsee pohdittavien päätöslauselmien todella kylmäveristä, asiallista sisältöä. Ja juuri tältä kannalta on erikoisen opettavaista vertailla molempia päätöslauselmia. Ei se ole polemiikki, mikä ei meitä miellytä „menshevikkien” päätöslauselmassa,— Plehanov on ymmärtänyt aivan väärin tov. Winterin⁹⁰ sanat siitä,— ei se ole polemiikki, mikä ei meitä miellytä, vaan se matala ja pikkumainen polemisoiminen, joka käy läpi koko „menshevikkien”

päätöslauselman. Ottakaamme kysymys menneisyyden kokemuksen arvioimisesta, siitä, miten proletariaatin liikkeen tietoinen ilmentäjä, sosialidemokratia, arvostelee proletariaatin liikettä. Siinä pitää ehdottomasti olla arvostelua ja „polemiikkia”, mutta vain avointa, suorasukaista, oikeata ja selvää arvostelua eikä saivartelua, ei piikittelyä eikä intelligenttimäistä kaivelua. Meidän päätöslauselmamme tekeekin tieteelliseen tapaan yhteenvedot viime vuoden ajalta ja arvostelee suoraan: rauhanomainen lakko on osoittautunut „voimien kulutukseksi”, se alkaa olla jo aikansa elänyt. Kapina tulee taistelun päämuodoksi ja lakko vain apumuodoksi. Ottakaa „menshevikkien” päätöslauselma. Kylmäverisen harkinnan asemesta, kokemuksen huomioonottamisen asemesta, lakon ja kapinan välisen suhteen tutkimisen asemesta te näette siinä verhotussa, pikkumaisen verhotussa muodossa luopumista joulukuun kapinasta. Plehanovin kanta: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin” käy läpi koko päätöslauselmanne (vaikka enemmistö venäläisistä „menshevikeistä” ilmoitti, etteivät he ole samaa mieltä kuin Plehanov). Tov. Tsherevanin tuli kerrassaan verrattomasti paljastaneeksi itsensä puheellaan, kun hänen oli „menshevikkien” päätöslauselman puolustamiseksi leimattava joulukuun kapina mielettömäksi „epätoivoisuuden” ilmaukseksi, kapinaksi, joka ei todistanut mitään aseellisen taistelun mahdollisuutta.

Kautsky, kuten tiedätte, on esittänyt mielipiteensä toisin. Hän myönsi, että joulukuun kapina Venäjällä panee „tarkistamaan” Engelsin käsityksen barrikaditaistelun mahdollisuudesta, että joulukuun kapina merkitsee uuden taktiikan *alkua*. Itsestään selvää on, että K. Kautskyn katsantokanta saattaa olla virheellinen, että „menshevikit” voivat olla enemmän oikeassa. Mutta jos pidämme arvossa „kylmäveristä” harkintaa ja vakavaa eikä pikkumaista arvostelua, niin meidän on suoraan ja selvästi esitettävä päätöslauselmassa mielipiteemme: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin”, muttei ole sallittua soluttaa tuota katsomusta päätöslauselmaan salaviihkä, formuloimatta sitä suoraan. Juuri tuo matalamielinen, verhottu joulukuun kapinan vääräksi väittäminen, jota ei ole perusteltu vähäisimmälläkään menneisyyden kokemuksen arvostelulla, onkin päätöslauselmanne äärettömän suuri ja pahin puutteellisuus. Tämä sen puutteellisuus tarjoaakin tavattoman laajan agitaatio-

aineiston sellaista päätöslauselmaa vastaan, joka oikeastaan kallistuu tov. Akimovin katsomuksen kannalle, piilottaen vain sen terävät särvät⁹¹.

Päätöslauselmanne ensimmäistä pykälää vaivaa sama vika. Tämä pykälä alkaa *fraasilla*, sillä „tylsä itsepinntaisuus” on kaikkien taantumuksellisten hallitusten ominaisuus, mutta yksistään siitä ei vielä johdu kapinan välttämättömyys ja kiertämättömyys⁹². „Temmata valta” on samaa kuin „anastaa valta”, ja huvittavaa on, että ne, jotka kiistivät tätä toista termiä vastaan, hyväksyivät edellisen termin. Siten he osoittivat sisällyksettömiksi juhlalliset julistuksensa narodnajavoljalaisuutta y.m.s. vastaan. Plehanovin ehdotus, että „vallan tempaamisen” asemesta sanottaisiin „temmata oikeutensa” on erikoisen epäonnistunut, sillä se antaa jo aito kadettilaisen määritelmän. Toistan uudelleen: pääasia on kuitenkin se, ettei teidän päätöslauselmanne ota kysymystä „vallan tempaamisesta” ja aseellisesta kapinasta siltä pohjalta, että tutkittaisiin ja otettaisiin huomioon menneisyyden kokemukset ja faktatiedot liikkeen kasvusta, vaan se pohjautuu ylimalkaisesti lauselmiin, joita ei ole millään todistettu eikä voidakaan todistaa.

6

MURATOVIN (MOROZOVIN) KORJausehdotusta
PUOLUSTAVA PUHEENVUORO SOSIALIDEMOKRAATTISESTA
PARLAMENTTIRYHMÄSTÄ⁹³

Tov. Muratov luopui loppulausunnosta antaen puheenvuoronsa minulle. On aivan väärin väittää, että tov. Muratov kolkuttaa avointa ovea. Päinvastoin, hän juuri avaakin ovet. Tov. Muratovin korjausehdotus asettaa kysymyksen suoraan. Edustajakokous hyväksyi toisenlaisen taktiikan, kuin mitä työläiset ovat noudattaneet monin paikoin; kun Duumassa muodostetaan puolueen edustajaryhmä, niin jottei syntyisi kärkeviä selkkauksia, on välttämättä kysyttävä työläisiltä, haluavatko he, että heidän edustajanaan Duumassa olisi henkilö, jota he eivät ole olleet valitsemassa.

7

ERIAVA MIELIPIDE VSDTP:n PARLAMENTTIRYHMÄÄ
KOSKEVASSA KYSYMYKSESSÄ

I

Koska katson, että Stodolinin⁹⁴ tekemän korjausehdotuksen hylkääminen on luopumista jopa parlamentarisminkin periaatteista, niin ilmoitan esittäväni eriävän mielipiteeni tästä kysymyksestä.

II

Jo esitetyn ilmoitukseni perusteella liitän sen oheen oman eriävän mielipiteeni Stodolinin korjausehdotusta koskevassa kysymyksessä.

Tov. Stodolin korjausehdotuksessaan esitti, että VSDT-puolueen viralliseen parlamenttiryhmään saavat osallistua yksinomaan ne puolueen jäsenet, jotka eivät vain toimi yleensä jossakin puolueen järjestössä, jotka eivät vain alistu yleensä puolueen ja erikoisesti omien puoluejärjestöjensä päätöksiin, vaan jotka on sitä paitsi asetettu edustajaehdokkaiksikin näissä viimeksi mainituissa (s.o. vastavissa puoluejärjestöissä).

Siis tov. Stodolin halusi sitä, että meidän ensimmäiset sosialidemokraattiset askelemme parlamentarismien tietä tapahtuisivat yksinomaan vastaavien järjestöjen suoranaisesti toimeksiannosta ja niiden nimessä. Se ei vielä riitä, että parlamenttiryhmän jäsenet kuuluisivat johonkin puoluejärjestöön. Venäjän oloissa se ei vielä sulje pois mitä

harmillisimpien seikkailujen mahdollisuutta, koska meidän puoluejärjestömme eivät voi harjoittaa avointa ja kaikille näkyvää valvontaa jäseniinsä nähden. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeätä, että meidän ensi askeleemme parlamentarismin tietä olisivat turvatut kaikilla niillä varokeinoilla, mitä Euroopan sosialististen puolueiden kokemus on kehitellyt. Länsi-Euroopan puolueet, ja erikoisesti niiden vasemmistofraktiot, pitävät tiukasti kiinni jopa siitäkin, että ehdokkaita parlamenttiin asettaisivat puolueen paikallisjärjestöt sopien asiasta puolueen Keskuskomitean kanssa. Euroopan vallankumouksellisella sosialidemokratialla on mitä vakavimmat perusteet vaatia tätä *kolminkertaista* valvontaa parlamenttiedustajiin nähden: ensiksikin puolueen yleistä valvontaa puolueen kaikkiin jäseniin nähden; toiseksi erikoisvalvontaa niiden paikallisjärjestöjen taholta, joiden on omissa nimissään asetettava ehdokkaansa parlamenttiin; kolmanneksi spesiaalivalvontaa puolueen yleisen Keskuskomitean taholta, jonka, ollen paikallisten vaikutteiden ja paikallisten erikoisuuksien yläpuolella, on pidettävä huolta siitä, että parlamenttiin valittavaksi asetetaan vain sellaisia ehdokkaita, jotka vastaavat koko puolueen yleisiä ja yleispoliittisia vaatimuksia.

Hylätessään tov. Stodolinin esittämän korjausehdotuksen, hylätessään vaatimuksen, että parlamenttiryhmään voivat kuulua yksinomaan ne, joita puoluejärjestöt ovat suoranaisesti asettaneet ehdokkaiksi parlamenttiin, hylätessään tämän vaatimuksen edustajakokous osoitti paljon vähemmän varovaisuutta parlamenttitaktiikassa kuin länsieurooppalaiset vallankumoukselliset sosialidemokraatit. Ja kuitenkin tuskin voitaneen epäillä sitä, että niiden erittäin vaikeiden olosuhteiden vuoksi, jotka vaikeuttavat sosialidemokratian avointa esiintymistä Venäjällä, me tarvitsemme nykyään ehdottomasti paljon suurempaa varovaisuutta, kuin minkä Länsi-Euroopan vallankumouksellisen sosialidemokratian kokemus on kehitellyt.

8

PÄÄTÖSLAUSELMA
MANDAATTIVALIOKUNNAN TILIVELVOLLISUUDESTA
EDUSTAJAKOKOUKSELLE

Edustajakokous velvoittaa mandaattivaliokunnan tekemään tilityksiä, joista kävisi selville, mitä perusteita järjestö on noudattanut toimittaessaan vaaleja edustajakokousta varten ja minkälaista kriteeriota on käytetty puoluejäsenyyttä määriteltäessä.

9

LAUSUNTO SIITÄ, ETTÄ EDUSTAJAKOKOUKSEN
ON VAHVISTETTAVA PÖYTÄKIRJAT

Edustajakokouksen on välttämättä vahvistettava kaikki pöytäkirjat. Sen vuoksi virallisiksi pöytäkirjoiksi tulevat sihteerien laatimat pöytäkirjat. Pikakirjoittajat kirjoittavat muistiin vain erinäisiä puheita.

10

KIRJALLINEN ILMOITUS
EDUSTAJAKOKOUKSEN 17. ISTUNNOSSA

En sanonut, että tiflisläiset ovat päättäneet viedä läpi Argutinskin ehdokkuuden. Sanoin, että pidetään todennäköisenä Argutinskin voittoa, todennäköisenä, eikä muuten ilman sosialidemokraattien apua.

11

KIRJALLINEN ILMOITUS
EDUSTAJAKOKOUKSEN 21. ISTUNNOSSA

Ilmoitamme, että kun nimiäänestyksiä tärkeistä kysymyksistä sanotaan „agitaatioaineistoksi edustajakokouksen päätösten arvovaltaisuutta vastaan”, niin se merkitsee, ettei ymmärretä edustajakokouksen merkitystä, taikka se on ahtaan ryhmäkuntalaisuuden ilmausta.

12

KIRJALLISET ILMOITUKSET
EDUSTAJAKOKOUKSEN 26. ISTUNNOSSA

I

Ei ole totta, että minä „kannatin” tov. Vorobjovia, joka sanoi, että bolshevikit ja menshevikit eivät voi toimia yhdessä, samassa puolueessa. En lainkaan „kannattanut” sellaista väitettä *enkä suinkaan ole tuollaisen käsityksen kannalla*. Sanoillani: „Olen iloinen, että *ensimmäisenä* sen sanoi tov. Vorobjov” oli yksinomaan ironinen tarkoitus, sillä voittajat, joilla on enemmistö edustajakokouksessa, osoittivat vain heikkoutensa, kun he *ensimmäisinä* alkoivat puhua kahtiajakaantumisesta.

II

Bundin kanssa yhdistymistä koskeviin sääntöihin ehdotan seuraavan huomautuksen:

Edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi toteuttaa nämä säännöt heti sen jälkeen, kun Bund on ne vahvistanut.

**VETOOMUS PUOLUEELLE
YHDISTÄVÄN EDUSTAJAKOKOUKSEN
EDUSTAJILTA, JOTKA OVAT KUULUNEET
ENTISEEN „BOLSHEVIKKIEN“ RYHMÄÄN ⁹⁵**

Toverit!

VSDTP:n Yhdistävä edustajakokous on pidetty. Kahtiajakoa ei enää ole. Entiset „bolshevikkien” ja „menshevikkien” ryhmät ovat täydellisesti yhdistyneet organisatorisesti, ja sitäpaitsi on saatu aikaan VSDTP:n yhdistyminen Puolan sosialidemokratian kanssa ⁹⁶, on allekirjoitettu yhdistymissopimus Latvian sosialidemokratian kanssa ⁹⁷ ja tehty ennakkosopimus yhdistymisestä juutalaisen sosialidemokratian, s.o. „Bundin” kanssa ⁹⁸. Näiden tosiasioiden poliittinen merkitys olisi sängen suuri missä olosuhteissa hyvänsä, mutta nykyisen historiallisen ajankohdan oloissa se muodostuu suorastaan valtavaksi.

Venäjän suuren vallankumouksen koko kohtalo ratkeaa nähtävästi lähitulevaisuudessa. Proletariaatti, joka vie mukanaan kaupunki- ja maalaisköyhälistön laajoja joukkoja, on kulkenut vallankumouksen kärjessä sen alkuhetkestä aina tähän saakka. Kansan taistelussa tulevia ankaria, ratkaisevia tapahtumia silmälläpitäen on tärkeintä saada aikaan koko Venäjän valveutuneen proletariaatin, Venäjän kaikkien kansallisuuksien käytännöllinen yhtenäisyys. Tällaisella vallankumouskaudella, jota parhaillaan eletään, itse elämä arvostelee mitä ankarimmin puolueen kaikkia teoreettisia virheitä ja taktillisia harha-askelaita, valistaen ja kasvattaen työväenluokkaa ennenkuulumatto-

man nopeasti. Tällaisena aikana jokaisen sosialidemokraatin velvollisuus on pyrkiä siihen, että aatteellista taistelua puolueen sisällä teorian ja taktiikan kysymyksistä käytäisiin mahdollisimman avoimesti, laajasti ja vapaasti, mutta niin, ettei se missään tapauksessa rikkoisi eikä vaikeuttaisi sosialidemokraattisen proletariaatin vallankumouksellisten esiintymisten yhtenäisyyttä.

Venäjän suurella vallankumouksella on nykyään edessä käännekohta. Porvarillisen Venäjän kaikkien luokkien taistelu itsevaltiutta vastaan on johtanut vain paperilla olevaan perustuslakiin. Osa porvaristosta on täysin tyytynyt siihen ja kääntänyt selkänsä vallankumoukselle. Toinen osa, joka haluaa mennä pitemmälle, pettää itseään toiveilla „perustuslaillisesta” taistelutiestä ja on valmis pitämään häilyvän ja ulkokultaisen porvarillisen kadettipuoluen vaali-voittoa kansan vapauden vakavana voittona.

Talonpoikaiston laajat joukot, jotka taistelevat uhrautuvasti vanhaa, maaorjuudellista Venäjää vastaan, virkamiesten kaikkivaltaa ja tilanherrojen harjoittamaa orjuutusta vastaan, pysyvät vallankumouksen puolella, mutta nämä joukot eivät ole vielä läheskään täysin tietoisia. Kaupunkien pikkuporvariston vallankumouksellis-demokraattinen osa on niin ikään vähätietoista. Vain proletariaatti, joka kamppaili sankarillisesti vapauden puolesta lokakuussa ja tarttui aseisiin sen puolustamiseksi joulukuussa, vain proletariaatti on edelleenkin loppuun asti vallankumouksellinen luokka, joka kooten uusia voimia valmistautuu nyt tietoisesti uuteen, entistä suurempaan taisteluun.

Tsaarihallitus pelaa kyynillisen julkeasti perustuslakipeliään. Se säilyttää vanhaa valtaansa käsissään, se jatkaa ja kiristää vapaustaistelijain vainoamista, se pyrkii ilmeisesti tekemään Duuman tyhjänpäiväiseksi juttutuvaksi, itsevaltiuden verhoksi, kansan pettämisen välineeksi. Tuleeko tämä taktiikka menestymään — sen osoittaa aivan lähin tulevaisuus, sen ratkaisu riippuu nyt uuden, parhaillaan kypsyvän vallankumouksellisen purkauksen lopputuloksesta.

Jos koko Venäjän proletariaatti liittyy tiiviisti yhteen, jos se pystyy saamaan mukaansa kaikki todella vallankumoukselliset kansankerrokset, jotka kykenevät taistelemaan eivätkä antaudu sopimuksenhierontaan, jos se valmistautuu kunnolla taisteluun ja valitsee oikean hetken

käydäkseen lopulliseen otteluun vapaudesta, niin silloin se saavuttaa voiton. Silloin tsaarille ei onnistu hänen pilkkapelinsä perustuslain kanssa, silloin porvariston ei onnistu tehdä kauppoja itsevaltiuden kanssa, silloin Venäjän vallankumous ei jää niin keskeneräiseksi ja puolinaiseksi, kolmelta neljäsosaltaan tuloksettomaksi työväenluokan ja talonpoikaiston etujen kannalta, kuin olivat XIX vuosisadan vallankumoukset Länsi-Euroopassa. Silloin siitä tulee todella suuri vallankumous,— kansan kapinan täydellinen voitto vapauttaa porvarillisen Venäjän kaikista vanhoista kahleista ja ehkä panee alulle sosialististen vallankumousten kauden Lännessä.

Pyrkiessään täydelliseen demokraattiseen vallankumoukseen sosialidemokratian on kaikessa toiminnassaan pidettävä silmällä sitä, että uusi vallankumouksellinen purkaus on kiertämätön. Meidän on paljastettava armottomasti perustuslaillisia illuusioita, joita pitävät yllä sekä hallitus että porvaristo — sen liberaalisen puolueen, kadettien ominaisuudessa; meidän on kehoitettava vallankumouksellista talonpoikaista liittymään tiiviimmin yhteen talonpoikaiskapinan viemiseksi täydelliseen voittoon; meidän on selitettävä laajoille joukoille ensimmäisen, joulukuun kapinan suurta merkitystä ja uuden kapinan kiertämättömyyttä, kapinan, joka yksin pystyy todella ottamaan vallan pois tsaarihallitukselta ja antamaan sen todella kansalle. Sellaisia pitää taktiikkamme perustehtävien olla tällä historiallisella ajankohdalla.

Emme voi emmekä saa vaieta siitä tosiasiasta, että meidän syvän vakaumuksemme mukaan puolueen Yhdistävä edustajakokous ei käsittänyt näitä tehtäviä aivan oikein. Edustajakokouksen kolmessa tärkeimmässä päätöslauselmassa ilmenee selvästi entisen „menshevikki”-ryhmän virheellisiä katsomuksia, ryhmän, joka oli edustajakokouksessa lukumäärältään vallitsevana.

Agraariohjelmassa edustajakokous hyväksyi periaatteessa „kunnallistamisen”. Kunnallistaminen merkitsee talonpoikien omistusoikeutta osuusmaihin sekä sitä, että talonpojat ottavat vuokralle zemstvoille luovutettuja tilanherrojen maita. Itse asiassa se on jotakin oikean agraarivallankumouksen ja kadettilaisen agraarireformin keskiväliltä. Talonpojat eivät hyväksy sellaista suunnitelmaa. He vaativat joko suoranaista maiden jakamista tahi kaikkien mai-

den siirtämistä kansan omaisuudeksi. Kunnallistaminen voisi muodostua vakavaksi demokraattiseksi reformiksi vain täydellisen demokraattisen kumouksen yhteydessä, tasavallattaisen järjestelmän vallitessa, jolloin kansa valitsee virkamiehet. Me esitimmekin edustajakokoukselle, että kunnallistamisen edellytykseksi asetettaisiin ainakin nämä ehdot, mutta edustajakokous hylkäsi ehdotuksemme. Ilman näitä ehtoja kunnallistaminen liberaalis-virastomaisena reformina ei anna talonpojille lainkaan sitä, mitä he tarvitsevat, mutta samalla se antaa uutta voimaa, uutta vaikutusvaltaa zemstvoissa vallitseville proletariaatinvastaisille porvarillisille aineksille antamalla maavarojen jakamisen tosiasiallisesti niiden käsiin. Meidän on selitettävä tämä kysymys työläisten ja talonpoikien laajoille joukoille.

Valtakunnanduunmaa koskevassa päätöslauselmassaan edustajakokous katsoi toivottavaksi sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän muodostamisen tässä Duumassa. Edustajakokous ei halunnut ottaa huomioon sitä tosiasiaa, että $\frac{9}{10}$ Venäjän tietoisista työläisistä, siinä luvussa kaikki puolalaiset, latvialaiset ja juutalaiset sosialidemokraattiset proletarit, oli boikotoinut tätä Duunaa. Edustajakokous hylkäsi sen ehdotuksen, että vaaleihin osallistumisen ehdoksi asetettaisiin mahdollisuus harjoittaa todella laajaa agitaatiota joukkojen keskuudessa. Se hylkäsi ehdotuksen, että sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän jäseninä voivat olla ainoastaan ne, joita työväenjärjestöt ovat asettaneet ehdokkaiksi Valtakunnanduunaan. Näin muodoin edustajakokous lähti parlamentarismiin polulle suojaamatta puoluetta edes niilläkään takeilla, jotka vallankumouksellisen sosialidemokratian kokemus Euroopassa on tässä suhteessa kehitellyt.

Socialidemokraatteina me tietysti tunnustimme periaatteellisesti välttämättömäksi käyttää parlamentarismia proletariaatin taistelun välineenä; mutta koko kysymys on siitä, voidaanko sallia sosialidemokratian osallistuminen näissä nykyisissä oloissa ja sellaiseen „parlamenttiin” kuin on meidän Duumamme? Voidaanko sallia, että parlamenttiryhmä muodostettaisiin ilman työväenjärjestöjen valitsemia sosialidemokraattisia parlamenttiedustajia? Mielestämme ei voida.

Edustajakokous hylkäsi sen ehdotuksen, että erääksi puolueen tehtäväksi asetettaisiin taistelu perustuslailla

leikittelistä vastaan, taistelu perustuslaillisia harhaluuloja vastaan. Edustajakokous ei lausunut mielipidettään Duumassa vallitsevana olevan „kadetti”-puolueen kaksinaisesta luonteesta, puolueen, jolla on niin voimakkaita pyrkimyksiä sopimuksetekoon itsevaltiuden kanssa, pyrkimyksiä vallankumouksen tylsyttämiseen ja keskeyttämiseen. Edustajakokous antautui liiaksi sen hetkellisen ja näennäisen menestyksen valtaan, jota porvarillinen itsevaltiuden ja kansanvapauden välisen sovinnon hierojain puolue oli saavuttanut.

Aseellista kapinaa koskevissa päätöslauselmissa edustajakokous ei myöskään antanut sitä, mitä olisi pitänyt: proletariaatin virheiden suoraa arvostelua, vuoden 1905 lokaan—jouluun kokemusten selvää arviointia,—vaikkapa edes yritystä tarkastella lakon ja kapinan välistä suhdetta; kaiken tämän asemesta päätöslauselmat sisältävät enimmäkseen jonkinlaisia arkoja sanoutumisia irti aseellisesta kapinasta. Edustajakokous ei sanonut työväenluokalle avoimesti ja selvästi, että joulukuun kapina oli virhe; mutta samalla se kuitenkin verhotussa muodossa tuomitsi joulukuun kapinan. Meidän mielestämme voidaan sillä tavalla pikemminkin himmentää kuin kirkastaa proletariaatin vallankumouksellista tietoisuutta.

Meidän on taisteltava ja me tulemme taistelemaan aatteellisesti niitä edustajakokouksen päätöksiä vastaan, joita pidämme virheellisinä. Mutta samalla me lausumme julki koko puolueen edessä, että vastustamme kaikkinaista kahtiajakaantumista. Me kannatamme edustajakokouksen päätöksiin alistumista. Kieltäen Keskuskomitean boikotoimisen ja antaen arvon yhteistyölle suostuimme siihen, että kanssamme samoin ajattelevat menivät Keskuskomitean jäseniksi, vaikka he ovatkin siellä mitättömänä vähemmistönä. Syvä vakaumuksemme on se, että sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen täytyy olla yhtenäisiä, mutta näissä yhtenäisissä järjestöissä on harjoitettava laajasti puoluekysymysten vapaata käsittelyä, on kehitettävä vapaata toverillista arvostelua ja arvioitava puolue-elämän ilmiöitä.

Organisaatiokysymyksessä tuli erimielisyyttä vain Pää-äänenkannattajan toimituksen oikeuksista. Me puolustimme Keskuskomitean oikeutta määrätä ja vaihtaa Pää-äänenkannattajan toimitus⁹⁹. Me kannatimme kaikki yksimielii-

sesti demokraattisen sentralismin periaatetta, jokaisen vähemmistöryhmän ja jokaisen lojaalisen opposition oikeuksien turvaamista, jokaisen puoluejärjestön autonomiaa, puolueen kaikkien toimihenkilöiden valinnallisuuden, tilivelvollisuuden ja vaihdettavuuden tunnustamista. Näiden järjestöperiaatteiden noudattamista käytännössä, niiden vilpittömyyden ja johdonmukaista toteuttamista me pidämme takeena hajaannusten vaaralta, takeena siitä, että aatteellinen taistelu puolueessa voi olla ja sen täytyy olla varmasti sovitettavissa yhteen tiukan organisatorisen yhtenäisyyden kanssa, kaikkien alistumiseen yhteisen edustajakokouksen päätöksiin.

Tällaiseen alistumiseen ja tällaiseen aatteelliseen taisteluun me kutsumme kaikkia kanssamme samoin ajattelevia: me kehoitamme kaikkia puolueen jäseniä punnitsemaan tarkkaavaisesti edustajakokouksen päätöksiä. Vallankumous opettaa,— ja me uskomme, että koko Venäjän sosialidemokraattisen proletariaatin taistelun yhtenäisyys käytännössä varjelee puoluetamme kohtalokkailta virheiltiltä, kun lähelevä poliittinen kriisi purkautuu esiin. Taistelun hetkellä itse tapahtumat neuvovat työläisjoukoille oikean taktiikan. Ponnistakaamme kaikki voimamme, jotta meidän antamamme arvio tästä taktiikasta edistäisi vallankumouksellisen sosialidemokratian tehtävien toteutumista, ettei työväenpuolue näennäisen menestyksen tavoittelun vaikutuksesta luisuisi syrjään varmalta proletaariselta tieltään,— että sosialistinen proletariaatti vapauden esitaistelijana täyttäisi loppuun asti suuret tehtävänsä!

*Kirjoitettu huhtikuun 25—26 pnä
(toukokuun 8—9 pnä) 1906*

Julkaistu erillisenä lehtisenä

*Julkaistaan
lehtisen tekstin mukaan*

SELOSTUS
VSDTP:n YHDISTÄVÄSTÄ
EDUSTAJAKOKOUKSESTA

(KIRJE PIETARIN TYÖLÄISILLE) ¹⁰⁰

Kirjoitettu toukokuussa 1906

Julkaistu kesäkuussa 1906
erillisenä kirjasena
kustannusliikkeessä „Vperjod”.
Moskova

Julkaistaan
kirjasen tekstin mukaan

Н. ЛЕНИНЪ.

ДОКЛАДЪ

ОБЪ ОБЪЕДИНИТЕЛЬНОМЪ СЪЪЗДЪ

— РОССІЙСКОЙ —

— СОЦІАЛЬ-ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ —

— РАБОЧЕЙ ПАРТІИ —

(Дисъмо въ петербургскимъ рабочимъ).

Цѣна 25 коп.

МОСКВА.

1906.

Kansilehti V. I. Leninin kirjasesta
„Selostus Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen
Yhdistävästä edustajakokouksesta”.— 1906

Pienennetty

Toverit! Te valitsitte minut edustajaksi VSDTP:n Yhdistävään edustajakokoukseen. Kun minulla ei nyt ole mahdollisuutta saapua henkilökohtaisesti Pietariin, niin katson voivani tehdä kirjallisesti selostukseni edustajakokouksesta ja samalla esittää eräitä ajatuksia edustajakokouksen johdosta.

Ennen kuin siirryn itse asiaan, minun on tehtävä eräs tärkeä varaus. On aivan mahdotonta muistaa tarkalleen kaikkea, mitä tapahtui edustajakokouksessa, jossa oli läsnä 120 henkilöä tai enemmänkin ja pidettiin noin 30 istuntoa. En voinut tehdä muistiinpanoja edustajakokouksen aikana, koska toimin edustajakokouksen byroossa yhtenä puheenjohtajana, ja sitä paitsi osallistuin useampiin valiokuntiin. Ilman muistiinpanoja on mahdotonta luottaa täydellisesti omaan muistiinsa. Eräitä erillisiä episodeja ja eräitä edustajakokouksessa pidettyjä puheita en suorastaan kuullut, kun olin poissa istuntosalista joko valiokunnan istunnon takia tai satunnaisista ja henkilökohtaisista syistä. Edellisten, edustajamäärältään pienempien, edustajakokousten (II ja III) antama kokemus osoitti minulle, ettei muistin mukaan ole mitään mahdollisuutta luoda tarkkaa kuvaa edustajakokouksesta, vaikkapa olisi kuinka jännitetyllä huomiolla seurannut sen työtä. Kun II ja III edustajakokouksen pöytäkirjat ilmestyivät, niin luin nuo pöytäkirjat aivan kuin uusina kirjoina, vaikka olin itse ollut läsnä edustajakokouksessa, sillä nuo kirjat antoivat minulle todellakin paljon uutta ja pakoittivat korjailemaan monia epätarkkoja tai puutteelliseksi jääneitä omakohtaisia

vaikutelmiani edustajakokouksesta. Sen vuoksi pyydän hartaasti ottamaan huomioon, että tämä kirje on vain luonnoshahmotelma selostukseksi, jota on joka tapauksessa vielä korjailtava edustajakokouksen pöytäkirjojen perusteella.

I

EDUSTAJAKOKOUKSEN KOKOONPANO

Aloitan edustajakokouksen yleisestä kokoonpanosta. Päättösvaltaisella äänioikeudella läsnäolleet edustajat valittiin, kuten tunnettua, seuraavasti: yksi edustaja jokaista 300 puolueen jäsentä kohden. Sellaisia edustajia oli kaikkiaan noin 110 — edustajakokouksen alussa ehkä hiukan vähemmän (kaikki eivät olleet vielä saapuneet); lopulla lienee kai ollut aina 113 saakka. Neuvottelevalla äänioikeudella oli 5 Pää-äänenkannattajan toimittajaa (3 „vähemmistöstä” ja 2 „enemmistöstä”, sillä minä olin saanut teiltä mandaatin päättösvaltaisella äänioikeudella) ja viisi Yhdistetyn Keskuskomitean jäsentä, ellen erehdy. Edelleen neuvottelevalla äänioikeudella olivat läsnä järjestöjen edustajat, jotka eivät saaneet päättösvaltaista äänioikeutta ja eräät sellaiset, joita oli erikoisesti kutsuttu edustajakokoukseen (kaksi „agraarikomission” jäsentä, edelleen Plehanov ja Axelrod sekä tov. Akimov ja eräitä muita). Neuvottelevalla äänioikeudella oli niin ikään eräitä edustajia suurista järjestöistä, joissa oli enemmän kuin 900 työläistä (Pietarista, Moskovasta, Etelän aluejärjestöstä y.m.). Ja vihdoin neuvottelevalla äänioikeudella olivat kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden edustajat: kolme Puolan sosialidemokratiasta, yhtä monta sekä Latvian että juutalaisten puolueesta (Bund), yksi Ukrainan sosialidemokraattisesta työväenpuolueesta (kuten selvisi, Vallankumouksellinen Ukrainan puolue¹⁰¹ oli ottanut tämän nimen viimeksi pitämässään konferenssissa). Yhteensä neuvottelevalla äänioikeudella oli noin 30 henkeä tai vähän enemmän. Ja kaikkiaan oli siis yli 140, eikä 120, henkeä.

„Suuntaukseltaan” taktillisen toimintaohjelman suhteen tai jos sanoisin fraktioasenteensa kannalta jakaantuivat päättösvaltaisella äänioikeudella olleet edustajat suunnilleen näin: 62 menshevikkiä ja 46 bolshevikkia. Minulle ainakin jäivät selvimmin mieleen nämä luvut edustajakokouksen

kaikista monilukuisista „fraktio”-äänestyksistä. Osa edustajista oli tietysti epämääräisellä kannalla tai horjui eräissä kysymyksissä — muodosti parlamenttikielellä niin sanotun „keskustan” eli „suon”. Tämä „keskusta” oli edustajakokouksessa erikoisen heikko, vaikka eräät toverit, jotka äänestysten perusteella lasken menshevikkeihin kuuluviksi, tavottelivatkin „sovittelijain” eli „keskustan” nimeä. Vähänkään merkityksellisistä äänestyksistä edustajakokouksessa on mieleeni jäänyt vain yksi (äänestys kysymyksestä, joka koski Bundin yhtymistä puolueeseen), jolloin nämä „sovittelija-menshevikit” todella äänestivät fraktiokannasta riippumatta. Tästä äänestyksestä, jossa täysin fraktiomielliset menshevikit voitettiin muistaakseni 59 äänen enemmistöllä, selostan tarkemmin tuonnempana.

Siis 62 ja 46. Edustajakokous oli menshevistinen. Menshevikeillä oli vankka ja taattu ylivoima, joka antoi heille mahdollisuuden jopa etukäteen sopia asioista ja siten ennakolta ratkaista edustajakokouksen päätökset. Nämä fraktioiden kokouksissa erikseen tehdyt ennakkosopimukset ovat itse asiassa aivan luonnollisia, koska on olemassa tietty yhtenäinen enemmistö, ja kun eräät edustajat, erikoisesti niin sanottuun keskustaan kuuluvista, valittelivat sen johdosta, niin minä keskustellessani edustajain kanssa sanoin, että „keskusta vain valittaa omaa heikkouttaan”. Edustajakokouksen pohdittavaksi yritettiin asettaa kysymys fraktiokokousten pitämisestä, mutta se esitys hyljättiin, koska tosiasiallisesti osoittautui, että fraktiot olivat kuitenkin muodostuneet ja fraktiokokouksiin kävi mahdolliseksi päästää sivullisiakin sekä tehdä nämä kokoukset „avoimiksi”. Edustajakokouksen lopulla esimerkiksi KK:n kokoonpanoa koskevaa kysymystä ei oikeastaan ratkaistu vaaleilla edustajakokouksessa, vaan yksinkertaisella „sopimuksella” fraktioiden kesken, kuten tuonnempana näemme. En ryhdy arvioimaan tuota ilmiötä. Mielestäni on hyödytöntä ruikutella sen johdosta, sillä se oli vallan kiertämätön niin kauan kuin ei oltu vielä täysin poistettu vanhaa fraktioihin jakaantumista.

Fraktioiden sisäisistä mielipide-eroavaisuuksista huomautan, että niitä ilmeni tuntuvammin vain agraarikysymyksessä (osa menshevikeistä vastusti kunnallistamista, bolshevikit taas jakautuivat „rozhkovilaisiin”, maan jakamisen kannattajiin ja niihin, jotka kannattivat konfiskointia

yhdessä kansallistamisen kanssa sillä ehdolla, että muodostuu tasavalta) ja kysymyksessä yhdistymisestä Bundin kanssa. Edelleen pisti silmään se, että menshevikkien keskuudesta puuttui kokonaan sitä virtausta, joka on tullut selvästi ilmi „Natshalossa” ja on puolueessa totuttu sitomaan toverien Parvusin ja Trotskin nimeen. Tosin menshevikkien joukossa saattoi ehkä olla „parvuslaisia” ja „trotskilaisia”,— minulle esimerkiksi vakuutettiin, että heitä oli noin 8 henkeä,— mutta heidän ei onnistunut ilmaista kantaansa väliaikaista vallankumouhallitusta koskevan kysymyksen päiväjärjestyksestä poistamisen takia. Todennäköisempää kuitenkin on, että kun menshevikit tekivät edustajakokouksessa yleisen käänteen Plehanovin kannalle, jonka „Dnevnik”-julkaisuja he eivät ennen edustajakokousta hyväksyneet, niin sen seurauksena „parvuslaisetkin” ottivat vähäisen askelen oikealle. Mieleeni on jäänyt vain yksi episodi, jolloin menshevikkien keskuudessa olevat „parvuslaiset” mahdollisesti pakoittivat kaikki menshevikit hieman muuttamaan kantaansa. Se oli nimittäin välikohtaus aseellista kapinaa koskevassa kysymyksessä. Valiokunnan esimies Plehanov muutti vanhaa menshevististä päätöslauselmaa siten, että sanojen „temmata valta” (pätöslauselman tässä kohdassa oli kysymys liikkeen tehtävistä) asemesta kirjoitti „temmata väkivaltaisesti oikeudet” (taikka „vallata oikeudet”, en nyt tarkalleen muista). Tässä korjauksessa haiskahti opportunisti niin selvästi, että edustajakokouksessa esitettiin mitä kiivaimpia vastalauseita. Me kävimme kaksinkertaisella voimalla tuon korjauksen kimppuun. Menshevikkien rivit hätkähtivät. En tiedä aivan tarkasti, pidettiinkö siitä fraktiokokouksia, ja mitä niissä tapahtui; en myöskään tiedä, onko totta, mitä minulle kerrottiin, että kymmenen „parvuslaisuuteen” kallistuvaa menshevikkiä oli ilmoittanut vastustavansa jyrkästi korjausta. Tosiasia kuitenkin on, että edustajakokouksessa käytyjen kiistojen jälkeen Plehanov itse otti takaisin tuon korjauksen eikä päästänyt asiaa äänestykseen, hän otti sen takaisin sillä tekosyyllä (joka diplomaattisesti on ehkä käteväkin, mutta joka otettiin vastaan hymyillen), ettei „tyylikysymyksistä” kannata erikoisemmin kiistellä.

Ja vihdoin, lopettaakseni kysymyksen edustajakokouksen kokoonpanosta, mainitsen vielä mandaattivaliokunnasta (valiokunnasta, jonka tehtävänä on tarkastaa edustaja-

kokouksen kokoonpano). Niitä oli kaksi, sillä ensimmäinen edustajakokouksen valitsema valiokunta kokonaisuudessaan luopui tehtävästään ¹⁰². Tämä tapaus oli aivan erikoislaatuinen, jollaista ei oltu nähty edellisissä edustajakokouksissa. Joka tapauksessa se todistaa, että edustajakokouksen kokoonpanon tarkastustyössä oli jotain tavattoman epänormaalista. Muistan, että ensimmäisen valiokunnan puheenjohtajana oli sovittelija, joka nautti ensi alussa meidänkin fraktiomme luottamusta. Mutta kun kerran hän ei kyennyt sitomaan valiokuntaansa yhteen eheäksi kokonaisuudeksi, kun hänen ja koko ensimmäisen valiokunnan oli pakko luopua tehtävästään, niin se merkitsee, että sovittelijakaan ei voinut sovittaa. Yksityiskohdat taistelusta, jota edustajakokouksessa käytiin mandaattivaliokunnan selostusten johdosta, livahtivat enimmäkseen huomioni ohi. Taistelu oli usein kovin kiivasta, bolshevikkien mandaatteja mitätöitiin, intohimot pääsivät valloilleen, asia meni purkaukseen saakka ensimmäisen valiokunnan erotessa, mutta minä en sattunut juuri silloin olemaan istuntosalissa. Mieleeni muistuu vielä eräs nähtävästi melko huomattava tapaus, joka liittyy edustajakokouksen kokoonpanon määrittelyyn. Se oli Tiflisiin työläisten (lukumäärältään noin 200) lähettämä protesti Tiflisiin edustajiston valtuuksia vastaan, koska tuo edustajisto oli melkein kokonaan menshevistinen ja määrällisesti erottui tuntuvasti muista, käsittäen muistaakseni noin 11 henkeä. Tämä protesti luettiin edustajakokouksessa ja sen pitää siis olla pöytäkirjoissa ¹⁰³.

Mandaattivaliokuntien toiminta pitää myös näkyä pöytäkirjoista, jos nämä valiokunnat vain suorittivat työnsä edes vähänkään huolellisesti ja kirjoittivat oikean selostuksen valtuuksien tarkastuksesta sekä kaikista edustajakokoukseen valittujen edustajain vaaleista. En tiedä, onko se saatu tehdyksi ja ilmestyykö selostus pöytäkirjoihin. Ellei, niin silloin asia on epäilemättä siten, että valiokunnat eivät ole suhtautuneet tehtävänsä kyllin huolellisesti ja tunnollisesti. Jos ilmestyy, niin silloin on mahdollista, että minun pitää oikaista monia kohtia siitä, mitä edellä on sanottu, sillä tällaisessa kysymyksessä, joka ei ole periaatteellinen, vaan puhtaasti konkreettinen ja asiallinen, voi erittäin helposti erehtyä yleisvaikutelmia luotaessa ja erikoisen tärkeätä siinä on perehtyä tarkkaavaisesti asiakirjoihin.

Ohimennen sanoen, käsitelläkseni loppuun kaikki muo-
dolliset asiat ja siirtyäkseni pikemmin mielenkiintoisempiin
periaatteellisiin kysymyksiin, mainitsen pöytäkirjoistakin.
Pelkään, että siinäkin suhteessa tämä edustajakokouksemme
osoittautuu huonommaksi kuin sekä toinen että kolmas
edustajakokous. Näissä kummassakin edustajakokouksessa
vahvistettiin täydellisesti kaikki pöytäkirjat. Yhdistävässä
edustajakokouksessa ensi kerran esiintyi sellaista sihteerien
leväperäisyyttä ja kovaa kiirettä lopettaa edustajakokous
(siitä huolimatta, vaikka edustajakokouksen päiväjärjestyk-
sestä poistettiin koko joukko hyvin tärkeitä kysymyksiä),
ettei kaikkia pöytäkirjoja vahvistettu edustajakokouksessa.
Pöytäkirjavalioikunta (2 menshevikkiä ja 2 bolshevikkia) sai
tältä edustajakokoukselta ennenkuulumattoman laajat ja
venyvät valtuudet: vahvistaa keskeneräiset pöytäkirjat.
Erimielisyyksien sattuessa sen pitää kääntyä Pietarissa
olevien edustajakokouksen edustajan puoleen. Kaikki tämä
on peräti murheellista. Pelkään, ettemme saa niin hyviä
pöytäkirjoja kuin ovat II ja III edustajakokouksen pöytä-
kirjat. Tosin meillä oli kaksi pikakirjoittajaa ja eräät puheet
saadaan miltei täydellisinä, eikä konseptien muodossa,
kuten ennen,— mutta edustajakokouksessa käydyn keskus-
telun täydellisestä pikakirjoituspöytäkirjasta ei voi olla
puhettakaan, sillä sellainen tehtävä oli kahdelle pikakir-
joittajalle kerrassaan ylivoimainen, kuten he monasti
ilmoittivatkin edustajakokoukselle. Puheenjohtajana minä
vaadin erikoisen tiukasti, että sihteerit tekisivät hinnalla
millä hyvänsä, vaikka aivan lyhyet, mutta hyvät konseptit
puheenvuoroista: olkoot siis eri puheista tehdyt pikakirjoit-
teet mainioina täydennyksinä pöytäkirjoihin, mutta pitää
olla pohja, jottei ainoastaan erilliset puheet, vaan poikkeuk-
setta koko keskustelu olisi pöytäkirjoissa, vaikkapa konsept-
tien muodossa ¹⁰⁴.

II

BYROON VAALIT. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄIVÄJÄRJESTYS

Nyt siirryn kertomaan edustajakokouksen työstä siinä
järjestyksessä, missä istuntoja pidettiin. Byroon valitsemi-
seksi toimitettu äänestys oli oikeastaan ensimmäinen
äänestys, joka ratkaisi ennakolta (niin kummalliselta kuin
se tuntuukin näistä asioista etäällä olevista henkilöistä)

kaikki edustajakokouksen tärkeimmät äänestykset. Noin 60 ääntä (oikeammin kai 58, ellen väärin muista) äänesti Plehanovia ja Dania, jättäen usein vaalilippuihin tyhjän paikan kolmannen ehdokkaan kohdalle. Minun puolesta oli jonkin verran yli neljäkymmentä tai noin 40 ääntä. Sitten „keskusta” näytti itsensä lisäillen kymmenkunnan tai puolisentoista kymmentä ääntä määrätylle ehdokkaalle. Valituiksi tulivat: Plehanov saaden muistaakseni 69 ääntä (vaiko 71?), Dan — 67 ja minä 60 ääntä.

Edustajakokouksen päiväjärjestyksestä käyty keskustelu sai kahteen kertaan mielenkiintoisen luonteen valaisten suuresti edustajakokouksen kokoonpanoa ja luonnetta. Tähän kuuluu ensiksikin keskustelu siitä, onko asetettava ensi sijalle kysymys yhdistymisestä kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden kanssa. Kansalliset puolueet tietysti halusivat sitä. Me myös olimme sen kannalla. Menshevikit ajoivat karille ehdotuksen perustellen sitä näin: määräytyköön muka ensin VSDTP itse ja sitten vasta sulautukoon yhteen toisten kanssa, annettakoon „meidän” ensin itsemme määritellä, *mitä „me” olemme*, ja sitten liitymme „heihin”. Me vastustimme tätä (psykologisesti täysin ymmärrettävää ja menshevikkien ryhmäkuntalaiselta kannalta oikeata) perustelua seuraavasti: eikö ole kummallista evätä kansallisilta puolueilta oikeus itsemääräytyä *yhdessä* meidän kanssamme? Kun „he” sulautuvat „meihin”, niin sitten „me” yhdessä, he mukaan luettuina, tulemme määräämään ja meidän pitää määrätä, *mitä „me” olemme*. On vielä huomautettava, että Puolan sosialidemokratiaan nähden teki yhdistetty KK jo ennen edustajakokousta sopimuksen täydellisestä yhteensulautumisesta. Siitä huolimatta tämän kysymyksen asettaminen ensi sijalle tuli ajettua karille. Puolan edustajiston jäsen toveri Varshavski puhui sitä vastaan niin avomielisesti, että jopa huudahti menshevikkien puoleen kääntyen ja saaden koko edustajakokouksen hymyilemään: te haluatte ensin „syödä” tai „nitistää” bolshevikit ja sitten yhdistyä kanssamme! Se oli tietysti pilapuhetta, ja minä haluan kaikkein vähimmin takertua sellaisiin „hirmusanoihin” kuin „syödä”, mutta tuo pilapuhe ilmaisi selväpiirteisesti omalaatuisen poliittisen tilanteen erittäin sattuvan arvion.

Toinen mielenkiintoinen kiista syntyi siitä, onko edustajakokouksen päiväjärjestykseen otettava kysymys

vallankumouksemme nykyhetken tilanteesta ja proletariaatin luokkatehtävistä. Me, bolshevikit, kannatimme tietysti sitä — „Partiinyje Izvestijan” 2. numerossa julkaistun lausuntomme mukaisesti *. Periaatteelliselta kannalta ei voinut olla puhettakaan siitä, että sivuutettaisiin peruskysymys, kulkeeko vallankumous todella nousua kohti, ja mitkä vallankumousliikkeen muodot ajankohdan objektiivisten ehtojen vuoksi ovat nyt päämuotoja ja minkälaiset tehtävät proletariaatille siitä johtuvat. Vastustaessaan tämän kysymyksen ottamista yleensä edustajakokouksen päiväjärjestykseen menshevikit joutuivat tilanteeseen, jota ei kannata kadehtia. Heidän perustelunsa siihen tapaan, että se on teoreettinen kysymys, että puoluetta ei saa sitoa päätöslauselmilla tuollaisista kysymyksistä j.n.e., suorastaan hämmästyttivät keinotekoisuudellaan ja teennäisyydellään. Kuului änekästä naurua, kun eräs puhujista, vastaukseksi luultavasti itsensä Danin puheeseen, joka oli intoillut tämän kysymyksen päiväjärjestykseen ottamista vastaan, otti esiin „Partiinyje Izvestijan” 2. numeron ja luki rauhallisesti menshevikkien taktillisesta ohjelmasta nuo „kohtalokkaat sanat”: „me” — juuri me, menshevikit — „tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan”. Toverit, kuinkas se näin käy? — kysyi puhuja. Eilen „me kehoitimme edustajakokousta tunnustamaan”, mutta tänään „me esitämme edustajakokoukselle”, ettei tätä kysymystä pohdittaisi? Kysymys otettiin edustajakokouksen päiväjärjestykseen, mutta myöhemmin menshevikit kuitenkin veivät kantansa läpi, kuten tuonnempana näemme.

III

AGRAARIKYSYMYS

Edustajakokous otti ensi vuorossa esille agraarikysymyksen eli oikeammin kysymyksen agraariohjelmasta. Siitä syntyi laaja keskustelu. Sen yhteydessä heräsi paljon mitä mielenkiintoisimpia periaatteellisia kysymyksiä. Alustajia oli viisi: minä puolustin agraarivaliokunnan ohjelmaehdotusta (joka on painettu kirjassessa: „Työväenpuolueen agraariohjelman tarkistus”) ja hyökkäsin Maslovin kunnallistamista vastaan. Tov. John puolusti tätä viimeksi mainittua

* Ks. tätä osaa, s. 141. *Toim.*

ohjelmaa. Kolmas alustaja, Plehanov, puolusti Maslovia ja yritti uskotella edustajakokoukselle, että Leninin kansallistaminen on eserräläisyyttä ja narodnajavoljalaisuutta. Neljäs alustaja, Schmidt¹⁰⁵, puolusti agraarivaliokunnan ehdotusta „A-variantin” hengessä tehtyine korjauksineen (ks. tätä varianttia edellä mainitusta kirjasesta *). Viides alustaja, Borisov, kannatti maiden jakamista. Hänen ohjelmansa oli rakenteeltaan originelli, mutta olemukseltaan se oli lähimpänä meidän ohjelmaamme, vaikka kansallistamisen tilalle, jonka ehtona on tasavallan muodostaminen, siinä asetettiin maiden jakaminen talonpoikain omaisuudeksi.

On itsestään selvää, että minulle käy ylivoimaiseksi esittää tässä selostuksessa mitä laajimman keskustelun kaikkia yksityiskohtia. Yritän esittää vain pääasian, s.o. „kunnallistamisen” olemuksen ja perustelut kansallistamista vastaan, kansallistamista, jonka ehtona on tasavallan perustaminen y.m. Samalla huomautan, että koko keskustelun keskiöksi muodostui kysymyksen plehanovilainen asettelu, sen polemiikkimaisen jyrkkyyden takia, mikä on aina edullista ja toivottavaa jonkin määrätyn ajatussuunnan perustendenssien selvän jakaantumisen kannalta.

Mikä on „kunnallistamisen” olemus? Tilanherramaiden (eli täsmällisemmin: kaikkien suurten yksityisomistajien maiden) siirtäminen zemstvojen tai yleensä paikallisten itsehallintoelinten haltuun. Talonpoikain osuusmaiden ja pienomistajain maiden tulee jäädä heidän omaisuudekseen. Suurtilat „luovutetaan” ja ne joutuvat demokraattisesti rakentuvien paikallisten itsehallintoelinten hallintaan. Yksinkertaisesti se voidaan sanoa näin: jääkööt talonpoikain maat talonpoikain omaisuudeksi, ja tilanherrain maita ottakoot talonpojat vuokralle zemstvoilta, mutta vain demokraattisilta zemstvoilta.

Ensimmäisenä alustajana esiinnyin jyrkästi tätä ehdotusta vastaan. Se ei ole vallankumouksellinen. Talonpojat eivät suostu siihen. Se on vahingollinen, ellei ole täysin johdonmukaista demokraattista valtiojärjestelmää aina tasavaltaan asti, elleivät virkamiehet ole kansan valitsemia ja ellei hävitetä pois vakinaista armeijaa j.n.e. Tällaisia olivat kolme tärkeintä perusteluani.

* Ks. tätä osaa, s. 187. *Toim.*

Mielestäni tuo ehdotus ei ole vallankumouksellinen ensiksikin siitä syystä, että konfiskoinnin (luovutus ilman lunastusta) asemesta siinä puhuttiin luovutuksesta yleensä; toiseksi, ja se on pääasia, syystä, että tässä ehdotuksessa ei kehoiteta suorittamaan agraarikumousta *vallankumouksellisin keinoin*. Fraasit demokratismista eivät vielä sano yhtään mitään sellaisena aikana, jolloin kadetit, nuo teko-pyhät itsevaltiuden ja kansan keskenään sovittelijat, nimit-tävät itseään demokraateiksi. Kaikki agraarikumouksen suorittamiskeinot johtavat liberaalis-virkamiesmäiseen *reformiin*, kadettilaiseen reformiin, eivätkä talonpoikais-vallankumoukseen, ellei aseteta tunnukseksi maiden *viipymätöntä* valtaamista itsensä talonpoikien toimesta heti paikanpäällä, s.o. nimenomaan vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain toimesta, niin, että talonpojat itse myös *määräisivät* näistä vallatuista * maista toistaiseksi aina yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumiseen saakka. Ilman tätä tunnusta ohjelmastamme tulee kadetti-laisen tai puolittain kadettilaisen agraarireformin ohjelma, mutta ei talonpoikaisvallankumouksen ohjelma.

Edelleen. Talonpojat eivät suostu kunnallistamiseen. Kunnallistaminen merkitsee: ota osuusmaat itsellesi ilmaiseksi, mutta tilanherramaista maksa vuokraa zemstvolle. Vallankumoukselliset talonpojat eivät suostu siihen. He sanovat joko: jaetaan kaikki maat keskenämme, tahi: tehdään kaikki maat koko kansan omaisuudeksi. Kunnallistamistunnus ei tule koskaan vallankumouksellisen talonpoikaiston tunnukseksi. Jos vallankumous voittaa, niin silloin se ei *missään tapauksessa* voi pysähtyä kunnallistamiseen. Jos vallankumous ei voita, niin silloin „kunnallistaminen” tulee olemaan vain uutta talonpoikain puijausta vuoden 1861 reformin malliin.

Kolmas tärkein perusteluni. Kunnallistaminen on vahingollinen, jos sen ehdoksi asetetaan „demokratismi” yleensä, eikä varta vasten tasavaltaa sekä sitä, että kansa valitsee

* Minun ehdotuksessani on sanottu „konfiskoiduista”. Tov. Borisov huomautti oikein, että se on virheellinen sanamuoto. Pitää sanoa: „vallatuista”. Konfiskointi on valtauksen juridista tunnustamista, sen vahvistamista lailla. Meidän pitää asettaa konfiskointitunnus. Sen toteuttamiseksi meidän pitää kehoittaa talonpoikia *valtaamaan* maat. Yleiskansallisen perustavan kokouksen pitää tunnustaa tämä talonpoikain toimeenpanema valtaaminen ja antaa sille lain voima, ja kansan itsevaltiuden korkeimpana elimenä yleiskansallinen perustava kokous tekee valtaamisen *konfiskoinniksi* perustavan kokouksen antaman lain perusteella.

virkamiehet. Kunnallistaminen on maiden antamista paikallisen vallan elimille, itsehallinnon elimille. Ellei keskusvalta tule *täysin* demokraattiseksi (tasavalta y.m.), niin silloin paikalliset vallanelimet voivat olla „autonomisia” vain pikkuaasioissa, itsenäisiä vain pesuastioiden tinaamiskysymyksessä, vain sikäli „demokraattisia”, mikäli sano-kaamme meidän zemstvomme olivat „demokraattisia” Aleksanteri III aikana. Sen sijaan tärkeissä kysymyksissä ja varsinkin sellaisessa peruskysymyksessä kuin tilanherrain maanomistus, paikallisten vallanelinten demokraattismi on epädemokraattiseen keskusvaltaan verrattuna vain leikkikalua. Ellei ole tasavaltaa eikä kansan valitsemia virkamiehiä, niin kunnallistaminen merkitsee: tilanherramaiden antamista valinnallisille paikalliselimille, vaikka keskusvalta jäisikin Trepoville ja Dubasoville. Sellainen reformi muodostuu leikkikaluksi ja vieläpä vahingolliseksi leikkikaluksi, sillä Trepovit ja Dubasovit jättävät valinnallisille paikallisille vallanelimille oikeuden järjestää vesijohdot, sähköraitioita y.m., mutta *eivät voi* koskaan jättää niiden haltuun tilanherroilta otettuja maita. Trepovit ja Dubasovit *siirtävät* tällöin nämä maat zemstvojen „hallinnosta” sisäasiain ministeriön „hallintoon”, ja talonpojat tulevat kolminkertaisesti petkutetuiksi. On kehoitettava kukistamaan Trepovit ja Dubasovit, kehoitettava kansaa valitsemaan kaikki virkamiehet, eikä laadittava sen asemesta ja ennen sitä jonkinlaisen liberaalisen paikallisreformin leikkimalleja.

Minkälaisia sitten olivat Plehanovin perustelut kunnallistamisen puolustukseksi? Molemmissa puheissaan hän herätti etupäässä kysymyksen *takeesta restauraatiota vastaan*. Tämä originelli perustelu sisälsi seuraavaa. Maan kansallistaminen oli Moskovan Venäjän taloudellisena perustana Pietaria edeltäneellä kaudella. Meidän nykyinen vallankumouksemme, samoin kuin mikä tahansa muu vallankumous, ei sisällä takeita restauraatiota vastaan. Sen vuoksi restauraation (t.s. vanhan, vallankumousta edeltäneen järjestelmän palautumisen) välttämiseksi on erikoisesti varottava juuri kansallistamista.

Tämä Plehanovin perustelu tuntui menshevikeistä tavattoman vakuuttavalta, ja he taputtivat ihastuneina käsiään Plehanoville, erikoisesti kansallistamista vastaan lausuttujen „lujien sanojen johdosta” (eserräläisyys j.n.e.). Vaikka

muuten, kun asiaa vähänkin ajattelee, on helppo vakuuttua, että tuo perustelu on pelkkää sofistiiikkaa.

Luokkaa todellakin ensin silmäys tuohon „kansallistamiseen moskovalaisella, Pietaria edeltäneellä Venäjällä”. Emme edes aio puhua siitä, että Plehanovin historialliset katsomukset ovat Moskovan Venäjää koskevan liberaalinarodnikkilaisen käsityksen liioittelua. Ei voida puhua vakavasti maan kansallistamisesta Pietaria edeltäneellä Venäjällä, — viittaamme siinä suhteessa vaikkapa Kljutshevskiin, Jefimenkoon y.m. Mutta jättäkäämme nämä historialliset tutkimukset. Kuvitelkaamme hetkinen, että moskovalaisella, Pietaria edeltäneellä Venäjällä olisi XVII vuosisadalla maa todella ollut kansallistettu. Mitä siitä seuraa? Plehanovin logiikan mukaan siitä seuraa, että kansallistamisen voimaansaattaminen merkitsee Moskovan Venäjän restauraation helpottamista. Mutta tällainen logiikka ei ole logiikkaa, vaan nimenomaan sofismia eli sanoilla leikkimistä erittelemättä ilmiöiden taloudellista perustaa tai käsitteiden taloustieteellistä sisältöä. Mikäli Moskovan Venäjällä oli (eli: jos Moskovan Venäjällä oli) voimassa maan kansallistaminen, sikäli sen taloudellisena perustana oli *aasialainen tuotantotapa*. Venäjällä XIX vuosisadan toiselta puoliskolta alkaen kuitenkin lujittui ja XX vuosisadalla tuli jo ehdottomasti vallitsevaksi *kapitalistinen tuotantotapa*. Mitä sitten jää jällelle Plehanovin perustelusta? Hän sekoitti toisiinsa aasialaiseen tuotantotapaan perustuvan kansallistamisen ja kapitalistiseen tuotantotapaan perustuvan kansallistamisen. Sanojen samanlaisuuden takia hän ei huomannut taloudellisten suhteiden, nimittäin tuotantosuhteiden välillä olevaa perusteellista eroa. Rakentaessaan perustelunsa Moskovan Venäjän restauraatioon (s.o. muka aasialaisten tuotantotapojen restauraatioon) hän puhui itse asiassa poliittisesta restauraatiosta, Bourbonien restauraation (johon hän viittasi) tapaisesta restauraatiosta, s.o. tasavaltalaisvastaisen hallitusmuodon restauraatiosta kapitalististen tuotantosuhteiden pohjalla.

Osoitettiinko Plehanoville edustajakokouksessa, että hän on sotkeutunut? Kyllä hänelle osoitettiin. Toveri, joka edustajakokouksessa esiintyi Demjanin¹⁰⁶ nimellä, sanoi puheessaan, ettei Plehanovilla tullut kerrassaan mitään siitä „restauraatiosta”, jolla hän aikoi meitä peloitella.

Hänen perustelujensa ajatuksista juontuu Moskovan Venäjän restauraatio, s.o. aasialaisen tuotantotavan restauraatio, s.o. mitä ilmeisin järjettömyys kapitalismin kaudella. Hänen johtopäätöksistään ja esimerkeistään vuorostaan juontuu Napoleonin suorittama keisarikunnan restauraatio tai Bourbonien restauraatio Ranskan suuren porvarillisen vallankumouksen jälkeen. Mutta sellaisella restauraatiolla ei ollut mitään yhteistä esikapitalististen tuotantotapojen kanssa. Se ensiksikin. Ja toiseksi *sellainen* restauraatio ei ollut lainkaan seurausta maan kansallistamisesta, vaan tilanherrojen maiden myymisestä, t.s. se oli aito porvarillisen, puhtaasti porvarillisen toimenpiteen seurausta, mikä lujitti kieltämättä porvarillisia, s.o. kapitalistisia tuotantosuhteita. Siis *kummallakaan* restauraatiolla, jotka Plehanov on kansallistamiseen sekoittanut, ei aasialaisen tuotantotavan restauraatiolla (Moskovan Venäjän restauraatio) eikä XIX vuosisadan restauraatiolla Ranskassa, ole kerrassaan mitään tekemistä kansallistamiskysymyksen kanssa.

Mitä tov. Plehanov vastasi näihin tov. Demjanin täysin kumoamattomiin perusteluihin? Hän vastasi tavattoman ovelasti. Lenin on eserrä, huudahti hän, ja toveri Demjan ruokkii minua jonkinlaisella Demjanin kalakeitolla.

Menshevikit olivat haltioissaan ilosta. He nauraa hohottivat pakahtuakseen tuon Plehanovin loistavan sukkeluuden johdosta. Raikuvat suosionosoitukset tärisyttivät istuntosalia. Kysymys siitä, pystyikö Plehanov viemään päätökseen restauraationsa, oli siten poistettu kerta kaikkiaan menshevistisen edustajakokouksen päiväjärjestyksestä.

En tietenkään ajattelekaan kieltäytyä siitä, etteikö Plehanovin vastaus olisi loistavan terävä-älyisyyden ja jopa sanoisinko marxilaisen syvämielteisyydenkin kukkanen. Mutta rohkenen kuitenkin olla sitä mieltä, että tov. Plehanov sotki auttamattomasti keskenään Moskovan Venäjän restauraation ja Ranskan XIX vuosisadan restauraation. Rohkenen luulla, että „Demjanin kalakeitosta” tulee „historiallinen lauseparsi”, mutta ei tov. Demjanian vastaan (kuten Plehanovin loistavasta terävä-älyisyydestä huumautuneet menshevikit luulevat), *vaan tov. Plehanovia vastaan*. Ainakin Yhdistävässä edustajakokouksessa eräät edustajat Plehanovin puheiden johdosta puhuivat „lihakeitosta moskovalaiseen tapaan” ja „makkarasukkeluuksista”, kun

tov. Plehanov puhuessaan vallan valtaamisesta Venäjän nykyisessä vallankumouksessa nauratti menshevikkejään vitsillä kommunardista, joka oli jossain Ranskan pienessä maaseutukaupungissa ryypännyt ja haukannut makkaraa epäonnistuneen „vallan valtaamisen” jälkeen.

Kuten edellä jo mainittiin, olin edustajakokouksessa ensimmäisenä alustajana agraarikysymyksestä. Loppulausuntoakaan minulle ei annettu viimeisenä, vaan myös ensimmäisenä kaikista viidestä alustajasta. Siksi puhuin tov. Demjanin *jälkeen* ja *ennen* tov. Plehanovia. En siis voinut etukäteen arvata, että Plehanov puolustautuu niin nerokkaasti Demjanin perusteluilta. Toistin vain lyhyesti nuo perustelut ja siirsin painopisteen restauraatiokysymyksen käsittelyyn itse asian olemuksen kannalta, enkä ryhtynyt osoittamaan täysin sisällyksettömäksi sitä, kun restauraatiosta järkeillään muka argumenttina kunnallistamisen puolesta. Minkälaisista takeista restauraatiota vastaan on puhe? — kysyin tov. Plehanovilta. Absoluuttisesta takeestako siinä mielessä, että tulee poistetuksi restauraatiota synnyttävä taloudellinen perusta? Vai suhteellisesta ja väliaikaisesta takeesta, s.o. sellaisten poliittisten olojen luomisesta, jotka eivät poista itse restauraation mahdollisuutta, vaan ainoastaan tekevät sen vähemmän todennäköiseksi, ainoastaan vaikeuttavat restauraatiota? Jos kysymys on edellisen lajin takeesta, niin vastaan: täydellisenä takeena restauraatiota vastaan Venäjällä (Venäjän voitokkaan vallankumouksen jälkeen) voi olla *vain* sosialistinen kumous Länessä. Muita takeita ei ole eikä voikaan olla. Siis tältä kannalta kysymys on loppukädessä siitä, nimenomaan miten ja nimenomaan millä voi Venäjän porvarillis-demokraattinen vallankumous helpottaa tai jouduttaa sosialistista vallankumousta Länessä. Tähän kysymykseen on ajateltavissa vain yksi vastaus: kun kerran surkea lokakuun 17 päivä sai aikaan työväenliikkeen voimakkaan nousun Euroopassa, niin porvarillisen vallankumouksen *täydellinen* voitto Venäjällä saa melkein kiertämättä (tai ainakin todennäköisesti) aikaan useita sellaisia poliittisia järjestyksiä Euroopassa, mitkä muodostuvat mitä voimakkaimmaksi syyäykseksi kohti sosialistista vallankumousta.

Tarkastelkaamme nyt „toista”, s.o. suhteellista taetta restauraatiota vastaan. Mikä on kapitalistisen tuotantotavan pohjalla tapahtuvan restauraation taloudellisena perustana,

t.s. ei humoristisen „Moskovan Venäjän restauraation”, vaan sen tyyppisen restauraation taloudellisena perustana kuin Ranskan restauraatio XIX vuosisadan alussa? Pientavarantuottajan asema missä kapitalistisessa yhteiskunnassa tahansa. Pientavarantuottaja häilyy työn ja pääoman välillä. Yhdessä työväenluokan kanssa hän taistelee maa-orjuutta ja itsevaltiuden poliisikomentoa vastaan. Mutta samanaikaisesti hän pyrkii yksityisomistuksellisen asemansa lujittamiseen porvarillisessa yhteiskunnassa ja sen vuoksi, jos *tämän* yhteiskunnan kehityshedot muodostuvat vähänkään suotuisiksi (esim. teollinen kukoistus, sisäisten markkinain laajentuminen agraarikumouksen tuloksena j.n.e.), niin pientavarantuottaja kääntyy *kiertämättä* sosialismin puolesta taistelevaa proletaaria vastaan. Niinpä siis, sanoin minä, restauraatio, joka tapahtuu pientavarantuottannon pohjalla, talonpoikaisen pienomistuksen pohjalla kapitalistisessa yhteiskunnassa, ei ainoastaan ole mahdollinen Venäjällä, vaan vieläpä *kiertämätön*, sillä Venäjä on pääasiallisesti pikkuporvarillinen maa. Venäjän vallankumouksen asemaa, sanoin minä edelleen, voidaan restauraation kannalta kuvata seuraavalla määritelmällä: Venäjän vallankumouksella on riittävästi omia voimia voittaakseen. Mutta sillä ei ole riittävästi voimia pitääkseen voiton hedelmät. Se voi kyllä voittaa, sillä proletariaatti yhdessä vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa kykenee muodostamaan vastustamattoman voiman. Mutta se ei voi pitää voittoa käsissään, sillä maassa, jossa on käynnissä pientalouden valtava kehitys, pientavarantuottajat (siinä luvussa talonpojat) kääntyvät kiertämättömästi proletaaria vastaan, kun se jatkaa kulkuaan *vapaudesta* sosialismia *kohhti*. Pitääkseen voiton käsissään ja estääkseen restauraation Venäjän vallankumous tarvitsee ei-venäläisen *reservin*, se tarvitsee ulkopuolista apua. Onko sellainen reservi olemassa? On: se on Lännen sosialistinen proletariaatti.

Ken puhuu restauraatiosta unohtaen tämän, hän tuo julki äärimmäisen ahtaat käsityksensä Venäjän vallankumouksesta. Hän unohtaa, että Ranskaa XVIII vuosisadan lopulla, porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella, ympäröivät paljon takapajuisemmat puolifeodaaliset maat, jotka olivat restauraation reservinä, mutta Venäjää XX vuosisadan alussa, porvarillis-demokraattisen vallankumouksensa kaudella, ympäröivät paljon edistyneemmät

maat, joissa on olemassa sellainen sosiaalinen voima, joka voi olla vallankumouksen reservinä.

Yhteenvedo: asettaen kysymyksen takeista restauraatiota vastaan Plehanov kosketteli monia mitä mielenkiintoisimpia aiheita, mutta ei selittänyt kerrassaan mitään asian olemuksen kannalta ja vain loittoni syrjään (vei menshevikki-kuulijoita syrjään) kunnallistamiskysymyksestä. Tosiaan-kin, jos kapitalistisen restauraation (lyhyiden vuoksi sanomme näin restauraatiosta, joka ei tapahdu aasialaisen, vaan kapitalistisen tuotantotavan pohjalla) tukena on pientavarantuottajain luokka, luokkana otettuna, niin mitä tekemistä siinä on kunnallistamisella? Kunnallistaminen on eräs *maanhallinnan* muotoja, mutta eikö ole selvää, että *luokan* tärkeimmät ja oleelliset piirteet eivät muutu maanhallinnan muodosta? Pikkuporvari on väistämättä ja kiertämättömästi restauraation tukena proletaaria vastaan niin kansallistamisen, kunnallistamisen kuin maan jakamisenkin oloissa. Jos tässä suhteessa on ajateltavissa jyrkän rajan vetäminen maanhallinnan muotojen välille, niin se voidaan tehdä ehkä vain jakamisen hyväksi, joka merkitsee pienisännän kiinteämpää yhteyttä maahan, — kiinteämpää yhteyttä, jota on sen vuoksi vaikeampi katkaista *. Mutta kun kunnallistamista puolustetaan restauraatiota koskevalla perustelulla, niin se on suorastaan naurettavaa.

Edustajakokouksessa käytyjen keskustelujen kulussa toverit John ja Plehanov, jotka esittivät loppulausuntonsa minun jälkeen, yrittivät vielä kerran hypätä huomaamatta tästä restauraatiota koskevasta epäonnistuneesta perustelustaan toiseen, nälöltään ikään kuin samanlaiseen, mutta sisällöltään aivan erilaiseen perusteluun. He eivät nyt käyneet puolustamaan kunnallistamista sen takeen kannalta, joka ehkäisee monarkian restauraation tasavallan muodostumisen jälkeen, s.o. toimenpiteenä tasavallan turvaamiseksi, vakinaisena laitoksena, vaan perustana monarkiaa vastaan tasavallan puolesta käytävän *taistelun prosessissa*, s.o. toimenpiteenä, joka helpottaa tulevien voittojen saavuttamista, väliaikaisena ja ohimenevänä laitoksena. Plehanov meni siinä niin pitkälle, että nimitti suuria paikallisen

* Sanomme „ehkä vain”, sillä jää vielä avoimeksi kysymys, eikö juuri pienisännän mitä kiintein yhteys „parselliinsa” ole parhaimpina bonapartismien tukena. Tässä ei ole sopivaa lähteä tarkastelemaan tämän konkreettisen kysymyksen yksityiskohtia.

itsehallinnon elimiä, jotka ovat kunnallistaneet maan, paikallisiksi „tasavalloiksi”, joista sitten tuleekin tuki taistelussa monarkiaa vastaan.

Tämän perustelun johdosta on sanottava seuraavaa:

Ensinnäkin Maslovin alkuperäisessä ohjelmassa ja edustajakokouksessa hyväksytyssä Johnin—Plehanovin—Kostrov¹⁰⁷ ohjelmassa ei mainita *sanaakaan* siitä, että kunnallistamista pidettäisiin tilapäisenä, ohimenevänä toimenpiteenä vallankumouksen *kulussa*, s.o. *aseena taistelussa tulevista saavutuksista*. Sellainen tulkinta on siis „vapaata järkeilyä”, jota ohjelman teksti ei vahvista, vaan jonka se kumoaa. Esimerkiksi, kun minä ohjelmassani esitän vallankumoukselliset talonpoikaiskomiteat vallankumouksen aseeksi, perustaksi taistelulle tulevista saavutuksista, niin minä sanonkin suoraan itse ohjelmassa: puolue neuvoa talonpoikaiskomiteita valtaamaan maat ja määräämään niistä *perustavaan kokoukseen saakka*. Maslovin—Johnin—Plehanovin—Kostrov¹⁰⁷ ohjelmassa ei sitä lainkaan sanota *, vaan päinvastoin, esitetään aivan selvästi vakinaisen maankäyttäjärjestyksen suunnitelma.

Toiseksi, tärkein perustodiste käsiteltävänä olevaa perustelua vastaan on se, että restauraation tai taantumuksen vastaisen takeen muodossa Plehanovin ohjelmasta syntyykin *sopimus taantumuksen kanssa*. Ajatelkaa toki: emmekö me sitten laadi ohjelmaa ja varsinkin agrari- (talonpoikais-) ohjelmaa laajoja joukkoja varten, joita me haluamme johtaa? Mutta kuinka käy? Erinäiset puolueen jäsenet, vaikkapa he sitten olisivat johtajiakin, alkavat puhua, että zemstvot, jotka kunnallistavat maan, ovat tasavaltoja keskuksen monarkiaa vastaan. Agraarikumous sidotaan ohjelmassa suoraan ja todellisesti demokratismiin paikallis-hallinnoissa, mutta sitä ei sidota *sanallakaan* keskushallinnon ja valtiojärjestelmän *täydelliseen* demokratismiin.

* Juuri sen vuoksi, kun Plehanovin ohjelmassa ei sitä ole sanottu, meillä oll edustajakokouksessa täysi oikeus verrata uutta kunnallistamisen tulkintaa menshevikkien „vallankumoukselliseen itsehallintoon”. Eikä kenenkään muun kuin Plehanovin oli pakko sen jälkeen, kun bolshevikit olivat kauan aikaa selittäneet kysymystä, tunnustaa, ettei „vallankumouksellinen itsehallinto”-tunnus selittänyt mitään kenellekään, vaan pani monet sekaisin (katso „Dnevnik” № 5). Bolshevikit kirjoittivat jo „Vperjodissa” ja „Proletarissa”, ettei „vallankumouksellinen itsehallinto”-tunnus ole riittävä eikä täydellinen, ettei se tulkitse vallankumouksen täydellisen voiton ehtoja. Sellaista voittoa varten ei tarvita vallankumouksellista itsehallintoa, vaan vallankumouksellista valtaa, eikä ainoastaan paikallista vallankumouksellista valtaa, vaan myös vallankumouksellista keskusvaltaa. (Ks. V. I. Lenin. Teokset, 9. osa, ss. 166—174; 199—210; 344—361. *Toim.*)

Kysyn teiltä: mitä puolueyöntekijäin joukot tulevat pitämään ohjeenaan jokapäiväisessä agitaatiossamme ja propagandassamme: Plehanovin sanojako paikallisista „tasavalloista”, jotka taistelevat keskuksen monarkiaa vastaan, vai itse uuden puolueohjelmamme tekstiä, jossa maata talonpojille-vaatimus on todella sidottu vain paikallishallinnon demokratismiin eikä ole lainkaan sidottu keskusvallan ja valtiojärjestelmän demokratismiin? Plehanovin jo sellaisenaan sekavat sanat tulevat kiertämättä esittämään samanlaisen „*sekaisin panevan*” tunnuksen osaa kuin „*kuuluisa*” (Plehanovin mielestä „*kuuluisa*”) „vallankumouksellinen itsehallinto”. *Todellisuudessa* puolueohjelmamme jää *taantumuksen kanssa solmittavan sopimuksen* ohjelmaksi. Se ei ole sosialidemokraattinen, vaan kadettilainen ohjelma, jos otetaan huomioon *sen reaalinen poliittinen* merkitys nyky-Venäjän oloissa eikä niitä perusteita, joista puhujiemme eri puheissa on mainittu. Perusteet heillä kyllä ovat mitä parhaimmat, aikomukset mitä sosialidemokraattisimmat, mutta ohjelmasta tuli itse asiassa kadettilainen, joka on „sopimus”-hengen eikä „*talonpoikaisvallankumouksen*” hengen läpituokema (Plehanov sanoi muun muassa, että ennen meillä oli talonpoikaisvallankumouksen pelkoa, mutta nyt tämä pelko on muka heitettävä pois).

Edellä käsiteltiin „taetta restauraatiota vastaan” koskevan perustelun *tieteellistä* merkitystä. Nyt olen päässyt sen *poliittiseen* merkitykseen dubasovilaisen perustuslaillisuuden ja kadettilaisen Valtakunnanduuman kaudella. Tuon perustelun tieteellinen merkitys on nollan tai miinus yhden arvoinen. Poliittisesti se on kadettien arsenaalista otettu ase ja vettä kadettien myllyyn. Katsokaa ympärillenne: mikä *virtaus politiikassa* on tehnyt miltei monopolikseen viittaukset restauraatiovaaraan nähden? Kadettilainen virtaus. Minkä vastauksen kadetit miljoonia kertoja antaneet puoluetovereillemme näiden osoitettua, että kadettien „demokratismien” ja heidän monarkistisen y.m. ohjelmansa välillä on ristiriita? Sen, että jos kosketaan monarkiaan, niin siten aiheutetaan restauraatiovaara. Älkää koskeko monarkiaan, huusivat kadetit tuhansin äänin sosialidemokraateille,— älkää koskeko monarkiaan, sillä teillä ei ole taetta restauraatiota vastaan. Parempi on tehdä sopimus taantumuksen kanssa kuin saada päällelleen restauraatio-

vaara, taantumuksen vaara,— siinä kadettien poliittisen viisauden koko olemus, koko heidän ohjelmansa, koko heidän taktiikkansa, joka johtuu kiertämättä pikkuporvarin luokka-asenteesta, siitä vaarasta, jolla loppuun saakka viety demokraattinen vallankumous uhkaa porvaristoa.

Edellä sanotun vahvistukseksi rajoitun esittämään kaksi esimerkkiä. Miljukovin ja Hessenin äänenkannattaja „Narodnaja Svoboda” kirjoitti joulukuussa 1905, että Moskova on todistanut aseellisen kapinan mahdolliseksi, mutta että kapina on sittenkin tuhoisa, eikä se ole sitä siksi, että se olisi toivoton, vaan siksi, että taantumus kuitenkin pyyhkäisee pois kapinan saavutukset (siteerattu kirjasesani: „Valtakunnanduuma ja sosialidemokratia” *). Toinen esimerkki. Jo vuonna 1905 esitin „Proletarissa” otteita Vinogradovin kirjoituksesta, joka julkaistiin „Russkije Vedomostissa” **. Vinogradov esitti toivomuksen, ettei Venäjän vallankumous kehittyisi vuosien 1789—1793 tyyppin, vaan vuosien 1848—1849 tyyppin mukaisesti, t.s. ettei meillä puhkeaisi *voittoisia* kapinoita, ettei meidän vallankumouksemme pääsisi loppuun saakka, että liberaalinen porvaristo typistäisi sen jo hyvissä ajoin pettämällä sen ja tekemällä sopimuksen monarkian kanssa. Vinogradov peloitteli meitä restauraatiolla, jonka suorittaa preussilainen vahtimestari, mainitsematta tietenkään sanaakaan sellaisesta „vallankumouksen takeesta” kuin Saksan proletariaatti.

Vetoaminen siihen, ettei ole takeita restauraatiota vastaan, on puhtaasti kadettilainen ajatus, on *porvariston poliittinen ase proletariaattia vastaan*. Porvariston edut pakoittavat porvaristoa taistelemaan sitä vastaan, että proletariaatti yhdessä vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa vie porvarillis-demokraattisen vallankumouksen loppuun saakka. Porvariston filosofit ja poliitikot tarrautuvat tässä taistelussa kiertämättä historiallisiin perusteluihin, menneisyydestä otettuihin esimerkkeihin. Ennen oli aina niin, että työläisiä puijattiin, että jopa vallankumouksen voitonkin jälkeen tuli restauraatio, siis meilläkään ei voi olla toisin, sanoo porvaristo, pyrkien luonnollisesti heikentämään Venäjän proletariaatin uskoa omiin voimiinsa ja Euroopan sosialismin voimiin. Poliittisten ristiriitojen ja poliittisen taistelun kärjistyminen vie

* Ks. tätä osaa, s. 99. *Toim.*

** Ks. Teokset, 9. osa, ss. 226—231. *Toim.*

taantumukseen,— opettaa porvari työläisille,— siis pitää *tylsyttää* näitä ristiriitoja: parempi on olla tappelematta vapaudesta ja tehdä sopimus taantumuksen kanssa kuin riskeerata taantumuksella voiton jälkeen.

Oliko se ehkä sattuma, että Plehanov alkoi turvautua porvariston aatteellisiin aseisiin proletariaattia vastaan? Ei, se oli kiertämätöntä sen jälkeen, kun Plehanov antoi väärän arvion joulukuun kapinasta („ei olisi pitänyt tarttua aseisiin”) ja sanomatta asioita suoraan niinkuin ne ovat alkoi saarnata „Dnevnik” julkaisuissa, että työväenpuolueen on tuettava kadetteja. Edustajakokouksessa tähän kysymykseen kajottiin päiväjärjestyksen toisesta kysymyksestä keskusteltaessa, kun syntyi kiistaa siitä, mistä hyvästä porvaristo kehuu Plehanovia. Tästä kiistasta kerron toisessa yhteydessä, tässä mainitsen vain, etten ryhtynyt edustajakokouksessa kehrittelemään edellä esittämiäni perusteluja, vaan viitoitin ne vain mitä yleispiirteisimmän. Meidän „takeenamme restauraatiota vastaan”, sanoin minä, on vallankumouksen loppuun saakka vieminen eikä sopimus taantumuksen kanssa. Sitä vain sanotaankin minun agraariohjelmassani, joka on kokonaisuudessaan talonpoikaiskapinan ja porvarillis-demokraattisen vallankumouksen täydelliseen päätökseen viemisen ohjelma. Esimerkiksi „vallankumoukselliset talonpoikaiskomiteat” on ainoa tie, jota talonpoikaiskapina vain voikin kulkea (ja tällöin minä en lainkaan aseta talonpoikaiskomiteita vallankumouksellisen vallan vastakohtaksi, niin kuin menshevikit asettivat vallankumouksellisen itsehallinnon vallankumouksellisen vallan vastakohtaksi, vaan pidän näitä komiteita eräänä tällaisen vallan elimenä, eräänä niistä elimistä, jotka vaativat täydennykseksen toisia, keskuselimiä, väliaikaista vallankumouhallitusta ja yleiskansallista perustavaa kokousta). *Vain* silloin, kun agraariohjelmalle annetaan tällainen sanamuoto, käy mahdolliseksi agraarikysymyksen porvarillis-virkamiesmäinen ratkaisu, sen ratkaisu Petrunkevitchien, Roditshevien, Kaufmannien ja Kutlerien toimesta.

Plehanov ei voinut olla huomaamatta tätä ohjelmani peruspiirrettä. Hän huomasi ja tunnusti sen edustajakokouksessa. Mutta tunnustuksensa hän ilmaisi samaisessa Demjanin kalakeiton eli Plehanovin sekasotkun muodossa (sellainen on nyt hänen luontonsa). Niin, niin, Leninillä on

ohjelmassa ajatus vallan valtaamisesta. Lenin itse tunnustaa sen. Mutta sehän siinä juuri paha onkin. Se on narodnajavoljalaisuutta. Lenin herättää henkiin narodnajavoljalaisuuden. Toverit, taistelkaa narodnajavoljalaisuuden jällenpalauttamista vastaan. Lenin puhuu jostain „kansan luomistyöstäkin”. Eikö se sitten ole narodnajavoljalaisuutta? j.n.e., y.m.s.

Me bolshevikit, sekä minä että Voinov¹⁰⁸, kiitimme kaikesta sydämestämme Plehanovia noiden järkeilyjen johdosta. Sellaiset perustelut ovat meille vain hyödyksi ja toivottuja. Tosiaankin toverit, ajatelkaapa tätä järkeilyä: „koska Leninillä on ohjelmassa vallan valtaamisen ajatus, niin Lenin on narodnajavoljalainen”. Mistä ohjelmasta tässä on kysymys? Agraariohjelmasta. Kenet tässä ohjelmassa edellytetään vallan valtaajaksi? Vallankumouksellinen talonpoikaisto? Sekoittaako Lenin proletariaatin tähän talonpoikaistoon? Ei sekoita, vaan korostaakin sitä erikoisesti siinä ohjelman kolmannessa osassa, jonka (3. osan) menshevistinen edustajakokous kopioi kokonaan taktilliseen päätöslauselmaansa!

Sepä kävi mukavasti, eikö totta? Plehanov itse sanoi, ettei meidän, marxilaisten, sovi *pelätä talonpoikaisvallankumousta*. Ja samaan aikaan hänelle muka kummitteli narodnajavoljalaisuus *vallankumouksellisen talonpoikaiston suorittamassa vallan valtaamisessa!* Kuinka voittoisa talonpoikaisvallankumous voi olla mahdollinen ilman, että vallankumouksellinen talonpoikaisto valtaa vallan?? Plehanovhan meni puheissaan ihan järjettömyyksiin saakka. Jouduttuaan kerran kaltevalle pinnalle hän luisuu vastustamattomasti alas. Ensin hän kielsi sen mahdollisuuden, että proletariaatti voi vallata vallan nykyisessä vallankumouksessa. Nyt hän kieltää myös sen, että vallankumouksellinen talonpoikaisto voi vallata vallan nykyisessä vallankumouksessa. Mutta *ellei* proletariaatti *eikä* vallankumouksellinen talonpoikaisto voi vallata valtaa, niin se merkitsee, että vallan *pitää pysyä tsaarilla ja Dubasovilla*. Vai pitääkö kadettien ottaa valta? Mutta kadettihan itse eivät halua vallata valtaa, koska he jättävät voimaan monarkian, vakinaisen armeijan, yläkamarin ynnä muut ihanuudet.

Enkö ollut oikeassa, kun edustajakokouksessa sanoin, että se *pelko*, millä Plehanov suhtautuu *vallan valtaamiseen, on talonpoikaisvallankumouksen pelkäämistä?* Eikö Voinov

ollut oikeassa sanoessaan, että Plehanov nuoruudessaan pelästyivät niin kovin narodnajavoljalaisia, että ne kummittelevat hänelle silloinkin, kun hän itse tunnustaa talonpoikaissosialidemokraateista ei ole illuusioita talonpoikaissosialismin suhteen? Eikö Voinov ollut oikeassa, kun hän edustajakokouksessa vitsaili aseellista kapinaa koskevan menshevikkien päätöslauselman johdosta (tuon päätöslauselman ensimmäinen pykälä alkaa siitä, että tunnustetaan tehtäväksi „vallan tempaaminen itsevaltiudelliselta hallitukselta”), että „vallan valtaaminen” on narodnajavoljalaisuutta, mutta „vallan tempaaminen” — oikeata ja syvämielteistä marxilaisuutta? Sillä tosiaankin kävi niin, että sen taistelun nimessä, jota sosialidemokratiassa käydään narodnajavoljalaisuutta vastaan, menshevikit lahjoittivat puolueellemme ohjelman „*vallan tempaamisesta*”... *kadettien toimesta*.

Minua tuo ulvonta narodnajavoljalaisuudesta ei tietysti lainkaan ihmetyttänyt. Muistan liiankin hyvin, että sosialidemokratian opportunistit ovat aina (jo vuosina 1898—1900) tarrautuneet tuohon pelättimeen ja käyttäneet sitä vallankumouksellisia sosialidemokraatteja vastaan. Ja тов. Akimov, joka piti Yhdistävässä edustajakokouksessamme loistavan puolustuspuheen Axelrodin ja kadettien hyväksi, muistutti juuri parahiksi siitä. Aion vielä kirjallisuudessa palata tähän kysymykseen.

Pari sanaa „kansan luomistyöstä”. Missä mielessä minä siitä puhuin edustajakokouksessa? Siinä samassa mielessä, missä puhun siitä kirjassani: „Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät” (tämä kirjanen jaettiin edustajakokouksen edustajille)*. Asetan siinä lokakuun—joulukuun 1905 nykyisen, kadettilaisen kauden vastakohtaksi ja sanon, että vallankumouskaudella kansan (vallankumouksellisten talonpoikien ynnä proletaarien) luomistyö on rikkaampaa ja tuloksellisempaa kuin kadettilaiskaudella. Plehanovista se tuntuu narodnajavoljalaisuudelta. Minusta se tuntuu, tieteelliseltä kannalta katsoen, verukkeelta, jonka avulla kieltäydytään mitä tärkeimmästä kysymyksestä, vuoden 1905 lokakuun—joulukuun kauden arvioinnista (Plehanov ei edes ajatellutkaan analysoida tuon kauden

* Ks. tätä osaa, ss. 235—264. *Toim.*

liikkeen muotoja „Dnevnik” julkaisuissaan, rajoittuen moralisointiin!). Poliittiselta kannalta se on vain uusi todistus siitä, miten lähellä Plehanov on taktiikassa hra Blanckia ja yleensä kadetteja.

Lopettaakseni agrariikysymyksen käsittelyn koskettelen vielä viimeistä vakavaa perustelua. Lenin on haaveilija, sanoi Plehanov, hän haaveilee siitä, että virkamiehet olisivat kansan valitsemaa j.n.e. Sellaista hyvää lopputulosta silmälläpitäen on helppo laatia ohjelma. Ei, otaapas ja laadi ohjelma huonon lopputuloksen varalta. Tee niin, että ohjelmasi „seisoisi lujasti kaikilla neljällä jalallaan”.

Tässä perustelussa on epäilemättä eräs ajatus, joka on kaikkien marxilaisten otettava mitä tarkimmin varteen. Ei tosiaankaan kelpaisi mihinkään sellainen ohjelma, jossa otettaisiin huomioon *vain* parhain lopputulos. Mutta juuri tältä kannalta, vastasin minä Plehanoville edustajakokouksessa, minun ohjelmani onkin ilmeisesti parempi kuin Maslovin. Vakuuttuakseen siitä ei tarvitse muuta kuin palauttaa mieleen *vuokrauksen* olemassaolo. Mikä on kapitalistisen (ja puolikapitalistisen) tuotantotavan erikoisuutena maanviljelyksessä? Joka paikassa ja kaikkialla — maan vuokrauksen kehittyminen. Koskeeko se myös Venäjää? Koskee ja hyvin laajassa mitassa. Ja toveri John oli väärässä, kun hän väitti minua vastaan, että minun ohjelmassani on muka tolkuttomuus: vuokraus jää voimaan tilanherramaiden konfiskoinnin jälkeen. Tähän kohtaan nähden tov. John on kolminkertaisesti väärässä: ensiksikin ohjelmani *koko* ensimmäinen osa puhuu talonpoikaisvallankumouksen ensi askeleista (maiden valtaaminen ja hallussapitäminen yleiskansalliseen perustavaan kokoukseen *saakka*); siis minulla vuokraus „ei säily” konfiskoinnin „jälkeen”, vaan se otetaan tosiasiana, koska se on tosiasia. Toiseksi konfiskointi on maan omistusoikeuden siirtymistä toisiin käsiin, mutta omistusoikeuden siirtyminen ei sellaisenaan vielä vähääkään koske vuokrausta; kolmanneksi vuokrausta harjoitetaan sekä talonpoikien mailla että osuusmailla, kuten kaikki sen tietävät.

Katsokaahan, miten meillä käy siinä suhteessa, että „seisottaisiin lujasti kaikilla neljällä jalalla” ja otettaisiin huomioon huonoimmatkin ehdot, eikä ainoastaan parhaimpia. Maslov pyyhkäisee ylevästi vuokrauksen kokonaan pois. Hän edellyttää heti ja suoraan tapahtuvaksi sellaisen

kumouksen, joka hävittäisi vuokrauksen. Kuten osoitin, sellainen edellytys on vallan typerä „huonon todellisuuden” ja tämän todellisuuden huomioonottamisen välttämättömyyden kannalta. Minun ohjelmassani päinvastoin on koko ensimmäinen osa rakennettu *täydellisesti* „huonon todellisuuden” perustalle, todellisuuden, jota vastaan vallankumoukselliset talonpojat nousevat kapinoimaan. Sen vuoksi minulla ei vuokraus häivy varjojen valtakuntaan (vuokrauksen hävittäminen kapitalistisessa yhteiskunnassa on vähintään yhtä „mielikuvituksellinen” ellei vieläkin „mielikuvituksellisempi” uudistus, plehanovilaisen „terveen järjen” kannalta katsoen, kuin vakinaisen armeijan hävittäminen j.n.e.). Tulos onkin se, että „huonon todellisuuden” minä otan paljon vakavammin huomioon kuin Maslov, ja *hyvää* todellisuutta en julista talonpojille kadettilaisen kaupanhieronnan kannalta (paikalliset tasavallat keskuk- sen monarkiaa vastaan), vaan vallankumouksen täydellisen voiton ja todella demokraattisen tasavallan valloittamisen kannalta.

Tätä juuri agrariiohjelmassa olevaa poliittisen propa- gandan ainesta korostin erikoisesti edustajakokouksessa, ja minun pitää varmaan vielä monet kerrat pysähtyä siihen kysymykseen kirjallisuudessa. Edustajakokouksessa meitä, bolshevikkeja, vastaan väitettiin: meillähän on poliittinen ohjelma, siellä onkin paikallaan puhua tasavallasta. Tämä vastaväite todistaa, ettei kysymystä ole lainkaan ajateltu. Meillä on todellakin yleinen periaatteellinen ohjelma (puo- lueen ohjelman ensimmäinen osa) ja erikoisohjelmat: poliittinen ohjelma, työväenohjelma ja talonpoikaisohjelma. *Kukaan* ei esitä sellaista, että työväenasioita koskevassa ohjelman osassa (8-tuntinen työpäivä j.n.e.) tehtäisiin varta vasten ja erikoisesti varauksia jonkin määrätyn uudistuksen poliittisista ehdoista. Minkä takia? Sen takia, että 8-tunti- nen työpäivä ynnä muut sellaiset reformit tulevat *missä* poliittisissa oloissa *tahansa kiertämättä* viemään liikettä eteenpäin. Entä onko talonpoikaisohjelmassa *erikseen ja erikoisesti osoitettava* poliittiset ehdot? On, sen vuoksi, että parhainkin maiden uudelleenjakaminen, kun vallassa ovat Trepovit ja Dubasovit, *voi* muodostua aseeksi, joka vie liikettä taaksepäin. Ottakaa vaikkapa Maslovinkin ohjelma: siinä puhutaan maiden siirtämisestä *demokraattiselle* valtiolle ja paikallisen itsehallinnon *demokraattisille* elimille,

toisin sanoen siinä varta vasten ja erikoisesti osoitetaan nykyaikaisten agraariuudistusten poliittiset ehdot siitä huolimatta, vaikka puolueella onkin poliittinen ohjelma. Siis on aivan kiistatonta, että agraarivaatimukset on selitettävä erikoisista poliittisista ehdoista johtuviksi. Koko kysymys on siitä, onko niin tieteelliseltä kuin johdonmukaisen proletaarisen demokratisminkaan kannalta sallittua, ettei perinpohjaista agraarikumousta sidota tasavaltaan eikä siihen, että virkamiehet olisivat kansan valitsemia, vaan yleensä „demokratismiin”, t.s. siis myöskin kadettilaiseen demokratismiin, joka on nykyään, meidän tahdostamme riippumatta, pääasiallisin ja kaikkein laajimmalle levinnyt, lehdistössä ja „yhteiskuntapiireissä” vaikutusvaltaisin valedemokratismiin laji. Mielestäni se ei ole sallittua. Ennustan, että käytäntö on korjaava ja se tulee heti korjaamaan agraari-ohjelmamme virheen, t.s. poliittinen tilanne *pakoittaa* propagandistimme ja agitaattorimme kadetteja vastaan käymässä taistelussaan korostamaan juuri tasavaltaa ja sitä, että virkamiehet olisivat kansan valitsemia, eikä kadettilaista demokratismia.

Mitä tulee maan jakamista koskevaan ohjelmaan, niin ilmaisun edustajakokouksessa suhteeni siihen sanoilla: kunnallistaminen on väärä ja vahingollinen, ohjelmalla maiden jakaminen on virheellinen, mutta ei vahingollinen. Sen vuoksi olen tietysti lähempänä jakamista ja olen valmis äänestämään Borisovin ehdotuksen puolesta Maslovia vastaan. Jakaminen ei voi olla vahingollista, sillä talonpojat suostuvat siihen, se ensinnäkin; ja toiseksi, sen ehdoksi ei tarvitse asettaa johdonmukaista valtion uudelleenjärjestelyä. Miksi se on virheellinen? Siksi, että se käsittelee yksipuolisesti talonpoikaissiikettä vain menneisyyden ja nykyisyyden kannalta, ottamatta huomioon tulevaisuutta. „Jakajat” sanovat minulle väittäen kansallistamista vastaan: kun te kuulette talonpojan puhuvan kansallistamisesta, niin ei hän sitä tarkoita, mitä puhuu. Älkää katsoko sanoihin, vaan itse asian olemukseen. Talonpoika tahtoo yksityisomistusta, oikeutta myydä maata, ja sanat „jumalan maasta” j.n.e. ovat vain ideologisena kuorena, jolla verhoetaan halua ottaa maa tilanherroilta.

Vastasin „jakajille”: kaikki se on totta; mutta erimielisyytemme kanssanne alkavatkin vasta siitä, missä te katsotte kysymyksen jo loppuun käsitellyksi. Te toistatte

vanhan materialismin virheen, materialismin, josta Marx on sanonut: vanhat materialistit osasivat selittää maailmaa, mutta meidän tehtävänä on sen muuttaminen¹⁰⁹. Aivan samoin jakamisen kannattajatkin ymmärtävät talonpoikain puheet kansallistamisesta *oikein* ja *selittävät niitä oikein*, mutta — siinä onkin koko asian ydin — mutta eivät osaa tätä oikeata selitystä tehdä *maailman muuttamista edistäväksi vipusimeksi*, aseeksi jatkuvalla etenemiselle. Ei kysymys ole siitä, että talonpojille tyrkytettäisiin väkisin kansallistamista jakamisen asemesta (ohjelmani A-variantti vie kaiken pohjan tuollaisilta tolkkutomilta ajatuksilta, jos niitä jonkun päässä herää). Kysymys on siitä, että paljastaessaan säälimättä talonpojan pikkuporvarillisia illuusioita „jumalan maan” suhteen sosialistin on samalla osattava näyttää talonpojalle tie eteenpäin. Sanoin jo edustajakokouksessa Plehanoville ja toistan sen tuhat kertaa: käytännönmiehet tulevat vulgarisoimaan nykyistä ohjelmaa samalla tavoin kuin he vulgarisoivat otrezkoja, — he tekevät pikkuvirheestä suuren. Talonpoikaisjoukolla, joka huutaa, ettei maa ole kenenkään, että se kuuluu jumalalle ja kruunulle, he alkavat todistella jakamisen etuisuuksia, he käyvät siten häpäisemään ja mataloittamaan marxilaisuutta. Ei meidän pidä puhua sellaista talonpojille. Meidän on sanottava: näissä puheissa jumalan maasta, ei kenenkään tai kruunun maasta on hyvin paljon totta, se on vain osattava oikein selittää. Jos maa kuuluu kruunulle ja kruunun ohjissa istuu Trepov, niin se merkitsee, että maakin kuuluu Trepoville. Sitäkö te haluatte? Haluatteko te, että maa joutuisi Roditshevien ja Petrunkevitskien käsiin, jos heidän, niinkuin he toivovat, onnistuisi saada käsiinsä valta ja siis myöskin kruunununkassa? Ja talonpojat tietenkin vastaavat: ei, emme halua. Tilanheroilta otettuja maita emme anna Trepoveille emmekä Roditshevillekaan. Ja koska asia on näin, niin kaikkien virkamiesten on oltava kansan valitsemia, on hävitettävä vakinainen armeija, perustettava tasavalta, — *vasta* silloin tulee maan siirtäminen „kruunulle”, maan antaminen „kansalle” olemaan hyödyllinen eikä vahingollinen toimenpide. Ja tarkasti tieteelliseltäkin kannalta, kapitalismin kehitysheitojen kannalta yleensä, meidän on ehdottomasti sanottava, jos emme halua toimia vastoin „Pääoman” III osaa, että maan kansallistaminen on mahdollista porvarillisessa yhteiskunnassa,

että se jouduttaa taloudellista kehitystä, helpottaa kilpailua ja pääomien virtaamista maanviljelykseen, alentaa viljan hintoja j.n.e. *Emme* siis missään tapauksessa *voi* nykyisen talonpoikaisvallankumouksen kaudella ja kapitalismin ollessa melko korkealle kehittynyttä suhtautua kansallistamiseen pelkästään ja ylimalkaan kielteisesti. Se olisi suppeata, yksipuolista, sopimatonta ja lyhytnäköistä. Meidän on vain selitettävä talonpojalle kansallistamisen, tämän hyödyllisen toimenpiteen, välttämättömiä poliittisia edellytyksiä ja sitten meidän on osoitettava sen porvarillinen luonne (juuri niin tekeekin ohjelmani 3:s osa, joka on nyt otettu Yhdistävän edustajakokouksen päätöslauselmaan *).

Lopettaen kertomukseni kiistoista, joita edustajakokouksessa käytiin agraarikysymyksen johdosta, mainitsen vielä, minkälaisia korjauksia tehtiin Maslovin ohjelmaehdotukseen. Kun pantiin äänestykseen kysymys tämän tai tuon ohjelmaehdotuksen ottamisesta perustaksi, niin Maslovin ehdotuksen puolesta annettiin aluksi kaikkiaan 52 ääntä, *s.o. vähemmän kuin puolet*. Jakamista kannatti noin 40 (minä yhdyin „jakajiin”, ettei kunnallistamista vastustavien äänet hajoaisi). Vasta uusintaäänestyksessä Maslovin ehdotus sai vähän yli 60 äänen, kun kaikki horjuvat äänestivät tämän ehdotuksen puolesta, ettei puolue jäisi kokonaan ilman agraariohjelmaa.

Tehdyistä korjausehdotuksista menshevikit äänestivät kumoon yhden, jonka tarkoituksena oli määritellä tarkemmin käsite: demokraattinen valtio. Me ehdotimme sanottavaksi: „demokraattinen tasavalta, joka takaa täydellisesti kansan itsevaltiuden”. Tämän korjauksen lähtökohtana oli se edellä hahmoteltu ajatus, että kunnallistaminen ilman keskusvaltiovallan *täydellistä* demokratismia on suorastaan vahingollinen ja voi muuttua kadettilaiseksi agraarireformiksi. Korjaus sai aikaan myrskyn. En sattunut juuri sillä hetkellä olemaan istuntosalissa. Muistan, että tullessani takaisin ja kulkiessani viereisen huoneen läpi, minua hämmästytti tavaton hälinä „kuluaareissa” ja lukuisat leikilliset huudahdukset: „Toveri John julisti tasavallan!”. „Hänellä ei löytynyt takeita restauraatiota vastaan”. „Toveri Plehanov palautti valtaan monarkian”.

* Ks. tätä osaa, s. 187. *Toim.*

Kuten minulle kerrottiin, asia oli näin. Menshevikit, herkästi loukkaantuvan menshevistisen luonteensa mukaisesti, loukkaantuivat tuosta korjauksesta nähden siinä pyrkimyksen heidän opportunistinsa paljastamiseen: katso-kaapa, menshevikit vastustavat tasavaltaa. Alkoi kuulua suuttumusta ilmaisevia puheita ja huutoja. Bolshevikit myös tulistuiivat, kuten on tapana. Alettiin vaatia nimitäänestä. Silloin intohimot puhkesivat huippuunsa. Toveri John joutui hämilleen, ja kun hän ei halunnut saada epä-sopua aikaan eikä hänellä luonnollisesti ollut kerrassaan mitään „tasavaltaa vastaan”, niin hän nousi ja sanoi, että hän itse luopuu ehdotuksensa sanamuodosta ja yhtyy kannattamaan tehtyä korjausta. Bolshevikit osoittavat suosiota „tasavallan julistamiselle”. Mutta nyt toveri Plehanov tai joku menshevikeistä puuttuu asiaan, riitelee ja vaatii uutta äänestystä, ja „monarkia palautetaan” — kuulemieni kertomusten mukaan — vain joillakin 38 äänellä 34 vastaan (monet olivat nähtävästi poissa istuntosalista tai pidättyivät äänestyksestä).

Hyväksytyistä korjauksista on pantava merkille se, että sanan „luovutus” tilalle pantiin „konfiskointi”. Sitten „kunnallistajien” oli kuitenkin tehtävä myönnytyks „jakajille”, ja toveri Kostrov teki sellaisen korjausehdotuksen, joka sallii ehdollisesti myöskin jakamisen. Maslovin alkuperäisen ohjelman asemesta syntyikin „kuohittu” ohjelma, kuten edustajakokouksessa vitsailtiin. Siinä on oikeastaan sekoitettuna sekä kansallistaminen (määrätyt maat joutuvat *koko kansan* omaisuudeksi), kunnallistaminen (osa maista joutuu suurten paikallisten itsehallintoelinten määräysvaltaan) että vihdoin jakaminen. Ja tällöin ei ohjelmassa eikä taktillisessa päätöslauselmassakaan ole täysin selvää määritelmää siitä, milloin on kannatettava kunnallistamista ja milloin taas jakamista. Loppujen lopuksi ei ohjelmasta tullutkaan kaikilla neljällä jalallaan lujasti seisovaa ohjelmaa, vaan huonosti kengitettynä se ontui kaikilla neljällä jalallaan*.

* Jyrkimmin arvosteli edustajakokouksessa Maslovin „kuohittua” ohjelmaa eräs menshevikkitoveri (Strumilin), joka kannatti osittaista jakoa. Hän luki kirjallisen lausunnon, jossa hän toi sängen osuvasti ja säälimättä esille näin syntyneen ohjelman sisäisen ristiriitaisuuden, tai lienee ehkä oikeammin sanoa, että hän ruoski sen ristiriitaisuutta. Valitettavasti en tehnyt itselleni merkintöjä enkä kirjoittanut otteita hänen puheestaan.

IV

VALLANKUMOUKSELLISEN AJANKOHDAN
JA PROLETARIAATIN LUOKKATEHTÄVIEN ARVIOINTI

Otsikossa osoitettu kysymys asetettiin toisena edustajakokouksen käsiteltäväksi. Alustajina olimme Martynov ja minä. Tov. Martynov ei alustuksessaan puolustanut menshevikkien varsinaista, „Partiinyje Izvestijan” 2. numerossa julkaistua päätöslauselmaehdotusta. Hän katsoi viisaammaksi esittää „yleiskuvauksen” katsomuksistaan ja yleisesti arvostella sitä, mitä menshevikit nimittävät bolshevistiksi katsomuksiksi.

Hän puhui Duumasta pitäen sitä poliittisena keskuksena, puhui vallanvaltaamisaahteen vahingollisuudesta, perustuslaillisen rakennustyön tärkeydestä vallankumouskaudella. Hän arvosteli joulukuun kapinaa, kehoitti tunnustamaan avoimesti tappiomme ja samalla syytti meidän päätöslauselmaamme lakko- ja kapinakysymyksen „teknillisestä” asetelusta. Hän sanoi, että „vallankumousvastaisesta asennoitumisestaan huolimatta kadetit pystyttävät rakennustelineitä vallankumouksen edelleen kehittämiseksi” (miksei sitä ole sanottu teidän päätöslauselmissanne? kysyimme me), hän sanoi: „olemme vallankumouksellisen purkauksen kynnyksellä” * (miksei sitä ole sanottu teidän päätöslauselmissanne? kysyimme me taaskin). Hän sanoi muun muassa: „objektiivisesti kadetit esittävät suurempaa osaa kuin eserrät”. Vallan valtaamisen vertaileminen Tkatshevin aatteisiin, Duuman asettaminen etusijalle „perustuslaillisen rakennustyön” perustana, kulmakivenä „edustuslaitosten” järjestelmässä,— sellainen oli toveri Martynovin alustuksen perusajatus. Samoin kuin kaikki menshevikit, hän sovellutti faktiikkaamme passiivisesti pienimpiinkin käänteisiin tapahtumien kulussa, alisti sen ajankohdan etuihin ja tarpeisiin (tai näennäisiin tarpeisiin) ja tahtomattaan mataloitti proletariaatin, porvarillis-demokraattisen vallankumouksen esitaistelijan, syvimpiä perustehtäviä.

Minun alustukseni rakentuu molempien edustajakokoukselle esitettyjen päätöslauselmien tarkkaan vertailuun. Kummassakin tunnustetaan, sanoin minä, että vallankumous

* Panen lainausmerkkeihin ne sanat, jotka löytyivät muistiinpanoistani.

kulkee uutta nousua kohti, että tehtävänämme on pyrkiä viemään se loppuun saakka, ja vihdoin, että vain proletariaatti yhdessä vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa kykenee suorittamaan tämän tehtävän. Luulisi, että näiden kolmen väittämän pitäisi määrätä taktillisen linjan täydellinen yhtenäisyys. Mutta katsokaa, kumpi näistä päätöslauselmista noudattaa johdonmukaisemmin tätä peruskatsantokantaa? kumpi perustelee sitä oikeammin ja tekee siitä oikeammat johtopäätökset?

Ja minä osoitin, ettei menshevistisen päätöslauselman perustelu kelpaa mihinkään, että se on tavallinen fraasi eikä perustelu („taistelu ei jättänyt hallitukselle muuta valinnan varaa”. Se on tyhjän fraasin mallinäyte! Se juuri onkin todistettava, mutta sitäkään ei pidä tehdä tällaisessa muodossa. Menshevikit aloittavat todistamattomasta väittämästä, jota ei voida todistaa). Sanoin, että ken *todella* tunnustaa vallankumouksen nousun kiertämättömäksi, hänen on tehtävä vastaava johtopäätös liikkeen *päämuotoon* nähden. Sillä juuri siinä onkin se tieteellinen ja poliittinen peruskysymys, mikä meidän on ratkaistava ja minkä ratkaisemista menshevikit välttelevät: kun muka on Duuma,— mennään Duuman mukana, kun on lakkoja ja kapina,— mennään lakkojen ja kapinan mukana, mutta liikkeen määrätyn muodon kiertämättömyyttä he eivät halua tai eivät kykene huomioimaan. He eivät rohkene sanoa proletariaatille ja koko kansalle, mikä liikkeen muodoista on *päämuoto*. Ja jos näin on asianlaita, niin silloin puheet vallankumouksen noususta ja sen viemisestä loppuun saakka (menshevikit sanoivat erittäin epäonnistuneesti: *loogilliseen* päätökseen saakka) ovat tyhjä fraasi. Se merkitsee nimenomaan: proletariaattia ei ole nostettava vallankumouksen etummaisena johtajan osaan, johtajan, joka punnitsisi vallankumousta syvemmin ja laajemmin ja pohtisi taktiikkaansa demokratian yleisten ja perimmäisten etujen kannalta, vaan proletariaatti on alennettava porvarillis-demokraattisen vallankumouksen passiivisen osanottajan ja vaatimattoman „aputyöläisen” osaan.

Menshevikit, sanoin minä, ottavat vain alkuosan Hegelin kuuluisasta väittämästä: „Kaikki mikä on todellista, on järkevää, kaikki mikä on järkevää, on todellista”. Duuma on todellista. Siis Duuma on järkevää, sanovat he ja tyytyvät siihen. Taistelu Duuman ulkopuolella on „järkevää”,

vastaamme me. Se johtuu objektiivisen kiertämättömästi koko nykytilanteesta. Siis se on „todellista”, vaikka se onkin tällä hetkellä tukahdutettua. Meidän ei pidä orjallisesti seurata ajan mukana; se olisi opportunistia. Meidän on ajateltava tapahtumien syvempiä syitä ja taktiikkamme etäisempiä seurauksia.

Menshevikit tunnustavat päätöslauselmassaan, että vallankumous kulkee nousua kohti, että proletariaatin yhdessä talonpoikaiston kanssa on vietävä se loppuun saakka. Mutta sen, joka ajattelee vakavasti näin, on osattava tehdä myös johtopäätökset. Jos talonpoikaiston kanssa, niin se merkitsee, että te pidätte liberaalis-monarkistista porvaristoa (kadetteja y.m.) epäluotettavana. Miksi te ette sitten sano sitä, niin kuin meidän päätöslauselmassamme sanotaan? Miksi te ette sanallakaan mainitse välttämättömyydestä käydä taistelua perustuslaillisia illuusioita vastaan, s.o. vanhan itsevaltiudellisen hallituksen lupauksiin ja lakeihin uskonnista vastaan? Kadetit ovat tottuneet unohtamaan tämän taistelun; kadetit itse levittävät perustuslaillisia illuusioita. Mutta sosialidemokraatti, joka vallankumouksellisenä ajankohtana unohtaa tehtävän taistella perustuslaillisia illuusioita vastaan, asettaa itsensä *politiikassa* kadetin rinnalle. Mitä arvoa on kaikilla sanoilla „vallankumouksen noususta”, „sen loppuun viemisestä”, „uudesta vallankumouksellisesta purkauksesta”, ellei sosialidemokraatti itse teoissa paljasta kansan keskuudessa perustuslaillisia illuusioita?

Kysymys perustuslaillisista illuusioista on juuri se kysymys, jossa nykyään voidaan kaikkein helpoimmin ja kaikkein varmimmin erottaa opportunisti vallankumouksen edelleenkehittämisen kannattajasta. Opportunisti karttaa näiden illuusioiden paljastamista. Vallankumouksen kannattaja osoittaa armottomasti niiden petollisuuden. Ja nyt menshevikkisocialidemokraatit vaikenivat tästä kysymyksestä!

Koska menshevikit eivät rohkene avoimesti ja suoraan sanoa, että lokakuun—joulukuun taistelumuodot eivät kelpaa eivätkä ole toivottavia, niin he sanovat sen mitä huonoimmassa, verhotussa, välillisessä, välttelevässä muodossa. Se ei ole lainkaan sopivaa sosialidemokraatille.

Sellaisia olivat alustukseni perusväittämät.

Näiden alustusten johdosta käydystä keskustelusta on mainittava seuraavat kuvaavat välikohtaukset. Toveri, joka edustajakokouksessa esiintyi Boris Nikolajevitshin¹¹⁰ nimellä, sai minut loppulausunnossani huudahtamaan: tuli kuin kutsusta. Vaikeata oli selväpiirteisemmin kuin hän sen teki koota yhteen menshevismin koko „olemusta”. Sehän on „hassua”, sanoi hän, etteivät bolshevikit pidä „liikkeen päämuotona” legaalista eivätkä perustuslaillista toimintaa, vaan laajojen kansanjoukkojen vallankumouksellista liikehtimistä. Se on „naurettavaa”, koska sellaista liikehtimistä ei ole, mutta Duuma on olemassa. Puheet proletariaatin osuudesta „päätekijänä” tai „johtajana”, mahdollisuudesta joutua „hännäksi” j.n.e., ovat „metafyysiikkaa” ja „fra-seologiaa”.

Ottakaa kadettilaiset lasinne silmiltänne! — vastasin tälle johdonmukaiselle menshevikille.— Silloin te näette Venäjällä sekä talonpoikaisliikettä, kuohuntaa sotaväen keskuudessa että työttömien liikehtimistä, silloin te näette ne taistelumuodot, jotka nyt ovat „kätkeytyneet”, mutta joita eivät edes maltilliset porvaritkaan tohdi kieltää. He puhuvat suoraan tällaisten taistelumuotojen vahingollisuudesta tai tarpeettomuudesta. Mutta menshevikkisocialidemokraatit *tekevät pilkkaa* näistä muodoista. Sellainen ero on porvariston ja menshevikkisocialidemokraattien välillä. Prikulleen samoin kuin kävi saksalaiselle menshevikille, saksalaiselle oikeistosiiven socialidemokraatille Bernsteinille. Porvaristo näki ja julisti vallankumoukselliset taistelumuodot Saksassa XIX vuosisadan lopulla suorastaan vahingollisiksi. Bernstein *teki pilkkaa* niistä.

Edustajakokouksessa herätetty Bernstein-kysymys johti luonnollisesti kysymykseen: mistä hyvästä porvaristo kehuu Plehanovia? Se tosiasia, että koko liberaalis-porvarillisten sanomalehtien ja julkaisujen valtava liuta Venäjällä, aina lokakuulaiseen „Slovo” lehteen saakka, on mitä uutterimmin kehuskellut Plehanovia, se tosiasia ei voinut jäädä edustajakokoukselta huomaamatta.

Plehanov otti haasteen vastaan. Porvaristo ei kehunut Bernsteinia sen johdosta, mistä se minua kehuu, sanoi hän. Bernsteinia kehuttiin sen johdosta, että hän luovutti porvaristolle teoreettisen aseemme: marxilaisuuden. Mutta minua kehutaan taktiikan vuoksi. Siis tilanne on vallan toinen.

Puolan sosialidemokraattisen puolueen edustaja ja minä vastasimme tähän Plehanoville. Me molemmat osoitimme, että Plehanov on *väärässä*. Porvaristo ei kehnut Bernsteiniä vain teorian vuoksi, eikä oikeastaan lainkaan teorian vuoksi. Porvaristo vähät välittää kaikista teorioista. Porvaristo kehui saksalaisia oikeistosiiven sosialidemokraatteja sen johdosta, että he osoittivat toisenlaisen *taktiikan*. Juuri taktiikan johdosta heitä keuhuttiin. Reformistien taktiikan johdosta erotukseksi vallankumouksellisesta taktiikasta. Sen johdosta, että he tunnustivat legaalisen taistelun, parlamenttitaistelun, reformistisen taistelun pääasialliseksi tai miltei ainoaksi taisteluksi. Sen johdosta, että he pyrkivät muuttamaan sosialidemokratian demokraattis-sosiaalisten reformien puolueeksi. Juuri sen johdosta Bernsteiniä kehuskeltiin. Porvarit kehuivat häntä työn ja pääoman välisten ristiriitojen *tylsyttämisestä* sosialistisen vallankumouksen aaton kaudella. Porvaristo kehuu Plehanovia ristiriitojen *tylsyttämisestä* vallankumouksellisen kansan ja itsevaltiuden välillä porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella. Plehanovia kehutaan sen johdosta, että hän tunnustaa taistelun päämuodoksi „parlamentti”-taistelun, sen johdosta, että hän tuomitsee lokakuun—joulukuun taistelun ja varsinkin aseellisen kapinan. Plehanovia kehutaan sen vuoksi, kun hänestä on tullut sosialidemokratian oikean siiven johtaja nykyistä taktiikkaa koskevissa kysymyksissä.

Unohdin lisätä, miten menshevikit käyttäytyivät, kun keskusteltiin perustuslaillisia illuusioita koskevasta kysymyksestä. He eivät ottaneet missään määrin pysyväistä kantaa: eräät heistä sanoivat, että taistelu perustuslaillisia illuusioita vastaan on sosialidemokratian vakinainen tehtävä, eikä suinkaan mikään nykyhetken erikoistehtävä. Toiset (Plehanov) julistivat taistelun perustuslaillisia illuusioita vastaan anarkismiksi. Näissä menshevikkien kahdessa äärimmäisessä ja vastakkaisessa mielipiteessä perustuslaillisia illuusioita koskevasta kysymyksestä tuli erikoisen näkyvästi esiin heidän kantansa täysi avuttomuus. Kun perustuslaillinen järjestelmä on vakiintunut, kun perustuslaillinen taistelu on tullut tietyksi ajaksi luokkien välisen taistelun ja yleensä poliittisen taistelun päämuodoksi, niin silloin ei perustuslaillisten illusioiden paljastaminen ole sosialidemokratian erikoisena tehtävänä, hetken tehtävänä.

Miksi? Siksi, että sellaisina ajankohtina ratkaistaan perustuslaillisissa maissa asioita *juuri niin*, kuin niistä parlamenteissa päätetään. Perustuslailliset illuusiot ovat petollista uskoa perustuslakiin. Perustuslailliset illuusiot nousevat etualalle silloin, kun näyttää siltä, että perustuslaki on olemassa, mutta todellisuudessa sitä ei ole, toisin sanoen: silloin kun asioita valtiossa *ei* hoideta *niin*, kuin niistä parlamenteissa päätetään. Kun todellinen poliittinen elämä *eroaa* siitä, miten se kuvastuu parlamenttitaistelussa, niin silloin ja *vain silloin* taistelu perustuslaillisia illuusioita vastaan asettuu etummaisena vallankumouksellisen luokan, proletariaatin, edessäolevaksi tehtäväksi. Peläten parlamentin ulkopuolista taistelua liberaaliset porvarit levittävät perustuslaillisia illuusioita silloinkin, kun parlamentit ovat voimattomia. Anarkistit kieltävät yleensä parlamentteihin osallistumisen kaikissa ja kaikenlaisissa oloissa. Sosialidemokraatit kannattavat parlamenttitaistelun käyttämistä, siihen osallistumista, mutta he paljastavat säälimättä „parlamenttikretinismiä”, s.o. uskoa siihen, että parlamenttitaistelu on poliittisen taistelun *ainoa* muoto tai sen *päämuoto* *minkälaisissa oloissa tahansa*.

Eroavatko Venäjän poliittiset tosiolot Duuman päätöksistä ja siellä pidetyistä puheista? Ratkaistaanko meillä asiat valtiossa niin kuin niistä Duumassa päätetään? Heijastavatko „Duuma”-puolueet edes jossain määrin oikein vallankumouksen tällä ajankohdalla vallitsevia *reaalisia* poliittisia voimia? Ei tarvitse muuta kuin asettaa nämä kysymykset, jotta voitaisiin ymmärtää menshevikkien avuton hämminki perustuslaillisia illuusioita koskevassa kysymyksessä.

Tämä hämminki ilmeni edustajakokouksessa tavattoman selväpiirteisesti siinä, että vaikka menshevikit olivatkin enemmistönä, eivät he kuitenkaan asettaneet edes äänestykseen päätöslauselmaansa ajankohdan arvioinnista. He ottivat päätöslauselmansa takaisin! Se herätti kovaa naurua bolshevikkien keskuudessa edustajakokouksessa. Voittajat ottivatkin takaisin voittoisan päätöslauselmansa,— näin puheltiin tuon menshevikkien epätavallisen ja edustajakokousten historiassa ennentuntemattoman menettelyn johdosta. Vaadittiin ja saatiinpa aikaan nimiäänestyskin tästä kysymyksestä, vaikka menshevikit suuttuivatkin siitä kovin nurinkurisesti jättäen byroolle kirjallisia ilmoituksia, että

muka „Lenin kokoaa agitaatioaineistoa edustajakokouksen päätöksiä vastaan”. Ikään kuin tämä oikeus koota aineistoa ei olisi ollut jokaisen opposition oikeus ja velvollisuus! Ja ikään kuin voittajamme eivät olisi harmittelullaan vain korostaneet sitä erittäin noloa asemaa, johon he joutuivat kieltäytyessään omasta päätöslauselmastaan! Voitetut vaativat sitä, että voittajat hyväksyisivät voitokkaan päätöslauselmansa. Selvemmin ilmenevää moraalista voittoa emme voineet toivoakaan.

Menshevikit puhuivat tietysti, etteivät he halua tyrkyttää meille sitä, josta emme ole samaa mieltä, eivät halua väkivaltaa j.n.e. Sellaiset verukkeet herättivät tietenkin hymyilyä ja uusia vaatimuksia nimiäänestyksen toimittamisesta. Sillä eiväthän menshevikit pelänneet „tyrkyttää” meille mielipidettään niissä kysymyksissä, joissa he uskoivat olevansa oikeassa, eivätkä pelänneet „väkivaltaa” (ja miksi tämä peloittava sana?) j.n.e. Ajankohdan arviointia koskeva päätöslauselma ei kutsunut puoluetta mihinkään toimintaan. Mutta ilman sitä puolue ei voinut *ymmärtää* edustajakokouksen koko taktiikan periaatteellisia perusteita eikä *motiiveja*.

Päätöslauselman takaisin otto oli siinä suhteessa käytännöllisen opportunistin korkein ilmaus. Meidän on oltava Duumassa, silloin kun se on olemassa, mutta emme tahdo tietääkään mistään yleisistä päätelmistä, mistään yleisestä arviosta, mistään harkitusta taktiikasta. Juuri sitä sanoivat menshevikit proletariaatille ottamalla takaisin päätöslauselmansa.

Epäilemätöntä on, että menshevikit vakuutuivat päätöslauselmansa kelvottomuudesta ja virheellisyydestä. Ei voi olla puhettakaan siitä, että henkilöt, jotka ovat vakuuttaneita katsomustensa oikeellisuudesta, kieltäytyisivät esittämästä niitä suoraan ja selvästi. Mutta siinähan se juttu onkin, etteivät menshevikit kyenneet tekemään päätöslauselmaansa edes minkäänlaisia korjauksia. He eivät siis voineet päästä keskenään yksimielisyyteen yhdestäkään oleellisesta, ajankohdan arviointia ja yleensä proletariaatin luokkatehtävien arviointia koskevasta kysymyksestä. He saattoivat päästä yksimielisyyteen vain kielteisestä ratkaisusta: ottaa yleensä takaisin koko päätöslauselma. Menshevikit tajusivat hämärästi, että hyväksymällä *periaatteellisen* päätöslauselmansa he ajavat karille *käytännölliset*

päätöslauselmansa. Mutta eivät he sillä asiaa auttaneet. Hetken tilanteen arviointia koskevia menshevikkien ja bolshevikkien päätöslausemia voivat ja ovat velvollisia käsittelemään ja rinnastamaan toisiinsa *koko* puolue ja *kaikki* puoluejärjestöt. Kysymys jätettiin avoimeksi. Mutta se on ratkaistava. Ja molempien mainittujen päätöslauselmien rinnastaminen poliittisen elämän antamiin kokemuksiin, vaikkapa kadettiduumankin antamiin opetuksiin, todistaa mainiosti, että bolshevikkien katsantokannat Venäjän valtakunnantoukseen nykyiseen ajankohtaan ja proletariaatin luokkatehtäviin nähden ovat oikeita.

V

VALTAKUNNANDUUMAAN SUHTAUTUMINEN

Edustajakokouksessa vallitsevana olleen fraktion puolesta Valtakunnanduuma koskevan kysymyksen alusti toveri Axelrod. Hänkään ei pitkässä puheessaan antanut vertailevaa arviota molemmista päätöslausemista (valiokunta esitti kaksi päätöslauselmaa, sillä menshevikkien ja bolshevikkien välillä ei saatu aikaan sopimusta), ei selittänyt tarkalleen kaikkia vähemmistön katsantokantoja vastaavasta kysymyksestä, vaan teki „yleiskatsauksen” parlamentarismien merkityksestä. Alustaja puhui laajoissa puitteissa, kävi käsiksi suureen historialliseen aiheeseen ja — ja piirteli kuvan siitä, mitä on parlamentarismi, mikä merkitys sillä on, mitä osaa se esittää proletariaatin järjestäytymisen kehityksessä, agitaatiotyössä, proletariaatin tietoisuuden selkenemisessä j.n.e. Tehden alituisesti viittailuja „salaliittolais-anarkistisiin” katsomuksiin alustaja liiteli kokonaan abstraktioiden maailmoissa, pilvientakaisissa korkeuksissa ylimalkaisten asioiden ja kauniiden historiallisten seikkojen parissa, mitkä kelpaavat kaikkia aikoja, kaikkia kansakuntia, yleensä kaikkia historian ajankohtia varten, — mutta mitkä eivät abstraktisuutensa vuoksi kelpaa ratkaistavanamme olleen konkreettisen kysymyksen konkreettisten erikoisuuksien oivaltamiseen. Mieleeni on jäänyt seuraava erikoisen selväpiirteinen ilmaus tuosta Axelrodin tekemästä uskomattoman abstraktisesta ja sisällöttömän yleisestä kysymyksen asettelusta. Hän kosketteli kahteen kertaan (panin sen merkille) puheessaan kysymystä sosialidemo-

kraattien ja kadettien välisistä lehmäkaupoista tai sopimuksista. Kerran hän kosketti tätä kysymystä ohimennen mainiten halveksuvasti ja vain parilla sanalla olevansa kaikenlaisia sopimuksia vastaan. Toisella kertaa hän pysähtyi siihen yksityiskohtaisemmin ja sanoi, että yleensä puhuen ovat sopimuksetkin sallittuja. On vain välttämätöntä, etteivät ne olisi joidenkin komiteain kuiskuttelua, vaan avoimia, kaikille työväenjoukoille näkyviä ja selviä sopimuksia, joista pitää tulla suuri poliittinen askel tai asia. Se kohottaisi proletariaattia siinä merkityksessä, mikä sillä on poliittisena voimana, osoittaisi sille selvemmin ja tarkemmin tiettyjen luokkien poliittisen koneiston, erilaisen aseman ja erilaiset intressit. Se vetäisi proletariaatin mukaan määrättyihin poliittisiin suhteisiin, opettaisi erottamaan viholliset ja vihemiehet ja niin edelleen, ynnä muuta sellaista. Nimenomaan tämääntapaisista järkeilyistä muodostui tov. Axelrodin tavattoman laaja „alustus”, — niitä ei voi kertoa, ne voi vain kuvailla määrätyn erillisen esimerkin valossa.

Vastausselostuksessani sanoin ennen kaikkea, että Axelrod piirsi erittäin kauniin, sanoisinko, ihanan kuvan. Hän maalaili sen kiintymyksellä ja taidolla, käytti kirkkaita värejä, teki hienoja siveltimen piirtoja. Sääli vain, ettei tämä kuva ole elämästä. Sanomattakin on selvää, että kuva on hyvä, mutta sen juoni vain on mielikuvituksellinen. Mainio harjoitelma, jonka aiheena on parlamentarismien merkitys yleensä, mainio kansanomaisen luento edustuslaitoksen osuudesta. Sääli vain, ettei siinä ole sanottu mitään nykyisen venäläisen, suokaa anteeksi sanontani, „parlamentin” konkreettisista historiallisista oloista eikä ole siinä suhteessa selitetty kerrassaan mitään. Sanoin, että Axelrod paljasti suuremmoisesti itsensä järkeilyllään sopimuksista kadettien kanssa. Hän tunnusti, että tällaisten sopimusten merkitys, sopimusten, jotka todellisen parlamentarismien oloissa ovat joskus kiertämättömiä, riippuu avoimesta esiintymisestä joukkojen edessä, mahdollisuudesta lopettaa vanha „kuiskuttelu” ja asettaa sen tilalle agitaatio joukkojen keskuudessa, joukkojen itsenäisyys, esiintymiset joukkojen edessä.

Mainioita asioita, se on itsestään selvää. Entä ovatko ne mahdollisia Venäjän „parlamentarisessa” järjestelmässä? Eli oikeammin, tällaisessa muodossako tapahtuvat Venäjällä, meidän reaalisen (eikä maalauksessa kuvatun)

todellisuutemme objektiivisten olojen mukaisesti, todelliset joukkoesiintymiset? Eiköhän lie käynyt niin, toveri Axelrod, että toivomanne sosialidemokraattien esiintymiset joukkojen edessä ovat supistuneet maanalaisiin lentolehtisiin, mutta kadeteilla on ollut miljoonia kappaleita sanomalehtiä? Eiköhän olisi ollut parempi parlamentarismien ihannoitusten (joita ei kukaan kiellä) tarpeettoman kuvailun asemesta kuvata, miten on realistisessa todellisuudessa sosialidemokraattisten sanomalehtien, kokousten, kerhojen ja liittojen laita? Sillä ei kai minun tarvitse ryhtyä teille, eurooppalaiselle, todistelemaan, että yleiset järkeilyenne parlamentarismista edellyttävät vaiteliaasti sekä sanomalehtiä että kokouksia, sekä kerhoja että yhdistyksiä, ja että kaikki ne kuuluvat osana parlamentaariseen järjestelmään?

Minkä takia Axelrod rajoittui alustuksessaan ylimalkkaisuuteen kohtiin ja abstraktisiin väittämiin? Sen takia, että hänen oli jätettävä varjoon Venäjän konkreettinen poliittinen todellisuus helmikuun—huhtikuun kaudella vuonna 1906. Tämä todellisuus paljastaa liiankin *kärkeviä* ristiriitoja toisaalta *itsevaltiuden* ja toisaalta sorretun, mutta kiihtymystään osoittavan *proletariaatin ja talonpoikaiston* välillä. Jotta kuulijat olisivat viehättyneet kauniiseen kuvaan parlamentarismista yleensä, oli nämä ristiriidat esitettävä vähemmän terävinä, *tylsytettävä* niitä, piirrettävä kadettien kanssa solmittavan ihanteellisen, avoimen sopimuksen „ihanteellinen” suunnitelma, ja mikä tärkeintä, oli *abstrahoitava* nämä terävät ristiriidat, unohdettava ne, sivuutettava ne vaieten.

Ottaakseni huomioon reaaliset ristiriidat ja etten olisi joutunut liitelemään haavemaailmoissa vertailin selostuksessani molempia päätöslausemia ja analysoin niitä yksityiskohtaisesti. Tällöin osottautui, että menshevikkien ja bolshevikkien päätöslausemien välillä Duuma-kysymyksestä on neljä peruseroavaisuutta.

Ensinnäkään menshevikit eivät anna mitään arviota vaaleista. Edustajakokouksen aikana olivat vaalit $\frac{9}{10}$ Venäjää jo päättyneet. Nämä vaalit tarjosivat epäilemättä tavattoman paljon poliittista aineistoa, todellisuutta kuvaavaa aineistoa eikä mielikuvituksemme luomaa kuvaa. Me otimme suoraan ja täsmällisesti huomioon tämän aineiston sanoen: se todistaa, että Venäjän paikkakuntien valtaosalla vaaleihin osallistuminen merkitsi kadettien tukemista, että

se ei itse asiassa ollut sosialidemokraattista politiikkaa. Menshevikit eivät hiiskahtaneetkaan siitä. He pelkäävät tämän kysymyksen asettamista konkreettiselle pohjalle. He pelkäävät katsoa todellisuutta suoraan silmiin ja tehdä välttämättömät johtopäätökset tästä kadettien ja mustasotnialaisten välillä muodostuneesta tilanteesta. He eivät esitä arviota *reaalisista* vaaleista, niiden *yleisistä ja kokonais-* tuloksista, sillä sellainen arvio *puhuu heitä vastaan*.

Toiseksi menshevikit ottavat tai käsittelevät päätöslauselmassaan Duumaa koko ajan vain juridisena laitoksena, eikä elimenä, jonka kautta porvariston määrätyt ainekset tuovat ilmi tahtonsa (tai tahdottomuutensa), ei elimenä, joka palvelee määrättyjen porvarillisten puolueiden etuja. Menshevikit puhuvat päätöslauselmassaan Duumasta yleensä, Duumasta „instituutiona”, Duumasta „puhtaana” kansan edustuslaitoksena. Se ei ole marxilainen ajattelutapa, vaan puhtaasti kadettilainen, ei materialistinen, vaan idealistinen sanan pahimmassa merkityksessä, ei proletarisen luokkakantainen, vaan poroporvarillisen venyvä ajattelutapa.

Ottakaa vaikkapa seuraava, äärimmäisen kuvaava menshevistisen päätöslauselman sanonta, sanoin minä edustajakokouksessa: „...4) että nämä selkkaukset (taantumuksen kanssa) pakoittaen Valtakunnanduuman etsimään tukea laajoista joukoista”... (siteeraan päätöslauselmaehdotusta, jonka menshevikit esittivät edustajakokoukselle). Onko totta, että Duuma voi ja käy etsimään laajojen joukkojen tukea? *Minkälainen* Duuma? Lokakuulaisten Duumako? Ei suinkaan. Talonpoikain ja työväen edustajain Duumako? Sen ei tarvitse *etsiä* tukea, koska sillä on, on ollut ja tulee olemaan tukinoja. Kadettien Duumako? Niin, kadettien Duumaan nähden ja ainoastaan siihen nähden se pitää paikkansa. Kadettiduuman on todellakin *etsittävä* laajojen joukkojen *tukea*. Mutta heti kun te menshevikkien abstraktisen, idealistisen ja ylimalkaisen määritelmän sijalle asetatte konkreettisen luokkasisällön, niin heti huomaatte heidän esittämänsä sanamuodon vaillinaisuuden ja siis myöskin sen virheellisyyden. Kadetit *yrittävät* nojautua kansaan. Se on totta. Juuri niin sanasta sanaan heistä sanotaankin meidän (bolshevistisessä) päätöslauselmassamme, joka koskee suhtautumista porvarillisiin puolueisiin. Mutta meidän päätöslauselmassamme sanotaan edelleen: kadetit

horjuvat kansaanojautumispyrkimyksen ja *kansan vallankumouksellisen omatoimisuuden pelkäämisen* välillä. Yksikään sosialisti ei rohkene kieltää alleviivattujen sanojen oikeellisuutta. Minkä takia sitten menshevikit Duumaa koskevassa päätöslauselmassaan sanoivat vain *puolet totuudesta*, vaikka silloin jo oli tiedossa, että Duuma on kadettilainen? Minkä takia he osoittivat vain kadettien *valoisan puolen*, vaieten mitalin nurjasta puolesta?

Meidän Duumamme ei ole kansanedustuksen „puhtaan aatteen” ruumiillistuma. Niin voivat ajatella vain porvarilliset tompellit kadettiprofessorien joukosta. Meidän Duumamme on sellainen, jollaisen siitä siellä istuvat määrättyjen *luokkien* ja määrättyjen puolueiden edustajat tekevät. Meidän Duumamme on kadettiduuma. Jos me sanomme siitä, että se pyrkii nojautumaan kansaan, emmekä lisää, että se pelkää kansan vallankumouksellista omatoimisuutta, niin me puhumme suoranaista valhetta, johdatamme harhaan proletariaatin ja koko kansan, osoitamme mitä anteeksiantamattominta heittäytymistä hetken mielialan valtaan, viehättymistä niihin voittoihin, joita vapauden ja monarkian välillä häilyvä puolue on saanut, sekä taitamattomuutta arvioida tämän puolueen todellinen olemus. Kadetit tietenkin kiittävät teitä sellaisesta vaikenemisesta, mutta kiittävätkö tietoiset työläiset teitä siitä?

Vielä esimerkki. „Tsaarihallitus pyrkii lieventämään vallankumouksellista nousua” — kirjoittavat menshevikit päätöslauselmassaan. Se on totta. Mutta ainoastaanko tsaarihallitus yksin pyrkii siihen? Eivätkö kadetit ole jo tuhansia kertoja todistaneet, että hekin pyrkivät *sekä* nojautumaan kansaan *että* heikentämään sen vallankumouksellista nousua? Sopiiko sosialidemokraattien puhua kadeteista kaunistellen?

Ja minä tein tällaisen johtopäätöksen. Päätöslauselmasamme sanotaan, että Duuma palvelee *välillisesti* vallankumouksen kehitystä. *Vain* tällainen sanamuoto on oikea, sillä kadetit horjuvat vallankumouksen ja taantumuksen välillä. Päätöslauselmamme sanoo *Duumaan nähden* suoraan ja selvästi, että on paljastettava kadettien häilyväisyttä. Kun Duumaa koskevassa päätöslauselmassa vaivataan siitä, niin se merkitsee lankeamista „puhtaan kansanedustuksen” porvarilliseen idealisoimiseen.

Ja todellisuuden antama kokemus on jo alkanut kumota menshevikkien illuusioita. „Nevskaja Gazetassa”¹¹¹ te jo tapaatte mainintoja (valitettavasti niissä ei ole pysytty johdonmukaisina) siitä, että kadetit eivät menetelleet Duumassa vallankumouksellisesti, siitä että proletariaatti ei salli „herrojen Miljukovien solmia sopimuksia vanhan järjestelmän kanssa”. Näin puhuessaan menshevikit vahvistavat täydellisesti oikeaksi sen arvosteluni, jonka edustajakokouksessa esitin heidän päätöslauselmaansa nähden. Näin puhuessaan he kulkevat vallankumouksen nousuaallon mukana, joka suhteellisesta heikkoudestaan huolimatta on jo alkanut näyttää kadettien oikean luonteen, on jo alkanut osoittaa oikeaksi kysymyksen bolshevistisen asettelun.

Kolmanneksi, sanoin minä, menshevikkien päätöslauselmassa ei tehdä selvää jakoa porvarillisesta demokratiasta proletariaatin taktiikan näkökannalta. Proletariaatin pitää mennä vississä määrin yhdessä porvarillisen demokratian kanssa eli „kulkea erillään, mutta iskeä yhdessä”. Nimenomaan minkä porvarillisen demokratian osan kanssa sen on „iskettävä yhdessä” nyt, Duuman kaudella? Sillä tähän itsekin, toverit menshevikit, ymmärrätte, että Duuma asettaa päiväjärjestykseen tämän kysymyksen, mutta te kierrätte sitä. Me sen sijaan sanoimme suoraan ja selvästi: talonpoikaisen eli vallankumouksellisen demokratian kanssa neutralisoiden meidän ja tämän demokratian kesken solmittua sopimuksella kadettien häilyväisyyden ja epäjohdonmukaisuuden.

Menshevikit (erikoisesti Plehanov, joka, toistan sen, oli todellinen menshevikkien aatteellinen johtaja edustajakokouksessa) yrittivät vastaukseksi tähän arvosteluun „syventää” kantaansa. Aivan niin, te haluatte paljastaa kadetteja, — huudahtivat he. — Mutta me paljastamme *kaikkia* porvarillisia puolueita; katso päätöslauselmamme loppua: „osoittaa joukoille *kaikkien* porvarillisten puolueiden epäjohdonmukaisuus” j.n.e. Ja Plehanov lisäsi ylpeästi: vain porvarilliset radikaalit käyvät yksinomaan kadettien kimppuun, mutta me, sosialistit, paljastamme *kaikkia* porvarillisia puolueita.

Tähän kysymyksen näennäiseen „syventämiseen” kätkeytyvää sofismia käytettiin edustajakokouksessa ja käytetään

vielä nytkin niin usein, että siitä kannattaa sanoa muutama sana.

Mistä tässä päätöslauselmassa on kysymys? Sosialistien toimeenpanemasta kaikkien porvarillisten puolueiden paljastamisesta vaiko sen määrittelemisestä, mikä porvarillisen demokratian kerros voi *nyt* auttaa proletariaattia viemään vielä eteenpäin porvarillista vallankumousta?

On selvää, ettei kysymys ole edellisestä, vaan jälkimmäisestä.

Ja koska se on selvä, niin silloin ei ole mitään syytä vaihtaa tuota jälkimmäistä edelliseen. Porvarillisiin puolueisiin suhtautumista koskevassa bolshevistisessä päätöslauselmassa puhutaan selvästi kaikkinaisen porvarillisen demokratian, siinä luvussa myös vallankumouksellisen ja talonpoikaisen porvarillisen demokratian, paljastamisesta sosialistien toimesta, mutta kysymyksessä proletariaatin nykyisestä taktikasta ei ole puhe sosialistisesta arvostelusta, vaan keskinäisestä poliittisesta tukemisesta.

Mitä pitemmälle porvarillinen vallankumous edistyy, sitä enemmän vasemmalta proletariaatti etsii itselleen liittolaisia porvarillisen demokratian keskuudesta, sitä syvemmälle se laskeutuu tuon demokratian huippukerroksista pohjakerroksiin. Oli aika, jolloin tukea voitiin saada aatelismarsalkoilta ja hra Struvelta, joka (vuonna 1901) esitti shipovilaisen tunnuksen: „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo”¹¹². Vallankumous on mennyt kauaksi eteenpäin. Porvarillisen demokratian huippukerrokset ovat alkaneet vieraantua vallankumouksesta. Pohjakerrokset ovat alkaneet herätä. Proletariaatti on alkanut etsiä liittolaisia (*porvarillista* vallankumousta varten) porvarillisen demokratian pohjakerroksista. Ja nyt proletariaatin taktiikan ainoa oikea määrittely tässä suhteessa on oleva: talonpoikaiston kanssa (sehän on myös porvarillista demokratiaa, älkää unohtako sitä, toverit menshevikit!) ja vallankumouksellisen demokratian kanssa tehden tehottomaksi kadettien häilyväisyyden.

Ja vielä kerran. Minkä suunnan ovat vahvistaneet kadettiduuman ensi askelet? Elämä on jo sivuuttanut kiistamme. Elämä on pakoittanut „Nevskaja Gazetankin” nostamaan esiin talonpoikaisen („työ”-) ryhmän, pitämään sitä suuremmassa arvossa kuin kadetteja, lähentymään sitä ja paljastamaan kadetteja. Elämän opetukset ovat

johdattaneet meidän tunnukseemme: proletariaatin liittolaisena porvarillisen vallankumouksen voittoon saakka on talonpoikaisdemokratia ja vallankumouksellinen demokratia.

Neljänneksi, arvostelin menshevistisen päätöslauselman viimeistä pykälää, joka koskee sosialidemokraattien parlamenttiryhmä Duumassa. Minä osoitin, etteivät kaikki tietoisien proletariaatin joukot osallistuneet vaaleihin. Onko tarkoituksenmukaista tällaisissa oloissa tyrkyttää näille työläisjoukoille virallisia puolueen edustajia? Voiko puolue mennä takuuseen siitä, että valituksi tulevat todella puolueen ehdokkaat? Eikö se, että sosialidemokraattien ensimmäisten ehdokkaiden odotetaan tulevan Duumaan *talonpoikaisesta* ja kaupunkien pikkuporvarillisesta kuu-riasta, synnytä vissiä vaaraa ja epänormaalia tilannetta? Ensimmäiset sosialidemokraattisen työväenpuolueen ehdokkaat Duumaan ilman, että he olisivat työväenjärjestöjen valitsemia ja niiden valvonnan alaisia... Menshevikkien toimesta hyljättiin tov. Nazarin¹³ korjausehdotus, Nazarin, joka vaati, että paikalliset työväenjärjestöt *asettaisivat* sosialidemokraattien ehdokkaat Duumaan. Me vaadimme nimiäänestyksen suorittamista ja merkitsimme pöytäkirjaan erikoisen mielipiteemme*.

Me äänestimme kaukasialaisten korjausehdotuksen puolesta (osallistua vaaleihin siellä, missä niitä ei vielä ole toimitettu, mutta ei mennä vaaliliittoihin toisten puolueiden kanssa), sillä toisten puolueiden kanssa solmittavien vaaliliittojen ja sopimusten kieltämisellä oli epäilemättä suuri poliittinen merkitys puolueelle.

Mainitsen vielä, että edustajakokous hylkäsi tov. Jermanskin (sovittelijana itseään pitäneen menshevikin) korjausehdotuksen. Jermanski tahtoi, että vaaleihin osallistuminen sallittaisiin vain silloin, kun on mahdollista harjoittaa agitaatiota joukkojen keskuudessa ja laajasti järjestää joukkoja.

Kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden edustajat, puolalaiset, bundilaiset ja muistaakseni myös lätiläiset pitivät puheenvuoroja tästä kysymyksestä ja puoltivat päättäväisesti boikotointia korostaen paikallisia ja konkreettisia oloja, protestoiden sitä vastaan, että tämä kysymys ratkaistaan abstraktisten näkökohtien perusteella.

* Ks. tätä osaa, ss. 299—300. *Toim.*

Sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän kysymyksessä edustajakokous hyväksyi myös Keskuskomitean ohjeet. Näissä ohjeissa, joita valitettavasti ei ole liitetty KK:n julkaisemiin edustajakokouksen päätöslauselmiin, annetaan KK:n tehtäväksi saattaa *kaikkien* puoluejärjestöjen tietoon — 1) nimenomaan kenet, 2) nimenomaan milloin ja 3) nimenomaan minkälaisilla ehdoilla se on nimittänyt puolueen edustajaksi parlamenttiryhmään ja tehdä selkoa näiden puolueen edustajien aika-ajoittaisista toimintakertomuksista¹¹⁴. Tämä päätös velvoittaa niitä paikallisia työväenjärjestöjä, joiden jäseniä on sosialidemokraattien edustajina Duumassa, valvomaan „valtuutettujensa” toimintaa Duumassa. Sulkumerkeissä huomautan, että tämä tärkeä päätöslauselma, joka osoittaa, etteivät sosialidemokraatit suhtaudu parlamentarismiin niin kuin porvarilliset politikoisijat, sai osakseen yksimielistä paheksumista tai pilkkaa sekä „Duumassa”, hra Struven sanomalehdessä, että „Novoje Vremjassa”.

Ja vihdoin, lopettaessani kertomuksen keskustelusta, jota käytiin Valtakunnanduumakysymyksestä, mainitsen vielä kaksi välikohtausta. Ensimmäinen — neuvottelevalla ääni-oikeudella edustajakokoukseen kutsutun toveri Akimovin esiintyminen. Niiden toverien tiedoksi, jotka eivät tunne puolueemme historiaa, sanon, että tov. Akimov on 90-luvun lopulta saakka ollut mitä johdonmukaisin tahi eräs johdonmukaisimpia opportunisteja puolueessa. Yksinpä uuden „Iskrankin” oli pakko tunnustaa se. Akimov oli „ekonomisti” vuonna 1899 sekä sitä seuranneina vuosina ja on pysynyt uskollisena itselleen. Hra Struve on „Ozvobozhdenijessa” monet kerrat kehunut häntä „realismista” ja hänen marxilaisuutensa tieteellisyydestä. Tuskinpa tov. Akimov eroaa vähänkään oleellisesti „Bez Zaglavijan” bernsteini-läisistä (hra Prokopovitshista y.m.). Ymmärrettävää on, että tällaisen toverin läsnäolosta saattoi olla vain hyötyä edustajakokoukselle sosialidemokratian oikean ja vasemman siiven välisessä taistelussa.

Tov. Akimov puhuikin aivan ensimmäisenä selostajien jälkeen Valtakunnanduumaa koskevasta kysymyksestä. Hän sanoi olevansa eri mieltä menshevikkien kanssa monessakin suhteessa, mutta tov. Axelrodin kannalla hän on täydellisesti. Hän ei ole ainoastaan Duumaan osallistumisen kannalla, vaan puoltaa myös kadettien tukemista.

Tov. Akimov oli ainoa johdonmukainen menshevikki siinä suhteessa, että hän asettui avoimesti puolustamaan kadetteja (eikä verhotussa muodossa siihen tapaan, että kadetit ovat tärkeämpiä kuin eserrät). Hän nousi avoimesti vastustamaan minun arviotani, jonka olin kadeteista antanut kirjasessa „Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät”. Hänen sanojensa mukaan kadetit ovat „todella kansanvapauden puolue, mutta maltillisempi”. Kadetit ovat „orpoja demokraatteja”, sanoi meidän orpo sosialidemokraattimme. „Menshevikkien on asetettava keinotekoisesti esteitä sille, etteivät tulisi kadettien avustajiksi”.

Kuten lukija näkee, tov. Akimovin puhe osoitti erittäin selvästi ja uudemman kerran, mihin suuntaan meidän menshevikkimme kallistuvat.

Toinen välikohtaus osoitti samaa, mutta toiselta puolelta. Asia oli näin. Valiokunnan esittämän menshevikkien alkuperäisen Valtakunnanduuma koskevan päätöslauselmaehdotuksen 5. pykälässä (arnejasta) oli tällainen lause: „...Nähdessä ensi kertaa Venäjän maaperällä uuden vallan, *itsensä tsaarin elämään herättämän, lain tunnustaman* vallan, joka on noussut esiin kansakunnan uumenista” j.n.e. Arvostellessani menshevikkien päätöslauselmaa, sen varomatonta, lievästi sanoen, ja optimistista suhdetta Valtakunnanduumaan, arvostelin muun muassa myös noita alleviivattuja sanoja ja huomautin leikilläni, että eiköhän meidän pitäisi lisätä: „ja herramme jumalan alaslähtettämän” (vallan?). Tov. Plehanov, valiokunnan jäsen, loukkaantui kovasti tuosta minun pilastani.— Mitä! — huudahti hän puheessaan.— Minun on kuunneltava tuollaisia „epäilyjä opportunistista” (kirjaimellisesti hänen sanontansa, olen sen kirjoittanut muistiin). Olen itsekkin sotilashenkilö ja tiedän, miten sotilaat suhtautuvat valtaan, mikä merkitys heidän mielestään on sillä, että valta on tsaarin tunnustama j.n.e., j.n.e. Loukkaantumisellaan tov. Plehanov paljasti heikkoutensa ja osoitti vieläkin selvemmin, että hän „liioitteli”. Loppulausunnossani vastasin, ettei tässä ole lainkaan kysymys „epäilyistä” ja että on naurettavaa puhua tuollaisia inhoittavia sanoja. Kukaan ei syytä Plehanovia tsaariin uskomisesta. Mutta päätöslauselmaa ei kirjoiteta Plehanovia varten, vaan kansaa varten. Ja on säädytöntä päästää kansan keskuuteen tuollaisia kaksimielisiä perusteluja, jotka sopivat vain herroille Wittelle ja hänen

kumppaneilleen. Nuo perustelut kääntyvät meitä vastaan, sillä jos korostetaan, että Valtakunnanduuma on „valta” (?? yksistään jo tämä sana osoittaa menshevikkimme ylenmääräistä optimismia) ja vielä sellainen valta, jonka tsaari on herättänyt elämään, niin siitä tullaan tekemään se johtopäätös, että tämän laillisen vallan pitää myös toimia lain mukaisesti, olla kuuliainen sille, joka sen on „herättänyt elämään”.

Menshevikit huomasivat itsekin, että Plehanov oli liioitellut. Heidän keskuudestaan tehdyn esityksen nojalla nuo alleviivatut sanat pyyhittiin pois päätöslauselmasta.

VI

ASEELLINEN KAPINA

Kaksi pääkysymystä, agraarikysymys ja kysymys Valtakunnanduudesta, yhdessä ajankohdan arviointia koskevan keskustelun kanssa, oli edustajakokouksen päähuomion kohteena. En muista, kuinka monta päivää käytimme näiden kysymysten pohdintaan, mutta tosiasia on, että monissa läsnäolijoissa alkoi ilmetä väsymystä,— ja väsymyksen lisäksi ehkä myös pyrkimystä poistaa eräät kysymykset päiväjärjestyksestä. Hyväksyttiin esitys edustajakokouksen työn jouduttamisesta, ja aseellista kapinaa koskevan kysymyksen alustajille varattu aika *supistettiin* 15 minuuttiin (edellisten kysymysten alustajille lisättiin useitakin kertoja aikaa yli määrätyn puolen tunnin). Se oli kysymysten hämäämisen alkua.

Edustajakokouksessa vallitsevana olleen „vähemmistön” puolesta esiintyi aseellista kapinaa koskevan kysymyksen alustajana tov. Tsherevanin, ja kuten saattoikin odottaa, kuten bolshevikit jo moneen kertaan etukäteen sanoivatkin, hän „luisui Plehanovin kannalle”, t.s. asettui itse asiassa „Dnevnik” julkaisujen kannalle, joiden kanssa monet menshevikit olivat jo ennen edustajakokousta eri mieltä. Olin merkinnyt muistiinpanoihini häneltä sellaisia lauseita kuin: „joulukuun kapina oli vain epätoivon tuote” tahi: „joulukuun kapinan tappio oli taattu heti ensi päivinä”. Plehanovilainen väite „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin” läpäisi punaisena lankana koko hänen esityksensä, jota oli höys-

tetty, kuten on tapana, hyökkäilyillä „salaliittolaisia” ja „tekniikan liioittelemista” vastaan.

Meidän alustajamme tov. Vinter yritti turhaan lyhyessä puheessaan saada edustajakokouksen punnitsemaan täsmälleen molempien päätöslauseلمien tekstit. Kerran hän oli pakoitettu jopa kieltäytymään jatkamasta alustustaan. Se tapahtui hänen puheensa puolivälissä, kun hän luki menshevikkien päätöslauseلمان ensimmäisen pykälän: „taistelu asettaa välittömäksi tehtäväksi vallan tempaamisen itsevaltiudelliselta hallitukselta”. Osoittautui, että meidän alustajamme, aseellista kapinaa koskevaa päätöslauseلmaa laatiyan valiokunnan jäsen, *ei tiennyt*, että tämä valiokunta oli viime hetkellä esittänyt edustajakokoukselle hektografilla painetussa päätöslauseلmaehdotuksessa *uuden sanamuodon*. Nimittäin: valiokunnan menshevistinen osa Plehanovin johtamana ehdotti sanottavaksi: „*temmata väkivalloin oikeudet*” sanonnan „temmata valta” asemesta.

Tällä edustajakokoukselle esitettävän päätöslauseلمان sanamuodon muuttamisella alustajan ja valiokunnan jäsenen tietämättä rikottiin niin karkeasti kaikkia edustajakokouksen työssä vakiintuneita tapoja ja sääntöjä, että meidän alustajamme kiivastui ja kieltäytyi jatkamasta alustustaan. Vasta menshevikkien pitkien „selittelyjen” jälkeen hän suostui päättämään muutamin sanoin selostuksensa.

Muutos oli todellakin ällistyttävä. Kapinapäätöslauseلmassa ei puhuta taistelusta vallasta, vaan taistelusta oikeuksien puolesta! Ajatelkaa toki, miten uskomatonta sekaannusta tällä opportunistisella sanamuodolla olisikaan saatu aikaan joukkojen tajunnassa ja miten typerä olisikaan ollut silmiinpistävä epäsuhte taistelukeinojen suuruuden (kapina) ja päämäärän vaatimattomuuden välillä (temmata oikeudet, s.o. temmata vanhalta vallalta oikeuksia, saada vanhalta vallalta myönnytyksiä, mutta ei kukistaa sitä).

On itsestään selvää, että bolshevikit kävivät mitä tarkimmoin tuon korjauksen kimppuun. Menshevikkien rivit alkoivat horjua. He vakuutuivat nähtävästi siitä, että Plehanov oli vielä kerran liioitellut ja että käytännössä heille kävisi huonosti, jos he määrittelisivät kapinatehtävän noin maltillisesti ja säntillisesti. Plehanov pakoitettiin kääntymään. Hän otti korjauksensa takaisin sanoen, ettei hän

pidä tärkeänä tuota oikeastaan vain „tyyllillistä” eroa. Se oli tietenkin happaman pillerin sokeroittamista. Kaikki käsittivät, ettei kysymys ollut lainkaan tyyllittelystä.

Plehanovin korjaus toi selvästi ilmi menshevikkien perustendenssin kapinakysymyksessä: keksiä verukkeita, joiden nojalla voitaisiin luopua kapinasta, sanoutua irti joulukuun kapinasta, kehoittaa olemaan toistamatta kapinaa, tehdä tyhjäksi kapinatehtävät tai määritellä nuo tehtävät niin, ettei niiden täyttämiseksi voisi olla edes puhettakaan kapinasta. Mutta menshevikit eivät tohtineet sanoa sitä suoraan ja päättäväisesti, selvästi ja avoimesti. Heidän asemansa oli mitä vilpillisin: he puhuivat verhotussa muodossa ja puolinaisin vihjauksin siitä, mikä oli heidän mielialajutuksensa. Proletariaatin edustajat voivat ja ovat velvollisia julkisesti arvostelemaan kapinan virheitä, mutta sosialidemokratian arvolle ei lainkaan sovi, että se tehdään verhotussa, kaksimielisessä ja epäselvässä muodossa. Ja menshevikkien päätöslauselmassa kuvastui tahtomattakin tuo kaksinainen kanta: kapinasta luopuminen verukkeiden avulla samaan aikaan kun se on saanut muka „kansan” tunnustuksen.

Puheet tekniikasta ja salaliitteilusta olivat liian ilmeistä silmien lumetta, liian karkeata erimielisyyksien hämäämistä kapinaa *poliittisesti* arvioitaessa. Sitä varten, että olisi välttytty tekemästä tuota arviointia, välttytty sanomasta suoraan, oliko joulukuun kapina askel eteenpäin ja liikkeen kohoamista korkeimmalle asteelle, oli puheet johdettava pois pääasiasta, politiikasta tekniikkaan, vuoden 1905 joulukuun konkreettisesta arvioinnista yleisiin fraaseihin salaliitteilusta. Ja millaiseksi häpeäpilkuksi sosialidemokratialle jäävätkään nuo puheet salaliitteilusta, kun niitä pidettiin sellaisen *kansanliikkeen* johdosta kuin joulukuun taistelu Moskovassa!

Te haluatte polemisoida, sanoimme me menshevikitovereille, teidän tekee mieli „pistellä” bolshevikkeja, teidän päätöslauselmanne kapinasta on täynnä hyökkäilyjä toisina ajattelevia vastaan. Polemisoikaa niin paljon kuin haluatte. Se on teidän oikeutenne ja velvollisuutenne. Mutta älkää typistäkö suurta kysymystä historiallisten päivien arvioinnista matalaksi ja pikkumaiseksi polemiikiksi. Älkää madaltako puoluetta sillä, ettei se muka kysymyksessä työläisten, talonpoikien ja kaupungin pikkuporvariston joulukuun tais-

telusta osaa sanoa mitään muuta kuin pistellä ja kolhia toista fraktiota. Kohotkaa toki hieman korkeammalle, laatikaa, jos suvainnette, erikoinen polemisoiiva päätöslauselma bolshevikkeja vastaan, mutta antakaa toki proletariaatille ja koko kansalle suora ja selvä, ei ulkokullattu, vastaus kapinakysymykseen.

Te huudatte tekniikan yliarvioimisesta ja salaliittoilusta. Mutta luokaa silmäys molempiin päätöslauselmaehdotuksiin. Te näette, että juuri meidän päätöslauselmamme ei sisällä teknillistä, vaan *historiallista ja poliittista* aineistoa. Te näette meillä perustelut, joita ei ole otettu pelkistä ja todistamattomista yleisistä väittämistä („taistelun tehtävänä on vallan tempaaminen”), vaan *liikkeen historiasta*, vuoden 1905 viimeisen neljänneksen tarjoamasta poliittisesta kokemuksesta. Te vieritätte omat syntinne toisten kontolle, sillä juuri teidän päätöslauselmanne sisältää kerrassaan niukasti historiallista ja poliittista aineistoa. Siinä puhutaan kapinasta, mutta ei lausuta sanaakaan lakon suhteesta kapinaan, ei sanaakaan siitä, miten lokakuun jälkeinen taistelu johti kapinan välttämättömyyteen ja väistämättömyyteen, ei yhtään suoraa ja selvää sanaa joulukuusta. Juuri meidän päätöslauselmassamme ei kapina esiinny salaliittolaiskehoituksena eikä teknillisenä kysymyksenä, vaan *poliittisena tuloksena* siitä täysin konkreettisesta historiallisesta todellisuudesta, jonka on synnyttänyt lokakuun lakko, vapauksien lupaaminen, yritys ottaa ne takaisin ja niiden puolustamiseksi käyty taistelu.

Fraaseilla tekniikasta ja salaliittoilusta te vain verhoatte *perääntymistänne* kapinakysymyksessä.

Siksipä edustajakokouksessa menshevikkien päätöslauselmaa kapinakysymyksestä nimitettiin: „pätöslauselmaksi aseellista kapinaa *vastaan*”. Ja tuskinpa kukaan, joka vähänkään tarkkaavaisesti lukee molempien edustajakokoukselle esitettyjen päätöslauselmien tekstit, rohkenee ryhtyä kiistämään tämän väitteen oikeellisuutta*.

Perusteluillamme oli vain osittainen vaikutus menshevikkeihin. Ken vertailee heidän päätöslauselmaehdotustaan

* Helpottaakseni lukijaa suhtautumaan tietoisesti ja kriittisesti edustajakokouksessa käytyihin kiistoihin, esitän liitteinä enemmistön ja vähemmistön alkuperäisten päätöslauselmaehdotusten ja edustajakokouksen hyväksymien päätöslauselmien tekstit. Vain näiden tekstien tarkka tutkiminen ja vertaileminen tekee mahdolliseksi perehtyä itsenäisesti sosialidemokraattisen taktiikan kysymyksiin.

siihen lopulliseen päätöslauselmaan, minkä he hyväksyivät, hän näkee, että he ovat poistanee siitä koko joukon todella vähäisiä hyökkäilyjä ja katsomuksia. Mutta sen yleinen henki on tietysti säilynyt. Historiallinen tosiasia on se, että Venäjän ensimmäisen aseellisen kapinan jälkeen pidetyssä menshevistisessä edustajakokouksessa oli havaittavissa hämminkiä, se livahti antamasta suoraa vastausta eikä rohjennut sanoa suoraan proletariaatille, oliko tämä kapina virhe vai askel eteenpäin, onko toinen kapina välttämätön ja miten se historiallisesti sitoutuu ensimmäiseen.

Menshevikkien välttelevä kanta, menshevikkien, jotka tahtoivat jättää kapinakysymyksen pois päiväjärjestyksestä, jotka pyrkivät tekemään sen, mutta eivät rohjenneet tunnustaa sitä, johti lopulta siihen, että kysymys jäi todellisuudessa avoimeksi. *Puolueen on vielä tehtävä arvionsa joulukuun kapinasta ja kaikkien järjestöjen on kiinnitettävä mitä vakavinta huomiota tähän kysymykseen.*

Käytännöllinen kapinakysymys jäi myös avoimeksi. Edustajakokouksen nimessä tunnustettiin, että liikkeen *välittömänä* (pankaa tämä merkille!) tehtävänä on „*vallan tempaaminen*”. Sehän on, jos haluatte, ultrabolshevistinen sanonta, siinähan juuri asia typistetäänkin fraasiksi, mistä meitä on syytetty. Mutta koska sen sanoi edustajakokous, niin meidän on pidettävä sitä ohjeena, meidän on *tältä pohjalta* arvosteltava mitä jyrkimmin niitä puolueen paikallisia ja keskuselimiä ja järjestöjä, jotka saattavat unohtaa tämän *välittömän* tehtävän. Me voimme ja meidän pitää edustajakokouksen päätöksen perusteella asettaa visseinä poliittisina ajankohtina tämä *välitön* tehtävä *etusijalle*. Kenelläkään ei ole oikeutta estää sitä, se tulee täydellisesti ja kokonaisuudessaan olemaan edustajakokouksen määräysten rajoissa, kun kerran olemme heittäneet pois sanat „temmattava oikeudet” ja pakoittaneet tunnustamaan „*välittömäksi tehtäväksi vallan tempaamisen*”.

Kehoitamme puoluejärjestöjä olemaan unohtamatta tätä varsinkaan sellaisina hetkinä, jolloin meidän paljonpuhuttu Duumamme saa korvatillikoita itsevaltiudelliselta hallitukselta.

Aseellisesta kapinasta keskusteltaessa тов. Voinov huomautti erittäin sattuvasti, millaiseen puristukseen menshevikit olivat joutuneet. Kun sanotaan „temmata oikeudet”, niin se on tavattoman opportunistinen sanonta. Kun sanotaan

„temmata valta”, niin se merkitsee, että menshevikit jäävät aivan aseettomiksi bolshevikkeja vastaan. Tästä lähtien me tiedämme, vitsaili Voinov, mitä on oikeaoppinen marxilaisuus ja mitä salaliittoileva kerettiläisyys. „Temmata valta” on oikeaoppisuutta, „valloittaa valta” — salaliittoilua...

Tämän johdosta tuo sama puhuja luonnehti myös menshevikin yleisen tyyppin. Menshevikit ovat impressionisteja, sanoi hän, hetkellisen mielialan ihmisiä, hetken ihmisiä. Kun aalto nousee, kun on menossa loka—marraskuu 1905, niin silloin „Natshalo” nelistää, silloin se esiintyy jopa bolshevistisemmin kuin itse bolshevikit. Se jo laukkaa suin päin demokraattisesta diktatuurista sosialistiseen diktatuuriin. Kun sitten tyrskyaalto laski, mieliala aleni, ja kadetit nousivat esiin,— niin menshevikit kiiruhtavat mukautumaan alentuneeseen mielialaan, he juoksevat hypähdellen kadettien kintereillä ja viittaavat halveksuvasti kintaalla lokakuun—joulukuun taistelumuodoille.

Erittäin mielenkiintoisena edelläsanotun vahvistuksena oli edustajakokouksessa menshevikki Larinin kirjallinen lausunto. Hän jätti sen edustajakokouksen byroolle, joten sen siis täytyy olla täydellisenä pöytäkirjoissa. Larin kirjoitti siinä, että menshevikit erehtyivät loka—joulukuussa menettellessään bolshevistisesti. Kuulin edustajakokouksessa eräiltä menshevikeiltä yksityisluontoisia suullisia protesteja tätä „arvokasta tunnustusta” vastaan, mutta en mene takuuseen, esitettiinkö näitä protesteja puheissa vai lausunnoissa.

Plehanovin puheenvuoro oli myös opettavainen. Hän puhui (ellen erehdy) vallan valtaamisesta. Ja tällöin hän tuli varomatta sanoneeksi mitä omituisimmalla tavalla.— Vastustan salaliittolaismaista vallan valtaamista,— huu-dahti hän,— mutta kannatan täydellisesti sellaista vallan valtaamista, jollaista oli esimerkiksi Konventin valtaantulo Ranskan suuressa vallankumouksessa.

Siinä me saimme Plehanovin sanasta kiinni.— Mainiota, тов. Plehanov,— vastasin hänelle.— Kirjoittakaa päätöslauselmaan se, mitä te sanoitte! Tuomitkaa salaliittoilu miten jyrkästi tahansa, mutta me, bolshevikit, tulemme kuitenkin äänestämään kaikki ja yksimielisesti sellaisen päätöslauselman puolesta, jossa tunnustetaan ja suositellaan proletariaatille Konventin-tyyppistä vallan valtaamista. Tuomitkaa salaliittoilu, mutta tunnustakaa päätöslauselmassa

Konventin tapainen diktatuuri, ja me tulemme täydellisesti ja ehdottomasti olemaan samaa mieltä kanssanne. Eikä siinä kaikki. Menen takuuseen, että siitä hetkestä, kun te allekirjoitatte sellaisen päätöslauselman, *kadetit herkeävät kehumasta teitä!*

Tov. Voinov pani myös merkille sen huutavan ristiriidan, johon tov. Plehanov joutui, kun hän tuli sattumalta „varomatta sanoneeksi” Konventista. Konventti oli nimenomaan väestön alimpien kerrosten diktatuuria, s.o. kaupunki- ja maalaisköyhälistön alimpien kerrosten diktatuuria. Porvarillisessa vallankumouksessa se oli juuri sellainen täysivaltainen laitos, jossa valtaa piti täysin ja jakamattomasti hallussaan juuri tavallinen rahvas, köyhälistö, s.o. nimenomaan se aines, jota me nimitämme „proletariaatiksi ja talonpoikaistoksi”, eikä suur- tai keskiporvaristo. Kun tunnustetaan Konventti ja samalla intoillaan vallan valtaamista vastaan, niin se merkitsee sanoilla leikkimistä. Kun tunnustetaan Konventti ja samalla kiihkoillaan „proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria” vastaan, niin se merkitsee itsensä pieksämistä. Bolshhevikit sitä vastoin puhuivat aina ja kaiken aikaa siitä, ettei suinkaan minkään „tietoisien vähemmistön”, vaan nimenomaan kansanjoukkojen, nimenomaan proletariaatin ja talonpoikaiston on valloitettava valta. Fraasit salaliitollusta ja blanquilaisuudesta ovat tavallista viatonta sanahelinää, mikä raukesikin heti tomuksi, kun vain mainittiinkin Konventista.

VII

EDUSTAJAKOKOUKSEN LOPPU

Kysymys aseellisesta kapinasta oli viimeinen kysymys, mikä edustajakokouksessa käsiteltiin edes jossain määrin perusteellisesti ja periaatteellisesti. Muut kysymykset käsiteltiin joko aivan kiireellisesti ja harkitsematta tai ne ratkaistiin ilman keskustelua.

Päätöslauselma sissitaistelutoiminnasta meni läpi aivan kuin aseellista kapinaa koskevan päätöslauselman lisänä. En ollut silloin istuntosalissa enkä kuullut tovereiltakaan, että tästä kysymyksestä olisi ollut edes vähänkään mielenkiintoisia väittelyjä. Eikä tämä kysymys tietysti olekaan periaatteellinen.

Päätöslauselmat ammattiliitoista ja suhtautumisesta talonpoikaisliikkeeseen hyväksyttiin yksimielisesti. Päätöslauselmavaliokunnissa bolshevikit ja menshevikit pääsivät näistä kysymyksistä yksimielisyyteen. Totean, että talonpoikaisliikettä koskevassa päätöslauselmassa on kadetti-puolueesta annettu aivan oikea arvio ja kapina tunnustettu „ainoaksi” vapauden valloittamisen „keinoksi”. Näitä molempia väittämiä on pidettävä useammin huomion kohteena jokapäiväisessä agitaatiotyössämme.

Yhdistyminen kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden kanssa otti vähän enemmän aikaa. Yhtyminen puolalaisten kanssa kävi yksimielisesti. Yhtyminen lätiläisten kanssa muistaakseni meni myös läpi ainakin suuremmita keskusteluitta. Kysymyksessä yhtymisestä Bundin kanssa syntyi kiivas yhteenotto. Yhtyminen hyväksyttiin muistaakseni 54 äänellä tahi niillä paikkeilla. Sen puolesta äänestivät bolshevikit (melkein kaikki), keskusta ja vähimmin ryhmäkannalla olleet menshevikit. Vietiin läpi VSDTP:n johtavien paikalliskomiteain yhtenäisyys ja edustajakokouksen edustajain valitseminen yleisillä perusteilla. Hyväksyttiin päätöslauselma, jossa katsotaan välttämättömäksi taistelu sentralististen järjestöperiaatteiden puolesta (me ehdotimme sanamuodoltaan erilaista, mutta ajatukseltaan samanlaista päätöslauselmaa, jossa korostettiin Bundille tekemämme myönnytyksen käytännöllistä merkitystä ja katsottiin välttämättömäksi käydä horjumatonta taistelua proletariaatin voimien tiiviimmän ja uudemman yhteenliittämisen puolesta).

Eräät menshevikit kiivastelivat kovasti sen johdosta, että yhdyttiin Bundin kanssa, ja he syyttivät meitä siitä, että me peräännymme toisen edustajakokouksen periaatteista. Parhaimpana vastauksena näihin syytöksiin on vedota „Partii-nyje Izvestijan” 2. numeroon. Siinä bolshevikit julkaisivat *jo kauan ennen edustajakokousta* päätöslauselmaehdotuksen, jossa esitettiin useita *uusia kaikille* kansallisille sosialidemokraattisille puolueille tehtäviä myönnytyksiä aina „suhteelliseen edustukseen saakka puolueen paikallisissa, alue- ja keskuselimissä” *. Menshevikit vastasivat meidän päätöslauselmiimme esittämällä samassa „Partii-nyje Izvestijan” 2. numerossa omat vastapäätöslauselmansa,

* Ks. tätä osaa, ss. 151—152. *Toim.*

mutta he eivät tällöin maininneet *sanallakaan* olevansa eri mieltä meidän suunnitelmamme kanssa, jonka mukaan on edelleenkin tehtävä myönnytyksiä Bundille ja muille kansallisille sosialidemokraattisille puolueille.

Mielestäni tämä tosiasia antaa parhaan vastauksen siihen kiistakysymykseen, bolshevikitkö äänestivät ryhmäkuntalaisuussyistä Bundin puolesta vai menshevikitkö ryhmäkuntalaisuuden vuoksi äänestivät Bundia vastaan.

Puolueen säännöt hyväksyttiin hyvin nopeasti. Kuuluin sääntöjen luonnosta valmistelemaan valiokuntaan. Menshevikit olisivat tahtoneet kohottaa ylimääräisen edustajakokouksen koollekutsumiseksi tarvittavan puolueen jäsenten määrän $\frac{2}{3}$:aan. Minä ilmoitin silloin yhdessä bolshevikkitoverieni kanssa jyrkästi, että pieninkin yritys supistaa sitä autonomian ja opposition oikeuksien minimimäärää, jonka ryhmäkuntainen III edustajakokous tunnusti säännöissä, tulee merkitsemään kiertämätöntä kahtiajakaantumista. Asia riippuu teistä, menshevikkitoverit: jos haluatte noudattaa lojaalisuutta, noudattaa kaikkia vähemmistölle kuuluvia oikeuksia, kaikkia opposition oikeuksia *, niin siinä tapauksessa me alistumme, asetamme aatovereitamme Keskuskomiteaan ja tuomitsemme kahtiajakaantumisen. Jos ette halua, niin silloin kahtiajakaantuminen on kiertämätön.

Menshevikit suostuivat alentamaan sen $\frac{2}{3}$:sta $\frac{1}{2}$:een. Säännöt hyväksyttiin yksimielisesti: sekä 1 § että demokraattisen sentralismin periaate. Erimielisyyttä syntyi vain kahdesta pykälästä.

Ensiksikin, me esitimme, että 1:een §:ään liitettäisiin huomautus siinä mielessä, että puolueen jäsenillä, jotka muuttavat asuinpaikkaa, on oikeus kuulua puolueen paikallisiin järjestöihin.

Tämän huomautuksen tarkoituksena oli tehdä mahdottomaksi pikkuriidat ja torailut, toisinajattelevien järjestöstä pois potkiminen ja menshevikkien kieltäytyminen päästävästä mukaan bolshevikkeja ja päinvastoin. Puolue kasvaa. Se käy laajaksi. On lopetettava paikoista taisteleminen. Kaikki puolueen laitokset ovat valinnallisia. Kaikilla

* Palautan mieleen, että kirjasessani: „Valtakunnanduuma ja sosialidemokratia” (yhdessä Danin kirjoituksen kanssa) osoitin jo ennen edustajakokousta, että sille virtaukselle, joka jää vähemmistöksi, on taattava vapaus arvostella edustajakokouksen päätöksiä ja vapaus harjoittaa agitaatiota uuden edustajakokouksen puolesta (s. 8). (Ks. tätä osaa, s. 101. Toim.)

puolueen jäsenillä pitää olla aivan vapaa pääsy puolueen alempiin järjestöihin. Vasta silloin ei aatteellista taistelua häväistä torailemalla järjestöasioissa.

Meidän tiukasta vaatimuksestamme huolimatta menševikit hylkäsivät tämän huomautuksen. Mutta lojaalisten aikeittensa todisteeksi he suostuivat hyväksymään tällaisen päätöslauselman: „Edustajakokous hylkää tämän huomautuksen vain siksi, että se pitää sitä tarpeettomana ja *itses-tään selvänä*” (siteeraan ulkomuistista, sillä muistiinpanoisani ei sattunut olemaan tämän päätöslauselman tekstiä). On erittäin tärkeää pitää mielessä tämä päätöslauselma kaikkien mahdollisten kiistojen ja organisaatiokahnausten varalta.

Erimielisyyksien toinen kohta koski Keskuskomitean ja Pää-äänenkannattajan välisiä suhteita. Menshevikit veivät läpi sen, että Pää-äänenkannattaja valitaan edustajakokouksessa ja että Pää-äänenkannattaja kuuluu Keskuskomitean kokoonpanoon politiikan kysymyksissä (epäselvä pykälä, joka aiheuttaa varmaan väärinkäsityksiä). Vedoten surulliseen kokemukseen kirjallisista yhteenotoista Venäjän ja Saksan puolueissa * bolshevikit olivat sillä kannalla, että Pää-äänenkannattajan toimituksen nimittää Keskuskomitea ja että sillä pitää olla oikeus vaihtaa toimitus. Nähdäkseni menshevikkien tekemä päätös osoittaa epäilemättä, että puolueemme oikeassa siivessä on epänormaalisuutta myös toisaalta kirjallisten työntekijäin ja toisaalta käytännöllispoliittisten johtajien välisissä suhteissa.

Koomillisena seikkana on mainittava vielä se, että menshevikit vahvistivat edustajakokouksessa Amsterdamin kansainvälisen sosialistisen kongressin päätöslauselman suhtautumisesta porvarillisiin puolueisiin ¹¹⁵. Tämä päätös jää nimenomaan koomillisena seikkana sosialidemokraattisten edustajakokoustemme historiaan. Tosiaankin, eivätkö *kaikki* kansainvälisten sosialististen kongressien päätökset ole velvoittavia *kaikkien* maiden sosialidemokraattisille puolueille? Mitä järkeä on siinä, että otetaan ja vahvistetaan jokin näistä päätöksistä? Missä ja milloin on nähty, että kansalliset sosialidemokraattiset puolueet, sen sijaan,

* Askeinen „tapaus”, jolloin kuusi „Vorwärts'in” („Eteenpäin”. *Toim.*) toimittajaa nosti skandaalin siitä, että Saksan sosialidemokraattisen puolueen Keskushallinto erotti heidät virasta.

että ratkaisisivat kysymyksen suhtautumisesta johonkin *oman* maansa porvarilliseen puolueeseen, vetoavat sitä lajia olevaan porvarillisiin puolueisiin suhtautumiseen, mikä on yleistä kaikille maille ja koskee kaikkia porvarillisia puolueita yleensä? Sekä bolshevikit että menshevikit valmistivat ennen edustajakokousta päätöslauselmaehdotukset suhtautumisesta *Venäjän* porvarillisiin puolueisiin kesällä kristuksenjälkeisenä vuonna 1906. Ellei jäänyt aikaa tämän kysymyksen käsittelemiseen edustajakokouksessa, niin se olisi pitänyt yksinkertaisesti lykätä. Mutta kun valittiin sellainen „keski”-tie: kysymystä Venäjän puolueista ei käsitellä, vaan vahvistetaan yleisen kysymyksen kansainvälinen ratkaisu, niin se merkitsi vain oman hämminkinsä näyttämistä koko maailmalle. Koska emme muka tiedä, miten meidän pitäisi oman järkemme mukaan päättää Venäjän puolueista, niin toistakaamme sitten edes kansainvälinen päätös! Se oli kaikkein epäonnistunein muoto jättää kysymys avoimeksi, niin epäonnistunut, että se voi vain herättää naurua.

Mutta kysymys on äärettömän tärkeä. Enemmistön ja vähemmistön vastaavat päätöslauselmaehdotukset lukija löytää liitteistä. Kehoitamme niitä, joita tämä kysymys kiinnostaa (ja ketäpä käytännönmiestä, agitaattoria tai propagandistia tämä kysymys ei kiinnostaisi?), vertailemaan näitä ehdotuksia aina silloin tällöin „vallankumouksen opetuksiin”, s.o. niihin poliittisiin tosiasioihin puolueiden elämästä, joita Venäjän elämä nykyisin niin runsaasti tarjoaa. Ken haluaa tehdä tällaista vertailua, hän näkee, että vallankumous vahvistaa yhä enemmän arvion, jonka olemme antaneet kahdesta päävirtauksesta porvarillisessa demokratiassa: liberaalis-monarkistisesta (pääasiallisesti kadetit) ja vallankumouksellisdemokraattisesta virtauksesta.

Menshevistisessä päätöslauselmassa sen sijaan näkyy ilmeisiä jälkiä juuri siitä avuttomuudesta ja hämmingistä, mikä johti edustajakokouksessa kummalliseen ulospääsyyn: kansainvälisen päätöksen vahvistamiseen. Menshevistisessä päätöslauselmassa ei ole muuta kuin yleisiä fraaseja, siinä ei yritetäkään ratkaista Venäjän poliittisten tosiolojen konkreettisia kysymyksiä (tahi viitoittaa niiden ratkaisua). Pitää arvostella kaikkia puolueita, sanotaan tuossa hämminkiä osoittavassa päätöslauselmassa, pitää paljastaa

niitä, pitää tunnustaa, että täysin johdonmukaisia demokraattisia puolueita ei ole olemassa. Mutta *miten nimenomaan* on „arvostettava ja paljastettava” Venäjän *erilaisia* porvarillisia puolueita tai näiden puolueiden erilaisia tyyppisiä,— sitä ei päätöslauselmassa sanota. Siinä sanotaan, että pitää „arvostella”, mutta siinä *ei osata* arvostella, sillä porvarillisten puolueiden marxilainen arvostelu merkitsee nimenomaan *konkreettisen* analyysin tekemistä erilaisten porvarillisten puolueiden määrätystä *luokkapoljasta*. Päätöslauselmassa sanotaan avuttomasti: ei ole olemassa täysin johdonmukaisia demokraattisia puolueita, mutta siinä ei osata määritellä niitä *eroavaisuuksia Venäjän* porvarillis-demokraattisten puolueiden johdonmukaisuudessa, jotka jo ovat tulleet ja tulevat esiin vallankumouksemme kulussa. Menshevistisen päätöslauselman tyhjien fraasien ja yleisten sanontojen taakse ovat hävinneet jopa rajatkin kolmea perustyyppiä olevien porvarillisten puolueittemme — lokakuulaisten, kadettien ja vallankumouksellisten demokraattien — väliltä. Ja nämä oikean siiven sosialidemokraattimme, jotka ovat ihan naurettavan avuttomia porvarillisen Venäjän erilaisten puolueiden luokkapoljan ja tendenssien huomioonottamisessa, syyttävät vielä vasemmistososialidemokraatteja „todellisesta sosialismista”, t.s. siitä, etteivät he ota huomioon porvarillisen demokratian historiallis-konkreettista merkitystä! Vieläkin kerran: totta tosiaan on siinä vieritetty omat synnit toisten kontolle!

Minä vähän poikkesin esitykseni aiheesta. Mutta jo kirjasseni alussa huomautin, että selostukseen edustajakokouksesta aion liittää eräitä ajatuksia edustajakokouksen johdosta. Ja olen sitä mieltä, että arvioidakseen harkitusti edustajakokouksen merkitystä puolueen jäsenten ei ole pohdittava ainoastaan sitä, mitä edustajakokous teki, vaan myös sitä, mitä se ei tehnyt, vaikka sen olisi pitänyt tehdä. Ja jokainen ajatteleva sosialidemokraatti tajuaa päivä päivältä yhä selvemmin välttämättömäksi marxilaisen analyysin Venäjän erilaisista porvarillis-demokraattisista puolueista.

Vaalit edustajakokouksessa toimitettiin muutamassa minuutissa. Oikeastaan kaikki oli valmisteltu jo etukäteen, ennen edustajakokouksen yleisiä istuntoja. Pää-äänenkannattajaan valittavan viisikon olivat menshevikit muodostaneet kokonaan menshevikeistä; me suostuimme

asettamaan Keskuskomiteaan kolme meikäläistä, samalla kun siihen tuli seitsemän menshevikkiä. Minkälaiseksi heidän asemansa muodostuu eräänlaisina valvojina ja opposition oikeuksien varjelijoina, sen vasta tulevaisuus osoittaa.

VIII

EDUSTAJAKOKOUKSEN TULOKSET

Tehtyämme yleiskatsauksen edustajakokouksen työhön ja siihen tilanteeseen, mikä puolueessamme on muodostunut edustajakokouksen suorittaman työn tuloksena, tulemme seuraaviin tärkeimpiin johtopäätöksiin.

Edustajakokouksen suurena käytännöllisenä saavutuksena on jo hahmottunut (ja osaksi jo toimeenpantu) yhtyminen kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden kanssa. Tämä yhtyminen lujittaa Venäjän SDT:n puoluetta. Se auttaa hävittämään viimeisetkin kerholaisuuden jäljet. Se tuo uuden raikkaan tuulahduksen puolueen toimintaan. Se lujittaa valtavissa mittasuhteissa Venäjän kaikkien kansojen proletariaatin mahtia.

Suurena käytännöllisenä saavutuksena on vähemmistö- ja enemmistöryhmän yhteensulautuminen. Kahtiajakaantumisesta on tehty loppu. Sosialidemokraattisen proletariaatin ja sen puolueen pitää olla yhtenäisiä. Järjestölliset erimielisyydet on poistettu melkein kokonaan. Vielä jää tärkeä, vakava ja tavattoman vastuunalainen tehtävä: juurruttaa todella elämään demokraattisen sentralismin periaatteet puolueen organisaatiossa — sitkeällä työllä on päästävä siihen, että alajärjestöt tulisivat todellakin eikä vain sanoissa puolueen tärkeimmiksi järjestösoluiksi, että kaikki korkeimmat puolue-elimet olisivat todella valinnallisia, tili-velvollisia ja vaihdettavissa. Sitkeällä työllä on luotava sellainen järjestö, johon kuuluisivat kaikki tietoiset sosialidemokraattiset työläiset ja joka eläisi itsenäistä poliittista elämää. Jokaisen puoluejärjestön autonomian, joka tähän saakka on tunnustettu enemmän vain paperilla, pitää olla toteutettavissa ja toteutettu elämässä. Taistelu paikoista ja toisen „fraktion” pelkääminen on raivattava ja saatava raivatuksi pois. Muodostukoot meille käytännössä yhtenäiset puoluejärjestöt, joiden sisällä käydään puhtaasti aatteel-

lista taistelua sosialidemokraattisen ajattelun erilaisten virtausten välillä. Sitä ei ole vielä helppo saada aikaan emmekä me heti saakaan sitä aikaan. Mutta tie on viitotettu, periaatteet julistettu, ja tavoitteenamme on oltava tämän organisaatiohanteen täydellinen ja johdonmukainen toteutuminen.

Edustajakokouksen suurena aatteellisena saavutuksena pidämme selvemmän ja määrätymmän rajankäynnin suorittamista sosialidemokratian oikean ja vasemman siiven välillä. Molemmat siivet ovat olemassa Euroopan kaikissa sosialidemokraattisissa puolueissa — ne ovat meilläkin hahmottuneet jo kauan sitten. Näiden siipien välisen tarkemman rajankäynnin suorittaminen, sen selvempi määrittely, mistä kiistellään, on välttämätöntä puolueen terveen kehityksen kannalta, proletariaatin poliittisen kasvatuksen hyväksi ja sen hyväksi, että sosialidemokraattisesta puolueesta saataisiin karsituksi pois kaikenlaiset liialliset oikealta tieltä poikkeamiset.

Yhdistävä edustajakokous antoi suuren määrän asiallista asiakirja-aineistoa, jonka avulla voidaan määritellä — tarkoin ja kiistattomasti määritellä, missä me olemme samaa mieltä ja missä mielipiteemme eroavat, missä määrin nimenomaan ne eroavat toisistaan. On *tutkittava* tätä asiakirja-aineistoa, on tunnettava *tosiasiat*, jotka osoittavat täsmälleen erimielisyyksien sisällön ja laajuuden, on päästävä vanhasta kerholaisuudelle ominaisesta tottumuksesta — ärjyä, käyttää peloittavia sanoja, esittää ankaria syytöksiä sen sijaan, että asiallisesti käsiteltäisiin siinä ja siinä kysymyksessä ilmenneitä sellaisia ja sellaisia erimielisyyksiä. Ja me katsomme tarpeelliseksi esittää liitteenä tähän kirjaseen mahdollisimman täydellisen Yhdistävää edustajakokousta koskevan *asiakirja*-aineiston siinä tarkoituksessa, että puolueen jäsenet voisivat todella itsenäisesti *perehtyä* erimielisyyksiin ja ettei heidän tarvitsisi toistaa kuulopuheiden pohjalla ja niihin uskoen omaksuttuja kaavamaisia sanoja. Kuivaa se tietysti on, tämä asiakirja-aineisto. Ei kaikilla riitä huomiokykyä ja kärsivällisyyttä lukea päätöslauselmaehdotuksia, — vertailla niitä hyväksytyihin päätöslauselmiin, harkita jokaisen pykälän ja jokaisen lauseen erilaisten sanamuotojen merkitystä. Mutta ilman tällaista vakavaa työtä ei voi olla tietoista suhdetta edustajakokouksen päätöksiin.

Niinpä siis, yhteenvetona kaikesta siitä, mitä olen edellä sanonut edustajakokouksessa käydyistä kiistoista, yhteenvetona edustajakokouksen käsittelemättä jättämien (tai lykkäämien) päätöslauselmaehdotusten sisältämistä erilaisista tendensseistä, tulen siihen johtopäätökseen, että edustajakokous auttoi paljon sosialidemokratian oikean ja vasemman siiven välisen rajan selventämisessä.

Meidän oikea siipemme ei luota nykyisen, s.o. porvarillisdemokraattisen vallankumouksen täydelliseen voittoon Venäjällä, se pelkää tätä voittoa, se ei aseta kansalle päättäväisesti ja määrätysti tämän voiton tunnusta. Se luisuu aina siihen perinpohjin virheelliseen ja marxilaisuutta madaltavaan ajatukseen, että muka vain porvaristo voi itsenäisesti „suorittaa” porvarillisen vallankumouksen tai että vain porvariston pitää johtaa porvarillista vallankumousta. Sosialidemokratian oikea siipi ei ole selvillä proletariaatin osuudesta etummaisena taistelijana porvarillisen vallankumouksen täydellisen ja ratkaisevan voiton puolesta.

Tämä siipi asettaa — ainakin eräiden edustajakokouksessa esiintyneiden puhujiensa puheissa — esim. *talonpoikaisvallankumous*-tunnuksen, mutta ei toteuta johdonmukaisesti tätä tunnusta. Se ei määrittele ohjelmassa selvää vallankumouksellista tietä kansan keskuudessa harjoitettavaa propagandaa ja agitaatiota varten (maan *valtaaminen* vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain toimesta ja hallussapitäminen yleiskansalliseen perustavaan kokoukseen *saakka*). Se pelkää esittää talonpoikaisvallankumouksen ohjelmassa ajatusta, että vallankumouksellisen talonpoikaiston on vallattava valta. Lupauksestaan huolimatta se ei vie „loogilliseen” päätökseen porvarillisdemokraattista kumousta maanviljelyksessä, sillä tällaisena „loogillisena” (ja *taloudellisena*) päätöksenä kapitalismin oloissa on vain maan kansallistaminen, joka hävittää absoluuttisen maankoron. Se keksiskelee jotain uskomattoman keinotekoisia keskilinjaa, jossa maan kansallistaminen on vaihdettu maan siirtämiseen paikallisten piirikuntien haltuun, jossa on demokraattiset *zernst*vot epädemokraattisen keskusvallan oloissa. Se pelottelee proletariaattia restauraation aaveella, huomaamatta sitä, että se siten tarrautuu porvariston poliittiseen aseeseen proletariaattia

vastaan, että se valaa vettä monarkistisen porvariston myllyyn.

Ja kaikessa taktillisessa linjassaan oikean siipemme sosialidemokraatit yliarvioivat horjuvan ja häilyvän monarkistisen liberaalisen porvariston (kadettien y.m.) osuutta ja merkitystä ja aliarvioivat vallankumouksellisen porvarillisen demokratian merkitystä („Talonpoikaisliitto”, „Työryhmä” Duumassa, eserrät, lukuisat puolittain poliittiset ja puolittain ammatilliset järjestöt j.n.e.). Tämä kadettien yliarvioiminen ja vallankumouksellisten demokraattisten „alinten kerrosten” aliarvioiminen on mitä kiinteimmin sidottu edellä osoitettuun väärään katsantokantaan porvarillisesta vallankumouksesta. Meidän oikean siipemme sosialidemokraatteja sokaisee kadettien näennäinen menestys, heidän kirkuvat „parlamentti”-voittonsa ja tehokkaat „perustuslailliset” esiintymisensä. Hetken politiikkaan hurmaantuneina he unohtavat demokratian syvemmät ja perimmäisemmät edut, unohtavat ne voimat, jotka pitävät pienempää „melua” Trepovien ja Dubasovien salliman „perustuslaillisuuden” pinnalla, mutta tekevät syvällisempää, vaikkakin vähemmän näkyvää työtä alinten vallankumouksellisen-demokraattisten kerrosten keskuudessa valmistellen selkkauksia, jotka eivät ole aivan parlamentaarista laatua.

Siitä johtuukin meidän oikean siipemme sosialidemokraattien (lievästi sanoen) skeptillinen suhde kapinaan, siitä heidän pyrkimyksensä viitata kintaalla lokakuun ja joulukuun kokemuksille, silloin kehitetyille taistelumuodoille. Siitä heidän epäröivä kantansa ja passiivisuutensa taistelussa perustuslaillisia illuusioita vastaan, taistelussa, jonka jokainen todella vallankumouksellinen ajankohta nostaa etualalle. Siitä johtuu, etteivät he ymmärrä Duuman boikotoinnin historiallista merkitystä, siitä heidän pyrkimyksensä selviytyä nasevalla iskusanalla „anarkismi”, pyrkimyksensä siihen, ettei tarvitsisi ottaa huomioon liikkeen konkreettisia olosuhteita määrättyllä ajankohdalla *, siitä

* Juuri äsken sain Karl Kautskyn uuden kirjasen „Valtakunnanduuma”. Hänen esittämä boikottikysymyksen asettelu eroaa menshevikkien asettelusta kuin taivas maasta. Meidän vale-socialidemokraattimme, sen tapaiset kuin Negorev „Nevskaja Gazetasta”, sanoa pöläyttävät suoraan: boikotti on anarkismia! Kautsky sen sijaan käsittelee konkreettisia oloja ja kirjoittaa: „Sellaisissa oloissa ei ole mikään ihme, että enemmistö meidän venäläisiä tvereitamme piti tällä tavalla koollekutsuttavaa Duumaa juuri mitä ruokottomimpana kansanedustuksen värentämisenä ja päätti boikotoida sitä...” „Ei ole mikään ihme, vaikka

tavaton kiire päästä valhe-perustuslailliseen laitokseen, siitä tämän laitoksen myönteisen osuuden yliarvioiminen.

Näitä sosialidemokraattiemme oikeistosiiven tendenssejä vastaan meidän on käytävä mitä päättäväisintä, avointa ja ankaraa aatteellista taistelua. Pitää pyrkiä samaan aikaan mitä laajin edustajakokouksen päätösten käsittely, pitää vaatia kaikilta puolueen jäseniltä täysin tietoista ja arvostettavaa suhtautumista näihin päätöksiin. Pitää päästä siihen, että kaikki työväenjärjestöt esittäisivät täydellä asiantuntemuksella hyväksyvänsä tai kieltävänsä määrätyt päätökset. Tätä käsittelyä on käytävä lehdistössä, kokouksissa, kerhoissa ja ryhmissä, kun kerran olemme todella vakavasti päättäneet toteuttaa demokraattisen sentralistmin puolueessamme, kun olemme päättäneet vetää työväenjoukot mukaan tietoisesti ratkaisemaan puolueasioita.

Mutta tämän aatteellisen taistelun ei pidä yhtenäisessä puolueessa hajoittaa järjestöjä, sen ei pidä rikkoa proletariaatin toiminnan yhtenäisyyttä. Se on vielä uusi periaate puolueemme käytännöllisessä toiminnassa, ja sen toteuttamiseksi oikein elämässä on tehtävä paljon työtä.

Käsittelyvapaus, toiminnan yhtenäisyys — juuri se meidän on saatava aikaan. Ja Yhdistävän edustajakokouksen päätökset tarjoavat siinä suhteessa riittävän liikkumisalnan kaikille sosialidemokraateille. Käytännölliset teot „kunnallistamisen” hengessä eivät vielä ole aivan lähellä, mutta talonpoikaiston vallankumouksellisten esiintymisten tukemisesta, pikkuporvarillisten utopioiden arvostelemisesta ovat kaikki sosialidemokraatit samaa mieltä. Meidän on siis

enemmistö venäläisiä toveritamme, sen sijaan, että olisi ryhtynyt vaalikamppailuun päästäkseen sitten Duumaan, katsoikin tarkoituksenmukaisemmaksi käydä taistelua pyrkimyksenä saada tämä Duuma ajetuksi karille ja kutsutuksi koolle perustava kokous”.

Me niin kovasti haluaisimme, että Kautskyn tämän historiallisesti konkreettisen arvion rinnalle ilmestyisivät nopeammin Axelrodin yleiset fraasit parlamentarismien hyödyllisyydestä ja anarkismin vahingollisuudesta!

Ohihminen sanoen. Juuri näin sanoo Kautsky tuossa samassa kirjasessaan vallankumouksen voitosta: „Talonpojat ja proletariaatti tulevat yhä tarmokkaammin ja kursailemattomammin työntämään Duuman jäseniä vasemmalle...” („Nevskaja Gazetan”) halveksivan sanonnan mukaan tuo on „ylimalkaista kadettien paljastamista”)... „tulevat yhä enemmän heikentämään ja herpauttamaan vastustajiaan niin kauan kuin *voittavat heidät kokonaan*”. Siis *talonpojat ja proletariaatti* voittavat „heidät”, s.o. sekä hallituksen että liberaalisen porvariston. Kautsky parkaa! Hän ei ymmärrä, että porvarillisen vallankumouksen voi suorittaa vain porvaristo. Hän lankeaa „blanquilaiseen” kerettillisyyteen: proletariaatin ja talonpoikaiston voitto („diktatuuri”).

pohdittava kunnallistamista ja tuomittava se pelkäämättä siten rikkovamme proletariaatin toiminnan yhtenäisyyttä.

Duumaan nähden on asia hieman toisin. Vaaleissa on *välttämätöntä* täydellinen yhteistoiminta. Koska edustajakokous on päättänyt, niin *kaikki* osallistumme vaaleihin siellä, missä vaalit vielä ovat edessä. Vaalien aikana ei mitään arvostelua vaaleihin osallistumisen suhteen. Proletariaatin *toiminnan* pitää olla yhtenäistä. Duuman sosialidemokraattisen edustajaryhmän, kun tällainen ryhmä tulee olemaan, tunnustamme kaikki ja aina *puolueemme* edustajaryhmäksi.

Mutta toimintayhtenäisyyden ulkopuolella on mitä laajimmin ja vapaimmin käsiteltävä ja tuomittava ne askelet, päätökset ja tendenssit, joita me pidämme vahingollisina. Vain sellaisissa käsittelyissä, päätöslauselmissa, protesteissa voi kiteytyä puolueemme todellinen yleinen mielipide. Vain sillä ehdolla se tulee olemaan todellinen puolue, joka osaa *aina* tuoda julki mielipiteensä ja löytää oikeat tiet hahmottuneen *mielipiteen* muuttamiseksi uuden edustajakokouksen *päätöksiksi*.

Ottakaa kolmas erimielisyyttä aiheuttanut päätöslauselma, kapinaa koskeva päätöslauselma. Siinä pidetään ehdottoman välttämättömänä toiminnan yhtenäisyyttä taistelun hetkellä. Sellaisen kiihkeän taistelun aikana ei ole sallittua *minkäänlainen* arvostelu kaikki voimansa jännittävässä proletariaatin armeijassa. Niin kauan kuin ei vielä ole annettu toimintakehoitusta — on mitä laajimmin ja vapaimmin käsiteltävä ja punnittava päätöslauselmaa, sen perusteluja ja sen eri väittämiä.

Siis työvainio on varsin laaja. Edustajakokouksen päätöslauselmat tarjoavat laajan liikkumisalan. Meillä on käsisämme mitä tehokkain ase jokaista quasi-perustuslaillisuuteen viehättymistä vastaan, — jokaista Duuman „myönteisen” merkityksen liioittelua vastaan tehköönpä sen kuka tahansa, kaikkia sosialidemokratian äärimmäisten oikeistolaisten kehoituksia vastaan pysyä maltillisina ja säntillisinä. Tänä aseena on edustajakokouksen kapinakysymystä koskevan päätöslauselman ensimmäinen pykälä.

Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Yhdistävä edustajakokous tunnusti liikkeen *välittömäksi* tehtäväksi *vallan tempaamisen* itsevaltiudelliselta hallitukselta. Jokainen, ken unohtaa tämän välittömän tehtävän, ken

siirtää sen tuonemmaksi, *rikkoo* edustajakokouksen tahtoa, ja me tulemme mitä ankarimmin taistelemaan sellaisia rikkojia vastaan.

Toistan vielä: liikkumisala on laaja. Parlamenttiryhmästä aina välittömään tehtävään: temmata *valta*. Näissä laajoissa puitteissa voidaan käydä ja on käytävä aatteellista taistelua ilman kahtiajakaantumista, säilyttäen proletariaatin toiminnan yhtenäisyyden.

Tällaiseen aatteelliseen taisteluun me kehoitammekin kaikkia sosialidemokraatteja, jotka eivät halua sallia puoleemme poikkeavan kovin oikealle.

Liite

AINEISTOJA VSDTP:n YHDISTÄVÄN EDUSTAJAKOKOUKSEN TYÖN ARVIOIMISTA VARTEN

Jotta lukijat voisivat ennen edustajakokouksen pöytäkirjojen ilmestymistä päästä asiakirjojen avulla selville niistä kysymyksistä, jotka olivat käsittelyn alaisina edustajakokouksessa, liitämme tähän menshevikkien ja bolshevikkien toimesta edustajakokoukselle esitetyt päätöslauselmaehdotukset sekä myös edustajakokouksen hyväksymien päätöslauselmien tekstit. Kuten kirjasen tekstissä jo on osoitettu, vain perehtyminen tähän aineistoon antaa jokaiselle mahdollisuuden saada selvän ja täsmällisen käsityksen edustajakokouksessa käydyn aatteellisen taistelun todellisesta merkityksestä. Esitämme tässä samoin tärkeimmät niistä „Partiinyje Izvestijan” toisessa numerossa julkaistuista päätöslauselmista, joita edustajakokouksessa ei käsitelty ja joita sille ei esitetty, sillä kaikki edustajakokouksen osanottajat tarkoittivat puheenvuoroissaan niitä sekä viittailivat toisinaan niihin ja koska niihin tutustumatta on mahdotonta päästä täysin selville erimielisyyksistä.

TAISTELU VAPAUDESTA JA TAISTELU VALLASTA

„Novoje Vremja” tekee paljastuksia. Tosiasiallisesti itsevaltiudellisena pysynyttä hallitusta palveleva sanomalehti on esittänyt joukon ankaria syytöksiä lehteämme vastaan ja varoittanut kadetteja siitä, että proletariaatin luokkataistelu on vaarallista porvaristolle. „Novoje Vremjan” järkeilyissä on päällystölle tehtyjen tavallisten kanteluiden joukossa kohtia, jotka herättävät koko kansassa mitä elävintä mielenkiintoa.

„Eikö kadetteja hävetä”, kirjoittaa „Novoje Vremja”, „esittää sosialivallankumoukselliset (kysymys oli „Volna” lehdestä) muka „esitaistelijoiksi poliittisen vapauden puolesta”? Ei sinne päinkään. Sosialivallankumoukselliset eivät taistele vapaudesta, vaan vallasta, ja vanhan itsevaltiuden asemesta he asettavat päämääräksi oman itsevaltiutensa — proletariaatin itsevaltiuden”.

„Novoje Vremja” palvelee uskollisesti ja vilpittömästi itsevaltiudellista hallitusta. Isännän etuja ajaen palvelija touhuu peloitellakseen porvaristoa sosialistisen vallankumouksen aaveella. Se on ensimmäinen tehtävä. Toisena tehtävänä on kuvailla käynnissä oleva vallankumous sosialistiseksi, sekoittaa „kansan itsevaltius” „proletariaatin itsevaltiuteen”.

Molempia mainittuja tehtäviä täyttämään pyrkivien itsevaltiuden palvelijain juonet ja väärennykset eivät ole sattuma. Vanhan, itsevaltiudellisen vallan palvelijat ovat aina ja kaikkialla pyrkineet ja pyrkivät tuollaiseen „väärentelyyn”, eivätkä he pyri siihen ainoastaan lehtikirjoituksissa, vaan koko politiikassaan.

Sen tähden novojevremjalaisen petoksen erittely saa sängen vakavan merkityksen. Pysähtykäämme ennen kaikkea tuohon „kauheaan” löytöön: „sosialivallankumoukselliset” eivät taistele vapaudesta, vaan vallasta. Katsokaamme, mitä se merkitsee. Kansan vapaus on taattua vasta silloin, kun kansa saa todella, ilman mitään esteitä muodostaa liittoja, pitää kokouksia, julkaista sanomalehtiä, kun kansa saa säätää itse lait, itse valita ja erottaa kaikki valtion viranhoitajat, joille uskotaan lakien käytäntöönpaneminen ja hallitseminen lakien nojalla. Siis kansan vapaus on taattu täydellisesti ja todellisuudessa vasta silloin, kun kaikki valta kuuluu valtiossa täydellisesti ja todellisuudessa kansalle. Se on aivan ilmeistä, ja vain tahallinen halu tuoda sekaannusta kansan tajuntaan ohjalle sellaisia hallituksen palvelijoita kuin „Novoje Vremjaa”. Tämä ilmeisen selvä totuus todetaankin työväenpuolueen ohjelmassa. Tässä ohjelmassa on etutilalla niiden poliittisten vaatimusten joukossa, jotka ovat toteutettavissa porvarillisen yhteiskunnan pohjalla, s.o. samalla kun säilyy tuotantovälineiden yksityisomistus ja talouden harjoittaminen markkinoita varten, *kansan itsevaltiuden* vaatimus. Se, joka taistelee kansan vapaudesta, taistelematta samalla siitä, että kaikki valta valtiossa kuuluisi kansalle, hän on joko epäjohdonmukainen taikka vilpillinen.

Näin on vapaudesta ja vallasta käytävän taistelun laita, kun puhutaan vain päätelmiemme logiikasta. Vapautustaistelun historiassa on asia aina niin, että hankkiessaan vapautta kansa saa taistelunsa alussa vanhalta vallalta *lupauksia* vapauden takaamisesta. Vanha, kansasta riippumaton ja kansan yläpuolella oleva valtiovalta *lupaa kansalle* taata vapauden, lupaa sen kauhusta vallankumouksen edessä. Lupaukset jäävät täyttämättä, eikä niitä voida täydellisinä täyttää niin kauan kuin säilyy valta, jota kansa ei voi vaihtaa. Kaikkien vallankumousten kulussa, kun ne saavuttavat vissin kehitysasteen, koittaa sen vuoksi sellainen ajankohta, jolloin edellä esittämämme päätelmän ilmeisen selvä logiikka juurtuu elämän opetusten vaikutuksesta laajojen kansanjoukkojen tajuntaan.

Tällainen ajankohta lähestyy Venäjälläkin. Vuoden 1905 lokakuussa käyty taistelu oli historialliselta merkitykseltään taistelua siitä, että vanha valta antaisi lupauksen vapauden takaamisesta. Kansan ei ole onnistunut vielääkään saada

mitään sen enempää kuin lupauksia. Mutta lukuisat epäonnistuneet yritykset taistella tuosta enemmästä eivät ole menneet hukkaan. Ne ovat valmistaneet kansaa vakavampaan taisteluun. Ristiriita, joka vallitsee vapauden lupaamisen ja vapauden puuttumisen välillä, „kaikesta määrään” vanhan vallan kaikkivoipaisuuden ja vain puhuvien „kansanedustajien” voimattomuuden välillä, tämä ristiriita leviää juuri nyt, juuri Duuman kokemuksen kautta, yhä voimakkaammin, yhä syvemmälle ja yhä kärkevämpänä kansanjoukkojen tietoisuuteen. Taistelu kansan täydellisestä vallasta tarkoituksena taata todella täysi vapaus kansalle, tämä taistelu lähestyy hämmästyttävän nopeasti poliittisten tapahtumain objektiivisen logiikan vaikutuksesta eikä päätelmiemme subjektiivisen logiikan vaikutuksesta. Senpä vuoksi muutama Duuman istuntopäivä jo riitti siihen, että alkoi puhaltaa raikas tuuli. Duuma on mainio paljastusase, ja se paljastaa erittäin hyvin petolliset ajatukset *tällaisen* Duuman voimasta, lupausten merkityksestä, lahjoitettujen perustuslakien tai vanhan vallan ja uuden vapauden välillä solmittujen sopimusten hyödyllisyydestä. Ja senpä tähden alkaakin niin pian näkyä enteitä vapausliikkeen uudesta ja reaalista askelesta eteenpäin. Kadettien vaalivoitot olivat saada pään pyörälle kaikilta. Kadettien menettely Duumassa alkaa jo himmentää kadettien kunniakehää. Vanhan vallan ja uuden vapauden keskenään sovittelijat kadottavat ja tulevat kiertämättä kadottamaan kansan silmissä loistonsa sitä mukaa kuin lähestyy taistelu kansan täydellisestä vallasta tarkoituksena taata todellinen vapaus kansalle.

„Volna” № 9,
toukokuun 5 pnä 1906
Allekirjoitus. N. L—n

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

UUSI NOUSU

Duuman istunnot ovat alkaneet — alkaneet ovat myös mustasotnialaisten pogromit. „Rauhallinen parlamentaarinen” tie, joka saa kadetit ja kaikki politiikan poroporvarit ihastuksen ja liikutuksen valtaan, on alkanut — alkaneet ovat myös kansalaissodan mitä karkeimmat, mitä suoranaissimmat ja välittömimmät ilmiöt. Valtiollisten kysymysten ratkaiseminen „oikeusjärjestykseen” perustuvan menettelytavan mukaisesti, vaalilistojen ja ääntenlaskun avulla on alkanut ja alkaneet ovat myös mitä raaimman väkivallan purkaukset, väkivallan, joka ratkaisee valtiolliset kysymykset tuhoamalla toisinajattelevia, nujertamalla poliittisia vastustajia (ja sitä paitsi kirjaimellisesti: tulella ja miekalla)*.

Eiköhän tämä yhteenkäyminen ole sattuma? Ei tietenkään. Eikä sekään selitys riittäisi, että poliisi järjestää pogromeja provokaatiotarkoituksessa, tarkoituksessa saattaa Duuma huonoon valoon. Ei voi tietenkään olla epäilyksen varjoakaan siitä, että poliisi on niissä suoranaisesti mukana. On selvää, että poliisi sekä järjestää, yllyttää että provosoi. Kaikki se on totta. Sodassa, jota byrokraatia käy todellakin elämästä ja kuolemasta, siinä sodassa byrokratian palvelijat ja sen kannattajat eivät kaihda kirjaimellisesti minkäänlaisia keinoja. Mutta minkä takia he ovat pakoitettuja juuri nyt käyttämään laajassa mitassa nimenomaan tällaisia taistelukeinoja? Tätä kysymystä

* Vologdan kansantalon polttaminen poliisin yllyttämän väkijoukon toimesta. Sibirskin mielenosoittajien pieksäminen — sellaisia ovat huomattavimmat pogromitapaukset viime päivien ajalta.

kannattaa miettiä, ettei kokonaisia vallankumouksellisen kehityksen kausia katsottaisi tulokseksi sotivien erikoisen ilkeästä tahdosta, erittäin suuresta verenhimosta ja erittäin suuresta petomaisuudesta.

Me elämme uuden yhteiskunnallisen nousun alkua. Sekä työttömien liike, Toukokuun 1 päivä, kuohunnan voimistuminen talonpoikaiston ja sotaväen keskuudessa, joukkokokoukset, sanomalehdistö että yhdistykset — kaikki todistaa mitä selvimmällä tavalla uutta nousua. Laajan kansanliikkeen nousu on jo muutamassa päivässä ohittanut sen nousun, jonka ilmaisuna oli kadettien ja yleensä „vasemmistolaisten” voitto vaaleissa. Kadetit ovat jo jääneet jälkehen. Kadettiduumma lakastuu ja kuihtuu jo ehtimättä puhjeta kukkaansa. Tämän pikkuporvarillisten haihattelijaimme lakastumisen, tämän kadettien hämmingin erittäin kuvaavana ilmaisuna on muun muassa hra D. Protopopovin (kadetti, Valtakunnanduuman jäsen) kirjoitus „Duuma” lehden eilisessä numerossa. Hra Protopopov itkee ja valitsee: „Maa odottaa Valtakunnanduumalta useiden mitä mutkallisimpien kysymysten perinpohjaista ja viipymätöntä ratkaisemista ja, mikä on tärkeintä, odotettavien reformien yhtä viipymätöntä toteuttamista käytännössä”. Kansalaisveljemme, olkaa armollisia, — ruikuttaa kadetti. — Meillähän ei ole „taikasauvaa” eikä „täyttä valtaa” (kadetti unohtaa lisätä, että vaatimusta: täysi valta kansalle, ei ole edes kadettien ohjelmassakaan, s.o. heidän poliittisessa ihanteessaankaan). Sillä eihän Valtakunnanduuma ole Konventti. Ja kadetin huuilta luiskahtaa pelästyneen poroporvarin kerrassaan verraton, miltei liikuttava tunnustus: „Vain sellainen Konventti-Duuma voisi tyydyttää yhteiskuntamme huomattavan osan vaatimukset”. Totta, mikä totta. „Huomattava osa”, nähtävästi jopa suuri määrä talonpoikia ja työläisiäkin vaatii Konventtia, mutta saa... kadettien Duuman. Poloiset, poloiset kadetit! Saattoivatko he odottaa, että nousu jättää niin pian ja niin auttamattomasti jälkeensä heidät?

Ja tämä suuri nousu on nyt aineellisena pohjana sille ilmiölle, että taistelu kärjistyy tavattomasti, että „rauhallinen parlamentarismi” lakastuu ja siirtyy taka-alalle, että perustuslakileikin tilalle tulee valtiollisten kysymysten välitön väkivoimalla ratkaiseminen. Tuloksena on uusi lokakuun nousu, mutta vain paljon laajemmalla pohjalla,

laajemmissa puitteissa, samalla kun talonpoikaiston ja työväenluokan joukot ovat tietoisempia ja heillä on (eletyn lokakuun—joulukuun kauden ansiosta) verrattomasti paljon enemmän poliittista kokemusta. Lokakuussa tasaantuivat taistelevien puolten voimat. Vanhalla itsevaltiudella *ei ollut enää* voimia hallita maata. Kansalla *ei ollut vielä* voimia hankkia täyttä valtaa, joka takaisi täyden vapauden. Lokakuun 17 päivän manifesti oli tämän voimien tasapainon juridisena ilmaisuna. Mutta tämä voimien tasapaino, samalla kun se johti vanhan vallan tekemään myönnytyksiä, pakoittaen sen tunnustamaan paperilla vapauden, merkitsi vain lyhytaikaista taukoa, eikä suinkaan taistelun lakkaamista. Lokakuussa ja marraskuussa hallituksestamme sanottiin, että se „teki lakon”, otti „asennon” vallankumouksen edessä, jähmettyi liikkumattomaksi ja odotettuaan otolliseen hetkeen saakka syöksyi sitten epätoivon vimmallalla taisteluun, joka päättyi sen voittoon. Poliittiset poroporvarit, ahdashenkisinä, kuten aina, täynnä sitä arkuutta ja sitä raihnaista, farisealaista idealismia, mikä on ominaista heille, raivosivat, itkivät ja purkivat kiukkuaan tämän hallituksen „lakon”, tämän vallankumouksen edessä otetun asennon „moraalittomuuden” vuoksi. Ei siinä ole mitään kiukuttelemista. „Sodassa sodan tavalla”. Kaikissa sodissa vastustajat, joiden voimat ovat tasapainottuneet, pysähtyvät joksikin aikaa, kasaavat voimiaan, lepäävät, sulattelevat samaansa kokemusta, valmistautuvat ja — ryntäävät taas uuteen taisteluun. Niin tekivät Kuropatkinin ja Ojaman armeijat. Niin on ollut ja tulee aina olemaan jokaisessa suuressa kansalaissodassa. „Sodassa sodan tavalla”.

Mutta kansalaissota eroaa tavallisesta sodasta siinä, että se on paljon mutkallisempaa, että sotivien kokoonpano on paljon epämääräisempää ja vaikeammin määriteltävissä sen vuoksi, kun tapahtuu siirtymistä leiristä toiseen (milloin lokakuulaiset menevät hallituksen puolelle, milloin taas osa sotaväestä siirtyy kansan puolelle), sen vuoksi, kun ei ole mahdollista vetää rajaa „kombattanttien” ja „ei-kombattanttien” välillä, s.o. sotivien riveihin kuuluvien ja niihin kuulumattomien välillä. Kun hallitus „lakkoilee”, kun poliisi jähmettyy „asentoon”, niin sota ei kuitenkaan lakkaa juuri sen takia, että se on kansalaissotaa, että itsensä väestön sisällä on asiasta kiinnostuneita vanhan vallan

puolustajia ja vapauden puolustajia. Senpä tähden nykyinen nousukin, joka on saattanut tasapainoon voimat, johtaa jälleen välttämättömyyden pakosta toisaalta hallituksen heikkenemiseen, sen „lakkoilemiseen”, siihen, että jossain määrin toistuu sen „asento vallankumouksen edessä”,— ja toisaalta lokakuun, marraskuun ja joulukuun aikaisten taistelumuotojen uusiintumiseen. Jokaisen, ken haluaa tietoisesti suhtautua edessämme kehkeytyviin suur tapahtumiin, ken haluaa ottaa oppia vallankumouksesta, on tehtävä itselleen täysin selväksi näiden taistelumuotojen kiertämättömyys, on harkittava niitä tehtäviä, joita nämä taistelumuodot meille asettavat.

Vaali voittojensa hurmaamina kadetit ovat kirjoittaneet suunnattomat määrät paperia Venäjän astumisesta parlamentarismien tielle. Puolueemme oikeistosiiven sosialidemokraatit ovat joutuneet yleisen viehätysten valtaan. Puolueen Yhdistävässä edustajakokouksessa he, päästyään voitolle, ottivat itse vasemmistososialidemokraattien protesteista huolimatta takaisin päätöslauselman, jossa puhutaan vallankumouksen noususta, liikkeen perusmuodoista nykyhetkellä ja proletariaatin tehtävistä. He muistuttavat tässä suhteessa hra Miljukovia, joka kadettien viimeisessä edustajakokouksessa ensin asetti kysymyksen, eikö kansa ole vallankumouksellisempaa kuin Duuma, eikö vallankumouksellinen — ahtaassa mielessä vallankumouksellinen — taistelu ole kiertämätön, mutta sitten heti arkaillen poisti tuon kysymyksen käsittelystä. Kadetille oli tietysti luonnollista karttaa tällaista kysymystä. Sosialidemokraateille ei sellainen vältteleminen ole sopivaa. Ja elämä kosta jo sellaisesta. Elämä nostaa jo luonnonvoimaisesti esiin sellaisia taistelumuotoja, jotka sysäävät Duuman toiselle sijalle ja lähentävät uutta lokakuuta, uutta joulukuuta riippumatta lainkaan siitä, haluammeko me sitä vai emme.

Eräs oikeistosiiven sosialidemokraatti teki pilkkaa edustajakokouksessa vasemmistososialidemokraattien päätöslauselmasta, jossa avoimesti ja suoraan tunnustetaan „liikkeen päämuodoksi” ei perustuslakileikki-muotoa, vaan lokakuun—joulukuun muoto, s.o. laajojen joukkojen esiintyminen, joukkojen, jotka syrjäyttävät välittömästi sekä vanhat lait että vanhat vallanelimet ja käyttävät uutta, itse taistelussa syntynyttä valtaa aseena vapauden hankkimiseksi. Me emme näe nyt noita taistelumuotoja, huudahti

oikeistososialidemokraatteihin kuuluva puhuja. Se ei ole todellisuutta, vaan vasemmistolaistemme, noiden haaveilijoiden, noiden mellakoitsijoiden, noiden anarkistien keksintöä.— Ottakaa kadettien silmälasit silmiltänne! — vastasimme me tälle toverille edustajakokouksessa, — ja silloin te näette muutakin kuin sen, mitä pinnalla tapahtuu. Te näette, että *tärkeintä* on juuri se taistelu, jota ei käydä Duumassa, te käsitätte, että objektiiviset olot tekevät kiertämättömiksi *Duuman ulkopuolella* tapahtuvan liikkeen muodot, tekevät juuri ne tärkeimmiksi, oleellisiksi, ratkaiseviksi, perusmuodoiksi.

On kulunut viikko tai pari siitä, kun näitä väittelyjä käytiin edustajakokouksessa. Ja vallankumous jo lyö pois kadettien silmälasia oikeistososialidemokraateilta, kuin myöskin laajoilta väestöjoukoilta. Duuma jo kuihtuu, perustuslailliset illuusiot jo raukeavat. Lokakuun—joulukuun taistelumuodot, joita lyhytnäköiset ja hetkentuulahduksille alttiit ihmiset eivät eilen vielä halunneet nähdä, jo lähenevät. Ja sosialidemokratia ei täytä velvollisuuttaan proletariaattia kohtaan, ellei se kykene arvioimaan näiden taistelumuotojen kasvun ja kehityksen kiertämättömyyttä, ellei se aseta joukkojen eteen täydessä mitassaan tehtäviä, joita elämä on asettava ja kohta asettaakin niille. Sosialidemokratia ei ole edustamansa luokan veroinen, jos se aikoo karttaa näiden muotojen tutkimista ja niiden arvioimista puhumalla ylimalkaisesti mellakoimisesta ja narodnajavoljalaisuudesta, joita puolueemme oikeistosiiveltä niin usein kuulee. Luonnonvoimainen aalto nousee — on viipymättä ponnistettava kaikki voimamme, tehdäksemme tämä nousu tietoisemmaksi ja järjestyneemmäksi kuin meidän onnistui se tehdä lokakuussa ja joulukuussa.

Meidän ei pidä jouduttaa tapahtumia. Purkauksen jouduttaminen ei nyt ole meille edullista. Siitä ei voi olla epäilystä. Tämä opetus meidän on ammennettava vuoden 1905 lopun kokemuksesta. Mutta se on vain pieni osa tehtävästä, se on taktiikkamme puhtaasti negatiivista määrittelyä. Ken rajoittuu asian tähän puoleen, ken ylentää tämän negatiivisen tehtävän joksikin positiiviseksi, hän luisuu hillittömästi näyttelemään porvarillisten kansan vapauden ja itsevaltiuden keskenään sovittelijain osaa.

Työväenluokan puolueen eteen nousee mitä vakavin, lykkäystäsietämätön perustehtävä. Kaikki aatoksemme,

kaikki ponnistelumme, koko propaganda-, agitaatio-, organisaatio- ja välittömästi käytännöllinen toimintamme meidän on suunnattava siihen, että proletariaatti ja talonpoikaisto olisivat paremmin valmistuneita uuteen päättäväiseen taisteluun. Tämän taistelun muotojen valinta ei riipu meidän tahdostamme,— Venäjän vallankumouksen historiallinen kehitys on määräävä ne välttämättömyyden pakosta. Me tiedämme jo, tiedämme kokemuksesta, mitä hallituksen ottama „asento” merkitsee, mitä merkitsee joukkojen kasvava kiihtymys nopeasti kypsyvän yleispoliittisen kriisin yhteydessä. Me tiedämme, millä päätäpyöryttävällä nopeudella lokakuun taistelu kasvoi ja millä vastustamattomuudella se muuttui joulukuun taisteluksi. Olkoot kaikki omilla paikoillaan. Kukaan ei voi etukäteen sanoa purkauksen ajankohtaa, kukaan ei tiedä, missä järjestyksessä ja yhdistelmässä tulevat liikkeen joulukuiset ja lokakuiset muodot lopullisesti kehkeytymään. Mutta ne ovat jo kehkeytymässä. Niiden elimiä jo syntyy. Suuren vallankumouksen lopputulos riippuu suuressa määrin, ellei kokonaankin, etummaisesta luokan yhteenliittyneisyydestä, tietoisuudesta, kestävyyydestä ja päättäväisyydestä.

„Volna” № 10,
toukokuun 6 pnä 1906
Allekirjoitus: N. L.—n

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

EDUSTAJAKOKOUKSEN TULOKSISTA

„On olemassa merkkejä”, kirjoittaa „Retsh” lehti tänään, „jotka viittaavat siihen, että opposition loistava menestys on elvyttänyt vanhoja, jo haudatuilta näyttäneitä illuusioita ja uhkaa palauttaa vallankumousliikkeen sille blanquilai-suuden tielle, jolta Venäjän sosialidemokratian järkevä „vähemmistö” yritti niin uutterasti johdattaa sitä pois joulukuun „aseellisen kapinan” epäonnistumisen jälkeen”.

Arvokas tunnustus, jota Venäjän työläisten sietää mieltää. Mistä hyvästä porvaristo loukkaa eräitä sosialidemokraatteja taputtamalla heitä, muka järkeviä miehiä, olalle? Siitä hyvästä, että he yrittivät uutterasti johdattaa liikettä pois blanquilaiisuuden tieltä, „joulukuun” tieltä. Onko totta, että joulukuun taistelu oli blanquilaiisuutta? Ei, se ei ole totta. Blanquilaiisuus on teoria, joka kieltää luokkataistelun. Blanquilaiisuus ei odota ihmiskunnan vapautuvan palkka-orjuudesta proletariaatin luokkataistelun tietä, vaan vähäisen intelligenttinvähemmistön salaliiton kautta. Oliko joulukuussa sellainen salaliitto tai jotain sen tapaista? Ei ollut mitään salaliiton tapaistakaan. Se oli proletariaatin valtaviin joukkojen luokkaliikettä, proletariaatin, joka oli ottanut käytäntöön aito proletaarisen taisteluaseen, lakon, ja yhdistänyt mukaansa Venäjän poliittisella areenalla ennennäkemättömät joukot puoliproletaareja (rautatäisiä, postivirkailijoita j.n.e.), talonpoikia (etelä, Kaukasia, Itämeren maakunnat) ja kaupunkien pikkuporvareita (Moskova). „Blanquilaiisuus”-pelätimen avulla porvaristo haluaa alentaa, häväistä, parjata kansan taistelua vallasta. Porva-

ristolle olisi edullista, että proletaarit ja talonpojat taistelisivat vain saadakseen myönnytyksiä vanhalta vallalta.

Oikean siiven sosialidemokraatit käyttävät „blanquilai-suutta” vain tavallisena korusanana polemiikissa. Porvaristo tekee tuosta sanasta asean proletariaattia vastaan: „Työläiset, olkaa järkeviä! Taistelkaa kadettiduuman oikeuksien laajentamisen puolesta, kantakaa kastanjoita tulesta porvaristolle, mutta älkää tohtiko ajatella sellaista järjettömyyttä, anarkismia, blanquilaiisuutta kuin taistelua kansan täydestä vallasta!”

Puhuvatko liberaaliporvarit totta sanoessaan, että oikeistososialidemokraatit ovat muka yrittäneet uutterasti johdattaa liikettä pois lokakuun ja joulukuun tieltä ja menettelytavoista? Valitettavasti se on totta. Eivät kaikki oikean siiven sosialidemokraatit tajunneet taktiikkansa merkitystä tällaiseksi, mutta sitä sen todellinen merkitys juuri oli. Kun vaatimalla vaadittiin osallistumista Duuman vaaleihin, niin se merkitsi todellisuudessa kadettien tukemista, kadettien, jotka hautasivat vallankumouksen ja nimittivät vallankumoustaistelua „vanhaksi illuusioksi”. Niissä yhdistävän edustajakokouksen kaikissa kolmessa periaatteellisesti tärkeimmässä päätöslauselmassa, jotka sosialidemokratian oikea siipi hyväksyi vasemmistososialidemokraattien vimmatusta vastarinnasta huolimatta,— agrariohjelmassa sekä Valtakunnanduumaa ja aseellista kapinaa koskevissa päätöslauselmissa — on ilmeisiä jälkiä „sosialidemokratian järkevän osan” pyrkimyksestä johdattaa vallankumousliike pois lokakuun—joulukuun tieltä. Ottakaa paljon puhuttu „kunnallistaminen”. Tosin meidän painostuksestamme on Maslovin alkuperäistä kunnallistamishdotusta siirretty epäilemättä vasemmalle. „Luovutuksen” tilalle on pantu „konfiskointi”, on sallittu maiden jako, lisätty „talonpoikaiston vallankumouksellisten esiintymisten” tukeminen „aina konfiskointiin asti” j.n.e. Mutta kunnallistaminen, vaikkakin kuohittuna, on kuitenkin säilynyt. Kunnallistaminen on tilanherramaiden siirtämistä demokraattisille zemstvoille. Vallankumoukselliset talonpojat eivät suostu siihen. Aivan oikeutetusti he eivät luota eivätkä tule luottamaan zemstvoihin, eivät edes demokraattisiinkaan zemstvoihin, niin kauan kuin tämä demokraattismi esiintyy paikkakunnilla rinnan epädemokraattisen keskusvallan kanssa. Aivan oikeutetusti he torjuvat maiden

siirtämisen sekä paikallisille että keskusvallanelimille, kunnes koko valta, ehdottomasti koko valta tulee olemaan kansan valitsema, tilivelvollinen ja vaihdettavissa oleva. Mutta edustajakokous hylkäsi tämän ehdon vasemmistososialidemokraattien vastustuksesta huolimatta. Sen asemesta, että maa siirrettäisiin kansalle sitten, kun se valitsee kaikki valtion viranomaiset, edustajakokous hyväksyi maiden siirtämisen paikallisille valinnallisille vallanelimille! Entä minkälaisia olivat edustajakokouksen perustelut? Ohjelmassa nähkääs ei tarvita vallan valtaamisen aatetta; tarvitaan takeet restauraatiota vastaan. Mutta kun pelätään, että vallankumouksellinen talonpoikaisto valtaa vallan, niin se on aito kadettilaista talonpoikaisvallankumouksen pelkäämistä.

Ja restauraatiota vastaan sanan varsinaisessa mielessä voi olla vain yksi tae: sosialistinen kumous Lännessä. Paitsi tätä ehtoa ei mikään muu maailmassa voi taata meitä epädemokraattisen keskusvallan restauraatiolta niin kauan kuin on olemassa kapitalismi ja aina häilyvä, aina epävarma pientavarantuottaja. Meidän on siis ajateltava vallankumouksemme loppuun saakka viemistä sen sijaan, että turhanpäiten haaveilisimme suhteellisista takeista restauraatiota vastaan. Mutta edustajakokouksessa sosialidemokraattien oikea siipi löysi takeet restauraatiota vastaan siinä, että hyväksyi ohjelman, joka muistuttaa sopimusta restauraation kanssa: me takaamme itsemme epädemokraattisen keskusvallan restauraatiolta, jos vaikenemme agraariohjelmassa *tämän* vallan täydellisen demokratisoinnin välttämättömyydestä...

Ottakaa Valtakunnanduumaa koskeva päätöslauselma. Edustajakokous hyväksyi sen silloin, kun kadettien vaali-voitot olivat jo tosiasia. Ja meidän protesteistamme huolimatta edustajakokous puhuu kansanedustajain Duumasta yleensä eikä reaalisesta kadettien Duumasta. Sosialidemokratian oikea siipi ei halunnut osoittaa *tämän* Duuman kaksinaamaista luontoa,— se ei varoittanut työläisiä siitä vastavallankumouksellisesta osasta, jota *kadettiduumaa* pyrkii näyttämään,— se ei suostunut sanomaan suoraan ja selvästi: sosialististen työläisten on talonpoikaisen ja vallankumouksellisen demokratian kanssa esiinnyttävä kadetteja vastaan. Se esitti toivomuksenaan, että pitäisi olla sosialidemokraattien parlamenttiryhmä, ajattelematta kunnolleen,

onko meillä olemassa parlamenttia, onko meillä sosiaalidemokraattisia parlamenttimiehiä.

Ottakaa kolmas noista edellä mainituista päätöslauselmista. Se alkaa ultravallankumouksellisella fraasilla, mutta siitä huolimatta se on hengeltään läpeensä skeptillistä, ellei kielteistä suhdetta lokakuun—joulukuun taisteluun. Siinä ei ole sanaakaan sen *historiallisen* kokemuksen huomioonottamisesta, minkä Venäjän proletariaatti ja Venäjän kansa saivat vuoden 1905 lopulla. Siinä ei todeta sitä, miten historiallisen kiertämättömästi ovat menneisyydessä kasvaneet ja kasvavat nyt jälleen esiin täysin määrätyt taistelu-
muodot. Me panimme vain aivan lyhyesti ja yleispiirteis-
sään merkille ne päätöslauselmien peruspuutteellisuudet, joista edustajakokouksessa käytiin taistelua. Me palaamme vielä monet kerrat tässä kosketeltuihin kysymyksiin. Proletariaatin puolueen on ne tarkoin punnittava ja käsiteltävä uudelleen nojautuen niihin uusiin tosiasioihin, joita kadettiduma ja uuden nousun nopeasti kehittyvät tapahtumat meille tuovat. Proletariaatin puolueen pitää kehittää itsessään taito suhtautua ankaran kriittisesti edustajainsa tekemiin päätöslauseelmiin. Ja porvallisen lehdistön yhtenäinen kuoro, joka kehuu Venäjän sosialidemokratian järkeviä kilttejä poikia, osoittaa selvästi proletariaatille vissan taudin olemassaolosta puolueessa.

Tämä tauti meidän on parannettava ja me parannamme sen.

Kirjoitettu toukokuun 6 (19) pnä 1906

*Julkaistu toukokuun 7 pnä 1906
„Volna” lehdessä № 11
Allekirjoitus: N. L—n*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*

DUUMA JA KANSA

Päiväjärjestyksessä on kysymys Duuman suhtautumisesta kansaan. Kaikki pohtivat sitä, ja erikoisen hanakasti pohtivat sitä kadetit, jotka ovat vallitsevina Duumassa. Tässä eräs mielenkiintoisimpia lausuntoja, joka on otettu usein kadettien parhaimmiston katsomuksia tulkitsevasta vasemmistokadettilaisesta „Nasha Zhiznistä”.

„Luonnostaan herää kysymys, missä ovat Duuman ja kansan yhteyden rajat? Missä ovat ne ääriajat, joiden ulkopuolella Duuma joko muodostuu kansan intohimojen leikkikaluksi taikka päinvastoin irtaantuu väestöstä ja puolueista? Väestön suhtautuminen Duumaan tulee vaaralliseksi siinä tapauksessa, jos se on vaistonvaraista. Jos sattuu jokin suurtapahtuma, niin vaistonvaraisen tyytymättömyyden purkaus vaikuttaa heti Duumaan, jonka ei ole helppo pysyä asemassaan itsenäisenä ja järjestyneesti toimivana kansantahdon elimenä. Historia, vaikkapa samaisen Ranskan vallankumouksenkin historia, on monasti tarjonnut sellaisia esimerkkejä, jolloin kansanedustajat ovat olleet väkijoukon leikkikaluna. Mutta voi olla myös päinvastoin — täydellinen välinpitämättömyys. Voimmeko me varmuudella sanoa, että kansa tulee todella tukemaan Duumaa, jos se hajoitetaan, voimmeko sanoa, etteivät nekin, jotka vaativat Duumalta heti paikalla erikoisen radikaalisia ratkaisuja, vetäydy syrjään hymyillen skeptillisesti, etteivät nekin sano: mehän sanoimme etukäteen, että Duuma on voimaton. Entä mitä ja milloin he tekevät?”

Ja kirjoittaja kehoittaa järjestämään kaikenlaisia kerhoja ja kokouksia elävän yhteyden aikaansaamiseksi Duuman ja väestön välillä. „Duuman suosiollinen arvostelu ja sen aktiivinen tukeminen — sellainen on nykyhetken jalo tehtävä”.

Kuinka selväpiirteisesti näissä ylevästi ajattelevan kadetin suosiollisissa puheissa kuvastuukaan hänen puo-

luensa ja sen Duuman voimattomuus, jossa tämä puolue on vallitsevana! Kerhot, kokoukset, elävä yhteys kansaan... Miksi puhua noin tärkeänä asioista, jotka ovat itsestään selviä? Vai kannattaako todistella kerhojen ja kokousten hyödyllisyyttä? Vapaan tuulosen ensimmäinen henkäys sen nousun yhteydessä, jota me parhaillaan elämme, johti joukkokokouksiin, kerhojen perustamiseen, sanomalehdistön kehitykseen. Sitä jatkuu niin kauan, kunnes ulkoiset esteet tekevät lopun siitä. Mutta kaikki tämä kuitenkin koskee vain niin sanoaksemme teknillistä kysymystä: kerhot, kokoukset, sanomalehdet, painotuotteet, anomukset (joita erikoisesti oikean siiven sosialidemokraattimme esittävät)— kaikki se auttaa Duumaa saamaan selville kansan mielenpiteen ja kansaa tuntemaan Duuman. Kaikki se on tietysti tuhat kertaa tarpeellista. Kaikki se epäilemättä järjestää ja informoi. Kaikki se luo „yhteyden”,— mutta ajatelkaa toki, millaisesta yhteydestä on kysymys? Puhtaasti teknillisestä yhteydestä. Sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen on pidettävä tarkasti silmällä kadettiduumaa. Se on eittämätöntä. Mutta mitä parhaimman informoinnin ja mitä parhaimman järjestyneisyydenkään vallitessa ei niiden välinen „yhteys” kuitenkaan ole etujen yhteyttä, tehtävien samantaisuutta, poliittisen menettelyn samaisuutta. Ja kuitenkin juuri siinä on asian ydin. Yhdyskeinoja koskevan kysymyksen takaa meidän jalomielinen radikaalimme ei huomannut, mitä *sisältyy* siihen, joka yhdistää, ei huomannut luokkaetujen erilaisuutta, poliittisten tehtävien eroavaisuutta.

Minkä takia hän ei huomannut sitä? Sen takia, että kadettina hän ei kykene näkemään tai pelkää tunnustaa, että kadettiduumaa laahustaa laajojen kansanjoukkojen *perässä*. Duuma ei johda mukanaan valveutuneen talonpoikaiston joukkoja taistelussa maasta ja vapaudesta,— Duuma jää jälkeen talonpoikaistosta ja *heikentää* sen taistelun vauhtia. Siitä, miten paljon Duuma jää jälkeen proletariaatista, ei kannata edes puhuaakaan. Kadettiduumaa ei ole talonpoikaisjoukkojen ja työväenluokan johtaja, vaan „jalomielinen” välittäjä, joka haaveilee oikealle suuntautuva liitosta ja myötätunnosta vasemmalta. Kadettiduumaa on se, minkä kadetit ovat Duumasta tehneet. Ja „kansanvapauden” puolue on porvarillinen puolue, joka horjuu demokraattisen pikkuporvariston ja vastavallan-

kumouksellisen suurporvariston välillä, kansaannoitautumiskykyä ja kansan vallankumouksellisen omatoimisuuden pelkäämisen välillä. Mitä kärkevämmäksi käy taistelu kansan ja vanhan vallan välillä, sitä tukalampi on välittäjän asema, sitä voimattomampia ovat ne, jotka horjuvat. Siitä se masentunut sävy, joka näkyy edellä esitetystä sitaatista ja kaikista kadettien puheista. Siitä ne heidän omaa voimattomuuttaan koskevat katkerat valittelut. Siitä heidän ainaiset yrityksensä sälyttää oma heikkoutensa, epäröintinsä ja horjuvaisuutensa kansan kontolle.

Ajatelkaa perinpohjin, mikä merkitys on tällä „jalon” porvarillisen radikaalin pelolla: kunhan Duuma ei vain muuttuisi kansan intohimojen leikkikaluksi, väkijoukon leikkikaluksi! Nuo surkeat ihmiset tuntevat, etteivät he voi olla kansan intohimon elimenä, kansan johtajana,— ja niinpä he sälyttävät oman voimattomuutensa, oman jälkeensä jääneisyytensä kansan kontolle, nimittäen sitä halveksuen laumaksi, kieltäytyen ylimielisesti „leikkikalun” osasta. Ja kuitenkin koko se vapaus, joka Venäjällä vielä on olemassa, on yksinomaan „lauman” valloittamaa, yksinomaan sen kansan hankkimaa, joka astui uhrautuvaisesti kaduille, joka kantoi äärettömiä uhreja taistelussa ja teoillaan tuki ylevää tunnusta: vapaus tai kuolema. Kaikki nuo kansan esiintymiset olivat väkijoukon esiintymistä. Koko uusi aikakausi Venäjällä on valloitettu vain kansan intohimolla ja pysyy pystyssä vain sen pohjalla.

Mutta te, jotka olette sanoissa „kansanvapauden” puolue, te pelkätte kansan intohimoa, te pelkätte väkijoukkoa. Ja te rohkenette vielä syyttää „laumaa” välinpitämättömäksi! Te, jotka olette luonnostanne skeptikkoja, skeptikkoja kaikessa ohjelmassanne, skeptikkoja kaikessa puolinaisessa taktiikassanne, nimitätte kansan „skeptillisyydeksi” sitä, kun se ei luota teidän fraaseihinne! Teidän poliittinen näköpiirinne ei ylety pitemmälle kysymystä: tuleeko kansa tukemaan Duumaa?

Me käännämme tämän kysymyksen toisin. Tukevatko Duumassa istuvat kadetit kansaa? Vai laahustavatko he kansan perässä? Tukevatko nämä skeptikot kansaa sitten, kun kansa „vie loppuun” sen, mitä se *jo on tehnyt* vapauden hyväksi? Vai tulevatko he panemaan sille keppejä pyörien väliin, laimentamaan sen tarmoa, syyttämään sitä anarkismista ja blanquilaisuudesta, mielettömyyden luon-

nonvoimaisuudesta ja luonnonvoimaisuuden mielettömyydestä?

Mutta talonpoikaisjoukot ja työväenluokka tekevät tehtävänsä, heittäen halveksuvasti syrjään raihnaisen porvarillisen intelligenssin joutavat arkailut ja epäilykset. Ne eivät tule tukemaan Duumaa — ne tulevat tukemaan niitä vaatimuksiaan, joita kadettiduumma on niin vajanaisesti ja niin puutteellisesti ilmi tuonut.

Kadetit luulevat olevansa maan napa. He haaveilevat rauhallisesta parlamentarismista. He pitävät haaveita todellisuutena. He nähkääs taistelevat, heitä pitää tukea. Hyvät herrat, eiköhän asia ole päinvastoin? Etteköhän te itse toista yhtämittaa niitä sanoja, jotka eivät edes pälkähdä kenenkään päähän todellisen parlamentarismissa, nimittäin sanoja: „Duumma hajoitetaan”? Ken haluaa ajatella vakavasti näiden sanojen merkitystä, sitä asiaintilaa, jossa näitä sanoja joudutaan käyttämään, hän ymmärtää, että meillä on edessä joko teennäisillä fraaseilla koristeltu hävityksen kauhistus tahi väkijoukon uusi yritys, kansan valtavan intohimon uusi esiintyminen.

Kadeteilta emme voi odottaa apua tälle yritykselle. Toivokaamme, että Duuman vähemmistö, „Työryhmä” ja „työväen ryhmä” asettavat kysymyksen toisin, eikä kadettien tapaan. Ne eivät tule anomaan kansalta tukea itselleen, ne eivät julista itseään voimaksi leikkiparlamentisamme, ne suuntaavat kaikki ponnistuksensa, kaiken toimintansa tukemaan edes jollakin tavalla tuota lähenevää suurta yritystä.

„Volna” № 12,
toukokuun 9 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

SANOMA- JA AIKAKAUSLEHTIEN PARISSA ¹¹⁶

„Nevskaja Gazetan” 6. numerossa, kirjoituksessa „Liberaalista ylistelyä”, tov. L. M. haluaa todistaa, että porvaristo kehuu oikeistososialidemokraatteja tosi sosialidemokraateiksi ja haukkuu vasemmistososialidemokraatteja anarkisteiksi. Porvaristo mukamas pelkää erikoisesti anarkismia sen raa’an taistelumenetelmän, pommien j.n.e. vuoksi.

Tuo käsitys on suoranaista totuuden pilkkaamista.

Eikö tov. L. M. todellakaan tiedä, että porvaristo kehuu bernsteiniläisiä Saksassa ja millerandilaisia Ranskassa nimenomaan heidän opportunistinsa johdosta, sen johdosta, että he tylsyttävät ristiriitoja kärkevässä taistelussa? Vai onko L. M. tosiaan jo tullut niin „viisaaksi”, että on taipuvainen pitämään bernsteiniläisiä ja millerandilaisia tosi sosialidemokraatteina?

Tai ajatelkoon tov. L. M. vaikkapa sitä, miten Venäjän liberaalinen porvaristo on aivan viime aikoihin saakka suhtautunut narodnajavoljalaisten ja eserrien harjoittamaan terroriin ja miten se nyt suhtautuu joulukuun taistelumuotoihin. Liberaalinen porvaristohan kehuu eserriä enemmän kuin sosialidemokraatteja silloin, kun terrori oli tähdätty sen vihaamaa itsevaltiutta vastaan. Eikö niin ollut laita, tov. L. M.? Entä mitä te arvelette, tov. L. M., kehuisiko liberaalinen porvaristo oikeistososialidemokraatteja, jos nämä luopuisivat *nykyisestä* kannastaan ja asettuisivat puhtaan parlamentarismiin katsantokannalle? Kuinkas silloin, tov. L. M., sanoisitteko te, että liberaalinen

porvaristo ei yksinkertaisesti ymmärrä, että sosialidemokraattien puhdas parlamentarismi on *kyseisellä ajankohdalla* paljon vahingollisempaa sille ja paljon hyödyllisempää proletariaatille kuin oikeistososialidemokraattien nykyinen asenne?

„Volna” № 12,
toukokuun 9 päivä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdessä tekstin mukaan

VALTAKUNNANDUUMAA KOSKEVAAN BOLSHEVIKKIEN PÄÄTÖSLAUSELMAAN ¹¹⁷

Julkaistessamme tämän päätöslauselmaehdotuksen, kehoitamme asioihin puolueettomasti suhtautuvia henkilöitä ratkaisemaan: antaako tämä ehdotus edes mitään aihetta leikkiä sanoilla: „anarkismi”, „blanquilaiisuus” j.n.e. Sitä paitsi, kumman päätöslauselman on elämä osoittanut oikeaksi: senkö, jonka edustajakokous vahvisti, vaiko tämän? Eikö nyt ole selvä, että Duumaa voidaan käyttää vain välillisesti? Eikö nyt ole selvä, kumpi näistä kahdesta päätöslauselmasta hyödyttää välittömämmin tosi vallankumouksellista demokratiaa ja ottaa oikeammin huomioon „kadetismin”, sellaisena kuin se on ilmennyt Duumassa, käytännössä?

„Volna” № 12,
toukokuun 9 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdessä tekstin mukaan

TYÖVÄENRYHMÄ VALTAKUNNANDUUMASSA

Valtakunnanduumassa on 15 henkeä käsittävä työväenryhmä. Kuinka nämä edustajat ovat Duumaan joutuneet? Työväenjärjestöt eivät ole asettaneet heitä ehdokkaikseen. Puolue ei ole valtuuttanut heitä edustamaan sen etuja Duumassa. Yksikään VSDTP:n paikallisjärjestö ei ole tehnyt päätöstä (vaikka ne olisivat voineet tehdä) jäsenensä läpiviemisestä Valtakunnanduumaan.

Työläisedustajat eivät ole joutuneet Duumaan puoluetietä. Melkein kaikki heidät, tai jopa aivan kaikkikin, valittiin sopimalla kadettien kanssa suoranaisesti tahi välillisesti, kaikessa hiljaisuudessa tahi julkisesti. Monet joutuivat Duumaan niin, ettei saa selvää, tulivatko he valituiksi kadetteina vaiko sosialidemokraatteina. Se on tosiasia ja poliittiselta merkitykseltään äärettömän tärkeä tosiasia. Olisi sekä sallimatonta että hyödytöntä vaieta siitä, niin kuin monet sosialidemokraatit nykyään tekevät. Sallimatonta, sillä se merkitsee, että pelataan umpimähkäistä peliä valitsijain kanssa yleensä ja erityisesti työväenpuolueen kanssa. Hyödytöntä, sillä tämä tosiasia tulee kiertämättä näyttämään itsensä tapahtumien kulussa.

VSDTP:n Yhdistävä edustajakokous teki virheen, kun se ei ottanut huomioon tuota tosiasiaa tunnustaessaan toivottavaksi sosialidemokraattien parlamenttiryhmän muodostamisen. Vasemmistososialidemokraattien päätöslauselmasta,

jonka me eilen julkaisimme *, näkyy, että edustajakokoukselle oli huomautettu tuosta tosiasiasta. Mutta oikeus ja kohtuus vaatii sanomaan, että vasemman siiven tiukasta vaatimuksesta edustajakokous hyväksyi puolueen Keskuskomitean erittäin tärkeät ohjeet. Tuon päätöslauselman julkaisematta jättäminen on paha puutteellisuus siinä KK:n julkaisussa, josta olemme edustajakokouksen päätöslauselmat uudestaan painattaneet. Parlamenttiryhmää koskevassa päätöslauselmassa annetaan KK:n tehtäväksi saattaa *kaikkien* puoluejärjestöjen tietoon se, että 1) kenet nimenomaan, 2) koska nimenomaan ja 3) nimenomaan millä ehdoilla on KK tunnustanut puolueen edustajaksi Valtakunnanduudessa. Edelleen siinä annetaan KK:n tehtäväksi esittää aika-ajoittain puolueelle selostuksia parlamenttiryhmän toiminnasta ja lopuksi velvoitetaan ne työväenjärjestöt, joiden jäseniä Valtakunnanduuman sosialidemokraattiedustajat ovat, valvomaan erikoisesti näiden edustajain toimintaa.

Pantuamme merkille tämän tavattoman tärkeän päätöslauselman, siirrymme edelleen tarkastelemaan kysymystä työväenryhmästä Duumassa. Tultuaan valituksi Duumaan tämän ryhmän johtomies Mihailitshenko ilmoitti itsensä sosialidemokraatiksi. Hänen kauttaan työväenryhmä osoitti selvästi pyrkivänsä eroon kadeteista ja tulemaan oikeaksi sosialidemokraattiryhmäksi.

Sellainen pyrkimys on täydellisen myötätunnon arvoisen. Edustajakokouksessa me vastustimme virallisen parlamenttiryhmän muodostamista. Perustelumme on täsmälleen ja yksityiskohtaisesti esitetty eilen julkaistussa päätöslauselmassamme. Mutta on itsestään selvää, että meidän kieltävä katsantokantamme sen suhteen, onko paikallaan muodostaa virallista parlamenttiryhmää, ei lainkaan estä meitä tukemasta *jokaisen* työläisedustajan *jokaista* pyrkimystä *siirtyä* kadettien puolelta sosialidemokraattien puolelle.

Mutta pyrkimyksestä sen toteutuniiseen on vielä vissi välimatka. Ei riitä, että julistaudutaan sosialidemokraatiksi. Pitää harjoittaa oikeata sosialidemokraattista työväen politiikkaa. Me tietenkin ymmärrämme täydellisesti

* Ks. tätä osaa, ss. 287—288. *Toim.*

alkavien parlamenttimiesten vaikean aseman. Me tiedämme mainiosti, että pitää suhtautua anteeksiantavaisesti niiden heidän keskuudestaan olevien henkilöiden virheisiin, jotka alkavat siirtyä kadettien puolelta sosialidemokraattien puolelle. Mutta jos heidän kohtalonaan on siirtyä lopullisesti, niin se on mahdollista vain näiden virheiden avoimen ja suoran arvostelun tietä. Sekä sosialidemokraattista puoluetta että koko proletariaattia kohtaan olisi anteeksiantamaton synti, jos näitä virheitä katsottaisiin läpi sormien.

Eräs Duuman työväenryhmän tekemä virhe on tässä pantava merkille. Joitakin päiviä sen jälkeen, kun oli äänestetty vastauksesta valtaistuinpuheeseen, työväenryhmän jäsenet ilmoittivat sanomalehdissä, että he „pidättyivät äänestykseen osallistumisesta, mutta eivät kuitenkaan halunneet kieltäytymisestään tehdä mitään mielenosoitusta, ettei heitä sekotettaisi kreivi Heidenin ryhmään”¹¹⁸. Kadetit ovat puolue, joka horjuu vallankumouksen ja taantumuksen välillä. Tätä puoluetta vastaan pitää aina osoittaa ja aina osoittavat mieltään Heidenit oikealta, sosialidemokraatit vasemmalta. Työväenryhmä teki virheen, kun se kieltäytyi panemasta toimeen mielenosoitusta. Sen olisi pitänyt sanoa suoraan ja kaikkien kuullen kadettien päitten yli koko kansalle: „Te otatte väärän sävyn, herrat kadetit. Teidän adressistanne huokuu sopimushenki. Jättäkää pois diplomatianne. Sanokaa kuuluvasti, että talonpojat vaativat kaiken maan, että talonpoikien on saatava kaikki maa ilman lunastusmaksua. Sanokaa, että kansa vaatii täydellistä vapautta, että kansa ottaa itselleen kaiken vallan, taatakseen vapauden todellisuudessa eikä vain paperilla. Älkää luottako kirjoitettuihin „perustuslakeihin”, luottakaa vain taistelevan kansan voimaan! Me äänestämme teidän adressianne vastaan”.

Jos työväenryhmä olisi sanonut tämän, niin se olisi tehnyt todella sosialidemokraattista työväenpolitiikkaa vastaavan teon. Tällä teollaan se olisi ilmentänyt, paitsi työläisten etuja, myöskin koko vapaudesta taistelevan vallankumouksellisen kansan etuja. Ja audienssikiellon johdosta se olisi silloin sanonut: „Katsokaa, herrat kadetit, te saitte hyvän opetuksen. Olette saaneet ansaitsemanne rangaistuksen adressinne väärän sävyn takia. Jos te jatkatte samaan sävyyn, niin tulee päivä ja pian tuleekin

se päivä, jolloin kansa on muistava teitä yhtä „karvaan ivallisesti kuin petetty poika tuhlari-isäänsä””¹¹⁹.

Välttääksemme sitä, ettei sanojamme tulkittaisi tahallaan väärin, toistamme vielä kerran: emme me arvostele työläisryhmän menettelyä sinkauttaaksemme moitteita sen jäsenille, vaan auttaaksemme Venäjän proletariaatin ja talonpoikaiston poliittista kehitystä.

Ja tätä samaa katsantokantaa lähtökohtana pitäen meidän on osoitettava se paha virhe, jonka „Nevskaja Gazeta” on tehnyt. „Me emme voi pitää adressi-selkakausta”, kirjoittaa lehti, „aiheena Duuman työn lopettamiseksi”... „Me emme näe perusteita asettaa nyt heti kysymystä tiukasti” (№ 6). Tuo on väärä sävy. Sosialidemokraattien ei sovi tekeytyä henkilöiksi, jotka olisivat vastuussa Duumasta. Jos sosialidemokraatit olisivat enemmistönä Duumassa, niin Duuma ei olisikaan Duuma, tahi sosialidemokraatit eivät olisikaan sosialidemokraatteja. Kantakoot kadetit täyden vastuun Duumasta. Oppikoon kansa vapautumaan perustuslaillisista illuusioista heidän kustannuksellaan eikä meidän kustannuksellamme.

Tehän itse sanotte, toverit: „proletariaatti ei salli, että herroille Miljukoveille annetaan vapaa valta solmia sopimuksia vanhan valtakomennon kanssa”. Mainioita sanoja. Mutta mikä on kadettien sopimusten olemuksena? Ei tietenkään persoonallinen petturuus. Noin vulgääri katsantokanta on marxilaisuudelle kerrassaan vieras. Sopimusten olemuksena on se ja vain se, että kadetit eivät astu eivätkä haluakaan astua pois vanhan komennon vallan säilyttämisen maaperältä, tuolta komennolta tulevien mahtikäskyjen maaperältä. Kadetit, pysyen kadetteina, ovat aivan oikeassa, kun sanovat: tältä maaperältä poistuminen merkitsisi kysymyksen asettamista tiukasti, se merkitsisi aiheen antamista Duuman toiminnan lopettamiselle.

Sosialidemokraattien ei sovi päätellä siten, että kansa voisi käsittää nämä päätelmät kadettien puolusteluksi. Ei meidän pidä puolustella niitä kadettien ulkokultaisia puheita, että kaikki riippui muka Duuman „kohteliaisuudesta” ja Trepovin „epäkohteliaisuudesta” (Struve „Duuma” lehdessä). Meidän on paljastettava tuo ulkokultaisuus ja asetettava kadettien saama „ensimmäinen opetus” yhteyteen koko heidän kantansa, koko heidän

adressinsa emävalheen kanssa. Meidän ei pidä punnita maan vallankumouksellista tilannetta Duuman sisäisten asiain kannalta. Päinvastoin: Duuman sisäisiä kysymyksiä ja selkkauksia meidän on punnittava maassa vallitsevan vallankumouksellisen tilanteen kannalta.

„Volna” № 13,
toukokuun 10 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ ¹²⁰

Edustajakokouksen valiokunnassa, jossa laadittiin puolueen sääntöjä, bolshevikit sanoivat suoraan, että mitkä hyvänsä yritykset supistaa paikallisten järjestöjen autonomiaa ja opposition oikeuksia fraktioluontoisen 3:n edustajakokouksen säätämiin normeihin verrattuna tulevat kiertämättä merkitsemään kahtiajakaantumista. Sen vuoksi bolshevikit pitivätkin tiukasti kiinni esimerkiksi siitä, ettei uuden edustajakokouksen koollekutsumisoikeutta supistettaisi j.n.e. Bolshevikit ehdottivat, että sääntöihin lisättäisiin sellainen pykälä, että vaihtaessaan asuinpaikkaa puolueen jäsenillä on oikeus kuulua paikallisiin järjestöihin. Edustajakokous hylkäsi tämän pykälän, *mutta hyväksyi päätöslauselman, että edustajakokous hylkää sen yksinomaan vain tarpeettomana ja itsestään selvänä asiana.*

Siis menshevikit lupasivat olla lojaalisia eikä turvautua pikkumaisiin „poispotkimisiin”. Valvokoon puolue valppaasti tämän lupauksen täyttämistä,—ainoana takeena kahtiajakaantumismahdollisuuden välttämiseksi on puolueen valvonta.

„Volna” № 13,
toukokuun 10 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdessä tekstin mukaan

PUHE KANSANKOKOUKSESSA KREIVITÄR PANINAN TALOSSA TOUKOKUUN 9 (22) pnä 1906 ¹²¹

I. „NEVSKAJA GAZETAN” LYHYT SANOMALEHTISELOSTUS

Tov. Karpov arvelee, ettei Duumaa todellakaan hajoiteta, sillä kadetit tekevät sen puolesta kaiken, mikä suinkin on mahdollista. Se on jo käynyt ilmi heidän toiminnastaan Duumassa. Kadetit pyrkivät sovittamaan vanhan vallan ja kansan vapauden toisiinsa. Edelleen puhuja siirtyi käsittelemään VSDTP:n taktiikkaa. Hänen mielestään edustajakokous hyväksyi Duumaan suhtautumisesta sellaisen päätöslauselman, joka ei ole „läheskään täydellinen, läheskään oikea. Meidän pitää toteuttaa yhtenäisen VSDTP:n päätöksiä, mutta me tulemme täydentämään sen päätöksiä toiminnassamme”.

Puhujan mielestä boikotointi ei ollut virhe. Proletariaatti sanoi niille, että boikotoinnin on pyyhkäistävä pois tämä Duuma. Se ei onnistunut, mutta mitäs siitä? Tietysti kansa tulee saamaan vain hyötyä Duumasta. Suurta hyötyä tuottavat johdonmukaisesti toimivat talonpoikaista työläisedustajat. Mutta Duuman painostaminen on hyödytöntä. Kun hallitus on kansaa vastaan, niin meidän on muistettava, että selkkauksen voivat ratkaista vain taistelevat puolet.

Talonpojille me sanomme: ottakaa oppia, toverit talonpojat, että tekin olisitte valmiit tukemaan vallankumousliikettä, kun hetki koittaa.

II. „VOLNA” LEHDEN LYHYT SANOMALEHTISELOSTUS

Häntä, samoin kuin kreivi Mjakotinia vastaan esiintyi toveri Karpov. Hän selitti kreivi Mjakotinille, että sopimus on neuvottelujen asiallinen lopputulos, ja neuvottelut ovat sopimuksen valmistelua, että sen vuoksi kreivi Mjakotin on aivan väärässä kadettipuolueeseen nähden. Myöntäen täydellisesti Yhdistävän edustajakokouksen päätösten velvoittavuuden koko puolueelle, puhuja osoitti, että eräät sen päätöslauselmista ovat virheellisiä, ja tämä virheellisyys onkin aiheuttanut sen väärän sävyn, jonka tov. Bartenjev on ottanut kadettipuolueeseen nähden. Kadettipuolueen paljastaminen, sanoi puhuja, ei ole pelkkää sättimistä, vaan välttämätön ja järkiperaisinkin keino laajojen kansanjoukkojen vetämiseksi puolinaisen, arkailevan, vanhan vallan kanssa sovintoon pyrkivän liberaalisen porvariston puolelta vallankumouksellisdemokraattisen porvariston puolelle, joka valmistautuu ratkaisevaan taisteluun vallasta. Sellaisen puolueen kuin kadettipuolueen arvovallan horjuttaminen merkitsee voimakkaiden sysäysten antamista kansanjoukkojen poliittiselle kehitykselle. Itse selkkauksen alkamishetki ei tietenkään riipu meidän tahdostamme, vaan hallituksen menettelystä, kansanjoukkojen poliittisen itsetietoisuuden asteesta ja niiden mielialasta. Tehtävänämmä on ponnistaa kaikki voimamme sen hyväksi, että järjestynyt proletariaatti esiintyisi sekä uudessa nousussa että kiertämättä koittavassa päättäväisessä taistelussa voittoisan vallankumousarmeijan johtajana.

„Volna” № 14,
toukokuun 11 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan.

**PÄÄTÖSLAUSELMA, HYVÄKSYTTY
KANSANKOKOUKSESSA KREIVITÄR PANINAN
TALOSSA TOUKOKUUN 9 (22) pnä 1906**

Kokous kiinnittää kaikkien kansalaisten huomiota siihen, että järjestäessään pogromeja ja voimistaessaan herkeämättä poliisi- ja sotilasmielivaltaa itsevaltiudellinen hallitus tekee ilmeistä pilkkaa kansanedustuksesta ja valmistautuu vastaamaan väkivallalla yleiseen vapausvaatimukseen sekä talonpoikaiston maavaatimukseen.

Kokous lausuu julki, että „kansanvapauden” puolue (kadelit) ilmentää vain arasti ja vajanaisesti kansan vaatimuksia, että se ei täytä lupaustaan ilmoittaa yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumisesta. Me varoitamme kansaa luottamasta tähän puolueeseen, joka horjuu kansan vapauden ja kansaa sortavan vanhan itsevaltiudellisen vallan välillä.

Kokous kehoittaa Valtakunnanduuman talonpoikaisryhmää („Työryhmää”) ja työväenryhmää esiintymään päättäväisesti, täysin riippumatta kadeteista, kehoittaa molempia esittämään omat itsenäiset vaatimuksensa, sekä tuomaan täysin julki kansan vaatimukset.

Kokous kiinnittää kaikkien vapauden asiaa arvossa pitävien huomiota siihen, että itsevaltiudellisen hallituksen menettely sekä se, että talonpoikain ja koko kansan vaatimuksia ei ole ollenkaan tyydytetty, tekevät kiertämättömäksi päättäväisen taistelun Duuman ulkopuolella, taistelun kansan täydellisestä vallasta, joka yksin

pystyy takaamaan vapauden ja kansan tarpeiden tyydyttämisen.

Kokous tuo julki vakaumuksen, että proletariaatti tulee edelleenkin olemaan kansan kaikkien vallankumouksellisten ainesten etunenässä.

*„Volna” № 14,
toukokuun 11 pnä 1906*

*Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan*

TALONPOIKAISRYHMÄ ELI „TYÖ“-RYHMÄ JA VSDTP

Eilen me tarkastelimme sosialidemokraattien suhtautumista työväenryhmään Duumassa *. Tarkastelkaamme nyt kysymystä Työryhmästä.

Tällä nimellä tunnetaan Duumassa olevat talonpoikaisedustajat, lukumäärältään noin 130—140 henkeä, jotka ovat alkaneet erottautua kadeteista ja tiivistyä itsenäiseksi puolueeksi. Tämä erottautuminen ei ole vielä läheskään päättynyt, mutta se on jo täysin hahmottunut. Goremykin on tulkinnut sen mainiosti siivekkäällä sanonnallaan: kolmas osa Duuman jäsenistä (s.o. juuri Työryhmä ja työväenryhmä likimäärin yhteen laskettuina) mielivät päästä hirsipuuhun.

Tämä siivekäs sanonta on selvästi määritellyt vallankumouksellisen porvarillisen demokratian ja ei-vallankumouksellisen porvarillisen demokratian (kadetit) välisen eron. Missä on talonpoikaisryhmän vallankumouksellisuus? Ei niinkään paljon sen poliittisissa vaatimuksissa, joita ei ole vielä sanottu julki läheskään loppuun saakka, kuin sen maavaatimuksissa. Talonpojat vaativat maata, ja sitä paitsi kaikkea maata. Talonpojat vaativat maata sellaisilla ehdoilla, jotka todella parantaisivat heidän tilaansa, s.o. joko yleensä ilman lunastusmaksua taikka mitä vaatimattomimmasta lunastusmaksusta. Toisin sanoen: talonpojat eivät oikeastaan vaadi agraarireformia, vaan agraarivallankumousta. He vaativat sellaista kumousta,

* Ks. tätä osaa, ss. 401—405. *Toim.*

joka ei lainkaan kajoa rahan valtaan, ei kajoa porvarillisen yhteiskunnan perustoihin, vaan murtaa mitä päättäväsimmäin vanhan maaorjuusjärjestelmän *taloudelliset* perustat, koko maaorjuudellisen — sekä tilanherrain että virkamiesten — Venäjän *taloudelliset* perustat. Senpätähden sosialistinen proletariaatti auttaa kaikesta sydämestään, kaikella tarmollaan talonpoikia siinä, että näiden vaatimukset saataisiin kaikessa täydellisyydessään toteutetuksi. Porvarillis-demokraattisen vallankumouksen täydellinen voitto ei ole mahdollista ilman talonpoikaiston täydellistä voittoa kaikista vanhalta järjestelmältä periytyneistä sortajistaan. Ja tätä voittoa tarvitsee koko kansa ja tarvitsee proletariaattikin suuressa taistelussaan sosialismin puolesta.

Mutta tukiessaan vallankumouksellista talonpoikaistoa, proletariaatin ei pidä unohtaa hetkeksikään itsenäisyyttään luokkana, omia erikoisia luokkatehtäviään. Talonpoikaiston liike on toisen luokan liikettä; se ei ole proletaarista taistelua, vaan pienisäntien taistelua; se ei ole taistelua kapitalismin perustoja vastaan, vaan niiden puhdistamiseksi kaikista maaorjuuden jätteistä. Talonpoikaistojoukot ovat viehättyneet suurtaisteluunsa: heistä tuntuu kiertämättä siltä, että koko maan ottaminen merkitsee agraarikysymyksen ratkaisemista. He haaveilevat tasa-suhtaisesta maan jakamisesta, sen antamisesta kaikille työtätekeville, unohtaen pääoman vallan, rahan voiman, tavaratalouden, joka mitä „oikeudenmukaisimmankin” jaon oloissa luo kiertämättä uutta epätasa-arvoisuutta ja riistoa. Viehättyneinä taisteluun maaorjuutta vastaan, he eivät näe pitemmälle jatkuvaa, vieläkin suurempaa ja vaikeampaa taistelua koko kapitalistista yhteiskuntaa vastaan sosialismin täydellisen toteuttamisen puolesta. Työväenluokka tulee aina käymään tätä taistelua ja järjestäytymään sitä varten itsenäiseksi poliittiseksi puolueeksi. Ja kapitalismin julmat opetukset tulevat ehdottomasti ja yhä nopeammin valistamaan pikkusäntiä pakoittaen heidät vakuuttumaan siitä, että sosialidemokratian näkökannat ovat oikeita, ja lähentymään proletariaatin sosialidemokraattista puoluetta.

Proletariaatti joutuu nyt usein kuulemaan porvaristolta: pitää kulkea yhdessä porvarillisen demokratian kanssa. Ilman sitä ei proletariaatilla riitä voimia vallankumouk-

seen. Se on totta. Mutta kysymys on siitä, minkä demokratian kanssa proletariaatti voi ja sen tulee *nyt* kulkea yhdessä, kadettilaisen vaiko talonpoikaisen, vallankumouksellisen demokratian kanssa? Vastaus voi olla vain yksi: ei kadettilaisen, vaan vallankumouksellisen demokratian kanssa, ei liberaalien, vaan talonpoikaisjoukkojen kanssa.

Pitäen mielessämme tämän vastauksen, emme saa unohtaa, että mitä nopeammin talonpojat valistuvat, sitä avoimemmin he esiintyvät politiikassa, sitä enemmän on havaittavissa porvarillisen demokratian kaikkien vallankumouksellisten voimien pyrkimystä talonpoikaiston puoleen ja sen mukana tietysti myös kaupungin pikkuporvariston puoleen. Pikkuerikoisuudet kadottavat merkityksensä. Etutilalle työntyy peruskysymys: kulkevatko nuo tai nämä puolueet, ryhmät ja järjestöt loppuun saakka yhdessä vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa. Yhä selvemmin piirtyy näkyviin sekä eserrien (sosialistivallankumouksellisten), eräiden riippumattomien sosialistien, äärimmäisten vasemmistoradikaalien että useiden talonpoikaisjärjestöjen *poliittinen* yhteensulautuminen yhdeksi *vallankumoukselliseksi demokratiaksi*.

Sen vuoksi pahan virheen tekivät edustajakokouksessa oikean siiven sosialidemokraatit huudahtaessaan (Martynov ja Plehanov): „kadetit ovat puolueena tärkeämpiä kuin eserrät”. Eserrät eivät sellaisenaan ole mitään. Mutta talonpoikaiston vaistonvaraisten pyrkimysten ilmaisojina eserrät ovat osa juuri sitä laajaa ja voimallista vallankumouksellista demokratiaa, jota ilman proletariaatti ei voi ajatellakaan vallankumouksemme täydellistä voittoa. Duuman talonpoikaisryhmän eli „Työ”-ryhmän lähentyminen eseriin ei ole sattuma. Tietysti osa talonpojista kykenee ymmärtämään sosialidemokraattisen proletariaatin johdonmukaisen katsantokannan, mutta toinen osa heistä tulee epäilemättä näkemään agraarikysymyksen ratkaisun „tasasuhtaisessa” maankäytössä.

Työryhmä tulee varmaan näyttämään suurta osaa sekä Duumassa että — mikä on vieläkin tärkeämpää — Duuman ulkopuolella. Luokkatietoisten työläisten pitää pyrkiä kaikkiin voimin tehostamaan agitaatiota talonpoikain keskuudessa, erottamaan Työryhmä kadeteista, heidän pitää pyrkiä siihen, että tämä ryhmä asettaisi täydelliset ja loppuun saakka määritellyt poliittiset vaatimukset.

Järjestykseen Työryhmä tiiviimmäksi ja itsenäisemmäksi, laajentakoon yhteyksiään Duuman ulkopuolella, muistakoon aina, ettei suurta maakysymystä ratkaista Duumassa. Tämän kysymyksen ratkaisee kansan taistelu vanhaa valtaa vastaan, eikä äänestys Duumassa.

Vallankumouksen menestykseksi ei ole nyt tärkeämpää tehtävää kuin tämä vallankumouksellisen porvarillisen demokratian yhteenliittäminen, valistaminen ja poliittinen valmistaminen. Samalla kun sosialistinen proletariaatti paljastaa armotta kadettien häilyväisyyden, se tukee kaikin tavoin tätä suurta asiaa. Tällöin se ei lankea minkäänlaisiin pikkuporvarillisiin illuusioihin. Se pysyy sosialismin puolesta käytävän tiukasti luokkakantaisen ja proletaarisen taistelun pohjalla.

Eläköön talonpoikain täydellinen voitto kaikista sortajistaan! — sanoo proletariaatti. Tämä voitto on sosialismin puolesta käytävän proletaarisen taistelumme menestyksen varmin tae.

„Volna” № 14,
toukokuun 11 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdessä tekstin mukaan

MAAKYSYMYS DUUMASSA

Kadettien ensimmäisenä tehtävänä Duumassa oli adressin laatiminen vastaukseksi valtaistuinpuheeseen. Laadittiin arka pyyntö, muttei vaatimusta. Toisena „tehtävänä” oli äänetön siirtyminen käsittelemään vuorossa-olevia asioita, kun lähetystöltä kieltäydyttiin ottamasta vastaan adressia. Käyttäydyttiin vieläkin aremmin. Nyt on edessä kolmas tehtävä — maakysymyksen käsittely, mikä on asetettu päiväjärjestykseen Duumassa.

Kaikkien työläisten on seurattava erikoisen tarkasti tätä kysymystä. Maakysymys huolettaa talonpoikaisjoukkoja kaikkein eniten. Talonpojat ovat nyt tulleet työläisten tärkeimmiksi ja miltei ainoiksi liittolaisiksi vallankumouksessa. Ja maakysymys tulee erikoisen selvästi näyttämään, palveleeko kadettipuolue, joka nimittää itseään kansanvapauden puolueeksi, todellakin uskollisesti kansan vapautta.

Mitä kansa, s.o. ennen kaikkea talonpoikaisto, tahtoo? Talonpoikaisto tahtoo maata. Sen kaikki tietävät. Talonpojat vaativat, että kaikki maa valtakunnassa kuuluisi talonpojille. Talonpojat tahtovat heittää hartioiltaan tilanherrojen ja virkamiesten sorron, ottaa maat pois tilanherroilta, etteivät he voisi pakoittaa talonpoikaa käymään suorittamassa työllämaksua, s.o. itse asiassa tekemässä veropäivätöitä niin kuin ennenkin, ottaa vallan pois virkamiehiltä, etteivät he harjoittaisi mielivaltaa tavallista rahvasta kohtaan, juuri sitä talonpojat tahtovat. Ja työläisten on autettava talonpoikia sekä taistelussa maasta

että maakysymyksen asettamisessa suoraan, selvästi ja täysin määritellysti.

Kysymys maasta voidaan erittäin helposti sotkea ja hämätä. Asia voidaan helposti esittää siten, että tietysti talonpoikien pitää saada maapalstat, mutta itse tälle palstojen jakamiselle voidaan asettaa ehtoja, jotka tekevät tämän jakamisen täysin hyödyttömäksi talonpojille. Jos maita tulevat taas jakamaan virkamiehet, jos kaiken karvaisiksi „välittäjätuomareiksi” tulevat jälleen liberaaliset tilanherrat, jos „vaatimattomat lunastusmaksut” määrää vanha itsevaltiudellinen valta, niin silloin hyödyn asemesta talonpoikia taaskin puijataan, niin kuin vuonna 1861 tapahtui, silloin tulee taas uusi silmukka talonpoikien kaulaan. Sen vuoksi tietoisten työläisten täytyy erittäin tarmokkaasti selittää talonpojille, että maakysymyksessä heidän pitää olla erikoisen varovaisia ja epäuskoisia. Asiointilan ollessa nykyisellään tavattoman suuren merkityksen saa kysymys maan lunastusmaksusta ja kysymys siitä vallasta, joka tulee maiden „jakamisen” suorittamaan. Lunastusmaksukysymyksen perusteella voidaan heti ja erehtymättä määritellä, kuka on talonpoikien puolta ja kuka on tilanherrojen puolta, samoin kuin sekin, kuka yrittää loikata puolelta toiselle. Venäläinen talonpoika tietää — voi miten hyvin tietääkin! — mitä se oikein on se lunastus. Tämä kysymys tekee mainiosti rajat selviksi talonpoikain etujen ja tilanherrain etujen välillä. Ja sen vuoksi VSDTP:n Yhdistävä edustajakokous teki aivan oikein vaihtaessaan agraariohjelman alkuperäisessä ehdotuksessa olleen sanan „luovutus” sanaan: „konfiskointi” (s.o. luovutus ilman lunastusmaksua).

Kysymyksessä vallasta, joka suorittaa jakamisen, talonpoikien ja virkamiesten edut käyvät yhtä jyrkästi ristiin kuin talonpoikien ja tilanherrojen edut lunastusmaksukysymyksessä. Sen vuoksi sosialististen työläisten pitää erikoisen sitkeästi selittää talonpojille, miten tärkeätä on, ettei vanha valta kävisi käsiksi maakysymykseen. Tietäkoot talonpojat, ettei mistään maareformista voi olla hyötyä, jos asia jää vanhan vallan käsiin. Ja onneksi tästä kysymyksestä päästiin VSDTP:n Yhdistävässä edustajakokouksessa itse asiassa yksimielisyyteen, sillä edustajakokouksen päätöslauselmassa ehdottomasti tunnustettiin, että on tuettava talonpoikaiston vallankumouksellisia

esiintymisiä. Tosin edustajakokous teki mielestämme virheen, kun ei osoittanut suoraan, että juuri maareformi voidaan uskoa vain *täysin* demokraattiselle valtiovallalle, vain sellaisille viranomaisille, jotka kansa on valinnut, jotka ovat tilivelvollisia kansalle ja sen vaihdettavissa. Mutta siitä me aiomme puhua yksityiskohtaisemmin toisella kertaa.

Duumassa tullaan esittämään pääasiallisesti kaksi agrariohjelmaa. Duumassa vallitsevina olevat kadetit haluavat, että tilanherrat olisivat kylläisiä ja talonpojat säilyisivät ehjin nahoin. He suostuvat tilanherramaan suurimman osan pakolliseen luovutukseen, mutta ensinnäkin he edellyttävät, että se on lunastettava, ja toiseksi he kannattavat sitä, että kysymys maareformin toimeenpanemisen keinoista ja teistä ratkaistaan liberaalis-virkamiesmäiseen eikä vallankumouksellisen-talonpoikaiseen tapaan. Agraariohjelmassaan kadetit, kuten aina, luikertelevat käärmeen tavalla tilanherrojen ja talonpoikien välillä, vanhan vallan ja kansan vapauden välillä.

Työryhmä eli talonpoikaisryhmä ei ole vielä aivan tarkalleen määritellyt agrariohjelmaansa. Kaiken maan pitää kuulua työtätekeväälle kansalle,—lunastusmaksukysymyksestä ollaan toistaiseksi vaiti, samoin myös vanhaa valtaa koskevasta kysymyksestä. Tästä ohjelmasta, kun se selkenee, meidän on puhuttava vielä monet kerrat.

Virkamieshallitus ei tietenkään halua kuullakaan mitään edes kadettienkaan agraarireformista. Virkamieshallitus, jonka johdossa ovat rikkaimmat virkamies-tilanherrat, jotka omistavat usein kymmeniä tuhansia desjatiinoja maata kukin, „ennemmin kääntyy muhamettilaiseen uskoon” (kuten muuan terävä-älyinen kirjailija sanoi) kuin sallii tilanherramaiden pakollisen luovutuksen. Siis agraarikysymyksen „ratkaisu” Duumassa ei tule olemaan todellista ratkaisua, vaan ainoastaan vaatimusten julistamista, ainoastaan niiden julkilausumista. Kadetit tulevat taaskin esittämään arkoja pyyntöjä kansanedustajain ylväiden ja rohkeiden, rehtien ja avointen vaatimusten asemesta. Toivomme Työryhmälle, että se edes tällä kertaa esiintyisi kadeteista täysin riippumattomana ja itsenäisenä.

Ja sosialistisille työläisille lankeaa nyt erittäin suuri tehtävä. Kaikin keinoin ja kaikin voimin on laajennettava

organisaatiota yleensä ja yhteyksiä talonpoikaistoon erikoisesti. Talonpojille on selitettävä mahdollisimman laajasti, mahdollisimman selvästi, yksityiskohtaisesti ja perusteellisesti lunastuskysymyksen koko merkitystä sekä sitä kysymystä, voidaanko tyytyä siihen, että maauidistuksen toimeenpano jää vanhan vallan käsiin. On ponnistettava kaikin voimin, jotta liitto sosialistisen proletariaatin ja vallankumouksellisen talonpoikaiston välillä lujittuisi ja kasvaisi nykyisen poliittisen kriisin kiertämättä lähestyvään ratkaisuun mennessä. Tämä liitto ja vain se on takeena, että kysymys „kaikesta maasta” talonpojille, täydestä vapaudesta ja täydestä vallasta kansalle tulee menestyksellä ratkaistuksi.

„Volna” № 15,
toukokuun 12 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdän tekstin mukaan

PÄÄTÖSLAUSELMA JA VALLANKUMOUS

Eilen „Nasha Zhizn”, tänään „Retsh”, „Duuma”, „Nasha Zhizn”, „Strana” ja „Slovo” pääkirjoituksissaan — poikkeuksetta kaikki porvarilliset sanomalehdet käyvät kiukkuisesti vasemmistososialidemokratian kimppuun. Mitä on tapahtunut? Minne on saanut se „voittaja”-kadettien ylpeys, joka pani heidät vielä aivan hiljattain viittaamaan halveksuvasti kintaalla „boikotoijille”? Poissa ovat ne kadettien hegemonian kultaiset päivät, jolloin nämä herrat opettivat proletariaatille oikeata valtioviisautta ja surkuttelivat proletariaatin virheitä. Mitä on tapahtunut?

Vallankumouksellisuus herää henkiin — vastaa hra Struve „Duuma” lehden pääkirjoituksessa toukokuun 11 p:nä. Hän on oikeassa. Duumatoiveet heikkenevät tunti tunnilta. Käsitys siitä, miten kansan vapautta hankitaan, selkenee sitä mukaa, kun paljastuvat sen puolueen todelliset kasvot, joka pieksäen kauniisti kieltään tämän vapauden nimessä osasi ottaa vaalien aikana huomioon sekä kansan vissinlaisen väsymyksen että Witten—Durnovon politiikan, joka sulki todellisten kansan etujen todellisilta edustajilta tien vaaliareenalle. Selvästi ilmitulleen vastavallankumouksellisen järjestön toiminta korostaa voimakkaasti uusien taistelumuotojen kiertämättömyyttä. Aivan niin, vaalipäivinä porvaristo luuli, että vallankumous on päättynyt, että porvaristolle on koittanut aika käyttää työläisten ja talonpoikain taistelun tuottamat hedelmät omaksi hyödykseen. Mutta se pettyi. Se käsitti tilapäisen tauon lopulliseksi voimien ehtymiseksi, vallankumouksen päättymiseksi. Se juuri ja juuri ehti istuutua tukevammin Duuman nojatuoleihin, se juuri ehti ryhtyä ystävällisesti ja kaikessa sovussa puhelemaan

vanhan vallan kanssa sovinnollisesta lehmäkaupasta työläisten ja talonpoikain kustannuksella. Ja yhtäkkiä osoittautuikin, että työläiset ja talonpojat ovat valmiit sekaantumaan tuohon peliin ja tekemään tyhjäksi tuon lehmäkaupan.

Paninan talossa pidetty kansankokous on erikoisesti suututtanut herroja kadetteja. Sosialidemokraattien tuossa kokouksessa pitämät puheet ovat velloneet koko tuon rämettyneen suon. Herran tähden, kirkuvat herrat kadetit, arvostelemalla puolueettamme te vain autatte hallitusta. Tuo on tuttu väite. Joka kerta, kun sosialidemokraatit astuvat esiin selittämään proletariaatille ja koko kansalle käynnissä olevien tapahtumien todellista sisältöä, hälventämään sitä usvaa, jota porvarilliset politikoitsijat puhaltavat työläisten silmille, varoittamaan työläisiä porvarillisista kansan vapauden kaupustelijoista ja osoittamaan työläisille heidän oikean paikkansa vallankumouksessa,— herrat liberaalit kirkuvat, että siten heikennetään vallankumousta. Joka kerta, kun sosialidemokraatit sanovat, ettei työläisten sovi olla porvarillisten lippujen alla, että heillä on oma lippunsa, sosialidemokratian lippu,— liberaalit alkavat ulvoa, että siten tehdään palvelus hallitukselle. Se ei ole totta. Vallankumouksen voima on proletariaatin luokkatietoisuuden kehittämisessä, talonpoikaiston poliittisen tietoisuuden kehittämisessä. Kun sosialidemokraatti arvostelee kadettien politiikkaa, niin hän kehittää tätä tietoisuutta ja voimistaa vallankumousta. Kun kadetti turmelee kansaa saarnoillaan, niin hän himmentää tätä tietoisuutta, hän heikentää vallankumousta. Kun kadeteille sanotaan: me emme luota teihin, sillä te ette tuo kyllin täydellisesti ja päättäväisesti julki kansan vaatimuksia, sillä te katsotte edullisemmaksi hieroa kauppoja hallituksen kanssa kuin taistella sitä vastaan,— niin se ei merkitse hallituksen unohtamista kadettien takia.

Se merkitsee todellisen taistelun ja todellisen voiton tien viitoittamista kansalle. Kun proletariaatin ja talonpoikaiston joukoilla tulee olemaan selvä käsitys tästä tiestä, niin silloin ei tule olemaan ketään, jonka kanssa kadetit voisivat hieroa kauppoja, sillä vanha valta on tuomittu murskattavaksi.

Te kiihotatte proletariaattia avoimiin esiintymisiin,— kirkuvat kadetit. Malttakaa, hyvät herrat! Ei ole teidän

asianne, leidän, jotka olette pystyttäneet poliittisen karrieerinne työläisten ja talonpoikien verellä, puhua esiintymisistä ja pitää Juudaksen puheita „turhista uhreista”.

Samassa kansankokouksessa puhuttiin aivan oikeita ja sosialidemokraattien yleistä vakaumusta täysin tulkitsevia sanoja siitä, ettei proletariaattia pidä „hoputtaa”. Jokainen on voinut lukea „Volna” lehdestä, ettei pidä jouduttaa tapahtumia*. Mutta eri asia on jouduttaminen, ja eri asia ne ehdot, joissa valtavan draaman seuraava näytös tapahtuu. Me kehoitamme proletariaattia ja talonpoikaistoa valmistautumaan tuohon ajankohtaan, joka ei tietenkään riipu yksistään meistä, vaan muun muassa myös siitä, missä määrin herrat kadetit tulevat kavaltamaan vapauden asian. Meidän tehtävänä onkin — tehdä selväksi taistelun ehdot, osoittaa sen mahdolliset muodot, osoittaa proletariaatille sen paikka lähenevässä taistelussa, tehdä työtä sen voimien järjestämiseksi, sen tietoisuuden selventämiseksi. Ja se merkitsee nykyhetkellä muun muassa myöskin sitä, että on väsymättä paljastettava kadetteja, kehoitettava olemaan luottamatta kadettipuolueeseen. Sitä me teemmekin ja tulemme tekemään sitä. Ja kun kadetit kiivastelevat ja ovat levottomia sen johdosta, niin se merkitsee, että me suoritamme tehtäväämme aika hyvin. Kun kadetit kirkuvat sen johdosta surkeita ruikutuksiaan vallankumouksen heikentämisestä — niin se merkitsee, että he jo vaistoavat selvästi, että oikea vallankumous, työläisten ja talonpoikain vallankumous, on valmis pyyhkäisemään pois kadettiduuman. Kadetit pelkäävät, että vallankumous voi ylittää porvariston viitoittamat ja sille edulliset puitteet. Työväenluokan ja talonpoikaiston on muistettava, että heidän etunsa ulottuvat noita puitteita pitemmälle, että heidän tehtävänä on viedä vallankumous loppuun saakka.

Ja siitä juuri puhuttiinkin siinä kansankokouksen päätöslauselmassa, joka pani kadetti Protopopovin huokailemaan poliisikomisarikuksista. Kirjoittakaa varovammin, herrat kadetit.

„Volna” № 16,
toukokuun 13 pnä 1906
Allekirjoitus: — Ъ

Julkaistaan
„Volna” lehdessä tekstin mukaan

* Ks. tätä osaa, s. 388. *Toim.*

EI MAATA EIKÄ VAPAUTTA

Ministerineuvoston puheenjohtaja on saattanut Valtakunnanduuman tietoon „ilmoituksen” vastaukseksi Duuman adressiin.

Tätä ilmoitusta kaikki odottivat kärsimättöminä. Tässä ilmoituksessa oli määrä esittää hallituksen ohjelma.

Ja siinä todellakin esitettiin mitä selvin hallituksen „ohjelma”. Esitämme ilmoituksen kaksi oleellista kohtaa kokonaisuudessaan:

„Sen johdosta, että talonpoikain maakysymys ratkaistiin Valtakunnanduuman osoittamaa tietä, käyttämällä siihen tarkoitukseen hallitsijasuvun, tsaarin, luostarien ja kirkkojen maita ja pakollisesti luovuttamalla yksityisomistukselliset maat, joihin kuuluvat myöskin omistajatalonpoikien ostamalla hankkimat maat, Ministerineuvosto katsoo velvollisuudekseen julkilausua, että tämän kysymyksen ratkaiseminen Valtakunnanduuman edellyttämillä perusteilla on ehdottomasti sallimatonta. Valtiovalta ei voi hyväksyä toisten omistusoikeutta maahan ja samalla kieltää tätä oikeutta toisilta. Valtiovalta ei voi myöskään yleensä kieltää yksityistä omistusoikeutta maahan kieltämättä samalla kaikkinaisen muunkin omaisuuden omistusoikeutta. Omistuksen järkkymättömyyden ja koskemattomuuden periaate on kaikkialla maailmassa ja kansalaiselämän kaikilla kehitysasteilla kansan hyvinvoinnin ja yhteiskuntakehityksen kulmakivi, valtiollisen olemassaolon tärkein tukinaja, jota ilman ei voida ajatellakaan itse valtion olemassaoloa. Tuo edellytetty toimenpide ei aiheudu myöskään itse asian olemuksesta. Kun valtiolla on laajoja mahdollisuuksia, joita ei ole käytetty läheskään loppuun, ja kun kaikkia asianmukaisia laillisia keinoja käytetään laajasti, niin maakysymys voidaan epäilemättä ratkaista menestyksellä horjuttamatta valtiomuotomme syvintä perustaa ja kuluttamatta isänmaamme elinvoimia.

Muut Valtakunnanduuman adressiin sisällytytetyt lainsäädännöllistä laatua olevat ehdotukset tarkoittavat Duuman enemmistön luottamusta

nauttivien ministerien vastuuvollisuuden säätämistä kansanedustuslaitoksen edessä, Valtakunnanneuvoston lakkauttamista ja erikoisilla lakisäädöksillä määrättyjen Valtakunnanduuman lainsäädännöllistä toimintaa rajoittavien puiteiden poistamista. Ministerineuvosto ei katso olevansa oikeutettu kajoamaan näihin ehdotuksiin; ne koskevat valtakunnan perustuslakien perinpohjaista muuttamista, jotka eivät kuulu näiden lakien nojalla tarkistettaviksi Valtakunnanduuman aloitteesta”.

Niinpä siis, *maasta* sanotaan: „ehdottomasti sallimatonta”. *Vapaudesta*, se on kansanedustuslaitoksen todellisista oikeuksista sanotaan: „eivät kuulu tarkistettaviksi Duuman aloitteesta”.

Kaikki se, mitä talonpojat voivat odottaa saavansa maakysymyksessä, riippuu yksinomaan tilanherrojen hyvästä tahdosta, yksinomaan tilanherrojen suostumuksesta. Pakollinen luovutus on ehdottomasti sallimatonta. Talonpoikain elämän pieninkin vakavampi parannus on ehdottoman sallimatonta.

Vapauden suhteen kansan pitää odottaa kaikkea yksinomaan itseltään virkamiehiltä. Kansanedustajat eivät saa päättää mitään ilman heidän suostumustaan. Ministerineuvosto on sitä mieltä, ettei ministerineuvostolla ole edes oikeutta pysähtyä Duuman toivomuksiin kansanedustuslaitoksen oikeuksien laajentamisesta. Kansanedustajien ei saa ajatellakaan oikeuksia. He voivat vain pyytää. Virkamiesten asia on käsitellä nämä pyynnöt, juuri niin kuin Duuman „pyynnöt” on käsitelty tässä esittämässämme ilmoituksessa.

Ei maata eikä vapautta.

Emme voi pysähtyä enempää käsittelemään ilmoitusta itse asian olemuksen kannalta.

Katsotaan, oppivatko Duuman edustajat mitään tästä ilmoituksesta. Kadetit eivät nähtävästi opi mitään. Työryhmän ja työväenryhmän on nyt näytettävä, ovatko ne pystyneet tulemaan missään määrin itsenäisiksi ja kadeteista riippumattomiksi,— ovatko ne ymmärtäneet, että on välttämätöntä luopua pyynnöistä,— osaavatko ne puhua kansalle suoraa ja selvää kieltä.

SOSIALIDEMOKRATIAN VAALIVOITTO TIFLISISSÄ

Kuten lennätintiedot kertovat, sosialidemokraatit ovat saaneet Tiflisissä täydellisen vaalivoiton. 81 valitsijamiehestä on 72 sosialidemokraattia ja vain 9 kadettia. Kutaisissa on valittu 4 edustajaa, kaikki sosialidemokraatteja ¹²². Tiflisissä asetetaan edustajaehdokkaaksi Duumaan Noi Jordania, joka on sikäläinen mitä vaikutusvaltaisin sosialidemokraatti.

Tervehdimme kaukasialaisten tovereittemme saavuttamaa menestystä. Puolueemme Yhdistävän edustajakokouksen päätöksen jälkeen on vaaleihin osallistuminen tullut velvollisuudeksi ehdolla, ettei työväenpuolue solmi vaaliliittoja, s.o. ettei se tee mitään sopimuksia muiden puolueiden kanssa ¹²³. Jos kaukasialaiset toverit ovat vieneet aivan itsenäisesti läpi ehdokkaansa, kuten voidaan ajatella Tiflisissä tapahtuneen, niin silloin he ovat siis vältäneet virheen, jonka toverit Armavirissä ovat tehneet ¹²⁴. Silloin meillä on täydelleen noudatettu edustajakokouksen päätöksiä, silloin Duumaan menee täysin puoluekantaisia sosialidemokraatteja, menee tiukasti puoluetietä, silloin me saamme kohta kuulla, että Keskuskomitea on nimittänyt henkilöt, jotka virallisesti edustavat puoluettamme Duumassa.

Lukijamme tietävät, että me olimme Duuman boikotoinnin kannalla. Edustajakokouksessa me äänestimme sosialidemokraattien parlamenttiryhmän muodostamista vastaan syistä, jotka on tarkalleen esitetty „Volna” lehdessä № 12

julkaistussa päätöslauseelmassa *. Nuo syyt eivät olleet periaatteellista laatua, vaan varovaisuudesta ja hetken käytännöllisistä oloista johtuvia syitä. Mutta on itsestään selvää, että nyt, jos kerran Duumaan on todella puoluetietä tullut valituksi oikeita puoluekannalla olevia sosialidemokraatteja, kaikki me, yhtenäisen puolueen jäsenenä, tulemme voimiemme mukaan auttamaan heitä vaikean tehtävänsä täyttämässä.

Älkäämme antako Tiflisin voiton merkityksen viehättää liiaksi itseämme. Sosialidemokratian parlamenttimenestykset ilahduttavat ja voivat ilahduttaa meitä täydellisesti ja varauksetta vain sillä ehdolla, että on olemassa todella muotoutunut ja edes jossain määrin „vakava” parlamentarismi. Venäjällä sitä ei ole. Venäjällä ajankohdan olosuhteet asettavat sosialidemokratialle sellaisia suurtehtäviä, jollaisia ei ole yhdelläkään Länsi-Euroopan sosialidemokraattisella puolueella. Me olemme verrattomasti paljon kauempana sosialistisesta kumouksesta kuin toverimme Lännessä, mutta meillä on edessämme porvarillis-demokraattinen talonpoikaisvallankumous, jossa proletariaatti esiintyy johtajana. Nämä nykyisen tilanteen erikoisuudet tekevät kiertämättömäksi sen, ettei nopeasti kypsyvää poliitista kriisiä ratkaista Duumassa.

Tällaisena aikana, jota Venäjällä parhaillaan eletään, ei sosialidemokraattien osallistuminen vaaleihin vielä merkitse suinkaan sitä, että joukot todella lujittuvat vaalikamppailun prosessissa. Ilman vapaita sanomalehtiä, ilman kansankokouksia, ilman laajaa agitaatiota ei sosialidemokraattien valitseminen useinkaan merkitse proletarisen ja täysin sosialidemokraattisen puolueen tiivistymistä, vaan väestön jyrkkää protestia. Tällaisissa oloissa pikkuporvariston laajat kerrokset äänestävät toisinaan ketä hallitusvastaista ehdokasta tahansa. Olisi liian hätäistä ja harkitsematonta päätelmien tekoa, jos yksistään Tiflisin vaalien perusteella ryhdyttäisiin arvioimaan boikottitaktiikkaa kokonaisuudessaan ja koko Venäjän mitassa.

Kukaan ei vielä tiedä, minkälaista osaa kadettiduumaa tulee yleensä loppukädessä näyttelemään. Että kadetit ovat isäntinä Duumassa, se on tosiasia. Mutta kaikki sosialidemokraatit ovat yksimielisiä siitä, että kadetit

* Ks. tätä osaa, ss. 287—288. *Toim.*

käyttäytyvät Duumassa, kuten kehnot demokraatit, arkailevat ja epäjohtonmukaiset, häilyvät ja horjuvat kansan vapauden kannattajat. Koska kadeteilla on Duuma hallussaan, niin he levittävät nyt voimakkaammin kuin koskaan ennen kansan keskuuteen perustuslaillisia illuusioita ja sumentavat siten työläisten ja talonpoikien poliittista tietoisuutta.

Odottakaamme, mitä kokemus osoittaa, ennen kuin päättelemme, missä määrin on mahdollista nousta itsessään Duumassakin vastustamaan näitä kadettien taantumuksellisia pyrkimyksiä. Toivotamme kaukasialaisille tovereillemme, Duuman jäsenille, että he puhuisivat ensi kerran tältä uudelta puhujalavalta koko äänellä, lieventämättä hituistakaan katkeraa totuutta, paljastaen säälimättä uskoa sanoihin, lupauksiin ja papereihin, täydentäen lehdistömme vajavaisuuksia, lehdistömme, jota edelleenkin karsitaan ja vainotaan julkisen sanan johdosta, kehoittaen proletariaattia ja vallankumouksellista talonpoikaistoa asettamaan kysymykset täysin selvästi ja täsmällisesti sekä ratkaisemaan vapaudesta käytävän lähenevän loppuottelun Duuman ulkopuolella.

„Volna“ № 17,
toukokuun 14 pnd 1906

Julkaistaan
„Volna“ lehden tekstin mukaan

HALLITUS, DUUMA JA KANSA

Duuman ja hallituksen välillä on epäsovu. Duuma on antanut epäluottamuslauseen ministeristölle ja vaatinut sen eroamista. Ministeristö on päästänyt Duuman ilmoituksen ohi korvien ja alkanut entistä avoimemmin tehdä pilkkaa Duumasta, kehottaen sitä käymään käsiksi kysymykseen pesulaitoksesta Jurjevin kaupungin kansliavahteja varten.

Mikä oikeastaan on tämän Duuman ja hallituksen välisen epäsovun, tämän yhteentörmäyksen olemus? Talonpoikain laajat joukot, pieneläjäyleisö yleensä ja vihdoin monet porvarilliset poliitikot (kadetit) kuvittelevat tai koettavat vakuuttaa itselleen ja muille, että yhteentörmäys johtuu siitä, kun hallitus ei ymmärrä tehtäviään eikä asemaansa. Kun tämä ymmärtämättömyys selkenee, kun ihmiset tottuivat uutuuteen, s.o. perustuslailliseen järjestelmään, välttämättömyyteen ratkaista valtiolliset kysymykset kansalaisten äänestyksellä eikä vanhan vallan käskyllä,—niin silloin kaikki vakiintuu uomaansa. Tämän mielipiteen mukaan edessämme on „perustuslakiselkkaus”, s.o. eri instituutioiden välinen yhteentörmäys perustuslaillisessa valtiossa, joka käytännössä tunnustaa vanhan vallan ohella myös kansanedustajain vallan. Mitä aikansa sietää, siihen mieltyy, näin ajattelee pieneläjä ja näin järkeilee porvarillinen poliitikko. Pieneläjä ajattelee näin yksinkertaisuudessaan ja poliittisessa kokemattomuudessaan. Porvarillinen poliitikko ajattelee näin siksi, että nämä mietteet vastaavat hänen luokkansa etuja.

Kadettien pää-äänenkannattaja „Retsh” lehti esimerkiksi kirjoittaa: „Meidän ministereillämme on vielä vähemmän kokemusta perustuslaillisuuden teoriassa ja käytännössä kuin edustajiemme enemmistöllä”. Asia nähkääs riippuu ministerien kokemattomuudesta, kun nämä eivät ole opiskelleet valtio-oppia professori Kovalevskin eivätkä professori Miljukovin luona. Koko asian olemus on juuri siinä. No, koska eivät ole oppineet kirjoista, niin oppivat Duumassa pidettävistä puheista. Mitä aikansa sietää, siihen mieltyy. Ja kadettilainen „Retsh” viittaa Saksan porvaristoon. Tuo porvaristo oli samoin — sanomme lievästi — epäsovussa hallituksen kanssa vuonna 1848. Sekin tavoitelti taikka halusi tavoitella täyttä valtaa kansalle ja täyttä vapautta kansalle. Sen jälkeen, kun Saksan hallitus oli kukistanut kansan taistelun, porvariston sallittiin valita edustajansa parlamenttiin. Edustajat puhuivat, mutta vanha valta hoiti asiat. Edustajat puhuivat ja selittivät ministereille heidän „ymmärtämättömyyttään”, opettivat heille „perustuslaillisuutta”, opettivat puolisoitoista vuosikymmentä, 40-luvun lopulta 60-luvun alkuun saakka. 60-luvulla Bismarck riitaantui julkisesti porvaristoa edustavien „kansanedustajien” kanssa, mutta se oli perheriidan viimeinen leimahdus. Porvaristo viehättyi Saksan armeijan voittoihin ja tyytyi täydellisesti yleiseen äänioikeuteen, samalla kun valta jäi täydellisesti aateliselle virkamieshallitukselle.

Tämä esimerkki Bismarckin viimeisestä vakavasta riidasta „kansan”-edustajain kanssa juuri miellyttääkin erikoisesti kadettilaista „Retsh” lehteä. Saksan porvaristo antoi peräksi Bismarckille (viidentoista vuoden kuluttua siitä, kun vallankumous lopullisesti kukistettiin). Mutta meillä Venäjän porvaristo saa heti Goremykinin myöntymään. Ja kadetit riemuitsevat etukäteen: meillä Goremykinin täytyy tehdä suurempia myönnytyksiä kuin mitä Bismarck aikanaan teki.

Myönnämme mielellämme, että Goremykin on kaukana Bismarckista. Mutta meidän mielestämme työväenluokalle on nyt erikoisen tärkeätä ymmärtää porvariston ja kaikenlaisten Bismarckien välillä solmittujen sopimusten *syöin olemus*, kun taas kysymys tulevien myönnytysten määrästä on tulevaisuuden asia. Bismarckit pääsivät sovintoon porvariston kanssa vasta sitten, kun vallankumous oli lopulli-

sesti tukahdutettu, kun porvaristo oli lopullisesti puijannut „kansan vapauden”, kun se oli hyvällä ja kaikessa sovussa mukautunut vanhaan aateliseen virkamiesvaltaan, joka puolusti tilanherraa talonpoikaa vastaan ja varsinkin kapitalistia työläistä vastaan.

Siinä juuri oli todellinen, oikea perusta, jolle pohjautui Bismarckin sovinto saksalaisten kadettien, se on preussilaisten progressistien, kanssa. Tämä juuri oli elin pohjana sille „perustuslaillisuudelle”, jota saksalaiset Kovalevskit ja Miljukovit opettivat Bismarckeille 15 vuotta vallankumouksen kukistamisen jälkeen. Ehkäpä meidän professorimme eivät tiedäkään sitä: professorit tuntevat kirjoja, mutta eivät tunne elämää, kun taas työläisten pitää tuntea sekin.

Meillä Venäjällä ei nyt käydä vakavaa taistelua lainkaan siitä, minkälaisten myönnytysten pohjalla Goremykinin ja liberaalinen porvaristo voisivat sopia keskenään. Taistelua käydään kansanjoukkojen ja vanhan maaorjuudellisen virkamiesvallan välillä, joista edelliset eivät voi elää entisen järjestelmän vallitessa ja jälkimmäinen ei voi olla olemassa todella perustuslaillisen järjestelmän oloissa. Taistelua ei käydä siitä, miten pitäisi oikein soveltaa perustuslaillisuuden opetuksia, vaan siitä, onko perustuslaillisuus yleensä mahdollista.

Se ei ole parlamenttiselkkaus eikä itse Duumakaan vielä ole lainkaan parlamentti, se ei ole porvarillisen „järjestyksen” elin vakiintuneen perustuslain oloissa. Se vain osoittaa ja hyvin heikosti tulkitsee sitä kansanliikettä, joka kasvaa Duuman ulkopuolella tahi siitä riippumatta.

Duuman ja hallituksen välinen yhteentörmäys viittaa vain *välillisesti* siihen, että talonpoikaisjoukkojen ja työväenluokan kaikki tärkeimmät ja jo kypsyneet pyrkimykset ovat törmänneet yhteen vanhan vallan kaikkivaltaisuuden ja koskemattomuuden kanssa. Nämä kypsyneet pyrkimykset tulkitaan usein lyhyin sanoin: maata ja vapautta. Näitä pyrkimyksiä ei ole tyydytetty. Näiden vaatimusten takana olevat voimat eivät ole vielä läheskään, ei läheskään kaikki liikkeellä. Näiden voimien täydellisen valloilleenpääsemisen ehdot ovat vasta kypsymässä.

Meidän ei pidä nyt suunnata kansan huomiota perustuslaillisuuden oppitunteihin, joita Kovalevskit antavat Goremykineille. Meidän on nyt muisteltava useammin muita

asioita eikä Bismarckien pikkutorailuja porvariston huippukerrostensa kanssa. Työväenluokka ja talonpoikaisto eivät anna kadettien muuttaa Duumaa sellaisten torailujen ja sellaisten sopimusten elimeksi. On paljastettava jokainen kadettien askel, joka ilmentää heidän horjhdustaan siihen suuntaan. Tietäkööt Työryhmä ja työväenryhmä Duumassa, että ne voivat tuottaa voimiensamukaista hyötyä taistelulle todellisen vapauden puolesta vain erottautumalla kadeteista, vain kohoamalla perustuslaillisuuden kouluoppitunteja korkeammalle, vain julistamalla kuuluvasti kaikki kansan vaatimukset, kaikki sen tarpeet, vain sanomalla koko katkeran totuuden.

„Volna” № 20,
toukokuun 18 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdessä tekstin mukaan

KADETTIT ESTÄVÄT DUUMAA KÄÄNTYMÄSTÄ KANSAN PUOLEEN

Saimme juuri tiedon, että Duuman tämänpäiväisessä istunnossa tapahtui seuraavaa. Parhaillaan käytiin keskustelua kuolemanrangaistusten lakkauttamista koskevasta lakiehdotuksesta. Työryhmän jäsen Aladjin asetti kysymyksen jyrkemmin kuin mitä tähän saakka oli tehty. „Meidän on taisteltava toimeenpanovaltaa vastaan”,—sanoi hän (siteeraamme „Birzhevije Vedomostin” iltajulkaisun ylimääräisestä pikalisälehdestä). „Me hankkiudumme näennyttämään ministerit välikysymyksillä, mutta eikö ole selvää, etteivät he tule välittämään niistä? Ei, meidän pitää valita jompikumpi tie: joko jatkaa välikysymysleikkiä tai *ottaa kansan asia omiin käsiimme*”. Aladjin esitti, että asia ratkaistaisiin heti, lykkäämättä sitä kuukaudella ja lähettämättä lakiehdotusta valiokuntaan. Hän päätti puheensa sanoihin: „Ja voi meitä, *ellemme saata koko totuutta kansan tietoon*, ellemme sano sille selvästi, että syyllisiä ovat ne, joiden käsissä ovat tykit ja konekiväärit”.

Pappi Pojarkov esiintyi samassa hengessä. „Hallitus *tekee pilkkaa Valtakunnanduumasta*”, sanoi hän. „Meidän ei pidä pyytää, vaan vaatia: kuolemanrangaistukset on lakkautettava jo tänään taikka huomenna, muussa tapauksessa ehdotan, että lähdetään takaisin koteihimme, sillä katson kunniaattomaksi tehdä työtä ja saada palkkaa ennen kuin kuolemanrangaistukset on lakkautettu”.

Näin siis Työryhmästä kajahti kehoitus, jonka tarkoitus on selvä: kääntyä kansan puoleen,—vaatia eikä pyytää,—

olla välittämättä kansliasäännöistä,— ei lykätä kysymyksiä eikä jättää niitä valiokuntaan.

Kadetit estivät Duumaa kääntymästä kansan puoleen. Kadetti Nabokov, joka puhui Pojarkovin jälkeen, kehoitti „pysyttelemään laillisella tiellä”. Hän vaati, että lakiehdotus on jätettävä valiokuntaan.

Duuman puheenjohtaja (kadetti Dolgorukov) sanoi puheenvuorojen päätyttyä: „Meillä on neljä ehdotusta: kahta niistä *en voi asettaa äänestykseen*, sillä ne eivät ole parlamenttitoiminnan käytännön mukaisia. Näiden kahden ehdotuksen sisältönä on: kääntyä kansan puoleen ja kääntyä itsevaltiaan puoleen”.

Muista kahdesta ehdotuksesta — 1) jättää valiokuntaan, ja 2) käsitellä heti — edellinen meni läpi *yksimielisesti*, koska jälkimmäisestä luovuttiin.

Nähtävästi Työryhmä antoi vielä kerran periksi kadettien painostuksen ja uhkausten edessä eikä pysynyt sillä jyrkällä kannalla, jolle se oli jo miltei asettunut.

Kansan, joka suhtautuu tietoisesti taisteluun vapaudesta, pitää protestoida kadettien käyttäytymistä vastaan Duumassa ja kehottaa Työryhmää julistamaan päättäväisesti ja peruuttamattomasti kansan puoleen kääntymistä ja *panemaan se täytäntöön!*

Kirjoitettu toukokuun 18 (31) pnä 1906

Julkaistu toukokuun 19 pnä 1906

„Voima” lehdessä № 21

Allekirjoitus: N. L.—n

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*

TINKIÄKÄÄN EIVÄT HALUA!

Struven herkimpiä tunteita on loukattu. Hallitus osoittautui tyhmemmäksi kuin hän oletti, ja osoittautui, että on suorastaan kaupallisesti epäedullista olla tekemisissä hallituksen kanssa. Hra Struve kuvitteli politiikan perin yksinkertaiseksi: Duuma, t.s. Duuman kadettilainen enemmistö, anoo korrektisti ja käyttäen sanoja, joihin on totuttu kaikkein kulttuurisimmissa kauppiaapiireissä; hallitus antaa hieman peräksi, Duuma puolestaan huojentaa hiukan, ja sillä tavalla sitten Venäjällä voittaa kansan vapaus. Ja mitä kaikkea herrat kadetit tekivätään sen hyväksi! Sitten yhtäkkiä hallituksen taholta ilmeneekin moista ymmärtämättömyyttä, moista kaiken kauppamiehen hoksaavaisuuden puuttumista!

Hra Struve purkaa suuttumustaan:

Duuman vaatimuksista ja ehdotuksista se (hallitus) olisi voinut kiertäessään toiset edes hyväksyä ja ottaa omakseen toiset. Se olisi voinut suostua radikaalisiin myönnytyksiin poliittisella alalla ja tehdä edes jonkinlaisia alennuksia taloudellisella alalla. Se olisi voinut menetellä myös päinvastoin. Mutta vain henkilöt, joiden valtiollinen ymmärrys on mitä heikointa, ovat voineet hyljätä kaiken oleellisen kaikissa *kiistakysymyksissä* ja heittää haasteen kansan hädälle sekä kansan oikeustajunnalle kieltämällä maareformin, joka pohjautuu yksityisomistuksellisten maiden pakolliseen luovutukseen.

Siis: Duuman vaatimukset, jotka se esitti adressissaan, ovat *kiistakysymyksiä*; ne eivät ole se *välttämätön*, mikä on vallattava kaikin ja kaikenlaisin keinoin ja mitä on heti ja viipymättä edelleen laajennettava, ne ovatkin vain areena kaupankäyntiä varten.

Amnestia, yleinen äänioikeus, vapaudet ja pakollinen luovutus — kaikki se on kiistanalaista, kaikesta siitä voidaan tinkiä ja... antaa peräksi ehdolla, että hallituskin antaa jotain korvaukseksi.

Tämä painettakoon mieleen. Hra Struve on suuttumuksen kiihkossa löpötellyt julki kadettien sen taktiikan, johon sosialidemokraatit ovat aina kiinnittäneet kansan huomiota.

Kansan vaatimukset siinäkin tyhistetyssä ja kadettimaisesti väärennetyssä muodossa, jossa ne on otettu adressiin, eivät ole kadettipuolueelle ehdoton minimi, vaan ainoastaan ylin hinta, jota oli jo etukäteen aiottu alentaa. Hra Struven harmiksi ei kaupoista kuitenkaan tullut mitään... siksi että hallitukselta puuttui „valtiollista ymmärrystä”. Hra Struven lausunnon mukaan se on mitä heikointa. Miksi? — Vain siksi, kun herrat Trepovit ja Goremykinit sekä Stishinskiit eivät halua hieroa kauppoja kadettien kanssa kansan vaatimuksista, vaan suoralta kädeltä hylkäävät ne.

„Valtiollisen ymmärryksen” korkea taso — sehän on selvä — merkitsee vuorostaan sitä, että voitaisiin käydä avoimesti kauppoja kansan vapaudesta.

Painakaa tämä mieleenne, työläiset ja talonpojat! Päivää ennen Goremykinin Duumassa pitämää puhetta herrat kadetit luulivat „valtiollisen ymmärryksen” merkitsevän sitä, että sovitaan Trepovin kanssa adressissa osoitettujen kansan vaatimusten tyhistämisen hinnasta.

Herrojen kadettien suureksi mielipahaksi ei kaupoista kuitenkaan tule mitään. Se, että proletariaatin ja talonpoikaiston reaaliset intressit käyvät ristiin vanhan vallan reaalisten intressien kanssa, tämän vallan taistellessa olemassaolostaan, se ei mahdu diplomaattisten sopimusten puitteisiin. Ja se, että Venäjän vallankumous ei voi asettua kadettilaisille raiteille, ei johdu määrätynlaisesta hra Struven taikka hra Trepovin „valtiollisen ymmärryksen tasosta”. Itse ristiin käyneiden intressien luonne työntää Venäjän vallankumousta vallankumouksellisten ja vasta-

vallankumouksellisten voimien välisen avoimen taistelun tielle.

Ja senpä takia herrat kansan vapauden kaupustelijat, vallankumousmeklarit, sota-ajan diplomaatit ovatkin tuomitut kärsimään alituisia pettymyksiä.

„Volna” № 21,
toukokuun 19 p:nä 1906
Allekirjoitus: — Ъ

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

VALTAKUNNANDUUMAN TYÖLÄISEDUSTAJAIN JULISTUKSEN JOHDOSTA ¹²⁵

Tervehdimme palavasti Duuman edustajain työväenryhmän antamaa julistusta, työväenryhmän, joka on vakuumuksiltaan kaikkein lähimpänä meitä, tervehdimme tätä edustajain ensimmäistä kääntymistä suoraan kansan eikä hallituksen puoleen. Mielestämme Duuman Työ- eli talonpoikaisryhmänkin olisi samoin seurattava työläisedustajain esimerkkiä.

Työläisedustajain vetoomuksessa on monet asiat sanottu oikein, mutta mielestämme siinä on joitakin puutteellisuksia.

Työläistoverit haluavat „pyrkä siihen, että Duuma valmistelisi perustavan kokouksen koollekutsumista”. Tuskin vain he voivat laskelmoida saavansa siinä koko Duuman tahi edes sen enemmistön kannatuksen. Duumassa vallitsevana olevat liberaalit ovat monta kertaa luvanneet kansalle kutsua koolle perustavan kokouksen,— he eivät ole edes asettaneet Duumassa kuuluvasti ja lujasti tätä vaatimusta, puhumattakaan siitä, että olisivat täyttäneet sen. Työläisedustajat voivat siinä enemmän tai vähemmän varmasti luottaa vain Työryhmään, talonpoikain edustajiin. Ja siksi työväenluokka ei voi asettaa tehtäväkseen tukea *koko* Duumaa,— venäläiset liberaalit ovat liian epäluotettavia,— suunnatkoot työläiset mieluummin ponnistuksensa tukemaan *talonpoikaisedustajia* ja kehoittamaan heitä siihen, että he esiintyisivät aivan itsenäisesti ja toimisivat niin

kuin oikeille vallankumouksellisen talonpoikaiston edustajille kuuluukin.

Proletariaatti on todistanut pystyvänsä taistelemaan. Se kokoaa nyt voimia ryhtyäkseen uuteen ratkaisevaan taisteluun, mutta ryhtyäkseen siihen vain yhdessä talonpoikien kanssa eikä mitenkään muuten. Sen tähden työläisedustajat ovat oikeassa kehoittaessaan proletariaattia, ettei se antaisi kenenkään provosoida itseään eikä aiheuttaisi tarpeettomasti hajanaisia yhteenottoja vihollisten kanssa. Proletaarien veri on liian kallista, että sitä vuodatettaisiin tarpeettomasti ja ilman varmaa luottamusta voittoon.

Vain talonpoikaisjoukot, jotka ovat tajunneet nykyisen Duuman voimattomuuden ja riittämättömyyden, voivat olla työläisille sinä lujana tukena, joka takaa varman voiton. Vaikka työväenkokousten päätökset ja päätöslauseumat ovatkin sängen hyödyllisiä työväenluokan järjestämisessä taisteluun, ei niistä voida kuitenkaan löytää todellista tukea sellaista vihollista vastaan, joka on jo valmistautunut vastaamaan kansan vaatimuksiin mitä julmimmalla väkivallalla. Päinvastoin, työväenluokan on selitettävä talonpoikaisjoukoillekin, että ne tekevät virheen, kun ne yksinkertaisuudessaan panevat toiveensa pyyntöihin, päätöksiin, anomuksiin ja valituksiin.

Asiat Venäjällä eivät nyt ole menossa siihen suuntaan, että sanoilla ja äänestyksillä voitaisiin ratkaista suuri kiista kansan kohtalosta — *maasta ja vapaudesta*.

„Volna“ № 21,
toukokuun 19 päivä 1906

Julkaistaan
„Volna“ lehden tekstin mukaan

KYSYMYS MAASTA JA TAISTELU VAPAUESTA

Duumassa pohditaan maakysymystä. Tulee esille tämän kysymyksen kaksi tärkeintä ratkaisua: kadettien esittämä ratkaisu ja „trudovikkien”, s.o. talonpoikaisedustajien, ratkaisu.

VSDTP:n Yhdistävä edustajakokous sanoi näistä ratkaisuista aivan oikein talonpoikaisliikkeeseen suhtautumista koskevassa päätöslauselmassaan: „porvarilliset puolueet pyrkivät käyttämään talonpoikaisliikettä ja alistamaan sen vaikutuksensa alaiseksi — toiset (eserrät) päämääränään poroporvarillinen utopistinen sosialismi, toiset (kadetit) tarkoituksenaan säilyttää vississä määrin yksityinen suurmaanomistus ja samaan aikaan heikentää vallankumousliikettä tyydyttämällä osittaismyönnytysten kautta talonpoikaiston omistajavaiston”.

Tarkastelkaamme tämän sosialidemokraattien edustajakokouksen päätöslauselman merkitystä. Kadettipuolue on puolittain tilanherrapuolue. Siinä on paljon liberaalisia tilanherroja. Se koettaa puoltaa tilanherrojen etuja ja suostuu vain niihin talonpojille tehtäviin *myönnytyksiin*, jotka ovat kiertämättömiä. Kadetit koettavat suojata, mikäli mahdollista, yksityistä suurmaanomistusta eivätkä suostu siihen, että kaikki tilanherramaat luovutetaan täydellisesti talonpoikaiston hyväksi. Ajaen läpi sitä, että talonpoikien on lunastettava maa, t.s. *ostettava* tilanherrojen maat valtion välityksellä, kadetit pyrkivät muodostamaan talonpoikaiston huippukerroksista „järjestyspuolueen”. Todellakin, järjestettäköön lunastus miten tahansa, määrättäköön

kuinka „kohtuulliset” hinnat hyvänsä, lunastus käy kuitenkin helpommin varakkaalta talonpoikaistolta, kun taas talonpoikaisköyhälistölle se tulee olemaan erittäin raskasta. Kirjoitettakoon paperille minkälaisia sääntöjä hyvänsä yhteisölunastuksesta j.n.e.,—käytännössä maa jää kiertämättä sen käsiin, joka pystyy sen lunastamaan. Juuri sen vuoksi maan lunastuksen tarkoituksena onkin voimistaa rikkaita talonpoikia köyhien kustannuksella, hajottaa talonpoikaisto, heikentää tällä talonpoikaiston hajottamisella sitä taistelua, jota talonpoikaisto käy täydellisen vapauden ja kaiken maan puolesta. Lunastuksen tarkoituksena on se, että vauraammat talonpojat *houkutellaan* siten pois vapausasian kannalta *vanhan vallan* puolelle. Maiden lunastaminen merkitsee itsensä ostamista irti vapaustaistelusta, lunastus merkitsee sitä, että rahan avulla vedetään osa vapaustaistelijoista vapauden vastustajain puolelle. Vauraasta talonpojasta, joka lunastaa maansa, tulee pieni tilanherra, ja hänen siirtymisensä vanhan tilanherra- ja virkamiesvallan puolelle tulee erittäin helpoksi ja kestäväksi.

Sen tähden aivan oikeutettuja ovat sosialidemokraattien edustajakokouksen sanat, että kadettipuolue (tuo puolittain tilanherrapuolue) puolustaa toimenpiteitä, *jotka heikentävät* vallankumousliikettä, t.s. taistelua vapaudesta.

Tarkastelkaamme nyt, kuinka Duuman „trudovikit” eli talonpoikaisedustajat ratkaisevat maakysymyksen. He eivät ole vielä tehneet katsantokantojaan täysin selviksi. He ovat puolitiessä: kadettien ja „harmaiden” (narodnikki-sosialistien puolue) välillä, maiden erään osan lunastuksen (kadetit) ja kaikkien maiden konfiskoinnin (eserrät) välillä, mutta he loittonevat yhä enemmän kadeteista ja tulevat yhä lähemmäksi „harmaita”.

Onko sosialidemokraattien edustajakokous oikeassa „harmaisiin” nähden, sanoessaan, että se on porvarillinen puolue, jonka päämäärät ovat poroporvarillisen utopistisen sosialismin päämääriä?

Ottakaamme viimeisin maareformiehdotus, jota „harmaat” esittävät ja joka julkaistiin eilen heidän sanomalehdessään: „Narodnyi Vestnik” (№ 9)¹²⁶. Se on laki maan kaikkinaisen yksityisomistuksen hävittämisestä ja „yleisestä tasasuhteisesta maankäytöstä”. Minkä takia „harmaat” tahtovat saattaa voimaan tasasuhteisen maankäytön?

Sen takia, että he tahtovat hävittää eron rikkaiden ja köyhien väliltä. Se on sosialistinen pyrkimys. Kaikki sosialistit tahtovat sitä. Mutta on olemassa monenlaista sosialismia, maailmassa on olemassa jopa pappissosialismiakin, on poroporvarillista sosialismia, on proletaarista sosialismia.

Poroporvarillinen sosialismi on pienisännän haaveilua siitä, miten saataisiin hävitetyksi ero rikkaiden ja köyhien väliltä. Poroporvarillinen sosialismi edellyttää, että kaikki ihmiset voidaan tehdä „tasavertaisiksi” pienisänniksi, jotka eivät ole köyhiä eivätkä rikkaita. Poroporvarillinen sosialismi kirjoittaa lakiehdotuksia yleisestä taseasuhteisesta maankäytöstä. Mutta todellisuudessa ei kurjuutta ja köyhyyttä voida hävittää sillä tavalla, niin kuin pienisäntä sen haluaisi tehdä. Niin kauan kuin maailmassa vallitsee rahan valta, pääoman valta, ei voi olla maan taseasuhteista *käyttöä*. Mitkään lait maailmassa eivät pysty hävittämään epätase-arvoisuutta ja riistoa niin kauan kuin taloutta harjoitetaan markkinoita varten, niin kauan kuin pysyy voimassa rahan valta ja pääoman mahti. Vain yhteiskunnallisen, suunnitelmallisen suurtalouden järjestäminen, samalla kun kaikkien maiden, tehtaiden, työvälineiden omistusoikeus annetaan työväenluokalle, voi tehdä lopun kaikkinaisesta riistosta. Proletaarinen sosialismi (marxilaisuus) paljastaa sen vuoksi kaikki poroporvarillisen sosialismin perusteettomat toiveet sen suhteen, että „taseasuhtainen” pientalous ja jopa pientalouden säilyminen yleensä ovat mahdollisia kapitalismin vallitessa.

Luokkatietoinen proletariaatti tukee kaikin voimin talonpoikain taistelua kaikesta maasta ja täydestä vapaudesta, mutta se varoittaa talonpoikia kaikista turhista toiveista. Talonpojat voivat proletariaatin avulla heittää hartioiltaan koko tilanherrojen vallan, voivat tehdä kokonaan lopun tilanherrain maanomistuksesta sekä tilanherrain ja virkamiesten valtiosta. Talonpojat voivat jopa hävittää yleensä maan yksityisomistuksen. Kaikki tällaiset toimenpiteet tuottavat tavattoman suurta hyötyä sekä talonpoikaistolle, työväenluokalle että koko kansalle. Työväenluokan edut vaativat tukemaan mitä yksimielisimmin talonpoikaiston taistelua. Mutta täydellisinkään tilanherrojen ja virkamiesten vallan kukistaminen ei vielä vähääkään horjuta pääoman valtaa. Ja vasta sellaisessa yhteiskunnassa, jossa ei

ole tilanherrain ja virkamiesten valtaa, tulee ratkaistuksi viimeinen suurtaistelu proletariaatin ja porvariston välillä, taistelu sosialistisen järjestelmän puolesta.

Juuri sen vuoksi sosialidemokraatit taistelevat päättäväisesti kadettien petturiohjelmaa vastaan ja varoittavat talonpoikia turhista „tasasuhtaisuuden” toiveista. Jotta talonpojat saavuttaisivat menestystä tässä taistelussa maasta ja vapaudesta, heidän pitää toimia aivan itsenäisesti ja kadeteista riippumatta. Talonpoikain ei pidä viehättyä kaikenlaisten maakysymyksen järjestelyä koskevien lakiehdotusten käsittelyyn. Niin kauan kuin valta pysyy vanhalla itsevaltiudellisella tilanherra- ja virkamieshallituksella, niin kauan kaikki nuo ehdotukset „työhön perustuvista normeista”, „tasasuhtaisuudesta” y.m. ovat tyhjää ja turhaa touhua. Nämä röykkiöt pykälä ja sääntöjä lakiehdotuksissa, mitkä vanha valta joko heittää kokonaan syrjään taikka tekee ne uudeksi talonpojan pettämissä keinoksi, vain heikentävät talonpoikaiston taistelua maasta. „Maakysymyksen järjestelyehdotukset” eivät auta talonpoikaa ymmärtämään sitä, miten maata on hankittava, vaan ne pikemminkin vaikeuttavat asian oikeaa ymmärtämistä. Nämä ehdotukset raskauttavat kysymystä vanhasta virkamieshallituksen vallasta pienillä ja mitättömillä kansliakeksinnöillä. Nämä ehdotukset sekottavat päitä haaveilla hyvästä esivallasta, silloin kun itse asiassa säilyy vanha villi esivalta kaikkine hillittömine väkivaltakeinoineen. Hyvät herrat, lakatkaa leikkimästä „maakysymyksen järjestelyehdotusten” paperillakirjoittamispeiliä, talonpojat järjestävät helposti maakysymyksen sitten, kun vanha valta ei enää ole haittana,— kiinnittäkää mieluummin kaikki huomio talonpoikain taisteluun kaikkien tällaisten haittojen poistamiseksi täydellisesti.

*Kirjoitettu toukokuun 19
(kesäkuun 1) pnä 1906*

*Julkaistu toukokuun 20 pnä 1906
„Volna” lehdessä № 22*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*

GOREMYKINILAISET, LOKAKUULAISET JA KADETIT

Eilen panimme merkille kadettien uuden kunniattoman voiton trudovikeista Valtakunnanduumassa. Kadetit pakoitivat trudovikit ottamaan takaisin esityksensä siitä, että käännettäisiin kansan puoleen ja että lakiehdotus kuolemanrangaistusten lakkauttamisesta käsiteltäisiin noudattamatta muodollisuuksia, jotka tyypistävät Duuman surkeaksi ja voimattomaksi byrokratian lisäkkeeksi.

Tänään „Novoje Vremjan” goremykinilaiset¹²⁷ ja „Slovon” lokakuulaiset vahvistavat täydellisesti tämän kadettien trudovikeista saaman voiton arvion. „Työryhmä,— kirjoittaa „Novoje Vremja”,— esitti jotain sellaista... joka on ristiriidassa Duuman perustamissäädöksen kanssa. Nimittäin se vaati, että Valtakunnanduuma siirtyisi pohtimaan itse lakiehdotuksen olemusta ja sitten suorittaisi äänestykset noudattamatta kuukauden määräaika ja siis antamatta oikeusministerille mahdollisuutta mielipiteensä esittämiseen. Pieninkin hakeutuminen siihen hyvänsuopuuteen, johon venäläiset ovat toisinaan niin taipuvaisia laillisuuden vahingoksi, olisi johtanut Duuman ilmeisen laittoni tekoihin kaikkine niine seuraamuksineen, joita liukas ja kalteva „oman oikeuden” tie saa aikaan”.

Kadettien puhujat, jatkaa „Novoje Vremja”, „vastustivat kiivaasti trudovikkien esittämää laitonta toimenpidettä” ja „saivat loistavan voiton”. Sen johdosta, kun trudovikit ottivat takaisin esityksensä, „Novoje Vremja” huomauttaa: „Kaikki päättyi yhteiseksi hyväksi ja oikeus pääsi täysin

voitolle". Että goremykinilaiset riemuitsevat *sellaisen* oikeuden saaman voiton johdosta, on luonnollista, eikä heiltä kukaan mitään muuta odotakaan. Valitettavasti liian monet odottavat kadeteilta muutakin. „Jokainen edustaja,— sanoo „Novoje Vremja” lopuksi,— joka ryhtyy seuraamaan hra Aladjinin esimerkkiä, ansaitsee epäilemättä moitteen anteeksiantamattomasta kevytmielisyydestä”.

Hra Ippolit Hofstetter antaa lokakuulaisten „Slovo” lehdessä kadeteille muistutuksen ja isällisesti nuhtelee heitä: „Ilmassa alkaa olla todellisen vallankumouksen käryä”. Kadetit eivät sitä halua ja heidän pitää olla järkeviä. „Niin kauan kuin voimassaoleva laki sallii edes jonkinlaisen mahdollisuuden saada edelleenkin täysin lainmukaisesti oikeudellisia poliittisia ja sosiaalisia valloituksia, on Valtakunnanduuman tietoisten ja etummaisten jäsenten pyhänä velvollisuutena pysyä vankasti oppositiossa lain pohjalla eikä saada hinnalla millä hyvänsä aikaan selkkauksia”.

Goremykinilaisten ja lokakuulaisten kanta on selvä. On jo aika antaa selvempi ja oikeampi arvio näille sukua olevasta kadettien kannasta.

*Kirjoitettu toukokuun 19
(kesäkuun 1) pnä 1906*

*Julkaistu toukokuun 20 pnä 1906
„Volna” lehdessä № 22
Allekirjoitus: N. L—n*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*

ARVOSTELUVAPAAUS JA TOIMINNAN YHTENÄISYYS ¹²⁸

Toimitukseen on jätetty seuraava, VSDTP:n Keskuskomitean allekirjoittama, lentolehtinen:

„Sen johdosta, kun eräät puoluejärjestöt ovat herättäneet kysymyksen, *missä määrin puolueen edustajakokousten päätöksiä on vapaus arvostella*, Keskuskomitea, ottaen huomioon, että Venäjän proletariaatin edut ovat aina vaatineet mitä suurinta yhtenäisyyttä VSDTP:n taktiikassa ja että nyt *tämä* puolueemme eri osien *poliittisten toimintojen yhtenäisyys* on tarpeellisempaa kuin koskaan ennen,— on sitä mieltä:

1) että kaikille on myönnettävä *täysi vapaus* lausua puoluelehdistössä ja puoluekokouksissa julki oma henkilökohtainen mielipiteensä ja puolustaa omia erikoisia katsantokantojaan;

2) että laajoissa poliittisissa kokouksissa puolueen jäsenten ei pidä harjoittaa *agitaatiota*, joka on ristiriidassa edustajakokouksen päätösten kanssa;

3) että kenenkään puolueen jäsenen ei pidä *näissä* kokouksissa *kehoittaa toimintaan*, joka on ristiriidassa edustajakokouksen päätösten kanssa, eikä esittää päätöslausemia, jotka eivät ole sopuosoinnussa edustajakokouksen päätösten kanssa”. (Kursivointi kaikkialla meidän.)

Tarkastellessamme tätä päätöslauselmaa asian olemuksen kannalta näemme siinä paljon kummallista. Päätöslauselmassa sanotaan, että myönnetään „täysi vapaus” tuoda „puoluekokouksissa” julki oma mielipiteensä ja arvostella (§ 1), mutta „laajoissa kokouksissa” (§ 2) „ei kenenkään puolueen jäsenen pidä kehoittaa toimintaan, joka on ristiriidassa edustajakokouksen päätösten kanssa”. Ajatelkaapa, mitä tuo oikeastaan on: puoluekokouksissa puolueen jäsenillä *on oikeus* kehoittaa toimintaan, joka on ristiriidassa

edustajakokouksen päätösten kanssa,— laajoissa kokouksissa ei „myönnetä” täyttä vapautta „henkilökohtaisen mielipiteen julkilausumiseen”!!

Päätöslauselman laatijat ovat ymmärtäneet aivan väärin puolueensisäisen *arvosteluvapauden* ja puolueen *toiminnan yhtenäisyyden* välillä olevan suhteen. Puolueohjelman *perusteiden* puitteissa suoritettun arvostelun pitää olla aivan vapaata (palautamme mieleen vaikkapa Plehanovin puheen tästä asiasta VSDTP:n toisessa edustajakokouksessa) eikä ainoastaan puoluekokouksissa, vaan myöskin laajoissa kokouksissa. Mahdotonta on kieltää sellaista arvostelua tai sellaista „agitaatiota” (sillä arvostelua ei voida erottaa agitaatiosta). Puolueen poliittisen toiminnan pitää olla yhtenäistä. Mitkään „kehoitukset”, jotka rikkovat määrätyn toiminnan yhtenäisyyttä, eivät ole sallittuja ei laajoissa kokouksissa, ei puoluekokouksissa eikä puoluelehdistössäkään.

Ilmeisesti KK on määritellyt arvosteluvapauden epätarkasti ja liian ahtaasti, mutta toiminnan yhtenäisyyden — epätarkasti ja liian laajasti.

Otamme esimerkin. Edustajakokous päätti, että osallistutaan Duuman vaaleihin. Vaalit ovat tarkoin määrättyä toimintaa. Vaalien aikana (esimerkiksi nykyään Bakussa) on *kaikkialla* ehdottoman sallimatonta, että puolueen jäsenet esittävät *minkälaisia hyönsä* kehoituksia siihen suuntaan, *ettei pidä osallistua vaaleihin*. Tänä aikana ei ole sallittua sekään, että „arvostellaan” vaaleista tehtyä päätöstä, sillä käytännössä se horjuttaisi vaaliagitaation menestystä. Ja päinvastoin, *silloin* kun ei vaaleja ole vielä määrätty, on *kaikkialla* sallittua, että puolueen jäsenet *arvostelevat* päätöstä vaaleihin osallistumisesta. Tietysti tämän periaatteen soveltaminen käytännössä synnyttää niinkään toisinaan kiistoja ja väärinkäsityksiä, mutta *nimenomaan vain* tämän periaatteen pohjalla ovat *kaikki* kiistat ja kaikki väärinkäsitykset ratkaistavissa tavalla, joka on kunniaksi puolueelle. Mutta Keskuskomitean päätöslauselma saa aikaan jotain vallan mahdotonta.

KK:n päätöslauselma on sekä asiallisesti väärä että *ristiriidassa puolueen sääntöjen kanssa*. Demokraattisen sentralismin ja paikalliselinten autonomian periaate merkitsee juuri *arvosteluvapautta*, täydellistä arvosteluvapautta *kaikkialla*, ellei sillä rikota *määrätyn toiminnan*

yhtenäisyyttä,— eikä salli *mitään* sellaista arvostelua, joka horjuttaa tai vaikeuttaa puolueen päätösten mukaisen toiminnan *yhtenäisyyttä*.

Me katsomme KK:n tehneen suuren virheen, kun se julkaisi päätöslauselman tästä tärkeästä kysymyksestä ilman mitään ennakkokäsittelyä puoluelehdissä ja puoluejärjestöissä; sellainen käsittely olisi auttanut sitä välttämään virheet, jotka tässä osoitimme.

Me kehotamme kaikkia puoluejärjestöjä käsittelemään nyt KK:n päätöslauselman ja esittämään aivan selvästi suhteensa siihen.

„Volna” № 22,
toukokuun 20 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

HUONOJA NEUVOJA

Toveri Plehanov on julkaissut „Kurjerissa”¹²⁹ kirjeen työläisille. Hän antaa työläisille neuvoja, miten näiden on meneteltävä. Hän päättelee seuraavasti. Hallitus ei estä arvostelemasta mitä jyrkimmin Duumaa. Näin se tekee heikentääkseen kansan Duumalle antamaa tukea. Hallitus haluaa haastaa työläiset taisteluun silloin, kun työläiset eivät ole vielä valmiit. Työläisten on tehtävä tyhjäksi hallituksen hankkeet. Heidän ei pidä välittää siitä, vaikka Duumassa ovatkin vallitsevina porvarilliset puolueet. Porvaristo, joka on Duumassa vallitsevana, vaatii vapautta kaikille ja maata talonpoikaistolle. Sen tähden on koko kansan tuettava Duumaa.

Tässä päättelyssä on oikeat asiat sekotettu virheisiin. Harkitkaamme rauhallisesti ja yksityiskohtaisesti tov. Plehanovin ajatuksia ja neuvoja.

Toveri Plehanovin ensimmäinen ajatus. Hallitus ei estä arvostelemasta mitä jyrkimmin Duumaa heikentääkseen kansan Duumalle antamaa tukea.

Onko se totta? Katsokaamme, miltä taholta on viime aikana jyrkimmin arvosteltu Duumaa? Sellaisten sanomalehtien kuin „Nevskaja Gazetan”, „Delo Narodan”¹³⁰ ja „Volnan” palstoilla ja sitä paitsi kansankokouksissa. Liberaalinen porvaristo, kadetit, joilla on enemmistö Duumassa, olivat täynnä kiukkua tämän arvostelun vuoksi ja varsinkin Pietarissa pidetyt kansankokoukset kiukuttivat heitä. Kadetit menivät niin pitkälle, että ihmettelivät, miksi poliisikomisarit eivät kiinnitä huomiota sosialistisiin joukkokokouksiin.

Miten hallitus menetteli? Se lakkautti „Delo Naroda” ja „Nevskaja Gazeta” lehdet, se nosti kolme oikeusjuttua „Volna” lehteä vastaan. Se kielsi joukkokokoukset ja ilmoitti laillisen syytteen nostamisesta Paninan talossa toukokuun 9 päivänä pidetyn joukkokokouksen johdosta.

Tästä näemme selvästi, että tov. Plehanov on *väärässä*. Hän on tehnyt törkeän virheen.

Tarkastelkaamme nyt tov. Plehanovin toista ajatusta. Hallitus haluaa haastaa työläiset taisteluun silloin, kun työläiset eivät ole siihen vielä valmiit. Ei ole järkevää ottaa haastetta vastaan, ei ole järkevää kehoittaa nyt heti aseisiin.

Se on aivan oikea ajatus. Mutta tov. Plehanov esittää sen niin vajavaisesti, että aiheuttaa mitä vahingollisimpia väärinkäsityksiä. Nimittäin hän unohtaa lisätä, ensinnäkin, että koko hallituksen menettely ja koko sen suhtautuminen Duumaan tekee kiertämättömäksi uuden taistelun Duuman ulkopuolella. Toiseksi, hän ei osoita, että työläisten on yhdessä talonpoikaiston kanssa mentävä tähän taisteluun horjuvasta ja petteurimaisesta liberaalisesta porvaristosta huolimatta.

Esittäessään aivan oikean ajatuksen vajavaisesti Plehanov ei tajua valavansa vettä liberaalisen porvariston myllyyn, porvariston, joka on saanut sosialistiset joukkokokoukset kielletyksi. Porvaristo yrittää esittää asian siinä valossa, että sosialistien *kaikki* viittaukset kadettien kelvottomuuteen ja taisteluun Duuman ulkopuolella ovat vahingollista työläisten kehoittamista taisteluun *nyt heti paikalla*. Porvaristo puhuu tahallaan valhetta sosialisteista, ja Plehanov tehostaa tuota valhetta tekemällä virheellisen arvion poliittisesta tilanteesta.

Ottakaa esimerkiksi „Volna” lehti, jota porvaristo on eniten haukkunut ja sättinyt. Onko „Volna” kehottanut nousemaan taisteluun nyt heti paikalla? Ei, ei ole. Porvaristo valehteli „Volnaa” vastaan. Jo *kaksi viikkoa sitten* „Volna” kirjoitti näin (№ 10): „Meidän ei pidä jouduttaa (s.o. keinotekoisesti kiirehtiä, hoputtaa, kannustaa) tapah-tumia. Purkauksen jouduttaminen ei nyt ole meille edullista. Siitä ei voi olla epäilystä”*. Lienee selvä? Minkä takia sitten porvaristo valehteli sosialisteista ja parjasi heitä?

* Ks. tätä osaa, s. 388. *Toim.*

Sen takia, että sosialistit puhuivat totta taistelun kiertämättömyydestä Duuman ulkopuolella ja siitä, että taistelua tulevat käymään proletariaatti ja talonpoikaisto liberaalisen porvariston petturuudesta *huolimatta*.

Ottakaa päätöslauselma, joka hyväksyttiin Paninan talossa (tuo päätöslauselma on julkaistu „Volnan” 14. numerossa ja useissa muissa sanomalehdissä *). Kehotetaanko tässä päätöslauselmassa nousemaan taisteluun *nyt heti paikalla*? Ei, ei kehoteta. Minkä takia sitten liberaalinen porvaristo ja kaikki kadetit raivosivat vihan vimmassa tätä päätöslauselmaa vastaan? Sen takia, koska siinä sanotaan julki totuus ja paljastetaan ensi sijassa hallitusta (joka „tekee pilkkaa kansanedustuksesta”, „valmistautuu vastaamaan väkivallalla”), sitten liberaaleja (jotka „arasti ja vajavaisesti tulkitsevat kansan vaatimuksia”, „horjuvat vapauden ja vanhan vallan välillä”),— sen takia, koska tässä päätöslauselmassa kehoitetaan trudovikkeja, talonpoikain edustajia *esiintymään päättäväisesti, täysin riippumatta kadeteista*; — ja vihdoin sen takia, koska päätöslauselmassa sanotaan avoimesti, että päättäväinen taistelu Duuman ulkopuolella on *kiertämätön*. Porvaristo vääristeli tämän päätöslauselman ajatusta luonnehtiakseen sosialistit henkilöiksi, jotka kehottavat tyhmästi taisteluun nyt heti paikalla, ja *vetääkseen huomion pois* niistä syytöksistä, joita porvaristoa vastaan todella tehdään. Porvaristo teki niin, sillä se ymmärtää oikein etunsa. Tov. Plehanov tekee virheen säestäessään porvaristoa, sillä hän arvioi väärin proletariaatin nykyisen suhtautumisen hallitukseen ja porvaristoon.

Ottakaa tov. Plehanovin kolmas ajatus. „Porvaristo Duumassa vaatii vapautta kaikille ja maata talonpoikaistolle”. Onko se totta? Ei, se on vain puolet totuudesta tai vieläpä vain neljännes totuudesta. Porvaristo ei vaadi, vaan pyytää vanhalta vallalta. Porvaristo kielsi puhumasta Duumassa „vaatimuksista”. Porvaristo (kadetit) vaatii esimerkiksi *sellaista* paino-„vapautta”, että puheista sosialisteja voitaisiin istuttaa kuritushuoneisiin tai karkottaa pakko-työvankeuteen ** 131. Porvaristo *ei* vaadi maata talonpojille, vaan sitä, että *osa maata myytäisiin* talonpojille (sillä

* Ks. tätä osaa, ss. 409—410. *Toim.*

** Ks. „Volnaa” № 22, kirjoitusta „Uusi drakoninen lakiehdotus”.

lunastus on eräs oston ja myynnin muoto). Tekeekö тов. Plehanov oikein, kun hän vaikenee porvarillisten lakiehdotusten tästä *vajavaisuudesta*, tästä *arkuudesta*, tästä kadettien horjumisesta? Ei, hän tekee aivan väärin. Mikä merkitys on tällä тов. Plehanovin virheellä? Se on sangen vaarallinen proletariaatille ja vapaudesta käytävän taistelun menestykselle. Kaikki sosialistit ovat samaa mieltä siitä, että tämä taistelu ratkaistaan Duuman ulkopuolella ja että se voi leimahtaa liekkiinsä, jopa vastoin tahtoammekin, ei kovinkaan etäisessä tulevaisuudessa. Tässä taistelussa proletariaatti voi ja sen pitää mennä talonpoikaiston kanssa *luottamatta* horjuvaan, petolliseen, periaatteettomaan liberaaliseen porvaristoon. Taistelussa ei ole mitään sen vaarallisempaa kuin luottaminen tuulihattuihin. Me vahingoitamme proletariaattia ja vapauden asiaa, jos juuri ennen uutta käännettä uuteen taisteluun vaikenemme liberaalisen porvariston arkuudesta, horjumisesta ja petoksista.

Nyt тов. Plehanovin viimeinen ajatus eli neuvo. „Koko kansan on yksimielisesti tuettava Duumaa”. Työläisten ei pidä välittää siitä, vaikka Duumassa ovatkin vallitsevina porvarilliset puolueet.

Se on oikein, ettei työläisten pidä „välittää” siitä. Eivätkä he siitä välitäkään. He ovat valmiit tukemaan porvaristoa taistelussa hallitusta vastaan. Mutta kysymys on siitä, *minkälaista* porvaristoa, *miten ja millaisessa* taistelussa pitää tukea. Kadettien tapana on vaieta näistä kysymyksistä, jotka paljastavat heidän häilyväisyytensä. Sosialidemokraatti тов. Plehanovin ei sovi olla vaiti näistä kysymyksistä.

Yleensä „Duuman” tukeminen merkitsee *kadettiduuman* tukemista, sillä kadetit ovat vallitsevina siellä. Marxilaisen ei pidä käsittää Duumaa yleensä „kansan” edustuslaitokseksi. Hänen on tehtävä selväksi, nimenomaan mitkä luokat puhuvat tämän Duuman nimessä.

Saako kadettien Duumaa yleensä tukea? Ei, ei saa, sillä proletariaatin pitää paljastaa ja leimata häpeällä Duuman jokainen häilyvä ja epävarma askel. Toverit „Kurjer” lehdestä kirjoittavat samalla sivulla, jossa тов. Plehanovin kirjoitus on painettuna, seuraavaa: „Duuman vasemmisto (t.s. Työryhmä ja työväenryhmä) sietää nöyrästi herrojen Muromtsevin ja Dolgorukovin (Duuman puheenjohtajia, molemmat kadetteja) harjoittamaa alentavaa ja *taantumuk-*

sellista holhousta". Se on totta se. Se on oikeata sosialistin puhetta. Voiko „kansaa” tai proletariaatti tukea yksimielisesti sellaista „Duumaa”, joka on sen *taantumuksellisen* holhouksen välineenä, jota liberaalit harjoittavat trudovikkeihin nähden? Ei, ei voi eikä tule tukemaan.

Duumassa on kaksi tärkeintä porvarillista puoluetta: kadetit ja trudovikit. Edelliset ovat petturimaista sovittelija-porvaristoa, joka tietävästi valmistelee sopimusta itsevaltiuden kanssa ja on, kuten tiedetään, kykenemätön päättäväiseen taisteluun. Jälkimmäiset ovat työtätekevää, äärettömän sorrettua pikkuporvaristoa, joka haaveilee maan tasanjaosta ja kykenee mitä päättäväisimpään ja uhrautuvaisimpaan taisteluun, johon sitä sysää tapahtumien koko kulku ja hallituksen menettely kokonaisuudessaan. *Kumpaa* porvaristoa proletariaatin on „nyt heti paikalla” tuettava? *Jälkimmäistä*, ja samalla varoitettava „kansaa” edellisen epäluotettavuudesta. Proletariaatin on tuettava ja se tukee trudovikkeja kadetteja vastaan paljastaen sitä „taantumuksellista holhousta”, jota kadetit harjoittavat trudovikkeihin nähden, kehoittaen trudovikkeja tekemään lopun tuosta holhouksesta.

Nyt viimeinen kysymys: miten on tuettava ja missä taistelussa? Tukea Duuman sisällä jotakuta merkitsee sen puolesta äänestämistä. Työväenryhmä, kuten tunnettua, kieltäytyi äänestämästä kadettien (yleensä „Duuman”) vastausta adressiin. Työläisedustajat kieltäytyivät „tukemasta” *yksimielisesti* „Duumaa”. Mitä, tekivätkö työläiset siinäkin „virheen”? Jos tov. Plehanov luulee niin, niin sanokoon hän sen suoraan,— sellaiset asiat on sanottava suoraan mitään poisjättämättä.

Vakavaa tukea, todellista tukea tullaan antamaan Duuman ulkopuolella. Se ei riipu meistä, vaan koko tapahtumien kulusta, itse nykyisen taistelun olemuksesta, sillä se ei ole Duuman taistelua ministeristöä vastaan, vaan kansan taistelua vanhaa valtaa vastaan. Outoa ja väärin olisi nimittää sellaista „Duuman tukemista” pelkäksi „tukemiseksi”. Se tulee olemaan päättäväistä taistelua Duuman ulkopuolella; proletariaatin on alettava se vain yhdessä talonpoikaiston kanssa; proletariaatti ja talonpoikaisto voittavat siinä huolimatta liberaalisen, kadettilaisen, „duuma”-porvariston häilyväisyydestä, horjahteluista, petoksista ja taantumuksen edessä liehittelystä.

Me näemme nyt, miten huonoja ovat tov. Plehanovin neuvot työväenluokalle. Meidän sosialidemokraattien Yhdistävä edustajakokouksemme teki eräänlaisen virheen sysätessään puoluetta hiukan oikealle ja aliarvioidessaan sitä vaaraa, joka piilee kadettien tukemiseen viehättymisessä. Tov. Plehanov tekee suuren virheen mennessään kovin pitkälle oikealle, kehottaessaan proletariaattia kokonaan, täydellisesti ja varauksitta tukemaan kadetteja ja kadetti-duumaa.

„Volna” № 23,
toukokuun 21 pnä 1906

Julkaistaan
„Volna” lehdien tekstin mukaan

JUTTUJA JA HUHUJA VALTAKUNNANDUUMAN HAJOITAMISESTA

Sanomalehdissä on jo pantu merkille „Pravitelstvennyi Vestnikin” lyhyt uutinen, joka koskee aikomusta laskea Valtakunnanduuma kesälomalle kesäkuun 15 päivästä! Nyt tietotoimistojen sähköissä kumotaan tämä uutinen, mutta se kumotaan, kuten „Retsh” lehti aivan oikein kirjoittaa, niin kaksimielisesti, ettei se vakuuta ketään eikä mistään.

Edelleenkin jää se mahdollisuus, että Duuma lasketaan muutaman viikon kuluttua hajalle „kesäkaudeksi”. Sen tähden suurta mielenkiintoa synnyttää „Kurjerin” herättämä kysymys, *hajaantuuko* Duuma vai ei. „Kurjer” siteeraa hra Roditshevin Valtakunnanduumassa lausumia sanoja: „me emme hajaannu missään tapauksessa, ennen kuin olemme tehneet sen, mitä varten meidät on tänne lähetetty”, ja toisen kadetin, hra Gredeskulin, sanoja: „Duumalla on tässä taistelussa (hallitusta vastaan) vielä mitä tärkein resurssi — sen lakisäädännöllinen voima, ja vasta käytettyään loppuun sen Duumalla on oikeus lähteä ja ilmoittaa kansalle voimattomuutensa”.

„Kurjer” *luottaa*, että hra Roditshev on „vakavissaan” esittänyt Valtakunnanduumalle, ettei se hajaantuisi, jos hallitus laskee sen hajalle. „Kurjer” kannattaa sen vuoksi päättäväisesti Roditshevia Gredeskulia vastaan. Ja tällöin „Kurjer” puhuu täysin oikeutetusti halveksuen perspektiivistä: „kyhätä kosolti lakeja” (osaksi suorastaan drakonisia, lisäämme puolestamme, osaksi arkailevia ja epämääräisiä

lakeja) „vain todistaakseen koko kansan edessä voimattomuutensa ja väistyäkseen syrjään”.

Meitä ilahduttaa kovin se, että toverit „Kurjerin” toimiksesta tunnustavat Duuman osuuden naurettavaksi ja likaiseksi, jos se ryhtyy vain „kyhäilemään kosolti lakeja” ja „osoittamaan voimattomuutensa”. Meitä ilahduttaa kovin myöskin se, että toverit „Kurjerista” katsovat mahdolliseksi puhua Duumasta „kansan voimien kasaantumiskeskuksena, solmukohtana, jonka ympärille nämä voimat alkavat järjestäytyä ja liike yhdistyä” *vain* sen perspektiivin yhteydessä, että Duuma *kieltäytyy* hajaantumasta. Olemme valmiit myöntämään, että jos Duuma *kieltäytyisi* rajoittumasta yksistään lakipohjaiselle maaperälle, niin se voisi palvella liikettä enemmän kuin se nykyisin palvelee. Mutta tähän saakka olemme nähneet kadettiduuman vain taistelevan niitä arkoja yrityksiä vastaan, joita trudovikit tekevät astuakseen tälle tielle. Emmekä me „luota” hra Roditshevin puhuneen „vakavissaan”. Sitä paitsi olemme sitä mieltä, että jos herrat Roditshevit kykenevät edes joskus poistumaan lakipohjaiselta maaperältä ja suostuvat ottamaan sentapaisen askelen kuin kieltäytyminen hajaantumasta, niin *sellaisen ajankohdan valintaa ei pidä jättää hallitukselle*. Kieltäytyminen hajaantumasta on sellaisen ajankohdan valitsemista päättävää yhteentörmäystä varten, joka riippuu hallituksesta, sillä se tulee julkaisemaan asetuksen Duuman hajoittamisesta. Ja kuitenkin niiden, jotka haluavat valita edullisimman ajankohdan yhteentörmäystä varten (s.o. trudovikkien, sillä kadetteihin ei meidän ole luottamista), on hoidettava asioita niin, että *he itse valitsisivat* tämän ajankohdan, eivätkä jättäisi sitä hallituksen valittavaksi. Voihan näet olla mahdollista, ettei hallitus tule estämään kadetteja „kyhäilemästä kosolti lakeja” „Kurjerin” sattuvaa ja myrkyllistä sanontaa käyttääksemme.

„Volna” № 23,
toukokuun 21 pnä 1906

Julkalstaan
„Volna” lehden tekstin mukaan

KAUTSKY VALTAKUNNANDUUMASTA ¹³²

On ilmestynyt K. Kautskyn uusi kirjanen: „Valtakunnanduuma” (kustannusliike „Amiran”, Pietari, 1906, hinta 3 kop.). Tavattoman mielenkiintoista on panna merkille eräitä tekijän ajatuksia, jotka koskevat Venäjän sosialidemokratian kiistakysymyksiä. Ennen kaikkea Duuman boikotoinnista. Lukijat tietysti tietävät, kuinka halpahintaisella menetelmällä meikäläiset oikean siiven sosialidemokraatit ovat koettaneet ja koettavat selviytyä tästä kysymyksestä. He järkeilevät naiivisti. Parlamenttitaisteluun osallistuminen on sosialidemokratismia, kieltäytyminen osallistumasta — anarkismia. *Siis* boikotointi oli virhe, ja bolshevikit ovat anarkisteja. Niin juuri on järkeillyt esimerkiksi vale-socialidemokraatti tov. Negorev, niin järkeilee myös suuri joukko hänen hengenheimolaisiaan.

Kautsky on marxilainen. *Siksi* hän ajattelee toisin. Hän katsoo tarpeelliseksi tarkastella Venäjän *konkreettisia historiallisia* oloja eikä toistaa eurooppalaiselle kaavamaiseksi tulleita sanoja.

„Sellaisissa oloissa,— kirjoittaa Kautsky kuvailtuaan lyhyesti dubasovilaista komentoa,— sellaisissa oloissa *ei ole mikään ihme*, että enemmistö venäläisiä toveritanme ei pitänyt tällä tavalla koollekutsuttavaa Duumaa minään muuna kuin mitä ruokottomimpana kansanedustuksen väärentämisenä ja päätti boikotoida sitä sekä olla osallistumatta vaalikamppailuun”.

Kautsky ei näe mitään ihmeellistä „blanquilaiisuuden” ja „anarkismin” taktiikassa. Kuinka opettavaista toveri

Plehanoville ja kaikille menshevikeille onkaan mietiskellä tätä, eikö totta?

„Ei ole mikään ihme”, kirjoittaa Kautsky edelleen, „vaikka enemmistö venäläisiä tovereitamme, sen sijaan, että olisi ryhtynyt vaalikamppailuun päästäkseen sitten Duumaan, katsoikin *tarkoituksenmukaisemmaksi* käydä taistelua saadakseen ajetuksi tämän Duuman karille ja kutsutuksi koolle perustava kokous”.

Johtopäätös tästä on selvä. Konkreettiset historian kysymykset marxilaisten pitää ratkaista ajankohdan kaikkien poliittisten ehtojen huolellisen erittelyn pohjalla eikä blanquillaisuuden ja anarkismin vastakohtaisuutta j.n.e. koskevien tyhjien fraasien pohjalla.

Samaan aikaan, kun meillä sosialidemokraattien keskuudessa alkaa tulla tavaksi toistaa kadettien perässä, että boikotti oli virhe, Kautskylle, joka käsittelee asioita täysin puolueettomasti, ei tule mieleenkään mitään moisen johtopäätöksen tapaista. Hän ei riennä kumartelemaan orjamaisesti sille tosiasialle, että Duuma on kutsuttu koolle, vaikka hän kirjoittaakin jo siihen aikaan, jolloin yritys „saada ajetuksi Duuma karille” oli epäonnistunut. Mutta Kautsky ei ole niitä, jotka kiiruhtavat jokaisen epäonnistumisen (vaikkapa esimerkiksi joulukuisen epäonnistumisen) jälkeen heti katumaan ja tunnustamaan „virheen”. Kautsky tietää, että epäonnistumiset proletariaatin taistelussa eivät läheskään, läheskään aina merkitse proletariaatin „virhettä”.

Toinen tärkeä kohta Kautskyn kirjasessa koskee kysymystä, ketkä, s.o. mitkä yhteiskunnan luokat tai ryhmät, voivat päästä voitolle Venäjän nykyisessä vallankumouksessa. „Talonpojat ja proletariaatti”, kirjoittaa Kautsky, „tulevat yhä tarmokkaammin ja kursailemattomammin” (painakaa tämä mieleenne, toverit „Nevskaja Gazetasta”, jotka hyväksytte kadettien „viisauden”!) „työntämään Duuman jäseniä vasemmalle, tulevat yhä lujittamaan *sen vasenta siipeä*, yhä heikentämään ja herpauttamaan vastustajiaan niin kauan kuin *voittavat heidät kokonaan*” (s. 8).

Niinpä siis Kautsky odottaa, että Venäjän nykyisessä vallankumouksessa pääsevät voitolle *talonpojat ja proletariaatti*. Ehkä toverit menshevikit selittävät meille, mikä ero on proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-

demokraattisen diktatuurin sekä proletariaatin ja talonpoikain voiton välillä? Ehkä he syyttävät Kautskya blanquilaisuudesta tai narodnajavoljalaisuudesta sen johdosta, kun hän ajattelee, että *porvarillisessa* vallankumouksessa voivat *voittaa* talonpoikaisto ja proletariaatti eikä porvaristo?

Ken haluaa harkita tätä kysymystä, hän voi päästä selville menshevikkien perusvirheestä; menshevikit ovat aina taipuvaisia ajattelemaan, että porvarillisessa vallankumouksessa voi olla puhe vain porvariston johtoasemasta, ja sen vuoksi he pelkäävät aina ajatusta, että talonpoikaisto ja proletariaatti valloittavat vallan (sillä voitto vallankumouksessa onkin vallan valtaamista).

K. Kautskyn kolmas tärkeä ja arvokas ajatus koskee Duuman merkitystä uutena keskuksena, huomattavana askelena eteenpäin liikkeen järjestämisessä. „Lähteköönpä Duuma mihin suuntaan tahansa”, sanoo Kautsky, „ne välilliset ja välittömät, tarkoitukselliset tai tarkoituksettomat sysäykset, joita Duuma tästedes vallankumoukselle antaa, tulevat vaikuttamaan samanaikaisesti kautta koko Venäjän ja aiheuttamaan kaikkialla samanaikaisesti vastarintaa”.

Se on aivan oikein sanottu. Ken nyt panee bolshevikkien kontolle ajatuksen, että he muka kehottavat „sivuuttamaan” Duuman tahi vieläpä hajottamaan sen, että he muka jättävät huomioon ottamatta Duuman, puhuu valhetta. Jo Yhdistävässä edustajakokouksessa bolshevikit esittivät hyväksyttäväksi päätöslauselman, jossa sanottiin:

„Sosialidemokratian on käytettävä Valtakunnanduumaa ja sen kahnauksia hallituksen kanssa tahi sen sisällä syntyviä selkkauksia ja samalla taisteltava sen taantumuksellisia aineksia vastaan, paljastettava säälimättä kadettien epäjohtomukaisuutta ja häilyväisyyttä, seurattava *erikoisen tarkkaavaisesti* vallankumouksellisen talonpoikaisdemokratian aineksia, yhdistettävä niitä, asetettava niitä vastakkain kadettien kanssa, tuettava niiden sellaisia esiintymisiä, jotka ovat proletariaatin etuja vastaavia” *, j.n.e.

Ken haluaa tehdä päätelmiä bolshevikeista heidän päätöslauselmiensa perusteella eikä Negorevien juttujen perusteella, hän näkee, että Kautskyn ja bolshevikkien välillä

* Ks. tätä osaa, s. 288. *Toim.*

ei ole mitään erimielisyyttä Valtakunnanduunaa koskevassa kysymyksessä.

Mainitussa kirjasessaan Kautsky ei puhu kerrassaan mitään Duuman sosialidemokraattisesta parlamenttiryhmästä.

„Vestnik Zhizni” № 6,
toukokuun 23 pnä 1906
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
„Vestnik Zhizni” aikakauslehtien
tekstin mukaan

KADETIT, TRUDOVIKIT JA TYÖVÄENPUOLUE

Niin väärennetty kuin kansan edustus Valtakunnanduudessa onkin vaalilain ja vaaliolojen vuoksi, niin siitä huolimatta se tarjoaa melko paljon aineistoa Venäjän eri luokkien politiikan tutkiskelulle. Ja se auttaa oikaisemaan virheellisiä tai ahtaita käsityksiä tästä kysymyksestä.

Yhä selvemmäksi käy, että se porvarillisten puolueiden jako kolmeen perustyyppiin, mitä bolshevikit puolustivat Yhdistävälle edustajakokoukselle esittämässään päätöslauselmaehdotuksessa*, on oikea. Lokakuulaiset, kadetit, vallankumoukselliset eli talonpoikaisdemokraatit — sellaisia ovat nuo kolme perustyyppiä. On itsestään selvää, ettei voida odottaakaan kunkin tyyppin puolueiden täydellistä ja lopullista yhteentiivistymistä: liian lyhyt aika on kulunut siitä, kun Venäjän yhteiskunnan eri luokat alkoivat julkisesti esiintyä jossain määrin vapaalla poliittisella areenalla.

Lokakuulaiset ovat jo tilanherrojen ja suurkapitalistien suoranainen luokkajärjestö. Porvariston tämän osan vastavallankumouksellinen luonne on täysin selvä. Tämä osa porvaristosta on hallituksen puolella, vaikka yhä vielä riiteleekin sen kanssa vallan jakamisesta. Heidenit ja kump. toisinaan jopa sulautuvat kadettien kanssa yhteen oppositiossa vanhaa valtaa vastaan, mutta eivät edes nekään, jotka ovat taipuisimpia viehättymään kaikenlaisiin „oppositioihin”, sen takia unohda lokakuulaisten puolueen oikeata olemusta.

* Ks. tätä osaa, ss. 149—151. *Toim.*

Kadetit ovat toisen tyyppin puolueiden tärkein puolue. Tämä puolue ei ole sidottu yksinomaan johonkin yhteen porvarillisen yhteiskunnan luokkaan, mutta siitä huolimatta se on läpeensä porvarillinen puolue. Sen ihanteena on maaorjuudesta puhdistettu ja järjestykseen saatettu porvarillinen yhteiskunta, jossa proletariaatin hyökkäyksiä vastaan pitää olla sellainen turva kuin... yläkamari, vakinainen armeija, ilman vaaleja nimitettävä virkamieskunta, sanomalehdistöä koskevat drakoniset lait j.n.e. Kadetit ovat puolittain tilanherrapuolue. Tämä puolue toivoo voitonsa lunastaa itsensä irti vallankumouksesta. Se haluaa sopimusta vanhan vallan kanssa. Se pelkää kansan vallankumouksellista omatoimisuutta. Tämän puolueen häilyväisyys ja epävakaisuus käy yhä ilmeisemmäksi sitä mukaa kuin se kehittää avointa poliittista toimintaansa, varsinkin Valtakunnanduumassa. Ja lyhytnäköisten, hetkellisen menestyksen sokaisemien henkilöiden äänet kadettien tukemisesta eivät sen vuoksi tule koskaan saamaan laajaa vastakaikua työväenluokassa.

Porvarillisten puolueiden kolmas tyyppi on trudovikit, s.o. Valtakunnanduuman talonpoikaisedustajat, jotka joku päivä sitten julkaisivat ohjelmansa. Vallankumoukselliset sosialidemokraatit ovat jo kauan sitten tarkkailleet tämän tyyppisten poliittisten puolueiden syntymistä Venäjällä. Talonpoikaissiitto oli tämän puolueen eräänä soluna, varattoman intelligentissin radikaaliset liitot tunsivat niin ikään tietyssä määrin vetovoimaa sen puoleen, sosialistivallankumoukselliset kehittyivät samaan suuntaan kasvaen ulos intelligenttiryhmän ahtaasta kuoresta. Tämän virtauksen lajien ja suuntavivahteiden moninaisuus vastaa täydellisesti Venäjän „työtätekevän” pikkuporvariston lajien moninaisuutta ja suurilukuisuutta. Talonpoikaisto on tämän virtauksen ja näiden puolueiden tärkein tukinaja. Objektii-viset olot pakoittavat talonpoikaistoa taistelemaan päättäväisesti tilanherrain maanomistusta vastaan, tilanherrain valtaa ja siihen kiinteästi liittyvää koko vanhaa valtiovaltaa vastaan yleensä. *Tämän* porvarillisen demokratian *on pakosta* tultava vallankumoukselliseksi, kun taas liberaalit, kadetit y.m.s. ovat porvaristoa, jonka *on pakko* olemassaolonsa ehtojen vuoksi pyrkiä sopimukseen vanhan vallan kanssa. Edelleen ymmärrettävää on, että talonpoikaisto pukee pyrkimyksensä utopioiden muotoon, s.o. sellaisten

toteutumattomien toivomusten muotoon kuin maankäytön tasasuhtaisuus pääoman herruuden säilyessä.

Se, että proletariaatti käsittää luokkaetujensa eriävän vallankumouksellisen demokratian eduista, pakottaa proletariaattia järjestäytymään täysin itsenäiseksi luokkapuolueeksi. Mutta sosialistinen proletariaatti, vaikka sen tehtävänä onkin suhtautua kriittisesti tyhjiin haaveiluihin, ei koskaan unohda myönteistä tehtäväänsä: tukea kaikin voimin vallankumouksellista demokratiaa taistelussa vanhaa valtaa ja vanhaa järjestelmää vastaan ja samalla varoittaa kansaa liberaalisen porvariston epävakaisuudesta, heikentää tämän epävakaisuuden aiheuttamaa vahinkoa tekemällä taistelusopimuksen vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa.

Tällainen pitää olla se *pohja*, jolle sosialidemokraattisen proletariaatin koko taktiikka, koko poliittinen menettely nykyhetkellä rakentuu. Toimiakseen yhdessä talonpoikaiston kanssa proletariaatin on pyrittävä valistamaan talonpoikaistoa, nostattamaan ja vetämään se taisteluun, paljastaen herkeämättä sen uskoa „anomuksiin”, „päätöksiin” ja Valtakunnanduumaan — tuohon yleisvenäläiseen anomuslaitokseen. „On saatava laajat joukot tajuamaan Duuman täydellinen kelpaamattomuus” (Yhdistävän edustajakokouksen päätöslauselmat) — sellainen on proletariaatin tehtävä. Ja yhteisten esiintymisten aikaansaamiseksi talonpoikaiston kanssa sen on ehdottomasti pidättäydyttävä yksinäisistä, ennenaikaisista taistelunleimahduksista. Mutta samaa tarkoitusperää — kiertämättä lähenevän taistelun menestystä — silmällä pitäen on mitä säälimättömimmin paljastettava kadettien häilyväisyyttä, asetettava mitä selvimmin kysymys „Duuman täydellisestä kelvottomuudesta”, käytävä mitä päättäväisintä taistelua kadettien ja trudovikkien välisen eroavaisuuden hämäämisyrityksiä vastaan.

Juuri tältä kannalta on sosialistisen proletariaatin arvioitava kadettien ja trudovikkien välistä suhdetta. Ota-kaa kysymys maareformista. Kadetit puoltavat *lunastusta*. Trudovikit haluavat antaa maasta vain *korvauksen* — ehkäpä eläkkeen muodossa tai myöntämällä ilmaisen paikan vaivaistalossa. „Volna” on jo selittänyt lunastuksen ja vaivaistaloon sijoittamisen välillä olevan suunnattoman eron. Työväenpuolue vaatii *konfiskointia*, s.o. lunastuksetonta ja korvauksetonta luovutusta, joskaan työväenpuolue

ei tietysti kieltäydy sijoittamasta omaisuutta vaille jääneitä tilanherroja vaivaistaloon. On selvää, että työväenpuolueen pitää kannattaa trudovikkeja kadetteja vastaan. Maan lunastus on kerran jo näytellyt Venäjällä mitä vahingollisinta osaa köyhdyttämällä talonpoikia, rikastuttamalla tilanherroja ja lujittamalla vanhaa valtiovaltaa. Nykyään voivat Venäjällä olla lunastuksen kannalla vain ne, jotka ovat puolittain hallituksen kannattajia.

Ottakaa poliittinen ohjelma. Kadetit haluavat yläkamaria ja rajoitettua kansanvaltaa. Trudovikit kannattavat päättäväisesti sitä, että yleisellä j.n.e. äänestyksellä valitun parlamentin yläpuolella ei pidä olla „mitään päällysrakennuksia eikä esteitä, sen tapaisia kuin Valtakunnan-neuvosto, herrainkamari, toinen edustajakamari y.m.”. Työryhmä hyväksyy melkein täydellisesti työväen minimiohjelman, jossa vaaditaan 8 tunnin työpäivää j.n.e. On selvää, että työväenpuolueen pitää tässäkin tukea trudovikkeja kadetteja vastaan.

Ottakaamme kysymys siitä, miten on meneteltävä maan suhteen. Kadetit haluavat jättää osan maasta talonpoikain ja tilanherrojen omistukseen, osan antaa valtiolle. Trudovikit haluavat antaa kaiken maan valtiolle, joskaan ei yhdellä kertaa, ja samalla säätää tasasuhtaisen maankäytön. On selvää, että trudovikit *menevät pitemmälle* taistelussa tilanherramaanomistusta vastaan ja yleensä maan yksityisomistusta vastaan. Olisi karkea virhe, ellei työväenpuolue kannattaisi trudovikkeja kadetteja vastaan myöskin tässä kysymyksessä. Kummankaan virheet eivät voi lainkaan olla perusteena, jonka nojalla työväenpuolue voisi olla kannattamatta todella vallankumouksellista porvarillista demokratiaa. Sekä kadetit että trudovikit erehtyvät pitäessään mahdollisena antaa edes osan maista sellaisen valtion haltuun, joka ei ole läheskään täysin demokraattinen. Mieluummin jako kuin se, että maat annetaan sellaiselle valtiolle. Mutta valitettavasti tämän virheen teki VSDTP:n edustajakokouskin pitäessään sallittavana sitä, että osa maista annetaan „demokraattisen” valtion haltuun ilman tämän demokratismen *asteen* ja sen täydellisyyden *tarkkaa* määrittelyä. Kadettien ja trudovikkien ohjelman vertaileminen osoittaa erikoisen havainnollisesti sosialidemokraattien edustajakokouksen virheen.

Edelleen trudovikit tekevät virheen, kun he luulevat maankäytön „tasasuhtaisuuden” olevan ajateltavissa tavaratalouden säilyessä. Työväenpuolueen on mitä päättävöisömmöin paljastettava tämä pikkuporvarillinen utopia ja kumottava se.

Mutta olisi järjetöntä, jos pienisännän tyhjöpäiväistä *haaveilua* vastaan käytävän taistelun takia unohdettaisiin tämän luokan todella vallankumouksellinen *tehtävä* nykyisessä vallankumouksessa. Marxilainen ei voi niin tehdä. Tällaisen virheen tekee esim. „Kurjer” kirjoittaessaan (№ 5): „Työryhmän lakiehdotus ei peruspiirteisissä ole läheskään tyydyttävä” (oikein!) „eikä se ansaitse työväenluokan kannatusta” (väärin!).

Työväenpuolueen on tässäkin tuettava trudovikkeja kadetteja vastaan, säilyttäen täydellisesti itsenäisyytensä. Molempien virheitä paljastettaessa ei saa unohtaa, että trudovikit menevät kadetteja pitemmälle, että trudovikkien virheet saavat käytännöllisen merkityksen vallankumouksen korkeammalla kehitysasteella kuin kadettien virheet. Kadettien kautta kansa *vapautuu* niistä illuusioistaan, jotka koskevat kansan vapauden ja vanhan vallan yhdistämisen mahdollisuutta. Trudovikkien kautta kansa *vapautuu* illuusioistaan, joita sillä on „tasasuhtaisuuden” ja kapitalismin yhdistämisen mahdollisuudesta. Kadettien kautta kansa vapautuu ensimmäisistä porvarillisista illuusioistaan; trudovikkien kautta se vapautuu viimeisistä porvarillisista illuusioistaan. Kadettien illusiot estävät porvarillisen vallankumouksen voittoon viemistä. Trudovikkien virheet ovat esteenä sosialismin viipymättömälle voitolle (työläiset eivät turhaan edes haaveilekaan tästä viipymättömästä voitosta). Tästä käy selväksi se ääretön ero, mikä kadettien ja trudovikkien välillä on, ja työväenpuolueen pitää ottaa tarkasti huomioon tämä ero.

Ellemme sitä tekisi, niin muuttaisimme sosialistisen proletariaatin vallankumouksen etujoukosta, talonpoikaiston lieoistemmästä neuvonantajasta liberaalisen porvariston tiedottomaksi apuriksi.

KUINKA TOV. PLEHANOV POHTII SOSIALIDEMOKRATIAN TAKTIIKKAA?

„Kurjerin” kahdessa viimeksi ilmestyneessä numerossa on julkaistu тов. Plehanovin ensimmäinen kirje „taktiikasta ja tahdittomuudesta”. Liberaalis-porvarillinen lehdistö on jo aivan oikein pannut merkille, että toveri Plehanov menee paljon pitemmälle oikealle kuin „Kurjer” lehti. Koko tuo lehdistö kiittää тов. Plehanovia kiittämästä päästyään ja asettaa hänet koko muun sosialidemokratian vastakohtaksi.

Tarkastelkaamme harkitummin näitä тов. Plehanovin mietteitä.

Tov. Plehanov polemisoi poltavalalaista sosialidemokraattista „Kolokol” lehteä ¹³³ vastaan. Hän esittää siitä tällaisia sitaatteja:

„Yksistään sosialidemokraattisen ohjelman hyväksyminen”, kirjoitti „Kolokol”, „ei vielä tee erillistä henkilöä eikä edes kokonaista ryhmääkään sosialidemokraattiseksi. Sitä varten on välttämättä hyväksyttävä kokonaan myöskin sosialidemokraattisen taktiikan perusteet.

Sosialidemokratiaa luonnehtivana erikoispiirteenä, joka erottaa sen muiden puolueiden joukosta, on sen ohjelman lisäksi myöskin sen sovitamaton luokkakantainen asenne suhteessa kaikkiin muihin, porvarillisiin puolueisiin”.

Tov. Plehanov „heristelee” sängen kiukkuisesti näille siteratuille kohdille. Ensinnäkin hän vaatii, että „asenne” („позиция”) sanan asemesta on pantava sana „oppositio” („оппозиция”). Meistä tuntuu, ettei tämä korjaus paranna lainkaan, vaan pikemminkin se jopa huonontaa tekijän esitystä. Toiseksi, тов. Plehanov ryhtyy suorittamaan

oikolukijan tehtäviä. Tekstissä ei ole pilkkua „muihin” sanan jäljessä. Tavallisesti oikolukijat, jotka eivät luule suuria itsestään, korjaavat tällaiset virheet ilman muuta. Suurentelevat oikolukijat kirjoittavat siitä miltei puoli palstaa alakertaa!

Mutta asiaan. Mitä tov. Plehanov itse asiassa esittää vastaväitteeksi? Hän sanoo: „tekijä kuvaa kaikki muut * porvarilliset puolueet yhdeksi kauttaaltaan taantumukselliseksi massaksi”.

Se *ei ole totta*. Siteeratuissa sanoissa ei ole häivääkään tuollaisesta kuvauksesta. Ja edelleen tekijän sanoissa, jotka Plehanov itsekään esittää, *tehdään suoranainen ero* kahden lajin porvarillisten puolueiden välillä: 1) „kadettilaiset oppositiopuolueet” ja 2) „oikeistolaiset”. Tov. Plehanovin yritys sälyttää tekijän kontolle ajatus „yhdestä kauttaaltaan taantumuksellisesta massasta” ei ole ainoastaan epäoikeudenmukainen, vaan suorastaan sopimaton sosialistille, joka haluaa väitellä asiallisesti.

„Eriolaiset porvarilliset puolueet on väritetty eri värisiksi”, sanoo tov. Plehanov. Olemme jo osoittaneet, että tämä oikea ajatus ei ole lainkaan vieras „Kolokolissa” julkaistun kirjoituksen kirjoittajalle, joka tekee eron kadettilaisen oppositiivärin ja oikeistolaisen „värin” välillä. Kirjoittaja ei siis ole rikkonut sosialidemokraattisen taktiikan „perusteita” vastaan, vaikka saivarteleva, mutta taitamaton arvostelija niin luuleekin. Mutta *Venäjän* sosialidemokratian vallankumousajan-taktiikan määrittelemiseksi *ei riitä se*, että tehdään ero näiden porvarillisten puolueiden kahden eri „värin” välillä. „Kolokolin” ajatuksessa tahi esityksessä on tässä todellakin aukko, mutta sitä aukkoa ei toveri Plehanov huomannut. Hän keksi olemattomia aukkoja, mutta ei huomannut todellista aukkoa.

Jos tov. Plehanov olisi halunnut väitellä bolshevikien kanssa ** asiallisesti eikä tuottaakseen iloa ja riemua kadettilaisille sanomalehdille, niin hän ei olisi voinut olla vaiti siitä, että juuri bolshevikit ovat jo aikoja sitten

* Tov. Plehanov *myös* unohtaa panna tähän pilkun tai jättää pois sanan „muut”, i. s. hän *toistaa itse* saman oikeinkirjoitusvirheen, josta hän niin ylen tärkeänä teki toverille muistutuksen!

** Me emme tunne „Kolokolissa” julkaistun kirjoituksen kirjoittajaa, emmekä yleensä tämän sosialidemokraattisen sanomalehden toimitusta ja suuntausta. Tarkoitamme tässä plehanovilaisen „arvostelun” yleistä ajatusta, emmekä erikoisesti hänen polemiikkiaan „Kolokol” lehteä vastaan.

vaatineet, että on tehtävä ero ainakin *kolmea* pää-„väriä” olevien porvarillisten puolueiden välillä. Siinä juuri piilee-kin eräs perusero *kahden taktiikan* välillä, ja turhia ovat tov. Plehanovin toiveet hämätä tämä poliittisten taktiikkain välinen ero huokailemalla poroporvarillisen pieneläjän tapaan „tahdittomuudesta”.

Vuosi sitten ilmestyi ulkomailla bolshevistinen kirjanen „Kaksi taktiikkaa”*, josta otettiin sitten uusintapainos Venäjällä. Tässä kirjasessa todistettiin, että koko menshevismän perusvirhe on siinä, ettei se ymmärrä, mitkä porvariston ainekset nimenomaan voivat yhdessä proletariaatin kanssa viedä loppuun porvarillis-demokraattisen vallankumouksen Venäjällä. Menshevikit erehtyvät yhtämittä ja yhä vieläkin luulemaan, että itsensä „porvariston” (yleensä porvariston, tekemättä eroa sen eri „värien” välillä!) on suoritettava porvarillinen vallankumous, kun taas proletariaatin on autettava sitä. Sen tähden menshevikit (ja Plehanov siinä luvussa) eivät koskaan pystyneet vähänkään marxilaisesti määrittelemään, *mitä* „nykyisen vallankumouksen ratkaiseva voitto” tulee oikeastaan olemaan luokkien poliittisen uudestiryhmytyksen kannalta, vaikka he olivat valmiit juttelemaan ratkaisevasta voitosta, jopa päätöslauselmissakin. Bolshevikkien väite, että ratkaiseva voitto voi olla vain proletariaatin ja talonpoikaiston diktaatturia, ei heitä miellyttänyt, mutta he eivät kyenneet kumoamaan eivätkä oikaisemaan tai muuttamaan sitä.

Bolshevikit ovat väittäneet ja väittävät, että juuri porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella proletariaatin varmana ja luotettavana liittolaisena (aina tämän vallankumouksen voittoon saakka) voi olla vain talonpoikaisto. Talonpoikaistokin on „porvarillista demokratiaa”, mutta kokonaan toista „väriä” kuin kadetit tai lokakuulaiset. *Historia on asettanut tälle* porvarilliselle demokratialle, riippumatta siitä, mitä se haluaa, päämäärät, jotka Venäjän „vanhaan järjestelmään” nähden ovat todella vallankumouksellisia. *Tämän* porvarillisen demokratian on pakko taistella itse tilanherravallan *perusteita* sekä siihen liittyvää vanhaa valtiovaltaa vastaan. Objektiiviset olot eivät „pakoita” tätä porvarillista demokratiaa pyrkimään kaikkiin voimin vanhan vallan säilyttämiseen, vallankumouksen

* Ks. Teokset, 9. osa, ss. 1—125. *Toim.*

päätökseen viemiseen tekemällä *sopimuksen* vanhan vallan kanssa. Siksi *tämä* porvarillinen demokratia onkin tendensseiltään — jotka johtuvat siitä, mitä sen *on pakko* tehdä — *vallankumouksellista demokratiaa*. Ja porvarillisdemokraattisen vallankumouksen ajaksi bolshevikit määrittelivät sosialistisen proletariaatin taktiikan seuraavalla tavalla: proletariaatin pitää viedä mukanaan talonpoikaisto, silti sulautumatta yhteen sen kanssa, viedä se vanhaa valtaa ja vanhaa järjestelmää vastaan, ja samalla tehdä tehottomaksi kansan vapauden ja vanhan vallan välillä horjuvan liberaalisen porvariston epävakaisuus ja hataruus.

Juuri näitä Venäjän sosialidemokraattisen proletariaatin nykykauden taktiikan perusteita eivät menshevikit ole ymmärtäneet. Eikä niitä ole ymmärtänyt tov. Plehanovkaan. Juuri tätä, meidän taktiikkaamme koskevaa *konkreettista* kysymystä hän koettaakin kiertää, hämätä ja verhota järkeilyillään harhaosumista, painovirheistä, sopimattomasti valituilla sitaateillaan j.n.e.

Päätelkää itse. „Kurjerin” 5. numerossa Plehanov menee niin pitkälle, että panee bolshevikkien omaksi ajatuksen: „proletariaatti ei voi kulkea porvariston rinnalla... se olisi opportunistia”.

Me emme vielä ole vainajia, tov. Plehanov! Ken juttelee meistä perättömiä, aivan kuin vainajista, hän siten vain häpäisee itsensä. Jokainen, ken edes hituisenkaan tuntee „Vperjodia”, „Proletaria”, „Kahta taktiikkaa”, „Kadettien voittoa” ja muita bolshevikkien kirjasia, näkee heti, että Plehanov puhuu perättömiä.

Bolshevikit ovat jo puolitoista vuotta toistaneet, että menshevikkien virhe on siinä, etteivät he osaa erottaa vallankumouksellista porvarillista demokratiaa koko siitä porvarillisesta demokratiasta, joka juuri nyt kadottaa nopeasti vallankumouksellisuuttaan. Bolshevikit ovat jo puolitoista vuotta toistaneet, että naurettavassa pelossaan „lähentyä” eserriä menshevikit *lähentyvät* liiaksi kadetteja, eivätkä anna kyllin suurta arvoa *väriltään vallankumoukselliselle* porvarilliselle demokratialle. Bolshevikit toistavat toistamasta päästyään, että menshevikkien *opportunisti* on siinä, kun he liberalismien tilapäisten menestysten takia unohtavat demokratian ja siis myöskin *sosialismin* perimmäiset edut, sillä sosialismin reaaliset menestykset porvarillisen vallankumouksen kaudella eivät ole mahdollisia

ilman demokratian menestystä,—kun he kumartelevat sokeasti zemstvomiesten tai kadettien näennäisille suurvoittoille.

Juuri siinä on teidän *opportunistinne*, toveri Plehanov! Marx opetti meitä, huudahtaa Plehanov, „ettei pidä kysyä sitä, mitä porvarit *tahtovat*, vaan sitä, mihin he *ovat pakoitettuja*”.

Juuri niin, toveri Plehanov. Juuri nämä Marxin opetukset te unohdatte vedotessanne Marxiin yhtä turhaan kuin Bernsteinkin, joka kaivoi maata marxilaisuuden alta. Te unohdatte, että *kadettien* „on pakko” tehdä *sopimus* vanhan vallan kanssa, mutta *vallankumouksellisen demokratian eli talonpoikaisdemokratian* „on pakko” käydä päättäväistä taistelua sitä vastaan, tahi ainakin, että kadetit pystyvät vain hieromaan kauppoja, mutta talonpojat pystyvät myös vakavaan taisteluun. Puhumalla *yleisiä* fraaseja siitä, mihin „porvarit” ovat *yleensä* pakoitettuja, tov. Plehanov *hämää* sen konkreettisen kysymyksen, mihin kadettien *väriset* „porvarit” ovat pakoitettuja ja mihin ovat pakoitettuja ne porvarit, jotka ovat *väriltään* vallankumouksellista demokratiaa.

Niinpä siis päätelkää, kuka *todellisuudessa* ei kykene erottamaan toisistaan *Venäjän* porvariston eri värejä meidän aikanamme? Kuka kestittää työläisiä skolastiikalla, pedanttisuudella ja „totuuden muumiolla” sen sijaan, että osoittaisi oleelliset, juuri tänä ajankohtana oleelliset, erilaisuudet porvarillisen demokratian sisällä?

Lukijain, jotka tuntevat vakavaa mielenkiintoa tähän kysymykseen, ei pidä ratkaista sitä satunnaisten vaikutelmien nojalla, vaan tutkimalla vakavasti sosialidemokratista kirjallisuutta ja edustajakokousten päätöksiä. Ottakaa edustajakokouksen päätöslauselma, joka koskee Valtakunnanduumaa, ja verratkaa sitä bolshevikkien päätöslauselmaehdotukseen *. Te näette, että juuri edustajakokouksen (menshevistisessä) päätöslauselmassa *ei osata* tehdä selvää jakoa talonpoikaisen ja kadettilaisen demokratian välillä. Bolshevikkien päätöslauselma sitävastoin tähdentää juuri tätä eroa. Edustajakokouksen päätöslauselma rajoittuu siihen, että se neuvoo paljastamaan *kaikkien* porvarillisten puolueiden epäjohdonmukaisuuden, mutta meidän päätös-

* Ks. tätä osaa, ss. 287—288. *Toim.*

lauselmamme puhuu kadettien häilyväisyydestä ja välttämättömyydestä liittää yhteen talonpoikaisdemokratia ja asettaa se kadettien vastakohtaksi. Edustajakokouksen päätöslauselma ei tässä suhteessa kelpaa mihinkään, sillä *kaikkien* maiden sosialistien on *kaikkina* aikoina paljastettava *kaikki* porvarilliset puolueet; ken rajoittuu tähän, hän toistaa koululaisten tapaan ulkoa opittuja marxilaisuuden sanoja, mutta ei osaa sulattaa niitä eikä soveltaa niitä Venäjään. Kun nimenomaan porvarillisen vallankumouksen kaudella sanotaan: „paljastakaa kaikki porvarilliset puolueet”, niin se merkitsee, ettei sanota mitään, vaan vieläpä puhutaan valhetta, sillä vakavasti ja asiallisesti voidaan paljastaa vain sikäli, mikäli *määrätyt* porvarilliset puolueet astuvat *historian* näyttämön etualalle. Meidän päätöslauselmamme päinvastoin erottaakin juuri ne „värit”, jotka *nyt* näyttelevät poliittista osaa. Ja sen takia Valtakunnanduuman ensi askelet vahvistivat oikeaksi *juuri meidän* päätöslauselmamme, osoittaen kaikille aivan ilmeisesti kadettien häilyväisyyden ja „trudovikkien” vallankumouksellisemman olemuksen.

Toinen esimerkki. Kysymys suhtautumisesta porvarillisiin puolueisiin. Miten menshevikit sen ratkaisivat ennen edustajakokousta? Yleisillä fraaseilla: katso heidän päätöslauselmaehdotustaan. Entä bolshevikit? Tekemällä eron porvarillisen opposition *kolmen* eri lajin välillä: lokakuulaiset, kadetit ja vallankumoukselliset demokraatit (ks. bolshevistista päätöslauselmaehdotusta)*. Miten edustajakokous ratkaisi tämän kysymyksen? Menshevikit *eivät rohjenneet* esittää omaa päätöslauselmaansa ja *vahvistivat Amsterdamin päätöslauselman!* Porvarillisen vallankumouksen kauden venäläiset sosialidemokraatit eivät osaa sanoa Venäjän erivärisestä porvaristosta mitään muuta kuin toistaa sitä samaa, mitä kaikkien maiden eurooppalaiset puhuvat nyt, sadan vuoden kuluttua porvarillisesta vallankumouksesta!!

Eiköhän ole selvää, että kunnioitettu Plehanov vierittää omat syntinsä toisen kontolle?

Ottakaa tov. Plehanovin järkeilyt „todellisesta sosialismista” 40-luvun Saksassa. Mikä on tämän „todellisen sosialismin” olemus? Toisaalta se, ettei se käsittänyt luokkataistelua eikä poliittisen vapauden merkitystä. Edelleen

* Ks. tätä osaa, ss. 149—151. *Toim.*

se, ettei se osannut erottaa sitä, mikä merkitys porvariston eri kerroksilla on nykyisessä poliittisessa taistelussa. Eikö olekin naurettavaa, että tov. Plehanov yrittää moittia *meitä* siitä, vaikka juuri hän menshevikkien etunenässä *hämää* syvällisintä, nykyisen ajankohdan olojen kannalta syvällisintä, eroa, joka on olemassa kadettilais-oppositio-mielisen ja vallankumouksellis-demokraattisen porvariston välillä?

. Yleensä tuo bolshevikkien moittiminen läheisyydestä „todellisiin sosialisteihin” ei ansaitse muuta kuin naurua. Ajatelkaa toki: kaikki ovat aina kuorossa syyttäneet meitä liiallisesta suorasukaisuudesta, luutuneisuudesta, kallion-lujuudesta. Ja nyt vastaväittäjäimme nimittävät meitä samaan aikaan sekä „blanquilaisiksi”, „anarkisteiksi” että „todellisiksi sosialisteiksi”. Blanquilaiset ovat salaliittolaisia (he eivät ole koskaan olleet yleislakon kannalla), he yliarvioivat vallankumouksellisen vallan merkityksen. Anarkistit kieltävät täydellisesti sekä vallankumouksellisen että kaikkinaisen muunkin vallan, asettaen blanquilaisuuden ankaraa organisaatiota vastaan täydellisen organisatorisen löyhyyden. „Todelliset sosialistit” ovat jotain rauhallisten lavrovilaisten tapaisia, puolikulttuurikkoja, ei-vallankumouksellisia, viisastelevien järkeilyjen ja abstraktisen saarnailun sankareita. Menshevikit eivät olisi voineet paremmin lyödä itseään kuin keksimällä nämä *toisensakumoavat* syytökset bolshevikkeja vastaan. Vastataksemme heidän syytöksiinsä meidän ei tarvitse muuta kuin sormella osoittaa tuohon menshevikkien sekasotkuun.

Me sitävastoin olemme aina sanoneet ja sanomme, että menshevikit ovat opportunistisiin kallistuva sosialidemokratian oikea siipi, s.o. siipi, joka on taipuvainen unohtamaan proletariaatin pysyväiset, oleelliset ja perimmäiset edut hetken etujen hyväksi, sen hyväksi, kun tuntuu mahdolliselta „mukautua” hetken mielialoihin, tilanteeseen ja suhteisiin.

Mitä toveri Plehanovin koko nykyinen taktiikka loppukädessä on? Kadettien menestysten ihailua, niiden luke-mattomien kielteisten puolien unohtamista, jotka ovat ominaisia kadettien nykyiselle käyttäytymiselle, kadettien taantumuksellisuuden — *verrattuna* porvarillisen demokra-tian vallankumoukselliseen ainekseen — hämäämistä, työ-läisten ja talonpoikien tietoisuuden pimittämistä, työläisten

ja talonpoikien, joilla on taipumusta uskoa „anomuksiin” ja leikkiparlamenttiin.

Kadetit koettavat kaikin voimin esittää itsensä yleensä porvarilliseksi demokratiaksi, salata eroavuuksiaan Työryhmästä, hämätä erimielisyyttään talonpoikaisdemokratian kanssa, saada tukea juuri porvarillisen demokratian epäluotettavalle oikeistosiivelle. Riippumatta siitä, mitä tov. Plehanov haluaa saada aikaan, hän saavuttaa vain tämän: *todellisuudessa* hän *tukee* noita kadettien taantumuksellisia pyrkimyksiä. Sen johdosta kadetit kiittävätkin häntä kiittämästä päästyään.

Tov. Plehanov sanoo: jo vuonna 1903 (VSDTP:n II edustajakokouksessa) minä väittelin puolueen silloista oikeaa siipeä (Akimov, Martynov y.m.) vastaan puolustaen jokaisen *oppositioliikkeen* tukemista itsevaltiutta vastaan. Niinhän Marxkin ajatteli vuonna 1847. Ja Plehanov haluaa uskotella lukijoille, että bolshevikit ovat unohtaneet tämän totuuden.

Toveri Plehanov erehtyy. Ne, jotka ratkaisevat konkreettista kysymystä tämän oppositiomielisen ja vallankumouksellisen porvariston *määrätyn osan* tukemisesta *nykyaikana*, eivät kiellä yleistä väittämää opposition tukemisesta. Plehanovin virhe on siinä, että hän korvaa *konkreettisen* historiallisen kysymyksen *abstraktisella* käsityksellä. Se ensiksi. Ja toiseksi, tov. Plehanovin virheenä on hänen kerrassaan *epähistoriallinen* mielipiteensä porvarillisesta demokratiasta Venäjällä. Plehanov unohtaa sen, miten tämän porvarillisen demokratian eri kerrosten asema muuttuu sitä mukaa kuin vallankumous menee eteenpäin. Mitä korkeammalle vallankumous kohoaa, sitä nopeammin irtaantuvat siitä porvariston vähimmin vallankumoukselliset kerrokset. Ken ei tätä käsitä, hän ei pysty saamaan mitään selvää porvarillisen vallankumouksen kulusta yleensä.

Pari esimerkkiä edellä sanotun selitykseksi.

Marx tuki vuonna 1847 Saksan porvariston arinta oppositiota hallitusta vastaan¹³⁴. Vuonna 1848 hän säälimättä ja armotta ruoski ja teki nuuskaa sangen radikaalisista saksalaisista kadeteista, — paljon vasemmistolaisemmista kuin meidän kadettimme, — jotka tekivät „organista työtä” Frankfurtin parlamentissa, uskotellen koko maailmalle, että tällä orgaanisella työllä on suurin agitatorinen merkitys, ja käsittämättä reaalista vallasta käytävän taistelun

kiertämättömyyttä¹³⁵. Muuttiko Marx kantaansa? siirtyikö hän toiselle katsantokannalle? lankesiko hän blanquilaisuuteen (kuten bernsteiniläiset ja saksalaiset liberaaliset professorit luulevat)? Ei lainkaan. *Vallankumous meni eteenpäin*. Siitä jäivät jälkeen vuoden 1847 saksalaiset „shipovilaiset” kuin myöskin vuoden 1848 saksalaiset „kadetit”. Edistyksellisen luokan etujen uskollisena varti-jana Marx ruoski ankarasti jälkeenjäämisestä ja juuri niitä, jotka olivat vaikutusvaltaisimpia jälkeenjääneiden keskuudessa.

Vedotessaan Marxiin Plehanov vääristelee Marxia.

Toinen esimerkki.

Vuonna 1903 ja jopa aikaisemminkin: vuosina 1901—1902 vanha „Iskra” tuki „shipovilaisia”, s.o. silloisia arkailevia liberaalisia zemstvomiehiä, jotka yhdessä hra Struven kanssa esittivät tunnuksen „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo”. Vallankumous meni eteenpäin,— ja sosialidemokraatit siirtyivät niin sanoaksemme porvariston oppositiomielisistä huippukerroksista sen alimpiin vallankumouksellisiin kerroksiin. He „vainosivat” shipovilaisia epäselvän perustuslakivaatimuksen johdosta; — perustuslaillisia — yleisen j.n.e. äänioikeuden hyljeksimisen johdosta; — niitä, jotka tunnustivat tämän äänioikeuden, sen johdosta, etteivät he tunnustaneet vallankumousta j.n.e., vainosivat sitä mukaa kuin koko demokraattinen liike kehittyi, laajeni ja syveni. Luopuivatko vallankumoukselliset sosialidemokraatit kannastaan, kun he, lakaten tukemasta vuosien 1901—1902 kaudella oppositiossa olleita „shipovilaisia”, alkoivat tukea vallankumouksellisia talonpoikia vuosina 1905—1906? Eivät lainkaan. He pysyivät uskollisina itselleen.

Kannastaan on luopunut tov. Plehanov, joka ei kadettien hetkellisen menestyksen takaa huomannut niitä suurempia demokraattisia tehtäviä, joita elämä jo nostaa esiin.

Menkäämme edelleen. Tässä erittäin havainnollinen esimerkki Plehanovin äärimmäisen epäkriittillisestä suhtautumisesta kadettidumaan.

Tov. Plehanov esittää seuraavan sitaatin „Kolokol” lehdestä:

„Soveltaessamme näitä yleisiä teesejä työväen parlamenttiryhmään voimme sanoa, että tuo ryhmä tulee ilmentämään Venäjän proletariaatin taisteluhenkisimmän ja tietoisimman osan todellisia pyrkimyksiä vain

sikäli, toisin sanoen, sitä tullaan sanomaan sosialidemokraattiseksi vain sikäli, mikäli se toimiessaan Duumassa tulee ajamaan sosialidemokratian taktillisia periaatteita.

Ei ole vajottava Duuman yleiseen kadettilaisen opposition suohon eikä laahusteittava Duuman kadettilaisen enemmistön perässä, vaan on asetuttava tätä enemmistöä vastaan ja paljastettava sen pyrkimysten rajoittuneisuus, sen taipumus sovintoon „oikeisto”-puolueiden ja hallituksen kanssa — siinä ainoa proletariaatin edustajien arvolle sopiva ja samalla todella sosialidemokraattinen taktiikka, jota meidän on sitkeästi suositeltava Valtakunnanduuman työläisedustajille. Sen sijaan mikä muu taktiikka tahansa, koska se hämää proletariaatin luokkatietoisuutta, proletariaatin, jonka edustajina Duumassa tämän ryhmän jäsenet itseään pitävät, tulee tekemään heistä porvarillisten puolueiden hännystelijöitä ja aseita, jotka on tähdäetty proletariaatin itsenäisiä tehtäviä vastaan Venäjän vallankumouksen yleisessä kulussa”.

Plehanov sanoo tämän johdosta:

„Jos poltavalaisen toverimme pitäisi soveltaa yleisiä väittämiään Ranskan sosialistiseen puolueeseen, niin hänen ei tarvitsisi tehdä kirjoituksensa loppuriveihin kovinkaan vakavia korjauksia. Hän voisi rajoittua vaihtamaan sanat „kadelit, kadettilainen” sanoihin „radikaalit, radikaalinen”; sanan „Duuma” sanaan „Edustajakamari”; ja vihdoin vaihtamaan sanat „Venäjän vallankumouksen” sanoihin „yhteiskunnallis-historiallisen liikkeen”. Se sopii hämmästyttävän hyvin”.

Kehoitamme lukijaa lukemaan „Kolokolista” otetun sitaatin ja Plehanovin huomautuksen vielä kerran. Tämä huomautus tuo meille harvinaisen selvästi ilmi erään alkusyyn, joka on aiheuttanut Plehanovin kääntymisen Bernsteinin kannalle.

Ajatelkaas: „Kolokol” *voisi* kirjoituksensa loppuriveissä *rajoittua* vaihtamaan sanan „kadelit” sanoihin: „radikaalit” ja sanan „Duuma” sanaan: „Edustajakamari”.

Tällä järkeilyllään tov. Plehanov löi lopullisesti itsensä. Hän osoitti havainnollisesti, ettei hän lainkaan ymmärrä, mitä ovat perustuslailliset illuusiot, ja siitä johtuen hän ei myöskään ymmärrä lainkaan Venäjän porvarillisen vallankumouksen nykyistä ajankohtaa.

Venäläisten kadettien ja Venäjän Duuman sekä toisaalta ranskalaisten radikaalien ja Ranskan Edustajakamarin välillä, niiden molempien keskinäissuhteiden välillä on olemassa *perinpohjainen* ero, joka jäi Plehanovilta huomaamatta. Plehanov ei huomannut „Kolokolin” kirjoituksessa *pikkuista sanaa*, pientä, mutta erittäin luonnehtivaa ja merkityksellistä sanaa. Tuo sana on „*sopimus hallituksen kanssa*”.

Ajatelkaahan, toveri Plehanov: voidaanko Ranskassa puhua Edustajakamarin ja hallituksen välisestä „sopimuksesta”? Ei, ei voida. Minkä takia? Sen takia, että siellä hallitus on kaikessa, mikä on oleellisinta, Edustajakamarin alainen. Edustajakamarin enemmistö itse onkin reaalin *hallitus*, ja se nimittää ministereiksi mieleisiään henkilöitä. Saatuaan enemmistön Edustajakamarissa radikaalit *tulevat siten* hallitukseksi. Tämän kauden aikaiset parlamenttisuhteet vastaavat enemmän tai vähemmän myöskin kansan sisäisiä reaalisia voimasuhteita ja valtiovallan suhdetta kansaan. Kirjoitettu perustuslaki ei tämän kauden aikana oleellisesti eroa reaalista, todellisesta perustuslaista ja voimasuhteista.

Venäjällä voidaan *ja pitääkin* puhua Duuman enemmistön ja hallituksen välisestä sopimuksesta. Minkä takia? Sen takia, että reaalin valta ei kuulu meillä ei lain eikä todellisen asiointilan kannalta *lainkaan Duumalle*, vaan vanhalle itsevaltiudelliselle hallitukselle. Duma ei ole Edustajakamarin kaltainen valtiovallan elin, vaan ainoastaan elin, jonka kautta osa kansasta tuo julki pyyntöjään, anomuksiaan ja esittää vaatimuksiaan vanhalle vallalle. Siksi Duuman enemmistö voi „mennä sopimukseen” hallituksen kanssa,— Ranskaan nähden se olisi järjettömyyttä. Parlamenttisuhteet eivät vastaa laisinkaan maan sisäisiä reaalisia voimasuhteita eivätkä valtiovallan suhdetta kansaan.

Ranskassa käydään todellista luokkataistelua juuri niiden voimien kesken, jotka ovat edustettuina Edustajakamarissa, ja vieläpä näiden voimien edustuskin vastaa enemmän tai vähemmän niiden suhteellista „merkitystä taistelussa” kyseisenä aikana.

Venäjällä *ei* tosi taistelua käydä *lainkaan niiden voimien kesken*, jotka ovat edustettuina Duumassa, ja näiden voimien edustus Duumassa juuri tänä aikana eroaa erittäin jyrkästi ja perinpohjin niiden suhteellisesta „merkityksestä taistelussa”. Venäjän reaalin hallitus ei ole juuri lainkaan edustettuna Duumassa, sillä on toiset „laitokset”, proletariaatti ei myöskään ole juuri lainkaan edustettuna ja talonpoikaistolla on siellä suhteettoman heikko edustus.

Tov. Plehanovin yritys verrata Venäjää Ranskaan osoittaa hänen olevan kokonaan perustuslaillisten illuusioiden vallassa. Hän pitää sanaa (parlamentti, edustaja-

kamari) asian olemuksena, kylttiä sisältönä. Sen tähden häneltä jäävät kokonaan huomaamatta ajankohdan kaikki tärkeimmät erikoisuudet Venäjällä, kun on kehkeytymässä taistelu Duumassa heikoimmin edustettuna olevan „kansan” ja vanhan vallan välillä, kun „sovittelijain”, ylliloikkarien osuus siinä taistelussa on muodostumassa erikoisen huomattavaksi ja erikoisen vaaralliseksi.

Samoin kuin Bernstein vuonna 1899 tuotti ääretöntä vahinkoa Saksan proletariaatille, pitäessään pikkuporvarillisia intelligentti-„sovittelijoita” (sosiaaliliberaaleja, jotka hieroivat sovintoa proletariaatin ja porvariston välillä) sinä porvaristona, jolla oli reaalin valta käsissään,— samoin Plehanovkin vuonna 1906 tuottaa suunnatonta vahinkoa Venäjän proletariaatille, pitäessään puolittain taantumuksellisia porvarillisia „sovittelijoita” (kadetteja, jotka hierovat sovintoa kansan vapauden ja vanhan vallan välillä) itsenäisenä poliittisena voimana valtiossa, valtana, jota saa ja kannattaa tukea.

Bernstein kutsui tukemaan *fiktiota* kehottaessaan olemaan „tahdikkaita” sosialiliberaaleja kohtaan, tukemaan heitä ja olemaan sysäämättä heitä taantumuksen tielle. Hän viehättyi sosiaalisen rauhan *harhakuvaan* ja unohti vallasta käytävän taistelun perustehtävät.

Plehanov kutsuu tukemaan *fiktiota* kehottaessaan olemaan „tahdikkaita” kadetteja kohtaan, tukemaan heitä ja olemaan sysäämättä heitä taantumuksen tielle. Hän viehättyy parlamentarismiin *harhakuvaan* (porvarillisen eikä sosialistisen vallankumouksen kaudella) ja unohtaa *val-lasta käytävän taistelun perustehtävät*.

Sosiaaliliberaalinen, kadettilainen porvaristo kantaa käsillään sekä Bernsteiniä että Plehanovia, se ylistelee heitä taivaisiin saakka, mainostaa ja ottaa uusintapainoksia heidän kirjoituksistaan *palkaksi niistä palveluksista*, joita he porvaristolle tekevät sen taistellessa proletariaattia vastaan.

Työläiset, älkää erehtykö tämän suhteen. Sanoilla sosialidemokraattien „tahdikkauudesta” ja kadettien „tukemisesta” on reaalisessa politiikassa *oma* merkityksensä, jota eivät määrää Plehanovin hyvät aikeet, vaan *todelliset voimaisuhteet*. Plehanov itse voi luulla ja uskotella toisille, ettei hänellä ollut ajatustakaan heikentää tai tyypistää luokkien välistä sekä kansan ja vanhan vallan välistä poliittista ja

sosiaalista antagonismia. Mutta nykyisessä poliittisessa tilanteessa Plehanovin puheet *saavat juuri sen merkityksen* hänen tahdostaan riippumatta.

Bernstein ei halunnut sosiaalista rauhaa (ainakin hän uskotteli, ettei hän sitä halua), mutta porvaristo ymmärsi oikein, että juuri sitä hänen puheensa todella tarkoittivat. Niin meilläkin, Venäjällä, luokaa silmäys kadettien sanomalehdistöön. Se kehuu Plehanovia ja välittämättä hänestä tekee *omia johtopäätelmiään* hänen puheistaan. Hra Kotljarevski todisteli eilen „Duma” lehdessä (№ 22), että kaikkalainen „luokkataistelu ja luokkaviha” häiritsee kansallisen vapautuksen asiaa. Hän rinnastaa suoranaisesti „Volnan” taistelun guesdelaisten taisteluun jauresilaisia vastaan, Ferrin taisteluun Turatia vastaan, Kautskyn taisteluun Bernsteiniä vastaan; hän pelkää, „kunhan sellainen luokkavihan julistaminen, jollaista meillä Venäjällä nykyään harjoitetaan, horjuttaessaan poliittisen yhteistöiminnan kannalta niin välttämätöntä eri yhteiskunnallisten ryhmien solidaarisuutta, ei horjuttaisi perinjuurin (kuulkaa!) pohjaa jokaisen oikean kansanedustuslaitoksen toiminnalta”. „Eikö se (luokkaviha) horjuta itse perustuslaillisuuden henkeä?”

Hra Struve kiljuu tänään „Svoboda i Kultura” lehdessä (№ 7) sen johdosta, että sosialidemokraatit „jättävät vapauden *luokkavihan raivotarten* raadeltavaksi”, että he „ovat yksipuolisesti ja sairaalloisesti viehättyneet aina älylliseen tylsyyteen saakka *luokkataistelun aatteisiin*” (s. 458), että „*poliittinen rauha*” (palauttakaa mieleen se, mitä Euroopan porvarit puhuivat „sosiaalisesta rauhasta!”) „asettaa meille aivan uusia vaatimuksia” (sivu 514). Porvaristo käsittää mainiosti, että plehanovilaiset aatteet kylvävät nimenomaan valheellista „poliittisen rauhan” ajatusta ja itse asiassa heikentävät kaikkinaista luokkavihaa, kaikkinaista luokkataistelua. Toveri Plehanovin pyrstö juuttui tervaan, ja koko „lintunen” joutui, mitä tulee nykyiseen politiikkaan, hra Struven häkkiin.

„Kovat sanat eivät ole arvostelua”,— kirjoittaa tov. Plehanov.— „Arvostelu todella kehittää tietoisuutta, mutta kovat sanat päinvastoin himmentävät sitä. Ottakaamme vaikkapa sellainen kova sana kuin petos. Me huudamme niin usein porvariston petturuudesta, että sitten kun se

tosiaankin „pettää”,— s.o. tekee sovinnon byrokratian kanssa,— ja kun meidän todella pitää toivottaa sitä kaikilta katoilta, niin huutomme eivät enää teekään toivottua vaikutusta, ja meille käy samoin kuin sille pojalle, joka huusi „susi! susi!, vaikka sutta ei ollut vielä näkyvissäkään”.

Mikä mainio venäläisen bernsteiniläisyyden pienoisyysnäyte onkaan tämä lyhyt katkelma Plehanovin järkeilyistä!

Ensinnäkin, katsokaa, miten selvästi tuntuu, ettei tov. Plehanovilla ole maaperää jalkojensa alla. Marraskuussa 1905 hän kirjoitti „Dnevnikin” 3. numerossa: „...Meillä on viime aikana pidetty suurta ääntä *jostain* (!) porvariston petturuudesta. Mutta mitä porvaristo oikeastaan olisi voinut pettää? Ei ainakaan vallankumousta, koska se ei ole milloinkaan palvellut vallankumoustaatetta”.

Näettekö: vuoden 1905 marraskuussa tov. Plehanov ei yleensä edes käsittänyt, mitä porvaristo *voisi* pettää. Nyt hän jo käsittää sen. Hän ei ainoastaan arvele, että porvaristo *voi* pettää jossakin asiassa, nyt hän on jo sitä mieltä, että se *todella* pettää. Puolessa vuodessa tov. Plehanov muuttaa kantaansa: ensin hän puhui, ettei porvaristolla yleensä ole mitään petettävää. Nyt hän puhuu, että se todellakin pettää, s.o. tekee sovinnon byrokratian kanssa.

Me olisimme sängen iloisia tästä tov. Plehanovin edistyksestä, elleivät hänen katsomuksensa olisi pysyneet muissa suhteissa yhtä häilyvinä. Petos on kova sana, sanoo hän. Tuo mielipide ei ole mikään uusi. Se on kaikkien liberaaliporvarien mielipide. Kadettilehdistön tuhansissa kirjoituksissa juurrutetaan Venäjän yleisöön sitä ajatusta, että puheet porvariston „petoksista” ovat vain „raivoavien” bolshevikkien kovia voimasanoja. Nyt on porvaristolle löytynyt tässä kysymyksessä uusi liittolainen. Toveri Plehanov on myös tullut siihen vakaumukseen, että „petos” on „kova sana”.

Niin kuin Bernsteiniä vastustaessa jouduttiin aikoinaan toistamaan ja märehtien selittämään marxilaisuuden aakkosia, niin on nyt taas toistettava samaa Plehanovia vastaan. Hän erehtyy syvästi. „Petos” ei ole „kova sana”, vaan ainoa tieteelliseltä ja poliittiselta kannalta oikea sana tulkitsemaan tosiasioita ja porvariston todellisia pyrkimyksiä. Sana „petos” tulkitsee samaa ajatusta kuin sana: „sopimus”. Plehanov ei voi itsekään olla tunnustamatta sitä, sillä hän samaistaa petoksen ja sovinnon byrokratian kanssa. Ja nyt

katsokaa, miten „raivoava” „Volna” kirjoitti tuosta käsitteestä: „sopimus”.

„Mikä on kadettien sopimusten olemuksena?” — lue me „Volnan” 13. numerosta.— „*Ei tietenkään persoonallinen petturuus. Noin vulgääri katsantokanta on marxilaisuudelle kerrassaan vieras. Sopimusten olemuksena on se ja vain se, että kadetit eivät astu eivätkä haluakaan astua pois vanhan komennon vallan säilyttämisen maaperältä, tuolta komennolta tulevien mahtikäskyjen maaperältä*” *.

Siis petoksen eli sopimusten olemuksena ei ole lainkaan persoonallinen petturuus. Petoksen eli sopimusten olemuksena on *vain* se, että „kansan”- (lue: porvariston) vapauden puolue pyrkii säilyttämään vallan vanhalle itsevaltiudelle, pyrkii *jakamaan* vallan sen ja porvariston kesken.

„Kansanvapauden” puolue pettää kansan vapautta juuri siten, että se luovuttaa melkoisen osan kansan oikeuksista ja kansan vallasta *vanhan vallan* edustajille. On suorastaan pöyristyttävää, ettei tov. Plehanov halua ymmärtää tätä yksinkertaista totuutta. Hän esittää asian siten, *ettei* porvaristo meillä *ole vielä* pettänyt, että se vasta tulevaisuudessa pettää.

Se on petoksen ja sopimusten olemuksen täydellistä ymmärtämättömyyttä.

Porvaristo ja kadetit ovat jo *tuhansia kertoja* pettäneet vapauden ja *tehneet sovinnon* byrokratian kanssa. Mitä kadettipuolueen ohjelma oikeastaan on? Onko se porvariston vissi poliittinen askel? On epäilemättä. Ja se ohjelma juuri onkin petosten ohjelma ja sopimusten ohjelma! Kadettien *jokainen* poliittinen askel vie puolelta tai toiselta läpi ja toteuttaa *juuri tätä* ohjelmaa. Trubetskoin puhe vuoden 1905 kesällä, luikerteleminen nelikantaa koskevassa kysymyksessä, drakoninen lakiehdotus painovapaudesta — kaikki nämä ovat nimenomaan niitä liberaalisen porvariston askeleita, jotka juuri toteuttavatkin sen petosten ohjelmaa.

Toveri Plehanovin mukaan asia on siis niin, että ellei porvaristo ota vielä jotain *erikoisaskelta*, niin silloin se ei olekaan tehnyt mitään petosta. Asia ei ole niin. Jos porvaristo ja nimenomaan kadetit tulevat edelleenkin tekemään sitä, mitä ne ovat tehneet tähän saakka, niin *niiden kaikkien toimintojen summa antaakin mitä täydellisimmän kuvan*

* Ks. tätä osaa, ss. 404—405. *Toim.*

petturuudesta. Nykyisen sosialidemokraattisen opportunistin olemus onkin siinä, ettei se käsitä tätä.

Jos kadettien poroporvarillinen haave toteutuu, jos Duuman ja „yleisen mielipiteen” „rauhallinen painostus” pakottaa hallituksen tekemään vähäisiä myönnytyksiä, jos Valtakunnan-neuvosto antaa hiukan periksi — Valtakunnan-neuvoston jäsenen hra Homjakovin reseptin mukaan, Homjakovin, jonka suunnitelmista kadettilainen „Duuma” teki eilen selkoa,— jos vanha valta uudistaa ministeristön antamalla muutamia paikkoja oikeistokadeteille y.m.s., niin saamme lopulta tulokseksi *nimenomaan* kadettien „sovinnon” byrokratian kanssa. Plehanovin koko virhe on siinä, että „petoksen” tie muka on tai tulee olemaan porvaristomme „uusi” tie, vaikka itse asiassa porvariston vanhan tien jatkaminen juuri muodostaakin koko petos-„rikoksen” puhuaksemme lakikielellä.

Sitten kun porvaristo „tosiaankin” pettää, sanoo Plehanov, ei meidän huutoihimme enää uskota, koska kaikki ovat kylliksi tottuneet tuohon petos-sanaan.

Miten ääretöntä poliittista naiiviutta! Sosialidemokratian koko politiikka on sen tien *valaisemista*, joka kansanjoukkojen on kuljettava. Me nostamme korkealle marxilaisen valosoihtumme, ja jokaisen askelen, jonka eri luokat ottavat, jokaisen poliittisen ja taloudellisen tapahtuman valossa näytämme toteen sen, että elämä *vahvistaa oikeaksi* meidän oppimme. Mitä pitemmälle kapitalismi kehittyy ja poliittinen taistelu kärjistyy, sitä suurempi osa kansaa tulee vakuuttuneeksi sanoistamme ja siitä, että elämä (eli historia) *vahvistaa ne todeksi*. Nyt ovat, sanokaamme, sadat tuhannet ihmiset Venäjällä tulleet jo vakuuttuneiksi siitä, että meidän arviomme kadeteista on oikea. Kun vallankumous kehittyy nopeasti eteenpäin tahi kun sen kulussa tapahtuu jyrkkä käänne jonkin kadettien ja itsevaltiuden välisen suuren lehmäkaupan suuntaan, niin miljoonat ja jopa kymmenet miljoonatkkin vakuuttuvat siitä, että meidän arviomme on oikea.

Siksi se merkitseekin mitä suurinta tolkkuttomuutta, kun sanotaan, että meidän huutoihimme petoksesta ei tulevaisuudessa uskota, koska me nykyään toistamme niitä *liian usein*. Tov. Plehanov yrittää turhaan peitellä tätä tolkkuttomuutta sen tapaisilla järkeilyillä, joita vanhatpiiat, tyttökoulujen kaitsijadaamit y.m.s tavallisesti tarjoavat

tyttökoululaisille. „Arvostelun pitää olla perusteellista”, hän neuvoo opettavaisesti.

Tuo kuulostaa sekä uudelta että viisaalta. Teidänkin arvostelunne, tov. Plehanov, pitää samoin olla perusteellista. Mutta katsokaahan miten käy: te *ette ole osoittanut* yhtään *tosiasiallista* ja vähänkään huomattavaa esimerkkiä siitä, että kadetteihin kohdistuva arvostelumme olisi ollut perusteetonta, mutta ylimalkaisilla järkeilyillänne te olette kylvänyt lukijain mieleen runsaasti *perusteettomia* käsityksiä! Mitä merkitsee jo yksistään se, että „petos”-käsitettä sanotaan kovaksi sanaksi!

Ja jotain merkitsee myös seuraava fraasi: „Tämän vastakohtaisuuden (porvariston ja proletariaatin etujen vastakohtaisuuden) tajuaminen on meikäläisten riveissä jo saanut, voidaan sanoa, *ennakkoluulon sitkeyden*”. Minkäläisissä „meikäläisten riveissä”, tov. Plehanov? Venäjältä kotoisin olevien Geneven asukkaiden riveissäkö? Vaiko yleensä puolueemme jäsenten riveissä? Mutta eikö samalla sentään pitäisi muistaa myöskin kansanjoukkojen laajoja rivejä?

Oikein sanoi työmies „Prizyv” lehdessä ¹³⁶, että Plehanov päättelee „*kaukaa*”. Proletaarien ja puoliproletaarien joukoilla ei ole vielä aavistustakaan tästä vastakohtaisuudesta yleensä enempää kuin kadettien porvarillisuudestakaan. Ja kadettien lehdistö on juuri tätä nykyä varmaankin kymmeneen kertaa suurempi meidän sosialidemokraattista lehdistöämme. Kadettien harjoittama kansan turmelu voimistuu sekä kadettiduuman kautta että kaikenlaisten liberaalisten laitosten välityksellä. Kyllä siinä on pitänyt menettää kokonaan todellisuudentajunsa, kun on voitu kuvitella sellaista, että me muka *sivuutamme* tapahtumat ja joukkojen tarpeet paljastaessamme kadettien häilyväisyyttä ja petoksia. Päinvastoin, me *jäämme* siinä *jälkeen* sekä tapahtumien kulusta että joukkojen tarpeista! Toveri Plehanov, kirjoittaisitte mieluummin helppotajuisen ja „perusteellisen” arvostelun kadeteista: se olisi hyödyllisempää

Siirtykäämme nyt Duumaa koskeviin Plehanovin johtopäätöksiin.

„Meidän hallituksemme on jo tehnyt paljon anteeksiantamattomia virheitä”, kirjoittaa hän. „Nämä virheet ovat vieneet sen kuilun partaalle; mutta ne eivät ole vielä sysänneet sitä kuiluun. *Se suistuu pohjattomaan kuiluun, kun Duuma hajoitetaan...* Duuma herättää jopa unisimmat-

kin; se sysää eteenpäin takapajuisimmatkin; se hälventää joukkojen viimeisetkin historian perintönä saadut poliittiset illuusiot... Suurin agitatorinen merkitys tulee olemaan Duuman orgaanisella työllä”.

Silmäilkää lähemmin näitä järkeilyjä. Hallitus suistuu, kun Duuma hajoitetaan. Oletetaan niin. Mutta mistä seuraa, että se hajoitetaan, jos se kerran rajoittuu orgaaniseen työhön? Mitä on orgaaninen työ? Duuman lainalaista työtä. Duuma esittää lakiehdotuksia Valtakunnanpuolelle, tekee välikysymyksiä ministereille. Valtakunnanpuole ja ministerit vitkuttavat asiaa ja voimiensa mukaan lieventävät kaikkia syntyviä selkkauksia. Venäjän hallituksen äänenkannattaja „Russkoje Gosudarstvo” on jo aikoja sitten sanonut: olkoon Duuma oppositiomielinen, mutta älköön missään nimessä vallankumouksellinen. Toisin sanoen: tehkää orgaanista työtä, mutta ei askeltakaan pitemmälle.

Mitä järkeä olisi hajottaa Duuma orgaanisen työn takia?? *Eikä sitä hajoitetaakaan koskaan*, ellei se ota vallankumouksellista, täysin epäorgaanista askelta tai ellei Duuman ulkopuolella puhkea sellainen liike, jonka oloissa kadettiduumakin tulee haitaksi hallitukselle. Sellainen oletamus tuntuu meistä paljon todennäköisemmältä kuin pelkkä ylimalkainen „Duuma hajoitetaan”.

Hallitus ei suistu ainoastaan siinä tapauksessa, jos Duuma hajoitetaan. Se suistuu muissakin tapauksissa, sillä Duuma ei ole lainkaan liikkeen päätekijä eikä sen varmin osoitin. Se ei suistu itsestään, vaan ainoastaan... jonkun kolmannen (ei hallituksen eikä Duuman) aktiivisen toiminnan tuloksena. On selitettävä tämän toiminnan kiertämättömyyttä,—sen todennäköisiä muotoja, luonnetta ja tätä „toimintaa” harjoittamaan pystyvien voimien luokkakokoonpanoa,—sen menestymisen ehtoja ja niin edelleen, ynnä muuta sellaista — kaikkea sitä on sosialidemokraattien tehtävä. Ja juuri kadetit mitä armottomimmin sotivat tätä sosialidemokraattien toimintaa vastaan. Juuri kadettien saattaminen huonoon huutoon on eräs tämän toiminnan ehto ja tae siitä, että saadaan joukot myötätuntoisiksi tälle toiminnalle.

Ken puhuu hallituksen „suistumisesta” kuiluun ja samaan aikaan siitä, ettei nyt ole oikea aika arvostella kadetteja ja esittää heitä vastaan tähdättyjä syytöksiä petturuudesta, hän ei järkeilyssään saa asioita sopimaan toisiinsa.

„Kuiluun” suistuminen on vain kuvaannollinen sanonta, se on vallankumouksellinen *fraasi*, sanoisin minä, jos haluaisin matkia Plehanovin menetelmää. Kenen käsiin valta joutuu? Voivatko työläiset ja talonpojat sallia sen joutuvan kadeteille, jotka heti paikalla jakaisivat sen vanhan itsevaltiuden kanssa? Eikö juuri tältä näkökannalta ole erikoisen välttämätöntä *varoittaa* kansaa kadettien suhteen?

Meidän mielestämme on. Mielestämme tätä tuiki välttämätöntä joukkojen valistamistyötä kadettien suhteen häiritsee ja vahingoittaa Plehanovin opportunisti, Plehanovin, joka aivan perusteettomasti sotii kadettipuolueen todellista olemusta paljastavaa taktiikkaa vastaan.

Sanoessaan, että Duuman orgaanisella työllä on mitä suurin agitatorinen merkitys, Plehanov osoittaa itsellään olevan mitä yksipuolisimman mielipiteen asioista. Itse menshevikit oikaisevat siinä Plehanovia, niin kuin olemme jo „Volnassa” osoittaneet, ja ivaavat täydellä syyllä „Duuman” perspektiiviä „kyhätä kosolti lakeja”*. Venäjä on tähän saakka ollut maa, jossa on eniten poliisimaisia paperilakeja. Jos Duuma tulee kaiken aikaa tekemään „orgaanista” työtä, niin Venäjistä voi kohta tulla maa, jossa on eniten radikaalisia paperilakeja. Mitä suurinta pedanttisuutta on kuvitella, että näiden lakien tai lakiehdotusten agitatorinen vaikutus on suoraan verrannollinen niiden pituuteen ja lukumäärään. Näin ajatellakseen on täytynyt unohtaa Frankfurtin parlamentin tarjoama esimerkki, parlamentin, joka teki mitä perusteellisimmin „orgaanista työtään” ja kuvitteli, Plehanovin tavoin, että juuri orgaanisella työllä on suurin agitatorinen merkitys. Näin ajatellakseen täytyy olla näkemättä sitä, mitä Venäjällä jo tapahtuu; täytyy olla näkemättä merkkejä yleisön väsymisestä loputtomasti pulppuaviin kadettien tyhjämpäiväisiin puheisiin Duumassa, näkemättä sitä, minkä vaikutuksen tekevät kadettien „drakoniset” lakiehdotukset ja heidän surkeat lepertelynsä niiden johdosta itsensä puolusteluksi, täytyy olla näkemättä tätä kadettien äärettömän inhoittavaa ja poroporvarillista kauhua uuden lähestyvän hyökyaallon edessä, kiertämättömän uuden taistelun edessä, sen edessä, mitä Plehanov nimitti „kuiluun suistumiseksi”. Kadettien paljastaminen, toveri Plehanov, se juuri onkin laajojen

* Ks. tätä osaa, ss. 453—454. *Toim.*

kansanjoukkojen tietoisuuden valmistamista tuohon suistumiseen sekä siihen, että kansanjoukot ottaisivat aktiivisesti osaa tuohon suistamiseen, *syryttäisivät* kadetit „piirakan äärestä” tuon suistamisen aikana, valmistautuisivat rohkeasti ja reippaasti siihen.

Duuma herättää, Duuma hälventää viimeiset illuusiot, sanotaan meille. Oikein. Mutta „Duuma” tekee sitä vain siinä määrin, missä määrin *me* paljastamme *kadettiduuman* arkuutta ja häilyvyyttä, vain siinä määrin, missä määrin *me* selitämme Duumaan liittyviä tosiasioita, jotka osoittavat illusioiden luhistumista. Kadetit eivät sitä tee. Kadetit toimivat sitä vastaan. Kadetit levittävät perustuslaillisia illusioita. Zubatovilaisuus niin ikään herätti työläisiä, niin ikään paljasti illusioita, mutta sekin teki sitä vain siinä määrin, missä määrin *me* taistelimme zubatovilaisuuden harjoittamaa kansan turmelemista vastaan. Ja älköön kukaan yrittäkökään kumota tätä perustetta sanomalla, että Duuma ei ole zubatovilaisuutta. Vertailu ei ole samaistamista. Yrittäköt löytää minulle kadettilainen sanomalehti tahi kadettien huomattava poliittinen esiintyminen, joissa (lehdessä tahi esiintymisessä) ei olisi kansan poliittisen tietoisuuden *turmelemisen* aineksia.

Juuri sen unohtaa tov. Plehanov, kun hän mahtavana ja tärkeänä julistaa: „Siinä onkin koko filosofian ydinajatus: hyvää on kaikki se, mikä edistää kansan poliittista kasvatusa, paha on kaikki se, mikä haittaa sitä”. Kaikki muu on ennakkoluuloja, skolastiikkaa.

Aivan niin, sosialidemokraattien jompikumpi siipi todella lankeaa toivottomasti skolastiikkaan. Mutta kumpi, oikea vai vasen? Voidaanko enää kuvitella mitään sen pedanttisempaa, elottomampaa, todella skolastisempaa kuin tämä proletariaatin taktiikan tyypistäminen vallankumouskaudella kansan poliittisen kasvattamisen tehtäväksi? Ja missä silloin on raja sosialidemokraattisen luokkataistelun ja aivan tavallisen porvarillisen kulttuurikon käymän taistelun välillä? Vallankumous on kuumimmillaan, eri luokat astuvat esille, joukot käyvät tekemään historiaa, muodostetaan eri värivivahteisia porvarillisia puolueita, kärjistyy monimutkainen poliittinen kriisi, kehkeytyy uusi taistelun aste sillä maaperällä, jonka on valmistellut tapahtumista ja kokemuksista ennenkuulumattoman rikas vuosi 1905 — ja kaikki tämä tyypistetään pelkästään kansan poliittiseksi

kasvatukseksi! Totta totisesti nerokas löytö, jonka kaitsijaneitimme on tehnyt! Totta totisesti mainio „tiirikka” kaikkia politiikan konkreettisia kysymyksiä varten, ja sitä paitsi sellainen tiirikka, jonka kuka kadetti tahansa ja jopa demokraattisten reformien puoluekin sekä Heidenkin ottavat täydellisesti vastaan, kaksin käsin tarrautuvat siihen. Aivan niin, juuri sellaisen „laajan” kriteerin me tarvitsemme, juuri sen, joka yhdistää ja solidarisoi luokkia, eikä kylvä vihaa ja eripuraisuutta. Juuri niin! bravo, Plehanov! — sanovat kaikki nämä kunnon ihmiset: — sillä sellainen „ratkaisuhan” kiertämättä hämää tai loitontaa kysymystä siitä uudesta „mielettömyyskaudesta”, siitä uudesta „vihurista”, jota porvariien sydän niin kammoksuu. Ei mitään vihureita, — ei mitään katastrofeja, toveri Plehanov, olkaa toki johdonmukaisia, — ei mitään kuiluja. Kansan poliittinen kasvatus — se on lippumme, siinä onkin koko filosofian ydinajatus.

Toveri Plehanov on tällä järkeilyllään tehnyt itsensä täysin ja kokonaan Frankfurtin parlamentissa istuneen keskitasoa olevan saksalaisen kadetin kaltaiseksi. Voi, miten paljon verrattomia puheita nämä lörpöttelijät pitivätkään kansan poliittisesta tietoisuudesta! Miten paljon oivallisia „orgaanisia” lakeja he laativatkaan siinä tarkoituksessa! Ja miten jalosti he protestoivatkaan, kun heidät laskettiin hajalle *sen jälkeen*, kun kansa oli lopullisesti kyllästynyt heihin ja he olivat menettäneet kaiken vallankumouksellisen merkityksensä.

Meille sanotaan: Venäjän vallankumous on syvempi, se kulkee nousua kohti, sitä ei pysäytetä kadettiduuman, kadettien fraasian, kadettien arkailun, kadettien drakonisten lakiehdotusten padolla. Niin, juuri niin, herrat: Venäjän vallankumous on laajempi, syvempi ja mahtavampi. Se kulkee nousua kohti. Se harppaa kadettien yli. Ja me, vallankumoukselliset sosialidemokraatit, olemme juuri tämän syvemmän liikkeen ilmentäjiä, me koetamme selittää työläisille ja talonpojille juuri tätä suurinta tehtävää, me autamme heitä voimiemme mukaan nousemaan nimenomaan kadettien patoa korkeammalle.

**VSDTP:n PIETARIN KOMITEAN
PÄÄTÖSLAUSELMA (II) SUHTAUTUMISESTA
VALTAKUNNANDUUMAAN ¹³⁷**

Itsevaltiudellinen hallitus mitä karkeimmalla tavalla herjaa ja tekee pilkkaa niistä, joita Venäjän väestö on lähettänyt edustajikseen Valtakunnanduumaan. Hallitus evää kaikki Duuman anomukset, joissa vähänkin tuodaan julki kansan tarpeita ja vaatimuksia, ja jatkaa herkeämättä murha- ja väkivaltapolitiikkaa.

Duuma on voimaton. Se ei ole voimaton ainoastaan siksi, että sillä ei ole käytettävänä pistimiä ja konekiväärejä, joita hallituksella on, vaan myös siksi, että kokonaisuutena se ei ole vallankumouksellinen eikä kykene päättäväiseen taisteluun. Duuman liberaaliset puolueet vain vajavaisesti ja arasti tukevat kansan pyrkimyksiä, ne pitävät suurempaa huolta käynnissä olevan vallankumoustaistelun lieventämisestä ja heikentämisestä kuin kansan vihollisen tuhoamisesta. Työläisedustajain lisäksi vain Työryhmä on taipuvainen tuomaan avoimesti ja rohkeasti julki kansan vaatimukset, mutta sitäkin on tähän saakka haitannut siinä samojen liberaalisten puolueiden vaikutus ja itsenäisyyden puute suhteessa niihin.

Me kehotamme Työryhmää harjoittamaan päättäväisempää ja johdonmukaisempaa politiikkaa. Me kehotamme sitä vaatimaan Duumalta suoraa ja avointa kääntymistä kansan puoleen, ja jos Duuman enemmistö kieltäytyy suorittamasta sellaista kääntymistä itsenäisesti, niin Työryhmän on sanottava kansalle *niin kuin asiat ovat*: että Duuma on

voimaton, ettei siltä voida odottaa maata eikä vapautta, että nähtävästi kaikki se on kansan itsensä otettava, että kuljemme kohti päättäväistä taistelua Duuman ulkopuolella.

Työryhmän on lausuttava julki, että vain työläisten ja talonpoikien *yhteinen* taistelutoiminta voi kukistaa vanhan vallan, että tähän toimintaan on valmistauduttava ja sitä varten on järjestäydyttävä, ennen kuin vallankumouksellisen esiintymisen ratkaiseva hetki koittaa. Sitä hetkeä varten on koottava ja vaalittava kansan voimia tuhlaamatta niitä tuloksettomaan pikkutaisteluun, antautumatta hallituksen provokaatioihin.

Jos Työryhmä tekee kaiken tämän, niin se täyttää velvollisuutensa kansaa kohtaan, ja silloin vasta se voi astua proletariaatin vallankumouksellisen järjestön rinnalle johtamaan sitä suurta kansanliikettä, joka tekee lopun yhteiskunnan kehitystä kytkevästä vanhoista kahleista.

*Julkaistu toukokuussa 1906
VSDTP:n Pietarin komitean
erillisenä lentolehtisenä*

*Julkaistaan
lentolehtisen tekstin mukaan*

DUUMAMINISTERISTÖ-TUNNUKSESTA

Ylempänä julkaistut asiakirjat tuovat ilmi sangen tärkeän kiistan, jota käytiin puolueen Pietarin komiteassa. Tämä kiista on tärkeä kahdessa suhteessa.

Ensinnäkin, muodolliselta kannalta on suorastaan kiistatonta, että puolueen jokaisella autonomisella järjestöllä on oikeus tehdä itsenäinen päätös eikä yksinomaan vain allekirjoittaa Keskuskomitean päätöslauselmia.

Se on selvä, että Pietarin komitean päätöslauselma ei ole ristiriidassa Yhdistävän edustajakokouksen minkään päätöksen kanssa. Edustajakokouksen päätösten puitteissa juuri paikalliset järjestöt ovatkin velvollisia muovailemaan itsenäisesti omat johtavat mielipiteensä.

Toiseksi, asian olemuksen kannalta, Keskuskomitean päätöslauselma on ilmeisen epätydyttävä ja *ristiriidassa edustajakokouksen päätöksen kanssa*. Tämä päätöslauselma ei tuo sanallakaan ilmi „Duuman kelvottomuutta”, ei laajenna eikä kärjistä selkkauksia Duuman sisällä. Tässä päätöslauselmassa esitetään sellainen tunnus („nykyisen ministeristön vaihtaminen Duuman nimittämään ministeristöön”), jota *ei voida johtaa mitenkään edustajakokouksen päätöslauselmasta*. Tämä tunnus on kaksimielinen, se hämää proletariaatin tietoisuutta, sillä Duuman nimittämän ministeristön vaatimuksella kadetit verhoavat pyrkimystään päästä sopimukseen itsevaltiudellisen hallituksen kanssa ja heikentää vallankumousta, vaikeuttaa perustavan kokouksen koollekutsumista.

Lykäten päätöslauselman yksityiskohtaisemman käsittelyn seuraavaan kertaan * kehotamme kaikkia puolueen jäseniä suhtautumaan kaikella tarkkaavaisuudella sangen tärkeään kiistaan VSDTP:n Pietarin komiteassa.

„Vperjod” № 2,
toukokuun 27 pnä 1906

Julkaistaan
„Vperjod” lehden tekstin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 504—509. *Toim.*

NYKYISESTÄ POLIITTISESTA TILANTEESTA

Poliittinen tilanne selkenee niin nopeasti, että se ilahduttaa mieltämme. On hauska elää sellaisena aikana, jolloin kansanjoukot alkavat elää poliittista elämää. Nykyisen Venäjän kaikki tärkeimmät yhteiskuntaryhmät ovat jo tavalla tai toisella astuneet avoimen ja joukkoluontoisen poliittisen toiminnan tielle. Avoimen esiintymisen ansiosta perinpohjaiset intressieroavaisuudet paljastuvat armottomasti. Puolueet hahmottuvat todelliseen muotoonsa. Tapah- tumat erottavat rautaisella voimalla eri luokkien kannatta- jat toisistaan pakoittaen määrittelemään selvästi, kenen puolella ja ketä vastaan kukin on.

Nämä poliittista rajankäyntiä aiheuttavat luokkaintressien perinpohjaiset eroavaisuudet ilmenevät Valtakunnanduu- massa paljoa himmeämpinä ja vaimeampina kuin kansan- elämän pohjakerroksissa. Sitä varten Duumassa on ole- massa erikoinen kadettipuolue, joka pyrkii kaikin mahdolli- sin keinoin pyyhkimään pois selvät rajat, lieventämään kärkeviä ristiriitoja, vaimentamaan milloin siellä, milloin täällä leimahtavia taistelun purkauksia. Mutta „pohjaker- roksissa” kuohunta yhä voimistuu. Proletaari, talonpoika, sotamies ja rautatieläinen ovat jälleen joukolla liikkeellä. Lakkoliike kasvaa, kehitellään uusia lakkomuotoja (tu- tantoala toisensa jälkeen on „vuorolakossa”,— palaamme vielä näihin vuorolakkoihin), talonpoikain välitön taistelu maasta kärjistyy, yhä useammin tiedoitetaan pimitettyjen sotamiesten ja matruusien heräämisestä, rautatieläisetkin alkavat „ryhdistäytyä”. Jotain uutta ja raikasta liikkuu,

kohisee, käy ja kuohuu kaikkialla. Uuden oraat nostavat vastustamattomalla voimalla päätään rauniokasojen alta.

Ja vaikka kadetit koettavat sulkea tiiviimmin ikkunaluukut Taurian palatsissa, niin elämä ottaa omansa, raikas tuuli ryntää sinnekin. Sielläkin on käynnissä luokkajakaantumisen ja poliittinen selkeneminen. Kadetit ovat vielä johtoasemassa trudovikkeihin nähden. Tänäänkin he juhlivat eilistä voittoaan, kun he äänestivät kumoon trudovikkien ehdotuksen kuolemanrangaistusta koskevan lain viipymättömästä läpiviemisestä,— kun he pakoittivat trudovikit ottamaan takaisin ehdotuksen maakomiteain pikaisesta muodostamisesta, vapaasti valittujen paikallisten komiteain muodostamisesta maakysymyksen ratkaisemista varten.

Mutta jo itse se tosiasia, että kadettien on yhä useammin taisteltava johtoasemasta Duumassa, osoittaa selvästi heidän ja trudovikkien välillä olevan jonkinlaisen syvällisen eron. Mitä tiheämmin näitä otteluja puhkeaa ja mitä kärkevämpiä ne ovat, sitä selvemmäksi kansanjoukoille käy toisaalta liberaalisen tilanherran, tehtailijan, asianajajan, professorin ja toisaalta talonpojan välillä oleva ero. Talonpoika etsii kaikesta sydämestään kansan vapautta, ja juuri siksi ei talonpoika voikaan elää sovussa „kansanvapauden” puolueen kanssa. Talonpoika ryhdistyy etsiessään maata ja vapautta, ja yksin tästä ryhdistymisestä paljonpuhuttu „kansanvapauden” puolueen paljonpuhuttu rakkaus kansaan repeilee kaikista liitoksistaan.

Kadetit saavat yhä vielä voittoja trudovikeista, mutta heidän voittonsa joko aiheuttavat suoranaisia skandaaleja heidän puolueelleen tahi paljastavat koko heidän „luontonsa” niin avoimesti, että se ilahduttaa suuresti proletariaattia.

Ensiksi mainitulla tavalla kävi juuri silloin, kun kadetit esittivät painovapautta koskevan drakonisen lakiehdotuksen. He puolusteleivat itseään, koettavat selviytyä siitä luikertelemalla. Mutta surkeassa luikertelussaan he sotkeutuvat yhä enemmän. Tunnustaen tehneensä „virheen” „luonnoshahmotelmaa” julkaistaessa he eivät tähän mennessä ole pystyneet avoimesti korjaamaan virhettään, eivät ole voineet näyttää lopullista luonnosta.

Viimeksi mainitulla tavalla kävi silloin, kun oli kysymys paikallisista maakomiteoista¹³⁸. Avoin poliittinen taistelu

yhdisti heti paikalla kaikki „vasemmistolaiset”, s.o. trudovikit ja sosialidemokraattisen proletariaatin, kadetteja vastaan. Menshevikit olivat samaa mieltä bolshevikkien kanssa siitä, että kadetit todella aikovat kavaltaa vallankumouksen, tukahduttaa vallankumouksen „byrokraattisten” pilvilinnasuunnitelmien avulla, *yhdistämällä virkamiehet ja liberaalit talonpoikia vastaan*. Kysymys oli selvä: onko virkamiesten ja liberaalisten tilanherrojen alistuttava kymmenien miljoonien talonpoikien tahtoon vai onko näiden kymmenien miljoonien alistuttava kouralliselle virkamiehiä ja liberaaleja? Koko työväenluokka, kaikki sosialidemokraattiset proletariaatin edustajat nousivat yhtenä miehenä puolustamaan talonpoikia virkamiehiä ja liberaaleja vastaan. Mutta kadetit häpäisivät suuresti itsensä. Me pakotimme heidät tunnustamaan julkisesti, että *he eivät halua antaa talonpojille täyttä vapautta eivätkä kaikkea maata, että he etsivät virkamiehiltä apua talonpoikia vastaan*. Toiset sanovat, että paikallisissa maakomiteoissa pitää talonpoikien olla ehdottomasti vallitsevina: talonpoikia on kymmeniä miljoonia, mutta virkamiehiä ja tilanherroja vain satoja tuhansia. Toiset vastaavat: tilanherrojen ja talonpoikien pitää olla tasasuhtaisesti edustettuina, virkamiehet taas tulevat osallistumaan niihin ja „kontrolloimaan”.

Proletariaatti ja tietoinen talonpoikaisto yhdellä puolella, virkamiehet ja kadetit — toisella. Tällainen on se ryhmittyminen, jonka elämä nyt määrää meille nykyisessä, heti edessä olevassa taistelussa.

Kiitos teille, kadettilaiset valtiomiehet! Kiitos teille, „Retsh” ja „Duuma” lehtien kirjoittajat,— te autatte verattomasti meitä, vallankumouksellisia sosialidemokraatteja, selittämään kansalle kaunistelematonta poliittista todellisuutta! Te autatte meitä sekä teorioillanne että teoillanne.

Teorioissanne teidän on pakko mennä yhä pitemmälle. Tänäpäin te asetatte kysymyksen mainiosti: kysymys on „katsantokantojen periaatteellisesta eriävyydestä” („Retsh” № 84). „Toisen katsantokannan mukaan Duuma on vain „vallankumouksen etappi”*, kun taas toisen mukaan Duuma on tie perustuslaillisen järjestelmän vakiinnuttamiseen laajalla demokraattisella pohjalla”.

* „Vallankumouksen ase”, sanotaan VSDTP:n Yhdistävän edustajakokouksen päätöslauselmassa.

Mainiota, ihastuttavaa, herrat „Retsh” lehden kirjoittajat! Juuri niin: olemme tekemisissä kahden tärkeimmän periaatteellisen katsantokannan kanssa. Joko Duuma on vallankumouksen etappi. Tahi Duuma on välikappale virkamiehen ja kadetin välisen sopimuksen aikaansaamiseksi proletariaattia ja vallankumouksellista talonpoikaistoa vastaan. Ettekö hyväksy asian esittämistä tällä tavoin? te protestoitte? Kyllä olette aika veitikkoja! Mutta ettekö te jo paljastaneet täydellisesti itseänne paikallisia maakomiteoita koskevassa kysymyksessä? Kuka hullu nyt ei ymmärtäisi sitä, että „laajan demokraattisen pohjan” taakse verhoutuu *mahdollisimman tasasuhtainen* talonpoikien ja liberaalien edustus herrojen Goremykinien tai muiden virkamiesten *ollessa mukana valvontaoikeudella?*

Ja jos joku pysyy kuurona kaikille kadettien sanoille, puheille, julistuksille ja teorioille, niin jo huomenna heidän *tekonsa* valistavat häntä. Eikä se ole enää kaukana vuorten takana. Me sanomme vain „kansanvapauden” puolueelle: minkä teet, tee pian!

Ja minkä se nimenomaan tekee, siitä puhuvat tosiasiat.

Sanomalehdet pohtivat uutterasti hallituksemme politiikassa tapahtunutta käännettä. Ranskalaiset pankkiirit eivät anna rahaa, kieltäytyvät suorittamasta erääntyneitä maksueriä. Ranskan kapitalistien vaikutusvaltaisoin sanomalehti „Le Temps” * neuvoo mitä vaativimmalla tavalla Venäjän hallitusta tekemään myönnytyksiä kadeteille. Witte ja Durnovo ovat matkustaneet ulkomaille suostuttelemaan ranskalaisia pankkiireja. He eivät onnistu siinä. Heihin ei luoteta. Trepov pohtii pontevasti kysymystä uuden ministeristön kokoonpanosta. Pääministeriksi ennustellaan Kokovtsovia tai jotain muuta virkamiestä. Ministereiksi ennustellaan oikeistokadetteja.

Meille sanotaan ehkä, että kaikki ne ovat sanomalehtien juoruja. Paljon mahdollista. Mutta mahdollista on sekin, että siinä on palanen totuuttakin. Ei savua ilman tulta. „Novoje Vremja” lehti on jo kauan tunnettu tuuliviirinä. Kymmenien vuosien aikana se on todistanut taitonsa haistella tuulen suuntaa ja olla mieliksi päällystölle. Juuri viime päivinä tämä lehti muuttuu tuntuvasti suuntaansa. Kadettien ainaisen haukkumisen asemesta me saamme lukea siitä

* — „Aika”. Toim.

mitä kiihkeimpiä kehoituksia, että hallitus antaisi peräksi kadeteille *ja muodostaisi kadettiministeristön*. Mutta ehkäpä kadetit ovat suuttuneet „Novoje Vremjan” valheista? Ei lainkaan. „Retsh” on jo *kahdesti* (№ 82 ja № 84) *siteerannut* tässä kysymyksessä „Novoje Vremjaa” ilmeisellä myötätunnolla, esittämättä ainoatakaan sanaa protestiksi, valitellen toisinaan vain sitä, että samaisessa „Novoje Vremjassa” kuuluu joskus myös vanhan ääniä.

Niinpä siis on mahdollista, että me elämme kadettiministeristön aattoa, ministeristön, jonka johtoon tulee jokin Kokovtsovin tapainen. Tänään iltalehdet jo tietävätkin kertoa, että Goremykinin ministeristö on jo eilen jättänyt erohakemuksen. Ja me sanomme „kansanvapauden” puolueelle vieläkin kerran: minkä teet, tee pian! Tokkopa mikään muu selventäisi nykyistä poliittista tilannetta niin täydellisesti, niin perin täydellisesti kuin se, että korkein valta nimittäisi kadettiministeristön. Juuri silloin katoavat viimeisetkin lyhytnäköiset toiveet kadetteihin nähden, juuri silloin kaikki „vasemmistolaiset” liittyvät lopullisesti yhteen elävää poliittista toimintaa varten, juuri silloin katoavat pois kaikki kiistat Duuman ja duumaministeristön tukemista, juuri silloin se poliittinen ryhmittäminen, joka nyt on hahmottunut, tulee reaalisesti tosiasiaksi ja uuden „etapin” perustaksi.

Tämä „etappi” muuten tulee ilman kadettiministeristöäkin. Herrat kadetit, me „seisomme lujasti kaikilla jaloillamme”!

*Kirjoitettu toukokuun 27
(kesäkuun 9) pnä 1906*

*Julkaistu toukokuun 28 pnä 1906
„Vperjod” lehdessä № 3*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*

PROLETARIAATIN TAKTIKKA JA HETKEN TEHTÄVÄT

Toissapäivänä julkaisemamme tiedotus Goremykinin ministeristön eroamisesta on virallisesti kumottu. Mutta sanomalehdet, joilla on erinäisiä mahdollisuuksia saada yhtä ja toista tietoonsa „lähimmistä” lähteistä, eivät luota tähän kumoamiseen. „Novoje Vremjan” kamppailu kadettiministeristön puolesta on käynyt varovaisemmaksi, mutta se ei ole lakannut. „Novoje Vremja” on keksinyt japanilaisen diplomaatin, joka arvelee, että „kadettipuolue pitää silmällä valtakunnallisia tarkoituseriä”, „Novoje Vremja” jopa uskottelee hra Rozanovin suulla, että „kadetit eivät luovu kulttuurista edes vallankumouksenkaan hyväksi” ja että „tällä hetkellä se on kaikki, mikä on mahdollista”. „Retsh” lehti puolestaan arvelee, että „Goremykinin hallituksen ero voidaan katsoa ratkaistuksi ja kysymys on vain siitä, kuka tulee sen seuraajaksi”. Sanalla sanoen kysymys kadettiministeristöstä pysyy yhä päiväjärjestyksessä.

Kadetit tuntevat sen ja ehkäpä muutakin. He ovat jäähmettyneet „asentoon”. He tarrautuvat kaksin käsin jokaiseen jopa vasemmalta tulevan tuen varjoonkin, josta saattaisi olla heille apua suunnitelmiensa toteuttamisessa. Kadettipuolueen pää-äänenkannattaja „Retsh” ei ole turhaan omistanut viimekertaista johtavaa kirjoitustaan kysymykselle sosialidemokraattien suhtautumisesta kadettiministeristöön. Julkaisemme alempana tuon kirjoituksen kokonaisuudessaan mitä opettavaisimpana ajan merkkinä.

Tämän johtavan kirjoituksen perusajatuksen ovat sen kirjoittajat tuoneet julki sanoilla: on luotava „yhteinen maaperä, jolla vapausliike voisi pysyä pystyssä täysin yksimielisenä *ilman mitään suuntavivahde-eroja*”. Sellainen tosiaan on koko kadettipolitiikan tärkein päämäärä. Enemmänkin. Sellainen on yleensä koko liberaalis-porvarillisen politiikan tärkein päämäärä Venäjän vallankumouksessa. „Suuntavivahde-erojen” poistaminen vapausliikkeestä merkitsee niiden eroavaisuuksien poistamista, joita on porvariston, talonpoikaiston ja proletariaatin demokraattisten vaatimusten välillä. Se merkitsee, että liberaalinen porvaristo tunnustetaan „täysin yksimielisesti” koko vapausliikkeen pyrkimysten ilmentäjäksi ja toteuttajaksi. Se merkitsee, että proletariaatista tehdään liberaalisen porvariston sokea ase. Ja koska kaikki tietävät, että liberaalisen porvariston suurimpana poliittisena ihanteena — sen syvimpänä luokkaetuna — on lehmäkaupan teko vanhan vallan kanssa, niin me voimme tuon viimeisen määritelmämme esittää vielä toisellakin tavalla. Me voimme sanoa, että porvarillinen „Retsh” haluaa tehdä proletariaatista sokean apurin liberaalien lehmäkaupoissa vanhan vallan kanssa. Tämä lehmäkauppa on tähdätty pääasiallisesti proletariaattia vastaan ja tietysti myös vallankumouksellista talonpoikaistoa vastaan.

Sellainen on kadettiministeristön todellinen merkitys. Valtakunnanduumassa äsken sattunut selkkaus paikallisia maakomiteoita koskevassa kysymyksessä loi mitä kirkkainta valoa kadettien politiikkaan. Komiteoista piti tulla paikallisia vallanelimiä, ministeristöstä pitää tulla keskusvallan elin, mutta kadettien politiikan olemus on aina ja kaikkialla sama. Kadetit ovat paikallisten komiteain yleisiä vaaleja vastaan, he ovat „tilanherrojen ja talonpoikain tasavertaisen edustuksen kannalla valvontaosuuden kuuluessa vanhalle vallalle”. Kadettien *on ollut pakko* myöntää se vastoin tahtoaan, sillä he ovat kauan aikaa *pitäneet totuutta salassa*, he ovat laskeneet sumuverhon uskotellen, että „yleensä” he kannattavat vuorenlujina paikallisia maakomiteoita ja yleistä äänioikeutta. Kadetit ovat niinkään perustavaa kokousta vastaan, he kannattavat kadettiministeristöä, jonka määrää korkein valta. Sellainen ministeristö tulee keskusvallan elimenä olemaan täysin samaa maata

paljonpuhutun tasasuhtaisen edustuksen perustalla muodostettujen paikallisten komiteain kanssa j.n.e.

On selvää, minkälainen taktiikka on proletariaatin otettava käytäntöön, koska kadettien politiikka on sellainen. Proletariaatin on säälimättä paljastettava tuon politiikan olemusta sallimatta mitään kaksimielisyyttä, mitään työläisten ja talonpoikain poliittisen tietoisuuden pimittämistä. Proletariaatin on käytettävä tarkoin kaikkia „vallanpitäjien” ja „vallanjakajien” politiikassa ilmeneviä horjumisia *oman* luokkajärjestönsä laajentamiseksi ja lujittamiseksi, yhteyksiensä lujittamiseksi vallankumoukselliseen talonpoikaistoon ainoana luokkana, joka kykenee viemään vapausliikettä kadettien „patoa” *pitemmälle*, pitemmälle kadettien ja vanhan vallan välistä lehmäkauppaa.

Mutta eikö proletariaatin pitäisi *kannattaa* liberaalisen porvariston vaatimusta, t.s. sitä, että korkein valta muodostaisi kadettiministeristön? Eikö proletariaatin velvollisuutena ole tehdä niin sen takia, että kadettiministeristön muodostaminen helpottaisi sen taistelua vapaudesta ja taistelua sosialismin puolesta?

Ei, sellainen askel olisi mitä pahin virhe ja proletariaatin etujen *kavaltamista*. Se merkitsisi, että hetkellistä menestystä tavoitellen uhrattaisiin proletariaatin perimmäiset edut vallankumouksessa. Se merkitsisi viehättymistä harhakuviin ja sitä, että proletariaattia neuvotaan „riisumaan aseet”, vaikka ei ole edes vähäisimpiäkään *reaalisia* takeita siitä, että sen taistelu tulee *todella* helpommaksi. Se olisi pahinta opportunistia.

Vaikka korkein valta nimittäisikin kadettiministeristön, niin se ei vielä lainkaan horjuta vanhan vallan perustoja. Reaalinen voimasuhde ei muutu tällöin lainkaan ehdottomasti todella vallankumouksellisten luokkien eduksi. Sellainen „reformi” ei missään määrin poista kansan taistelua vanhaa valtaa vastaan. Vallankumousten historiassa on esimerkkejä, jolloin sellainen vanhan vallan nimittämä liberaalinen ministeristö (esimerkiksi Saksassa vuonna 1848) on ollut vain itsevaltiuden verhona ja paremmin auttanut tukahduttamaan vallankumousta kuin eräät byrokratian ministeristöt.

Venäjän proletariaatin ei ole syytä pelätä kadettiministeristöä, sillä joka tapauksessa se ainakin auttaa kansaa tuntemaan kadettien oikean luonteen, mutta proletariaatin

ei missään tapauksessa ole myöskään tuettava sellaista laitosta, sillä itse olemukseltaan se on oikeastaan mitä kaksimielisin, kavalin ja petollisin laitos.

Proletariaatille oli edullista,—kun kerran ei onnistuttu lakaisemaan pois Duumaa — että kadetit olisivat saaneet enemmistön vaaleissa. Silloin he „ammentavat loppuun” itsensä nopeammin kuin jos he olisivat vähemmistönä. Mutta proletariaatti kieltäytyi kaikesta kadettien tukemisesta vaaleissa, ja VSDTP:n Yhdistävä edustajakokous vahvisti tämän päätöksen kieltäen vaaliliitot (sopimukset, liittoutumat) muiden puolueiden kanssa. Kadettiministeristö on proletariaatille edullinen *siinä mielessä*, että sellaisen kombinaation oloissa kadetit nopeimmin „ammentavat loppuun” itsensä, „joutuvat vararikkoon”, nopeimmin „ehtyvät” ja paljastavat itsensä. Mutta proletariaatti ei tule koskaan tukemaan niitä *lehmäkauppoja*, joita porvaristo hieroo Trepovin kanssa kansan vapauden jakamisesta.

Vain proletariaatin poliittisten ja taloudellisten järjestöjen kehittäminen ja sen yhteyksien lujittaminen vallankumoukselliseen talonpoikaistoon on todellista vapausliikkeen „tukemista” ja vie todella eteenpäin sen kehitystä. Vain se todella heikentää vanhaa valtaa ja valmistelee sen luhistumista. Kadettien tekemä lehmäkauppa on sen sijaan kaksimielistä peliä, jonka kannattaminen olisi sekä aivan hyödytöntä vallankumouksen todella pysyvien saavutusten kannalta että vahingollistakin vallankumouksellisten luokkien tietoisuuden, yhteenliittyneisyyden ja järjestyneisyyden kehityksen kannalta.

„Vperjod” № 4,
toukokuun 30 pnä 1906

Julkaistaan
„Vperjod” lehden tekstin mukaan

SAKSAN SOSIALIDEMOKRATIA KADETEISTA

Koko Venäjän liberaalis-porvarillinen lehdistö yrittää kaikin voimin uskotella lukijoilleen, että Venäjän „bolshevikki”-sosialidemokraateilla ei ole mitään yhteistä kansainvälisen sosialidemokratian kanssa. He, nähkääs, ovat anarkisteja, mellakoitsijoita, salaliittolaisia; heidän sietäisi ottaa oppia Saksan sosialidemokraateista; heidän pitäisi tunnustaa päätieksi „parlamentti”-tie, niin kuin saksalaiset sosialidemokraatit ovat tehneet. Sellaisia ja sen kaltaisia puheita ovat tulvillaan kymmenien kadettilaisten sanomalehtien sivut.

Venäläiselle yleisölle on avoin poliittinen taistelu vielä uutta. Venäläinen yleisö ei vielä tiedä, että se on *kaikkien maiden porvariston* tavallisin menetelmä: uskotella aina, että kyseisen maan sosialistit ovat heittiöitä, mellakoitsijoita y.m., kun naapurimaiden sosialistit sen sijaan ovat „järkevää” kunnon väkeä. Ranskan porvaristo haukkuu Jaurès’ia ja kehuu Bebeliä. Saksan porvaristo haukkuu Bebeliä ja kehuu Jaurès’ia. Venäjän porvaristo haukkuu venäläisiä sosialidemokraatteja ja kehuu saksalaisia. Vanha, kovin vanha menetelmä!

Ja tässä teille tosiasioita. Saksan sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajassa „Vorwärts’issä” („Eteenpäin”) — Venäjän poliisimensuurin „ponnistusten” takia me saamme tätä sanomalehteä sängen harvoin — on äskettäin julkaistu kaksi kirjoitusta „Duuma ja kadetit”. Toimitus ei ainoastaan julkaissut näitä „Venäjän kirjeitä” pääkirjoituksina, vaan vieläpä varusti ne huomautuksella: „oikein

luonnehdittu kadettien asemaa Venäjän vallankumousliikkeessä”.

Katsokaamme, minkälaista arviota kadeteista Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja pitää *oikeana*. Älköön lukija närkästykö meille siitä, että esitämme pitkiä lainauksia: pitäähän Venäjän liberaaliset sanomalehtimiehet kerta kaikkiaan vieroittaa tavasta keksimällä keksiä erimielisyyksiä Venäjän ja Saksan sosialidemokratian välillä.

„Äsken vielä, sanotaan kirjoituksessa „Duuma ja kadetit”, ei kadeteista kuulunut mitään. Heitä ei ollut siellä, missä veri vuoti ja laukaukset kajahtelivat. Heitä ei ollut siellä, missä vallankumouksellisen sankaritaistelun innoittamat kansanjoukot uhrasivat elämänsä, kansanjoukot, jotka olivat päättäneet kaatua tai voittaa proletariaarisen vapauden lipun alla. Nuo reaalioliittikot olivat liian valtioviisaita, liian kaukonäköisiä innostuakseen sellaiseen joukkoliikkeeseen, jonka kärjessä kulkivat „kurjat” ja haaveilijat, vallankumouksen „fanaatikot”. He istuivat rauhassa kotonaan uunin takana, nuo kylmäveriset älypatit, nuo fraasisankarit, teennäisen valheliberalismin ritarit. He pyörittivät mrehtien päättään kokonaan pelon vallassa, että kunpa vallankumous ei vain menisi liian pitkälle, kunpa se ei heilauttaisi nurin ammoisista ajoista saakka pyhinä pidettyjä porvarillisen elämän, omistuksen, poliittisen siveyden ja järjestyksen tukipylväitä.

Kadetit ovat jo aikoja sitten osoittaneet „palvelusvalmeutensa” monipuolisuuden. Jo Bulyginin Duuman aikana he haaveilivat sillan rakentamisesta silloin vielä „viattoman” Witten puolelta liberalismin puolelle, joka ilman mitään kaksimielisyyksiä liehitteli ulkomaan pörssin edessä. Pörssi on yleensä meidän „kansanvapauden” puolomme heikko kohta. Vasta joku päivä sitten kadetit puolustautuivat suuttumuksella sellaista syytöstä vastaan, että he ovat muka harjoittaneet „petoksellista” agitaatiota uutta miljardilainaa vastaan. Ja heidän sellainen menettelynsä on aivan ymmärrettävä. Mitä hillittömimmän poliisimielivallan riehussa he yrittivät selittää sen johtuvan muka demokratian menettelystä. Kamarillan toimeenpanemien tulipalojen ja pogromien aikana he puolustivat kaikesta sydämestään valtaistuinta ja altaria¹³⁹ mitään tunnustamattomien, kaiken kieltävien ja kaiken hävittävien sosialistien rynnistykseltä.

Sitten koitti kuuluisan boikotin aika, tuli suuri lokakuun lakko, kansan kapinain, kansalaissodan ja sotilaskapinoiden verinen vaihe merellä ja maalla. Suuri puhdistava tyrskyaalto pyyhkäisi kadetit tieltään.

Silloin ei kadeteista kuulunut mitään. Kultaisen keskittien ritarit menivät piiloon. Parhaimmassa tapauksessa he protestoivat äänekkäästi, ruikuttivat äänekkäästi, mutta heidän äänensä ei päässyt kuuluviin vallankumousmyrskyn mylviessä.

Taantumus teki kadeteille mitä parhaimman palveluksen. Kun vankilat olivat taas täpösen täynnä, kun alkoivat jälleen elää karkoituspaikat, jonne haudattiin venäläisiä taistelijoita, niin silloin tuli kadettien aika. Heidän vasemmanpuolisten vastustajiensa oli pakko olla

vaiti. Kadetit pääsivät sanomalehtiin käsiksi, vastavallankumouksen harjoittamat vainot koskivat verrattain vähän kadetteja. Ei heitä vastaan lähetetty rankaisuretkikuntia, ei heidän tulojaan poltettu, eivät heidän lapsiaan kasakat raiskanneet, eivät heitä koskeneet herrojen Witten-Durnovon järjestämät „rauhoitus“-toimenpiteet eikä heitä vastaan suunnattu tykkeitä ja konekiväärejä, tykistöä ja jalkaväkeä, laivastoa ja kasakoita. Ja kadetit astuivat etusijalle. Alettiin taistella sanoin. Vallankumouksen tilalle tuli polemiikki, ja tällä uralla kadetit osoittautuivat vertaansa vailla oleviksi mestareiksi ja taitureiksi. Ensi kädessä he kävivät vallankumouksen ja vallankumouksellisten kimppuun, sättivät sosialisteja, parjasivat työväenpuoluetta. He polemisoivat sellaista vastustajaa vastaan, jolta oli tukittu suu. He syyttivät niitä, jotka eivät voineet vastata eivätkä puolustautua. Mutta venäläinen liberalismi ei tyytynyt tähänkään. Erään huomattavimman johtajansa suun kautta se julisti, että Venäjän koko sankarillinen vapausliike on sen työtä ja että sen ansiota on itsevaltiuden kukistuminen. Kadetit käyttivät julkeasti hyväkseen proletaarien vuodattamaa verta, kääriytyivät rikki revityn punalipun kaistaleisiin, julistivat liberalismiin — vapaustaistelun sieluksi ja synnyinmaan vapauttajaksi tyranneista. Ja vaikka vankilat olivat edelleenkin täpösen täynnä, vaikka yhä pystytettiin hirsipuita, niin kadetit vain kehuskelivat itseään ja haukkuiivat levottomia, yltiöpäisiä ja minkään edessä pysähtymättömiä vallankumouksellisia”.

Edelleen kirjoittaja kuvailee Duumamme juridista asemaa, Valtakunnanneuvostoa koskevaa lakia ja kadettien osuutta vaaleissa.

„Herttaiset kadetit halusivat kiihkeästi evoluutiota vallankumouksellisen anarkian ja kansalaissodan asemesta”. Mutta kansa antoi heille vaaleissa vallankumouksellisia tehtäviä, jotka eivät olleet lainkaan mieluisia kadeteille.

„Synnynnäisinä diplomaatteina ja rehellisinä meklareina he uskotelivat itselleen voivansa tynnyttää vallankumouksen, elvyttää pörssi-toiminnan, tehdä itsevaltiuden säyseämmäksi, sovittaa kaikki ristiriidat, poistaa kaikki selkkaukset. He saarnasivat rauhaa, mutta todellisuus toi jotain muuta. He esiintyivät valitsijain edessä „perustuslaillisina demokraatteina”, heitä valittiin yleensä oppositiopuolueena, ainoana tai pääasiallisena oppositiopuolueena. He pyrkivät kompromissiin, mutta heille annettiin vallankumouksellisia tehtäviä. He puhuivat fraaseja, mutta heitä lähetettiin taisteluun, heiltä otettiin valallinen lupaus ja heille luvattiin kaikkinaista tukea aina aseelliseen taisteluun asti.

Voitosta huumaantuneina, viehättyneinä vallankumoukselliseen fraasiin vaalikamppailun aikana, ollessaan vallankumouksellisten valitsijain keskuudessa kadetit menivät pitemmälle kuin halusivatkaan. He eivät huomanneet, että heidän selkänsä takana oli kasvanut uusi voima, joka työnsi heitä taisteluun.

Kadetit pääsivät liian myöhään selville, kuka heidät oli lähettänyt parlamenttiin, kuka oli antanut heille valtuudet niin kategorisen imperatiivisesti, kuka oli tyrkyttänyt heille osan, jota he eniten pelkäsivät ja

josta he koettivat kaikin tavoin rimpuilla itsensä irti. Heidät lähetti Venäjän vallankumous raivataksaan itselleen tietä eteenpäin, heidät lähetti Venäjän kansa, joka käytti kadetteja muurinmurtajana, iskeäkseen uuden raon itsevaltiuden muureihin, itsevaltiuden, jonka päällinäkkeet valloitetaan myöhemmin, mutta ei kadettien avulla, vaan laajojen kansanjoukkojen avulla”.

Kadetit näkivät harmikseen Duumassa olevan vallankumouksellisia talonpoikaisedustajia, jotka uhkasivat pilata koko pelin. He haaveilivat „*yksimielisestä kadettiduumasta*”. „Silloin voisi jollain tavalla päästä irti vallankumouksellisista tehtävistä, hukuttaa kaikkalainen todellinen toiminta kauniiden puheiden tulvaan... Silloin voisi rajoittua päätöslauselmiin ja luonnoksiin ja saada aikaan enintään kadettiministeristö, lujittaa perustuslaillista monarkiaa, tukahduttaa vallankumous pienten myönnytysten avulla, lykätä kaikkia reformeja loppumattomiin ja saavuttaa lopultakin päämäärä: porvarillis-liberaalisen parlamentarismien voimaansaattaminen... Niin, kaikki se olisi ollut mahdollista, ellei Duumassa olisi talonpoikia!” Ja kirjoituksen kirjoittaja kuvailee — toisinaan suorastaan ihastunein sanoin — Duuman talonpoikaisedustajien vallankumouksellisuutta. „Vallankumous ei ainoastaan vienyt hartioillaan kadetteja Duumaan, vaan se loi myöskin „Vuoren”, „Vuoripuolueen”, joka ei suostu kompromisseihin. Vallankumous on edustetuna Duumassakin”.

„Poloiset kadetit, poloiset Venäjän girondistit! He ovat joutuneet moukarin ja alasimen väliin, hallituksen pistinten ja proletariaatin sekä talonpoikaiston vallankumouksen väliin.

Kadetit eivät ole turhaan alkaneet nyt niin häpeällisesti peitellä punaisia pukimiaan. He eivät turhaan heitä syrjään mahdollikkaita tunnuksiaan. He eivät ole turhaan alkaneet nyt puhua kunnioittavista tunteistaan vanhan vallan etuoikeuksia kohtaan. Tilanne käy vakavaksi. Hallitus ei leikittle eikä siltä saada tyhjin käsin yhtään mitään. Mutta ei vallankumouskaan, joka on lähettänyt kadetit Duumaan, tämä vallankumouskaan ei leikittle. Se ei anna heille anteeksi heidän tekemäänsä petosta. Se ei anna armoa pelkureille, jotka ovat ottaneet suorittaakseen vallankumouksellisen tehtävän, mutta ovat menettäneet miehuullisuutensa.

Yhdellä puolen on absolutismi, toisella vallankumous. Mitä kadetit tulevat tekemään?”

Näin päättyy kirjoitus, jonka kanssa Saksan sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattaja on sanonut olevansa samaa mieltä. Miten ovatkaan häväisseet nuo

„järkevät” saksalaiset sosialidemokraatit „bolshevikkeja”, eikö totta? Miten jyrkästi eroavatkaan heidän ja meidän mielipiteemme kadeteista? Miten kaukana toisistaan ovatkaan heidän tunnuksensa ja meidän tunnuksemme: proletaariat ja talonpoikaiston vallankumous?

Lukija ajatelkoon sitäkin, eroaisikohan meidän kantamme näiden henkilöiden kannasta kadettiministeristön arvioinnissa?

Ei, kyllä kansainvälinen vallankumouksellinen sosialidemokratia on nyt, niin kuin se on aina ollut, solidaarinen absolutismin suhteen ja liberaalisten porvarien suhteen.

„Vperjod” № 5,
toukokuun 31 pñä 1906

Julkaistaan
„Vperjod” lehden tekstin mukaan

SANOMA- JA AIKAKAUSLEHTIEN PARISSA

Hra P. Miljukov tekee „Retsh” lehden 86. numerossa yhteenvedon „Duuman ensimmäisestä toimintakuukaudesta”.

Yleensä puhuen, kirjoittaa arvoisa tekijä,

„Kaikki se, mitä olemme tässä esittäneet todisteeksi Duuman toiminnan valtavasta menestyksellisyydestä sen olemassaolon yhden ainoan kuukauden ajalta,— kaikki se on painotonta”.

Mutta kuitenkin „Duuman ensimmäinen toimintakuukausi” on antanut melko „painaviakin” tuloksia... ainakin perspektiivissä.

„Kun „Tems” ulkomailla ja „Novoje Vremja” Pietarissa vaativat „kadetti”-ministeristöä, niin jokainen ymmärtää, mitä se merkitsee”.

Mitä siihen tulee, että „jokainen ymmärtää”, niin se taitaa sentään olla vähän liian voimakkaasti sanottu, hra Miljukov. Mutta epäilemätöntä on, että monet, hyvin monet nytkin jo todella ymmärtävät, „mitä se merkitsee”. Yhä uudelleen pitää herroilta kadeteilta pyytää yhtä ja samaa: minkä teet, tee pian! Silloin, hra Miljukov, kaikki tulevat tosiaan kohta ymmärtämään, „mitä se merkitsee”.

„Vperjod” № 5,
toukokuun 31 päivä 1906

Julkaistaan
„Vperjod” lehden tekstin mukaan

RATKAISKOOT TYÖLÄISET

Venäjän ja erikoisesti Pietarin sosialidemokraattisen proletariaatin edessä on mitä färkein kysymys, miten on suoritettava lähin poliittinen kampanja Valtakunnanduuman suhteen. On itsestään selvää, että yhtenäiselle sosialidemokraattiselle puolueelle tämä kysymys *lähimmästä* kampanjasta asetetaan vain Yhdistävän edustajakokouksen päätöslauselman *rajoissa*.

Pietarin sosialidemokraattiselle proletariaatille on suositeltu *kahta* kampanjasuunnitelmaa: toista Keskuskomitean päätöslauselmassa, toista Pietarin komitean päätöslauselmassa. Olemme jo julkaisseet nämä molemmat päätöslauselmat „Vperjodin”¹⁴⁰ 2. numerossa * ja nyt aiomme pysähtyä käsittelemään niiden välistä oleellista eroa sisällön kannalta. Keskuskomitean päätöslauselman pääpykälä kuuluu näin: „me tulemme tukemaan Duuman kaikkia sellaisia askeleita, joiden tarkoituksena on nykyisen ministeristön kukistaminen ja Duuman nimittämän ministeristön pystyttäminen sen tilalle, pitäen tätä vaihtoa ehtona, joka edistää perustavan kokouksen koollekutsumista”. Pietarin komitean päätöslauselmassa ei puhuta mitään tällaisen vaatimuksen tukemisesta, siinä päähuomio kohdistetaan hallituksen harjoittamaan herjaukseen, Duuman voimattomuuteen, siihen, että Työryhmän on käännyttävä kansan puoleen, että edessä

* Ks. tätä osaa, ss. 485—486. *Toim.*

on väistämättä uusi taistelu, jota työläisten ja talonpoikain on yhdessä käytävä.

Niinpä siis tärkein kiistakysymys on seuraava: onko tuettava Duuman askeleita, joiden tarkoituksena on kadettiministeristön muodostaminen, vai eikö niitä ole tuettava. Keskuskomitean päätöslauselmassa ei asiaa sanota selvästi, kun siinä puhutaan „Duuman nimittämästä ministeristöstä”. Mutta kaikki tietävät ja koko liberaalis-porvarillinen lehdistö korostaa, että itse asiassa kysymys on juuri Duumalle mieluisen ministeristön, s.o. kadettiministeristön, nimittämisestä korkeimman vallan toimesta. Vain tässä mielessä voivat työväenluokan laajat joukotkin käsittää Keskuskomitean päätöslauselman.

Voiko sosialidemokraattinen proletariaatti tukea vaatimusta, että korkein valta nimittäisi kadettiministeristön? Ei, ei voi. Kadettiministeristö voi olla vain sosialistisia työläisiä vastaan ja vallankumouksellista talonpoikaistoa vastaan tähdätty itsevaltiuden ja liberaalisen porvariston välinen *lehmäkauppa*. Sosialidemokraatit käyttävät tietysti kaksinkertaisella voimalla hyväkseen sitä uutta tilannetta, mikä sellaisen lehmäkaupan seurauksena syntyy; sosialidemokraatit punnitsevat tarkalleen taktiikkansa, jos tämä lehmäkauppa edes väliaikaisesti helpottaa taistelua vapauden ja sosialismin puolesta. Tätäkin lehmäkauppaa, joka on suunnattu vallankumousta vastaan, me koetamme käyttää vallankumouksen hyväksi. Mutta me emme voi *kannattaa* lehmäkauppaa, jota *porvarit ja virkamiehet* hierovat *kansan selän takana*. Kansan tai proletariaatin kehoittaminen kannattamaan sitä merkitsee kansan tietoisuuden turmelemista, merkitsee sitä, että kansalta salataan totuus tämän lehmäkaupan *olemuksesta, sen vaarallisuudesta*, porvariston ja virkamieskunnan pyrkimyksestä *vaikeuttaa* siten perustavan kokouksen koollekutsumista.

Meidän on kehoitettava työläisiä ja talonpoikia taistelemaan eikä kannattamaan lehmäkauppoja. Vain vakava taisteluun valmistautuminen heikentää *todella* itsevaltiutta, vain taistelu on takeena siitä, että niin itsevaltiuden kuin porvaristonkin *kaikki ja kaikkinaiset* askelet tulevat todella hyödyttämään vallankumousta. Keskuskomitean päätöslauselma *on väärä*. Tietoiset sosialidemokraattityöläiset *eivät voi* hyväksyä tätä heille suositeltua päätöslauselmaa.

Nyt toinen kysymys. Eikö ole pakko hyväksyä tätä päätöslauselmaa kurin kannalta, sen merkiksi, että alistutaan edustajakokouksen tahtoon? Katsokaa Yhdistävän edustajakokouksen päätöslauselmaa, joka koskee Valtakunnanduunaa, ja te näette, ettei siitä voida johtaa velvoitusta, että on tuettava kadettiministeristön muodostamisen vaatimusta, siinä ei ole *sanaakaan* Duuman „tukemisesta” yleensä. Tässä edustajakokouksen päätöslauselman se osa *kokonaisuudessaan*, jossa *määritellään* suhde itse Duumaan: „Sosialidemokratian on: 1) *käytettävä* suunnitelmallisesti kaikkia niin hallituksen ja Duuman välillä kuin myöskin itse Duuman sisällä syntyviä selkkauksia tarkoituksena laajentaa ja syventää vallankumousliikettä, ja sitä varten on: a) pyrittävä *laajentamaan ja kärjistämään näitä selkkauksia* siinä määrin, että se antaisi mahdollisuuden tehdä ne nykyisen poliittisen järjestelmän *kukistamiseen* tähdättyjen *laajojen joukkoliikkeiden lähtökohdaksi*; b) koetettava jokaisessa määrätyssä tapauksessa sitoa liikkeen poliittiset tehtävät työläis- ja talonpoikaisjoukkojen yhteiskunnallistaloudellisiin vaatimuksiin; c) harjoittamalla laajaa agitaa-tiota kansanjoukkojen keskuudessa *vallankumouksellisten vaatimusten* esittämiseksi Valtakunnanduunalle — järjestettävä *Duuman painostamista ulkoakäsin* tarkoituksena *vallankumouksellistaa* sitä. 2) Suunnattava tätä omaa *sekaantumistamme* sillä tavalla, että nämä kärjistyvät selkkaukset: a) osoittaisivat joukoille kaikkien porvallisten puolueiden epä johdonmukaisuuden, puolueiden, jotka ottavat tehtäväkseen esiintyä Duumassa kansan tahdon ilmaisijoina, ja b) saisivat laajat (proletariaatin, talonpoikaiston ja kaupungin pikkuporvariston) joukot tajuamaan *Duuman täydellisen kelvottomuuden* edustuslaitoksena ja sen, että yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsuminen on välttämätöntä” j.n.e.

Alleiviivaamistamme kohdista näkyy selvästi, ettei Keskuskomitean päätöslauselma kadettiministeristöä koskevan vaatimuksen kannattamisesta suinkaan vastaa edustajakokouksen päätöslauselmaa, vaan vieläpä on suoranaisesti *ristiriidassa* sen kanssa. Kadettiministeristövaatimus *ei ole vallankumouksellinen* vaatimus. Se *heikentää ja hämää* Duuman kanssa ja Duuman sisällä syntyviä selkkauksia, se jättää varjoon Duuman kelpaamattomuuden j.n.e., j.n.e.

Lisäämme vielä, että edustajakokouksen päätöslauselmassa ei *kertaakaan* puhuta Duuman „tukemisesta”, vaan ainoastaan „painostamisesta”, „hyväksikäyttämistä”, „sekaantumista”.

Johtopäätös siitä on selvä. KK:lla *ei ole kerrassaan mitään oikeutta* vaatia puolueen järjestöjä hyväksymään KK:n päätöslauselmaa kadettiministeristön muodostamista koskevan vaatimuksen kannattamisesta. Kaikkien puolueen jäsenten *velvollisuutena* on suhtautua tähän kysymykseen täysin itsenäisesti ja kriittisesti sekä antaa hyväksymisensä sille päätöslauselmalle, joka heidän mielestään *oikeammin* ratkaisee kysymyksen Yhdistävän edustajakokouksen päätösten puitteissa. Pietarin sosialidemokraattiset työläiset tietävät, että koko puolueen organisaatio rakentuu nyt *demokraattisesti*. Se merkitsee, että *kaikki* puolueen jäsenet osallistuvat toimihenkilöiden, komiteain jäsenten y.m. vaaleihin, että *kaikki* puolueen jäsenet pohtivat ja *ratkaisevat* proletariaatin poliittisia kampanjoita koskevia kysymyksiä, että *kaikki* puolueen jäsenet *määräävät* sutunnan puoluejärjestöjen taktiikalle.

Olemme varmoja, että Pietarin sosialidemokraattinen proletariaatti suhtautuukin näin kiistanalaiseen kysymykseen, harkitsee sen kaikin puolin, perusteellisesti, asiallisesti ja tekee itsenäisesti päätöksen: *onko kadettiministeristövaatimusta kannatettava vai ei?*

Pietarin työläiset eivät salli millään sofismeilla, s.o. millään ilmeisen valheellisilla perusteluilla, estää itseään käyttämästä tuota *oikeuttaan*, tuota sosialidemokraattista ja puolue*velvollisuuttaan*. Me vain lyhyesti mainitsemme näistä sofismeista. L. Martov sanoo „Kurjer” lehdessä (№ 13): älkää kurin nimessä panko sekaisin KK:n poliittista kampanjaa. Se on sofismia. Mikään kuri ei velvoita puolueen jäseniä allekirjoittamaan sokeasti kaikkia KK:n laatimia päätöslauselmaehdotuksia. Missään maailmassa ei ole milloinkaan ollut sellaisia sääntöjä, että puoluejärjestöt luopuisivat harkintaoikeudestaan ja muuttuisivat KK:n päätöslauselmien *allekirjoittelijoiksi*. L. Martov sanoo: menshevikit alistuivat boikottikysymyksessä, alistukaa te nyt. Se on sofismia. *Kaikki me* alistuimme edustajakokouksen päätöksiin. *Kukaan meistä* ei kehoittanut taistelemaan Duuman vaaleja vastaan eikä sosialidemokraattien

parlamenttiryhmän nimittämistä vastaan. Me alistuimme ja edustajakokouksen tahtoa noudattaen luovuimme boikotista. Mutta meillä on oikeus ja olemme velvollisia taistelemaan *edustajakokouksen päätösten puitteissa* kadettiministeristön tukemista vastaan, *jota mikään edustajakokous ei ole meille määrännyt*. L. Martov kiertää asian olemuksen pelkillä peloittavilla sanoilla ja syyttämällä panettelevasti desorganisaattoreiksi. Hän ei hiiskahtanutkaan siitä, onko KK:n päätöslauselma ristiriidassa edustajakokouksen päätöksen kanssa. Hän ei hiiskahtanutkaan *opposition* oikeudesta, s.o. *jokaisen* puoluejärjestön oikeudesta kiistää edustajakokouksen tahdonilmaisun rajoissa KK:n taktiikkaa ja oikaista sen poikkeamia ja virheitä. Sen tähden me vastaamme tyynesti Martoville: desorganisaattori on se, joka rikkoo puoluejärjestöjen laillisia oikeuksia.

Me toteamme rauhallisesti sen, että menshevikitkään (ks. samassa numerossa julkaistua tov. Vlasovin¹⁴¹ kirjettä toimitukselle) eivät ole samaa mieltä kadettiministeristön tukemisesta. Jopa toveri Rjanshevkin „Kurjerin” 13. numerossa kutsuu *„työväenryhmää ja Työryhmää”* „taistelemaan kaikin voimin” kokoontumisvapautta koskevaa kadettien lakiehdotusta vastaan, s.o. hän ehdottaa *puhtaasti bolshevistista* taktiikkaa, *joka sulkee pois* noiden samaisten kadettien ministeristön tukemisen.

Kun Viipurinpuolen piirikomitea esittää yleiskaupunkilaisen konferenssin koollekutsumista ja samalla vaatii, että edustajat siihen valittaisiin „tekemättä mitään eroa fraktioiden välillä, s.o. *ilman mitään väittelyä*” — käsittelemättä sitä, mistä kiistellään!! — niin tietysti Pietarin sosialidemokraattiset työläiset vain naureskelevat tuolle päätökselle. Tietoiset työläiset eivät tule koskaan ratkaisemaan tärkeätä kysymystä *käsittelemättä* sitä. Eivät mitättömät sanat jostain „räikeydestä” käsittelyssä, ei L. Martovin itku jonkin häntä loukanneen jyrkkyyden vuoksi eivätkä samaisen L. Martovin tai kenen hyvänsä muun esittämät kahtijakaantumisuuhkailut voi pakoittaa työläisiä luopumaan kysymyksen *itsenäisestä* ratkaisusta. Kahtijakaantumisuuhkailut, kahtijakaantumisen provosoiminen on kelvoton menetelmä, joka ilahduttaa vain porvaristoa (ks. „Duumaa” № 29). Työläiset tulevat *enemmistön päätöksellä* ratkai-

semaan kysymyksen kadettiministeristön tukemisesta ja saavat aikaan sen, *ettei* kukaan, ei edes Keskuskomiteakaan, *rohkene ajaa karille heidän päätöstään*, Yhdistävän edustajakokouksen päätösten *pohjalla* tehtyä täysin vapaata, täysin itsenäistä, täysin lainmukaista päätöstä.

„Vperjod” № 6,
kesäkuun 1 pnä 1906

Julkaistaan
„Vperjod” lehdessä tekstin mukaan

„EI PIDÄ KATSOA YLÖS, VAAN ALAS“

Näin sanoo hra I. Zhilkin tänään vasemmistokadettien sanomalehdessä „Nasha Zhizn”. Kaihomielin hän toteaa kadettien kasvoilla „säteilevän omahyväisyyden”. Hra Miljukovin ihastunut lausunto: „Kadetit erottautuvat äärimmäisestä vasemmistosta” panee hänet protestoimaan. Hän pilkkaa kadettien „yletöntä poliittista viisautta”, kun he tunnustavat tilanteen „ulospääsemättömäksi” ja samaan aikaan keuhuvat, että valtiolaivaa ohjataan rohkeasti väylään...

Pysähtykäämme näihin järkeilyihin, joissa kosketellaan tämän päivän poliittisen tilanteen tärkeintä peruskysymystä. Meidän kannaltamme katsoen onkin erikoisen tärkeää korostaa, että tapahtumat *pakoittavat* nyt nekin henkilöt, jotka eivät hyväksy lainkaan vasemmistososialidemokraattien katsomuksia ja sotivat erikoisen innokkaasti meitä vastaan, tekemään oikean arvion tästä tilanteesta.

Venäläisten taantumuksellisten Pariisin klubista lähteneet huhut kertovat, että „Pietarhovissa on kaikki horjunta lakannut. Goremykin on saanut täyden toimintavapauden”, t.s. vapauden tehdä selvä Duumasta. Ja „Nasha Zhizn”, jolle ovat vieraita bolshevikkien pyrkimykset maalata kaikki synkin värein, sanoo: „Meillä on täysi syy pitää näitä huhuja täysin luotettavina”... „Taistelu kärjistyy...— sanoo tuo lehti lopuksi pääkirjoituksessaan.—Jotka miekkaan tarttavat, ne miekkaan hukkuvat”. Ja hra I. Zhilkin kirjoittaa: „Liekö Venäjällä paljonkaan ihmisiä, jotka uskovat parlamenttitoiminnan johtavan rauhallista tietä voittoisaan

lopputulokseen? Täytyy olla romantiikko, haaveilija ja idealisti, jotta voisi vaipua suin päin tuollaisiin pilvilinna-haaveiluihin”. Ja hänen rinnallaan hra V. Hizhnjakov sanoo: „Me emme voi välttää vallankumousmyrskyjä,— se täytyy tunnustaa. Duuma on voimaton kääntämään liikettä rauhalliselle tielle, koska sillä ei ole valtaa parantaa kansan elämää, ja ilman tätä valtaa ei ole muuta tietä kuin vallankumouksellinen tie. Ja nyt näkyy jo selvästi, miten tyytymättömyyden tunne voimistuu jatkuvasti, miten usko Duuman kaikkivoipaisuuteen katoaa yhä suuremmalla voimalla ja miten samalla kasvaa epätoivo” (epäusko Duumaan, samoin kuin epäusko jumalaankaan, ei vielä ole „epätoivoa”). „Ilmapiiri käy vähitellen yhä sähköisemmäksi, toisinaan saattaa jo kuulua kumeeaa ukkosen jylinää, ja mahdollista on, ettei luonnonvoimien purkausta tarvitse enää kauan odottaa”.

Näin puhuvat henkilöt, joiden päätelmät ovat meille erikoisen arvokkaita sen takia, kun heillä on jo etukäteen kielteinen suhde vallankumoukselliseen sosialidemokratiaan. Tapahtumat ovat *pakoittaneet* nämä henkilöt toistamaan juuri niitä väittämiä, joita me olemme aina ajaneet ja joiden takia liberaalinen porvaristo on meitä aina hutkinut, sättinyt ja mustannut, sepittäen „bolshevikeista” röykkiökaupalla juoruja, valheita ja parjauksia.

„Ei pidä katsoa ylös, vaan alas”. Se merkitsee, että tahdostamme riippumattomien objektiivisten historiallisten ehtojen takia *ei* parlamenttitaistelu voi nykyään muodostua vapausliikkeen *päämuodoksi* Venäjällä. Kysymys ei ole parlamenttitaistelun „kieltämisestä” eikä siitä, että kieltäydyttäisiin käyttämästä sitä,— siitä on turhaa puhuakin,— vaan siitä, että koko tapahtumien kulku määrää sen, että *tärkein* ja ratkaiseva taistelu lähenee toisella areenalla. Liberaalinen porvaristo on lukemattomat kerrat parjannut meitä, bolshevikkeja, että me „sysäämme kevytmielisesti käyttämään äärimmäisiä keinoja” („Retsh” № 88). Katsokaa toki, hyvät herrat, olemmeko me „sysänneet” Zhilkinia, Hizhnjakovia, „Nasha Zhiznin” pääkirjoituksen kirjoittajaa? Olemmeko me „sysänneet” kurskilaisia ja poltavaalaisia sotilaita, kieviläisiä, saratovilaisia ja muiden seutujen talonpoikia?

Me „sysäsimme” ja herätimme niitä, jotka ovat aina käyneet „omahyväisyyden säteily” kasvoillaan. Me sanoimme,

ettei vapausliikkeen tämän tai tuon muodon valinta riipu meidän tahdostamme, että todellisuutta on katsottava tervejärkisesti ja ankarasti suoraan silmiin, todellisuutta, joka ei nyt tarjoa maaperää sille „tielle”, jonka „Nasha Zhiznkin” tunnustaa nyt poissuljetuksi. Me sanoimme, että sosialistit eivät voi eikä heidän saa uhrata demokratian ja sosialismin perimmäisiä etuja hetkellisten menestysten takia,— heidän on paljastettava joukkojen edessä se katkera totuus, että kadetteihin ei voida luottaa, että Duuma on voimaton, että vallankumousmyrskyt ovat väistämättömiä. Jos joukot eivät tänään ymmärrä meitä viehättyneinä kadettien kaunopuheisuuteen vaalikokouksissa, jos joukot eivät ymmärrä meitä huomennakaan, Venäjän ensimmäisen parlamentin ensi päivien viehättäminä,— niin ylihuomenna ne jo vakuuttuvat meidän olevan oikeassa. Tapahtumat pakoittavat joukkoja näkemään vallankumouksellisessa sosialidemokratiassa puolueen, joka ei anna kiiltokoreuden vietellä itseään, joka pysyy kannassaan ja kehoittaa horjumatta „katsomaan” juuri siihen suuntaan, missä tullaan väistämättä käymään se taistelu, joka ratkaisee kansan todellisen (eikä kadettilaisen) vapauden kohtalon.

Meidän vallankumouksemme juuri sen vuoksi onkin Venäjän suuri vallankumous, että se on nostanut jättiläismäisen valtavat kansanjoukot ottamaan osaa historian luomistyöhön. Luokkaristiriidat näiden joukkojen keskuudessa eivät ole vielä päässeet kärjistymään läheskään riittävän terävästi. Poliittiset puolueet ovat vasta muodostumassa. Sen tähden emme kykene suuntaamaan joukkoja emmekä hillitsemään niitä missään määrin tuntuvasti. Mutta perehdyttyämme todelliseen tilanteeseen ja luokkien välisiin suhteisiin, voimme etukäteen nähdä niiden historiallisessa työssä jonkin suuntauksen kiertämättömäksi, niiden liikkeessä jonkin päämuodon välttämättömäksi. Ja meidän on levitettävä näitä sosialistisia tietojamme mitä laajimmalti joukkojen keskuuteen välittämättä siitä, vaikka totuus onkin usein kovin katkera eikä se aina näy heti poliittisten muotikylttien ja vaikuttavien poliittisten laitosten kiiltokoreuden takaa, antamatta kauniiden kuvitelmiin hurmata itseämme. Me täytämme velvollisuutemme, jos teemme kaikkemme valistaaksemme täten joukkoja ja valmistaksemme niitä liikkeen sellaisiin muotoihin, joita

pinnallinen havainnoitsija ei voi huomata, mutta jotka joutuvat kiertämättömästi maan koko taloudellisesta ja poliittisesta tilanteesta. Me emme täytä velvollisuuttamme, jos kohdistamme kaikki katseemme „ylös” ja laiminlyömmen, mitä alhaalla tapahtuu, mikä kasvaa, lähenee ja työntyy alhaalta.

Kirjoitettu kesäkuun 1 (14) pnä 1906

*Julkaistu kesäkuun 2 pnä 1906
„Vperjod” lehdessä № 7*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*

TAANTUMUS ALOITTA A SEELLISEN TAISTELUN

Sosialidemokraattinen lehdistö on jo kauan sitten osoittanut paljonpuhutun venäläisen „perustuslaillisuuden” kestättömyyden ja perusteettomuuden. Niin kauan kuin vanha valta pysyy pystyssä ja pitää hallussaan koko ääretömän suurta valtionhallintakonetta, niin kauan ei voida puhuakaan vakavasti kansanedustuksen merkityksestä eikä mahdollisuudesta tyydyttää kansan miljoonaisten joukkojen kipeimpiä tarpeita. Kun Valtakunnanduuman istunnot alkoivat, niin alkoivat myös erikoisen myrskyisänä tulvana ryöpytä liberaalis-porvarilliset puheet rauhanomaisesta perustuslaillisesta tiestä,— alkoivat ja kävivät yhä voimakkaammiksi hallituksen agenttien järjestämät rauhallisten mielenosoittajain pieksäjäiset, niiden talojen tuhopoltot, joissa kansankokouksia pidettiin, ja vihdoin suoranaiset pogromit.

Mutta talonpoikaisliike kasvaa. Työväen lakot käyvät yhä kärkevämmiksi, yhä tiheämmiksi ja laajemmiksi. Sotaväen takapajuisimmat joukko-osastot, jalkaväki maakunnissa ja kasakkaväki, ovat alkaneet liikehtiä.

Venäjän elämässä on liian paljon tulenarkaa paloainesta. Liian suurta ja kärkevää on taistelu, jota vuosisatoja jatkunut historiassa ennenkuulumaton väkivalta, piinat, kidutukset, ryöstöt ja riisto ovat valmistelleet. Tätä kansan taistelua vanhaa valtaa vastaan ei voida mahduttaa puitteisiin, joissa Duuma käy taistelua jonkin ministeristön puolesta. Eniten poljettuja ja tietämättömiä „alamaisia” ei voida pidättää tuomasta julki heissä heräävän inhimilli-

syiden ja kansalaistunnon vaatimuksia. Kehoittamalla noudattamaan laillisuutta ei voida säilyttää vanhaa valtaa, joka on aina itse laatinut lait ja taistelee olemassaolostaan vihoviimeisillä, epätoivoisimmilla, villeimmillä ja raivokkaimmilla keinoilla.

Belostokin pogromi on erikoisen kirkas todiste siitä, että hallitus on pannut alulle aseellisen toiminnan kansaa vastaan. Vanha, mutta iäti uusi, Venäjän pogromien historia, iäti uusi, kunnes kansa pääsee voitolle, kunnes vanha valta lakaistaan täydelleen pois! Tässä muutamia lainauksia Belostokin kansalaisten valitsijamiehen Tsirinin lähettämästä sähköestä: „On alkanut *etukäteen valmisteltu* juutalaispogromi”. „Ministeristöstä ei koko päivään saatu *min-käänlaisia määräyksiä*, vaikka huhut niin kertovat”. „Pogromia agitoitiin toimeliaasti jo kaksi viikkoa; kaduilla kuulutettiin, erikoisesti iltaisin, julistuksia, joissa kehoitettiin pieksämään myöskin intelligenttejä, eikä ainoastaan juutalaisia; *poliisi katsoi sitä läpi sormien*”.

Vanha tuttu kuva! Poliisi valmistelee etukäteen pogromia. Poliisi yllyttää; hallituksen kirjapainoissa painatetaan julistuksia juutalaisten pieksämisestä. Pogromin alkaessa poliisi on toimeton. Sotaväki seuraa vaiti mustan sotnian urotekoja. Ja sitten,— sitten samainen poliisi jatkaa oikeus- ja tutkintailveilyä pogromimiehiä vastaan. Vanhan vallan virkamiesten toimeenpanema oikeus ja tutkinta johtavat aina vain samaan tulokseen: asia pitkistyy, pogromimiesten joukosta ei löydy syyllisiä, toisinaan käy niinkin, että hakattuja ja ruhjottuja juutalaisia ja intelligenttejä pannaan syytteeseen; kuluu kuukausia — vanha, mutta iäti uusi historia unohtuu taas toistaiseksi, seuraavaan pogromiin saakka. Katalaa yllytystä, kiroton kapitalistisen „sivilisaatiomme” hylkiöiden lahjomista ja juottamista, julmaa aseistettujen toimeenpanemaa aseettomien pieksämistä, syyllisten itsensä harjoittamaa oikeus- ja tutkintailveilyä. Ja vielä saattaa olla ihmisiä, jotka näitä Venäjän elämän ilmiöitä nähdessään luulevat ja puhuvat, että muka jonkun „kevytmielisyys” kehottaa kansaa turvautumaan „äärimmäisiin keinoihin”! Täytyy olla paitsi kevytmielinen, myös henkisesti raihnas ja poliittisesti turmeltunut voidakseen puhua tuolla tavoin, kun tapahtuu sellaista kuin kansantalonsen tuhopolttot Vologdassa (Valtakunnanduuman istuntojen alussa) tai Belostokin pogromi (kuukausi Duuman

istuntojen alkamisen jälkeen). Miljoonatkaan kehotukset eivät tee kansaan sadannettakaan siitä vaikutuksesta, minkä tekee yksi tällainen tapahtuma. Ja kun puhutaan kehotusten „kevytmielisyydestä”, niin se on samanlaista syvää pedanttisuutta, samanlaista kansalaistunnon kuoleutuneisuutta kuin Vologdan ja Belostokin taistelulentiltä kantautuvan hurjan kostonhuudon tuomitseminenkin.

Valtakunnanduuma teki erittäin hyvin ottaessaan heti käsiteltäväksi Belostokin pogromin johdosta tehdyn välikysymyksen ja lähettäessään Valtakunnanduuman jäseniä Belostokiin tutkimaan asiaa itse paikalla. Mutta kun luette tuon välikysymyksen, kun vertaatte sitä Valtakunnanduuman edustajien puheisiin ja yleisesti tunnettuihin pogromitapauksiin, niin tuloksena on välikysymyksen epäröivän sävyn aiheuttama syvä tyytymättömyyden ja suuttumuksen tunne.

Päätelkää itse. Välikysymyksen laatijat sanovat ainoastaan: „väestö *pelkää*, että paikalliset viranomaiset ja ilkeämielinen agitaatio voivat tehdä yrityksiä esittää kärsimään joutuneet syyllisiksi heitä kohdanneeseen onnettomuuteen”... „Siihen suuntaan levitetään valheellisia tietoja”. Aivan niin, poljettu ja näännytetty juutalaisväestö pelkää ja sillä on täysi syy pelätä sitä. Se on totta. Mutta *eihän* siinä *ole koko totuus*, herrat Duuman jäsenet ja välikysymyksen tekijät! Tokihan te, kansan edustajat, joita ei vielä ole piesty eikä piinattu, tähän tiedätte mainiosti, ettei siinä vielä ole koko totuus. Te tiedätte, että peloteltu väestö *ei uskalla* nimetä *todellisia* syyllisiä pogromeihin. *Teidän on nimettävä heidät*. Sitä vartenhan te olettekin kansanedustajia. Sitä vartenhan teillä on — jopa Venäjän lakien mukaan — *täydellinen* sananvapaus Valtakunnanduumassa. Älkää siis asettuko taantumuksen ja kansan *väliin* sellaisina hetkinä, jolloin aseistettu taantumus kuristaa, hakkaa ja silpoo aseetonta kansaa. Asettukaa *suoraan ja täydellisesti* kansan puolelle. Älkää rajoittuko tuomaan julki yksinkertaisen rahvaan pelkoa, että konnamaiset pogromeihin syyllistyneet tekevät tapetuista syyllisiä. *Syyttäkää suoraan noita syyllisiä* — se on teidän suoranainen *velvollisuutenne* kansaa kohtaan. Älkää kysykö hallitukselta, ryhdytäänkö toimenpiteisiin juutalaisten suojaamiseksi ja pogromien ehkäisemiseksi, vaan kysykää sitä, kuinka kauan hallitus tulee vielä verhoamaan hallitukseen kuuluvia

todellisia syyllisiä. Kysykää sitä, luuleeko hallitus kansan vielä kauankin pysyvän harhaluulojen vallassa noiden todellisten syyllisten suhteen. Syyttäkää hallitusta avoimesti ja kaikkien kuullen, kehoittakaa kansaa muodostamaan miliisi ja järjestämään itsepuolustus *ainoana* suojelekeinona pogromeita vastaan.

Se ei ole „parlamenttitapojen” mukaista, sanotte te. Mutta eikö teitä hävetä, kun te *vielä* nytkin esitätte tuolaisia perusteluja? Ja tekö ette ymmärtäisi, että kansa tuomitsee teidät, ellette edes tällaisina hetkinä lakkaa leikkimästä parlamenttia, ellette tohdi sanoa suoraan, avoimesti ja kuuluvasti sitä, mitä *te todella tiedätte ja ajattelette?*

Ja että te tiedätte totuuden pogromeista, se näkyy Duuman edustajien puheista. Kadetti Nabokov sanoo: „Me tiedämme, että hallintaviranomaisten ei monissa tapauksissa onnistunut karistaa päältään niitä epäilyksiä, että pogromien puhkeamisen samanaikaisuuteen ovat syyssä joko *paikallisten viranomaisten tietien* toimivat mustasotnia-laisten organisaatiot tai parhaimmassa tapauksessa paikallisten viranomaisten järjestelmällinen toimetttömyys”.

Koska te sen *tiedätte*, herrat kadetit, niin teidän olisi pitänyt sanoa se välikysymyksessä. Niin pitääkin kirjoittaa: me *tiedämme* sitä ja sitä, ja kysymme siitä ja siitä. Ja kun te tiedätte „parhaita” tapauksia, niin kansan edustajien *ei sovi* olla vaiti *pahimmista* tapauksista: siitä, että poliisi on suoranaisesti järjestänyt pogromeja Pietarista saadun käskyn mukaisesti.

„Belostok ei ole poikkeustapaus”, sanoi Levin aivan oikein. „Tämä on eräs sen järjestelmän aikaansaannoksista, jota vastaan te haluatte taistella”. Oikein, kansalainen Levin! Mutta kun me sanomalehdessä voimme puhua vain „järjestelmästä”, niin Duumassa teidän pitää puhua suorausukaisemmin ja jyrkemmin.

„Pogromit muodostavat kokonaisen järjestelmän. Loka-kun päivinä... hallitus... ei löytänyt muuta keinoa taistellakseen vapausliikettä vastaan... Te tiedätte, miten tämä historian luku päättyi. Nyt toistuu taas sama... Tämä järjestelmä on *salakavalasti* valmisteltu ja harkittu ja sitä toteutetaan käytännössä *yhtä kavalasti*. Useissa tapauksissa me tiedämme mainiosti, kuka näitä pogromeja valmistelee, me tiedämme mainiosti, että julistuksia *lähetetään santarmihallintojen toimesta*”.

Vielä kerran: oikein, kansalainen Levin! Ja välikysymyksessä olisi pitänyt kirjoittaa: luuleeko ministeristö, ettei Duuma tiedä sitä yleisesti tunnettua tosiasiaa, että julistuksia lähetellään santarmien ja poliisin toimesta?

Edustaja Ryzhkov sanoi suoraan olevan *valhetta*, kun pogromien selitetään johtuvan heimovihasta, ja ilkeätä keksintöä, kun niiden selitetään johtuvan viranomaisten voimattomuudesta. Edustaja Ryzhkov toi joukon esimerkkejä poliisin, pogromimiesten ja kasakkain „yhteistoiminnasta”. „Asun suuressa teollisuuspiirissä”, sanoi hän, „ja tiedän, että esimerkiksi Luganskissa pogromi ei saanut hirvittäviä mittoja *vain sen takia* (kuunnelkaa tarkasti tätä, hyvät herrat: *vain sen takia*), että *aseettomat työläiset* ajoivat pogromimiehiä paljain käsin silläkin uhalla, vaikka poliisi olisi voinut ampua heitä”.

„Syytös hallitusta vastaan”, näin „Retsh” lehti otsikoi duumakeskustelujen tämän osan. Hyvä otsikko. Mutta tämän otsikon paikka ei ole sanomalehdessä, vaan Duuman *välikysymyksen tekstissä*. Joko nämä välikysymykset on kirjoitettava niin, että ne syyttäisivät tulisesti hallitusta kansan edessä, tahi annettava aiheita katkerille huomautuksille ja ivailulle sen huutavan epäsuhteen johdosta, mikä on tosiasioiden hirvittävyuden ja kansliamais-maltillisten välikysymysten kansliamaisen vaiteliaisuuden välillä. Vain astumalla edelliselle tielle Duuma pakoittaa taantumukselliset lakkaamaan pilkkaamasta sitä. Sillä muutenhan taantumukselliset ilvehtivät suoraan ja avoimesti. Lukekaa tämänpäiväistä „Novoje Vremjaa”. Nuo pogromimiesten lakeijat nauraa hohottavat ja riemuitsevat: „Ei voida olla panematta erikoisella tyydytyksellä (!!) merkille sitä, miten kiireellisesti Duuma teki ministerille välikysymyksen Belostokin juutalaispogromin johdosta”. Kuten näette: pogromimiehet tuntevat erikoista nautintoa,—lakeijat lörpöttelevät julki totuuden. Taantumus on tyytyväinen niin Belostokin pogromiin kuin siihenkin, että nyt voidaan Duumaa haukkua „juutalais”-Duumaksi. Taantumus ivailee: „Jos kerran on annettava anteeksi talonpoikain suorittamat omaisuuden hävitykset venäläisissä lääneissä, kuten Valta-kunnanduumassa tänään puhuttiin, niin aivan samoin on annettava anteeksi myöskin juutalaisten omaisuuden hävitykset läntisissä maakunnissa”.

Näette nyt, herrat duumamiehet: taantumukselliset ovat suorasukaisempia kuin te. Taantumuksellisten puheet ovat lujempia kuin teidän puheenne Duumassa. Taantumukselliset eivät pelkää sotaa. Taantumukselliset eivät pelkää sitoa Duumaa talonpoikain taisteluun vapaudesta. *Älkää tekään pelätkö sitoa taantumuksellista valtaa pogromimiehiin!*

Kirjoitettu kesäkuun 3 (16) pnä 1906

*Julkaistu kesäkuun 4 pnä 1906
„Vperjod“ lehdessä № 9*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstiin mukaan*

**VSDTP:n PIETARIN KOMITEAN
PÄÄTÖSLAUSELMA (III) DUUMAMINISTERISTÖÄ
KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ ¹⁴²**

Ottaen huomioon:

1) että vaatimus vastuuvollisen ministeristön nimitämisestä Valtakunnanduuman enemmistöstä tänä ajankohtana tuntuu väärältä ja kaksimieliseltä, koska:

a) sellaisen ministeristön nimittäminen ei voi olla todellista vallan siirtymistä itsevaltiudelta kansanedustukselle;

b) itse olemukseltaan se on liberaalisen porvariston lehmäkauppa itsevaltiuden kanssa kansan kustannuksella ja sen selän takana;

c) proletariaatilla ei ole mitään takeita siitä, että tämä lehmäkauppa nykyisten reaalisten poliittisten voimasuhteiden vallitessa antaa sille vakavan vakuuden käydä luokkataistelua (joka tapauksessa ei ainakaan niin vakavaa, että se pystyisi korvaamaan oleellisen vahingon, jonka porvarillisen kaupustelun aktiivinen tukeminen vallankumouksellisen nousun kaudella aiheuttaa proletaarisen luokkatietoisuuden kehitykselle).

2) Edellä sanotun vuoksi vaatimus vastuuvollisen duumaministeristön nimitämisestä hyödyttää vain perustuslaillisten illuusioiden lujittamista ja kansan vallankumouksellisen tajunnan turmelemista synnyttämällä toiveita vallan siirtymisestä kansalle rauhallista tietä ja hämäämällä vapaudesta käytävän taistelun perustehtävät; — tämän huomioon ottaen kokous päättää:

1) proletariaatti ei voi tällä hetkellä kannattaa vaatimusta duumaministeristön nimittämisestä,

2) proletariaatti kannattaa ajatusta toimeenpanevan komitean muodostamisesta Duuman vallankumouksellisista aineksista tarkoituksena kansan vapaiden paikallisjärjestöjen toiminnan yhdistäminen tämän komitean toimesta.

„Vperjod“ № 10,
kesäkuun 6 päivä 1906

Julkaistaan
„Vperjod“ lehden tekstin mukaan

HUOMAUTUKSIA

- ¹ Artikkelin „*Tehtävämme ja työväen edustajain Neuvosto*”, jossa ensi kerran annetaan arvio Neuvostoista kapinaeliminä ja uuden, vallankumouksellisen vallan ituna, Lenin kirjoitti marraskuun alussa vuonna 1905 Tukholmassa, missä hän oleskeli jonkin aikaa ollessaan paluumatkalla emigraatiosta takaisin Venäjälle. Artikkelin oli tarkoitettu „*Novaja Zhizn*” lehteen, mutta se ei tullut siinä julkaisuksi. Artikkelin käsikirjoitus löydettiin vasta syksyllä vuonna 1940.— 1.
- ² „*Novaja Zhizn*” („Uusi Elämä”)— ensimmäinen legaalinen bolshevistinen sanomalehti; ilmestyi Pietarissa joka päivä lokakuun 27 (marraskuun 9) päivästä joulukuun 3 (16) päivään 1905. Leninin saavuttua maanpaosta Pietariin, marraskuun alussa, lehti alkoi ilmestyä hänen välittömän johtonsa alaisena. „*Novaja Zhizn*” oli tosiasiallisesti VSDTP:n Pää-äänenkannattaja. Lehden lähimpiä avustajia olivat V. V. Vorovski, M. S. Olminski, A. V. Lunatsharski. „*Novaja Zhizniä*” avusti aktiivisesti A. M. Gorki, joka antoi lehdelle myös suurta aineellista apua. Lehden painosmäärä oli jopa 80 tuhatta kappaletta.
- „*Novaja Zhizn*” joutui monien rankaisutoimenpiteiden kohteeksi. Lehden 27 numerosta 15 numeroa takavarikoitiin ja hävitettiin. Lehden 27. numeron ilmestyttyä hallitus lakkautti lehden. Viimeinen, 28. numero ilmestyi illegaalisesti.— 3.
- ³ Kysymys on lokakuussa 1905 olleesta yleisvenäläisestä poliittisesta lakosta.— 3.
- ⁴ „*Liittojen liitto*”— liberaalis-porvarillisen intelligenssin poliittinen järjestö; muodostettiin toukokuussa 1905 pidetyssä ammattilain perustettujen liittojen, nimittäin asianajajain, kirjailijain, lääkärin, insinöörien, opettajien ynnä muiden liittojen ensimmäisessä edustajakokouksessa, jossa oli edustettuna 14 liittoa. Edustajakokous asetti vaatimukseksi perustavan kokouksen koollekutsumisen yleisen äänioikeuden pohjalla. Heinäkuussa 1905 Liitto esiintyi Bulyginin Duuman boikotoinnin puolesta, mutta luopui pian tästä kannastaan ja päätti osallistua Duuman vaaleihin. Vuoden 1906 lopulla Liittojen liitto hajosi.— 8.

- ⁵ *Yleisvenäläinen talonpoikaisliitto* — vuonna 1905 syntynyt vallankumouksellisen-demokraattinen järjestö. Liiton ensimmäisessä ja toisessa edustajakokouksessa, jotka pidettiin Moskovassa elokuussa ja marraskuussa 1905, suunniteltiin Liiton ohjelma ja taktiikka. Talonpoikaisliitto vaati poliittista vapautta ja perustavan kokouksen pikaista koollekutsumista; se oli boikottitaktiikan kannalla I Valtakunnanduumaan nähden. Liiton agrariohjelmaan sisältyi vaatimus maan yksityisomistuksen lakkauttamisesta, luostarien, kirkkojen, hallitsijasuvun, tsaarin ja valtion maiden luovuttamisesta talonpojille ilman lunastusmaksua. Liitto osoitti puolinaisuutta ja horjuntaa politiikassaan. Vaatiessaan tilanherrain maanomistuksen lakkauttamista Liitto suostui osittaisen korvauksen myöntämiseen tilanherroille. Heti toimintansa ensi askeleista saakka Talonpoikaisliitto joutui poliisilaitoksen vainon alaiseksi. Vuoden 1906 lopulla Yleisvenäläinen talonpoikaisliitto hajosi.— 12.
- ⁶ *„Puolueen reorganisoimisesta”* — ensimmäinen Leninin kirjoitus, joka julkaistiin sanomalehdessä „Novaja Zhizn”. Lenin kirjoitti sen heti palattuaan emigraatiosta Venäjälle. Artikkelel otettiin pohjaksi päätöslauselmalle „Puolueen reorganisoiminen”, joka hyväksyttiin Tampereen konferenssissa joulukuussa 1905.— 13.
- ⁷ *„Riippumattomuusmiehet”* — zubatovilaistyyppinen niin sanottu „Riippumaton sosiaalinen työväenpuolue”; perustettiin Pietarissa syksyllä vuonna 1905 tsaarihallituksen toimeksiannosta ohranalaitoksen myötävaikutuksella; se asetti tehtäväkseen työläisten vieroittamisen vallankumoustaistelusta; vuoden 1908 alussa se lakkasi olemasta.— 13.
- ⁸ Vetoomus *„Kaikille puoluejärjestöille ja kaikille työläis-sosiaalidemokraateille”* otsikolla „VSDTP:n 4:n edustajakokouksen koollekutsumisesta” julkaistiin „Novaja Zhizn” lehden 9. numerossa marraskuun 10 (23) pnä 1905.— 14.
- ⁹ Kysymys on uudesta, opportunistisesta „Iskrasta”. VSDTP:n II edustajakokouksen jälkeen menshevikit Plehanovin myötävaikutuksella kaappasivat „Iskran” käsiinsä. Marraskuusta 1903, 52. numerosta alkaen, „Iskrasta” tuli menshevikien äänenkannattaja. Se ilmestyi vuoden 1905 lokakuuhun saakka.— 14.
- ¹⁰ *Vendée* — Ranskan maakunta, missä XVIII vuosisadan lopulla tapahtuneen Ranskan porvarillisen vallankumouksen kaudella puhkesi takapajuisen taantumuksellisen talonpoikaiston vastavallankumouksellinen kapina vallankumouksellista Konventtia vastaan. Kapina tapahtui uskonnollisin tunnuksin ja sitä johtivat vastavallankumouksellinen papisto ja tilanherrat.— 21.
- ¹¹ VSDTP:n Sumyn ryhmä painatti Leninin kirjoituksen *„Proletariaatti ja talonpoikaisto”* uudelleen liitteenä „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen ohjelmaan”. Sumy, 1905.— 24.

- ¹² „*Izvestija Soveta Rabotshih Deputatov*” („Työväen Edustajain Neuvoston Tiedonantaja”)—Pietarin työväen edustajain Neuvoston virallinen äänenkannattaja; ilmestyi lokakuun 17 (30) päivästä joulukuun 14 (27) päivään 1905; se oli luonteeltaan bulletiini, jossa tiedoitettiin Neuvoston toiminnasta. Lehdellä ei ollut vakinaista toimitusta, sitä painatettiin omavaltaisesti erinäisten porvarillisten sanomalehtien kirjapainoissa. Ilmestyi 10 numeroa. 11. numeron poliisi takavarikoi painattamisen aikana.— 29.
- ¹³ „*Proletari*” („Proletaari”)—illegaalinen bolshevistinen viikkolehti, VSDTP:n Pää-äänenkannattaja, joka perustettiin puolueen III edustajakokouksen päätöksen nojalla. Puolueen Keskuskomitean täysistunnon päätöksellä huhtikuun 27 (toukokuun 10) päivänä 1905 Pää-äänenkannattajan vastaavaksi toimittajaksi nimitettiin V. I. Lenin. „Proletaria” julkaistiin Genevessä toukokuun 14 (27) päivästä marraskuun 12 (25) päivään 1905; ilmestyi 26 numeroa. Toimituksen työhön osallistuivat vakituisesti V. V. Vorovski, A. V. Lunatsharski ja M. S. Olminski. „Proletari” jatkoi vanhan, leniniläisen „Iskran” linjaa ja säilytti täydellisesti bolshevistisen „Vperjod” lehden perinteet. Lenin kirjoitti sanomalehteen yli 50 artikkelia ja pienempää kirjoitusta. „Proletari” lehdestä otettuja Leninin artikkeleita julkaistiin paikallisissa bolshevistisissä sanomalehdissä sekä painettiin erillisinä lentolehtisinä. Erikoisen läheinen yhteistoiminta saatiin aikaan „Proletari” lehden ja VSDTP:n Kaukasian liiton äänenkannattajan, illegaalisen ilmestyneen bolshevistisen sanomalehden „Proletariatis Brdzola” („Proletariaatin Taistelu”) kanssa, jota julkaistiin J. V. Stalinin, A. G. Tsulukidzen ja S. G. Shaumjanin johdolla.
- Kohta sen jälkeen, kun Lenin oli matkustanut Venäjälle, marraskuussa 1905 „Proletari” lehden julkaiseminen lopetettiin. Lehden viimeiset kaksi numeroa (25. ja 26.) ilmestyivät V. V. Vorovskin toimittamina.— 30.
- ¹⁴ *Päätöksen taistelutoimenpiteistä työnsulkua vastaan* Lenin esitti Pietarin työväen edustajain Neuvoston täysistunnossa marraskuun 13 (26) pnä 1905, ja Neuvoston Toimeenpaneva komitea hyväksyi sen seuraavana päivänä. Tämän päätöksen merkityksestä ks. Leninin kirjoitusta „Epäonnistunut provokaatio” (tämä osa, ss. 38—40).— 36.
- ¹⁵ *Zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöiden edustajakokous* oli koolla Moskovassa marraskuun 6—13 (19—26) pnä 1905. Edustajakokous vastusti perustavan kokouksen koollekutsumista ja esitti toivomuksen, että Valtakunnanduuma esiintyisi talonpoikaislevottomuuksien rauhoittajana lisäämällä talonpojille vähän osuusmaita.— 39.
- ¹⁶ „*Rusj*” („Venäjä”)—liberaalis-porvarillinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuoden 1903 joulukuusta vuoden 1908 kesäkuuhun väliajoin ja erinimisenä: „Rusj” („Venäjä”), „Molva” („Kuulumisia”), „Dvadtsatyi vek” („XX vuosisata”).— 41.
- ¹⁷ Tarkoitetaan sitä, kun tsaari Nikolai I lähetti sotaväkeä kukistamaan Unkarin vallankumousta vuonna 1849.— 41.

- ¹⁸ Ks. K. Marx ja F. Engels. „Kommunistisen puolueen Manifesti”, suomenk. painos, v. 1949, ss. 37—55.— 47.
- ¹⁹ Kirjoitus „*Kuoleva itsevaltius ja uudet kansanvallan elimet*” julkaistiin erillisenä lentolehtisenä Nikolajevin kaupungin Yhdistettyjen sosialidemokraattisten järjestöjen komitean toimesta joulukuun 14 (27) pnä 1905 sekä julkaistiin uudelleen VSDTP:n Tshitankomitean äänenkannattajassa, „Zabaikalski Rabotshi” („Baikalintakainen Työmies”) lehden 2. numerossa joulukuun 18 (31) pnä 1905.— 53.
- ²⁰ „*Slovo*” („Sana”) — päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuosina 1904—1909; se oli oikeistozemstvomiesten äänenkannattaja; marraskuusta 1905 heinäkuuhun 1906 se oli lokakuulaisten puolueen äänenkannattaja ja sittemmin perustuslaillis-monarkistisen „mirno-obnovlentsien” („rauhallisen uudistuksen”) puolueen äänenkannattajana, puolueen, joka itse asiassa ei mitenkään eronnut lokakuulaisista.— 54.
- ²¹ „*Oikeusjärjestyspuolue*” — suuren kauppä- ja teollisuusporvariston, tilanherrojen ja virkavallan ylimpien kerrosten vastavallankumouksellinen puolue; muodostettiin syksyllä vuonna 1905. Puolue esiintyi ehdottomasti tsaarijärjestelmän puolustajana; se tervehti I Duuman hajoittamista ja II Duuman vaalien aikana oli vaaliliitossa mustasotniaalaisen „Aitovenäläisten liiton” kanssa. Puolue hajosi vuonna 1907.— 60.
- ²² *Calendae* — kuukauden ensimmäisen päivän nimitys muinaisroomalaisilla. Kreikkalaisilla ei ollut tällaisia nimityksiä. Lykätä kreikkalaisten kalendeihin saakka merkitsee samaa kuin olla milloinkaan toteuttamatta, panna asia menemään myttyyn.— 66.
- ²³ „*Osvobozhdenije*” („Vapautus”) — porvarillisten liberaalien kerran kahdessa viikossa ilmestynyt aikakauslehti, jota julkaistiin ulkomailla vuosina 1902—1905 P. B. Struven toimittamana; tammikuusta 1904 — liberaalis-monarkistisen „Osvobozhdenije-liiton” äänenkannattaja. Myöhemmin „osvobozhdenijelaiset” olivat kadettipuolueen ydinjoukkona.— 67.
- ²⁴ „*Nasha Zhizn*” („Elämämme”) — päivälehti, oli lähellä kadettien vasemmistosiipeä; ilmestyi Pietarissa keskeytyksin marraskuun 6 (19) päivästä 1904 heinäkuun 11 (24) päivään 1906.— 67.
- ²⁵ *Radikaalidemokraatit* — pikkuporvarillinen järjestö, joka toimi vuoden 1905 lopulla ja vuoden 1906 alussa; se oli väliasteena kadettien ja menshevikkien välillä. Radikaalidemokraatit asettuivat vaatimaan demokraattista tasavaltaa, vaikka tyytyivät perustuslailliseen monarkiaan siltä ehdolla, että ministeristö on vastuuvollinen parlamentille; agraarikysymyksessä he kannattivat yksityisten omistamien maiden pakkoluovutusta mahdollisimman vähäisin korvauksin. Radikaalidemokraattien järjestö meni pian hajalle, ja sen entiset jäsenet asettuivat puolikadettilaisten „Bez Zaglavija” ja „Tovarishtsh” lehtien ympärille.— 67.

²⁶ Ks. kirjoitusta „Emigranttikirjallisuus”. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, s. 228.—74.

²⁷ „Enemmistön” konferenssi Tampereella (Suomessa) joulukuun 12—17 (25—30) p:nä 1905 pidettiin suunnitteilla olleen ja Keskuskomitean jo ilmoittaman sääntömääräisen puolue-edustajakokouksen asemesta, jota ei voitu pitää alkaneiden vallankumoustopahtumien takia (rautatieläisten lakko, aseellinen kapina Moskovassa). Tampereen konferenssiin osallistuivat 26 bolshevistisen järjestön edustajat. Tässä konferenssissa Lenin ja Stalin kohtasivat ensi kerran toisensa. Siihen saakka he olivat olleet keskenään yhteydessä kirjeellisesti tai tovereitten kautta. Konferenssi aloitti työnsä paikkakuntien toimintaselostuksista. Toveri Stalin teki selostuksen Taka-Kaukasian bolshevikkien toiminnasta. Alustukset hetken tilanteesta ja agraarikysymyksestä teki Lenin. Konferenssi hyväksyi Leninin ehdottamat päätöslauselmat agraarikysymyksestä ja puolueen reorganisoimisesta, kannatti puolueen yhtenäisyyden palauttamista ja bolshevikkien ja menshevikkien käytännöllisten keskuksien sekä heidän keskuslehtiensä yhdistämistä tasavertaisuuden pohjalla ja velvoitti Yhdistetyn Keskuskomitean kutsumaan koole yhdistävän edustajakokouksen. Konferenssi käsitteli niin ikään kysymyksen Valtakunnanduumaan suhtautumisesta. Toveri Stalin piti puheen puolustuen aktiivisen boikotin taktiikkaa I Duumaan nähden. Konferenssi hyväksyi päätöslauselman I Valtakunnanduuman boikotoimisesta. Päätöslauselman laati valiokunta, jossa Lenin ja Stalin olivat mukana. Koska Moskovassa oli jo käynnissä aseellinen kapina, niin Leninin esityksestä konferenssi lopetti kiireesti työnsä ja edustajat matkustivat paikkakunnille osallistuakseen henkilökohtaisesti kapinaan.

Konferenssin päätöslauselmat Keskuskomitea julkaisi erillisenä lentolehtisenä; ne painettiin myös sanomalehdessä „*Molodaja Rossija*” („Nuori Venäjä”) № I tammikuun 4 (17) p:nä 1906 (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, ss. 98—101).—77.

²⁸ Leninin kirjoitus „*Työväenpuolue ja sen tehtävät nykyisessä tilanteessa*” julkaistiin tammikuun 4 (17) p:nä 1906 sosialidemokraattisten ylioppilaiden legaalisisen äänenkannattajassa — yhteiskunnallis-poliittisessa ja kirjallisessa viikkolehdestä „*Molodaja Rossija*” („Nuori Venäjä”). Poliisidepartementti pani heti alulle syytejutun artikkelin kirjoittajan V. I. Leninin vangitsemiseksi. „*Molodaja Rossija*”, jonka ensimmäinen ja ainoa numero ilmestyi Pietarissa ja jossa oli Leninin kirjoitus, takavarikoitiin; sen toimittaja vangittiin.—83.

²⁹ Kysymys on joulukuussa 1905 olleesta Moskovan aseellisesta kapinasta.—84.

³⁰ „*Novoje Vremja*” („Uusi Aika”)—päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1868 vuoden 1917 lokakuuhun saakka. Alussa se oli

maltillisen liberaalinen, mutta vuodesta 1876 muuttui taantumuksellisten aatelis- ja virkamiesbyrokratiapiirien äänenkannattajaksi. Lehti taisteli ei ainoastaan vallankumouksellista, vaan myöskin liberaalis-porvarillista liikettä vastaan. Vuodesta 1905 se oli eräs mustasotnialaisten äänenkannattaja. Lenin nimitti „Novoje Vremjaa” lahjottavissa olevien lehtien esikuvaksi.— 85.

- ³¹ *Joulukuun 11 päivän laki vuodelta 1905* — uusi vaalilaki Valtakunnanduuman vaaleja varten. Tämä laki edellytti, että vanhan, „neuvoa-antavan” Bulyginin Duuman (Asetus elokuun 6 päivältä 1905) asemesta muodostetaan „lakiasäättävä” Duuma. Tämän lain mukaan valitsijat jaettiin 4 kuuriaan: maanomistajain (tilanherrat), kaupunkilais- (porvaristo), talonpoikais- ja työväenkuuriaan. Yksi tilanherran ääni vastasi kolmea kaupunkilaisporvariston, 15:tä talonpoikain ja 45:tä työläisten ääntä. Laki takasi kouralliselle tilanherroja ja kapitalisteja äärettömän ylivoinaan Duumassa.— 93.
- ³² Tarkoitetaan niin sanottua „finanssimanifestia”, joka julkaistiin sosialidemokraattisessa ja liberaalisessa lehdistössä joulukuun 2 (15) p:nä 1905 ja jonka olivat allekirjoittaneet Pietarin työväen edustajain Neuvosto, VSDTP:n Keskuskomitea, Yleisvenäläisen talonpoikaisliiton Pääkomitea ja muut järjestöt. Manifestissa julistettiin välttämättömäksi jättää tsaarihallitus ilman finanssituloja ja kehoitettiin väestöä kieltäytymään suorittamasta lunastusmaksuja ja kaikkia muita kruunun maksuja, ottamaan talletukset pois laina- ja säästökassoista ja Valtionpankista.
- Liittojen liiton toimikunta päätti istunnossaan joulukuun 4 (17) p:nä 1905 ottaa Liiton seuraavassa edustajakokouksessa esille kysymyksen tähän manifestiin yhtymisestä. Mutta vuoden 1906 tammikuussa koolla ollut Liittojen liiton IV edustajakokous ei tätä kysymystä käsitellyt.— 97.
- ³³ Kirjoitus „*Nykyinen tilanne Venäjällä ja työväenpuolueen taktiikka*” ilmestyi „Partiinyje Izvestija” („Puolueen Tiedonantoja”) lehden 1. numerossa.
- „Partiinyje Izvestija” oli sanomalehti, bolshevistisen Keskuskomitean ja menshevistisen Organisaatiokomission yhdistämisen jälkeen muodostetun VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean äänenkannattaja; tämä yhdistäminen suoritettiin Tampereen konferenssin päätöksen mukaisesti. Lehti ilmestyi illegaalisesti Pietarissa puolueen IV (Yhdistävän) edustajakokouksen aattona. „Partiinyje Izvestijan” toimitukseen tuli sama määrä bolshevistisen lehden („Proletarin”) ja menshevistisen lehden (uuden „Iskran”) toimittajia. Bolshevikeista kuului siihen Lenin, Lunatsharski ynnä muita. Lehteä ilmestyi 2 numeroa: helmikuussa ja maaliskuussa 1906. „Partiinyje Izvestijan” 2. numerossa julkaistiin Leninin kirjoitus „Venäjän vallankumous ja proletariaatin tehtävät”, allekirjoitukseksi oli „Bolshevikki”. „Partiinyje Izvestijan” julkaiseminen lopetettiin VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen jälkeen, kun bolshevikit ja menshevikit alkoivat julkaista omia lehtiään.— 103.

- ³⁴ „*Dnevnik Sotsial-Demokrata*” („Sosialidemokraatin Päiväkirja”) — epäsäännöllisesti ilmestynyt lehti, jota G. V. Plehanov julkaisi; ilmestyi Genevessä pitkin väliajoin maaliskuusta 1905 huhtikuuhun 1912; ilmestyi 16 numeroa. „Dnevnikä” alettiin julkaista uudelleen Pietarissa vuonna 1916; ilmestyi yksi numero.— 104.
- ³⁵ *VSDTP:n Pietarin-järjestön yleiskaupunkilaisen konferenssin* kutsui koolle Pietarin komitea helmikuun 11 (24) pnä 1906 ratkaisemaan kysymystä Valtakunnanduumaan suhtautumisesta. Konferenssia johi Lenin. Siinä oli läsnä 65 päätösvaltaista edustajaa. Edustajain valitseminen konferenssiin suoritettiin sen jälkeen, kun oli käsitelty bolshevikien ja menshevikien taktilliset toimintaohjelmat ja äänestetty niistä — valittiin yksi edustaja kolmeakymmentä äänestykseen osallistunutta puolueen jäsentä kohden. Bolshevikit saivat vaaleissa huomattavan enemmistön. Menshevikit vaativat, että melkein täysin bolshevistisen VSDTP:n Piirikuntajärjestön äänet olisi katsottava pätemättömiksi. Konferenssi vahvisti Piirikuntajärjestön edustusvaltuudet. Se kuuli Pietarin komitean toimintaselostuksen ja hyväksyi Leninin ehdottaman päätöslauselman, jossa konferenssin edustusvaltuudet tunnustettiin laillisiksi, konferenssi päteväksi ja sen päätökset velvoittaviksi. Valtakunnanduumaan suhtautumisesta teki selostuksen Lenin (Leninin selostusta ei ole viety konferenssin pöytäkirjoihin). Selostuksen lopussa Lenin luki päätöslauselmaehdotuksensa aktiivisen boikotin taktiikasta. Menshevikit esittivät oman päätöslauselmansa. Äänen enemmistöllä konferenssi kannatti aktiivista Duuman boikottia.
- Aktiivisesta boikottitaktiikasta tehtävän päätöslauselman käsittelemistä ja lopullista vahvistamista varten kutsuttiin koolle helmikuun lopulla — maaliskuun alussa vuonna 1906 Pietarin järjestön toinen yleiskaupunkilainen konferenssi. Siinä oli läsnä 62 edustajaa. Väittelyn jälkeen, jonka aikana Lenin esiintyi useita kertoja, konferenssi hyväksyi pohjaksi hänen esittämänsä päätöslauselman. Päätöslauselmaa toimittamaan valittiin valiokunta, johon Lenin tuli valituksi. Menshevikit kieltäytyivät osallistumasta valiokuntaan ja poistuivat konferenssista.— 111.
- ³⁶ *Akim* — menshevikki L. I. Goldman, joka oli edustajana konferenssissa.— 111.
- ³⁷ V. I. Lenin tarkoittaa seuraavaa tapausta, joka osoittaa työläisten ironista suhtautumista Duumaan: helmikuussa 1906 Pietarin mekaanisen tehtaan työläiset tekivät sätkynuken, varustivat sen kirjoituksella „Edustaja Valtakunnanduumaan” ja käärsivät sitä pitkin tehdasta.— 116.
- ³⁸ „*Lokakuun 17 päivän liitto*” eli „*lokakuulaiset*” — teollisuus-suorporvariston ja kapitalistisesti talouttaan hoitavien suurtilanomistajien vastavallankumouksellinen puolue; se muodostettiin marraskuussa 1905. Tunnustaen sanoissa lokakuun 17 päivän manifestin, jossa vallankumouksen pelästyttämä tsaari lupasi kansalle „kansalaisvapaudet” ja perustuslain, lokakuulaiset kannattivat varauksetta

tsaarihallituksen sisä- ja ulkopoliittikkaa. Lokakuulaisten johtomiehiä olivat suurtehtailija A. Gutshkov ja äärettömän laajojen maatilojen omistaja M. Rodzjanko.— 116.

- ³⁹ VSDTP:n Pietarin-järjestön (II) konferenssissa menshevikkien johtomies Dan puhui ensi kerran avoimesti Duumaan osallistumisen sallittavuudesta, vedoten Poltavan sosialidemokraattiseen järjestöön, joka oli esittänyt kantansa siihen suuntaan. Siihen saakka menshevikit olivat virallisesti esittäneet puolinaisen tunnuksen: on osallistuttava valtuutettujen ja valitsijamiesten vaaleihin, mutta ei pidä valita Duumaan (ks. VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean lehtistä „Puolueelle”, tammikuu 1906).— 117.
- ⁴⁰ *Vuoden 1847 yhteiset maapäivät* — Preussin maakuntasäätyjen edustajista muodostettu lainneuvottelukokous, jonka Fredrik Vilhelm IV kutsui koolle huhtikuussa 1847. Yhteisten maapäivien rajoitetut oikeudet ja säätyluonne herättivät Preussin porvaristossa tyytymättömyyttä. Kuningas hajoitti yhteiset maapäivät kesäkuussa 1847, mikä edisti vallankumousliikkeen nousua Saksassa.— 117.
- ⁴¹ Lentolehtisen „*Kaikille Pietarin kaupungin ja ympäristön työmiehille ja työläisnaisille*” Lenin kirjoitti helmikuun 11 (24) pnä 1906 pidetyn VSDTP:n Pietarin-järjestön yleiskaupunkilaisen konferenssin jälkeen sen päätösten pohjalla.— 119.
- ⁴² *Päätöslauselmaehdotuksen boikottitaktiikasta* Lenin esitti Pietarin konferenssin istunnossa helmikuun 11 (24) pnä 1906. Luonnoksen alkuperäinen sanamuoto ei ole säilynyt. Se käsiteltiin Pietarin-järjestön toisessa konferenssissa helmikuun lopulla — maaliskuun alussa vuonna 1906, ja erikoisesti sitä varten muodostettu valiokunta toimitti sitä Leninin ottaessa osaa valiokunnan työhön.— 123.
- ⁴³ *Helmikuun 20 päivän laki vuodelta 1906* ja kaksi Senaatille annettua asetusta Valtakunnanduumasta ja Valtakunnanneuvostosta tekivät tyhjäksi kaikki tsaarihallituksen lupaukset, joita se oli antanut lokakuun 17 päivän manifestissa vuonna 1905. Tällä lailla Valtakunnanneuvosto tehtiin neuvottelevasta lakeja säätäväksi elimeksi. Valtakunnanneuvosto, jonka kokoonpano puoliksi nimitettiin ja toinen puoli valittiin aatelispiirien, suurkapitalistien ja papiston mustasotnialaisista kerroksista, sai lain mukaan oikeuden vahvistaa tai hylätä Duuman minkä päätöksen tahansa.— 124.
- ⁴⁴ „*Shipovilais-perustuslaillinen*” komento — poliisi-itsevaltiuden komento, jota „tsaarin lahjoittama” perustuslaki hieman rajoitti. D. N. Shipov oli maltillinen liberaali, zemstvoliiikkeen johtohenkilö 90- ja 900-luvulla. Vuonna 1905 hän oli eräs vastavallankumouksellisen lokakuulaispuolueen johtajista. Lenin nimitti poliisikomennon oloihin sovellettua Shipovin poliittista ohjelmaa „zemstvo-zubatovilaisuudeksi”.— 127.
- ⁴⁵ K. Marx ja F. Engels. Teokset, VIII osa, 1931, ss. 490, 491; Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 86—90.— 129.

- ⁴⁶ Ks. F. Engels. „Kommunistien liiton historiasta”. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, s. 335.— 129.
- ⁴⁷ Ks. K. Marx ja F. Engels. „Kansainvälisiä katsauksia. III. Toukokuusta lokakuuhun” (Teokset, VIII osa, 1931, s. 239).— 129.
- ⁴⁸ Ks. esimerkiksi K. Marx ja F. Engels. „Vallankumous ja vastavallankumous Saksassa”, 1940, ss. 81—82; 99—100; K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 102—106.— 133.
- ⁴⁹ Kysymys on F. Engelsin „Johdannosta” K. Marxin teokseen „Luokkataistelu Ranskassa vuodesta 1848 vuoteen 1850”. Saattaessaan tämän „Johdannon” julkisuuteen vuonna 1895 saksalaiset sosialidemokraatit vääritelivät sitä, ja sittemmin he tulksivat sen kieltäytymiseksi aseellisesta kapinasta ja barrikaditaistelusta. „Johdannon” täydellinen teksti Engelsin käsikirjoituksen mukaan on ensi kerran julkaistu vasta Neuvostoliitossa (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 91—110).— 133.
- ⁵⁰ *Brentanolaisuus* — porvarillis-reformistinen oppi, joka „tunnustaa „kapitalismin koulun”, mutta hyökkää vallankumouksellisen luokkataistelun koulun” (*Lenin*). L. Brentano — saksalainen porvarillinen taloustieteilijä, niin sanotun „valtiososialismin” kannattaja, todisteli sitä, että yhteiskunnallisen tasa-arvoisuuden toteuttaminen on mahdollista kapitalismin puitteissa reformien tietä ja sovittamalla yhteen kapitalistien ja työläisten edut. Verhoutuen marxilaisilla fraaseilla Brentano ja hänen seuraajansa yrittivät alistaa työväenliikkeen palvelemaan porvariston etuja.— 136.
- ⁵¹ *Bolshevikkien taktiikkaohjelmaehdotus VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle* laadittiin vuoden 1906 helmikuun jälkipuoliskolla. Toimintaohjelman kaikki päätöslauselmat, paitsi päätöslauselmaa „Proletariaatin luokkatehtävät demokraattisen vallankumouksen nykyisellä ajankohdalla”, olivat Leninin kirjoittamat. Toimintaohjelman ennakkokäsittely tapahtui puolueen johtavien työntekijäin neuvotteluissa Kuokkalassa (Suomessa), missä Lenin asui jonkin aikaa. Maaliskuun alussa toimintaohjelmaa käsiteltiin Moskovassa, Leninin osallistuessa Moskovian komitean jäsenten, agitaattori- ja propagandistiryhmän, kirjallisuusryhmän, Keskuskomitean Moskovanybyroon, Piirikuntakomitean jäsenten ja muiden puolueyöntekijäin kokoukseen; sittemmin Pietarissa maaliskuun puolivälissä neuvottelussa, joka pidettiin Leninin puheenjohdolla. Maaliskuun 20 (huhtikuun 2) p:n bolshevikkien taktiikkaohjelma julkaistiin „Partiinyje Izvestijassa” № 2 sekä painatettiin myös erillisinä lentolehtisinä VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean ja VSDTP:n Pietarin-järjestön Yhdistetyn komitean julkaisuina.— 139.
- ⁵² Tarkoitetaan VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean lentolehtistä „Puolueelle”, joka julkaistiin helmikuussa 1906 ja jossa käsiteltiin IV (Yhdistävän) edustajakokouksen koollekutsumiseen liittyviä kysymyksiä.— 141.

- ⁵³ Niiden erimielisyyksien vuoksi, joita agraarikysymyksessä ilmeni erikoisen terävästi VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen edellä, Yhdistetty Keskuskomitea muodosti erikoisen valiokunnan, johon Lenin osallistui ja jonka tehtäväksi annettiin tämän kysymyksen valmistelu edustajakokoukselle. Valiokunta sovitteli kaikki sosialidemokratian sisällä ilmenneet katsantokannat agraarikysymyksessä neljään perustyyppiseen ehdotusluonnokseen ja esitti ne edustajakokoukselle. Valiokunnan enemmistö asettui Leninin kannalle, jonka luonnos esitettiin edustajakokoukselle VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean agraarivaliokunnan enemmistön luonnoksena. Leninin luonnos vahvistettiin edustajakokouksen edellä pidetyissä bolshevikkien neuvotteluissa maaliskuussa 1906 yhdessä taktiikkaohjelmaehdotuksen kanssa.— 142.
- ⁵⁴ Kirjasessa „*Työväenpuolueen agraariohjelman tarkistus*” perusteltiin sitä bolshevistista luonnosta, mikä esitettiin IV (Yhdistävälle) edustajakokoukselle VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean agraarivaliokunnan enemmistön nimessä. Kirjanen sisältää ne perusajatuksot, mitkä Lenin myöhemmin esitti Yhdistävälle edustajakokoukselle selostuksessa agraarikysymyksestä.— 157.
- ⁵⁵ „*Sotsial-Demokrat*” („Sosialidemokraatti”) — ajoittain ilmestyväksi tarkoitettu „Työn vapautus” ryhmän kirjallis-poliittinen kokoelma-julkaisu; ilmestyi yksi nide vuonna 1888.— 162.
- ⁵⁶ „*Borba*” („Taistelu”) — ulkomailla toiminut opportunistinen ryhmä (1901—1903), joka lukeutui VSDTP:seen; se laskettiin hajalle VSDTP:n II edustajakokouksen päätöksen nojalla (1903).
Lenin tarkoittaa ryhmän vuonna 1903 julkaisemaa agraariohjelman luonnosta. Luonnoksessa asetettiin vaatimus tilanherrain maiden pakoluvutuksesta.— 164.
- ⁵⁷ *Iks* — menshevikki P. P. Maslovin salanimi.— 164.
- ⁵⁸ „*Pravda*” („Totuus”) — taiteen, kirjallisuuden ja yhteiskuntaelämän kysymyksiä käsittelevä sosialidemokraattinen kuukausilehti; ilmestyi Moskovassa vuosina 1904—1906 pääasiallisesti menshevikkien osanotolla.— 166.
- ⁵⁹ Kokoelma „*Nykyinen ajankohta*” ilmestyi Moskovassa vuoden 1906 alussa. Se oli laadittu VSDTP:n Moskovan-komitean yhteydessä toimineen kirjailija- ja luennoitsijaryhmän voimin ja heijasti pääasiallisesti bolshevikkien katsantokantaa. Pian ilmestymisen jälkeen kokoelma takavarikoitiin.— 167.
- ⁶⁰ „*Mir Bozhi*” („Maailma”) — suuntaukseltaan liberaalinen kirjallinen ja tieteellis-populäärinen kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1892 vuoteen 1906. Venäjän ensimmäisen vallankumouksen kaudella menshevikit kirjoittelivat tähän aikakausjulkaisuun. Lokakuusta 1906 julkaisu alkoi ilmestyä uudella nimellä — „*Sovremennyi Mir*” („Nyky maailma”).— 167.

- ⁶¹ „*Moskovskije Vedomosti*” („Moskovan Sanomat”) — sanomalehti, jota alettiin julkaista v. 1756; XIX vuosisadan 60-luvulta lähtien se edusti tilanherrojen ja papiston taantumuksellisimpien monarkististen kerrosten mielipiteitä; vuodesta 1905 lähtien — eräs mustasotnialaisten päälehdistä. Venäjän ensimmäisen vallankumouksen kaudella lehteä toimitti mustasotnialaisen „Venäjän monarkistisen puolueen” järjestäjä V. Gringmut; lehti lakkautettiin kohta Lokakuun vallankumouksen jälkeen 1917.— 171.
- ⁶² *Nelikanta* — supistettu nimitys demokraattisesta vaalijärjestelmästä, joka sisältää neljä vaatimusta: yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden ja salaisen äänestyksen.— 174.
- ⁶³ Tarkoitetaan tsaarin asetusta maaliskuun 8 (21) pltä, joka julkaistiin maaliskuun 11 (24) pntä 1906. I Valtakunnanduuman vaalien aikana. Laki edellytti Duuman vaalien boikotointiin yllyttämisestä 4—8 kuu-kauden vankeusrangaistusta.— 198.
- ⁶⁴ „*Russkije Vedomosti*” („Venäläiset Sanomat”) — päivälehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1863 alkaen Moskovan yliopiston liberaalisten professorien ja zemstvo toimihenkilöiden julkaisemana; se edusti liberaalisten tilanherrojen ja porvariston etuja; vuodesta 1905 alkaen se oli oikeistokadettien äänenkannattaja; lakkautettiin vuoden 1917 Lokakuun vallankumouksen jälkeen, samoin kuin muutkin vasta-vallankumukselliset lehdet.
Valitsijamiehiä koskevat tiedot Lenin on ottanut uutisesta „Vaalit”, „*Russkije Vedomosti*” 76. numerosta maaliskuun 19 (huhtikuun 1) pltä 1906.— 203.
- ⁶⁵ „*Poljarnaja Zvezda*” („Pohjantähti”) — viikkolehti, kadettipuolueen oikeistosiiven äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuosina 1905—1906 P. B. Struven toimittamana. Huhti—toukokuussa 1906 „*Poljarnaja Zvezdan*” asemesta ilmestyi aikakauslehti „*Svoboda i Kultura*” („Vapaus ja Kulttuuri”).— 208.
- ⁶⁶ Tarkoitetaan taantumuksellisen sanomalehtimiehen M. N. Katkovin kirjoitusta „Maaliskuun 1 päivän tapahtumaa seuranneiden seikkojen julkituominen”, joka julkaistiin „*Moskovskije Vedomosti*” 65. numerossa maaliskuun 6 (18) pntä 1881.— 221.
- ⁶⁷ „*Bez Zaglavija*” („Ilman Otsikkoa”) — viikkolehti, jota puoliksi kadettilainen ryhmä (J. D. Kuskova, S. N. Prokopovitš, V. J. Bogutsharski ynnä muut) julkaisi Pietarissa vuonna 1906. Julistaen kuuluvansa „kriittillisen sosialismin” tunnustajiin — Länsi-Euroopan sosialidemokratian revisionistisen siiven (Bernsteinin y.m.) kannattajiin — „bezzaglavijalaiset” esiintyivät proletariaatin itsenäistä luokkapoliittikkaa vastaan. Lenin nimitti „bezzaglavijalaisia” „menshevistisiksi kadeteiksi” tai „kadettimielisiksi menshevi-keiksi”.— 242.
- ⁶⁸ Maaliskuussa 1885, kun Saksan valtiopäivillä käsiteltiin kysymystä hallituksen apurahojen myöntämisestä yksityisyrittäjille säännöllisten laivareittien järjestämiseksi Itä-Aasiaan, Australiaan ja Afrikkaan,

niin sosialidemokraattisen edustajaryhmän enemmistö (oikeistosiipi, joka tosiasiallisesti kannatti Bismarckin siirtomaapolitiikkaa) äänesti itäaasialaisen ja australialaisen laivalinjan järjestämisen puolesta; se lupasi antaa suostumuksensa muillekin linjoille sillä ehdolla, että uudet laivat rakennetaan Saksan telakoilla. Vasta sen jälkeen, kun valtiopäivät hylkäsivät tämän vaatimuksen, koko ryhmä äänesti yleensä laivayhtiöille myönnettäviä apurahoja vastaan. Sosialidemokraattiset järjestöt eivät hyväksyneet ryhmän enemmistön menettelyä. F. Engels arvosteli ankarasti parlamenttiryhmän opportunistista asennetta (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXVII osa, 1935, s. 471).—245.

⁶⁹ „Nuoret” Saksan sosialidemokratiassa — pikkuporvarillinen ryhmä; syntyi vuonna 1890. Ryhmän perusosan muodostivat opintonsa keskenjättäneet ylioppilaat ja nuoret kirjailijat (siitä ryhmän nimi-kin). Ryhmä esitti toimintaohjelman, jossa kiellettiin sosialidemokratian kaikkinaisen osallistuminen parlamenttiin. F. Engels nimitti „nuoria” „vallankumouksellisen fraasin” sankareiksi, jotka pyrkivät „koplautumisella ja juonitteluilla aiheuttamaan puolueessa hajaannusta”. Erfurtin puolue-edustajakokouksessa, lokakuussa 1891, „nuoret” erotettiin puolueesta.—245.

⁷⁰ „Severnnyi Golos” („Pohjoinen Ääni”) — legaalinen päivälehti, VSDTP:n yhdistetty äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1905 joulukuun 6 (19) päivästä lähtien; yhdistetty toimitus oli muodostettu bolshevikeista ja menshevikeistä. Kolmannen numeron ilmestyttyä joulukuun 8 (21) pnä 1905 lehti lakkautettiin. „Severnnyi Golos” lehden jatkona oli sanomalehti „Nash Golos” („Meidän Äänemme”), joka ilmestyi yhden kerran joulukuun 18 (31) pnä 1905.—245.

⁷¹ Ks. F. Engelsin kirjoitusta „Marx ja „Uusi Reinin lehti””. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, ss. 1—11; ks. myös saman osan sivuja 52—56 ja 111—497.—255.

⁷² Ks. F. Engelsin teosta „Sotakysymys Preussissa ja Saksan työväenpuolue” sekä K. Marxin siitä antamaa arvostelua. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XIII osa, I nide, 1936, ss. 33—84.—255.

⁷³ Arvostelun siitä porvarillisesta liberalismista, joka myöhemmin muotoutui poliittisesti aikakauslehti „Osvobozhdenijen” ympärille, Lenin antoi artikkelissa „Zemstvon vainoojat ja liberalismiin Hannibalit”, joka julkaistiin vuonna 1901 „Zarjassa” № 2—3 (Teokset, 5. osa, ss. 21—69). Lenin arvosteli „Osvobozhdenijen” ensimmäisiä numeroita kirjoituksissa: „Uuden lakkolain ehdotelma”, „Poliittinen taistelu ja poliitikointi”, „Hra Struve oman avustajansa paljastamana”, jotka julkaistiin „Iskrassa” (Teokset, 6. osa, ss. 201—210; 236—244; 336—343).—267.

⁷⁴ Ks. K. Marx. „Luokkataistelu Ranskassa vuodesta 1848 vuoteen 1850” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 111—207).—270.

⁷⁵ VSDTP:n neljäs (Yhdistävä) edustajakokous pidettiin Tukholmassa huhtikuun 10—25 (huhtikuun 23—toukokuun 8) pnä 1906.

Edustajakokouksessa oli läsnä 112 päätösvaltaista edustajaa, jotka edustivat 57 paikallista puoluejärjestöä, ja 22 edustajaa neuvottelevalla äänioikeudella. Sitä paitsi siihen osallistui kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden edustajia: Puolan ja Liettuan sosialidemokratiasta, Bundista ja Latvian sosialidemokraattisesta työväenpuolueesta 3 edustajaa jokaisesta, Ukrainan sosialidemokraattisesta työväenpuolueesta ja Suomen työväenpuolueesta 1 edustaja kummastakin sekä Bulgarian sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustaja. Bolshevikkiedustajain joukossa osallistuivat: V. I. Lenin, J. V. Stalin, M. I. Kalinin, K. J. Voroshilov, S. G. Shaumjan, M. V. Frunze, F. A. Artjom (Sergejev), V. V. Vorovski ynnä muita. Peruskysymyksinä edustajakokouksessa olivat: agraarikysymys, ajankohdan ja proletariaatin luokkatehtävien arviointi, Valtakunnanduumaan suhtautuminen ja organisaatiokysymykset. Kaikista kysymyksistä käytiin kiivasta taistelua bolshevikkien ja menshevikkien välillä. Lenin teki alustuksia ja piti puheita agraarikysymyksestä, ajankohdan arvioinnista, taktiikasta Valtakunnanduuman vaalien suhteen, aseellisesta kapinasta ja muista kysymyksistä.

Se, että menshevikeillä oli edustajakokouksessa enemmistö, vaikkakin vähäinen, määräsi edustajakokouksen päätösten luonteen: useista kysymyksistä edustajakokous hyväksyi menshevistiset päätöslauselmat (agraariohjelmasta, Valtakunnanduumaan suhtautumisesta y.m.). Puolueen jäsenyyttä koskevan sääntöjen ensimmäisen pykälän edustajakokous hyväksyi Leninin esittämässä muodossa. Edustajakokous otti VSDTP:n kokoonpanoon Puolan ja Liettuan kansalliset sosialidemokraattiset järjestöt sekä Latvian sosialidemokraattisen työväenpuolueen ja teki ennakkoratkaisun kysymyksessä Bordin yhtymisestä VSDTP:seen.

Edustajakokouksessa valittuun Keskuskomiteaan tuli 3 bolshevikkia ja 7 menshevikkiä, Pää-äänenkannattajan toimitukseen tuli vain menshevikkejä.

Edustajakokouksen työtä on Lenin analysoinut kirjassaan „Selostus VSDTP:n Yhdistävästä edustajakokouksesta” (ks. tätä osaa, ss. 313—380) ja J. V. Stalin kirjassaan „Nykyhetki ja työväenpuolueen Yhdistävä edustajakokous” sekä Teoksiin kirjoitetussa „Tekijän esipuheessa ensimmäiseen osaan” (ks. J. V. Stalin. Teokset, 1. osa, 1948, suomenk. painos, ss. 265—293; XI—XV).— 271.

⁷⁶ Leninin selostus puolueen IV (Yhdistävässä) edustajakokouksessa agraarikysymyksestä ei tullut edustajakokouksen pöytäkirjoihin, eikä sitä ole tähän mennessä löydetty. Edustajakokouksen pöytäkirjoissa, jotka ovat pääasiallisesti menshevikkien toimittamia, ei ole säilynyt muistiinpanoja myöskään Leninin selostuksesta ajankohdan arviointia koskevasta kysymyksestä eikä hänen loppulausuntoaan Valtakunnanduumaan suhtautumisesta. Leninin muut puheet on kirjoitettu pöytäkirjoihin sangen epätäydellisesti.— 273.

⁷⁷ John — menshevikki P. P. Maslov.— 273.

- ⁷⁸ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, s. 41.— 275.
- ⁷⁹ *Kartvelov* — kaukasialainen menshevikki N. G. Tshitshinadze.— 280.
- ⁸⁰ *Borisov* — S. A. Suvorov, VSDTP:n IV (Yhdistävässä) edustajakokouksessa oli bolshevikkien puolella.— 280.
- ⁸¹ Lenin siteeraa K. Marxin „Teesejä Feuerbachista” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, s. 385).— 281.
- ⁸² „*Russkoje Gosudarstvo*” („Venäjän Valtio”) — sanomalehti, hallituksen äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa helmikuun 1 (14) päivästä toukokuun 15 (28) päivään 1906.— 282.
- ⁸³ *Ptitsyn* — menshevikki B. I. Soloveitshik.— 284.
- ⁸⁴ *Leonov* — menshevikki V. O. Levitski (Cederbaum).— 285.
- ⁸⁵ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, s. 176.— 285.
- ⁸⁶ Sekä bolshevikit että menshevikit olivat esittäneet Yhdistävälle edustajakokoukselle omat päätöslauselmaehdotuksensa Valtakunnanduumaan suhtautumisesta. Kun tämä kysymys tuli edustajakokouksessa käsiteltäväksi, mikä tapahtui sen jälkeen, kun Valtakunnanduuman vaalit oli Venäjän keskiseuduilla jo suoritettu, esitettiin uudet päätöslauselmaehdotukset. Lenin laati uuden päätöslauselmaehdotuksen ja luki sen edustajakokouksen 17. istunnossa apuselotuksensa aikana, jonka hän teki Duumaa koskevasta kysymyksestä. Luonnos julkaistiin Yhdistävän edustajakokouksen jälkeen „*Volna*” lehden 12. numerossa toukokuun 9 (22) pnä 1906 Leninin jälkilauseella varustettuna (ks. tätä osaa, s. 400).
- „*Volna*” („Aalto”) — legaalinen bolshevistinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa huhtikuun 26 (toukokuun 9) päivästä toukokuun 24 (kesäkuun 6) päivään 1906; ilmestyi 25 numeroa. 9. numerosta, vuoden 1906 toukokuun 5 (18) päivästä alkaen (IV edustajakokouksen työn päätyttyä ja Leninin saavuttua Tukholmasta) lehteä julkaistiin tosiasiallisesti Leninin toimittamana. Lenin julkaisi lehdessä yli 20 kirjoitusta. Toimituksen työhön ottivat osaa V. V. Vorovski ja M. S. Olminski. Sanomalehti joutui monia kertoja poliisilaitoksen vainon alaiseksi. Lehden 10., 18., 19., 22., 23., 24. ja 25. numero hävitettiin. Tsaarihallitus lakkautti lehden ilmestymisen. „*Volnan*” asemesta alkoi ilmestyä legaalinen bolshevistinen sanomalehti „*Vperjod*” („Eteenpäin”).— 287.
- ⁸⁷ Lenin tarkoittaa edustajakokouksen 21. istunnossa sattunutta selkkausta. Sen jälkeen, kun menshevikit olivat hylänneet bolshevikkien tekemän korjausehdotuksen menshevistiseen päätöslauselmaan Valtakunnanduumasta, sen viimeiseen kappaleeseen, 10 bolshevikki-edustajaa, siinä luvussa Lenin, esitti vaatimuksen, että asiasta on toimitettava nimiäänestys. Tämän yhteydessä Harkovin järjestön

edustaja, menshevikki, syytti bolshevikkeja siitä, että nämä „jarruttavat edustajakokouksen työtä kokoamalla agitaatioainesta edustajakokouksen päätösten arvovaltaisuutta vastaan”. Vastaukseksi siihen Lenin esitti bolshevikkien nimessä lausunnon, jossa hän totesi menshevikkien osoittaneen ahdasta ryhmäkuntalaisuutta (ks. tätä osaa, s. 304).— 295.

⁸⁸ *Vorobjov* — kaukasialainen menshevikki V. B. Lomtatidze.— 295.

⁸⁹ Menshevististä päätöslauselmaa kysymyksessä „Aseellisesta kapinasta” bolshevikit luonnehtivat edustajakokouksessa päätöslauselmaksi „aseellista kapinaa vastaan”. Lenin korostaa sitä myös „Selostuksessa VSDTP:n Yhdistävästä edustajakokouksesta” (ks. tätä osaa, s. 365).— 295.

⁹⁰ *Winter* — L. B. Krasin.— 295.

⁹¹ *Akimov, V. P. (Mahnovets)* — äärimmäinen opportunisti, ekonomisin ideologeja, kuului menshevikkien oikeistosiipeen; edustajakokouksen 22. istunnossa hän teki erikoisen selostuksen aseellisesta kapinasta, esiintyen avoimesti aseellista kapinaa vastaan.— 297.

⁹² *Aseellista kapinaa koskevassa menshevistisessä päätöslauselmaehdotuksessa*, joka esitettiin edustajakokouksessa, ensimmäinen pykälä kuului näin: „Ottaen huomioon: 1) että Venäjän hallituksen tylsä itsepintaisuus pakottaa kansan tempaamaan siltä oikeutensa...” Tämä sanamuoto oli Plehanovin formuloima. Valiokunnassa, jossa valmistettiin päätöslauselmaa aseellisesta kapinasta, Plehanov vaati, että alkuperäisessä luonnoksessa olleiden sanojen „temmattava valtiovalta” asemesta on kirjoitettava „temmattava siltä oikeutensa”. Kohdattuaan vastaväitteitä Plehanov luopui korjausehdotuksestaan. Kuuitenkin juuri edustajakokouksen istunnon edellä valiokunnan menshevistinen osa esitti edustajakokoukselle päätöslauselman ensimmäisen pykälän Plehanovin ehdottamassa sanamuodossa. Lenin ja edustajakokouksen bolshevistinen osa protestoivat jyrkästi tätä korjausta vastaan. Plehanovin oli pakko ottaa korjauksensa takaisin.— 297.

⁹³ *Korjausehdotuksessa*, jonka *Muratov* (Samarkandin järjestön edustaja *M. Morozov*) esitti edustajakokouksen 21. istunnossa, vaadittiin: koska puolue ei ottanut osaa vaaleihin, voidaan kysymys sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän muodostamisesta katsoa „mahdolliseksi ratkaista vasta sen jälkeen, kun on saatu selville Duumaan valittujen sosialidemokraattien kokoonpano ja kun kaikki ne työväenjärjestöt, joiden alueilla vaalit suoritettiin, ovat tunnustaneet heidät” (ks. „VSDTP:n neljäs (Yhdistävä) edustajakokous”, 1934, ss. 368—369). Edustajakokouksen menshevistinen enemmistö hylkäsi tämän korjausehdotuksen.— 298.

⁹⁴ *Stodolin* — bolshevikki N. N. Nakorjakov.— 299.

- ⁹⁵ „Vetoomuksen” Lenin kirjoitti heti puolueen Yhdistävän edustajakokouksen päätyttyä. Se käsiteltiin ja hyväksyttiin bolshevikki-edustajain neuvottelukokouksessa, joka pidettiin Tukholmassa „Kansantalolla”. „Vetoomuksen” allekirjoitti 26 bolshevikkia, edustajakokoukseen osallistunutta suurimpien puoluejärjestöjen edustajaa.— 306.
- ⁹⁶ Puolan ja Liettuan sosialidemokratia (P ja LSD) tunnusti välttämättömäksi Puolan sosialidemokraattisen puolueen yhdistymisen VSDTP:n kanssa ja oli edustajakokouksissaan useita kertoja asettanut kysymyksen siitä. VSDTP:n II edustajakokouksessa (1903), jossa kysymys yhdistymisestä asetettiin, P ja LSD ei liittynyt VSDTP:seen kansallisuuskysymyksessä syntyneiden erimielisyyksien takia. Tammikuussa 1906 P ja LSD:n Päähallinto ryhtyi uudelleen VSDTP:n Yhdistetyn Keskuskomitean kanssa neuvottelemaan yhdistymisestä. Neuvottelujen tuloksena saatiin aikaan sopimusluonnos, jonka P ja LSD:n edustaja toi IV edustajakokoukseen. Luonnokseen tehtiin eräitä korjauksia, minkä jälkeen VSDTP:n Yhdistävä edustajakokous sen hyväksyi.— 306.
- ⁹⁷ Latvian SDTP ratkaisi kysymyksen VSDTP:seen yhdistymisestä II edustajakokouksessaan kesäkuussa 1905. VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen edellä, maaliskuussa 1906, oli koolla niin sanottu „Latvian SDTP:n kevätkonferenssi”, joka teki päätöslauselman kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen yhteenliittymisestä yhtenäiseksi sosialidemokraattiseksi puolueeksi ja valitsi edustajiston Yhdistävään edustajakokoukseen. VSDTP:n IV (Yhdistävä) edustajakokous teki päätöksen yhdistymisestä Latvian sosialidemokraattisen työväenpuolueen kanssa. Yhdistymisehdot vahvisti Latvian sosialidemokratian III edustajakokous kesällä 1906, jonka jälkeen se sulautui Venäjän sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseen.— 306.
- ⁹⁸ Erottuaan VSDTP:n II edustajakokouksessa puolueesta Bund asetti sen jälkeen uudelleen kysymyksen yhdistymisestä. IV (Yhdistävä) edustajakokous ratkaisi ennakolta kysymyksen Bundin liittymisestä VSDTP:seen. Edustajakokous hyväksyi erikoisen valiokunnan laatiman luonnoksen Bundin kanssa yhdistymisestä. Elokuun lopulla — uutta lukua syyskuun alussa vuonna 1906 Bundin sääntömääräinen edustajakokous vahvisti VSDTP:n IV edustajakokouksen hyväksymät ehdot Bundin kanssa yhteenliittymisestä, minkä jälkeen Bund tuli toistamiseen VSDTP:seen.— 306.
- ⁹⁹ Edustajakokouksessa, kun käsiteltiin puolueen organisaatiosääntöjen 7. pykälää, syntyi erimielisyyttä Keskuskomitean ja Pää-äänenkannattajan välisiä suhteita koskevasta kysymyksestä. Menshevikit vaativat, että Pää-äänenkannattajan toimittajat on valittava edustajakokouksessa ja että heille on myönnettävä päätösvaltainen äänioikeus poliittisten kysymysten käsittelyssä Keskuskomiteassa. Bolshevikit pitivät kiinni siitä, että Pää-äänenkannattajan toimituksen nimittää Keskuskomitea ja että sillä täytyy olla oikeus vaihtaa

- toimitusta. Edustajakokouksen menshevistisen enemmistön onnistui viedä läpi oma ehdotuksensa. Sääntöjen uusintakäsittelyssä V (Lontoon) edustajakokouksessa vuonna 1907 tämä pykälä hyväksyttiin bolshevistisessa sanamuodossa (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 171).— 310.
- ¹⁰⁰ Kirjanen „*Selostus VSDTP:n Yhdistävästä edustajakokouksesta (Kirje Pietarin työläisille)*” joutui sensuurin ja poliisin vainon alaiseksi. Poliisi toimitti etsinnön „Delon” kirjapainossa Pietarissa, jossa kirjanen painatettiin; kirjanen kaapattiin ja toimitettiin Pietarin painoasiain komitealle. Tämä kielsi sen. Kuitenkin kirjanen saatiin toimitetuksi Moskovaan ja sen julkaisemista jatkettiin siellä.
- „Vperjod” kustantamo julkaisi kirjasen liitteineen, johon oli otettu bolshevikkien ja menshevikkien edustajakokoukselle esittämät päätöslauselmaehdotukset, edustajakokouksen hyväksymät päätöslauselmat sekä muita aineistoja. Lenin tekee esityksessään yhtämittaa viittauksia niihin. Kirjasen lopussa julkaistaan lyhyt johdanto tähän liitteeseen (ks. tätä osaa, s. 380).— 313.
- ¹⁰¹ „*Vallankumouksellinen Ukrainan puolue*” (VUP)— pikkuporvarillinen, nationalistinen järjestö; perustettiin vuoden 1900 alussa. Vuoden 1905 joulukuussa VUP vaihtoi nimensä Ukrainan sosialidemokraattiseksi työväenpuolueeksi ja teki päätöksen yhdistymisestä VSDTP:n kanssa sillä ehdolla, jos USDTP tunnustetaan „Ukrainan proletariaatin ainoaksi edustajaksi” VSDTP:ssä. VSDTP:n IV (Yhdistävä) edustajakokous hylkäsi USDTP:n edustajan esityksen yhdistymisehtojen viipymättömästä käsittelystä ja jätti tämän kysymyksen ratkaisemisen VSDTP:n Keskuskomitean tehtäväksi. Yhdistymiskysymyksestä ei saatu aikaan sopimusta. Sittemmin USDTP joutui porvarillis-nationalistisen vastavallankumouksen leiriin.— 318.
- ¹⁰² *Mandaattivaliokunta* valittiin edustajakokouksen 1:ssä istunnossa ja sen kokoonpanoon kuului 2 bolshevikkia, 2 menshevikkiä ja yksi niin sanottu „neutraalinen”— sovittelija (valiokunnan puheenjohtaja). Edustajakokous vahvisti mandaattivaliokunnan työjärjestyksen ja hyväksyi Leninin päätöslauselman, jossa valiokuntaa velvoitettiin esittämään selostuksensa edustajakokoukselle kirjallisesti. Mandaattivaliokunnan työ ja sen selostusten käsittely edustajakokouksen yleisissä istunnoissa suoritettiin bolshevikkien ja menshevikkien välisen ankan taistelun oloissa. Suhteet kärjistyivät erikoisesti edustajakokouksen 6. istunnossa sen johdosta, kun valiokunta esitti mitätöitäväksi Harkovin järjestön edustajan bolshevikki Artamonovin (F. A. Sergejevin — Artjomini) mandaatin. Valiokunnan bolshevistinen osa ilmoitti eroavansa valiokunnasta. Sen jälkeen edustajakokous valitsi uuden mandaattivaliokunnan.— 321.
- ¹⁰³ *Tiflisiin työläisten protesti Tiflisiin menshevistisen edustajiston valtuuksia vastaan* luettiin edustajakokouksen 20. istunnossa. Sen oli allekirjoittanut 200 henkilöä. Työläiset ilmoittivat siinä, että puolueen jäsenten luetteloita laadittaessa Tiflisiin menshevikit eivät pitäneet ohjeina VSDTP:n säännöissä esitettyjä vaatimuksia, vaan

- liittivät puolueen jäsenten luetteloihin satunnaisia henkilöitä. Menshevikit „laskivat” Tiflisissä olevan yli 3.000 puolueen jäsentä. Tiflisiin työläiset, sosialidemokraatit, väittivät, ettei Tiflisistä voi olla edustajakokouksessa 11 edustajaa.— 321.
- ¹⁰⁴ VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen pöytäkirjoissa, jotka julkaistiin vuonna 1907, oli hyvin oleellisia puutteita: niissä ei ollut muistiinpanoja monista selostuksista ja puheista, joita edustajakokouksessa pidettiin, muun muassa ei ollut muistiinpanoja eräistä Leninin selostuksista ja puheista.— 322.
- ¹⁰⁵ *Schmidt* — P. P. Rumjantsev; VSDTP:n IV (Yhdistävässä) edustajakokouksessa lukeutui bolshevikkeihin.— 325.
- ¹⁰⁶ *Demjan* — I. A. Teodorovitsh.— 328.
- ¹⁰⁷ *Kostrov* — Kaukasian menshevikkien johtaja N. N. Jordania.— 333.
- ¹⁰⁸ *Voinov* — bolshevikki A. V. Lunatsharski.— 337.
- ¹⁰⁹ Lenin siteeraa K. Marxin „Teesejä Feuerbachista” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, s. 385).— 342.
- ¹¹⁰ *Boris Nikolajevitsh* — menshevikki B. I. Soloveitshik.— 348.
- ¹¹¹ „*Nevskaja Gazeta*” („Nevan Lehti”) — menshevikkien legaalinen äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1906 toukokuussa.— 357.
- ¹¹² Shipovin tunnusta „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo”, jota Struve kannatti finanssiministeri Witten kirjelmään „Itsevaltius ja zemstvo” kirjoittamassaan alkulauseessa, on Lenin arvostellut artikkelissa „Zemstvon vainoojat ja liberalismiin Hannibalit” (Teokset, 5. osa, ss. 21—69).— 358.
- ¹¹³ *Nazar* — bolshevikki N. N. Nakorjakov.— 359.
- ¹¹⁴ Yhdistävän edustajakokouksen hyväksymiä Keskuskomitean ohjeita, jotka koskevat parlamenttiryhmiä, ks. kirjasta „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 137.— 360.
- ¹¹⁵ *II Internationalen Amsterdamin kongressi* oli koolla elokuun 14—20 p:nä (uutta lukua) 1904. Kongressi toi julki suhtautumisen porvarillisiin puolueisiin „Kansainvälisiä sosialistisen taktiikan sääntöjä” koskevassa päätöslauselmassa. Päätöslauselma kielsi sosialisteja osallistumasta porvarillisiin hallituksiin ja hylkäsi ehdotuksen sosialististen puolueiden yhteistoiminnasta porvarillisten puolueiden kanssa.— 371.
- ¹¹⁶ Keväällä ja kesällä 1906 ilmestyneissä legaalisisissa bolshevistisissa sanomalehdissä — „Volna” („Aalto”), „Vperjod” („Eteenpäin”), „Eho” („Kaiku”) — oli osasto „Sanoma- ja aikakauslehtien parissa”. Lenin otti välittömästi osaa osaston „Sanoma- ja aikakaus-

lehtien parissa” työhön; monet tämän osaston artikkeleista ovat Leninin kirjoittamia.

Tässä kirjoituksessa Lenin arvostelee L. Martovin artikkelia.— 398.

- 117 Lenin kirjoitti tämän artikkelin jälkisanoinaiksi „Valtakunnanduudesta” päätöslauselmaan, jonka hän esitti VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle (ks. tätä osaa, ss. 287—288) ja joka julkaistiin „Volna” lehden 12. numerossa toukokuun 9 (22) päivänä 1906.— 400.
- 118 *Kreivi Heidenin ryhmä*— I Valtakunnanduuman lokakuulaisten edustajaryhmän „vasen” siipi, johon kuului myös eräitä oikeistokadetteja. Kun toukokuun 5 (18) päivänä 1906 käsiteltiin kadettien kirjoittamaa Duuman vastausadressia valtaistuinpuheeseen, niin tämä ryhmä kieltäytyi äänestämästä adressin lopullista tekstiä, pitäen sitä liian radikaalisena askelena, ja poistui istuntopöydästä. Ensimmäisen Duuman hajalaskemisen jälkeen ryhmä järjestyi lokakuulaisille läheiseksi „rauhallisen uudistuksen puolueeksi”. Lenin luonnehti poliittisesti Heideniä ja hänen ryhmäänsä kirjoituksessa „Kreivi Heidenin muistolle” (Teokset, 4. painos, 13. osa).— 403.
- 119 Lainausmerkkeihin otetut sanat ovat M. J. Lermontovin runon „Miete” loppurivit vähän muunnettuina (ks. M. J. Lermontov. Teokset, Moskova, 1934, s. 7).— 404.
- 120 Kirjoituksen „*Organisaatiokysymyksestä*” Lenin kirjoitti toimituksen loppusanoiksi samannimiseen artikkeliin, jossa käsiteltiin kysymystä menshevikkien ja bolshevikkien välisistä suhteista paikallisissa puoluejärjestöissä.— 406.
- 121 *Kansankokouksen* järjesti sosiaali-poliittinen kerho Pietarissa, kreivitär Paninan talossa, toukokuun 9 (22) päivänä 1906 sen adressin johdosta, jolla Duuma vastasi valtaistuinpuheeseen. Kokouksessa oli läsnä noin 3.000 henkeä, enemmän kuin puolet niistä oli työläisiä. Lenin esiintyi ensi kerran Venäjällä avoimesti suuressa joukkokokouksessa Karpovin nimellä. Leninin puhe oli vastaus edellisille puhujille: „kansansosialisti” Mjakotinille ja menshevikki Danille (Bartenjev), jotka saarnasivat liittoutumista kadettien kanssa. Lopuksi Lenin esitti päätöslauselman, jonka kokous hyväksyi miltei yksimielisesti.— 407.
- 122 Ensimmäiset lennätintiedot vaalien tuloksista Kaukasiassa olivat epätarkkoja. Kutaisin läänistä tuli Duumaan valituksi 3 edustajaa (eikä 4, kuten lennätinlaitos tiedotti), kaikki menshevikkejä.— 424.
- 123 Lenin tarkoittaa Yhdistävän edustajakokouksen päätöstä: „Kaikkialla, missä vaalit ovat vielä edessä ja missä VSDTP voi asettaa omat ehdokkaansa menemättä vaaliliittoihin muiden puolueiden kanssa, on sen pyrittävä viemään läpi ehdokkaansa Duumaan” („NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 128).— 424.

- ¹²⁴ Kysymys on VSDTP:n menshevistisen Armavirin komitean hajoittavasta menettelystä, kun se rikkoi Yhdistävän edustajakokouksen päätöstä, jossa kielletään vaaliliitot porvarillisten puolueiden kanssa. Duuman vaalien aikana Armavirin komitea esitti julistuksen, jossa kehoitti äänestämään sosialidemokraatteja ja äärimmäisessä tapauksessa ehdokkaita, jotka „eivät ole kadetteja oikeamalla”.— 424.
- ¹²⁵ Lenin kirjoitti tämän artikkelin „Toimituksen” jälkisanoina Duuman työläisedustajien julistukseen „Kaikille Venäjän työläisille”. Julistus julkaistiin yhdessä Leninin jälkisanojen kanssa „Volna” lehdessä № 21 toukokuun 19 (kesäkuun 1) pnä 1906.— 436.
- ¹²⁶ Lenin tarkoittaa Työryhmään kuuluvien edustajain yksityisneuvottelussa laadittua „Ehdotusta perusmaalaiksi”. Ehdotus jätettiin kesäkuun 6 (19) pnä 1906 33 edustajan (etupäässä trudovikkeja) allekirjoittamana Duuman käsiteltäväksi, mutta tämä hylkäsi sen kesäkuun 8 (21) päivänä. „33:n ehdotuksessa” asetettiin vaatimukseksi maan yksityisomistuksen viipymätön ja täydellinen kumoaminen, ja se oli täydennyksenä trudovikkien agraarilakiehdotukseen, joka jätettiin Duumaan toukokuun 23 (kesäkuun 5) pnä 1906 („104:n ehdotus”) ja jossa vaadittiin tasasuhtaista maankäyttöä työhön perustuvan normin pohjalla.— 439.
- ¹²⁷ *Goremykinilaiset* — tsaristisen Venäjän taantumuksellis-byrokrattisten hallituspiirien edustajia, joiden johdossa oli silloinen Ministerineuvoston puheenjohtaja I. L. Goremykin. Näiden piirien äänenkannattajana oli mustasotnialainen sanomalehti „Novoje Vremja” („Uusi Aika”).— 442.
- ¹²⁸ Toukokuun 11 (24) pnä 1906 pidettiin Pietarin kaupungin Moskovin piirin 300 VSDTP:n jäsenen kokous, joka oli omistettu Yhdistävän edustajakokouksen yhteenvedoille. Selostajina esiintyivät Lenin (selostuksen teksti ei ole säilynyt) ja menshevikki Dan. Kokouksen lopussa puhkesi bolshevikkien ja menshevikkien välillä taistelu kysymyksestä, voidaanko sallia Yhdistävän edustajakokouksen päätösten arvostelua lehdistössä ja julkisissa kokouksissa? Menshevikit, jotka pyrkivät kaikin tavoin rajoittamaan edustajakokouksen päätösten johdosta käytävää aatteellista taistelua, olivat sitä mieltä, että arvostelua voidaan sallia vain puoluekokouksissa, ja he esittivät siinä hengessä laaditun päätöslauselman. Lenin teki päätöslauselmaan korjausehdotuksen, jonka ajatuksena oli se, että kaikki edustajakokouksen päätökset on asetettava käsiteltäviksi myös sosialidemokraattisten sanomalehtien palstoilla ja kansankokouksissa eikä ainoastaan puoluekokouksissa. Kaikki osanottajat hyväksyivät päätöslauselman ja Leninin korjausehdotuksen 39 ääntä vastaan („Volna” № 15, toukokuun 12 pnä 1906). Vastaukseksi Leninin korjausehdotukseen Keskuskomitea, joka enemmistöltään oli menshevistinen, hyväksyikin tuon päätöslauselman, jota Lenin arvosteleo kirjoituksessa.— 444.
- ¹²⁹ „Kurjer” („Kuriiri”) — legaalinen menshevistinen päivälehti; ilmensi Pietarissa touko—kesäkuussa 1906.— 447.

- ¹³⁰ „*Delo Naroda*” („Kansan Asia”)—eserräpuolueen legaalinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa toukokuussa 1906.— 447.
- ¹³¹ Lenin tarkoittaa kadettilaista „Sanomalehtilakiehdotusta”, joka julkaistiin kadettien pää-äänenkannattajassa „*Rets*” toukokuun 17—18 (30—31) pnä 1906. Lakiehdotus edellytti tsaarin sensuurin sääntöjen rikkomisesta karkoituspakkotyövankeutta aina 8 vuoteen saakka.— 449.
- ¹³² Artikkeliksi „*Kautsky Valtakunnanduumasta*” ilmestyi „*Vestnik Zhizni*” 6. numerossa.
„*Vestnik Zhizni*” („Elämän Sanomia”)—kerran viikossa ilmestynyt tieteellinen, kirjallinen ja poliittinen aikakauslehti, bolshevikien legaalinen äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa epäsäännöllisesti maaliskuun 30 (huhtikuun 12) päivästä 1906 syyskuuhun 1907; vuoden 1906 marraskuun 19 päivään (joulukuun 2) mennessä ilmestyi 13 numeroa. Vuoden 1907 tammikuusta lähtien „*Vestnik Zhizni*” muutettiin kuukausijulkaisuksi; ilmestyi 7 numeroa. Aikakauslehteen osallistuvat: V. I. Lenin, M. S. Olminski, V. V. Vorovski, A. V. Lunatsharski, A. M. Gorki ynnä muut. Aikakauslehden 12. numerossa Lenin julkaisi kirjoituksensa „Venäläinen radikaali on jälkiviisasi”.— 455.
- ¹³³ „*Kolokol*” („Kello”)—legaalinen sosialidemokraattinen päivälehti; ilmestyi Pöltavassa tammikuun 18 (31) päivästä kesäkuun 8 (21) päivään 1906. Sanomalehden työhön osallistuvat pääasiallisesti menshevikit.— 464.
- ¹³⁴ Ks. K. Marxin kirjoitusta „„Reinin Havainnoitsijan” kommunismi”. K. Marx ja F. Engels. Teokset, V osa, 1929, ss. 164—176.— 471.
- ¹³⁵ Ks. F. Engelsin kirjoitusta „Marx ja „Uusi Reinin Lehti””. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, ss. 1—11; ks. samaa osaa, ss. 52—56 ja 111—497.— 472.
- ¹³⁶ „*Prizyv*” („Kutsu”)—suosittu sanomalehti, ilmestyi Pietarissa tammikuun 15 (28) päivästä kesäkuun 15 (28) päivään 1906. Bolshevikit ottivat siihen osaa maaliskuun lopulta alkaen.— 480.
- ¹³⁷ „*VSDTP:n Pietarin komitean päätöslauselma (II)*” ja heti sen jälkeen julkaistu kirjoitus „*Duumaministeristö-tunnuksesta*”, jonka Lenin kirjoitti jälkisanoksi „*Vperjod*” lehden toimituksen puolesta, heijastavat bolshevikien ja menshevikien välistä taistelua Valtakunnanduumakysymyksestä, taistelua, joka muuttui VSDTP:n Keskuskomitean ja Pietarin komitean väliseksi selkkaukseksi.
Toukokuun 13 (26) pnä 1906 hallitus hylkäsi kadettiduuman adressissa asetetut vaatimukset. Vastaukseksi siihen Duuma teki päätöslauselman, jossa se antoi „epäluottamuslauseen” ministeristölle ja vaati sen vaihtoa. VSDTP:n menshevistinen Keskuskomitea lähetti puoluejärjestöille päätöslauselman, jossa se kehotti tukemaan kadettiduumaa sen vaatiessa duuma-, s.o. kadettiministeristön muodostamista. Leninin johtama Pietarin komitea vastusti tuota

- päätöslauselmaa. Istunnossaan toukokuun 23—24 (kesäkuun 5—6) pnä 1906 Pietarin komitea hylkäsi Keskuskomitean menshevistisen päätöslauselman ja hyväksyi Leninin päätöslauselman. Pietarin komitean 9 jäsentä, menshevikit, vaativat pidättäytymään bolshevistisen päätöslauselman käytäntöönpanosta siihen saakka, kunnes Keskuskomitea tai yleiskaupunkilainen piirien konferenssi ratkaisee tämän kysymyksen. Pietarin komitea hylkäsi tämänkin menshevikien vaatimuksen. Samalla komitea päätti kutsua koolle piirien konferenssin; istunnon pöytäkirjat ja aineistot päätettiin saattaa piirien tietoon, ja hyväksytty Leninin päätöslauselma sekä Pietarin komitean 9 menshevikijäsenen lausunto julkaista lehdistössä väittelyaineistona edessä olevaa konferenssia varten.— 485.
- ¹³⁸ Toukokuun 24 (kesäkuun 6) päivänä 1906 Valtakunnanduuman 14. istunnossa „trudovikit” jättivät 35 edustajan allekirjoittamana esityksen paikallisten maakomiteain pikaisesta muodostamisesta. Kadetit ottivat tämän esityksen vastaan arvostelemalla sitä jyrkästi sekä Duumassa että lehdistössä.— 490.
- ¹³⁹ Leninin siteeraaman saksalaisen tekstin sanat „Thron und Altar” („valtaistuin ja alttari”) oli „Vperjod” lehdessä sensuurisyyistä jätetty pois.— 499.
- ¹⁴⁰ „Vperjod” („Eteenpäin”)—legaalinen bolshevistinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa toukokuun 26 (kesäkuun 8) päivästä 1906 hallituksen lakkauttaman „Volna” lehden asemesta. Leninillä oli lehdessä johtava osuus. Sanomalehden työhön ottivat osaa M. S. Olminski, V. V. Vorovski, A. V. Lunatsharski. Sanomalehti joutui poliisin vainotoimenpiteiden kohteeksi. Lehti lakkautettiin 17. numeron ilmestymisen jälkeen kesäkuun 14 (27) päivänä 1906. „Vperjod” lehden asemesta alkoi ilmestyä bolshevistinen sanomalehti „Eho” („Kaiku”).
- „VSDTP:n Pietarin komitean päätöslauselma (II)” julkaistiin „Vperjod” lehdessä supistettuna.— 504.
- ¹⁴¹ Vlasov — A. I. Rykov.— 508.
- ¹⁴² Tämä päätöslauselma liittyy VSDTP:n Keskuskomitean ja Pietarin komitean väliseen selkkaukseen kysymyksessä suhtautumisesta Valtakunnanduumaan. Yhdessä VSDTP:n Pietarin komitean II päätöslauselman kanssa (ks. tätä osaa, ss. 485—486) se muodosti bolshevikien taktillisen toimintaohjelman, jonka pohjalla käytiin väittelyä ja toimitettiin vaalit Pietarin järjestöpiirien konferenssiin (joka pidettiin Suomessa, Terijoella, kesäkuun 11—12 (24—25) pnä 1906 Leninin johdolla).
- Päätöslauselma julkaistiin „Vperjod” lehdessä seuraavalla toimituksen huomautuksella varustettuna: „„Vperjodin” toimitus hyväksyy täydellisesti tämän päätöslauselman perusteet ja kehottaa tovereita käsittelemään sitä työläisten kokouksissa ja joukkotilaisuuksissa”.— 520.

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA

(Marraskuu 1905 — kesäkuu 1906)

1905

- Lokakuun loppu*
— marraskuun
alku. Lenin odottelee Tukholmassa matkapapereja, jotka olivat tarpeen ulkomailta Venäjälle palaamista varten.
- Marraskuu, 2—4*
(15—17). Lenin kirjoittaa Tukholmassa artikkelin „Tehtävämme ja työväen edustajain Neuvosto (Kirje toimitukselle)”.
- Marraskuu,*
5 (18). Lenin saapuu Tukholmasta Helsinkiin.
- Marraskuu,*
7 tai 8
(20 tai 21). Lenin saapuu Pietariin.
- Marraskuu,*
8 tai 9
(21 tai 22). Lenin johtaa sanomalehti „Novaja Zhiznin” toimituksen bolshevistisen osan istuntoa, jossa määritellään toimituksen kokoonpano ja laaditaan lehden toimintaohjelma lähikaudeksi.
- Marraskuu,*
9 (22). Lenin ottaa osaa Keskuskomitean istuntoon, jossa hyväksytään yksimielisesti vetoamus „Kaikille puoluejärjestöille ja kaikille sosialidemokraattityöläisille” VSDTP:n IV edustajakokouksen koollekutsumisesta.
- Marraskuu,*
10 (23). „Novaja Zhizn” lehden 9. numerossa julkaistaan Leninin kirjoituksen „Puolueen reorganisoimisesta” alkuosa, ensimmäisen kirjoituksen, jonka hän kirjoitti maanpaosta Venäjälle palattuaan.
- Marraskuu,*
12 (25). Lenin tervehtii „Novaja Zhizn” lehden 11. numeron pääkirjoituksessa „Proletariaatti ja talonpoikaisto” Yleisvenäläisen talonpoikaisliiton edustajakokousta.

- Marraskuu, 13 (26).* „Novaja Zhizn” lehden 12. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitus „Puoluejärjestö ja puoluekirjallisuus”.
- Lenin esiintyy Työväen edustajain Pietarin Neuvoston istunnossa toimenpiteistä taistelussa työnsulkua vastaan, jonka kapitalistit julistivat vastaukseksi siihen, kun työläiset olivat saattaneet vallankumouksellista tietä voimaan kahdeksantuntisen työpäivän. Leninin ehdottama päätöslauselma hyväksytään.
- Marraskuu, 15 (28).* „Novaja Zhizn” lehden 13. numerossa julkaistaan pääkirjoituksena Leninin artikkeli „Epäonnistunut provokaatio”. Samassa numerossa julkaistaan jatkoa Leninin kirjoitukseen „Puolueen reorganisoimisesta”.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Sotaväki ja vallankumous”. Kirjoitus julkaistaan „Novaja Zhizn” lehdessä № 14, marraskuun 16 (29) päivänä.
- Marraskuu, 16 (29).* Lenin esiintyy Vapaan Taloudellisen yhdistyksen huoneistossa Pietarin puolueyöntekijäin kokouksessa, jossa hän pitää selostuksen aiheesta: „Sosialistivallankumouksellisten puolueen agrariohjelman arvostelua”.
- „Novaja Zhizn” lehden 14. numerossa julkaistaan Leninin kirjoituksen „Puolueen reorganisoimisesta” loppuosa.
- Marraskuu, 18 (joulukuu, 1).* „Novaja Zhizn” lehden 16. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Vaakalaudan heilahtelua” ja „Ottakaa oppia vihollisista”.
- Marraskuu, 20 (joulukuu, 3).* „Novaja Zhizn” lehden 18. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitus „Vallankumouksellinen kansliatouhu ja vallankumouksellinen toiminta”, jossa käsitellään kysymystä perustavasta kokouksesta.
- Marraskuu, 23 (joulukuu, 6).* Leninin artikkeli „Kuoleva itsevaltius ja uudet kansanvallan elimet” julkaistaan pääkirjoituksena „Novaja Zhizn” lehden 19. numerossa.
- Marraskuu, 24 (joulukuu, 7).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Sosialismi ja anarkismi”. Se julkaistaan „Novaja Zhizn” lehden 21. numerossa marraskuun 25 (joulukuun 8) pñä.
- Marraskuu, 26 ja joulukuu, 2 (joulukuu, 9 ja 15).* „Novaja Zhizn” lehden numeroissa 22 ja 27 julkaistaan Leninin kirjoitus „Sosialistinen puolue ja puolueeton vallankumouksellisuus”.

- Marraskuu, 27*
(joulukuu, 10). Lenin osallistuu VSDTP:n Keskuskomitean istuntoon, jossa pohditaan kysymyksiä aseellisen kapinan valmistelusta, muutoksista „Novaja Zhizn” lehden toimituksen kokoonpanossa ja bolshevistisen „Borba” lehden julkaisemisesta Moskovassa.
- Marraskuu.* Lenin esiintyy VSDTP:n Pietarin komitean laajennetussa istunnossa puolueen suhtautumista työväen edustajain Neuvostoihin koskevan kysymyksen johdosta.
- Joulukuu,*
3 (16). V. I. Lenin ja N. K. Krupskaja asettuvat *legaalisesti* asumaan Pietarissa Gretsheski prospektille, taloon № 15/8. Mutta ohranan tehostettu kyttäily pakottaa Leninin jonkin päivän kuluttua menemään maanalaisuuteen.
- Leninin kirjoitus „Sosialismi ja uskonto” julkaistaan „Novaja Zhizn” lehdessä № 28.
- Lenin osallistuu VSDTP:n Keskuskomitean, puolueen Pietarin komitean ja Pietarin Työväen edustajain Neuvoston Toimeenpanevan komitean yhteiseen istuntoon, joka kutsuttiin kiireellisesti koolle „Novaja Zhizn” lehden lakkauttamisen johdosta. Neuvottelussa käsitellään myös kysymystä aseellisesta kapinasta.
- Joulukuu,*
12—17
(25—30). Lenin johtaa bolshevikkien Ensimmäistä konferenssia Tampereella (Suomessa), hän pitää siellä selostukset hetken tilanteesta ja agraarikysymyksestä. Konferenssi hyväksyy Leninin esittämät päätöslauselmat agraarikysymyksestä ja yhdistävän edustajakokouksen koollekutsumisesta.
- Tässä konferenssissa Lenin ja Stalin ensi kerran tapaavat toisensa. Lenin ja Stalin osallistuvat valiokuntaan, joka valmistelelee Valtakunnanduumaan suhtautumista koskevaa päätöslauselmaa. Konferenssi hyväksyy tämän päätöslauselman.
- Joulukuu, 22*
(tammikuun
4 pnä 1906). Lenin osallistuu Keskuskomitean jäsenten ja bolshevikkien Tampereen konferenssin edustajain neuvottelukokoukseen Pietarissa; hän pitää selostuksen bolshevikkien taktiikkaohjelmasta Valtakunnanduuman suhteen.
- Vuoden 1905*
loppu tai
vuoden 1906
alku. Lenin kirjoittaa vallankumouksen etappeja, suuntaa ja perspektiivejä koskevan artikkelin konseptin.

1906

- Vuoden alku, maaliskuun puoliväliin saakka.* Lenin ottaa osaa agraarivaliokunnan työhön, jonka VSDTP:n Yhdistetty Keskuskomitea muodosti puolueen IV edustajakokoukselle esitettävän agraari-ohjelman valmistelemista varten.
- Tammikuu, 4 (17).* „Molodaja Rossija” lehden 1. numerossa julkaistaan pääkirjoituksena Leninin artikkeli „Työväenpuolue ja sen tehtävät nykyisessä tilanteessa”.
- Tammikuu.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Onko Valtakunnanduunaa boikotoitava? „Enemmistön” ohjelmakanta”, jossa hän puolustaa ensimmäistä Duunaa vastaan tähdätyä aktiivisen boikotoinnin bolshevistista taktiikkaa. Artikkelit ilmestyy tammikuussa VSDTP:n Keskuskomitean ja Yhdistetyn Keskuskomitean julkaisemina erillisinä lentolehtisinä.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Valtakunnanduunaa ja sosialidemokraattinen taktiikka”. Kirjoitus julkaistaan helmikuussa kirjassessa „Valtakunnanduunaa ja sosialidemokratia”.
- Helmikuu, ennen 4 (17) päivää.* Lenin pitää Pietarissa Moskovan tullin takaisen kaupunkipiirin sosialidemokraattisten puoluejärjestöjen kokouksessa selostuksen „Valtakunnanduuman vaaleista”.
- Helmikuu, 7 (20).* Leninin kirjoitus „Nykyinen tilanne Venäjällä ja työväenpuolueen taktiikka” julkaistaan „Partiinyje Izvestija” lehden 1. numerossa.
- Helmikuu, ennen 11 (24) päivää.* Lenin pitää Pietarissa bolshevikkipuoluetyöntekijäin kokouksessa selostuksen Valtakunnanduuman aktiivisen boikotoinnin taktiikasta.
- Helmikuu, 11 (24).* Lenin johtaa Pietarin yleiskaupunkilaisen konferenssin työtä, pitää selostuksen Valtakunnanduunaan suhtautumisesta ja esittää kirjoittamansa ehdotuksen päätöslauselmaksi Duunan boikotoimistaktiikasta. Äänen enemmistöllä konferenssi hyväksyy boikotoinnin.
- Helmikuu, 11 (24) päivän jälkeen.* Lenin kirjoittaa vetoituksen „Kaikille Pietarin kaupungin ja ympäristön työmiehille ja työläisnaisille”. Vetoimus julkaistaan VSDTP:n Yhdistetyn Pietarin komitean kustantamana lentolehtisenä.
- Helmikuun loppu (maaliskuun alku).* Lenin johtaa VSDTP:n Pietarin-järjestön toisen yleiskaupunkilaisen konferenssin työtä, hän puolustaa siellä „Boikottitaktiikka”-pätöslauselmaansa. Konferenssi hyväksyy Leninin päätöslauselman.

Lenin valmistelee Kuokkalassa (Suomessa) bolshevikkien taktiikkaohjelmaehdotusta ja päätöslauselmaehdotuksia VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle.

Maaliskuun alkupuolisko.

Lenin saapuu Moskovaan järjestämään VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle esitettävien päätöslauselmaehdotusten käsittelyä; hän osallistuu Moskovan bolshevikkien johtavan ryhmän neuvottelukokoukseen.

Lenin osallistuu VSDTP:n Zamoskvoretshjen piirikomitean istuntoon Moskovassa, pitää siellä puheen työväen edustajain Neuvostoihin suhtautumista koskevaa päätöslauselmaa käsiteltäessä.

Lenin on läsnä VSDTP:n Moskovan piirikuntakomitean istunnossa, kun käsitellään kysymystä Moskovan järjestön osallistumisesta Duuman vaalikampailuun.

Maaliskuun puoliväli (loppu).

Lenin johtaa Pietarissa bolshevikkiryhmän neuvotteluita, joissa pohditaan taktiikkaohjelmaehdotusta.

Maaliskuu, 20 (huhtikuu, 2).

„Partiinyje Izvestijan” 2. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitus „Venäjän vallankumous ja proletariaatin tehtävät” (pääkirjoitus) sekä Leninin laatima „Taktiikkaohjelmaehdotus VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle. Päätöslauselmaehdotus VSDTP:n Yhdistävälle edustajakokoukselle”.

Maaliskuun toinen puolisko.

Lenin kirjoittaa kirjasen „Työväenpuolueen agraariohjelman tarkistus”. Kirjanen ilmestyy huhtikuun alussa Pietarissa.

Maaliskuu, 24—28 (huhtikuu, 6—10).

Lenin kirjoittaa kirjasen „Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät”. Kirjanen ilmestyy huhtikuussa Pietarissa.

Maaliskuu, 26 (huhtikuu, 8).

Lenin valitaan Pietarin järjestön edustajaksi VSDTP:n IV (Yhdistävään) edustajakokoukseen.

Maaliskuu.

Lenin kirjoittaa esipuheen kirjasen „K. Kautsky. Ei ole enää sosialidemokratiaa!” venäjänkieliseen painokseen.

Maaliskuun loppu (huhtikuun alku).

Lenin johtaa Pietarissa IV edustajakokouksen bolshevikkiedustajien neuvottelukokousta.

- Huhtikuu, ennen 10 (23) päivää.* Lenin saapuu Tukholmaan osallistuakseen IV edustajakokouksen työhön; hän esiintyy bolshevikkien erillisessä neuvottelussa sitä ehdotusta vastaan, joka koski edustajakokouksen karille ajamista syystä, että menshevikeillä on siinä enemmistö.
- Huhtikuu, 10—25 (huhtikuu, 23 — toukokuu, 8).* VSDTP:n IV (Yhdistävä) edustajakokous Tukholmassa. Lenin valitaan edustajakokouksen puhemieshistoriaan; hän ottaa osaa edustajakokouksen työhön; osallistuu VSDTP:n sääntöjen luonnosta valmistelemaan valiokuntaan.
- Ensimmäinen istunto.* Mandaattivaliokunnan työjärjestystä käsiteltäessä Lenin esittää päätöslauselman. Edustajakokous hyväksyy sen.
- Kolmas istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän lukee julki edustajakokouksen päiväjärjestyksen, käyttää puheenvuoron päiväjärjestyskysymyksestä, ehdottaa sen täydentämistä kysymyksillä „Nykyisen ajankohdan arvioinnista” ja VSDTP:n kansallisista järjestöistä. Edustajakokous hyväksyy Leninin ehdotukset.
- Neljäs istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän esittää, että agraarivaliokunnan tehtäväksi annettaisiin valmistella selostukset sekä määrätä selostajat.
- Viides istunto.* Lenin pitää selostuksen agraarikysymyksestä.
- Seitsemäs istunto.* Lenin johtaa puhetta; hänet valitaan valiokuntaan, joka valmistelelee kysymystä Valtakunnanduumasta.
- Kahdeksas istunto.* Lenin johtaa puhetta agraarikysymyksestä käytyä keskustelua jatkettaessa.
- Yhdeksäs istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän esittää loppulausunnon agraarikysymyksestä.
- Kymmenes istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän ehdottaa, että edustajakokous vahvistaisi kaikki pöytäkirjat.
- Yhdestoista istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän esiintyy agraarikysymystä koskevan taktillisen päätöslauselman äänestyksen johdosta.
- Kolmastoista istunto.* Lenin alustaa kysymyksen „Nykyisestä ajankohdasta ja proletariaatin luokkatehtävistä”.
- Viidestoista istunto.* Lenin johtaa puhetta; J. V. Stalin esiintyy Leninin selostuksen johdosta puolustaen hänen ehdotuksiaan.

- Kuudestoista istunto.* Lenin esittää loppulausunnon kysymykseen „Nykyisestä ajankohdasta ja proletariaatin luokkatehtävistä”.
- Seitsemästoista istunto.* Lenin valitaan valiokuntaan, joka valmistele päätöslauselmaa „Aseelliseen kapinaan suhtautumisesta”; hän pitää apuselostuksen Valtakunnanduumaan suhtautumisen kysymyksestä ja esittää päätöslauselmaehdotuksen.
- Kahdeksastoista istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän puoltaa sitä, että kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen edustajille annettaisiin puheenvuoro kysymyksessä Valtakunnanduumaan suhtautumisesta.
- Yhdeksästoista istunto.* Lenin esittää loppulausunnon Valtakunnanduumaan suhtautumisen kysymyksestä.
- Kahdeskymmenes ensimmäinen istunto.* Lenin johtaa puhetta; käyttämässään puheenvuorossa hän puoltaa ehdotusta, että kysymys sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän muodostamisesta lykättäisiin siihen saakka, kunnes saadaan selvyys Duumaan valittujen sosialidemokraattien kokoonpanosta.
- Kahdeskymmenes toinen istunto.* Lenin pitää puheen aseellisesta kapinasta.
- Kahdeskymmenes neljäs istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän tervehtii edustajakokouksen nimessä VSDTP:n kokoonpanoon yhtynyttä Puolan sosialidemokraattista puoluetta.
- Kahdeskymmenes kuudes istunto.* Lenin johtaa puhetta; hän esittää kirjallisen lausunnon (eriävän mielipiteen) sosialidemokraattista parlamenttiryhmiä koskevasta kysymyksestä ja ehdottaa tehtäväksi huomautuksen säädökseen Bordin kanssa yhdistymisestä.
- Kahdeskymmenes seitsemäs istunto.* Edustajakokous vahvistaa sääntöjen ensimmäisen, puolueen jäsenyyttä koskevan, pykälän Leninin esittämässä sanamuodossa.
- Huhtikuu, 25—26 (toukokuu, 8—9).* Lenin kirjoittaa „Vetoimuksen puolueelle Yhdistävän edustajakokouksen edustajilta, jotka ovat kuuluneet entiseen „bolshevikkien” ryhmään”. Vetoimuksen allekirjoittavat 26 puoluejärjestön bolshevikki-edustajat.
- Huhtikuun loppu (toukokuun alku).* VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen päätyttyä Lenin palaa Turun (Suomi) kautta Pietariin.

- Toukokuu,*
5 (18). Leninin kirjoitus „Taistelu vapaudesta ja taistelu vallasta” julkaistaan pääkirjoituksena „Volna” lehden 9. numerossa.
- Toukokuu,*
6 (19). Leninin kirjoitus „Uusi nousu” julkaistaan pääkirjoituksena „Volna” lehden 10. numerossa.
- Lenin pitää puoluekokouksessa Pietarissa selostuksen VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen tuloksista.
- Toukokuu,*
9 (22). „Volna” lehden 12. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „Duuma ja kansa” (pääkirjoituksena), „Sanoma- ja aikakauslehtien parissa” ja „Valtakunnanduunaa koskevaan bolshevikkien päätöslauselmaan”.
- Lenin esiintyy Karpovin nimellä kansankokouksessa, joka pidettiin kreivitär Paninan talossa. Hän puhuu VSDTP:n taktiikasta Valtakunnanduuman suhteen. Kokous hyväksyy Leninin esittämän päätöslauselman.
- Toukokuu,*
10 (23). Lenin pitää Pietarin Ranskalais-Venäläisen alapiirin sosialidemokraattisten järjestöjen kokouksessa selostuksen VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen tuloksista.
- „Volna” lehden 13. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Työväenryhmä Valtakunnanduunassa” (pääkirjoituksena) ja „Organisaatiokysymyksestä”.
- Toukokuu,*
11 (24). Lenin pitää Pietarissa Moskovon kaupunkipiirin sosialidemokraattisten järjestöjen kokouksessa selostuksen VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen työstä ja tekee korjausehdotuksen kokoukselle esitettyyn päätöslauselmaan. Kokous hyväksyy Leninin esittämän korjauksen.
- Leninin kirjoitus „Talonpoikaisryhmä eli „Työ”-ryhmä ja VSDTP” julkaistaan pääkirjoituksena „Volna” lehden 14. numerossa.
- Toukokuu,*
12 (25). Leninin kirjoitus „Maakysymys Duumassa” julkaistaan pääkirjoituksena „Volna” lehden 15. numerossa.
- Toukokuu,*
13 (26). Leninin kirjoitus „Päätöslauselma ja vallankumous” julkaistaan „Volna” lehden 16. numerossa.
- Toukokuu,*
14 (27). „Volna” lehden 17. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Ei maata eikä vapautta” (pääkirjoituksena) ja „Sosialidemokratian vaalivoitto Tiflisissä”.

- Toukokuu, 18 (31).* Leninin kirjoitus „Hallitus, Duuma ja kansa” julkaistaan pääkirjoituksena „Volna” lehden 20. numerossa.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Kadetit estävät Duumaa kääntymästä kansan puoleen”. Se julkaistaan „Volna” lehden 21. numerossa toukokuun 19 (kesäkuun 1) pnä.
- Toukokuu, 19 (kesäkuu, 1).* „Volna” lehden 21. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Tinkiäkään eivät halua!” ja „Valtakunnanduuman työläisedustajain julistuksen johdosta”.
- Lenin kirjoittaa artikkelit „Kysymys maasta ja taistelu vapaudesta” sekä „Goremykinilaiset, loka-kuulaiset ja kadetit”. Ne julkaistaan „Volna” lehden 22. numerossa toukokuun 20 (kesäkuun 2) pnä.
- Toukokuu, 20 (kesäkuu, 2).* Leninin kirjoitus „Arvosteluvapaus ja toiminnan yhtenäisyys” julkaistaan „Volna” lehden 22. numerossa.
- Toukokuu, 21 (kesäkuu, 3).* „Volna” lehden 23. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Huonoja neuvoja” (pääkirjoituksena), jossa arvostellaan Plehanovin esiintymistä „Kurjer” lehdessä, sekä „Juttuja ja huhuja Valtakunnanduuman hajoittamisesta”.
- Lenin pitää Pietarissa Narvan piirin sosialidemokraattisten järjestöjen kokouksessa selostuksen VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen työstä.
- Toukokuu, 23 (kesäkuu, 5).* Leninin kirjoitus „Kautsky Valtakunnanduumasta” julkaistaan „Vestnik Zhizni” nimisen viikkojulkaisun 6. numerossa.
- Lenin luennoi agraarikysymyksestä Pietarin Sankt-Gallin alapiirin työläisten kokouksessa; samassa tilaisuudessa hän pitää työläisten pyynnöstä puheen bolshevikkien ja menshevikkien suhtautumisesta Valtakunnanduumaan.
- Toukokuu, 24 (kesäkuu, 6).* Leninin kirjoitus „Kadetit, trudovikit ja työväenpuolue” julkaistaan pääkirjoituksena „Volna” lehden 25. numerossa.
- Toukokuu, 26 (kesäkuu, 8).* Leninin kirjoitus „Kuinka tov. Plehanov pohtii sosialidemokratian faktiikkaa?” julkaistaan „Vperjod” lehden 1. numerossa. Kirjoitus ilmestyy Pietarissa vuonna 1906 erillisenä kirjasena kustannusliike „Vperjodin” julkaisemana.

- Toukokuu, 27*
(kesäkuu, 9). „Vperjod” lehden 2. numerossa julkaistaan Leninin kirjoittama „VSDTP:n Pietarin komitean päätöslauselma (II) suhtautumisesta Valtakunnanduumaan” (sen lisäksi se ilmestyi VSDTP:n Pietarin komitean erillisenä lentolehtisenä vuoden 1906 toukokuussa) ja kirjoitus „Duumaministeristö-tunnuksesta”.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Nykyisestä poliittisesta tilanteesta”. Se julkaistaan pääkirjoituksena „Vperjod” lehden 3. numerossa toukokuun 28 (kesäkuun 10) pnä.
- Toukokuu, 30*
(kesäkuu, 12). Leninin kirjoitus „Proletariaatin taktiikka ja hetken tehtävät” julkaistaan „Vperjod” lehden 4. numerossa.
- Toukokuu, 31*
(kesäkuu, 13). Leninin kirjoitukset „Saksan sosialidemokratia kadeteista” ja „Sanoma- ja aikakauslehtien parissa” julkaistaan „Vperjod” lehden 5. numerossa.
- Toukokuu.* Lenin kirjoittaa kirjasen „Selostus VSDTP:n Yhdistävästä edustajakokouksesta (Kirje Pietarin työläisille)”. Kirjanen julkaistaan vuoden 1906 kesäkuussa.
- Kesäkuu, 1 (14).* Leninin kirjoitus „Ratkaiskoot työläiset” julkaistaan „Vperjod” lehden 6. numerossa.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Ei pidä katsoa ylös, vaan alas”. Artikkelin julkaistaan pääkirjoituksena „Vperjod” lehden 7. numerossa kesäkuun 2 (15) pnä.
- Kesäkuu, 3 (16).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Taantumus aloittaa aseellisen taistelun”. Artikkelin julkaistaan pääkirjoituksena „Vperjod” lehden 9. numerossa kesäkuun 4 (17) pnä.
- Kesäkuu, 6 (19).* „Vperjod” lehden 10. numerossa julkaistaan Leninin kirjoittama „VSDTP:n Pietarin komitean päätöslauselma (III) duumaministeristöä koskevasta kysymyksestä”.

SISÄLTÖ

ESIPUHE	IX
---------------	----

1905

TEHTÄVÄMME JA TYÖVÄEN EDUSTAJAIN NEUVOSTO (<i>Kirje toimittukselle</i>)	1—12
PUOLUEEN REORGANISOIMISESTA	13—23
I	13
II	17
III	21
PROLETARIAATTI JA TALONPOIKAISTO	24—28
PUOLUEJÄRJESTO JA PUOLUEKIRJALLISUUS	29—35
PIETARIN TYÖVÄEN EDUSTAJAIN NEUVOSTON TOIMEENPANEVAN KOMITEAN PÄÄTÖS MARRASKUUN 14 (27) PÄIVÄLTÄ 1905 TAISTELUTOIMENPITEISTÄ TYÖNSULKUA VASTAAN	36—37
EPÄONNISTUNUT PROVOKAATIO	38—40
SOTAVAKI JA VALLANKUMOUS	41—44
VAAKALAUDAN HEILAHTELUA	45—46
OTTAKAA OPPIA VIHOLLISISTA	47—48
VALLANKUMOUKSELLINEN KANSLIATOUHU JA VALLANKUMOUKSELLINEN TOIMINTA	49—52
KUOLEVA ITSEVALTIUS JA UUDET KANSANVALLAN ELIMET	53—57
SOSIALISMI JA ANARKISMI	58—61
SOSIALISTINEN PUOLUE JA PUOLUEETON VALLANKUMOUKSELLISUUS	62—70
I	62
II	66

SOSIALISMI JA USKONTO	71—76
PÄÄTÖSLAUSELMA AGRAARIKYSYMYKSESTÄ, TEHTY „ENEMMISTÖN” KONFERENSSISSA TAMPEREELLA joulukuun 12—17 (25—30) pnä 1905	77—78
VALLANKUMOUKSEN ETAPIT, SUUNTA JA PERSPEKTIIVIT ..	81—82

1906

TYÖVÄENPUOLUE JA SEN TEHTÄVÄT NYKYISESSÄ TILANTEESSA	83—86
ONKO VALTAKUNNANDUUMAA BOIKOTOITAVA? „ <i>Enemmistön</i> ” ohjelmakanta	87—90
VALTAKUNNANDUUMA JA SOSIALIDEMOKRAATTINEN TAKTIikka	91—102
NYKYINEN TILANNE VENÄJÄLLÄ JA TYÖVÄENPUOLUEEN TAKTIikka	103—110
VSDTP:n PIETARIN-JÄRJESTÖN YLEISKAUPUNKILAINEN KONFERENSSI. <i>Helmikuun 11 (24) pnä 1906</i>	111—114
PUHEENVUOROJA KYSYMYKSEEN PIIRIKUNTAJÄRJESTÖN JA VIIPURINPUOLEN JÄRJESTÖN EDUSTUSVALTAISUUDESTA KONFERENSSISSA	111
PÄÄTÖSLAUSELMA MARTOVIN EHDOTUSTA VASTAAN PIETARIN KOMITEAN SELOSTUKSEN POISTAMISESTA PÄIVÄJÄRJESTYKSESTÄ	112
PÄÄTÖSLAUSELMAN PERUSTELU	113
EHDOTUS PIETARIN KOMITEAN SELOSTUKSEN JOHDOSTA	113
PUHEENVUORO EHDOTUKSEN PUOLESTA	113
HUOMAUTUS BOIKOTTITAKTIikkaA KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN JOHDOSTA	113
VSDTP:n PIETARIN-JÄRJESTÖN YLEISKAUPUNKILAINEN KONFERENSSI (II). <i>Helmikuun loppu (maaliskuun alku) v. 1906</i>	115—118
PUHEENVUOROJA BOIKOTTITAKTIikkaA KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN PUOLESTA	115
VASTAVAITTEITA PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSEN 3. JA 6. KOHTAAN TEHTYJÄ KORJausehdotuksia VASTAAN	116
PUHEENVUOROJA PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSEN 7. JA 8. KOHTAA KÄSITELTÄESSÄ	116
KIRJALLINEN ILMOITUS KONFERENSSIN BYROOLLE	118
PÄÄTÖSLAUSELMA BOIKOTTITAKTIikkaAN PERUSTELEMISESTA	118

KAIKILLE PIETARIN KAUPUNGIN JA YMPÄRISTÖN TYÖMIEHILLE JA TYÖLÄISNAISILLE	119—122
VSDTP:n PIETARIN-JÄRJESTÖN PÄÄTÖSLAUSELMA BOIKOTTI- TAKTIIKASTA	123—126
VENÄJÄN VALLANKUMOUS JA PROLETARIAATIN TEHTÄVÄT	127—138
I	127
II	130
III	135
TAKTIKKAOHJELMAEHDOTUS VSDTP:n YHDISTÄVÄLLE EDUS- TAJAKOKOUKSELLE. <i>Päätöslausehmaehdotukset VSDTP:n</i> <i>Yhdistävälle edustajakokoukselle</i>	139—156
DEMOKRAATTISEN VALLANKUMOUKSEN NYKYINEN AJAN- KOHTA	142
ASEELLINEN KAPINA	144
PARTISAANITAISTELUESIINTYMISET	146
VÄLIAIKAINEN VALLANKUMOUSSHALLITUS JA VALLAN- KUMOUKSELLISEN VALLAN PAIKALLISELIMET	147
TYÖVÄEN EDUSTAJAIN NEUVOSTOT	148
PORVARILLISIIN PUOLUEISIIN SUHTAUTUMINEN	149
KANSALLISIIN SOSIALIDEMOKRAATTISIIN PUOLUEISIIN SUHTAUTUMINEN	151
AMMATTILIITOT	152
VALTAKUNNANDUUMAAN SUHTAUTUMINEN	153
PUOLUEEN JÄRJESTÖPERUSTEET	155
TYÖVÄENPUOLUEEN AGRAARIOHJELMAN TARKISTUS	157—187
I. Lyhykäinen kuvaus Venäjän sosialidemokratian katsomusten historiallisesta kehityksestä agraari- kysymyksessä	161
II. Neljä virtausta agraariohjelmaa koskevassa kysy- myksessä sosialidemokratian sisällä	166
III. Tov. Maslovin perusvirhe	176
IV. Agraariohjelmamme tehtävät	182
V. Agraariohjelman luonnos	186
ESIPUHE KIRJASEN: „K. KAUTSKY. EI OLE ENÄÄ SOSIALIDEMO- KRATIAA!” VENÄJÄNKIELISEEN PAINOKSEEN	188—189
KADETTIEN VOITTO JA TYÖVÄENPUOLUEEN TEHTÄVÄT	191—270
I. Mikä objektiivinen merkitys oli meidän osallistumi- sellamme Duuman vaaleihin?	193
II. Ensimmäisten vaalien yhteiskunnallis-poliittinen merkitys	202

III. Mikä se sellainen kansanvapauden puolue on?	206
IV. Kadettiduuman osuus ja merkitys	214
V. Kadettien omahyväisyyden mallinäyte	231
Poikkeama. Yleistajuinen keskustelu kadettilaisten publisistien ja oppineiden professorien kanssa	235
VI. Loppulause	264
VSDTP:n YHDISTÄVÄ EDUSTAJAKOKOUS. Huhtikuun 10 (23)— huhtikuun 25 (toukokuun 8) pnä 1906	271—305
1. LOPPULAUSUNTO AGRAARIKYSYMYKSESTÄ	273
2. LOPPULAUSUNTO KYSYMYKSEEN NYKYISESTÄ AJANKOH- DASTA JA PROLETARIAATIN LUOKKATEHTÄVISTÄ	284
3. YHDISTÄVÄLLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE ESITETTY PÄÄ- TÖSLAUSELMAEHDOTUS VALTAKUNNANDUUMASTA.....	287
4. APUSELOSTUS VALTAKUNNANDUUMAAN SUHTAUTUMI- SESTA	289
5. PUHE ASEELLISESTA KÄPINASTA	295
6. MURATOVIN (MOROZOVIN) KORJausehdotusta puo- lustava puheenvuoro sosialidemokraattisesta parlamenttiryhmästä	298
7. ERIÄVÄ MIELIPIDE VSDTP:n PARLAMENTTIRYHMÄÄ KOSKEVASSA KYSYMYKSESSÄ	299
8. PÄÄTÖSLAUSELMA MANDAATTIVALIOKUNNAN TILIVEL- VOLLISUUDESTA EDUSTAJAKOKOUKSELLE	301
9. LAUSUNTO SIITÄ, ETTÄ EDUSTAJAKOKOUKSEN ON VAH- VISTETTAVA PÖYTÄKIRJAT	302
10. KIRJALLINEN ILMOITUS EDUSTAJAKOKOUKSEN 17. ISTUN- NOSSA	303
11. KIRJALLINEN ILMOITUS EDUSTAJAKOKOUKSEN 21. ISTUN- NOSSA	304
12. KIRJALLISET ILMOITUKSET EDUSTAJAKOKOUKSEN 26. ISTUNNOSSA	305
VETOOMUS PUOLUEELLE YHDISTÄVÄN EDUSTAJAKOKOUKSEN EDUSTAJILTA, JOTKA OVAT KUULUNEET ENTISEEN „BOL- SHEVIKKIEN" RYHMÄÄN	306—311
SELOSTUS VSDTP:n YHDISTÄVÄSTÄ EDUSTAJAKOKOUKSESTA (Kirje Pietarin työläisille)	313—380
I. Edustajakokouksen kokoonpano	318
II. Byroon vaalit. Edustajakokouksen päiväjärjestys	322
III. Agraarikysymys	324
IV. Vallankumouksellisen ajankohdan ja proletariaa- tin luokkatehtävien arviointi	345

V. Valtakunnanduumaan suhtautuminen	352
VI. Aseellinen kapina	362
VII. Edustajakokouksen loppu	368
VIII. Edustajakokouksen tulokset	374
<i>Liite. Aineistoja VSDTP:n Yhdistävän edustajakokouksen työn arvioimista varten</i>	380
TAISTELU VAPAUESTA JA TAISTELU VALLASTA	381—383
UUSI NOUSU	384—389
EDUSTAJAKOKOUKSEN TULOKSISTA	390—393
DUUMA JA KANSA	394—397
SANOMA- JA AIKAKAUSLEHTIEN PARISSA	398—399
VALTAKUNNANDUUMAA KOSKEVAAN BOLSHÉVIKKIEN PÄÄTOSLAUSELMAAN	400
TYÖVÄENRYHMÄ VALTAKUNNANDUUMASSA	401—405
ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ	406
PUHE KANSANKOKOUKSESSA KREIVITÄR PANINAN TALOSSA TOUKOKUUN 9 (22) p:nä 1906	407—408
I. „Nevskaja Gazetan” lyhyt sanomalehtiselostus	407
II. „Volna” lehden lyhyt sanomalehtiselostus	408
PÄÄTOSLAUSELMA, HYVÄKSYTTY KANSANKOKOUKSESSA KREIVITÄR PANINAN TALOSSA TOUKOKUUN 9 (22) p:nä 1906	409—410
TALONPOIKAISRYHMÄ ELI „TYÖ”-RYHMÄ JA VSDTP	411—414
MAAKYSYMYS DUUMASSA	415—418
PÄÄTOSLAUSELMA JA VALLANKUMOUS	419—421
EI MAATA EIKÄ VAPAUTTA	422—423
SOSIALIDEMOKRATIAN VAALIVOITTO TIFLISISSÄ	424—426
HALLITUS, DUUMA JA KANSA	427—430
KADETIT ESTÄVÄT DUUMAA KÄÄNTYMÄSTÄ KANSAN PUOLEEN TINKIÄKÄÄN EIVÄT HALUA!	431—432
VALTAKUNNANDUUMAN TYÖLÄISEDUSTAJAIN JULISTUKSEN JOHDOSTA	433—435
VALTAKUNNANDUUMAN TYÖLÄISEDUSTAJAIN JULISTUKSEN JOHDOSTA	436—437
KYSYMYS MAASTA JA TAISTELU VAPAUESTA	438—441
GOREMYKINILAISET, LOKAKUULAISET JA KADETIT	442—443
ARVOSTELUVAPAAUS JA TOIMINNAN YHTENÄISYYS	444—446
HUONOJA NEUVOJA	447—452
JUTTUJA JA HUUJUA VALTAKUNNANDUUMAN HAJOITTAMISESTA	453—454
KAUTSKY VALTAKUNNANDUUMASTA	455—458

KADETTI, TRUDOVIKIT JA TYÖVÄENPUOLUE	459—463
KUINKA TOV. PLEHANOV POHTII SOSIALIDEMOKRATIAN TAKTIIKKAA?	464—484
VSDTP:n PIETARIN KOMITEAN PÄÄTÖSLAUSELMA (II) SUHTAUTUMISESTA VALTAKUNNANDUUMAAN	485—486
DUUMAMINISTERISTÖ-TUNNUKSESTA	487—488
NYKYISESTÄ POLIITTISESTA TILANTEESTA	489—493
PROLETARIAATIN TAKTIikka JA HETKEN TEHTÄVÄT	494—497
SAKSAN SOSIALIDEMOKRATIA KADETEISTA	498—502
SANOMA- JA AIKAKAUSLEHTIEN PARISSA	503
RATKAISKOOT TYÖLÄISET	504—509
„EI PIDÄ KATSOA YLÖS, VAAN ALAS”	510—513
TAANTUMUS ALOITTA ASEEIISEN TAISTELUN	514—519
VSDTP:n PIETARIN KOMITEAN PÄÄTÖSLAUSELMA (III) DUUMAMINISTERISTÖÄ KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ	520—521
<i>Huomautuksia</i>	523—546
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	547—558

K U V A T

Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Tehtävämme ja työväen edustajain Neuvosto”.— Marraskuu 1905	2—3
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Vallankumouksen etapit, suunta ja perspektiivit”.— 1905	79
Kansilehti V. I. Leninin kirjasesta „Työväenpuolueen agraari-ohjelman tarkistus”.— 1906	159
Kansilehti V. I. Leninin kirjasesta „Selostus Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Yhdistävästä edustajakokouksesta”.— 1906	315

Karjalais-Suomalainen SNT
Kulttuuriasiain ministeriön
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
